Pierduți
în
Cartierul
Spaniol
HEDDI GOODRICH

Heddi studiază glotologia la Facultatea de Litere a Universității Orientale. Este americancă. Pietro studiază geografia. Este italian. Ea este săracă și nomadă. El este bogat și tradiționalist. Amândoi sunt străini într-un oraș dens, plin de istorie și de viață: Napoli! Este dragoste la prima vedere. O dragoste complicată și profundă, care îi pune la încercare în toate modurile pe tinerii boemi. În adâncul galeriilor de sub oraș, dar și pe culmile Vezuviului. Cartierul Spaniol este deopotrivă un labirint atrăgător și un păpușar care conduce o scenă de iubire. Heddi Goodrich are curajul să povestească o parte din propria dragoste studențească, pe care mulți dintre cititori au trăit-o.

„Uitați de Elena Ferrante! În acest roman, Napoli este încântător, hipnotic, descris cu iubire și nostalgie."
Daniele Bresciani, *IL MESSAGGERO*

„Imposibilitatea de a părăsi un oraș care își urmărește propriii copii."
IL FOGLIO

„O poveste care este o declarație de dragoste pentru Napoli, deloc previzibilă, puternică și autentică, tocmai pentru că vine dintr-o privire străină ce nu este deloc intimidată de vasta și adesea dificila înțelegere a orașului."
LA REPUBBLICA

„Napoli, văzut prin ochii unei străine care, surprinzător, i-a găsit cea mai autentică voce."
CORRIERE DELLA SERA

ISBN: 978-606-006-249-3

HEDDI GOODRICH

Pierduți în Cartierul Spaniol

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
GOODRICH, HEDDI
Pierduţi în Cartierul Spaniol / Heddi Goodrich ; trad. din lb. italiană: Elena Bănică prin Lingua Connexion. - Bucureşti : RAO Distribuţie, 2019
ISBN 978-606-006-249-3

1. Bănică, Elena (trad.)

821.131.1

RAO Distribuţie
Str. Bârgăului nr. 9-11, sector 1, Bucureşti, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

HEDDI GOODRICH
Titlul original: *Perduti nei Quartieri Spagnoli*
Copyright © 2019 by Giunti Editore S.p.A., Firenze, Milano
www.giunti.it

Toate drepturile rezervate

Traducere din limba italiană
ELENA BĂNICĂ
prin Lingua Connexion

© RAO Distribuţie, 2019
pentru versiunea în limba română

2019

ISBN 978-606-006-249-3

Tatălui meu, in memoriam

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 22 noiembrie

Știu că preferi să mă știi mort. Sunt aproape viu. Nu mă aștept la răspuns și n-o să-ți mai scriu. Dar sunt aproape patru ani de când încerc să-ți scriu ceva. Ar trebui să-ți scriu o scrisoare de cel puțin o sută de pagini pentru a încerca o explicație. N-aș reuși niciodată. Nu îți voi da explicații nici de data asta.

Sunt un incapabil, am avut mereu încredere în instinctul meu, care este fals, trădător și idiot. Dar, acum câțiva ani, am făcut cea mai mare greșeală din viața mea, irecuperabilă, inexplicabilă, inimaginabilă. Un timp, m-am amăgit (uneori încă mi se mai întâmplă) că aș fi făcut ceea ce mintea mea, instinctul meu comandau... poate asta trebuia să fac, dar mi-a distrus viața. Doar asta voiam să-ți comunic. Pentru că meriți să știi că viața mea nu face doi bani. Ai dreptul să știi că de fiecare dată când sunt la masă, cu tacâmurile în mână, sunt tentat să-mi găuresc ochiul cu un cuțit.

Sper din răsputeri ca asta să-ți smulgă un mic zâmbet de satisfacție, așa cum sper ca timpul petrecut împreună să însemne pentru tine doar o amintire urâtă, teribilă, și nu crucea ta. Vreau doar ca viața mea să treacă rapid, să mă reîncarnez în cineva sau ceva mai bun decât actualul meu Eu și poate să te întâlnesc pe un aeroport din Stockholm sau Buenos Aires.

Nu mă ierta, nu-mi răspunde, nu te întrista. Fii foarte fericită, fă copii, scrie cărți, înregistrează niște casete, fă niște poze... așa îmi place să mi te imaginez mereu. Și, din când în când, dacă poți și dacă vrei, amintește-ți de mine.

p.

1

„Heddi"

Mi-am auzit sunetul numelui așa cum nu-l mai auzisem de ani întregi, precum numele unei specii exotice. Pronunțat pe un ton interogativ, dar perfecționat, ca și când ar fi fost recitat iar și iar – cu multă respirație ușoară și vocalele scurte –, până când a alunecat pe buze cu o dezinvoltură uimitoare. Niciun alt sunet din Cartierul Spaniol, nici urletul sfâșietor al unei femei trădate, nici rafalele de gloanțe trase într-un acces de răzbunare nu m-ar fi făcut să mă îndepărtez de trosnetele calde ale șemineului într-o noapte atât de geroasă.

În fața mea se afla un băiat, un bărbat, cu un surâs forțat, ca și când tocmai ar fi spus ce avea de spus și acum era rândul meu. Avea cămașa băgată în pantaloni, mânecile suflecate până la cot și un buzunar foarte util, chiar deasupra inimii, întins de efortul de a cuprinde un pachet de țigări. Total diferit de ceilalți oaspeți, care încercau să șteargă, cu piercinguri, dreaduri[1] și o paloare nesănătoasă, semnele unei copilării liniștite, presărate cu gnocchi de cartofi și excursii la mare. În ciuda orei, mirosul lor dulce – patchouli, amestecat cu haşiş și haine second-hand – persista încă în bucătărie, dizolvându-se în cel de bere trezită și de risotto cu șofran. Nu, el cu siguranță nu făcea parte din tribul nostru de lingviști de la

[1] Mod de împletire a părului prin încurcarea (legarea) șuvițelor și apoi strângerea lor (n.tr.)

Universitatea Orientală. Și totuși stătea acolo, precum apa liniștită a unui lac adânc.

– Poftim, am făcut-o pentru tine, a spus în timp ce scotea un obiect din buzunarul pantalonilor.

Avea, cu siguranță, un accent meridional, dacă nu chiar napoletan. Mâna i-a tremurat, ca o ușoară amenințare a apei, în timp ce mi-a întins o casetă într-o carcasă decorată manual. *Pentru Heddi*, chiar așa scria, începând cu *H*-ul majuscul și până la pata de cerneală, micul punct deasupra acelui *i* pe care aproape că nu mai știam că-l am.

Am fost descumpănită. Era chiar pronunțarea numelui meu, cea care-i deraia fonetica, pentru că era ușor să-l transporți în extrema lui literală, cu un *e* lungit melodramatic și un *d* întărit prin dublarea lui consonantică, la care cei din sudul Italiei țineau atât de mult. Era cu totul de iertat faptul ca *H*-ul fusese trecut cu vederea: la Napoli, aspirația era rezervată exclusiv râsului. „Ca Eddie Murphy?", mă întrebau, iar eu dădeam din cap afirmativ și atât. Nu mă deranja prea tare. Înainte era Heddi. Acum era Eddie.

– Muzică? l-am întrebat, iar el a făcut din cap că da, vădit jenat și cu pumnul strâns în jurul unei sticle goale de bere.

Aveam spatele încălzit de la dansul tremurător al flăcărilor și de la râsetele inocente ale prietenilor pe care-i numeam cu afecțiune „copiii". Faptul că făceam și eu parte din acel clan și că puteam, în orice moment, să mă întorc la ei îmi oferea o senzație fără egal de privilegiu și siguranță în care însă acum vedeam o oarecare nedreptate.

La etajul inferior, ușa de la intrare a vibrat cu o bufnitură seacă, probabil dată de ultimul oaspete care se împleticea pe drumul de plecare. Tipul care mi-a dat caseta a tresărit, dându-și seama că petrecerea, care înainte vuise în jurul lui, se terminase. A încercat să-și ascundă stânjeneala, dar eu am perceput-o oricum. A fost ca o ciupitură, o mică durere însoțită de regretul că rămăsesem, încă o dată, singura trează.

– O fi târziu, a spus el.

– Cred că da, dar în toată casa este doar un ceas.

Şi-a mutat brusc greutatea de pe un picior pe celălalt şi, fără să vreau, am repetat ca în oglindă această asimetrie, înclinându-mi capul într-o parte. Măcar aşa puteam să-i văd mai bine chipul, pe care-l ascundea ori de câte ori căuta refugiu în imaginea propriilor pantofi – genul de încălţări comode, practice – de culoare închisă. Nu-l mai văzusem până atunci, puteam să bag mâna în foc pentru asta, fiindcă dacă ne-am mai fi privit vreodată în ochi, nu aş fi uitat acea uitătură, a unuia hotărât să aibă răbdare.

– În fine.

A aşezat sticla de bere pe blatul mesei, de parcă i-ar fi fost teamă să nu spargă geamul, cu toate că bucătăria invita la haos, prin sticlele răsturnate, tigăile unsuroase şi ceştile pătate cu vin roşu, ca nişte dinţi îmbătrâniţi.

– Scuze, cum ai spus că te cheamă?

– Pietro.

Avea un nume tradiţional şi puţin cam dur şi ridică din sprâncene parcă scuzându-se.

– Mulţumesc pentru casetă... am spus, dar numele lui mi s-a oprit în gât. Deci, pleci acum?

– Păi, da. Trebuie să mă trezesc devreme. Mă întorc la mine în sat pentru câteva săptămâni. Adică acasă la ai mei, pe lângă Avellino. Merg în fiecare an de Paşte. Adică nu doar de Paşte, ştii cum e...

Nu ştiam *cum e*, dar am dat oricum din cap afirmativ, recunoscătoare pentru acele fraze legate. Aveam încă speranţa că, în ultimele clipe, înainte de a pleca (şi probabil că nu aveam să-l mai revăd), aş fi reuşit să rezolv misterul legat de felul în care reuşise să se familiarizeze atât de bine cu numele meu şi cum de se deranjase să-mi facă un cadou.

– Atunci, pa.

– Pa, distracţie plăcută pe pământ. Vreau să spun, şedere plăcută. Acolo, la ţară.

Acum nu-mi doream decât să plece, el care fusese martorul erorii mele semantice. Era exasperant felul în care limba italiană, travestirea mea perfectă, ceda puțin în astfel de momente, în care eram luată prin surprindere.

Un salut pentru toți și a plecat. Mi-am reluat locul lângă șeminеu și am băgat caseta în buzunarul fustei mele mini vintage din piele întoarsă. Flăcările erau puternice și scăpărau fără pudoare bucăți din ceea ce fusese cândva piciorul unui scaun respectabil sau tăblia unui pat de o persoană. În câteva secunde, căldura a îndepărtat orice urmă de jenă care mi s-ar fi putut citi pe chip.

– Cum îl chema pe tipul ăla? m-a întrebat Luca, de lângă mine, în timp ce arunca un chiștoc în foc, scoțând pe gură o panglică albă de fum.

– Cred că Pietro, am spus, savurând, în sfârșit, soliditatea acelui nume.

– Am înțeles. E un prieten al lui Davide.

– Care Davide?

– Ăla micuț, cu părul creț, a intervenit Sonia, cealaltă fată din grupul nostru restrâns.

Ah, da, Davide! Luca uneori cânta cu trupa lui. Davide, Pietro, care-i diferența? Ideea era că nu mai voiam pe nimeni în clanul nostru. Ne era bine așa.

Mie-mi era bine.

Hipnotizați de flăcări, am lăsat noaptea să alunece într-un limb[1] fără ore, fără luni. Am vorbit despre hinduism, alfabetul fenician, Mani Pulite[2]. Din când în când, câte un ciot de lemn se prăbușea peste jar, declanșând o impresionantă explozie de scântei și câteva sunete admirative pentru acel mic spectacol dramatic. Când focul

[1] În religia catolică, loc imaginar unde ar ajunge după moarte sufletele copiilor nebotezați și ale oamenilor virtuoși care au trăit înaintea venirii lui Hristos (n.tr.)

[2] Cea mai mare operațiune anticorupție din istoria Italiei, inițiată în anul 1992 de magistratul Antonio Di Pietro (n.tr.)

a început să dea semne de somnolență, Luca a cotrobăit printre lemnele reciclate lângă care se afla și o chitară acustică. Spre ea s-a întins mâna păroasă a lui Tonino.

– Doar n-o s-o arunci și pe aia! a spus Angelo, unul dintre băieți.

– Nu, Tonino, te rog! a spus Sonia.

– Petrecerea s-a încheiat, copii, a spus el, cu un puternic accent din regiunea Puglia, în timp ce-și așeza chitara pe un genunchi. Ce dracu', e nevoie de un cântec de leagăn ca să pricepeți?

Asta era partea mea preferată. Vulgaritățile lui Tonino întărâtau intimitatea și ochelarii lui rotunzi se aprindeau ca niște inele de aur în lumina flăcărilor, în timp ce cânta o melodie care amintea vag de *Attenti al lupo*[1], zdrăngănind cu mâinile lui scurte, groase și păroase, ca mâinile unui pitic de grădină care prinsese viață. Și păros era peste tot. Mă rugase odată să-l epilez pe spate ca să scape definitiv de păduchii lați, asta fiind singura dovadă palpabilă a faptului că reușise cu adevărat să atragă o fată în patul lui, o spaniolaică, după spusele sale. Una peste alta, dacă era tuns ca un miel primăvara, Tonino avea trăsături aproape delicate, care-l făceau să semene, din unele unghiuri, cu fratele meu.

A cântat urlând, aproape sugrumat: „E o profesoară atât de mică... cu megatupeu ca să te poată pica... Și un student atât de mic... care ar trebui să se apuce de învățat... Și are un creier atât de mare... plin de masturbări mentale încă nefăcute[2]..."

– La naiba, o să fie un hit, a spus Angelo. Ascultă-mă! Lasă-te de studii și pune de o trupă punk.

– De ce nu? Și o rog și pe profa de sanscrită să fie la tobe, măcar așa o să lovească și în altceva, nu doar în mine.

– Mai bine ne cânți una dintre acele melodii vechi napoletane, a propus Luca.

---

[1] Hit al anilor '90 interpretat de cunoscutul și îndrăgitul cantautor italian Lucio Dalla (n.tr.)

[2] Parafrază vulgară a textului melodiei *Attenti al lupo* (n.tr.)

Tonino i-a pasat chitara.

– Eu nu sunt un napoletan de rahat, replică el, dar o spusese în sens apreciativ. Sunt napoletan doar pe jumătate.

– Jumătatea plină, desigur, a spus Angelo.

Luca a îmbrățișat instrumentul, chipul îi era acum ascuns de părul lung până la umeri. Le-a aruncat băieților un zâmbet strâmb, deși privirea îi era fixată asupra mea. Acel zâmbet schițat era în sine un compliment, pentru că Luca era atent atât cu zâmbetele, cât și cu vorbele, de parcă și-ar fi trăit ultima reîncarnare cunoscând toată ironia din lume și ar fi atins zenul în această viață. Deși, tehnic vorbind, era și el unul dintre băieți, îl privisem mereu altfel. Era, pur și simplu, Luca Falcone.

– Asta-i pentru tine.

De la primele note am înțeles. *Tu' vuo' fa' l'americano* a lui Carosone, cânta Luca. M-am simțit demascată, americanca incognito. Drept dovadă, Luca se întorsese către mine așteptând.

Nu aveam chef, dar la a doua strofă am început să cânt. Am făcut-o pentru că mi-am dat seama că ceilalți chiar nu știau versurile și că era treaba mea să umplu tăcerea. Poate că am făcut-o și pentru Luca – să-i demonstrez măcar că puteam să imit un accent napoletan impecabil, chiar mai visceral decât al lui. Ca să încerc să-i smulg un zâmbet. Pentru el am făcut din asta o scenetă comică, am gesticulat ca un vânzător de pește, m-am transformat ca prin minune în proprietara unui *vascio*[1], o încăpere meschină și umedă. Eram ea în pragul ușii, eram mama, sora, iubita care așteaptă, cu ochii strânși, având ori pumnul, ori zâmbetul pregătit. Și, când avea să se întoarcă nenorocitul ăla care se credea cine știe ce șmecher, cu limba dezghețată de *whisky and soda* și șoldurile de *rocchenroll*, l-aș fi luat la palme sau l-aș fi mângâiat și apoi i-aș fi spus direct, în fața

[1] *Vascio*, sau *basso*: locuințe cu o încăpere sau două situate exclusiv la parter, cu acces direct din stradă. Astfel de locuințe se găsesc în orașul Napoli și în împrejurimile acestuia și sunt considerate simbol al unei condiții economice și sociale inferioare. (n.tr.)

întregului cartier, *Tu sii napulitan* şi, dacă ar fi îndrăznit să încerce să se scuze cu un patetic *ailoviù*, m-aş fi transformat în bestie. Cuvinte în dialect şi pseudoamericane pe care n-aş fi ştiut niciodată să le scriu şi pe care fără muzică nici n-aş fi îndrăznit să le pronunţ. Erau aspre şi adevărate şi fierbeau de acea satiră pe care napoletanii erau atât de abili să o îndrepte către ei înşişi încă de la decăderea oraşului lor. Tocmai cuvintele au fost cele care m-au ghidat şi m-au transformat în personajul lor şi, pentru câteva momente, nu am mai fost o americancă, ci o *vasciaiola*[1] care cotrobăia tocmai în acea americanitate. Nimic mai mult decât o scenetă.

Ceilalţi băteau ritmul cu piciorul şi se alăturau la refren. La final, Luca a trecut cu mâna peste corzi.

– Nu mai ţin minte cum se termină.

M-am lăsat pe spătarul scaunului, transpirată şi ameţită. În mine locuia mereu un artist stradal sau poate un iubitor al jocurilor de noroc, pregătit să se trezească. Am profitat de jocul leneş al focului ca să sar în picioare:

– Ne trebuie bucăţi *mai mari de lemn. Mă duc până sus.*

– Vin cu tine, Eddie, a spus Sonia. Chiar mi-ar prinde bine o gură de aer.

Lipsit de posibilitatea de a continua pe aceeaşi temă, repertoriul a alunecat către o melodie a celor de la Pearl Jam. Băieţilor le venea mai la-ndemână engleza decât napoletana, dar o pronunţau într-un mod deformat, despărţind diftongii şi strivind grupurile consonantice. Sonia şi cu mine am urcat pe scara în spirală aflată lângă şemineu. Spaţiul era atât de mic încât ea, care era înaltă, a trebuit să se aplece, făcând să vibreze treptele metalice sub bocancii ei şi aproape că le-a atins cu pletele sale negre. Am ieşit pe acoperiş.

– Dumnezeule, ce frig e! am spus şi cuvintele au ieşit ca nişte norişori în noapte. Mă congelez.

---

[1] Locuitoare din *vascio* (n.tr.)

Sonia și-a încrucișat brațele pentru a se încălzi și a adăugat cu accentul ei sard, limpede precum aerul:

– Deci, îl cunoști pe Pietro.

– Pietro? Tipul din seara asta?

– Da, da, Pietro.

Numele îi alunecase de pe vârful limbii cu o ușurință extraordinară. Pentru o clipă mi-a venit ideea ciudată că poate eu și ea vorbeam despre două persoane complet diferite.

– Cum ți se pare?

– Sinceră să fiu, nu-l cunosc.

M-am ghemuit ca să caut printre lemne, un sertar dezmembrat proptit de parapet.

– De ce te interesează?

– Nu le spune băieților!

Sonia a îngenuncheat pe acoperișul spongios, avea chipul ca o lună plină și am înțeles că nu era vorba doar despre o gură de aer, ci despre o mărturisire. Din poziția aia, părea mult mai scundă și la fel de tânără cum era în realitate, era abia în anul doi la Universitatea Orientală. Vorbea în șoaptă, de parcă stelele ar fi putut să ne audă.

– Cred că am schimbat cu totul zece cuvinte, dar are ceva deosebit, nu știu...

– Nu știu ce să zic, pare simpatic.

Instinctiv, mi-am pipăit buzunarul. Caseta era acolo, o umflătură rușinoasă.

– Chiar îmi place de el. Data viitoare când îl văd, o să fac ceva.

– Foarte bine. N-ai nimic de pierdut.

Când era neliniștită, Sonia obișnuia să-și muște buza inferioară. A expirat puternic aerul de parcă se pregătea pentru un sprint.

– Fă-ți curaj, Sonia. Ești frumoasă, inteligentă. Pietro ăsta ar fi un fraier dacă nu ți-ar da o șansă.

Îmi plăcea zâmbetul Soniei, o strâmbătură adorabilă. Mi-am dat seama că-mi părea rău, mă simțeam aproape jenată, pentru că folosisem un asemenea cuvânt legat de acel străin pe nume Pietro.

Fraier. Sonia s-a oferit să mă ajute, luând în mână o stinghie de lemn, deşi tremura.

–Ţi-e frig, i-am spus. Du-le tu pe astea jos şi mă ocup eu aici.

– OK.

Imediat ce am rămas singură, am aşezat lemnele pe jos şi m-am sprijinit de parapet, singura barieră în calea unei căderi libere de şapte etaje. „*Tonight...*", m-am trezit şoptind în limba mea maternă fără să am nicio idee de cum aş putea continua fraza.

Un vânt îngheţat a ajuns până la mine, încărcat de miros de peşte şi ţiţei. Era mirosul golfului. Sub mine, oraşul strălucea până jos la mare, şirurile de lumini galbene ale felinarelor erau întrerupte ici şi colo de câte o perlă albă, bucătării în care nu se stinsese încă lumina. Napoli nu dormea niciodată, niciodată cu adevărat. Chiar şi în inima nopţii, neoanele luminau, cu lumina lor economică şi antiestetică; rude încă treze loveau cu palma în masa din bucătărie în mijlocul vreunei discuţii aprinse, al unei glume, ori al unei mărturisiri. Iar eu, ca un fluture de noapte, eram atrasă de acele străluciri albe. Dacă aş putea, mă gândeam, aş zbura până acolo şi aş intra pe fereastră. Aş rămâne acolo fără să fac niciun zgomot, confundându-mă cu tapetul, încercând să reînnod frazele lor frânte într-o poveste cu sens.

S-a auzit fluieratul unei sirene. Cine ştie de pe ce navă venea: în pecinginea neagră a golfului, navele-container erau invizibile. Luminile lor formau jocul „uneşte punctele". Era una dintre acele nopţi rare, foarte limpezi, în care nu se vedea nici măcar vulcanul în absenţa lunii. Singurul indiciu al prezenţei lui erau casele luminate care-i schiţau conturul până unde se putea. De jumătate de secol, Vezuviul nu spunea niciun cuvânt, dar eu îl priveam prin perdeaua întunecată a nopţii, încercând să mi-l imaginez viu, în varianta în care scuipa flăcări, ca în tablourile în ulei din secolul al XIX-lea. Îl priveam atât de intens încât aproape credeam că puteam să îl readuc la viaţă doar prin voinţa privirii.

Mâinile îmi deveniseră ca de marmură, dar nu terminasem de sorbit mirosurile din Napoli, nu-l devorasem suficient cu privirea. Totul era în zadar. Orașul era ca o apă care mi se scurgea printre degete și chiar simplul fapt că-l iubeam mă întrista. Era o melancolie pe care nu reușeam nici să o alung, nici să o înțeleg. Mă dăruisem acestui oraș cu totul, uneori chiar în detrimentul meu și totuși, după toți acești ani, Napoli încă mă ținea la distanță.

Vir' Napule' e po' muor[1], se spune. O frază prea des exploatată pe care n-aș fi folosit-o niciodată într-o conversație, dar pe care în acea noapte mi-am șoptit-o ca pe un adevăr. Apoi am adunat lemnele și m-am întors către trepte.

[1] Aici în dialect napoletan, în limba italiană *vedi Napoli e poi muori, vezi Napoli și apoi mori* – zicală populară, care face referire la frumusețea desăvârșită a orașului. Zicala a fost citată și de scriitorul german Johann Wolgang (von) Goethe, în opera sa „Călătorie în Italia". (n.tr.)

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 30 noiembrie

Pietro,

Nu ştiu ce să-ţi spun. De patru ani interminabili aştept veşti de la tine. Timpul atenuează totul, face suportabilă chiar şi aşteptarea. Sau poate că, pur şi simplu, nu-mi mai aminteam ce aşteptam.

Încă nu înţeleg de ce ai făcut ceea ce ai făcut. Uneori, noaptea, privesc stelele şi caut în ele răspunsul. E absurd, ştiu, de parcă în constelaţii ar fi scrisă o poveste – cu un început, un şir de evenimente şi, eventual, cu un final fericit. Dar, sinceră să fiu, nu înţeleg nimic. Nu sunt în stare să recunosc nici măcar cele mai simple constelaţii: cerul de aici mi se pare confuz, pe dos, greşit. Cu toate astea, tot îmi place să privesc stelele. În fond, fiecare dintre ele este urma unui corp luminos unic şi perfect care nu mai există. O amintire luminoasă?

M-am chinuit să uit tot ce era legat de tine – un tip de amnezie voluntară care a avut un succes limitat. Ajută, desigur, să nu am în jurul meu locuri, persoane, sau obiecte care să-mi stârnească amintirile. Cu excepţia statuetei romane, care, până la urmă, cel mai probabil nu reprezenta un om, ci un mic zeu. Dar ăsta nu este un obiect pe care să-l poţi face cadou altcuiva sau pe care să-l poţi arunca. Poate că ar fi mai corect ca într-o zi să-l reîncredinţez pământului...

Ţin pisica tolănită pe picioarele mele, îşi arată ghearele. E o femelă de culoare gri pe care am luat-o dintr-un adăpost pentru animale, deci, într-un fel, i-am salvat viaţa. Dar poate că ar fi mai

corect să spun că ea a salvat-o pe a mea. Sunt bine. Mi-am găsit rostul, un serviciu care-mi place și prieteni noi care știu despre mine și despre trecutul meu doar atât cât vreau eu să le comunic. Mă bucur să primesc vești de la tine. Mă bucur să îmi spui că îți pare rău. Sau poate ți-am pus în gură cuvinte pe care nu le-ai spus?

h.

2

Era ziua de după, ziua de după beție. Eram așezată cu o carte în brațe pe patul care scârțâia când am simțit sosirea lui Luca pe coridor, chiar înainte ca vocea lui să acopere lamentările melodiilor bulgărești și murmurul ploii. Mirosul tutunului său a fost cel care l-a trădat. Fumul a intrat prin ușa deschisă și s-a oprit în fața mea, sinuos și vaporos ca o dorință.

Luca Falcone fuma dintotdeauna țigările alea rulate manual. Fuma o astfel de țigară și atunci când mi-a fost prezentat, sprijinit de tencuiala tristă a barului aflat vizavi de facultatea mea. Cu tăria în mână și pantalonii demodați, din piele, părea că nu dădea doi bani nici pe epoca istorică, nici pe locul geografic în care nimerise. Era deja în anul trei sau patru și avea chipul brăzdat de urmele intemperiilor, precum un călător care a traversat un întreg deșert pentru a ajunge în acel bar, la acel burbon, în acel loc tranzitoriu.

Acela a fost începutul vieții mele universitare așa cum era ea acum, pentru că, în mod surprinzător, Luca mă simpatizase și mă introdusese tiptil în cercul lui de prieteni apropiați – o gașcă de ciudați, înscriși la specializări precum urdu, swahili sau coreeană la Facultatea de Studii Arabo-Islamice din Zona Mediteraneeană sau la cea de Studii Orientale, ale căror origini îndepărtate (Puglia, Basilicata, Sicilia, Sardinia) îi etichetau și pe ei în niște străini.

– Începe filmul, a spus, cu accentul lui melodios din zona Varese, în timp ce intra la mine în cameră.

– Termin pagina și vin.

De aproape, Luca mirosea a săpun cu lavandă. M-a sărutat apăsat pe frunte, așa cum se face la plecarea dintr-o gară, dar apoi s-a oprit ezitant în golul ușii. M-a fixat cu privirea, așa cum făcea uneori, cu o privire aproape hipnotizantă, al cărei sens nu reușeam niciodată să-l înțeleg, dar care mă convingea cel puțin cât dura acea secundă că prietenia noastră nu era una legată de moment și circumstanțe, ci una eternă. Știam că sunt ridicolă și că nu sunt o excepție: toți voiau o bucată din Luca Falcone.

De tocul ușii lipisem cu scotch niște fotografii ale mele în alb și negru, făcute cu opțiunea macro și tipărite manual. Erau frumoase, puțin cam abstracte. Ploaia făcea din fereastra mea un ecran plin de scări și șerpi care, împreună cu blocul din față, obstrucționa priveliștea către orașul bombardat de apă și de timp. Dar era duminică și la ora aia magazinele erau închise și pietele volante demontate, iar fiecare ființă vie se întorsese deja acasă pentru a da piept cu un maraton culinar. Apoi urma siesta de rigoare. Duminică, la ora prânzului, era singurul moment în care oamenilor le era *milă* de mine. Biata de ea, ca un câine vagabond, atât de departe de casă.

Casă. Cuvântul în sine mă lăsa perplexă. Acasă nu însemna oare imaginea tatălui meu care rumenea fripturile pe grătar sau mama mea vitregă, psihoterapeut, care-mi interpreta visele? Acasă nu însemna oare masajele shiatsu ale mamei mele, cu mâinile reci și sufletul cald, sau fratele meu care ciupea corzile bassului? Pisicile? Se pare că nu, pentru că pentru toți ceilalți studenți din afara orașului, acasă însemna un loc. Colle Alto, în provincia orașului Benevento, Adelfia, în provincia orașului Bari. Însemna un punct roșu pe hartă, un punct de referință minuscul, dar care părea să conțină *tot*. Era un cuvânt de la sine înțeles, de parcă ar fi fost vorba, pur și simplu, de una dintre emoțiile umane elementare – bucurie, furie, tristețe, casă – și, cu toate astea, privirea celui care-l pronunța se aprindea. Mă străduiam, ca o persoană cu autism, să înțeleg acel concept extraterestru, dar până la urmă nu reușeam să-l simt cu adevărat. Pentru a-l înțelege, recurgeam la logică.

Eu veneam de oriunde și de nicăieri. Washington D.C.; Maryland; Virginia Beach; periferia Bostonului; Athens în Ohio; și încă vreo câteva locuri la fel de ușor de uitat. Până la șaisprezece ani, când, printr-un schimb cultural prin intermediul AFSAI[1], mi-a fost atribuit un punct pe hartă. Țara Italia, provincia orașului Napoli, localitatea Castellamare di Stabia, casa unei femei divorțate cu doi copii deja mari, care-și spunea Mamma Rita. Ea a fost cea care m-a rugat să rămân și după încheierea anului de schimb cultural și cea care a înțeles cât de importantă era diploma de bacalaureat cu profil lingvistic pentru „fiica ei americancă".

Atunci m-am convins că nimic pe lumea asta nu este întâmplător. Acea bucată de hârtie a fost cea care mi-a permis să mă infiltrez în Universitatea de Studii Orientale. Tipa de la secretariat a strâns din ochi. Nu eram italiancă, dar cu o asemenea diplomă nu puteam să nu fiu italiancă. Marcând cererea mea cu patru glorioase ștampile oficiale, m-a transformat într-un student ca mulți alții. Apoi, intrând în gașca lui Luca, devenită de acum și a mea, mimetizarea mea era aproape perfectă.

Eu și băieții aveam un joc ce începea prin comandarea unei beri reci și se încheia, de cele mai multe ori, cu o ceașcă de ceai cald.

– Te rog, puștoaico, m-a implorat în acea după-amiază Tonino, lăfăit în formă de stea de mare pe patul lui Luca.

La lumina intermitentă a televizorului se putea vedea atât mizeria de pe chipul lui, cât și cea de pe vechiul tapet, acoperit, cât de bine se putuse, cu foi înscrise cu grafie arabă de către Luca.

– Dacă nu mai introduc alt alcool în sistemul circulator, nu îmi mai trece niciodată nenorocita asta de durere de cap.

– Ți-a trebuit bicicletă, eh? i-a spus Angelo.

– Ți-a trebuit bong, blondule?

---

[1] Asociație internațională, fondată în anul 1958 și care are ca scop intermedierea schimburilor culturale între elevi și studenți din țări diferite (n.tr.)

– Ascultați-mă puțin, am spus eu pe un fals ton sever, neadresându-mă lui Luca, ocupat să își ruleze o țigară. Mâine aveți curs la prima oră. Hai, băieți, e ultima săptămână înainte de vacanță, hai că puteți! Zahăr sau miere?

Ca să facă și el ceva, Tonino a înjurat în trei dialecte. N-au opus rezistență. Am zâmbit pentru mine în timp ce mă îndreptam spre bucătărie. Ăia nu aveau nevoie de băutură: voiau doar puțină iubire maternă. Prin ușa întredeschisă a camerei lui Angelo, am zărit covorul său din piele de vacă alb cu negru pe care deseori sorbeam ceaiul verde din ceșcuțe japoneze descifrând, fiecare după caz, scrierile în kanji și chirilică. Am urcat treptele, lipsite deja de balustradă, iar în capătul lor am evitat, dintr-o superstiție din copilărie, să calc pe crăpătura din pardoseală. *Step on a crack, break your mother's back.* Crăpătura pornea de la șemineul din bucătărie, de la jumătate de metru de perete, pentru a săgeta salonul secționând dalele până la terasă. Ce ciudat că nu remarcasem o crăpătură atât de îndrăzneață atunci când mă mutasem acolo cu băieții. Cu siguranță fusese din cauza frumuseții pălite a acelei case senioriale, care-ți distrăgea atenția cu șemineele, și frescele, și basoreliefurile sale ce îmbătrâneau în întuneric.

M-am întors cu niște căni pline cu ceai și un pachet de biscuiți; patul s-a înmuiat sub greutatea noastră colectivă. Pierdusem primele scene, dar în fond era un film neozeelandez pe care-l văzusem și revăzusem, *Once Were Warriors*. Cunoșteam deja subiectul: scandalagii maori se încăierau noaptea prin parcări, în baruri, pe pajiști, din cauza unor nedreptăți din trecut; se acopereau de tatuaje, de sânge și de vorbe urâte, dublate într-o italiană civilizată.

– Frumos în Noua Zeelandă, a spus Angelo transpus.

– Frumoasă, a naibii, a răspuns Tonino.

– Dar nu cred că e așa de periculoasă. Uite și tu ce spații deschise, păi, ăștia fac fix cum vor ei. Chiar aș vrea să merg.

– Da, e cu siguranță mai bine să te ia la bătaie o gașcă de maori decât să-ți rupă picioarele mafia.

Angelo s-a îmbufnat și, cu o smucitură, a tras pledul în sus. Avea un piercing în nas și un mândru accent sicilian care ar fi trebuit să-i confere un aer de dur. Dar nu era chip: Angelo era un tip solar, aborda orice problemă ca un copil într-un magazin de dulciuri, iar pe asta Tonino nu o trecea cu vederea. Desigur, nu-l ajuta nici coloritul lui, mai degravă suedez decât sicilian – o albeață care nu se limita la capul lui angelic. Descoperisem asta când făcusem pe infirmiera pentru o durere cervicală. Angelo se întorsese cu fața în jos pe covorul din piele de vacă și-și coborâse pantalonii, iar eu, până să-mi pot pierde curajul, afundasem rapid seringa cu antiinflamator în fesa lui dreaptă.

– Într-o zi tot mă duc acolo, a răspuns cu un biscuit în gură.

– Ți-ai fumat creierii.

– Eu zic să te duci. Lumea e o carte...

Acea frază obscură a lui Luca răsărise din fum. Nici nu credeam că ne ascultă măcar. O scenă nocturnă a cufundat încăperea în întuneric, dar pandantivul lui, făcut probabil din os, strălucea parcă reflectând lumina provenită dintr-o sursă necunoscută.

– Dar Noua Zeelandă e departe, am spus eu, care preferam Sardinia, Umbria, Țările de Jos, Kievul sau Viena – cu sau fără familia mea. Sau și mai bine: Capri, Procida, Campi Flegrei, străzile înguste din Napoli. Cine vrea să vină să viziteze Biserica Maria Santissima del Carmine în vacanță? am sugerat eu. Încă una din „excursiile" mele, după cum le spuneau băieții.

– O biserică de Paște? a spus Angelo. Nu prea cred. Mai bine la masă cu o *cassata*[1] în față....

– I se mai spune și Cimitero delle Fontanelle, a remarcat Luca. Merită mers.

În mine s-a aprins speranța. Poate că de data asta Luca Falcone ar fi abandonat cercetările pentru lucrarea de diplomă și probele

[1] Prăjitură preparată de sărbători, tradițională din sudul Italiei, alcătuită dintr-un blat de pandișpan și cremă din ouă, brânză mascarpone, zahăr și ornată cu o multitudine de bomboane colorate, fructe uscate și bucăți de ciocolată (n.tr.)

cu trupa lui ca să mă însoțească să descopăr orașul care era al lui prin drept de sânge. Dar el n-a adăugat altceva și a dispărut de tot în penumbră.

– Eu n-aș putea să vin nici pentru toate femeile din lume, a spus Tonino. În martie, la noi se tund măslinii... ah, da, știu, voi, intelectualii, nici nu vreți să auziți să vă murdăriți mâinile cu pământ. Dar face bine. Că doar mușchii ăștia nu sunt numai de frumusețe.

Băieții au izbucnit în râs, iar eu am tresărit. *Pietro*. Nu mă mai uitasem la casetă de când mi-o făcuse cadou cu o seară în urmă. Era un obicei de-al meu. Puneam deoparte scrisori sau pachete pe care le primeam din America, uneori chiar și zile întregi, doar din pura plăcere a anticipării. Sau poate că voiesem să uit de casetă după confesiunea Soniei. Dar acum era o urgență. Oare unde o pusesem?

– Hei, unde te duci? a strigat Angelo în urma mea. Acum e partea în care Nig face ritualul de inițiere!

Fusta mea din piele întoarsă păstra amintirea nopții precedente: mirosea puternic a fum de tabără și păstra pachetul foarte fragil pe care i-l încredințasem. Acum, că aveam lumină bună, puteam să văd că lista de melodii scrisă cu o caligrafie ordonată, dar nonconformistă era înconjurată cu modele de tipul benzilor desenate: gărgărițe și pești desenați cu cerneală ruginie. Era un detaliu atât de jucăuș, plin de grijă și, fără doar și poate, intim, încât m-a luat amețeala.

M-am așezat pe pat și am băgat caseta în casetofon. Prima melodie era *Son of a Preacher Man*, în varianta Arethei Franklin. Dragostea adevărată, fiul predicatorului. Am suspinat. Până în momentul ăla, viața mea amoroasă fusese un șir de melodrame prost înțelese.

La Castellammare îl cunoscusem pe Franco, tânăr membru al Camorrei[1]. Pe vremea aia credeam că este dragoste – sau un film

[1] Cea mai veche și mai extinsă organizație criminală italiană, care are ca sferă de influență regiunea Campania, dar cu legături în întreaga lume. Originile sale datează din secolul al XVI-lea și, spre deosebire de Cosa Nostra, care are origine rurală, Camorra este de origine urbană. (n.tr.)

de dragoste. Scena în care îi încingeam cu brațele talia masivă, pe motocicleta Vespa care șerpuia printre ruinele unui cartier-fantomă, o zonă pedepsită încontinuu de-a lungul secolelor prin cutremure și alunecări de teren. Scena din acel *basso* prost luminat unde mama gemea din cauza durerii cronice de la picioarele umflate ca niște trunchiuri de copac. Cea în care ascultam povestea despre prietenul omorât de clanul rival. Scena în care-l țineam pe Franco în brațe, care, în ciuda oricărui cod al onoarei, plângea, iar pe fundal era casa veche, împrumutată de la un prieten și care nu avea nici măcar curent electric. Aveam șaisprezece ani și voiam să-l salvez. Într-o zi, fără nicio explicație, m-a părăsit. Un final previzibil, chiar preferabil. După asta, apusurile tinereții peste marea poluată mi s-au părut și mai frumoase – sângerii și îmbietoare ca niște portocale siciliene.

Cesare a fost o eroare de judecată pe care am plătit-o scump. Cu mintea de pe urmă îmi dădeam seama că ar fi trebuit să-mi imaginez că genialitatea și excentricitatea lui erau primele semne ale schizofreniei. Dar atunci eram îndrăgostită de îndrăgosteala lui, de privirea arzătoare, de dinții lui strâmbi. Era ciufulit, poate și urât, dar avea o stimă de sine impresionantă și scria poezii seci și dense ca poemele japoneze. În scurt timp, Cesare a început să dea semne de comportament obsesiv și abia mai târziu am descoperit că-mi oferise cadoul inutil și mizer al propriei virginități. Multă vreme după ce abandonase studiile ca să se interneze într-un spital de nebuni din orașul lui natal, Catanzaro, a continuat să-mi trimită pachete, chiar și acasă la tatăl meu și la Barbara, în Washington, care conțineau poezii din producția proprie sau instrucțiuni top secret pentru a construi bombe. Cu fiecare declarație de dragoste eternă, una mai grandioasă decât cealaltă, mi se agrava nu numai herpesul labial, ci și rușinea, vecină cu scârba, pentru că mă jucasem de-a fata fără pudoare și folosisem sexul ca pe un experiment intelectual al carnalului, pentru lipsa mea de delicatețe și pentru instinctul meu de supraviețuire care luase repede locul compasiunii.

Apoi a fost Luca. Sau, mai bine zis, n-a fost. Într-o seară, în timp ce ne uitam la un film întinși în pat, am adormit și am ajuns învăluită de brațele lui. M-am trezit brusc. Filmul se terminase, iar pieptul lui Luca se umfla și se dezumfla într-un ritm liniștit și detașat în același timp, lucru care mi se părea fascinant în sine. Avea părul desprins din coadă și buzele ușor întredeschise, dar chiar și așa, abandonat somnului, își păstra fascinația aspră. Doar mă prefăceam că dorm. Paralizată de plăcere și de ascultare, am lăsat noaptea să se consume ușor, ușor, cu fiecare ticăit digital și fiecare lumină verde a radioului cu ceas deșteptător electronic și pandantivul lui Luca să-mi imprime pe piele scrierea lui criptică. Îmi era teamă să-l trezesc. Voiam să-i rămân alături atât timp cât îmi fusese permis în mod miraculos, voiam să absorb tot ceea ce însemna el. Cunoștințele lui ezoterice, imperturbabilitatea lui, răbdarea lui și încrederea pe care o avea în sine. În timpul acelei superbe și lungi nopți mi s-a părut că am făcut o descoperire importantă: ceea ce simțeam pentru el nu era o simplă simpatie – era mult mai mult. Nu-l doream pe Luca Falcone, îmi doream *să fiu el.*

M-am ghemuit pe pernă ca să ascult textul care vorbea despre o sărutare pe ascuns, șoapte liniștitoare. Melodia avea un soi de beție și o senzualitate inconfundabilă pe care nu o remarcasem niciodată, deși o ascultasem de o mie de ori în viața mea. Mă întrebam dacă Pietro o înțelegea cu adevărat, dacă-și dăduse seama că-mi dedicase o melodie de dragoste.

3

Nu reuşeam să-mi amintesc prea bine chipul lui Pietro: întâlnirea durase doar câteva minute, iar eu chiar grăbisem despărţirea. Cu cât mă chinuiam să-i vizualizez chipul, cu atât îmi scăpa; trăsături făcute parcă din fum, care se pierdeau printre multitudinea de ochi, nasuri, guri care populau cinematograful Astra în timpul orei de glotologie. De teamă să nu-l pierd definitiv în mulţime, mi-am impus să nu mă gândesc prea mult şi să mă concentrez la curs.

În cinematograf era întuneric şi cald ca într-un pântec, scaunele erau comode şi îmbrăcate în catifea roşie, vocea profesorului meu avea o frecvenţă joasă. Nici caii sălbatici n-ar putea să mă târască afară de aici, am gândit înainte să-mi dau seama că asta era a doua melodie de pe caseta lui Pietro, *Wild Horses*, a celor de la Rolling Stones.

Mi-am refocalizat atenţia pe caietul meu, încercând să-mi notez fiecare cuvânt care-mi ajungea de pe podium.

– Toate limbile lumii variază în funcţie de taxonul lor, adică sistemul de înrudire, am scris cu o caligrafie clară şi compactă. Culoarea este un tip de unitate taxonomică importantă: de altfel, se poate vorbi despre cromatică etnică...

– Vai, ce naşpa.

Fata brunetă care stătea lângă mine a mijit ochii fardaţi şi a adăugat şoptit:

– Şi unde mai pui că Signorelli are şi capul ăla care seamănă cu un gigantic ou Kinder.

– Dar e foarte bun.

Ba, mai mult, eu îl vedeam ca pe un rockstar.

– Da, dar nu știe să predea, citește direct textul din carte.

Nu era întru totul adevărat, dar am fost nevoită să gonesc obișnuita teamă că mă înscrisesem la o universitate aflată într-o stare de degradare totală după cum deseori auzeam spunându-se.

– Te-am văzut de o grămadă de ori la cursul de rusă. Cum te cheamă?

– Eddie. Pe tine?

– Ești străină?

Colega mea s-a apropiat mult, prea mult, de parcă aș fi avut pe piele o pulbere magică pe care să i-o pasez. Nu o cunoșteam, dar recunoșteam acea foame atât de răspândită la Facultatea de Limbi Europene, dorința de a fi teleportat într-o galaxie foarte, foarte îndepărtată. M-a întrebat dintr-o răsuflare:

– De unde ești? Ești nemțoaică? De ce ai venit la *Napoli*?

– Vin din... Cartierul Spaniol.

Învățasem să rup terminația și să îndulcesc *sp*-ul, așa cum făceau cei din Napoli, învățasem să-mi domolesc stupefacția din privire atunci când mă plimbam prin oraș, dar nu puteam să mă ascund de fizionomia mea atât de nemeridională. Prin urmare, fata n-a căzut în plasă, dar măcar și-a mutat atenția de la mine la profesor.

– ...o diferență între albul strălucitor și cel nestrălucitor. În limba greacă, *melas* înseamnă negrul strălucitor, un concept care s-a pierdut de tot în trecerea de la limbile antice la cele moderne. Și nu știm de ce. În Antichitate exista o atenție deosebită acordată strălucirii...

– Gata, o să recitesc din carte acasă, șușoti ea cu vădită încântare, închizându-și caietul. La Sala Consilina, plec mâine-dimineață cu trenul.

– Sala Consilina...

– Lângă Salerno. N-ai cum să-l știi, nu e decât un orășel.

Se vedea că era jenată. Voiam să-i spun să nu-și facă probleme, pentru că adevărata provincială eram eu, care crescusem într-o serie de suburbii americane. Dar n-ar fi înțeles. Sentimentul de inferioritate al celor care migraseră din provincie era o realitate istorică

profund înrădăcinată, în vreme ce ruşinea mea era una a vremurilor moderne – amestecată confuz cu jena, sută la sută americană, de a şti că eşti până la urmă privilegiat.

– Drum bun! atunci.

– Paşte fericit!

Am privit din nou capul chel al lui Signorelli. Era într-adevăr un geniu, capabil nu numai să transmită atâtea lucruri fascinante despre evoluţia limbajului, ci şi să declanşeze în mine intuiţii surprinzătoare cu privire la natura umană în general. Asemenea străfulgerări nonverbale sau poate preverbale îmi puteau veni în timpul unui curs sau în cele mai neaşteptate momente, dar nu apucam niciodată să le notez, că deja dispăreau precum licuricii.

Rareori însă se întâmpla un lucru extraordinar. Unele dintre acele iluminări mute, pe care nu reuşisem să le capturez, dar care, în mod evident, nu mă abandonaseră de tot, începeau să se închege unele cu altele şi să şoptească între ele. Secrete într-o limbă străină, una animalică, poate, care formau împreună un bâzâit. În scurt timp, bâzâitul se amplifica într-o cacofonie ciudată şi excitantă, precum instrumentele care sunt acordate înaintea unui concert. Încet-încet, acele sunete indefinite începeau să se organizeze şi să se consolideze într-o singură idee dominantă care ar fi explicat totul. Şi nu avea să fie o simplă afirmaţie, ci un răget, ceva atât de inedit şi de uimitor încât să-ţi spargă timpanele. *Adevărul.*

Dacă aş putea să-mi ţin respiraţia suficient de mult, mă gândeam, încât acel crescendo de note să alunece împreună şi să genereze acel muget, acel sunet misterios, atunci aş fi putut cu adevărat *să ştiu.* Aş cunoaşte pârghiile primordiale ale umanităţii, motivele adevărate pentru care oamenii fac ceea ce fac şi sunt ceea ce sunt, de când lumea şi pământul. Arta, războiul, religia... iubirea.

Am început să fredonez *Wild Horses.* Dintr-odată, m-am simţit prizoniera acelui fotoliu, acelui cinematograf fără ferestre. Voiam să fug, să alerg acasă ca să mai ascult caseta aia. Ca să mai ascult printre rânduri.

Am ieșit. Studenții năvăleau din baruri și din anticariate, făcând mașinile să încetinească, curmându-le voința. În zona asta, orașul ne aparținea. Dintre membrii tribului nostru, i-am zărit pe Costantino, înscris la japoneză, și pe Rina, care studia limba franceză, dar, cum nu ne-am putut opri în mulțime, ne-am limitat să ne salutăm călduros cu mâna de la distanță. Înaintam contra curentului. Era ca și când toți s-ar fi îndepărtat de centrul istoric în direcția gării. Unii azi, alții mâine, toți se pregăteau să plece către localitățile natale. M-am simțit atinsă, împinsă, ciocnită – dar niciodată cu răutate, doar cu familiaritate. Dar mi-am ținut drumul drept pe strada mea, Spaccanapoli, acea stradă lungă și premeditată care tăia în două inima orașului, pentru a mă înapoia în Cartier.

Vacanța mi-a oferit libertatea de a merge la Chiesa del Carmine. Lucru neobișnuit pentru mine, am luat autobuzul: nu știam drumul către cartierul Sanità. Era atâta liniște acolo că părea aproape ceva bolnăvicios. Câteva etaje deasupra mea am auzit zgomotul făcut de un cuțit pe un tocător; în depărtare, bâzâitul leneș al unui scuter. Cu siguranță nu era un loc în care să folosești aparatul foto, un Minolta, care-i aparținuse tatălui meu. Am scos, în schimb, o hartă folosită, trezind-o din cutele ei comode. Apoi am virat la stânga.

Aleile erau de capul lor și strângeau ca o menghină. Pantofii îmi trădau prezența, la fiecare pas scoteau un sunet sec pe acei *basoli* napoletani, niște dale vulcanice, pătrate și șlefuite, dar brăzdate de mici șanțuri, care transformau străzile în lungi plăpumi mâncate de molii. Mergeam cu pași regulați, aproape ca un ritm muzical. Ah, iată, ritmul pașilor mei era dictat de o altă melodie a lui Pietro, și anume una a celor de la *U2. Where The Streets Have No Name.*

M-am oprit. Ca și când aș fi fost într-o fundătură deșertică, am văzut în fața mea zidurile înalte din tuf[1]. Totul avea culoarea

[1] Rocă formată prin acumularea și consolidarea cenușii, nisipului etc. provenite din erupțiile vulcanice (n.tr.)

nisipului, dar soarele nu pătrundea acolo. Din niște peșteri naturale se iveau case, locuințe foarte sărace, fără ferestre, ce păreau țintuite acolo de greutatea rocii. O tânără femeie în pijama, însărcinată, stătea în deschizătura unei uși. Uneori, crezându-mă invizibilă, îmi îngăduiam luxul de a privi fix. Când m-a văzut, a închis ușa.

Am mers de-a lungul acelei limite extreme a cartierului până când am ajuns la o biserică, aflată și ea într-o adâncitură din rocă. Avea aceeași culoare a tufului, dar dădea impresia că nu este un produs al rocii de deasupra ei, ci o elegantă declarație de insurgență împotriva propriei condiții.

Am intrat mai mult ca să caut adăpost; mă-ndoiam că este biserica pe care o căutam. Interiorul nu avea nimic neobișnuit: aceeași marmură colorată, tămâie, două femei în vârstă rulând rozarii[1]. Una din femei a sărit în picioare ca să îmi vină în întâmpinare.

– Ai venit pentru morți. Nu-i așa, frumoaso?

– Adevărul este că da.

După ce își dăduse seama? După faptul că intrasem gâfâind, după faptul că uitasem să perforez cu degetele apa sfințită?

– Te duc eu jos.

Vorbea în maniera tipică a văduvelor napoletane, târșâind sunetele de parcă ar fi purtat doliul și de silabe, dar, cu toate astea, zâmbea. În timp ce o urmam în direcția altarului, s-a întors să-mi spună:

– Nu ești de pe aici, nu?

– Nu.

În capăt, m-a condus jos, pe niște trepte. Mirosea a umezeală. Era aproape întuneric total și am coborât bâjbâind până când am simțit pământul bătătorit sub picioare. Pe măsură ce mă obișnuiam cu lumina slabă, spațiul mi se expanda în fața ochilor. O cărare din pământ își croia drum printre mormane instabile de bețe așezate unele peste altele de-a lungul pereților nisipoși ai grotei. O singură

[1] Șirag de mărgele din lemn, sticlă etc., aranjate într-o anumită ordine și având la unul dintre capete o cruciuliță, folosit de credincioșii romano-catolici pentru a număra rugăciunile rostite (n.tr.)

deschizătură în partea de sus lăsa ziua să intre, un pătrat de cer invadat de buruieni. În acea lumină verzuie, mormanele începeau să-și arate forma sinistră.

– Ale cui sunt?

– Dumnezeu știe. Sunt morții fără nume. Cei care au murit în urma cutremurelor sau a ciumei. Cădeau ca muștele pe vremea aia, s-a răspândit cu ecou vocea femeii.

O intimitate întâmplătoare între indivizi, fragmente printre care am putut identifica femururi, vertebre și oase foarte mici, ce ar fi putut fi fragmente de degete. În viața mea privisem moartea în față o singură dată, la înmormântarea mamei mele vitrege, și mi se păruse a fi un vid ciudat, un manechin. Nu mă speria moartea, ci doar teama de a face o gafă: un cuvânt lipsit de respect, un pas greșit.

– Credincioasele de aici își dedică rugăciunile acestor persoane, a adăugat femeia. În speranța că le vor apărea apoi în vis.

M-am apropiat de un os foarte subțire și curbat. Oare ce voise femeia să spună cu *le vor apărea în vis*? M-am întors ca s-o întreb, dar dispăruse.

Abia atunci am început să mă mișc cu respect. Am înțeles că adevărata biserică se afla acolo, dedesubt. Cărarea a devenit tot mai îngustă, oasele au devenit tot mai groase. Nu era înfricoșător, ci doar liniștit, o plimbare printr-o pădure de pini doborâți, un drum presărat de ramuri, rămurele și ace. Dar imaginația mea alerga la galop. Poate, într-una dintre multele epidemii de holeră care loviseră orașul, murise o femeie, poate măritată și mamă a doi sau trei copii și apoi, în miezul unei nopți, fusese aruncată acolo, ca o păpușă de cârpă, în acea grotă de tuf. Sau poate că vulcanul scuipase lavă în timp ce era deschisă piața de duminică și un băiat care vindea kaki[1], cele din prima recoltă, care îți lasă gura pungă, care-ți transformă limba într-o fâșie de hârtie, fusese sufocat de gazele toxice. Nu, așa

[1] Fruct al unui arbore exotic, cu pulpa moale și dulce, având aspectul unei tomate (n.tr.)

ceva era imposibil: Vezuviul era inactiv de multă vreme, nu era nimic altceva decât un fundal de partea cealaltă a golfului. Poate că din cauza cutremurului căzuse un zid peste el, iar fructele se transformaseră în bile care se rostogoleau pe caldarâm.

Umezeala din grotă începuse să-mi înțepe oasele, era o senzație de artrită pe care o cunoșteam foarte bine din anii pe care-i petrecusem în încăperi neîncălzite, în care vopseaua se cojea de parcă ar fi fost un plasture vechi, iar tencuiala se cicatriza greu în urma vechilor cutremure. M-am oprit în fața unui coșciug făcut din lemn recuperat, cum era cel pe care eu și băieții îl adunasem pentru foc. Era gol, am constatat cu o ușurare amestecată cu o dezamăgire de nemărturisit. Puțin mai în față, era alt coșciug. Era mai vechi, asta se vedea după lemnul putred și mult mai mic, de dimensiunile unui copil.

Mă aflam acolo în mod abuziv, acum îmi era clar. Dar ochii mei erau prea curioși, așa că am continuat să merg pe cărare până când am ajuns la un morman de cranii. Erau lustruite de parcă ar fi fost mângâiate zilnic, ani la rândul, până ce ajunseseră să semene cu lemnul lăcuit, iar unele dintre ele erau așezate în casete improvizate, decorate cu cruci sculptate manual. M-am ghemuit lângă una dintre casete.

Chipul este singura poartă materială de acces către suflet. Gâvanele mari și negre mă priveau uimite de propria soartă, gura era încremenită într-un urlet mut. Asta nu mai era o excursie; și nu mă mai simțeam nici veselă, nici curioasă. Voiam să rămân acolo cu acea persoană, să găsesc curajul să-mi trec și eu o mână peste acel cap, ca și când aș fi pus la culcare un copil și i-aș fi vegheat somnul. Voiam să demonstrez că nu-mi era frică de moarte, pentru că destinul știe ce face. Sau nu?

– Totul în ordine?

Liniștea a fost spartă de vocea femeii care cu siguranță se întorsese ca să verifice – și poate că, într-adevăr, nu se putea sta în osuar neînsoțit.

– Fiecare craniu este în responsabilitatea a câte unui enoriaș, mi-a explicat cu aceeași lentoare care, înțelegeam acum, nu era un doliu, ci efortul de a vorbi în limba italiană. Enoriașul îl îngrijește, îl tratează ca pe un membru al familiei. Are grijă să fie curat, îi construiește un altar și apoi, în fiecare zi, se roagă ca acel biet creștin să poată ieși din purgatoriu.

Ascultam fără să spun nimic. Purgatoriul mi-l imaginam ca pe o sală de așteptare, iar în viața mea nu cunoscusem niciodată infernul... și poate nici paradisul.

– În viața asta avem mereu nevoie de cineva care să aibă grijă de noi, a continuat ea, lăsând să se audă puțin dialectul: *Quaccheruno ca' te fa nu poco l'avvocato cu 'o Signore*[1].

Unele adevăruri se pot spune doar în napoletană. Dacă aș fi fost credincioasă, aș fi spus *Amin*. Ținând cont de studiile mele din antropologie, știam că femeia avea dreptate – în fond, suntem ființe sociale –, cu toate astea, mi-am dat seama că vorbele ei nu erau adresate întregii omeniri, ci mie în mod personal (abia când a adăugat cu o voce joasă și răgușită de fumător):

– Ai un iubit?

– Eu? Nu.

Era singurul răspuns posibil. Cu toate astea, în acel moment, mi s-a strâns puțin inima. Pentru că odată cu acel *nu*, care părea mai mult un protest decât o stare de fapt, mi-a venit în minte imaginea lui Pietro cu o limpezime de care nu credeam că memoria mea este capabilă. Constituția uscățivă, privirea dură, nasul impunător și puțin strâmb, gura care părea să sigileze o plăcere misterioasă.

– *'Na bella guagliona cumm'a te. Ce adda sta quaccheruno.*[2]

---

[1] *Cineva care să facă puțin pe avocatul cu Dumnezeu pentru tine.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] *O fată frumoasă ca tine. Trebuie să existe cineva.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

Îmbrăcându-şi dialectul de parcă şi-ar fi pus o veche pereche de saboţi ca să se plimbe prin casă, femeia mi-a luat mâna cu ale ei, aspre şi calde.

– *Ce sta un omm' ca' te sta aspiettanno, scummittiss' l'ultimo sordu dint'a sacca.*[1]

Un bărbat care mă aşteaptă? Privirea mea a întâlnit-o pe a ei. Ochii ei aveau o căldură deseori întâlnită la napoletanii autentici, care aproape că m-a împins să destăinui unei necunoscute, într-o groapă comună, povestea unui băiat care-mi făcuse un cadou pe care nu mai puteam să mi-l scot din minte. Un străin pe care, cel mai probabil, nu aveam să-l revăd, dar care, în mod evident, recunoscuse ceva în mine, în *noi*, ceva ce eu nu eram în stare să văd.

Am spus, însă:

– Îmi place să fiu singură.

– Singură, zici?

Femeia m-a lovit peste mână – prea tare, a fost aproape o palmă – înainte să-i dea drumul. Intimitatea se frânsese. Dar nu fusese ea cea care, cu câteva clipe în urmă, îmi privise în suflet şi poate chiar în viitor?

Afară din cimitir, soarele era insuportabil de puternic şi cartierul insuportabil de viu, în ciuda siestei anticipate, a magazinelor închise şi a unor graffiti leneşe. Aici, străzile aveau nume? Un văl de lacrimi, nu ştiam dacă din cauza disconfortului fizic sau din cauza emoţiilor, mi-a acoperit ochii, transformând cartierul Sanità într-o realitate lichefiată, halucinantă. Oare lumea se plia pe viziunea mea sau atomii din care eram alcătuită, învârtindu-se ca nişte dervişi dansatori, se contopeau cu lumea înconjurătoare? Pentru o clipă, un moment de o frumuseţe aproape sfâşietoare, fără graniţe. Totul era posibil.

---

[1] *Există sigur un bărbat care te aşteaptă, pun pariu şi ultimul bănuţ din buzunar.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 3 ianuarie

Dragă Heddi,

Ar fi trebuit să-ți răspund mai devreme. Încerc acum, pentru a nu ştiu câta oară, nefiind sigur dacă am acumulat suficient curaj în aceşti ani pentru a-ți scrie adevărul despre viața mea.

Am o viață care nu-mi place. De circa doi ani, muncesc în mijlocul Mării Adriatice, pe platformele petroliere. Cinsprezece zile pe lună sunt muncitor, celelalte cinsprezece sunt liber (un fel de-a spune). Munca mea nu-mi oferă nicio satisfacție. Mă tem că sunt mereu acelaşi, o zi după alta.

Încă mă străduiesc să-mi găsesc de lucru în străinătate şi de fiecare dată când trimit un CV, petrec zile întregi imaginându-mi cum ar fi să găsesc de lucru nu departe de tine, eventual să putem bea o cafea şi să stăm de vorbă.

Deseori mă gândesc la greşelile pe care le-am făcut (şi sunt multe), care conduc la un soi de faliment general. Probabil că te întrebi ce vreau de la tine. Nu ştiu. Dar eşti singura femeie pe care am iubit-o cu adevărat. Te-am rănit şi, nici măcar după ani întregi, nu ştiu de ce am fugit. Tot ce reuşesc este să-mi găsesc scuze. Ştiu foarte bine că am eliminat singura şansă pentru o viață senină, alături de tine. Este conştiința dezvoltată a faptului că am călcat în picioare iremediabil sentimentele, respectul şi dragostea celei mai frumoase ființe pe care am cunoscut-o şi pe care o voi cunoaşte vreodată. Este certitudinea faptului că am vrut să joc la loto, că mi-am irosit cărțile când aş fi putut să câştig potul cel mare.

Revin la întrebare: *ce* vreau de la tine? Vreau să ştii că respectul meu de sine este redus la minimum, vreau ca tu să ştii că nu va mai exista în viaţa mea o femeie ca tine. Am avut scurte şi rapide relaţii din care am ieşit şi mai convins de cantitatea de gunoi în care m-am îngropat. Vreau ca tu să vezi cât de murdară este existenţa mea, vreau să fiu sigur că ţi-am demonstrat că aveai dreptate.

Îmi face bine să ştiu şi că nu ai îngropat definitiv numele meu, că mi-ai povestit de tine şi de pisica ta. E un cadou pe care nu-l merit. Sper că o să mai vrei să-mi scrii. Îmi doresc să mi te pot imagina, ce faci, unde-ţi faci cumpărăturile, ce găteşti, cum îţi petreci sfârşitul de săptămână. Până atunci, transmite-le salutările mele cowboylor mexicani şi, dacă vrei, Barbarei şi tatălui tău.

p.

4

– Ghici cine vine diseară, a spus Sonia în timp ce aşezam masa împreună, scoasă pe terasă pentru această ocazie. Angelo l-a invitat.

Şoptea şi zâmbea, semiluna i se reflecta pe frumosul ei chip mediteraneean, în timp ce adieri de vânt călduţ îi ridicau şuviţe de păr, lipsindu-le de gravitaţie, de parcă ar fi fost nişte alge negre în mare.

Scirocco[1] începuse să sufle cu câteva zile înainte, înaintând tiptil în spatele nostru. Deşi vântul saharian sosea mereu punctual în acea perioadă a anului, ne lua mereu prin surprindere. Se rostogolea pe străduţele din Cartierul Spaniol, cald şi puternic, ca o revărsare de noroi şi, în avansarea lui pufoasă, se atingea vulgar de tot ce întâlnea în cale: pulpele femeilor măritate, blana câinilor vagabonzi, verzele tăiate în jumătăţi. Odată ce se strecura în cartier, devia imediat pe străduţe, la stânga şi la dreapta, la nord şi la sud, neavând, de fapt, niciun alt scop decât acela de a sufla un nisip deşertic foarte fin peste dantela chiloţeilor aşezaţi la uscat sau peste corpul metalic al scuterelor rămase parcate de prea mult timp şi de a învălui orice persoană într-o căldură lânoasă şi întortocheată.

Exista însă şi o plăcere brută în scirocco, în anarhia lui temporară, în senzaţia de neputinţă şi în căldura lui, care ne oferea, în sfârşit, oportunitatea de a lua cina afară. Vântul păstorit, uşor-uşor, din Africa anunţa sosirea iminentă a verii, iar în acel an îmi doream, mai mult ca de obicei, venirea acelui anotimp lung şi dezinvolt. Dorinţă

---

[1] Vânt cald şi uscat, încărcat de praf saharian, ce suflă din Sahara spre nordul Africii şi este resimţit în bazinul mediteraneean. Cuvântul italienesc are origini arabe ce înseamnă „vânt cald". (n.tr.)

care, la auzul vorbelor Soniei, s-a transformat într-o neașteptată nevoie care mi-a comprimat viscerele cu o durere surdă. Am auzit un murmur în ureche. Era vântul. *Grăbește-te*, îmi spunea.

– M-am hotărât. În seara asta vorbesc cu el.

– Foarte bine, Sonia. Faci foarte bine...

– Vai, pastele!

– Mă duc eu.

Măcar în bucătărie nu era nimeni, nici măcar vântul. M-am apucat să amestec în bucatini[1], brațe lungi și palide care nu se făceau niciodată cum ar fi trebuit și nici acum nu se lăsau îmblânzite de lingura mea de lemn. După nu prea mult timp, am auzit niște voci la etajul inferior. Pași pe scări.

Angelo striga:

– La naiba, chestia asta e o bombă!

Apoi o voce masculină vag cunoscută.

– Chiar și bunicii mei prepară așa ceva acasă.

Și, într-un final, o voce joasă, incisivă:

– Nu e la fel de bună ca anul trecut. Sper să vă placă oricum.

Cum putusem, în seara cu petrecerea, să rămân indiferentă la puterea acelei voci? Pietro a apărut primul în capul scărilor, ținând în mână o sticlă de vin făcut în casă. Nu l-am privit pe el, ci pe băiatul creț din spatele lui, pe care l-am recunoscut a fi Davide, urmat de Angelo, care avea în mână ceva învelit în hârtie pentru alimente.

– Ia uite ce ne-a adus Pietro de la el de acasă, a spus Angelo încântat, în timp ce desfăcea pachetul pentru a-mi arăta.

– Soppressata[2] făcut în casă, ce părere ai?

– Bună, am spus, trăgând cu ochiul la Pietro care aștepta nemișcat sub stucatura tavanului. Avea un aer încurcat și își sprijinea toată greutatea pe un singur picior (de parcă ar fi fost șchiop).

---

[1] Paste lungi, groase, cu centrul găurit, asemănătoare cu macaroanele, folosite, datorită formei lor, în special la preparate cu sosuri bogate (n.tr.)

[2] Salam de porc tipic din Italia Centrală și de Sud, al cărui nume provine de la forma turtită, strivită, pe care o primește în timpul uscării (n.tr.)

Am lăsat deoparte lingura aburind.

– Pe aici, am spus în șoaptă și, fie că mă auzise sau nu, m-a urmat afară.

– Doamne, Dumnezeule, a fost prima lui observație. Ce e aici, palatul regal?

Privea fântâna din stuc ciobit aflată pe o parte a terasei. În vremuri mai bune, apa ar fi țâșnit în bazin din gura acelui chip diabolic.

Tonino l-a lovit bărbătește pe spate, înainte să-i ia vinul lui Pietro.

– Cel care a construit-o trebuie să fi fost, fără doar și poate, doar un idiot care se credea regele Ferdinand al IV-lea. Ai văzut și frescele? Foarte dezamăgitoare.

– Cu alte cuvinte, nivel abuziv, a comentat Luca. A fost construit peste un palat original din secolul al XVIII-lea. E de prin anii '30, cel mult.

– Dar, lăsând secolul la o parte, a răspuns Pietro, proprietarii trebuie să fi avut bani cu duiumul.

– Poate acum câțiva ani, când cartierul ăsta era ceva mai locuibil, a spus Angelo. Dar actualii proprietari sunt o adunătură de *vasciaioli*. Mocofani și șarlatani. Ar trebui să-i auzi ce italiană elegantă vorbesc atunci când ne sună ca să ne mărească chiria.

– Ziua și-o petrec în *vascio*, a subliniat Luca. Dar camerele sunt la etaj.

– Ce să spun, mare diferență...

– Cum naiba faci de știi mereu astfel de lucruri, Falcone? a spus Tonino.

– N-am putut să nu-l remarc pe extrem de rafinatul vostru vecin, a intervenit Davide și adevărul era că nu trecea niciodată neobservat travestitul, feminizatul, cum stătea nemișcat, cu picioarele lui de cal, în ușa *basso*-ului din fața clădirii noastre. Nu era ușor să treci prin fața acelei uși fără să încetinești pasul și în același timp să-ți smulgi privirea din măruntaiele acelei încăperi care, mobilată cu o

canapea roşu-sângeriu şi cu accesoriile ei din aur fals şi marmură sintetică, părea că vrea să te înghită ca un bordel chinezesc.

– Aproape suficient de bun încât să te facă să devii homosexual, a spus Tonino, cu masculinitatea intactă.

Angelo dădea din cap neîncrezător.

– Dar din ce motiv ar alege cineva să trăiască într-un *basso*, în loc să locuiască aici, sus, ca un paşă? Chiar nu înţeleg.

– Ca să scape de nenorocitele astea de trepte, a spus Tonino. Jur că într-o zi, astea şase etaje, o să mă omoare.

– Sau ca să fie în centrul cartierului, în inima acţiunii, a presupus Luca, în timp ce-i întindea lui Pietro un pachet de tutun vărsat.

Pietro a refuzat cu un gest cordial din mână. A scos la rândul lui un pachet de Marlboro şi a părut mult mai relaxat după prima gură de fum.

– Sunt light, a spus către mine.

Era o justificare.

Sonia a apărut cu oala de bucatini alla puttanesca[1], preparatul ideal pentru adunarea noastră pestriţă, pentru că se făcea cu ingrediente adunate din fundul cămării şi pentru că originea lui era incertă (Sicilia? Roma? Ischia?). Ne-am aşezat cu toţii la masă. Pietro stătea în faţa mea şi am turnat din vinul roşu adus de el. Eu nu beam aproape deloc – alcoolul nu făcea altceva decât să-mi provoace greaţă –, dar în acea seară i-am lăsat să-mi toarne un deget... fie, două degete. Din bun-simţ, am sorbit puţin şi o căldură lichidă mi-a ţâşnit imediat prin vene, precum modul invaziv, dar plăcut în care scirocco îşi plimba acum degetele groase şi calde prin părul meu. Mi l-am adunat şi l-am strâns într-un coc nereuşit.

– Poftă bună!

Am mâncat, ca de obicei, în linişte, aşa cum cere o masă bună, în plus, haosul generat de vânt impunea un anumit grad de

[1] Reţetă tipică a bucătăriei napoletane pe bază de sos de roşii, ulei de măsline, usturoi, măsline negre, capere şi oregano (n.tr.)

concentrare solitară. Era ocazia cea mai bună pentru a-l studia pe Pietro fără să fiu observată, ca să verific dacă amintirea mea se pupa cu realitatea. Trăsăturile erau acelea, dar acum mă lovea singularitatea lor. Pietro avea ochii enormi ai unui cerb în pădure, dar nasul lung și osos îi oferea profilului său o maiestuozitate babiloniană. În ce privește gura, ochii mei au refuzat să o privească.

Îl priveam în timp ce-i umplea paharul lui Davide („Nu e un vin serios", spunea, „dar e mai bun decât apa") și mi-am dat seama că fața lui nu avea o frumusețe comună, ci una exagerată, aflată la granița cu urâțenia. Cu toate astea, chiar dacă Pietro flirta încontinuu cu acea graniță dintre frumusețea inaccesibilă și vulgaritatea facilă, nu a trecut-o niciodată. Era ciudat și magnific. Îl examinam cu atâta atenție, încât aș fi putut jura că (deși eram despărțiți de masă) puteam simți căldura expirată de nările lui și gâdilatul provocat de puful genelor lui; *Grăbește-te,* mi-a șoptit din nou scirocco.

Am dat peste cap o înghițitură mare de vin și am remarcat că și Sonia îl studia. Îi privea buzele. Erau ușor înroșite de la sosul de roșii, se mișcau și abia atunci mi-am dat seama că Pietro vorbea. Tonino îl întrebase ceva.

– Hidrogeologia, spunea Pietro, se folosește pentru a găsi apa din subteran, ca să știi, de exemplu, unde să sapi un puț.

– De ce, mai sunt încă oameni care sapă puțuri? a întrebat Sonia.

Tonino a spus:

– Auzi, da' tu nu erai din Sardinia?

– Ah, tineretul urban din ziua de azi..., a spus Angelo, prefăcându-se că oftează resemnat. Îl amuza să o tachineze cu bonomie pentru că era și ea născută la limita extremă a teritoriului țării.

– Nu poți să folosești un băț din ăla ca să găsești apa? a întrebat Davide.

– Prin părțile mele, bătrânii încă le mai folosesc, a spus Pietro.

– Bețele alea care se folosesc la bătut nevestele? a spus Tonino. Tatăl meu are unul.

Au izbucnit cu toții în râs și am râs, din solidaritate, și eu. A râs și Pietro până când și-a întins degetele subțiri în jurul gurii într-o manieră contemplativă și și-a fixat privirea tocmai asupra mea. Avea privirea apăsată, ca și cum de la începutul serii nu așteptase decât acea oportunitate confuză și zgomotoasă, în care erau toți neatenți, pentru a o descărca asupra mea. Acel strop de frivolitate pe care reușisem să-l adun a dispărut instant. Nu mai auzeam vocile vesele din jurul meu, pentru că adevărul era că nu mai eram la masă cu prietenii mei, ci alături de Pietro, într-o lume limpede precum fundul mării, unde era o liniște care pulsa în urechi în ritmul încetinit și inevitabil al valurilor.

Acolo, noi doi eram singuri. Pietro nu mai era nici pe departe un necunoscut. Mă privea pe mine, privea în mine, cu ochii nemișcați, străpungând tot ce-mi era mai drag și, fără niciun cuvânt, a spus: *În seara asta, am venit aici pentru tine.* Am înțeles. Furculița, aflată în echilibru între degete, s-a transformat în plumb – puțin a lipsit să nu-mi alunece din mână – și m-am albit atât de violent încât din mine n-a mai rămas decât un suflet în derivă. Scirocco făcea acum cu mine ce voia, dar nu aveam puterea de a mă opune și nici să suport privirea lui Pietro nicio clipă în plus.

M-am întors. Râsetele mi-au asaltat din nou urechile. Pietro și-a întors privirea în partea cealaltă și a dispărut certitudinea, de netăgăduit cu doar o clipă mai devreme, că noi doi am fi purtat un dialog fără să vorbim. Cu siguranță deliram, dacă nu eram chiar beată.

– Studiezi și vulcanologie? a întrebat Luca.

Pietro a răspuns, fără să arate vreo emoție și fără să se adreseze cuiva în mod special, că o studiase doar un an.

– Să spunem că nu mă specializez în studiul vulcanilor, dar că am un mare respect pentru ei.

Așadar, era înscris la Facultatea de Geologie. Buzunarul cămășii, pantofii ăia: acum, totul căpăta sens. Ce putea să aibă un student la Geologie care să mă intimideze?

– Vezuviul, am spus, surprinsă de propria mea voce, l-ai studiat?

– Puțin. E un bun exemplu de „stratovulcan".

– Ce înseamnă? a întrebat Sonia, iar Pietro a explicat că „stratovulcanii" erau vulcanii tipici în formă conică, formați în mii de ani de erupții periodice, revărsări succesive de lavă care aduceau la lumina zilei bazalt, riolit și alte mistere.

– Un fel de coș gigantic, a sintetizat Davide, mestecând o felie de soppressata.

Pietro zâmbi, acoperindu-și din nou gura și mângâindu-și bărbia foarte bine bărbierită.

– Un fel de-a spune. Dar sunt cei mai periculoși vulcani de pe pământ.

– Doamne, trebuie să fim îngrijorați? a întrebat Sonia.

– Poate. Circa jumătate din vulcanii care au erupt recent au fost stratovulcani.

– Definește *recent*, a spus Tonino.

– În ultimii zece mii de ani.

În partea opusă a mesei, Davide și Angelo râdeau cu poftă pentru cine știe ce tâmpenie. Gălăgia mi-a condus atenția dincolo de marginea terasei, dincolo de oraș și de golf, până ce s-a așezat pe vulcan, radiant în lumina portocalie a adierii vântului.

– Dar asta nu înseamnă, m-am auzit spunând, că va avea loc o erupție a Vezuviului în timpul vieții noastre. S-ar putea să nu se întâmple în mii de ani, nu?

– Cine știe, dar n-are sens să ne facem griji. Astea sunt legile haosului. Putem face puțin spre nimic.

Pietro vorbise cu o fatalitate care nu se potrivea cu vocea lui baritonală, hotărâtă și liniștitoare în același timp, vocea unui meteorolog care anunță furtuna perfectă. Ca drept dovadă, Sonia a spus:

– Atunci, încă nu mă panichez.

Când i-am văzut chipul luminându-se, am revenit la realitate. Nu era seara mea, ci a Soniei. Poate că-i mărturisise deja secretul ei lui Angelo, care încercase să o ajute invitându-l pe Pietro la cină. Am luat în considerare și posibilitatea ca Pietro să nu fi înțeles

niciun cuvânt de pe acea casetă muzicală, care să nu fi fost pentru el decât un schimb muzical cu o fată născută în patria rock'n'rollului. M-am convins din nou că ceea ce eu interpretasem ca fiind un dialog mut de la două capete opuse ale mesei nu fusese decât o privire aruncată în direcția mea și care, ca toate privirile, nu durase mai mult de câteva secunde. Era posibil chiar ca Pietro să fi venit la noi acasă pentru Sonia, sau să nu fi venit pentru nimeni în mod special. Mi-am impus să nu dramatizez – și să nu mai beau nicio înghițitură din vinul lui.

Pietro a mai feliat niște soppressata, pe care a adus-o la masă.

– Oricum ar fi, am avea ceva avertismente de la cutremure înainte.

– Așa a descris și Plinius cel Tânăr, a intervenit Luca și, așa cum se întâmpla de fiecare dată când se hotăra să vorbească, toată lumea a tăcut. Și locuitorii din Pompeii simțiseră cutremurele din zilele precedente erupției, dar nu le-au legat de Vezuviu.

– Și apa avea miros de sulf înainte să dispară complet din puțuri, a adăugat Pietro. Dar n-au făcut legătura. Le lipseau cunoștințele științifice. Oamenii nici măcar nu știau ce e ăla un vulcan. Pentru ei era doar un munte care le dădea struguri buni, pentru vin...

Parcă pentru a-și înfrâna un hohot de râs nepotrivit sau pentru că spusese prea mult, și-a acoperit din nou gura cu mâna.

Aceste detalii îl impresionaseră în mod evident pe Luca, pentru că, din acel moment, i-a dat cuvântul lui Pietro cu colegialitate și chiar galanterie, pentru a completa toate detaliile geologice ale povestirii lui istorice. Poate că cea mai mare înțelepciune a lui Luca era aceea de a ști ceea ce nu știa, iar Pietro completa sau corecta cu aceeași modestie. Potrivit povestirii lor, într-o zi, în jurul orei unu, s-a auzit o mare bubuitură, urmată de o coloană eruptivă de circa treizeci de kilometri. Lovind tavanul cerului, coloana s-a deschis ca un pin în formă de umbrelă, potrivit relatării tânărului de optsprezece ani, Plinius, care urmărea dezastrul de la Miseno. În scurt timp însă, pământul a vrut să ia înapoi ceea ce îi aparținea de drept și

tot materialul aruncat de erupție a început să cadă înapoi – cenușă, piatră ponce, roci. Dintr-odată s-a făcut întuneric ca noaptea. Toată după-amiaza și toată noaptea au căzut pietre, o ploaie diabolică ce a găurit acoperișurile și a umplut casele și străzile, îngropând Pompeii și Stabia și cruțând Ercolano, pentru a-l lăsa la cheremul avalanșelor de noroi. Norii de cenușă asfixiantă au ajuns din urmă supraviețuitorii care fugeau. La fel ca marea, care se retrăgea de lângă coastă, abandonând animalele marine pe nisipul uscat, la fel și zeii abandonau oamenii.

În timp ce Luca vorbea, scirocco îi împrăștia fumul tutunului ba la est, ba la vest, până să-l destrame în noapte.

– Și mai erau și gazele toxice.

– Și căldura puternică, a spus Pietro. Fluxurile piroclastice.

Luca a confirmat cu recunoștință înainte să încheie:

– În ziua aia au murit peste zece mii de oameni.

Ascultam pironită în scaun. În toți anii pe care-i petrecusem chiar acolo la Stabia – localitate în care pierise, prin sufocare, Plinius cel Bătrân –, și eu, ca toți ceilalți, mă gândisem foarte puțin la istoria de sub picioarele mele. Acum, dintr-un motiv care nu-mi era clar, acea realitate familiară mi-a provocat o frică electrizantă, vecină cu euforia, poate din cauza firelor strălucitoare pe care Luca le introdusese în povestire sau poate din cu totul și cu totul alt motiv.

Am tras cu ochiul în direcția lui Pietro. Ca și mine, îl fixa cu privirea pe Luca, în timp ce sorbea atent din ceașca lui, indiferent la vântul african care-i desprindea șuvițe de păr din coadă. Îl privea în același fel în care-l priveam și eu deseori, cu o admirație pe care voiam din toate puterile să o pot ascunde, mai ales în astfel de momente, când i se dezlega limba – că era din cauza vinului sau a vântului, nu puteam spune. Ceilalți, în schimb, își întindeau capetele pentru a vedea vulcanul dincolo de luminile orașului, de parcă abia acum și-ar fi dat seama că era acolo.

– Ca să nu mai vorbim despre devastanta erupție din 1631, a spus Luca într-un final.

Nimeni n-a îndrăznit să întrebe despre 1631. De pe străduțele de jos s-a auzit un strigăt, cauciucurile unei motociclete au scârțâit, părea totul atât de îndepărtat. Pietro a întins mâna ca să scoată pachetul de Marlboro Light, care făcea din buzunarul cămășii un dreptunghi perfect. Când s-a mișcat, cămașa i s-a crăpat puțin, cât să pot zări un pandantiv de argint. Un soare, poate.

Am mutat imediat privirea. Nu era un cadou ce-mi revenea mie. Cu toate astea, scirocco se juca mai departe cu gulerul mâncat de molii al jachetei mele și-mi sufla pe gât, aspirându-mi numele: *Heddi, Heddi, grăbește-te!*

Vinul s-a terminat, soppressata la fel, dar seara nu. Scaunele desperecheate s-au îndepărtat, ușor-ușor, de masă, ca piesele unui joc de dame, iar Davide s-a așezat pe marginea fântânii goale pentru a vorbi aprins cu Luca. Conversația noastră s-a mutat către subiecte mai ușoare. La un moment dat, Angelo a luat o coajă de pâine și și-a așezat-o în echilibru pe buza superioară.

– Cum îmi stă cu mustăți?

– Semeni cu domnul Rossi, a comentat, sec, Tonino.

– Ah, da, domnul Rossi, tipul ăla îndesat din desene animate, a spus Sonia. Îl adoram de când eram mică.

– Da' ce, pe vremea aia aveați televizor în Sardinia? a tachinat-o Angelo.

Din nou râsete. Nu m-am uitat în direcția lui Pietro ca să văd dacă rădea sau nu. Cu siguranță el, la fel ca toți ceilalți, știa bine cine era domnul Rossi din copilăria lor. M-am ridicat ca să strâng vasele.

– Te ajut, a spus Pietro, care era deja lângă mine și așeza una peste alta farfuriile murdare.

I-am mulțumit și i-am făcut semn să mă urmeze în bucătărie. În urma mea am auzit:

– Se spune despre tine că vorbești foarte bine limbile străine.

– De unde știi asta?

– Și că vorbești cinci.

– Nu, doar patru. La rusă sunt un dezastru, am spus, în timp ce așezam farfuriile pe bufet, lângă ale lui.

– Rusă, felicitări! E și un cu totul alt alfabet de învățat.

– Nu e greu. Te pot învăța să-l citești în cinci minute.

– Mi-ar plăcea mult.

Avusesem neobrăzarea de a-i propune o lecție privată? Nu asta intenționasem. Însă îl adusesem cu mine în casă, departe de ceilalți, un lucru nu foarte logic, având în vedere că aș fi putut foarte bine să strâng vasele singură. Lucrul de care eram însă sigură era că, departe de vântul neliniștit, era mult mai ușor să stăm de vorbă. L-am chemat aproape de mine, în fața șemineului rece și plin de funingine. De aproape îi puteam mirosi aftershave-ul. Un parfum proaspăt, ca o pădure de pini.

I-am arătat înfloriturile maro de pe dale:

– Tu ce părere ai de crăpătura asta?

– Ah, a spus el, până unde ajunge?

– Până la terasă.

L-am urmărit cum făcea pași de-a lungul fisurii, cu grija ce ar fi fost cuvenită unei râpe.

– Cred că se mărește, am adăugat, dar băieții nu-i dau prea mare atenție, nici măcar Angelo, care are o crăpătură pe tavanul camerei lui.

– Mda. Având în vedere că traversează întreg zidul exterior, nu promite nimic bun.

S-a oprit și s-a așezat pe vine.

Am făcut și eu la fel. Nu știam ce speram să obțin de la el, care nu era nici inginer, nici arhitect, ci unul care studia pământul, dar singurul lucru cert era că simțeam o plăcere unică stând chircită lângă el, într-o poziție atât de familiară, fără să fie nevoie să ne privim în ochi.

A întrezărit-o pe Sonia afară, pe terasă. Era o fată cu suflet bun și de familie bună. În ciuda alurii de bâtlan, încă mai păstra în obraji acea rotunjime de copil pe care eu o pierdusem cu câțiva ani în

urmă, de pe o zi pe alta. De sub ei apăruseră nişte pometi proeminenţi pe care nici nu ştiam că-i am, precum pietrele după retragerea mareei, probabil nişte reminiscenţe ale sângelui de indian cherokee care-mi curgea prin vene şi care, deşi într-o cantitate mică, reuşea mereu să trezească nomadul din mine.

M-am gândit la confesiunea solemnă a Soniei din noaptea aceea, de pe acoperiş, dar nu ştiam câtă importanţă să-i dau. Era ca în jocul ăla în care primul care pune cărţile pe masă are dreptul automat să câştige mâna? Într-un fel sau altul, aşa părea şi, tot conform regulilor jocului, nu conta că Pietro îmi făcuse un dar şi nici că femeia de la Cimitero delle Fontanelle ştia, în mod misterios, de existenţa lui şi nici că amintirea atitudinii lui grijulii era o melodie care nu îmi mai ieşea din cap şi că acum chipul lui exagerat, cu acel nas, aflat în prim-plan şi de o delicateţe neaşteptată, era îndreptat spre mine cu o expresie gravă. Era preocupat de crăpătura din pardoseală sau avea aceleaşi gânduri ca mine?

5

Două zile mai târziu, lângă universitate, m-am întâlnit întâmplător cu Pietro care, fără prea multe preambuluri, m-a invitat la o cafea, în acea după-amiază, în casa unde locuia cu fratele lui. A propus pe la patru, în timp ce mâzgălea pe o bucată de hârtie: „Strada De Deo 33. Innace". Din câte se părea, locuia în Cartier, la doar patru-cinci străzi de casa mea.

Dar pe drum m-am pierdut, exact așa cum voiau străzile în formă de grilă ale cartierului, încă de la proiectarea lor ca bază militară. Baruri și tarabe cu fructe practic identice, cărora li se adăugau tarabe cu ouă sau țigări de contrabandă, erau împrăștiate peste tot, cu scopul de a transforma acea rețea de străzi într-un joc de oglinzi care să excludă pe oricine era străin și să-i apere pe cei care-i aparțineau.

Ca să depășesc problema, învățasem niște trasee care traversau cartierul. De exemplu, din poarta mea până la universitate, făceam stânga, apoi din nou stânga, dreapta la altar, apoi drept înainte, evitând bălțile de apă de sub tăvile cu caracatițe și scoici, până când strada, cu o îmbrâncitură finală, mă arunca din Cartierul Spaniol pe drumul principal, strada Roma. Ghidată de memoria motorie, mergeam ca un echilibrist pe un fir care putea fi desenat printre antene și haine întinse la uscat, printre smog și țipete, astfel încât să-l traversez vie și nevătămată. Cartierul nu se lăsa cucerit, dar, mulțumită acelor trasee, aveam controlul interior necesar pentru a mă putea orienta prin el, chiar și cu ochii închiși. Dar strada De Deo

nu se afla pe niciunul dintre traseele mele. Țineam strâns geanta cu cărți, trăgând cu ochiul la numele străzilor.

– Hei, slăbănoago!

M-a privit glaciar o puștoaică de opt sau nouă ani, gata de scandal. Era greu de înțeles ce credeau localnicii despre noi, studenții. Se spunea că încearcă să ne ferească de afacerile necurate, cine știe. Uneori păreau curioși, alteori agresați. În majoritatea timpului ne priveau cu aceeași expresie cu care priveau câinii vagabonzi din cartier, o expresie de disconfort, dar nu lipsită de gingășie. Ne țineau la distanță.

Fetița s-a plictisit și a trecut în fața mea. Am văzut cu coada ochiului ceva în alb și negru care se strecura pe o străduță și dispărea într-un *basso*. Eram aproape sigură că fusese o capră. Și credeam că văzusem deja tot ce era de văzut în Cartier, inclusiv un iepure alb băgat în mormanul de lemne de sub cuptorul unei pizzerii. Capra mi s-a părut un semn bun și am pornit cu avânt pe acea străduță.

Mirosea a grajd, dar nu era nici urmă de animal. Din intrândurile încăperilor, locuitorii mă urmăreau cu priviri sumbre. Aveam ochii ațintiți pe dalele vulcanice, dar frica începea deja să se agațe cu ghearele ei mici și disparate de picioarele mele rătăcite.

Am cotit pe prima stradă la dreapta. O băcănie, slavă Domnului! M-am adăpostit sub cărnurile atârnate ca să mă pot uita în liniște la plăcuța cu numele străzii. Strada De Deo. Exact ca *Dumnezeu*, am gândit. Reală sau imaginară, capra îmi arătase drumul. La final, Napoli mă salva de fiecare dată.

Pulpele mi s-au întărit de la urcușul abrupt. Scuterele făceau eforturi atletice, conduse de bărbați cu capul plecat și încărcați în spate cu văduve așezate ca amazoanele. Femeile târau la deal greutatea cumpărăturilor sau niște copii. Douăzeci și trei. Douăzeci și cinci. Douăzeci și șapte. Îmi bătea inima tare, efect pe care l-am pus pe seama acelei străzi absurde care, dacă nu s-ar fi domolit, m-ar fi dus până la San Martino, mănăstirea care se afla în afara cartierului, dar atât de sus încât părea să fie chiar intrarea în paradis.

Treizeci și trei. Printre gratiile porții, am văzut o curte întunecoasă și surprinzător de îngrijită, cu plante în ghivece. Mi-am lăsat privirea să alunece pe fațada abruptă a clădirii. Deasupra era un dreptunghi albastru, o trimitere la vastitate, care mi-a dat senzația că sunt pe cale să crăp.

Am încercat să-mi amintesc că era vorba doar despre o cafea. Cu toate astea, când am presat butonul soneriei și am auzit vocea care-mi spunea să urc la ultimul etaj, *clicul* porții care a urmat mi-a sunat ca fiind vocea implacabilă a destinului.

Pietro a ridicat privirea de la masă. Aroma onctuoasă a cafelei umplea deja încăperea și o țigară ardea în scrumieră alături de altele, stinse și îndoite. S-a ridicat ca să mă salute, cu un zâmbet ermetic și cămașa bine băgată în pantaloni. Părea că este pe punctul de a-mi întinde mâna: dar nu a făcut-o și nici nu m-a sărutat pe obraz.

– Câtă lumină e aici, am spus răsuflând din greu.

– E un soi de Monte Carlo al nostru, a râs discret. Ia loc. Oriunde vrei. Cafeaua e gata. Cum o bei? mitralia cuvinte în timp ce se îndrepta spre bucătărie.

– Macchiato[1], dacă ai lapte: dacă nu, nu contează.

M-am așezat la masă și am privit în jur. Camera de zi era la fel de mare ca a noastră, dar alte comparații între cele două case nu puteau fi făcute, în ciuda faptului că amândouă se aflau la ultimul (și probabil abuziv) etaj. De parcă s-ar fi mutat de curând, lipseau tablourile și posterele: era un mare spațiu respirabil, alb aerisit, întrerupt doar de metalul biroului și de un rând de cărți. Deasupra unei canapele din vinilin, o rampă modernă de scări ducea la etajul al doilea. Ferestrele, multe ferestre, lăsau soarele să intre până în cele mai inaccesibile unghere, descoperind chiar și spațiul de sub scări.

– Zahăr?

[1] Mod de preparare a cafelei espresso prin adăugarea unei mici cantități de spumă făcută din lapte. În limba italiană se traduce prin „pătat" (n.tr.)

– Da, mulţumesc.

– Gabriele, cafeaua!

Vocea lui Pietro s-a propagat cu ecou în apartamentul gol.

– Fratele meu mai mare, a adăugat în timp ce aşeza ceşcuţa în faţa mea. Mâna îi tremura uşor: să fi fost de la prea multe ţigări sau din cauză că eram pentru prima dată singuri?

– Nu te-am mai întrebat, am spus în timp ce amestecam zahărul cu prea multă grijă, cum a fost la tine acasă?

– Eh, aceeaşi poveste.

– Adică?

– Infernal, ca de obicei.

Lămurirea nu a venit de la Pietro, ci de la o voce la fel de puternică. A apărut un bărbat cu păr negru şi rar, cu un nas care-mi era deja cunoscut, deşi acesta avea o formă mai puţin extravagantă. Când încă era în picioare, a spus:

– Gabriele. Mă bucur să te cunosc. E mai bine să-ţi spun de pe acum: dacă vei mai fi vreodată invitată la noi acasă, să refuzi. Cruţă-te de această suferinţă.

– Nu-l asculta. Nu e chiar atât de cumplit.

– Nu, nu e cumplit, a spus Gabriele teatral. Cum vrei să-i spui atunci? Bucolic? Elegiac? Un loc sugestiv care te îmbie la meditaţie?

– Iartă-l, te rog! Gabriele nu apreciază aerul curat, preferă smogul.

Gabriele şi-a aprins o ţigară din care părea că soarbe oxigen vital.

– Fratele meu mai mic are ochelari de cal, a spus. Nu e vina lui: e copilul preferat. Şi o merită din plin.

Apoi l-a privit pe Pietro cu un soi de iubire pe care n-o mai văzusem, un fel de adoraţie nervoasă care m-a făcut să-mi cobor privirea.

– Aşadar, aş avea chef să te mitraliez cu întrebările, dar sunt convins că fratele meu preferă să ţi le adreseze el şi, oricum, trebuie să termin un desen până la sfârşitul săptămânii. Prin urmare, n-o să mai deranjez.

A băut cafeaua dintr-o singură înghițitură.

– Ești artist? l-am întrebat pentru că, brusc, nu suportam ideea să plece Gabriele și să ne lase singuri.

– Studiez arhitectura.

– Și fratele meu e arhitect.

– Bravo lui. Mă tem că pentru mine este doar un vis. O să mă retrag acum, Eddie, dar sunt sigur că ne vom revedea curând.

Gabriele a dispărut sus cu pași greoi, pe scări. Oare ce voia să spună cu *o să ne revedem curând*? Aveam senzația clară că Pietro îi vorbise fratelui său despre mine. Și totuși, ce i-ar fi putut spune?

Partea proastă cu cafeaua este că se consumă într-un timp dureros de scurt. După o tăcere apăsătoare, Pietro m-a întrebat dacă-mi plăceau pietrele, o întrebare generică de care m-am agățat imediat. I-am spus că, în copilărie, tatăl meu mă ducea pe plajă să căutăm fosile; i-am povestit despre recipientele lui pline cu diverse tipuri de nisip, comori adunate pe când călătorea în jurul lumii. Și tatăl meu fusese înscris la Facultatea de Geologie înainte să trebuiască să-și schimbe profilul de studii, un detaliu care, în sufletul meu, îmi oferea o legătură privilegiată, aproape genetică, cu pietrele.

– Pe plajă folosesc unul din acela, cum îi spune, un fel de ciocan...

– Ciocan geologic, folosit pentru prospecțiunile geologice, a spus Pietro vesel. Am și eu unul.

– Ah, da?

– Toți studenții la Geologie trebuie să aibă unul. E un instrument al meseriei, precum sabia pentru cavaler.

Râdea, dar privea atent în interiorul ceștii lui, de parcă și-ar fi putut citi propria soartă în dâra lăsată de cristalele de zahăr. Brusc, a ridicat ochii.

– Vrei să-l vezi? E sus.

Nu era doar o cafea. Deși inima îmi bătea puternic, m-am abandonat acelei certitudini cu o oarecare ușurare. În timp ce-l urmam pe scări, a trebuit să-mi înfrânez un zâmbet. Nu era ceva de școală generală să inviți o fată la tine în cameră ca să vadă un

ciocan sau o colecţie de fluturi? Nu găsise nicio scuză mai bună? Dar tocmai acea balivernă, familiară din copilărie, a făcut invitaţia acceptabilă. Şi confortul generat de acea superbă minciună, în care eram amândoi complici, a măturat orice dubiu: nu mai era nicio îndoială că a treia oară, când am fi avut din nou ocazia să ne vorbim, odată ajunşi la etaj, ne-am fi sărutat.

Camera lui Pietro era mare cât o debara, sau, în cel mai bun caz, cât cabina unei nave, cu portul încastrat în fereastră, ca o bijuterie. Abia dacă era loc pentru un pat de o persoană, o bibliotecă improvizată şi un poster cu Jimi Hendrix. Pietro a luat ciocanul din bibliotecă şi mi l-a întins de parcă ar fi fost făcut dintr-un rar porţelan translucid. Mi-a arătat că-şi incrustase, cu mâna lui, numele pe mâner. Îl ascultam în timp ce spionam buza lui cărnoasă inferioară şi mă întrebam cum naiba o să facem să trecem de la ciocan la sărut.

– Îmi cer scuze, camera e mică, a spus. Dacă vrei să te aşezi, poţi să foloseşti patul.

Ah, iată trecerea! M-am aşezat fără să mă opun acelei mici schimbări a destinului. Dar mă simţeam pierdută. Nu-mi aminteam cum ajunsesem acolo, în camera unui străin, în patul lui. O scădere alunecoasă de tensiune mi-a provocat ameţeală, în timp ce îmi simţeam dintr-odată trupul greu ca un sac de pietre. Dar intrasem deja în joc, trebuia să merg până la capăt. Deja îmi imaginam întoarcerea la siguranţa dormitorului meu, savurând acea sărutare care încă nu avusese loc sau mi-a trecut prin cap încercarea să şterg amintirea.

Pietro s-a aşezat lângă mine, spunând doar:

– Măcar să mă întind.

A lăsat ciocanul pe jos şi s-a aşezat comod, cu picioarele îndreptate către mare.

M-am întins şi eu, lucru care a atenuat puţin ameţeala. Am rămas aşa, întinşi pe spate în patul acela minuscul, potrivit pentru un copil, în timp ce toate pretextele urcau, unul câte unul, ca un abur,

către tavan. Am privit multă vreme acel tavan înclinat, o oglindă în care am văzut reflectându-se o ameţitoare suită de posibilităţi.

– Îţi place Jimi Hendrix? am întrebat într-un final.

– Nu foarte mult. Pur şi simplu, mi-a plăcut posterul.

I-am simţit vocea mai aproape ca niciodată, tonul grav îi accentua profunzimea. Voiam să-mi vorbească iar şi iar. În schimb, el mi-a pus o întrebare despre ce muzică îmi plăcea.

– Nu ştiu, puţin din toate, am ridicat din umeri către tavan. Mi-au plăcut melodiile pe care mi le-ai înregistrat tu.

I-a scăpat un râs stânjenit.

– M-am chinuit mult să-ţi fac caseta aia. Mi-a luat o grămadă de timp.

– Dar nici nu mă cunoşteai.

– A fost ca un al şaselea simţ, Heddi.

A urmat o tăcere gravă. Nu mă puteam întoarce către el, nu acum, când îi simţeam respiraţia pe piele. Dintr-odată, tavanul s-a întunecat într-o ciocnire de şmirghel peste gura mea. Am tresărit şi m-am tras înapoi. Oh, Doamne, ieşise foarte prost, ca de liceu.

– Ce este? Eşti OK?

– Doar că m-ai luat prin surprindere.

– De ce, nu ştiai că vreau să te sărut?

Şi, abătut, s-a lăsat la loc pe pat.

Am luat în calcul să las totul baltă şi să plec. Dar o voce interioară – sau poate că nu era altceva decât obişnuita mea sete de cunoaştere – mă îndemna să rămân, să trec peste stângăcia momentului şi peste ruşine. Trebuia *să ştiu*. M-am aplecat deasupra lui, un val de sânge în cap a fost leacul imediat pentru tensiunea scăzută şi i-am atins gura cu a mea, aproape ca să-l liniştesc. Pietro şi-a întins gâtul ca să mă prindă dintr-o muşcătură, ca şi când ar fi încercat să-mi paseze un măr roşu doar cu dinţii, ca în jocul ăla de Halloween. M-am retras, curentată de părul ţepos din barba lui. Aşa se săruta în provincia Avellino?

Continuam să-i privesc buza inferioară, plină ca un fruct și, fără să mă gândesc, l-am mușcat. Nu s-a opus. Acum stătea nemișcat, cu pleoapele lăsate și respirând greu, probabil din cauza anxietății provocate de ceea ce eram pe cale să fac. Nu știam nici măcar eu.

Mi-am apăsat buzele, cu toată bunăvoința lor, peste ale lui. De data asta am avut senzația pe care o ai când desfaci o smochină proaspătă și-i simți pulpa. Părea scăldată în soare și coaptă cât trebuie. Mai voiam. Încă o sărutare, apoi încă una și, în scurt timp, gurile noastre nu mai păreau că vor să se sărute, ci să se hrănească una cu alta. O degustare ducea în mod inevitabil la alta și apoi la alta, fără să sature. Începea să semene cu o întrecere între cine poate să fure mai multe, o probă individuală și chiar egoistă, în timp ce sărutările dispăreau, una câte una, ca cireșele dintr-un bol. Probabil că la final ar fi existat un câștigător și un învins.

Eu nu eram deloc transportată de moment: eram poate prea conștientă, o ființă pur fizică, una care simțea în detaliu fiecare mișcare, fiecare stimul. Aveam buza superioară jupuită de barba lui, simțeam balsamul limbii lui, porțelanul dinților. Precepeam catarama de la cureaua lui care-mi intra în șold, nasturii încăpățânați ai cămășii, degetele lui lungi care mi se încurcau în păr. Percepeam mirosul lui de cafea și parfum, de roșii și transpirație. Trebuia să țin ochii închiși, altfel ar fi fost imposibil să limitez cantitatea de senzații care mă invadau, pline de date pe care nu eram în stare să le pun cap la cap.

Am pierdut noțiunea timpului sau poate că timpul își pierduse liniaritatea. Când începusem să ne sărutăm: cu două minute în urmă, cu două ore în urmă? N-aveam nici cea mai vagă idee. Începutul alunecase în timp, iar finalul nu mai era ceva inevitabil. Dintr-o sărutare se năștea sărutarea și singura certitudine era că nu ne puteam opri.

Dintr-odată am avut o străfulgerare – dar nu o inspirație venită într-o explozie de lumină, ci în întuneric, un black-out. Am fost orbită, cufundată în noaptea cea mai profundă. Eram suspendată în

obscuritate, trupul meu era lipsit de substanță și la fel și simțul de sine, dar era o senzație atât de frumoasă încât aș fi vrut să rămân așa pentru totdeauna, plutind prin univers. Oare ăsta era motivul pentru care drogații de pe stradă își injectau heroină? Și dacă așa era, era adevărat și că noi ne drogasem cu același drog, cu aceeași seringă, pentru că fix în același moment am deschis amândoi ochii.

Ne-am privit o eternitate sau poate doar vreme de o respirație. O privire transparentă și manierată care mergea dincolo de evaluări sau jenă, chiar dincolo de curiozitate. Gurile noastre erau încă lipite, dar era ca și când alte două persoane s-ar fi sărutat. Noi nu eram acolo, eram doar doi observatori ai minunăției lumii.

Am închis ochii, lăsând ca sărutările pe întuneric să ne lovească precum nenumărate mici explozii stelare. Decorul a dispărut. Buzele au deviat pentru a săruta pomeții, bărbia, gâtul. Mi-am frecat obrazul de al său, aspru; acum chiar că voiam să mă doară. El s-a rostogolit deasupra mea, șoptind cuvinte de neînțeles, o ceață caldă prin păr, în urechi, o fărâmă de suflu divin. Iisuse, *așa* se săruta în provincia Avellino? O confuzie totală a elementelor părea inevitabilă, aproape că mă speria și în acel superb haos primordial, căutam din nou gura lui ca să-i mai sorb respirația, ca să mă ancorez. Am uitat unde eram și cum ajunsesem acolo; am uitat chiar și numele lui și faptul că el era unul dintre atâția indivizi ai planetei care posedau un nume, un trecut, preocupări cotidiene. Era doar *el*, acest bărbat a cărui gură era a mea pentru sărutări, în orice ungher al ei – cald și viu și al cărui piept era apăsat cu sternul, cu coastele, cu inima, peste al meu.

Când portul a fost scăldat într-un portocaliu de Fanta, ne-am privit din nou în ochi și de data asta a fost clar că se reinstaurase o separare, conștientizarea faptului că eram doi indivizi de sine stătători. Am început să râdem fără motiv, poate de ușurare. M-am sprijinit de pieptul lui, parcă pentru a-l studia mai bine. Iată-l! Pandantivul pe care n-ar fi trebuit să-l văd când i se căscase cămașa

pe terasă: un soare zâmbitor din argint. L-am întrebat dacă avea o semnificaţie anume.

– L-am luat dintr-o piaţă acum vreo două luni. Şi, în timp ce-l cumpăram, mă gândeam cât de frumos ar fi să am cui să-l dăruiesc. Patetic, ştiu.

– Din contră.

Am luat soarele între degete. În jurul unui zâmbet amplu erau raze ascuţite la atingere.

– Mi se pare pasional.

– Eşti cu adevărat un om bun, Heddi, a spus solemn.

– Cum de mi-ai ştiut numele?

– Am întrebat şi eu în jur, nu mi-a luat mult.

Mi-a rearanjat părul spunând:

– Mai eşti şi frumoasă, foarte frumoasă. Dar bănuiesc că ai auzit asta de o mie de ori.

Adevărul era că, la fel ca toate femeile, o auzisem de multe ori. În ce privea trupul femeii, în Cartier, un bărbat nu era bărbat dacă nu-şi vomita gândurile private pe stradă. Dar era cu totul şi cu totul altceva să o aud de la Pietro.

– Chiar n-am idee ce vezi la mine, a continuat el. Eu vin dintr-un orăşel, nu dintr-un mare oraş, ca tine.

– Care mare oraş?

Ca şi când oraşele americane ar fi fost clasificate pe criterii de verticalitate, am încercat să diminuez Washington, D.C., spunându-i că nu avea aproape deloc zgârie-nori. I-am spus că acel cartier în care locuiau tatăl meu şi mama mea vitregă colcăia de mexicani fără ocupaţie, cu tunsori de cowboy şi atât de beţi la prânz încât nu se ţineau pe picioare. N-am spus nimic despre ambasadele Poloniei şi Ugandei care se aflau la doi paşi: nu voiam să-mi fure scena capitala ţării. Dar n-am spus nimic nici despre cealaltă parte a vieţii mele, trăită cu mama mea şi cu tatăl meu vitreg la periferie.

Punctuleţul lui pe hartă se numea Vallesaccarda. Mi-a explicat că părinţii lui erau ţărani şi săraci – sau cel puţin aşa spuneau. Mama

lui nu terminase ciclul primar, iar pe tatăl lui Pietro îl învățase să se semneze cu numele lui.

– Înainte semna cu un *x*.

– Vrei să spui că e analfabet?

Pietro s-a întors spre perete:

– Cred că nu mi-ai acorda nici măcar o privire dacă m-ai vedea pe un tractor.

M-a privit din nou.

– Și totuși, Heddi, din primul moment în care te-am văzut, am vrut să fiu cu tine. A fost ceva mai puternic decât mine.

Speram să nu-și dea seama că inima mea bătea ca nebuna lipită de pieptul lui.

– Cine știe? Poate că într-o zi o să te văd conducând un tractor... sau se spune să manevrezi un tractor?

– Să pilotezi un tractor.

Și-a acoperit râsul cu un gest al mâinii. În ceea ce mă privea, gluma nu numai că mă scăpase de o eroare lingvistică, dar frânsese și tensiunea, așa că am râs cu poftă. A adăugat:

– Mi-ar plăcea să zbor la Washington într-o zi.

– Mie-mi place mai mult aici.

– Pe bune?

– Ador să trăiesc aproape de mare.

Mi-am lăsat capul pe pieptul lui. Abia dacă-l cunoșteam pe acest bărbat și totuși avea un miros care, deși era exotic, îmi era deja familiar – un condiment nou, dar primar precum sarea, un gust de care poate că n-aș mai fi putut niciodată să mă lipsesc. Era un miros eliberat de cămașa lui, acum șifonată, de părul lui plin de praf și de parfumul lui delicat de pădure, pe care acum îl aveam și eu pe față.

Sub noi, în cartier, se auzeau claxoanele și răbufnirile de furie dinaintea cinei. Lumina târzie, aprinsă și vâscoasă ca lava, arunca pe acoperișurile din jur umbre geometrice. Părea că nisipul insidios adus de scirocco dispăruse cu adevărat. Poate că nu avea să se întoarcă până anul viitor.

M-am ridicat brusc:

- Trebuie să mă duc acasă.

- Acum?

- E târziu. Băieții trebuie să fie îngrijorați.

Dar adevărul era că nu mă gândeam la băieți. Mă gândeam la Sonia.

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 14 ianuarie

Dragă Pietro,

Ce ciudat este să-ți scriu după atâta timp. Ce ciudat este să scriu, punct. Scriu doar puținor oameni, nu am un jurnal... uneori am senzația că încă nu m-am împăcat cu vorbele şi că mă simt mai în largul meu într-o pădure, ascultând ciripitul păsărilor. Îți vine să crezi, eu, într-o pădure? Îmi place să mă cufund în lumea lor, să aud toate acele limbi de neînţeles şi puțin melancolice care se întrepătrund regulat, ca într-o inimă care bate...

Cu toate astea, munca mea este alcătuită tocmai din cuvinte. Predau limba engleză străinilor, în marea loc majoritate chinezi, coreeni, ruşi. Să înveți este o joacă: facem şi excursii împreună, devenim foarte legați unii de ceilalți. Apoi elevii mei intră la facultate sau îşi găsesc locul de muncă la care visau etc. şi nu ne mai vedem. Mă bucur că măcar i-am ajutat să-şi îndeplinească visurile. Îmi amintesc de visurile tale. Ce s-a întâmplat cu ele?

E adevărat, uneori mă gândesc la visurile mele pe care le-am avortat şi sufăr. Dar nu trebuie să renunți, Pietro. Nu e vina ta: e vina destinului. Sau, mai bine spus, a lipsei de destin şi de ordine în lume, e vina haosului. Trebuie să-mi asum şi eu responsabilităţile mele. Şi, oricum, în toți anii ăştia fără tine, am învăţat un lucru important, şi anume că se poate trăi şi fără răspunsuri concrete. Supravieţuieşti, viața merge înainte. Lumea, cu mareele şi ritmurile ei naturale, e oricum frumoasă, chiar foarte frumoasă, deşi (sau poate

tocmai pentru asta) este indiferentă față de suișurile și coborâșurile noastre, față de inimile noastre frânte. Mi-ar plăcea cu adevărat dacă într-o zi ai vrea să treci pe la mine ca să mai pălăvrăgim, dar mi se pare puțin probabil. Nu trăiesc la Washington, așa cum crezi tu, ci în Noua Zeelandă. Poate constelațiile sunt cu adevărat pe dos aici, la capătul lumii...

h.

6

Sărutarea aia, sărutarea aia... Oare așa să fi fost prima gură din fructul interzis? Doar o clipă de ezitare și apoi recompensa imediată pentru că am uitat de bun-simț: o explozie de omnipotență divină pe limbă și un val de plăcere perfectă, de neoprit, până în punctul în care nu mai poți distinge între sucul fructului care-ți curge pe bărbie și propria ta salivă și nici că-ți pasă.

Nu știam mare lucru despre poveștile biblice, dar aveam senzația că era ceva atât de plăcut în acea sărutare încât să fie împotriva regulilor, chiar împotriva firii. Și acum că gustasem, acum că știam, nu mă mai puteam întoarce. Nu puteam anula ceea ce am făcut, nu puteam să nu știu ceea ce știam. Cu toate acestea, nu aveam minima dorință de a mă întoarce. Pur și simplu, mă simțeam șocată, chiar indignată. Cum era posibil ca un asemenea secret să-mi fi fost ascuns toată viața?

Revedeam neîncetat în minte acea sărutare. Spre deosebire de o casetă audio, amintirea nu se deteriora și nici nu se distorsiona: cu cât o reîntâlneam, cu atât se îmbogățea de detalii, de emoții. Retrăind sărutarea, puteam să o văd cu încetinitorul și, prin urmare, să o savurez în cele mai mici detalii, dintre care unele aproape că-mi scăpaseră prima oară – salinitatea din cutele de pe gât, căpruiul ochilor, proaspăt și viu ca al unei crengi abia decojite, și mâna lui delicată, dar suficient de mare încât să-mi cuprindă capul, de la ceafă și până în creștet, în timp ce mă trăgea către el. Acea sărutare era ceva ce merita retrăit pentru că, după ce fusesem nevoită să

trăiesc fără ea vreme de douăzeci și trei de ani, îmi fusese îngăduită doar vreme de jumătate de oră.

Cel mult. De altfel, nici nu știam dacă o voi mai retrăi vreodată. Mă gândeam că o astfel de sărutare nu se va mai repeta: la fel ca mușcatul din fructul interzis, se putea întâmpla doar o dată. Adevărul este că, în mintea mea, nu mă gândeam că pentru a retrăi așa ceva ar fi fost nevoie doar să fiu din nou singură cu Pietro. Acea sărutare nu avea nicio legătură specifică cu o persoană. Era mai mare decât mine, decât el. Și nu puteam să o recreăm pentru că ne crease ea pe noi.

– Te pregătești să pleci la Guangzhou? m-a întrebat o voce de lângă mine.

– Poftim?

Luca mi-a arătat cu un gest al capului harta uriașă a Chinei de sub geam, mândria sălii studenților de la Facultatea de Studii Orientale. Cine știe de câtă vreme stăteam acolo privind nu în cartea mea de semiotică, ci harta aia, dar fără să o focalizez deloc.

– Pur și simplu, învățam.

– Vă știu eu pe voi, Racii.

Luca a aruncat geanta lui zdrențăroasă pe masă și a tras un scaun cu un zgomot puternic. Câțiva studenți au ridicat privirile din cărți.

– Și Roberta face la fel.

– La fel, adică cum?

– Ca o cochilie care nu e niciodată goală.

Comparația cu Roberta a fost un mare compliment. Luca și Roberta erau o pereche istorică, aproape indiscutabilă, care exista dinaintea venirii mele în Cartierul Spaniol. Dar mai târziu, deja de ceva vreme, Roberta plecase în Peloponez ca să traducă poezii antice grecești pentru teza de licență. Mă întrebam dacă Luca îi simțea lipsa, dacă o mai *iubea*. Dar astfel de subiecte nu făceau parte din discuțiile noastre comune.

– Ai o clipă?

– Sigur.

Luca a scos o casetă din geantă. Voia să-l ajut să descifreze textul în engleză al unei melodii pe care voia să o cânte într-un concert cu trupa lui de metal rock. În timp ce își trăgea scaunul lângă al meu și descâlcea căștile, m-am simțit flatată de faptul că Luca Falcone avea nevoie de ajutorul meu, chiar dacă doar pentru o clipă. Era mereu cufundat într-un proiect sau altul – caligrafia arabă, tabelele astrologice, runele[1] antice, restaurarea săbiilor de samurai –, dar cultivării proiectelor sale artistice îi dedica o atenție aproape meditativă, care-l transporta departe, foarte departe de mine, de băieți, de universitate, de Napoli.

Prin căști, caseta mârâia fraze de neînțeles. Îmi părea a fi o melodie foarte proastă, dar, dacă-i plăcea lui Luca, avea cu siguranță ceva sublim pe care eu, pur și simplu, nu eram în stare să-l surprind. Odată, Luca îmi arătase cum se prepară risotto cu șofran. Acele fragmente de coral roșu, protejate de o capsulă mică din sticlă, nu păreau nici pe departe comestibile, mai ales că aveau și mirosul ăla ciudat de mucegai. Luca a rupt o rămurică pe care a trimis-o în oală cu o sărutare suflată. Ca printr-o magie, orezul, care clocotea ușor – și puteam să jur că și vaporii de deasupra lui –, a expodat într-un galben strălucitor. Luca era un alchimist, prin urmare, trebuia să fie ceva aur și în melodia aia.

Am notat cuvintele cât de bine am putut. În tot acest timp, el mi-a urmărit scrisul, era atât de aproape de mine încât puteam simți mirosul de lavandă al săpunului său și scârțâitul jachetei sale din piele. La final, a spus:

– Ce m-aș face eu fără tine, Heddi!

Numele meu era nordic și învechit, dar adoram să-l aud pronunțat de el. Era un lingvist exigent care vorbea corect arabă, franceză și engleză, prin urmare, nu se limita la a-mi pronunța corect numele: îl scotea din adâncul ființei lui, ca un suspin. Mi-a venit nebunia de a-i povesti despre Pietro, dar m-am abținut. Îmi era teamă că voi face

[1] Caractere grafice ale celor mai vechi alfabete germanice și scandinave (n.tr.)

să se evapore magia acelei după-amieze, care încă îmi mai electriza mintea ca un secret șoptit la ureche. Și dacă Sonia îi mărturisise și lui sentimentele ei pentru Pietro? Nu voiam să am în ochii lui Luca niciun defect, moral sau de altă natură.

Micul moment în care aș fi avut posibilitatea să o fac s-a încheiat când a început să-și închidă geanta.

– Tu învață în continuare. În ritmul ăsta, îți vei lua diploma înaintea noastră.

– Ce-mi pasă mie de diplomă, am spus. E doar o bucată de hârtie.

– Corect, dar pentru majoritatea oamenilor valorează mai mult decât un prețios papirus islamic. Mai ales pentru tatăl meu.

Luca își pusese geanta pe umăr, dar era încă așezat lângă mine; tonul vocii lui devenise intim, chiar puțin îndurerat. A suspinat:

– În plus, fie că vreau, fie că nu, acest capitol va trebui să se încheie.

– Ce capitol?

Mi-a zâmbit pieziș.

– Ai fost vreodată în Tunisia? E un loc fascinant, mi-ar plăcea să mai merg acolo. Și prietenii din Japonia mă invită mereu. Dar mai întâi licența... și serviciul militar.

Serviciul militar. A fost ca o înjurătură care nu se spunea niciodată în cercul nostru de prieteni. M-am simțit jignită – pentru mine, dar mai ales pentru el. Dar Luca mi-a explicat cu o voce senină sau poate resemnată că hotărâse să nu facă serviciul militar obligatoriu imediat după terminarea liceului, spre deosebire de colegii lui de clasă. Probabil că fusese o greșeală, pentru că viața într-o cazarmă era insuportabilă la vârsta asta. Avea să opteze pentru serviciul civil.

– Oricum ar fi, un an e prea mult, Luca!

Incredibil de lung, la fel de incredibil cum era și gândul că, după acel an, Luca nu s-ar fi întors la Napoli.

– Un an și jumătate, a precizat. Altfel ar fi o cale de scăpare ușoară.

– Nimic nu e ușor...

Voiam ca Luca să facă unul dintre trucurile lui magice și să-l facă să dispară sau măcar să găsească o cale de scăpare. Nu a făcut însă altceva decât să mă fixeze cu privirea în modul său de a încerca să comunice cu mine la un alt nivel al existenței. Eu însă nu am înțeles nimic și am hotărât că nu merita să fac o tragedie grecească dintr-un lucru care se afla încă într-un viitor îndepărtat și cețos.

S-a ridicat și m-a invitat să-l însoțesc înapoi în Cartier. Nu m-am lăsat rugată: am închis imediat cartea, am luat geanta. Faptul că am avut una dintre cele mai intime conversații ale noastre o făcea mai ușoară. Și în timp ce parcurgeam Spaccanapoli într-un dulce nor de tutun, mergând la braț și cu pași aproape sincronizați, eram sigură că ceilalți credeau că noi, Luca Falcone și cu mine, în micimea mea, eram cei mai buni prieteni.

– Luca, spune-mi ce înseamnă că *lumea e o carte*?

– Lumea este o carte și cine nu călătorește citește o singură pagină.

– E fraza ta?

– Mă supraevaluezi. E a Sfântului Augustin. Dar pentru mine înseamnă și că lucrurile care merită cu adevărat învățate nu sunt neapărat în cărți.

Eram foarte hotărâtă să mă pregătesc pentru discuția cu Sonia, dar poate că am exagerat invitând-o la Caffé Gambrinus. Acolo, oglinzile aurii ajungeau să multiplice exponențial clienții selecți, un efect delirant care m-a determinat să mă afund în fotoliul vechi, de o culoare liniștitoare, care-mi amintea de reversul catifelat al frunzelor de măslin. Dar în ziua aia aveam o puternică nevoie de refugiul meu preferat, unde, dacă comandai un cappuccino după miezul zilei, nu vedeai nicio schimonoseală de dezaprobare pe chipul ospătarului cu papion și unde puteam să-mi permit să retrăiesc fanteziile mele adolescentine despre o Italie așa cum trebuia să fie. Gambrinus, acel salon literar al secolului al XIX-lea, era una dintre ultimele urme

ale unui Napoli capitală a Europei. D'Annunzio trăise la Napoli (și frecventase cu regularitate Gambrinus), la fel și Degas, și Goethe. Și Marchizul de Sade nu găsise acolo paradisul lui infernal?

Sonia s-a așezat în partea cealaltă a mesei. Simțeam privirile celor din jur asupra jachetei mele deteriorate, asupra uniformei ei negre.

– La naiba, a spus, chiar că e șic aici.

Mi-a amintit de Pietro, în seara cinei de pe terasă, când a spus ceva asemănător legat despre casa noastră. Nu era greu să mi-i imaginez ca pe un cuplu potrivit: aveau aceeași candoare și proveneau din aceeași lume, se uitaseră la aceleași desene animate. Mă simțeam de parcă o privasem de partenerul ei ideal, am avut senzația că am aruncat-o în cușca leilor și m-am disprețuit.

Am sorbit din cafea și am vorbit despre lectorii cei mai severi ai fiecăreia. Cel al Soniei era un fanatic al gramaticii portugheze, iar al meu era o elegantă doamnă bulgăroaică – încă din prima zi, a interzis întregii clase (un fel de-a spune, că eram doar doi) să spună vreun cuvânt în limba italiană, dar care în scurt timp ne-a spus să o strigăm pe numele ei de botez, Iskra, și să mergem la fiica ei în Bulgaria într-o călătorie de studii. Printre palavrele noastre, trăgeam cu ochiul afară la Piazza del Plebiscito care, până la sfârșitul primului meu an de studii, fusese o mare parcare. În urma recentei reorganizări urbane, fusese eliberată de mașini, scoțând astfel la iveală, pe lângă graffiti obscene și afișe decojite, și o aerare neașteptată, un spațiu deschis pentru o mie de posibilități.

Ceașca goală a Soniei a atins farfurioara cu o lovitură surdă și finală. Era atunci sau niciodată. Dar de unde puteam să încep? Încă nu vorbisem cu nimeni despre Pietro. Acum puteam ori să banalizez ceea ce se întâmplase între noi, ori să mărturisesc adevărul devastator că din acea după-amiază cu greu reușeam să citesc un rând, să dorm noaptea.

– Ai o față așa serioasă. Doar n-ai intrat în vreo belea.

– Nu, nu, sunt bine, sunt bine... Îți mai amintești ce mi-ai spus despre Pietro în seara aia pe acoperiș?

– Ah, da, dar cât e de frumos!

Sonia și-a rotit ochii în sus de parcă vorbea de ceva divin, apoi a adăugat:

– Vreau să spun, frumos într-un mod neobișnuit, nu crezi? Și mai are și mâinile alea superbe, de domn...

Observația ei m-a debusolat și am început să înșirui rapid fraze fără să termin niciuna. Mă simțeam falsă și neconcludentă, ca un clovn din acela de la circ, care cotrobăie într-o valiză cu balamalele rupte și scoate tot felul de obiecte, unul mai inutil decât celălalt – un pantof, o umbrelă, o banană – înainte să găsească ceea ce caută. Și ceea ce căutam era neclaritatea.

– Simt ceva pentru el, am spus până la urmă.

Zâmbetul Soniei s-a estompat ușor:

– Și bănuiesc că și el simte ceva pentru tine.

– Îmi pare rău, eu...

Sonia mi-a tăiat vorba, vorbind cu cadența ei sardă, atât de rapidă, încât îmi transmitea mereu o stare de urgență; cum că se bucura pentru mine, că se bucura foarte tare și m-a învăluit într-o îmbrățișare parfumată, cu miros de șampon de pepene roșu.

A fost ca acel *clic* glorios pe care îl face o piesă de puzzle adunci când se potrivește perfect. Afară din cafenea, soarele prânzului se reflecta în vitrine în timp ce parcurgeam scurtul drum până în Cartierul Spaniol. M-am afundat pe străduțe, care m-au primit imediat cu strigătele vânzătorilor de pește, cu torsul scuterelor, cu umbrela rufelor întinse la uscat. Am descoperit o vivacitate infinită a picioarelor în timp ce urcam pe strada De Deo. Din balcoane, ardeii copți și fripturile m-au învăluit într-un nor de mirosuri care-mi provocau foame. Mi-am amintit că de dimineață și până atunci mâncasem puțin spre deloc și stomacul s-a trezit. Foamea a ajuns să accentueze senzația de lejeritate pe care o aveam în minte și în fiecare fibră a ființei mele în timp ce mă strecuram pe poarta

întredeschisă şi urcam alergând pe trepte, două câte două. Nu telefonasem şi nici nu sunasem la interfon. Mă prezentam la ora prânzului fără să fi fost invitată şi fără să fi adus, din bun-simţ, măcar un colţ de pâine. Cu toate astea, mă grăbeam de parcă eram deja în întârziere.

7

Pietro s-a apucat să gătească pentru mine. Tăia ceapa de parcă-i era teamă să nu-i provoace durere, micşora cu grijă focul sub tigaie. Ştia să se mişte în bucătăria aia minusculă şi să se descurce cu ingredientele pe care le avea la dispoziţie, de parcă era obişnuit să se trezească cu musafiri neanunţaţi la ora prânzului. Nu voia să-l ajut; era doar bucuros pentru că, în sfârşit, revenisem şi mă aşezase pe treapta terasei cu o mantie de soare pe spate. Ba chiar îmi pusese în mână şi un pahar cu vin care nu făcea rău deloc. Din contră, era un medicament care-mi limpezea gândurile, în loc să le întunece. Mi-am dat seama că oferisem dimensiuni disproporţionate preocupării pentru discuţia cu Sonia şi acum toată drama se reducea la un fruct dulce aidoma cepelor care se rumeneau în tigaie alături de pancetta[1].

– Eşti un bărbat cu multe abilităţi. Geolog, bucătar...

– Nu sunt încă geolog. Şi, oricum, aşteaptă să guşti din aceste amatriciana[2] înainte să spui că ştiu să gătesc, a spus cu un râs răguşit.

Vinul pe stomacul gol mi-a oferit o îndrăzneală care nu-mi era proprie şi am spus:

– De data asta nu ţi-ai acoperit gura când ai râs.

– Ai ochi de şoim.

---

[1] Produs asemănător cu baconul, dar preparat prin uscare, şi pentru care se foloseşte exclusiv carnea provenită de pe adomenul animalului. Originar din centrul Italiei (n.tr.)

[2] Reţetă tradiţională de paste din oraşul Amatrice (regiunea Lazio), preparată cu pancetta, ulei de măsline, roşii, ardei iute şi pecorino romano (n.tr.)

– Ai un zâmbet frumos. De ce să-l ascunzi?

Pietro întârzia să răspundă: a vărsat în tigaie o conservă de roșii făcută în casă și a început să amestece gânditor.

– Nu vezi de ce? Din cauza dinților.

L-am chemat până la mine și, fără tragere de inimă, s-a aplecat în fața mea făcând soarele de argint să scoată un clinchet. Apoi a deschis doar puțin buzele și am simțit brusc cum vinul pe care îl băusem se întindea ca o meduză, tentacule roșii arzătoare de plăcere care-mi cuprindeau tot corpul.

– Ia să vedem.

Am încercat să mă concentrez la dinții lui. Erau drepți și chiar mult prea uniformi, precum boabele unui știulete de porumb alb și, văzându-i așa netezi ca niște perle, mi-a venit cheful să-mi trec limba peste ei, atunci și acolo. Pietro a zâmbit. Nu remarcasem până atunci, dar pe unul dintre incisivi era o umbră gri.

– Aproape că nici nu se vede, i-am spus. Ne-am sărutat, un schimb intim de vin alb și fum și foame care mi-a făcut inima să o ia la galop.

S-a ridicat. În timp ce așteptam să fiarbă apa, mi-a spus dintr-odată:

– Știi că înainte locuiam la Roma?

Fără să vreau, am făcut ochii mari.

– Și de ce ai venit la *Napoli*?

O întrebare ipocrită, care-mi fusese adresată de o mie de ori, de parcă răspunsul meu ar fi putut să explice de ce *noi toți* eram acolo. Adevărul era că Napoli nu era niciodată o alegere. Era un cadou care-ți era impus cu spatele la perete, o chestiune de naștere sau de destin.

Pietro mi-a povestit că fratele lui fusese cel care voise să vină la Napoli ca să studieze Arhitectura. Părinții lor fuseseră de acord fără ezitare. Chestii academice, Gabriele știa să facă doar asta. Dar lui Gabriele nu-i fusese de ajuns: le spuse că nu avea să plece fără Pietro.

Se gândise că și fratele lui mai mic avea dreptul să-și îndeplinească visul, cel de a studia Geologia. De data asta primise ca răspuns un nu. Nu erau dispuși să piardă singurul fiu care știa să transforme măslinele în acel prețios lichid verzui, grâul în praf auriu. Dar Gabriele era încăpățânat, îndărătnic și, până la urmă, părinții au capitulat.

Dar nici Pietro nu s-a mulțumit cu atât. I-a anunțat pe ai lui că nu voia să studieze la Napoli, ci la Roma. Era cel mai îndepărtat loc unde se putea gândi să meargă. Și probabil că pentru părinți nici nu conta prea mult, având în vedere că, indiferent de oraș, aveau să-l piardă oricum. Ei nu fuseseră niciodată mai departe de Zürich, unde el și Gabriele se născuseră, dar din Elveția familia lor nu văzuse altceva decât un șir de case și un coridor plin de jucării dintr-o casă închiriată. Mai mult decât un coridor, era o babysitter: odată închise bine ușile, era un loc sigur în care puteau fi ținuți cei doi copii în orele în care turele părinților se suprapuneau. Uneori, când se întorcea acasă, mama lor le aducea de la fabrică înghețată. Când crescuseră suficient încât să ajungă la clanța ușii, îi adusese în Italia ca să înceapă școala împreună, în aceeași clasă, ca și când ar fi fost gemeni.

De la Roma, Pietro avea mari așteptări, dar realitatea era cu totul și cu totul alta. Singura cazare pe care și-o putea permite era o garsonieră la limita autostrăzii. Cu mijloacele de transport în comun, îi lua mai mult de o oră să ajungă la Universitatea Sapienza. Ca să remedieze situația, cumpărase un scuter la mâna a doua, dar în felul ăsta, puținii bani lunari ajungeau toți în rezervor. Nu a vrut să le mai ceară bani alor lui, ar fi fost ca și când le-ar fi dat dreptate. În orice caz, nu avea în zonă pe nimeni cu care să bea o cafea sau să mănânce o pizza: colegii lui își vedeau mereu de ale lor, unii îl tratau chiar pe față cu snobism. Singurul lui prieten era Giuliano, student și el la Geologie și originar dintr-un sat din zona Irpinia, dar, din păcate, locuia în cealaltă parte a orașului.

Pietro studia fără oprire. S-a făcut remarcat în fizica pământului, s-a descurcat bine la mineralogie, dar a picat de două ori la matematică. A fost cuprins de dubii. Ce naiba căuta el acolo, în capitală? Ce-şi imaginase că avea să devină, nici mai mult, nici mai puţin decât geolog? Cu originile lui? Privind în urmă, probabil căzuse în depresie. Dacă nu ar fi fost Giuliano, cine ştie ce nebunie ar fi făcut...

Atunci l-a sunat pe fratele lui care, fără ezitare, i-a spus:

– Mută-te la Napoli.

Gabriele i-a explicat că acolo viaţa universitară era trai pe vătrai. Trăia în centrul istoric, putea ajunge oriunde pe jos şi se purtau discuţii despre politică, literatură, artă. La prânz beau vin, noaptea învăţau, ziua dormeau. La Napoli se putea trăi regeşte cu bani puţini. Studenţii aveau reduceri la teatru şi la cinema şi bonuri de masă pentru trei feluri de mâncare la doar două mii de lire. Ca să nu mai vorbim de chiriile infime din Cartierul Spaniol.

Când şi-a terminat Pietro povestea, pennele[1] erau fierte al dente[2]. Ne-am aşezat la masă.

– Şi iată că mâncăm şi astăzi, a spus. Ziua de mâine trebuie încă să o scriem.

Şi a râs fără niciun sunet.

Iubeam felul în care jongla cu cuvintele, le învârtea ca nimeni altul, dar mereu într-un mod firesc. Şi avusesem dreptate: era foarte priceput în bucătărie. Cu toate astea, după câteva înghiţituri, îmi trecuse foamea. Poate că băusem prea mult, deşi paharul meu încă plin demonstra contrariul. Ca dovadă, eram suficient de lucidă ca să observ că suprafaţa vinului era înclinată din cauza mesei care avea o adâncitură în mijloc. Am mai remarcat şi că lichidul vibra: o încreţitură provocată de televizorul vecinilor dat la volum maxim sau a tremurului meu interior?

---

[1] Tip de paste, sub formă de mici tuburi tăiate oblic (n.tr.)

[2] Mod italienesc de a găti pastele, în care sunt fierte mai puţin, pentru a păstra o anumită duritate la mestecare (n.tr.)

Am lăsat furculița din mână.

– Ai luptat pentru convingerile tale, Pietro.

Era pentru prima oară când îi spuneam pe nume, un fel de lapsus care m-a ameţit şi m-a emoționat de parcă ar fi făcut o declarație de dragoste.

– Şi iată-te aici.

– Iată-mă aici. Cu tine. Incredibil.

Pietro a lăsat şi el tacâmurile din mână.

– Slavă Domnului că am plecat de la Roma. A fost cea mai bună alegere pe care am luat-o în viața mea.

Privirile ni s-au întâlnit, am înțeles că şi lui îi trecuse foamea. La ce ne mai trebuia acum mâncare, acum sau vreodată?

M-a condus sus pe scări, dar fără senzația aia de şcoală generală. În camera lui minusculă, păream niște giganți. Mi-a luat chipul în mâini şi m-a sărutat ca pe o amantă pierdută, cu plăcere, dar şi cu agonie. Apoi şi-a trecut mâinile peste coastele mele şi m-a tras spre el cu forță.

Pe neaşteptate, l-am împins în spate, pe patul minuscul. A cedat uşor, trăgându-mă odată cu el. Senzația trupului meu peste al lui – greutatea strivitoare, apropierea completă – mi-a dat o clipă de respiro, până când i-am simțit sexul îngroşându-se cu o apăsare caldă şi atunci am înțeles că nimic din mine, dar chiar nimic, nu se liniştise şi nici nu se dădea deoparte.

Ne-am sărutat din nou, dar nu cum am făcut-o prima oară, ci ca şi când am fi vrut să reluăm lucrurile de unde le lăsasem, un salt fără teamă într-un întuneric perfect unde exista un *noi*, poate dintotdeauna; dar sărutările erau totuşi nerăbdătoare, care nu ştiu să aştepte, ca setea de după ce ai traversat deşertul, iar când te găseşti în fața apei, bei fără să respiri.

Când mi-am plimbat buzele pe gâtul lui, deja umed de sudoare, el a încercat să-mi scoată elasticul din păr, dar a fost nevoit să renunțe pentru că sărutările preluaseră din nou conducerea şi nu ne puteam opri, chiar nu era posibil aşa ceva, nici măcar dacă o

alunecare de teren ar fi amenințat să cadă peste cartier dintr-un moment în altul și să ne înghită cu totul. Numai *asta* conta, numai eu și el, și încercam să ne devorăm, să ne agățăm unul de altul, chiar și de păr și curând am ajuns să implorăm, să implorăm un Dumnezeu în care nici măcar nu credeam și m-am gândit inclusiv că e posibil să mori de plăcere.

Încălcam mai multe reguli: încălțați în pat, fata deasupra, fereastra larg deschisă, totul la lumina zilei. Dar era ora siestei și singurul care ne vedea era vulcanul.

Soarele după-amiezii lumina hainele noastre aruncate pe jos ca niște rufe murdare. Am început să râdem, un râs din tot sufletul, cu dinții dezveliți, de parcă abia atunci înțelesesem poanta unui banc bun. Dincolo de fereastră, navele așteptau în soare pe tava de argint a golfului. Părea într-adevăr că acea căldură anticipată sosea în urma vântului din sud.

– Vine vara în curând, am spus. O simt în aer.

– Aș vrea să mi-o petrec pe toată cu tine, dacă mă lași.

M-am așezat în arcul desenat de brațul lui, am simțit buzele lui umede pe frunte.

– Vino mai aproape, mi-a spus cu voce aspră. Dormi cu mine.

Ultimul lucru pe care-mi doream să-l fac era să dorm, dar era un ceva – poate un amestec dintre soarele după-amiezii care se așternea peste noi ca o a doua cuvertură, vinul care acum avea temperatura camerei, ca apa uitată în cadă, și ritmul regulat al respirației lui Pietro – care până la urmă mi-a liniștit mintea.

Mă aflam în afara unei vile singuratice, ca într-un bârlog. Era o casă la malul mării, poate aproape de Castellammare, iar în spatele ei se afla un deal cu măslini, moale și gri, ca o îndrăgită și scămoșată pătură de lână. Dar când am privit mai atent am observat că peste pădurea de măslini și peste casă, de fapt peste tot, trona peisajul, trona un perete de piatră care-ți tăia respirația, ceva ce nu aparținea acestei lumi, ci lumii giganților. Era Vezuviul. Cum de nu-mi

dădusem seama înainte? Părea că se mărește văzând cu ochii, prin urmare, nu am îndrăznit să-l pierd din ochi în timp ce mergeam înapoi către mare, dar cu cât priveam mai mult vulcanul, cu atât eram mai fascinată.

De nicăieri au apărut nori gri și încărcați, care au început să se adune unul peste cealălalt, parcă vrând să construiască un zid fără mortar. Soarele a dispărut. Cerul însuși mă prindea în cursă și atunci când pământul a început să-mi tremure sub picioare, n-am mai avut niciun dubiu despre ceea ce se întâmpla.

Am întors spatele vulcanului și m-am clătinat în drum spre mare. Pe plajă era o barcă cu vâsle pe care am lansat-o pe mare dintr-o singură mișcare, măcinând pietricelele de sub ea. Am vâslit în larg, dar apa m-a uimit: era o oglindă, calmă, în ciuda dezastrului iminent. Marea și cerul aveau aceeași culoare cenușie, care nu era nici zi, nici noapte. Era culoarea sfârșitului timpurilor. Dintr-odată, într-o izbucnire de furie, de pasiune sau de nebunie, Vezuviul a eliberat roci incandescente pe versanți, ca o ceară caldă care curge de-a lungul unei lumânări, un gest implacabil ce-i poate aduce distrugerea. Am privit uimită lava cum aluneca strălucitoare spre măslini, spre casă, în ciuda apatiei sale. De ce nu fusese un avertisment, nici cel mai mic semn? Dar toate astea treceau pe planul doi; trebuia să mă grăbesc. Să vâslesc, să vâslesc. Să fug.

Dintr-odată, am auzit niște urlete: oameni care se revărsau din pădurea de măslini, în marea lor majoritate femei și copii. De unde răsăriseră? Eu aveam singura barcă, singura cale de scăpare. Trebuia neapărat să mă întorc la mal și să-i iau cu mine, pe toți cei pe care aș fi putut. Dar acum vulcanul scuipa și pietre, care mitraliau apa din jurul meu. Am auzit o voce în cap: *dacă te întorci, o să mori*. Am rămas în barcă, încremenită de spaimă, în timp ce realizam ceea ce eram pe cale să fac.

După asta am văzut doar puținele fire de păr de pe pieptul lui Pietro care se ridicau și coborau. Mi s-a părut că am dormit doar o

clipă. Am întins mâna ca să ating soarele lui de argint cu marginile franjurate.

– Ciao, a spus cu vocea groasă de somn.

– Am visat urât.

– Eşti speriată?

– Nu mai sunt.

S-a întors ca să mă sărute, o sărutare care ne-a absorbit cu puterea unui vârtej, care s-a învârtit şi s-a învârtit până când s-a epuizat într-o respiraţie.

– Într-o zi..., a şoptit forţat, de parcă nu avea aer în plămâni, într-o zi o să te iau de nevastă.

8

În următoarele două sau trei nopți. am fost de nedespărțit. Ziua – la cursuri, la bibliotecă sau în sala studenților – încercam să învăț, dar era ca și când m-ar fi lovit un puseu de febră. Eram distrasă, încălzită și număram orele până când aș fi putut, în sfârșit, să-mi domolesc setea de Pietro în brațele lui, dar tot nu-mi ajungea. Nu știam prea bine ce mi se întâmpla. Cu toate astea, am reușit să trec, în sesiunea de restanțe, examenul la antropologie culturală, dar cu o notă pe care nu ardeam de nerăbdare să o anunț. Mă consolam spunându-mi că nu era la fel de importantă precum glotologia sau semiotica.

– Poate că nu ai luat treizeci de puncte[1], puștoaico, a spus Tonino în timp ce urcam scările spre bucătăria noastră. Dar e cu douăzeci și opt mai mult decât am luat eu la sanscrită.

– Tu știi că pentru a lua un examen trebuie să-l și susții, nu? l-a tachinat Angelo care, între timp, a sărbătorit venirea mea dându-mi o sărutare plină, cărnoasă, pe obraz.

– Atunci spune-mi tu, Angelo, urâțenia pământului, la ce naiba o să-mi folosească în viață chiar dacă ar fi să-l iau?

– Pentru cunoaștere, Tonino, am spus. Nu trebuie să fie în funcție de nimic altceva.

În toată nebunia, nu am reușit să-mi dau seama dacă băieții își dăduseră seama de Pietro și de mine sau dacă nu dădeau nicio

[1] În sistemul italian de învățământ, treizeci de puncte reprezintă nota maximă, echivalentul lui zece din sistemul românesc (n.tr.)

importanță faptului că ne arătam acasă doar noi doi singuri sau dacă observaseră că pandantivul lui de argint acum atârna, mândru, la gâtul meu. Am remarcat doar că Pietro, aflat în picioare exact în punctul în care, cu multă vreme în urmă, îmi făcuse cadou cu mâini tremurânde acea casetă, a fost primit fără uimire, doar cu un salut din cap. O astfel de dezinvoltură și refuzul de a afirma ceea ce era evident le-am interpretat ca pe cea mai mare dovadă de iubire fraternă.

Adevărul era că venisem doar ca să-mi iau un schimb de haine și, dintr-un motiv ce-mi rămânea de neînțeles, am fost ușurată de faptul că Luca nu era acasă. Dar băieții, încă în pijama și cu paginile cărților încă deschise și acoperite de un strat de scrum de țigară de grosimea unei ninsori, nu se grăbeau să ne lase să plecăm. Din contră. Au dat scaunele deoparte și au scos o sticlă de whisky, de parcă toată ziua nu făcuseră altceva decât să aștepte să fie salvați de filosofia lingvistică sau de istoria caligrafiei. Și ce pauză e mai bună decât o discuție despre roci? Pietre, nisip, parf, astea chiar erau lucruri tangibile. La un moment dat, Angelo a întrebat cum se găsește petrolul.

– Păi, mai întâi trebuie studiate sedimentele și stratificarea solului, a răspuns Pietro. Apoi, dacă sunt semne că ar putea exista un zăcământ de hidrocarburi în subteran, se fac perforări de explorare.

Tonino a întrebat:

– Există posibilitatea ca, în timp ce-mi lucrez pământul, să dau cu sapa în puțin aur negru?

– Unde, în Puglia?

– Tu ești comunist, a intervenit Angelo. La ce naiba îți trebuie banii?

Am izbucnit cu toții în râs și s-a mai turnat niște whisky. Fără niciun efort, Pietro se integrase în grupul băieților, care au început să-i adreseze injurii, semnul suprem de afecțiune pentru ei (și în mod special pentru Tonino). Era mult peste ce sperasem eu. Ca de obicei, atunci când râdea, Pietro își acoperea gura cu mâna, cu

un gest pe care ajunsesem deja să-l consider un semn de educație, chiar elegant. M-a lovit dintr-odată gândul că găsisem în el un soi de frumusețe strălucitoare – o piatră prețioasă, poate inestimabilă, în mijlocul celor gri și spălăcite, pe care le întâlnisem pe drumul meu – și aproape că nu-mi venea să cred că, în camera aia cât un mic cufăr de comori, el era al meu.

Pietro a continuat să povestească, mai degajat ca niciodată, că erau multe oportunități în domeniul petrolului pentru cine era dispus să meargă departe și pentru cine avea o relație bună cu profesoara de geologie a petrolului. Voia să o aibă profesor îndrumător pentru lucrarea de diplomă, iar ea, care avea multe legături atât în Italia, cât și în străinătate, îi sugerase deja că exista posibilitatea să-i facă rost de un loc de muncă în industria petrolieră. Pietro a adăugat că erau multe țări în care se putea munci în domeniu, iar în unele dintre ele nici n-ar fi crezut că există petrol:

– Ca, de exemplu, în Golful Mexic sau în largul coastelor Louisianei, a spus, în timp ce mi-a aruncat o privire care părea să aștepte de la mine mai mult decât o simplă confirmare a pronunției. Nu-mi pasă unde. Aș merge oriunde.

– Doar să nu fie orașul ăsta de rahat, a spus Tonino.

Au făcut toți gesturi de aprobare. Nu-mi era străin acest impuls, de a face bagajul rapid și de a pleca în lume, însă, la un moment dat, din iubire pentru Napoli, îmi domolisem impulsurile nomade. Dar acum, când toți erau de acord asupra imposibilității de a trăi acolo și asupra faptului că era un oraș înapoiat, acea iubire a mea, acea *nevoie* a mea, mi s-a părut infantilă și excesivă.

– Ai mei habar n-au, a continuat Pietro. Pentru ei, o licență în geologie este ca un training în proprietățile minerale ale bălegarului. Ei cred că după licență o să mă întorc pentru a mă ocupa tot de pământul lor.

– Ah, da, câte hectare aveți? a întrebat Tonino, cu o țigară nouă între buze.

Pietro a aprins mai întâi țigara lui Tonino, apoi pe a sa. Au tras amândoi câteva fumuri în simbioză perfectă, folosind niște unități de măsură complicate. Angelo și cu mine am ridicat din umeri, aruncându-ne priviri perplexe de pe laturile opuse ale mesei.

– E grea viața la țară, a spus Pietro. Opt luni pe an îți îngheață oasele.

– Și te poticnești mereu de condițiile meteo. Plouă, nu plouă, la naiba.

– Să fim sinceri: e o muncă ce te distruge. Peisajele sunt frumoase, e frumos să mergi din când în când. Dar să te muți acolo? Doamne ferește! Îmi ajung anii pe care deja i-am petrecut acolo.

Câțiva porumbei băgăcioși se giugiuleau la fereasta de lângă noi. Pe sub masă, am simțit un semnal privat, mâna lui Pietro pe coapsă. M-am ridicat ca să-mi iau hainele curate și nici când noi am plecat mai târziu împreună, tot nu am văzut vreo umbră de uimire pe chipurile băieților, ci doar dezamăgire pentru că asta însemna că trebuie să se reapuce de învățat.

Într-o noapte, profitând de o scurtă plecare la Vallesaccarda a lui Gabriele, n-am mai dormit înghesuiți în patul lui Pietro, ci în cel dublu al fratelui lui. În ciuda faptului că acea saltea, așezată sub acoperișul înclinat direct pe jos, era foarte comodă, trezirea a fost brutală. Am auzit urlete într-un dialog accentuat – erau insulte, de asta eram sigură, dar care nu făceau parte dintr-un limbaj uman. Semănau mai mult cu sunetele scoase de doi câini furioși care se sfâșie între ei sau cu niște accese puternice de tuse care provocau expectorarea unei substanțe cu potențial infecțios. Orice ar fi fost acele sunete, își aveau originea la unul dintre etajele inferioare ale blocului nostru și urcaseră amplificate prin curtea îngustă și neagră ca un horn. Într-un final, după o descărcare finală, vacarmul a încetat.

– Vai, baby, cât ești de frumoasă, a murmurat Pietro trezindu-se și el. Bunica mea spunea mereu că frumusețea unei femei trebuie judecată dimineața, când abia s-a trezit.

Replica asta m-a făcut să râd întrucât era dimineață doar în teorie, pentru că ratasem o conferință despre istoria teatrului și pentru că eram goală în așternuturile fratelui amantului meu. În spatele patului, chiar deasupra capetelor noastre, era o fereastră care dădea spre cartier. Pe pervaz, Gabriele așezase o plantă acvatică ce creștea într-o sticlă de vin. Pe pragul ăla, planta dădea impresia că se află în mare pericol de moarte. Era atât de udă și delicată, închisă în refugiul său verde și doar câțiva centimetri o despărțeau de o cădere abruptă peste o amestecătură de case arse de soare, unde nu erau copaci, ca în Medina tunisiană. Nu trebuia decât să deschizi fereastra.

Am lărgit obiectivul ca să pot vedea toată camera lui Gabriele, mare, dar ticsită de cărți, cu o masă de desen într-un colț. Pe lângă multe cărți, pe rafturi erau și niște obiecte foarte interesante – cutii gravate, casete cu intarsii, bile alunecoase, cioburi și amfore, pene, conuri de pin – astfel că, dacă n-ar fi fost și Pietro acolo, n-aș fi rezistat tentației de a cotrobăi.

M-am ridicat în șezut, trăgând ceaceaful ca să-mi acopăr sânii.

– Ești sigur că putem să stăm aici?

– Ți-am spus, Gabriele nu se întoarce mai devreme de șase seara. Oricum, nici măcar n-o să-și dea seama că am dormit în patul lui la cât de epuizat de muncă va fi, după câte i-au cerut ai mei să facă acasă.

– Da' ce trebuie să facă acolo? Să are, să sape?

– Nici vorbă, glumești? Ăla nu e în stare nici măcar să fure un ou de la o găină. Nu, se ocupă de un proiect pentru mama.

Fața mea era perplexă, așa că Pietro a adăugat:

– Întreabă-l din când în când. Pun pariu că o să fie foarte încântat și onorat să-ți povestească despre al său design avangardist. Acum însă ar prinde bine un duș. Stai să văd dacă Madeleine e acasă.

Madeleine era colega lor de apartament, care venise la Napoli cu o bursă Erasmus, dar până atunci drumurile noastre nu se intersectaseră. Când eram la jumătatea scărilor, Pietro mi-a spus în şoaptă:

– Te avertizez, e chiar schizoidă, chiar dacă Gabriele preferă termenul „geniu al arhitecturii".

– Ce treabă are ea cu duşul nostru?

– Îţi arăt imediat.

Pietro a strigat-o o dată, de două ori şi era pe cale să renunţe când s-a deschis o uşă de la capătul scărilor şi a apărut o fată.

Îmi dădea impresia unei mici tornade perfect formate, care emana un farmec înfricoşător datorat părului scurt şi zburlit, tricoului scurt şi mototolit şi a buricului tentant. Felului în care-şi freca ochii cu pumnii şi-i blestema pe vecinii care-i stricaseră somnul din nou, vocii grunjoase cu vădit accent francez. Şlapilor purtaţi cu şosete albe (în stil japonez), staturii minuscule şi ochilor ei mari şi exasperaţi.

Privirea lui Madeleine a alunecat în sus pe scări până s-a oprit asupra mea. A părut că s-a trezit brusc şi ne-a privit cu o lăcomie ciudată, de parcă ar fi adulmecat în aer mirosul de sex. Am făcut cunoştinţă şi am studiat-o, poate până la limita bunului-simţ. Madeleine era de o frumuseţe feroce. Şi era singura străină pe care o cunoscusem în lumea universitară.

S-a întors către Pietro cu o bosumflare comică:

– Deci vrei ajutor meu cu duşul, nu? OK, şi mie ce-mi iese?

– O să mă revanşez.

– Şi o cafea făcută în casă?

– De acord. Imediat după duş.

– Ştii tu cum să iei domnişoarele, a spus ea cu o voce şi mai nisipoasă, astfel încât, întorcându-se în sus pe scări, Pietro a roşit.

Madeleine nu mi se părea deloc nebună, mă gândeam, în timp ce duşul s-a aburit în câteva secunde. Pârâiaşe de apă caldă coborau în zigzag pe pieptul lui Pietro iar unele dintre ele se vărsau în lacul care se formase în adâncitura sternului. L-am privit fără inhibiţii,

de parcă aș fi privit o fotografie: corpul atletic, picioarele lungi de alergător, părul foarte negru din zona inghinală. Cât era de frumos, aproape prea frumos pentru a fi atins!

Dintr-odată s-a auzit o bubuitură de la etajul de jos.

– Ce se aude?

Pietro a râs:

– Are legătură cu presiunea apei, care e infectă aici, la etajul șapte.Vezi tu, când flacăra de la boiler se stinge, trebuie să-i dai o lovitură ca să pornească din nou. Dar îți jur că franțuzoaica aia îi dă la pumni de parcă s-ar antrena pentru un meci de box. Ar trebui să se mai calmeze.

– Poate că vă trebuie un instalator.

– Eu am nevoie doar de tine.

Ne-am sărutat și în timp ce apa călduță ne prelingea în gură, Madeleine a început iar să altoiască boilerul. Am râs și am rezistat tentației de a rămâne la căldură și dorinței tot mai mari de a face dragoste în picioare și ne-am ajutat reciproc, în grabă, să ne șamponăm.

Gabriele s-a întors din sat împovărat de biscuiți cu migdale, ardei umpluți și vin roșu. Înainte să închidem ușa în urma noastră, am luat o sticlă de vin pentru petrecerea de aniversare la care eram și noi invitați.

Noaptea albastră se scurgea ca o acuarelă peste blocurile din Cartier, dar căldura timidă a acelei după-amieze de primăvară rămăsese captivă pe străzile mici, agățată în rețeaua de rufe întinse și uitate acolo, și în vaporii de calamar prăjit, și în gunoiul dulceag. Am auzit o bufnitură în spatele nostru și ne-am întros brusc. Cu un zgomot de gheare pe dale, șobolani enormi – *târfe* le numeam și noi, se împrăștiau numeroși în jurul unei pungi de gunoi care, încă mișcându-se după căderea de la balcon, începea să elibereze pe stradă secretele ei uleioase și ascuțite. Oricine ar fi fost deșteptul care o aruncase de la etaj ca să nu mai coboare scările, acum închidea ușa

din sticlă în urma lui. Ce mai conta? Până dimineață, mașina de gunoi avea să mătură orice urmă.

– Vă deranjează dacă mă opresc să iau țigări? a întrebat Gabriele.

– Nici eu nu mai am, a spus Pietro.

Strălucirea unei lumini fluorescente ne-a atras ca un far. La ora aia târzie, toate magazinele erau închise, așa că *basso*-urile aveau undă liberă să se deschidă publicului. Acea dugheană era surprinzător de cochetă. Pe o masă la intrare erau așezate bomboane, deasupra cărora atârnau ciorchini de chipsuri în pungi. Erau niște mesaje, de invitație, primitoare, menite să anuleze granițele dintre stradă și casă, dintre public și privat, în același fel în care aerul mlăștinos al nopții anula diferența dintre căldura pe care o simțeam pe piele și cea pe care o nutream în interior.

În încăpere, un bărbat în vârstă care mânca dintr-un șnițel s-a uitat la noi cu o privire absentă, de parcă am fi fost transparenți. Nu avea motiv să se deranjeze pentru orice client, iar noaptea era încă la început. Dintr-un pat aflat dincolo de o cortină, soția s-a ridicat târșâind papucii. Nu voiam să privesc acel pat, dar privirea îmi era atrasă cu violență de cuvertura din piele de leopard, de așternuturile deranjate și calde încă, de intimitatea aceea neîngrijită. Într-un final, privirea mea a fost sedusă și l-am privit cu aceeași oroare fascinată cu care privești ecranul unui televizor pe care se transmit scene cu sex sau sânge. Dar femeia era liniștită, poate chiar indiferentă. Îmbrăcată într-un capot roz, se mișca agilă pe firul subțire dintre casă și prăvălie, dintre somn și muncă, dintre zi și noapte. S-a strecurat în spatele soțului care mesteca, pentru a cotrobăi într-un sertar și a ne înmâna țigările de contrabandă. Printr-un truc de magie, banii au dispărut într-un buzunar al capotului.

– Au un gust oribil, dar sunt ieftine, a spus Pietro, punând pachetul de Marlboro Light în buzunarul de la piept.

Am continuat drumul. Pantofii loveau dalele, un sunet de step întrerupt de sonorul televizoarelor aprinse din case. Gabriele s-a blocat dintr-odată.

– Doamne, și acum ce ne facem?

Pietro și cu mine ne-am oprit la rândul nostru. În fața noastră era un câine masiv, atât de negru încât părea că nu poate veni decât din tenebre. Stătea întins pe un pat de carton și privea fix spre noi cu ochii lui de oglindă care reflectau schije de lumină artificială. Niște guguștiuci dolofani ca niște găini se învârteau în jurul corpului lui, o hartă mâzgălită din cicatrice căpătate în urma cine știe căror bătălii. Respira cu nările ca un cal sălbatic și rotea ochii, când la stânga, când la dreapta, urmărind fiecare pas nesigur pe care-l făceam. M-am strâns tare de brațul lui Pietro.

– Mamă, ce bestie, a spus.

Câinele îmi părea că stă acolo cu un scop precis. Iată, păzea. În spatele lui se afla o suită de mici ziduri din ciment, care se înlănțuiau ca niște mari piese de domino marcate cu graffiti și care ne blocau trecerea de-a lungul întregului perimetru. În acel loc, fluxul urban se oprea. Ca pe un dig fără noimă, localnicii puseseră pe ele șezlonguri, scutere, veste de salvare. Și, peste toate, o schelă la fel de înaltă ca blocurile din jur ștergea cerul, transformând acel colț de cartier într-o cușcă de metal. Câinele a scos o bolboroseală încruntată sau poate că era zgomotul unui scuter în depărtare.

– Ești sigur că e în direcția asta? a murmurat Pietro către fratele lui.

– Așa pare.

Gabriele a scos o bucată de hârtie mototolită. Era invitația.

– Înseamnă că trebuie să trecem și cu asta, basta!

– Dar și dacă ne lasă câinele să trecem, am spus eu, cum trecem de zidurile alea?

Ar fi fost ca o cursă cu obstacole: singura gaură vizibilă din primul zid era acoperită de un scuter parcat.

– Corect. Cred că sunt niște clădiri șubrede în fază de consolidare, a spus Gabriele contemplativ. Cu alte cuvinte, o baricadă.

Pietro a mimat din buze *Cu alte cuvinte, o baricadă,* ridicând din sprâncene în mod ironic. M-am bosumflat, sperând că Gabriele

nu observase gestul lui. Nu era evident și pentru Pietro cât de mult ținea fratele lui la el?

Ne-am întins să privim pe strada din stânga, dar și aia era blocată de o serie de ziduri joase.

– Din păcate, potrivit acestei hărți, a spus Gabriele, ca să ajungem acasă la Anna, trebuie neapărat să trecem în partea cealaltă. Dar mă tem că în seara asta trebuie să renunțăm la drumul direct.

A aruncat o privire câinelui înainte să-și treacă mâna prin părul rar.

Nu există o altă cale. Ne-am întors ca să o apucăm pe un drum mai accesibil și ăla a fost momentul în care ne-am pierdut. Pietro și-a împletit degetele cu ale mele în timp ce încercam să găsim o logică a acelor străzi. În momentul în care ne-am aflat pentru a doua oară în fața unor pantaloni violet întinși la uscat, am știut că ne întorsesem în punctul de plecare. Pietro a propus să lăsăm baltă petrecerea, spunând că oricum nu cunoștea pe nimeni acolo, dar apoi, din pură întâmplare, am nimerit blocul corect.

Am mers pe urmele sunetului râsetelor și al muzicii până la unul dintre etajele superioare. În ușă, Gabriele a sărutat-o pe sărbătorită, o colegă de-a lui de la Facultatea de Arhitectură, care a fost foarte încântată de vinul de casă, apoi a dispărut. Plăcile de gresie de pe jos, desprinse unele de altele, scârțâiau în timp ce Pietro și cu mine ne croiam drum printre invitați. Apartamentul era alcătuit din încăperi luminate doar de lumânări care dădeau dintr-una într-alta, fără holuri. Vocile se auzeau puternic de peste tot și se simțea un miros dulce-acrișor de iarbă. Niște pisici se plimbau cu pas liniștit prin casă: se lăsau prinse pentru mângâieri frugale și apoi o zbughiau din brațe. Am urmărit una dintre ele până într-un salon mai puțin aglomerat și așa l-am pierdut pe Pietro. În fața mea erau aliniate stângaci pe lângă perete niște scaune. M-a înduioșat singurătatea lor, așa că m-am așezat.

În scurt timp, Gabriele s-a așezat lângă mine și mi-a pus în mână un pahar de plastic plin cu vin roșu.

– Bea, așa o să te simți mai în largul tău.

– Dar mi-e bine așa, am spus, în timp ce luam totuși o înghițitură. Viața e cea care mă amețește un pic.

– Știu, e contagios, a spus el, dând peste cap tot vinul din paharul lui. Vai, hălăduiala aia în cerc mi-a făcut o sete groaznică.

– În pătrat, mai bine zis.

I-aș fi oferit cu plăcere paharul meu lui Gabriele chiar și fără pretextul ăla. Ochii i s-au aprins în timp ce golea conținutul în paharul lui, un gest care era dovada atât a rigurozității sale în ceea ce privea igiena, cât și a apariției unui soi de intimitate între noi. M-a cuprins cheful de a-i povesti ceva despre mine și, cine știe de ce, mi-a venit să-i povestesc despre excursia la Cimitero delle Fontanelle.

În timp ce vorbeam, Gabriele a micșorat treptat distanța dintre noi pentru a putea auzi mai bine în gălăgia petrecerii. Acea apropiere mi s-a părut plăcută. Vedeam în prim-plan maxilarul nebărbierit și buzele care aveau deja o tentă violet dată de vin. În ciuda atenției pe care o acorda igienei, Gabriele se îngrijea prea puțin de propriul aspect. Era mereu nepieptănat, chiar și la sprâncene, și se îmbrăca neîngrijit: nasturi lipsă, pantaloni prea lungi care măturau pe jos. Și acum, că era atât de aproape încât simțeam complexitatea aromelor din vinul lui de parcă l-aș fi băut eu, am avut pornirea nebunească de a-i aranja părul și de a-i netezi reverele sacoului de catifea.

– Din păcate, Eddie, eu am puțin timp pe care îl pot dedica excursiilor. Dar știu că mai există și în alte zone ale orașului astfel de peșteri, a spus, fără să precizeze dacă se referea la peșteri, pur și simplu, sau la cele în care se păstrau *oase*. Mai sunt multe altele pentru că, sub picioarele noastre, Napoli este aproape gol.

– În ce sens gol?

O fâlfâire de foc i-a trecut prin privire, de parcă în pupilele lui s-ar fi adunat lumina tuturor lumânărilor din încăpere. Mi-am dat seama că Gabriele se bucura de nedumerirea mea, dar i-am îngăduit de bunăvoie acel efect, la fel cum îi oferisem și vinul meu.

– Priveşte în jur. Blocul ăsta, cele din jurul lui, toate care îl înconjoară sunt făcute din piatră. Se întind departe cât vezi cu ochii, fără nici măcar puţină verdeaţă. După părerea ta, de unde provine tot acest material de construcţii?

– Nu m-am gândit niciodată.

Ţinând în mână acel pahar inconstitent cu delicateţea demnă de un pocal, mi-a explicat că, în timp ce multe alte oraşe fuseseră construite cu materiale aduse din împrejurimi, Napoli nu era aşa. Încă de pe vremea Greciei Antice, se ştia că solul era alcătuit aproape în întregime de tuf galben, un material de origine vulcanică ideal pentru construcţii, fiind uşor de prelucrat. Aşa că s-au apucat să-l extragă direct din subteranul oraşului şi din peşterile dealurilor din jur. Şi, în timp ce săpau şi goleau în mod invizibil solul de sub picioare, la suprafaţă, oraşul creştea văzând cu ochii. Tuful era atât de accesibil, încât aceste practici au continuat până la sfârşitul secolului al XIX-lea. Prin urmare, clădirile din Cartierul Spaniol fuseseră construite tot în acelaşi fel, chiar dacă aveau ziduri mai puţin groase decât palatele nobiliare ale oraşului. Probabil pentru a economisi, mai târziu, grosimea zidurilor scădea la etajele superioare.

– Etaje superioare, ca la voi acasă, am spus, ca să nu vorbesc de casa mea.

– Păi, ţine cont că blocurile din Cartier au fost construite cu maximum patru sau cinci etaje. Celelalte au fost adăugate ulterior.

– Cum adică?

– Construcţii abuzive, dragă Eddie, fără niciun control din partea statului. Gândeşte-te puţin. Să luăm grosimea minimă obligatorie pentru structura de rezistenţă originară: la asta adăugăm presiunea exercitată de greutatea etajelor neprevăzute iniţial şi rezultă o fragilitate a structurii deloc de neluat în seamă. Tuful din zonă este foarte friabil şi moale. Ai remarcat vreodată că dacă pui mâna acolo unde s-a cojit tencuiala se sfărâmă între degete?

În timp ce Gabriele scotea o ţigară şi cotrobăia după brichetă, am avut senzaţia că înţeleg pentru prima oară sensul cuvântului

„abuziv", un cuvânt extrem de des folosit la Napoli și fără conotații morale negative. Abuziv nu însemna neapărat intrus, cât precar.

Și-a aprins țigara și a tras un fum:

– Din motivul ăsta și din multe altele, Napoli este un oraș unic în lume. Și incomparabil.

În încăperea de alături s-a auzit o explozie de râsete și aplauze și m-am simțit lovită de toate informațiile pe care tocmai le primisem. Detalii interesante și în același timp deconcertante, ca niște piese de lego, pe care nu eram în stare să le așez împreună și, prin urmare, îmi alunecau printre degete și cădeau zgomotos pe pardoseală precum râsetele din camera de alături. Nu înțelegeam Napoli, nu cu adevărat. Îmi lipsea o imagine de ansamblu, un cadru mai amplu, o hartă adevărată. Din punctul ăsta de vedere, Napoli nu era oare precum Cartierul? Doar în aparență ușor de descâlcit, dar, în realitate, cu o logică misterioasă care-l transforma într-un ghem imposibil de întins. Lacunele mele în ce privea cunoașterea orașului meu adoptiv erau o probă de necontestat a faptului că nu aveam să fiu niciodată înțeleaptă și în largul meu la Napoli precum Luca. Pentru că, în ciuda anilor petrecuți acolo, în ciuda liceului și a excursiilor, în ciuda pasiunii pe care i-o dedicasem și a dorinței de a mă lăsa transportată, chiar anulată, ceva important continua să-mi scape. Iubirea nu era suficientă.

L-am privit pe Gabriele. Din profil, cu țigara între buze, semăna foarte tare cu Pietro – nasul lung și ascuțit, curba gri a bărbii –, iar lumina volubilă a lumânărilor estompa și mai mult granița dintre cei doi frați. Am realizat cu plăcere că între mine și Gabriele se crea o legătură, poate chiar de afecțiune, lucru care mi se părea foarte important, deși încă nu știam de ce. În același timp, nu aveam încredere în capacitatea mea de a doza acea afecțiune, pentru că, și fără vin, și fără prezența fizică a lui Pietro, în seara aia, ca întotdeauna, simțeam cum vorbele lui îmi aprind mintea, mângâierile lui îmi ard pielea, sărutările lui îmi îmbată gura. Noi nu făceam sex, era un fel de boală. Efectul colateral, știam bine asta, era că eu ajungeam

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 23 februarie

Dragă Heddi,

Abia am revenit de pe platformă și am găsit e-mailul de la tine. Chiar că e incredibil! De ce Noua Zeelandă? De cât timp ești acolo? Ce anotimp e la tine? Ți-ai făcut vreun tatuaj? De când nu l-ai mai văzut pe ai tăi? Câte întrebări. Aș vrea să văd o poză cu tine acolo, cred că ești chiar mai bine ca înainte.

Aici e totul ca de obicei: nu merge nimic bine, dar totul merge înainte într-o stare de neplăcută inerție. De când am primit e-mailul tău, nu fac altceva decât să-l recitesc în speranța (eu mă hrănesc doar cu speranță) că voi găsi ceva printre rânduri, dar ce? Nu știu. Ești o fată nemaipomenită. Eu n-aș fi putut niciodată să iert sau măcar să am cuvinte bune pentru un laș ca mine.

Acum nu mai sunt nici umbra a ceea ce eram acum câțiva ani. Sunt mai cinic, deziluzionat, obosit și – ai dreptate – poate puțin deprimat. Tu erai adrenalina mea, ciocolata mea caldă, fularul meu de lână, rezerva mea de vin.

Uneori mă gândesc la omenire, la comportamentul oamenilor, la sensul nebuniei. Când mă simt foarte bun, găsesc chiar și niște explicații plauzibile pentru ceea ce ți-am făcut, dar când (și asta este în majoritatea cazurilor) mă simt rău, nu pot face altceva decât să-mi spun că sunt un dobitoc. Am renunțat la tine pentru că mă simțeam puternic. Pentru că am crezut că pot trăi fără tine. Nimic din toate astea nu a fost adevărat. Erai și vei rămâne pentru

să eman o senzualitate pe care, în mod confuz, voiam şi nu voiam s-o perceapă şi ceilalţi. O senzualitate care mă depăşea, care-mi ieşea prin toţi porii şi se revărsa dezordonată în jurul meu, mai ales asupra lui Gabriele, care era, genetic, o parte din Pietro şi care în momentul ăla trimitea un fir de fum mătăsos spre tavan, absorbit de cine ştie ce gând.

– Şi nu e periculos? l-am întrebat.

– Poftim?

– Mă refer la toate acele structuri şi străzi construite peste un teren gol pe dinăuntru.

– Din contră.

Gabriele s-a întors spre mine cu o privire excitată şi complice, de parcă era pe cale să-mi dezvăluie un secret.

– Unii cred că e un avantaj pentru oraş, pentru că aşa Napoli a devenit mai „elastic" şi astfel a scăpat de pagubele mari ce ar fi putut fi provocate de cutremure. Satul nostru, fascinantul Vallesaccarda, a fost aproape ras de pe faţa pământului după cutremurul din '80 şi, după cum bine ştii, localităţile din jurul Vezuviului au fost şi ele grav afectate. Prin urmare, cum se face că la Napoli au căzut doar câteva mici clădiri? Cu siguranţă, fratele meu ar putea să ne dea o explicaţie mai tehnică. Dar să spunem că, într-un fel sau altul, peşterile subterane au absorbit cumva undele seismice. Să-l întrebăm. Iată-l că vine.

Deseori mi se întâmpla asta când îl zăream pe Pietro. Mai întâi simţeam beţia ameţelii – lumea se deforma sau poate că se crea din nimic, în vreme ce mintea mea era doar un observator vrăjit. Apoi căderea, ca şi când m-aş fi prăbuşit dintr-un punct foarte înalt: dar să mă abandonez acelei căderi îmi provoca o fericire intensă, alarmantă.

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 23 februarie

Dragă Heddi,

Abia am revenit de pe platformă și am găsit e-mailul de la tine. Chiar că e incredibil! De ce Noua Zeelandă? De cât timp ești acolo? Ce anotimp e la tine? Ți-ai făcut vreun tatuaj? De când nu i-ai mai văzut pe ai tăi? Câte întrebări. Aș vrea să văd o poză cu tine acolo, cred că ești chiar mai bine ca înainte.

Aici e totul ca de obicei: nu merge nimic bine, dar totul merge înainte într-o stare de neplăcută inerție. De când am primit e-mailul tău, nu fac altceva decât să-l recitesc în speranța (eu mă hrănesc doar cu speranță) că voi găsi ceva printre rânduri, dar ce? Nu știu. Ești o fată nemaipomenită. Eu n-aș fi putut niciodată să iert sau măcar să am cuvinte bune pentru un laș ca mine.

Acum nu mai sunt nici umbra a ceea ce eram acum câțiva ani. Sunt mai cinic, deziluzionat, obosit și – ai dreptate – poate puțin deprimat. Tu erai adrenalina mea, ciocolata mea caldă, fularul meu de lână, rezerva mea de vin.

Uneori mă gândesc la omenire, la comportamentul oamenilor, la sensul nebuniei. Când mă simt foarte bun, găsesc chiar și niște explicații plauzibile pentru ceea ce ți-am făcut, dar când (și asta este în majoritatea cazurilor) mă simt rău, nu pot face altceva decât să-mi spun că sunt un dobitoc. Am renunțat la tine pentru că mă simțeam puternic. Pentru că am crezut că pot trăi fără tine. Nimic din toate astea nu a fost adevărat. Erai și vei rămâne pentru

totdeauna, chiar dacă nu vrei, singura femeie care mă făcea fericit. Am înţeles asta târziu, foarte târziu, în cea mai bună tradiţie a filmelor hollywoodiene.

Mă străduiesc să supravieţuiesc. Îmi fac iluzii (atunci când sunt bun) că trebuie să existe puţină pace şi pentru mine. Dar mi-aş dori foarte tare să te reîntâlnesc. O obsesie recentă a mea este să mă imaginez proprietar al unei case la ţară, poate în Toscana, sau în Piemont şi îmi imaginez nişte copii blonzi şi pe tine scriind la computer. Foarte pitoresc, nu ţi se pare? Halucinaţii, cum obişnuiam să am pe vremuri? Ne vedem într-una din zilele astea?

p.

9

În Cartierul Spaniol există un fel de ierarhie a curților. La etajul șase sau șapte, aveam parte de un surplus de soare, de priveliști panoramice și uneori de o briză marină. De la înălțimea aceea, anarhia de pe străduțe părea deseori foarte îndepărtată. Acele o sută șaizeci și opt de trepte erau în același timp o probă de supraviețuire pentru cei mai puternici și Marele Zid chinezesc al nostru.

Dar deja la etajul trei, pentru a nu mai vorbi de etajul doi – sau, Doamne ferește, la primul –, te simțeai ca într-un castel din cărți de joc. Balcoane care se înălțau unele peste altele, așternuturi întinse unele peste altele și chiar blocurile, de parcă nu ajungea că erau foarte apropiate între ele, erau legate unele de altele prin cabluri electrice, de care rezemau stâlpi de iluminat, parcă încercând să nu le lase să se îndepărteze. Până când moartea vă va despărți. La etajele inferioare, lumina soarelui putea fi măsurată în centimetri. Câte un lingou de soare apărea o dată pe zi, ca și când ar fi fost uitat de un musafir, pe masa din bucătărie, dar până să-l poți băga în buzunar se transforma într-un romb strâmb cu marginile franjurate, roase de întuneric, până când devenea doar o pepită – și apoi dispărea. Viața la parter, of, era ceva de neconceput.

Locuitorii din Cartier se foloseau deseori de coșul de răchită, *'o panaro* în dialect. Îmi plăcea să văd aceste coșuri făcând bunjee jumping de la etajele superioare pentru ca mai apoi, odată ajunse în stradă, să fie umplute cu pâine sau lapte sau să transporte chei uitate sau bani. Panerul mă ducea cu gândul la un păianjen care cobora pe un fir mătăsos, însoțit în coborârea lui temerară de indicații

urlate – şi deseori prost înţelese. Dar pentru noi, studenţii din afara oraşului, ăsta era un obicei plebeu. Noi, pentru a ne conecta la zgomotoasa şi uneori violenta lume de jos, ne foloseam de un fir mult mai subţire şi cu siguranţă mai modern: interfonul.

– Hei, Pie', Eddie este? s-a auzit într-o zi o voce stridentă.

– E Tonino. Pentru tine.

Am alergat la interfon măcinată de vinovăţie. Stătusem foarte puţin acasă, punând în pericol acea fragilă cotidianitate pe care se baza prietenia dintre mine şi băieţi, plus că-i lăsasem singuri în prag de examene. După cum mă temeam, vocea lui Tonino era dură.

– Eddie, trebuie să vii imediat acasă. Nu am timp să-ţi explic!

Am coborât în stradă. În ciuda picioarelor scurte, Tonino mergea de parcă ar fi participat la o cursă de marş pe străzile cartierului căzut în letargie după prânz: îmi era greu să ţin pasul. Tot drumul, soarele de argint de sub bluza mea a zăngănit într-un ritm tot mai susţinut, în timp ce eu îl îndemnam pe Tonino să-mi explice, dar el a spus doar:

– N-am reuşit să găsim aparatul tău foto.

– Şi la ce vă trebuie aparatul meu foto?

– Aşteaptă şi o să vezi. E ceva de trip mental.

Odată ajunşi la ultimul etaj, am trecut pragul casei. Am remarcat imediat, prin uşa deschisă a camerei lui Angelo, un aer dens, aproape ceţos, ca într-un film când obiectivul trece la scena din vis. Dar era totul adevărat, aerul îţi lăsa un gust de calciu în gură şi l-am văzut pe Angelo în picioare lângă fereastră. Avea un aer gânditor, dar era plin de făină ca un pizzaiolo[1]. Şi Sonia era la fel, ca o gheişă, stătea aşezată pe pat sprijinită de perete. Amândoi stăteau nemişcaţi ca doi actori care aşteaptă ridicarea cortinei.

– Ce se întâmplă aici?

De pe coridor s-a auzit vocea lui Luca:

– Priveşte în sus.

[1] Bucătar care lucrează într-o pizzerie (n.tr.)

Deasupra patului lui Angelo, tavanul avea o adâncă rană brodată de mici pârâiașe precum Sardinia. Dedesubt, chiar pe covorul din piele de vacă devenit aproape de nerecunoscut, era o placă enormă – nu-mi dădeam seama dacă din calciu sau din piatră – și oriunde puneai mâna era plin de moloz și de praf. Ar fi trebuit să înțeleg și totuși scena de ansamblu era un asemenea dezastru, încât nu reușeam să pricep.

– Sonia și Angelo erau așezați pe pat și se uitau, ca de obicei, la mizeria aia de televizor, a explicat Tonino, când, din senin, le-a căzut în cap o bucată de tavan.

– Putea să ne frângă gâtul, a adăugat Angelo abia înăbușindu-și entuziasmul. A fost cât pe ce. M-a zgâriat la picior.

– Sunteți bine?

Eram pe cale să escaladez dărâmăturile cu scopul de a ajunge la ei, când Tonino m-a oprit.

– Nu mișca nimic, puștoaico. Mai întâi trebuie să facem poze și să le arătăm proprietarilor sau celor de la asigurări sau naiba știe cui. Altfel n-o să ne creadă nimeni.

– Sunt bine, Eddie, a spus Sonia. Abia dacă m-a atins pe braț. Am vrut să ne curățăm, dar te-am așteptat pe tine pentru poze.

– E în sertar... ăla de sub dicționare, i-am spus neatentă lui Tonino.

– Dar are film alb-negru.

– Nu contează, oricum e totul alb.

Am focalizat cu aparatul meu Minolta și abia atunci am fost în stare să dau un sens scenei pe care o aveam în față. Am fotografiat piatra rebelă care se rupsese atingând cu marginea ei patul. Angelo cu resturi de tencuială în păr. Plapuma plină de dărâmături, bocancii Soniei deveniți albi. Dacă ea s-ar fi aflat cu doar câțiva centimetri mai departe de Angelo, probabil că i-ar fi rupt piciorul. Sau dacă el, tocmai în acel moment, s-ar fi mișcat pentru a schimba canalul... Angelo avea dreptate, amândoi scăpaseră ca prin urechile acului de răni grave – sau și mai rău. Atunci, de ce mă rodea că stăteam

în siguranță în spatele obiectivului și nu acolo cu prietenii mei, în camera aia pe care o cunoșteam atât de bine, să fiu și eu plină de praf alb din cap până-n picioare? O invidie absurdă.

Abia terminasem, când Angelo a început să ocolească placa, îndreptându-se spre bucătărie pentru o binemeritată cafea, iar Sonia către baie ca să facă un duș.

– Nu, a spus Luca, trebuie să plecăm de aici. Nu mai suntem în siguranță în casa asta.

– Tavanul a căzut deja, Falcone. Ce, crezi că mai cade o dată? a răspuns Tonino.

– Crăpătura de la etaj se tot mărește. Cu siguranță sunt legate cele două. Casa asta se duce de râpă.

Spunând acestea, Luca ne-a expediat să bem cafeaua la un bar din cartier pentru ca el să poată vorbi cu proprietara casei. Doar Luca știa în care *basso* din cartier locuia, având în vedere că el fusese cel care închiriase primul casa, înainte să apărem noi.

Ne-a ajuns din urmă după jumătate de oră. Ne-a povestit că proprietara l-a urmat până la noi acasă, în capot și papuci, privind în jur și ascultându-i povestirea cu o expresie care nu trăda nici emoție, nici câți ași avea în mânecă. În schimb, scosese un celular mare din buzunar și-l sunase pe nepotul ei, mitraliind cuvinte alert și furibund în dialect, pe care nici măcar Luca, al cărui tată era napoletan, nu le înțelesese. Apoi închisese telefonul cu un zâmbet mieros și-i spusese lui Luca rezultatul a ceea ce nu fusese o ceartă, ci o expertiză inginerească la distanță. Avea încredere în nepot ca în propriul fiu, căci era, după părerea ei, cel mai bun inginer din Cartierul Spaniol sau avea să fie, odată licențiat. Sfatul lui era de a instala niște grinzi de oțel care să ancoreze podeaua care, într-adevăr, se desprindea de clădire de zidul exterior. Pentru consolidare erau necesare șase luni, în timp napoletan: până atunci, apartamentul era inutilizabil.

Pentru o vreme, râșnița de cafea a acoperit în mod plăcut și asurzitor liniștea dintre noi. Pleoștit pe scaunul său, Angelo a vorbit primul:

– La naiba, da' eu iubesc casa aia.

I-am adunat o bucată de tencuială din păr.

– Și eu, am spus, dar în același timp am simțit că mă mai trage ceva, o forță irezistibilă, precum curenții marini și o parte din mine știa că cel mai rău lucru era să-i opun rezistență.

– Trebuie să fie și o parte bună, a spus Sonia.

– Este! Și încă cum!

Angelo aproape că a sărit din scaun.

– Mai e puțin și vine vara și oricum mergem fiecare la noi acasă. Așa că, zic eu, hai să ne luăm strictul necesar și să ne mutăm ici, colo, vreme de câteva luni.

– Chiar aș vrea să te văd pe tine, blond și curățel, cum te descurci într-o gașcă de punkeri adevărați, a comentat Tonino.

– Și tu ce naibii te bagi? Oricum mă gândeam să merg să stau la Davide, iar tu să mergi și stai cu cine te suportă. Haideți, oameni buni, am putea economisi o grămadă de bani din chirie și, în plus, casa o să fie renovată și consolidată în octombrie, exact când reîncepem cursurile.

Și, odată ce și-a spus punctul de vedere, s-a abandonat pe spătarul scaunului.

Poate pentru prima dată, Tonino a fost de acord cu Angelo. Din cealaltă parte a mesei, Luca mi-a aruncat una dintre acele priviri fixe, ca și când ar fi încercat să-mi facă vrăji și de data asta am fost sigură că încerca să-mi spună, în infinita lui înțelepciune, să-i las să vorbească – și să mă las în voia curenților.

M-am mutat la Pietro. Decizia noastră avea o naturalețe, o predictibilitate, pe care nu voiam să le aprofundez. În euforia momentului, nu aveam timp să analizez câte etape sărisem, să analizez posibilele consecințe. Nu priveam spre viitor, probabil că n-o făcusem niciodată și cu siguranță nu priveam spre trecut. Odată plecată din acea casă nobiliară întunecoasă și degradată, pe care o

iubisem atât de mult, îmi părea că văd pentru prima dată ce fusese cu adevărat: o haltă temporară.

Pietro a aşezat salteaua pe jos şi a scos cadrul patului pentru a face loc pentru încă o saltea. Spaţiul, deja destul de mic, s-a micşorat şi mai mult. Eu am rămas în picioare în cadrul uşii neştiind cum să-l ajut cu acel puzzle mişcător de obiecte, absorbită de gândul la băieţi şi întrebându-mă unde şi cu ce frecvenţă aveam să ne revedem acum.

– Eu cred că acolo vor sta bine, a spus Pietro.

Împinsese saltelele pe rând tot mai sus, până în colţul de sub fereastră, unde mai rămăsese loc doar pentru a deschide şi a închide uşa.

– Eşti sigur...?

– Foarte sigur.

– Pot să plătesc.

– Nici nu se pune problema.

– E doar peste vară...

– Mai vedem.

Îl priveam, uimită de forţa lui fizică, dar şi de hotărârea lui vizavi de acest subiect, de parcă toată viaţa ar fi visat să împartă cu o altă fiinţă umană o cameră de dimensiunile unei garderobe. Stătea acolo şi mă privea cu o expresie de umilă satisfacţie, poate pentru că reuşise să rezolve o problemă de geometrie, în timp ce, cu mâinile în şold, îşi sprijinea în mod nedrept toată greutatea pe piciorul preferat. Brusc, mi-a amintit de acel Pietro care, în acea primă seară în care venise la noi la cină, stătea sub stucatura rotundă de pe tavan, timid şi gâfâind, după ce urcase treptele, şi aşteptând să-i pice ceva din cer.

Acea imagine a lui pe când era doar un străin m-a îngheţat. Nu trecuseră, de fapt, nici două luni de atunci? Am simţit ciupitura rece a unui dubiu cristalin: pentru graba cu care mă mutasem la el, pentru cât de puţine lucruri ştiam despre el, pentru transportarea – aproape metamorfoza – pe care o simţeam de fiecare dată când

mă atingea, pentru seminariile și cursurile de la care lipsisem intenționat, pentru toate acele alegeri impulsive, iresponsabile și poate periculoase care mă făceau o străină în ochii mei.

Acum, cele două saltele alcătuiau un pat matrimonial cu o despicătură la mijloc.

– Îmi pare rău pentru crăpătura aia, a spus.

– E OK așa.

În timpul nopții, crăpătura s-a mărit. Când m-am trezit, primul lucru pe care l-am văzut a fost dunga lungă și albastră, ca a unui creion, a mării. Din acel unghi nou, Cartierul părea să fi dispărut în neant. Pietro încă dormea când m-am ridicat din pat.

Am folosit baia de la etajul inferior, aia în care se afla boilerul pe care Madeleine îl luase la pumni și o cadă care primea liniștită apa caldă fără nicio nevoie de ajutor din exterior. Am pus pe foc aparatul de cafea și am ieșit pe terasă. Două trepte mă despărțeau de covorul spongios al acoperișului.

Ce dimineață frumoasă! De jur împrejur, antene TV se întindeau în van încercând să găurească un cer alb de soare. Cine știe câte dintre acele turnuri dărăpănate stăteau nesigur pe un teren gol, după cum îmi explicase Gabriele. Cine știe dacă și acel bloc nu era unul dintre ele. Dar ce conta? Acolo sus mă simțeam foarte înaltă, într-o lume fără tavan. Puținele zgomote ale dimineții ajungeau la mine plușate, de parcă ar fi purtat papuci. Și aerul era pe jumătate adormit: țigări abia aprinse, bitum abia întins, pâine caldă și mare proaspătă. Voiam să mă îndop cu mirosurile alea, să-mi umplu ochii cu acel cartier, să mă las îmbrăcată de strălucirea golfului. Pe suprafața calmă, navele-container păreau ireale: pluteau ca niște fete morgane și aveau culoarea ruginei, sau a prafului, un maro evanescent ca al vulcanului din spatele lor.

Cafeaua a gâlgâit ușor în aparat, așa că am revenit în bucătărie. Am fost surprinsă să dau acolo de Madeleine, cu părul răvășit și hainele minimaliste, și m-a surprins chiar mai tare faptul că m-a întâmpinat cu un zâmbet generos și m-a pupat. Nu semăna deloc

cu fata arţăgoasă care ne ajutase cu duşul. În mod evident, după opt ore de somn neîntretupt, era o încântare. A apărut şi Pietro şi ne-am aşezat toţi trei la masa strâmbă ca să bem cafeaua.

Orice dubiu în ceea ce-l privea dispăruse. Mă simţeam acasă şi îl iubeam.

Puteam doar să-mi imaginez şocul pe care-l resimţiseră Sonia şi băieţii, care trăiseră de aproape prăbuşirea tavanului, dar reacţia mea a fost aceea de a porni în căutarea de confirmări că Napoli nu se prăbuşea cu totul. Într-o duminică dimineaţă l-am dus pe Pietro într-o excursie în Parcul Capodimonte. Puteam la fel de bine să ne aflăm în Bali. Tunelurile formate din copaci fremătau de ciripituri exotice, iarba era tunsă şi umedă şi mai erau şi palmieri. Fiecare palmier din Napoli era pentru mine un semn vital, simbolul unei frumuseţi înnăscute şi indestructibile, iar acolo sus erau mulţi.

– Aici sus îmi clătesc ochii, a spus Pietro. Cum de n-am mai fost niciodată aici?

– Nu e cazul să te ruşinezi, am spus în glumă. Dar n-o să spun nimănui că ţi-a fost ghid o străină.

A scos un pachet de Marlboro şi a strâns ochii când şi-a aprins o ţigară.

– Iubesc faptul că vii din afară. În felul ăsta nu eşti ca toţi ceilalţi, care se lasă condiţionaţi de aceleaşi idei vechi.

– Care toţi ceilalţi?

– Majoritatea oamenilor, mai ales cei de unde vin eu.

Am rătăcit prin parc, ţinându-ne de mână sau umăr lângă umăr, trecând pe lângă urme liniştitoare de civilizaţie, aşezate pe ici, pe colo, ca de exemplu un felinar sau o bancă din fier. Din când în când, ne intersectam cu oameni extrem de normali: cupluri în vârstă stând pe bancă, părinţi care împingeau cărucioare, adepţi ai

vieții sănătoase care făceau footing[1] sau megeau cu bicicleta. Îi priveam pe toți înăbușindu-mi un zâmbet. Nu voiam să mi se citească pe chip mândria exagerată pe care o simțeam mergând alături de Pietro. Mi se părea că aș fi dat dovadă de proastă creștere dacă m-aș fi lăudat cu asta, dacă i-aș fi orbit cu fericirea mea nemărginită pentru ceva ce eu aveam și ei nu.

Ne-am plimbat mult, până când una dintre aleile cu pietriș s-a deschis spre o panoramă a întinderii urbane care ajungea până la vulcan și la golful mereu prezent, dar niciodată același.

Pietro a dat din cap în semn de aprobare.

– Mi-ar fi plăcut să te aduc aici sus cu mașina. Așa cum meriți să fi tratată.

Ne întorsesem la punctul de plecare, Muzeul Capodimonte, cel de-al doilea palat regal al orașului. Era vopsit într-un roșu volubil care, între răsărit și apus, când porțile erau deschise pentru public, semăna pe rând cu roșul decolorat al unei umbrele de plajă, cu sângele proaspăt, cu vinul vărsat. Iar în fața muzeului era un imens gazon englezesc de un verde strălucitor.

Mi-am desfăcut cataramele sandalelor pentru a simți sub tălpi acel covor plin de culoare. Era ceva ce nu mai făcusem de ani de zile. M-am întins pe spate și l-am simțit pe Pietro care se scufunda în iarbă lângă mine. Iarba era proaspătă și mi-am amintit că iarna, în copilărie, întinsă pe spate, desenam cu mâinile și cu picioarele un *snow angel*, un înger de zăpadă, și m-am întrebat dacă era posibil să faci un înger de iarbă. Cerul care se desfășura deasupra noastră era limpede și nesfârșit.

Dintr-odată ne-a ajuns la urechi o bubuitură joasă.

– Un tunet? am glumit.

– Jur că nu e stomacul meu.

---

[1] Tip de antrenament în care se alternează cursele cu mersurile pentru a întări rezistența gambelor și a respirației (n.tr.)

În câteva secunde, acel tunet s-a transformat până când a devenit un zgomot denaturat, de parcă aerul ar fi fost absorbit cu putere în cer. Și iată cum a apărut dintre palmieri un uriaș avion negru. Zbura la joasă altitudine, dar pentru că a zburat deasupra noastră parcă cu încetinitorul, am reușit să văd trenul de aterizare coborât, dungile argintii pe burta neagră. Instinctiv, mi-am împins toată greutatea în iarbă, parcă pentru a evita să mă atingă.

– La dracu'! a exclamat Pietro. Ce naiba a fost ăla?

Am eliminat, emoționați, câteva ipoteze, până când am conchis că fusese un avion militar.

– N-am fost niciodată cu avionul, a spus Pietro.

– Nici măcar o dată?

– Nu.

Am atins cu palma iarba insipidă.

– Crezi că o să mai treacă unul?

– Sper că da. Să mai așteptăm puțin.

Suspansul era mare. Era ca și când am fi așteptat următoarea serie de focuri de artificii de Ziua Independenței, era dorința de a ne juca periculos cu focul. Răbdarea ne-a fost răsplătită când, puțin mai târziu, a apărut un alt avion. Am simțind aerul sfâșiindu-se și pământul cutremurându-se. De data asta am crezut că s-a terminat norocul și că va urma o ciocnitură, poate cu acoperișul muzeului, și am scos un urlet surd. Apoi nimic.

Am așteptat ca parcul să se liniștească și păsările să reînceapă să cânte.

– Ai putea să mă iei cu tine, a spus Pietro, să mă ascunzi la tine în bagaj.

– Și unde ai vrea să mergi?

– Ce zici de America?

America avea multe fațete, dar cea care mi-a venit atunci în minte a fost cea a suburbiilor. Fugisem de acolo nu pentru că mi se întâmplase ceva rău: adevărul era că acolo nu mi se întâmplase

niciodată absolut nimic. Era o moarte lentă și indoloră. M-am întors pe o parte și m-am sprijinit pe un cot.

– Știi, în schimb, unde mi-ar plăcea să merg?

– Unde?

– În Norvegia.

I-am povesti că, cu mulți ani în urmă, când completam formularul la asociația pentru schimbul cultural, bifasem Norvegia ca fiind prima din trei opțiuni. Italia o trecusem pe ultimul loc. Văzusem într-un pliant fotografia unei căsuțe norvegiene cuibărite într-un peisaj acoperit de zăpadă, cu reflexe albăstrui și cu ferestrele de un portocaliu chemător. Așa gândisem eu la cinsprezece ani. Însă, puțin înainte de a pune formularul în plic, i-l arătasem celei mai bune prietene a mea, Snežana, fiica unui scriitor disident bulgar. Ea a privit cu dezaprobare prima opțiune și mi-a spus să schimb Norvegia cu Italia. Nu eram deloc convinsă, dar Snežana avea cearcăne negre și fusese la Marea Neagră, așa că-i urmasem sfatul. La vremea respectivă, să șterg Norvegia și să înlocuiesc cu Italia mi s-a părut o alegere la nimereală și fără consecințe importante. Dar nu a fost așa.

Pietro s-a întors spre mine cu părul ciufulit și atât de frumos încât am sperat cu toate forțele mele că va uita de obișnuita lui atitudine reținută în public și mă va săruta.

– Atunci să mergem în Norvegia. Știi că în Marea Nordului există petrol?

Am scos un *brrr*.

– Sau în Islanda, măcar au vulcani care să ne încălzească puțin.

– Atunci să fie Mexic. Au și vulcani, și plaje. Am putea să stăm unul lângă altul la malul mării și să bem cocktailuri *margaritas* uriașe.

– Sau în Fiji. Întotdeauna mi-am dorit să ajung acolo, dar nu știu unde sunt.

Glumeam, desigur. Sau poate nu. Pietro a spus:

– Oriunde ar fi, te duc eu.

Şi, fără să-i pese de trecători, s-a întins să mă sărute reţinut, chiar acolo, pe iarba umedă.

Ne-am întins din nou ca doi îngeri ai ierbii, ţinându-ne de mână, abandonaţi fericirii. Nu era niciun nor. Era doar un albastru ciudat, un strat de verde şi noi doi în mijloc, ca nişte îngeri căzuţi. Mi s-a părut că văd simplitatea originară a lumii, a dragostei. Şi am avut senzaţia că, în loc să stăm lipiţi de pământ, ne dezrădăcinasem, că ne eliberasem chiar şi de gravitaţie. Ca nişte fulgi.

Pietro a suspinat:

– Şi când te gândeşti că eu, ca un fraier, mi-am aruncat paşaportul elveţian.

Mi-a explicat că a fost nevoit să renunţe la cetăţenia elveţiană la optsprezece ani, pentru a scăpa de serviciul militar.

– Dacă n-ar fi fratele meu, n-aş avea absolut nicio legătură cu acel loc.

– Dar nu l-am auzit niciodată vorbind despre Elveţia.

– Adevărul este că Gabriele vorbeşte mereu despre Posillipo[1]. Giampiero din Posillipo crede aşa, Pierluigi din Posillipo crede invers...

În timp ce râdea, s-a ridicat ca să se încalţe.

– Nu mă refeream la Gabriele. Mă refeream la fratele meu Vittorio.

– Mai ai un frate?

– E cel mai mare, nu vorbim despre el aproape niciodată.

Vittorio, mi-a spus, era însurat cu o elveţiancă şi avea doi copii. Fusese muncitor în aceeaşi fabrică de produse lactate în care munciseră şi părinţii: lucra în tura de noapte şi când venea acasă, la cinci dimineaţa, îl trezea pe tatăl lor pentru că de la ora aia patul era al lui. Vittorio avea şaptesprezece ani când mama lor începuse să pregătească bagajele pentru întoarcerea definitivă la Vallesaccarda.

[1] Cartier rezidenţial din Napoli (n.tr.)

– Ai mei s-au certat cu el, dar nu puteau să facă minuni. Nu mai voia să se întoarcă în Italia. Și, oricum, tata avea să rămână acolo, la Zürich, pentru că trebuia să muncească în continuare pentru a trimite bani acasă. Așa că mama, până la urmă, n-a mai avut niciun cuvânt de spus.

M-am gândit la existența unui alt bărbat care să semene cu Pietro și mi-a venit în minte gândul că s-ar putea repeta la infinit, ca într-un joc al oglinzilor. Ideea delirantă se datora, probabil, postului negru pe care-l țineam de multe ore.

De altfel, Pietro a spus:

– Mi-e o foame de lup, baby. Hai să mergem acasă.

Hai să mergem acasă. Ce vorbe dulci. Aș fi vrut să mi le șoptească la ureche de o mie de ori. *Hai să mergem acasă. Acasă.*

Dar Pietro era deja în picioare și-mi întindea sandalele cu un gest aproape seducător, vrând parcă să-mi aducă aminte că, dacă nu aveam să mi le pun mai repede, aș fi pierdut și ultima urmă de greutate care încă mă ținea legată de pământ și mi-aș fi luat zborul.

Luca era mereu cu un pas înainte, pentru că, atunci când ne-am întors în Cartierul Spaniol, am aflat că se îmbarcase. Plecase în Grecia.

10

Nu reuşeam să găsesc un sens în plecarea bruscă a lui Luca. În mod cert, plecase în Grecia ca s-o revadă pe Roberta, dar dacă se dusese la ea cu intenţia de a o convinge să se întoarcă la Napoli, de ce acum şi nu cu şase luni sau cu un an în urmă? Angelo a spus doar atât:

– Când îţi cade un tavan în cap, îţi schimbi părerea despre multe lucruri.

Băieţii aveau informaţii sporadice despre plecarea lui şi n-aveau nicio idee când avea să se întoarcă. Îmi doream atât de mult să fiu *acea* persoană, cea în care Luca avea cea mai mare încredere, dar ştiam că nu e aşa.

Cel mai probabil, Pietro avea să fie luat de lângă mine. Acasă la părinţii lui erau multe lucruri de făcut: copaci de tuns, utilaje agricole de reparat. Ar fi trebuit să fie o vizită scurtă, mai puţin de o săptămână, dar gândul mă panica oricum. În uşă, înainte de a pleca, Pietro mi-a spus:

– Ştii ce o să fac când o să-mi fie dor de tine? Îţi trimit un mesaj. Şi atunci vei auzi bâzâtul unei muşte, sau o fereastră trântindu-se, sau o maşină frânând brusc şi vei şti că ăla sunt eu care-ţi amintesc că sunt lângă tine şi aici voi fi mereu.

Cum Pietro era plecat şi eu continuam să mă învârt prin casă, prezenţa mea acolo s-a consolidat. Coboram scările în pijama, spălam pe jos, schimbam două vorbe cu Madeleine, învăţam la biroul metalic al lui Pietro din mijlocul salonului. Dar indiferent ce carte citeam, efectiv nu mă puteam concentra.

Vecinii se certau ca pisicile. O dată sau de două ori pe zi, o femeie cu o voce pătrunzătoare ca o bormașină implora Sfânta Fecioară și condamna la chinuri eterne sufletele lui *chitemmuort* și *chitestramuort*[1]. Orice răspuns pe care-l primea din curte nu făcea decât să-i atâțe furia; uneori zbiera atât de tare încât eram nevoită să mă ridic de la birou și să mă uit pe fereastră. Venise apocalipsa? Zăream, în măruntaiele curții, personaje în capot și saboți dezlănțuindu-se de la balustrada balcoanelor și agitând pumnii în aer cu gesturi explozive și grosolane. Din acele certuri în dialect foarte strâns reușeam să prind doar câteva cuvinte: *scurnacchiato, tutta chella fatica, tutte strunzat', ommo 'e merd', janara*[2]. Piese disparate din care nu reușeam să recompun nimic.

Mi-am dat seama că în toată viața mea, până în acel moment, nu mai simțisem niciodată lipsa unei persoane. Dimineața, când primele raze de soare îmi împungeau visele, deschideam ochii și vedeam jumătatea lui de pat mototolită și dureros de goală. La început încercam să petrec cât mai mult timp posibil departe de acea cămăruță: îmi beam cafeaua pe acoperiș, sau ieșeam și mergeam la universitate, sau la băcănie ca să cumpăr o sută cincizeci de grame (pardon, doar o sută acum) de speck[3]. Dar acel gol mă urmărea, la fel cum noaptea pare să te urmărească luna plină, privindu-te de după fiecare colț cu chipul ei de nepătruns, poate preocupat, poate încântat de angoasele tale. Curând mi-am dat seama că nu puteam fugi de el tocmai pentru că-l purtam în mine, un gol rotund precum luna, o groapă perfectă, o rană deschisă în burtă, dar care avea o greutate a ei. Semăna cu durerea viscerală pe care o simțeam înainte să-mi vină ciclul sau când intram într-o cadă cu apă prea fierbinte. Mă cuprindea o căldură grețoasă, însoțită de senzatia că eram foarte

---

[1] *Morților și morții morților.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] *Cornutule, cât m-am chinuit, numai câte tâmpenii, om de rahat, vrăjitoare!* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[3] Produs alimentar preparat din pulpă dezosată de porc, sărată și afumată, originar din regiunile Trentino și Alto-Adige, cu origini în bucătăria sud-tiroleză (n.tr.)

sătulă și, în același timp, măcinată de foame, că debordez de pasiune și, în același timp, că mor de foame. Până la urmă am decis să nu mai încerc să evit de acea senzație. Acea lipsă era singurul lucru care-mi mai rămăsese după plecarea lui Pietro și, având în vedere că pe el nu-l puteam avea, acceptam cu drag golul pe care mi-l lăsase. Am înțeles că suferința pentru lipsa lui era un privilegiu la fel de mare ca iubirea pentru el.

În mod ciudat, capitularea în fața suferinței a dus la atenuarea ei. Dimineața rămâneam în pat și nu-mi mai luam privirea de la cutele întortocheate ale așternuturilor. Îl căutam pe Gabriele pentru a-i studia profilul, pentru a mă cufunda în sunetul vocii lui. Toate astea mă făceau să sufăr după Pietro, dar măcar îmi reaminteau de existența lui pe această lume. Pe de altă parte, dacă mă plimbam prin oraș, simptomele se agravau, poate pentru că erau mase de oameni peste mase de oameni care mergeau, vorbeau și râdeau, dar nu era nici măcar unul care să fi semănat măcar puțin cu Pietro. Când mă plimbam pe străzile din centru, acel val cald de greață pe care-l cloceam în pântec prelua controlul și se răspândea în tot corpul, dar fără să găsească vreodată o ieșire. Simțeam că mă cuprinde febra și eram convinsă că aveam și chipul stacojiu. Era un semn orbitor, ceva ce putea să vadă orice om cu care mă intersectam, de parcă aș fi umblat în timp ce eram devorată de flăcări. Eram, în mod evident și dureros, îndrăgostită.

În tot timpul ăsta, cartierul meu părea să-mi plângă soarta, vărsând lacrimile pe care eu, din amor propriu, le înghițeam. Cu o litanie îndurerată, vânzătorii ambulanți își promovau marfa – coșuri cu struguri, nuci prăjite – în timp ce traversam străduțe înguste și transpirate ca niște îmbrățișări de condoleanțe. Clopotele bisericilor cântau, melancolic, în registru minor. Într-o zi, într-un *basso*, o fetiță plângea (probabil din cauza unei jucării stricate) și nu se mai oprea, iar adulții, în loc să o certe, așa cum cerea tradiția, de data aceea i-au îngăduit doliul. Altă dată am simțit, de la un balcon deschis, aburii unui duș cu parfum de pin, un gel de duș de proastă

calitate care a reușit totuși să mă emoționeze la fel de mult ca un sărut adevărat de-al lui Pietro, aspru și cu gust proaspăt și amar, ca aftershave-ul lui. Un fel de halucinații pe care nu le mai experimentasem până atunci. În starea mea de delir febril, am început să mă gândesc că relația noastră neverosimil de frumoasă, acum intangibilă, era izvorâtă doar din fantezie.

Într-o zi, în timp ce mă duceam la cursul de bulgară cu Iskra, abia ieșisem din Cartierul Spaniol, când am văzut pe strada Roma un om fără adăpost. La Washington erau foarte mulți vagabonzi (majoritatea dintre ei bolnavi mintal), dar la Napoli nu. Da, străzile erau pline de țigani care ori inspirau milă, ori aveau un comportament foarte teatral și de dependenți de droguri, pierduți într-o plăcere egoistă. Dar țiganii aveau taberele lor în care se întorceau și, din câte știam eu, dependenții de droguri nu trăiau pe stradă. Dar acel bărbat nu era nici țigan, nici dependent de droguri, nici nebun de legat.

Stătea așezat într-un scaun cu rotile în fața unui bar, avea părul decolorat de soare, un chip bătătorit și picioarele retezate de la genunchi. Lângă el, întins pe o pânză de neatins, era un câine vagabond cu caninii răsfirați în toate punctele cardinale. Tocmai datorită acelui câine urât m-am apropiat de stăpânul lui.

– E al dumneavoastră?

– *Bravo cane*[1], a fost răspunsul.

Bărbatul avea privirea fixă, de un albastru alunecos ca gheața și mi s-a părut că identific, în acel *r* prea slab pronunțat, o urmă de accent. Gura era la fel de dazastruoasă ca a câinelui. Era greu să-i dau o vârstă anume. Nu avea niciun panou, niciun pahar cu care să ceară pomană.

M-am aplecat ca să mângâi blana unsuroasă și încurcată a bietului animal.

---

[1] *Câine cuminte.* În original, în limba italiană (n.tr.)

– Vreți niște bani pentru îngrijirea câinelui?

– Da, mulțumesc. Mulțumesc mult.

Avea cu siguranță un accent străin, cel mai probabil german. I-am dat ceva mărunțiș, după care mi-am continuat drumul. În ziua următoare am trecut intenționat pe acolo și am găsit bărbatul în fața aceluiași bar la ora de vârf a dimineții. Golul din stomacul meu nu avea nicio legătură cu foamea, astfel că am intrat în bar și am comandat, dar nu pentru mine, un cappuccino și un corn cu caise la pachet.

– Aveți grijă. E cald, i-am spus.

Când i-am dat pachetul, mâinile lui înnegrite le-au atins pe ale mele, dar nu am simțit nici frică, nici repulsie. El, în loc să se înfigă în mâncare, a ridicat ochii și m-a privit cu o expresie de durere. M-am rușinat imediat pentru că-l jignisem, pentru că avusesem îngâmfarea de a presupune că e mort de foame, pe când, cel mai probabil, realitatea era alta. Cu toate astea, nu am zărit în ochii ăia altceva decât compasiune *pentru mine*, ca și cum condiția lui de om singur și handicapat nu ar fi fost o povară și singura durere pe care o simțea era a mea, acea durere care-mi lua forțele de când plecase Pietro.

Am fost dezarmată și m-am justificat confuz înainte să-i dau câteva monede și să plec. Poate era doar un excentric care avea o casă la care să se întoarcă, un artist nebun, sau vreun unchi venit în vizită din Germania. Oricine ar fi fost, eram conștientă că, dându-i ceva de mâncare, pusesem în mișcare ceva ce nu puteam sau nu voiam să opresc.

Nu-mi venea să cred că Luca s-ar fi putut întoarce din Grecia, traversând Marea Adriatică și diametrul întregii peninsule, înainte ca Pietro să se întoarcă de la țară. Cu toate astea, nu era niciun dubiu că cel pe care îl zărisem era Luca Falcone, fragmente din el filtrate printre alte siluete în același du-te-vino din fața Palatului Corigliano și prin vălul lăsat de o ploaie ușoară. Nu a fost nevoie să-l strig, se îndrepta deja spre mine despicând mulțimea de studenți,

porumbei, scutere și alunecând printre trupuri cu mersul liniștit al unui nomad, cu rucsacul pe un umăr și perle de ploaie în păr.

Luca mi-a spus că se întorsese cu o seară înainte și-și petrecuse noaptea la mătușa lui Barra, în zona industrială de la marginea orașului. M-a rugat să-l însoțesc la vechea noastră casă și, ca niciodată, n-am știut să-l refuz. În timp ce-l urmam prin Cartier, pe un traseu pe care numai el îl știa, ne-am atins de câteva ori umerii și, la fiecare atingere, se elibera un miros de in ud. Am intrat în casă zdrângănind cheile. Mirosea ca într-o pivniță, mirosea a părăsit. Fără uimire, am constatat că lucrările nu începuseră încă.

– Nu contează, Heddi. Nici tu, nici eu nu ne vom mai întoarce să locuim în casa asta. Dar bănuiesc că știai asta deja.

L-am urmat pe Luca în camera lui cu pași solemni. Patul nefăcut rămăsese încremenit în momentul căderii tavanului. O ceașcă de cafea era încă pe noptieră, dar cărțile nu și nici foile cu scrieri arabe, făcând și mai evident tapetul învechit, cu motive florale și pete de umezeală. Am încercat să nu retrăiesc amintirile cu noi toți așezați pe acel pat și umărind casete vechi.

– Te-ai bronzat puțin.

Luca n-a răspuns, în schimb, a scos din rucsac o sticlă de ouzo grecesc, eliberând în aerul stătut un parfum complex de anason și cardamon. S-a așezat pe pat și a turnat puțin în ceașca de cafea pe care mi-a întins-o. Era, în mod cert, o ofertă retorică și, cum era de așteptat, când am refuzat, l-a băut el. Stăteam acolo statuie, în picioare. Mă simțeam, poate fără dreptate, exclusă - de el, de motivațiile lui, de familiaritatea lui cu forțele mai mari decât de noi.

Dar ouzo era o poțiune cu efect rapid și curând Luca a început să vorbească:

– M-am dus în Grecia pentru Roberta. Nu ca să fim împreună, nu chiar. Voiam doar să o revăd, să văd ce mai rămăsese din ceea ce am fost. Și acum am încheiat.

S-a ridicat iar în picioare și mi-a lipit cu zgomot o sărutare pe frunte și un *mmm* aproape imperceptibil. L-am interpretat ca pe o

invitație de a nu vorbi, din respect. Luca a deschis dulapul, trecând oglinda peste balamale și aceasta, în timpul mișcării, a capturat cine știe de unde, o rază de soare și a adus-o în acea încăpere întunecoasă.

– Dar acum trebuie să plec iar, a spus. De data asta la Varese.

Mama lui nu se simțea bine, iar el era singurul copil, mi-a explicat în timp ce așeza cămășile pe pat. Mi-am dat seama că-și făcea bagajele.

– Faci bine că pleci, i-am spus, dar limba îmi era încleiată, deși nu gustasem nici macar o picătură de ouzo. Și când o să te întorci, putem găsi o altă casă.

– Nu mă mai intorc la Napoli, Heddi.

Era o veste pe care aș fi putut s-o intuiesc și singură dacă mintea și sufletul meu ar fi fost în consonanță. Ultimul fir care-l lega pe Luca de Napoli era susținerea tezei de licență; după aceea urma să fie trimis cine știe unde ca să-și îndeplinească serviciul civil. Fără niciun avertisment, m-a tras spre el și m-a cuprins într-o îmbrățișare dură.

Am simțit cum îmi cedează genunchii. Asta era, deci? Ăsta era sfârșitul unei prietenii care îmi păruse mereu că nu se supune legilor timpului, ale destrămării? Cât de mult mă înșelasem! Cu toate astea, toate acțiunile mele din ultima vreme făcuseră astfel încât să grăbească acel sfârșit. Am închis ochii și m-am strâns la pieptul lui Luca, dizolvându-mă în cămașa lui aspră, în părul lui nearanjat, în bătăile calme ale inimii lui.

Am rămas așa multă vreme, până când ploaia ușoară a devenit mai densă. Când am deschis ochii, am văzut imaginea noastră reflectată în oglinda dulapului, două persoane într-o îmbrățișare abandonată. Chiar păream cei mai buni prieteni. Dar mai erau încă multe lucruri pe care nu i le spusesem.

Pietro mă suna în fiecare seară. În întunericul tot mai adânc, cu ochii închiși, vocea lui mă învăluia într-un univers numai al lui.

Oare ăsta era acel *melas* grecesc despre care vorbise profesorul meu, acel negru lucios? Pietro îmi povestea despre micile munci pe care le făcea, despre porcul care se îndopa ca un rege până în ziua fatidică, despre monedele romane pe care le găsise pe câmp, despre camera lui de copil din care acum îmi vorbea în șoaptă pentru a nu deranja pe nimeni.

– Mi-ar plăcea să te aduc aici, mi-a spus într-o seară. Să-ți arăt locurile astea.

Mi-am imaginat scene superbe. Ai lui ne strigau la masă, o chemare luminoasă care se pierdea în vânt. Zăream casa printre spicele de grâu – terasa amplă, masa așezată –, imagini ce deveneau tot mai clare pe măsură ce Pietro și cu mine ne apropiam, traversând cu grijă câmpul auriu care ne gâdila ca o multitudine de cozi de pisică. Apoi ne așezam cu toții în jurul acelei mese mâncate de cari, sub filigranul ramurilor de măslin, bronzați și obosiți de soare și de efortul muncii. Imaginile erau atât de reale, încât mi se părea că pot simți mirosul de lămâi abia tăiate, de pâine proaspăt scoasă din cuptor. Mi s-a făcut pielea de găină din cauza unui puternic sentiment de apartenență.

– Heddi, n-am avut niciodată pe nimeni căruia să-i arăt locurile mele natale.

– Să nu-mi spui că n-ai adus niciodată o fată acasă.

– N-a fost nicio fată pe care să-mi doresc să o aduc acasă. În plus, știi cum sunt părinții aici în sud: aduci o fată acasă și deja se apucă să brodeze lenjerie de pat pentru nuntă.

Am ezitat!

– Atunci ești sigur că e bine să vin?

– Sigur că da. Iar tu nu trebuie să-ți faci griji, baby. Fii tu însăți și o să vezi că te vor îndrăgi imediat.

– Tu n-ai emoții?

– Deloc, a expirat, lung și aspru, aerul, probabil la sfârșitul unei țigări. Lângă tine mă simt invincibil. Ca Superman.

Am închis. Am mai rămas o vreme aşezată pe canapeaua din material sintetic, în liniştea apăsătoare. Apoi, deşi ştiam că e un gest egoist, am urcat şi am bătut la uşa lui Gabriele. Şi-a dres vocea şi mi-a spus să intru. Era aşezat la masa de desen, luminată puternic de o singură lampă, şi stătea înfofolit, de parcă n-ar fi ştiut ce anotimp e, într-un cardigan şi un fular din lână.

– Totul OK?

– Doar o răceală. Sau gripă. Sau boala vacii nebune, sunt nehotărât.

– Dacă vrei, am un remediu homeopat care s-ar putea să te ajute.

– Eşti foarte drăguţă, Eddie, dar pentru ce am eu există un singur leac, a spus, în timp ce făcea semn către prietenii lui fideli de pe podea: o sticlă de vin şi un pahar.

Am făcut ultimii paşi până la masă, încercând să ascund cât de familiarizată eram deja cu camera lui şi curiozitatea pe care mi-o trezeau toate acele mici comori împrăştiate peste tot.

– Ce desenezi?

– Nimic, un proiect pentru o structură care nu se va construi niciodată.

Gabriele mi-a făcut semn să mă apropii mai mult, până când am simţit căldura intensă emanată de lampa care lumina schiţa. Şi-a trecut cu un fâşâit degetele peste hârtie, arătându-mi acoperişul „aerodinamic, teoretic, ca o pasăre în zbor" şi apoi intrarea grandioasă şi o secţiune transversală de coridoare care se încolăceau către tavan „ca în turlele de la Sagrada Familia".

– E foarte frumos, am spus, iar el a izbucnit într-un râs care i-a provocat un acces de tuse atât de violent, încât i s-au înroşit chiar şi urechile. A trebuit să aştept să-şi revină înainte să-l întreb ce fel de clădire proiecta pentru mama lui.

– Pentru mama? Aşa ţi-a spus Pietro?

– Scuze, nu trebuia să-mi spună?

– Din contră. Eşti iubita lui, trebuie să-ţi spună tot.

A cotrobăit printre schiţe rulate, a scos una şi a desfăcut-o.

– Nu e tocmai o clădire ce proiectez pentru mama.

M-am încruntat și mi-am înclinat capul într-o parte.

– Ce este, un obiect de mobilier?

– Eh, este încă într-o fază incipientă. I-am spus de mai multe ori că e absurd să proiectezi așa ceva. Am încercat în toate felurile să o fac să se răzgândească, dar ei i s-a pus pata.

În continuare nu înțelegeam. Gabriele a luat o înghițitură din medicamentul lui, după care m-a privit cu atenție, ca și când ar fi făcut o prospecție, căutând pe chipul meu urme ale acelui amestec de ironie dureroasă și amuzament zeflemitor pe care-l avea el.

– E piatra ei de mormânt.

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 29 februarie

Dragă Pietro,

Îți mulțumesc pentru ultimul tău e-mail. Scrii atât de bine, din suflet. Sper doar ca răspunsul meu să fie la înălțime.

Sunt în Noua Zeelandă de patru ani, aici am inaugurat noul mileniu. Nicio legătură cu Anul Nou din Cartier (îți amintești?). Înainte de Anul Nou, aici, toți erau emoționați, mai ales pentru că această țară mică avea să fie prima care va vedea soarele răsărind peste cel de-al treilea mileniu. Iar zona cea mai apropiată în absolut de granița fusului orar este un promontoriu care se numește East Cape. O zonă puțin locuită, mai mult de maori, acoperită de păduri tropicale și plaje nesfârșite. Și tocmai pe o astfel de plajă am mers, împreună cu o prietenă, să întâmpin acel răsărit istoric atât de plin de așteptări. Mi-a fost greu să adorm: odată ce a apus soarele, nisipul foarte fin și alb a devenit rece, aveam doar sacul de dormit și niciun cort. Nu pot să-ți explic câte stele au apărut apoi... formau un acoperiș. Zgomotul valurilor pe întuneric este asurzitor (și îi spune Pacific?!), dar, cu toate astea, îmi era teamă că nu mă voi trezi la timp. Dar m-am trezit, am fost unul dintre primii martori ai răsăritului mileniului. Realitatea este că nu a fost nimic spectaculos, doar o mică lumină nou-născută, puțin roz, puțin portocalie, apărută timid de după norii de la orizont. Cu toate astea, mi-a dat curaj vederea acelei lumini, care nu știe ce valoare are, care iese la vedere și face ceea ce trebuie să facă, ceea ce face în fiecare zi. Și ăsta a devenit viitorul meu: doar o nouă zi și le iau pe rând. La prima

vedere, Noua Zeelandă pare exemplul perfect de Lume Nouă: o țară liniștită, modernă (cu o scurtă istorie colonială), cu tot confortul. Este așa și la Aukland, unde locuiesc într-o casă de lemn cu o doctoriță nemțoaică, un funcționar de la poștă și o fată maori, care e și ea profesoară de limba engleză. Dar imediat ce ieși din oraș, ceea ce eu fac în orice moment liber, și mergi la vulcani și pe plajă sau printre ferigile primordiale, îți dai seama că Noua Zeelandă are o istorie, dar este una mult mai veche decât a noastră, a acestor mici ființe umane. Nu poți să surprinzi cu aparatul foto priveliștile minunate pe care le găsești la fiecare colț. Fac aproape mereu fotografii cu funcția macro: vinișoarele frunzelor, o pană albă pe nisipul negru, mă știi cum sunt. Am avut de curând o expoziție foto (nimic special, a fost într-un bar din centru), dar nu le am în format digital, așa că nu ți le pot trimite. Îți trimit, în schimb, acest instantaneu făcut de mine pe malul lacului Taupo.

Îți promit că o să-ți mai scriu. Între timp, te rog să ai grijă de tine.

h.

11

Pentru a ajunge în Vallesaccarda am mers cu autobuzul de la Napoli la Trevico, de unde am luat maşina unui unchi, care era parcată în faţa unei brutării cu cheile ascunse sub scaunul din faţă. Am trecut pe lângă magazinele şi casele din orăşel, până când nu mai era nimic, doar o întindere de pământ tern, vălurit, de un verde stins. Pietro mi-a spus că de acolo la Vallesaccarda mai erau zece minute, dar drumul cobora şi urca, cotea în sensul acelor de ceasornic şi invers acelor de ceasornic, ca într-o centrifugă, şi aveam impresia că nu avansăm niciodată.

– Eşti agitată? m-a întrebat Pietro, în timp ce schimba într-a treia şi apoi îşi aşeza degetele lungi pe coapsa mea. Stai liniştită, ai mei sunt în vârstă şi absolut inofensivi. Dacă te oferi să speli vasele, mama o să te placă instant.

Nu mai era suficient să *fiu eu însămi*? M-am întors ca să privesc afară pe fereastră. Ploaia părea o certitudine, dacă ne luam după multitudinea de nori negri. Mai rămânea doar o portiţă de cer albastru în mijloc.

– Ce e ăla? Ochiul ciclonului?

– Stai liniştită, baby. E doar puţină ploaie.

Pietro părea în elementul lui, avea o mână aşezată uşor pe schimbătorul de viteze şi un cot pe fereastră. Curând, goliciunea pământului a lăsat loc unor pâlcuri de case şi, fără preaviz, casele au devenit tot mai dese până au căpătat forma unui sat.

– Bine ai venit la Vallesaccarda, în toată splendoarea ei rustică!

Mașina suia cu greu dealul abrupt care ne-a condus până în fața unei măcelării, a unui bar, a unei piețe. Dintr-odată, mi-a părut rău după drumul ăla șerpuitor care nu părea să aibă vreun capăt sau să ducă undeva. Am luat-o pe un drum secundar. O bătrânică ne spiona de la fereastră. Un câine a lătrat. Mașina a scos din nou un geamăt, făcând eforturi să urce pe o alee de acces pietruită înainte să se oprească brusc în fața unei case cu două niveluri.

– Am ajuns.

Când am ieșit din mașină, m-a izbit un frig umed. În aer, mirosul de lemn ars era cununat cu cel al pietrelor ude, o logodnă a ploii. Pietro a luat bagajele noastre din spate în timp ce o găină alerga isterică în spatele casei.

Când am trecut pragul, i-am găsit pe părinți în bucătărie, tatăl era aplecat deasupra șemineului și descărca un braț de lemne. Crenguțe și frunze uscate i-au rămas prinse de pulover, dar el nu părea să fi observat asta și nici prezența noastră. Mama, în schimb, cu o basma înnodată la ceafă, stătea în picioare ca să ne primească, dar fără să spună un cuvânt.

– Ah, te-ai întors, copile, a spus apoi tatăl. Și ai venit cu o prietenă.

Sau cel puțin asta am înțeles eu. Dialectul lor, deși înrudit cu cel napoletan, mă scosese din joc.

– Tată, vreau să ți-o prezint pe Eddie, a spus Pietro aproape urlând, în timp ce așeza pe jos bagajele de parcă ar fi conținut cupe de cristal. A fost un gest care mi-a atras atenția pentru dificultatea lui înșelătoare, menținerea unei astfel de gingășii în mișcări și, în același timp, injectarea unei asemenea forțe în voce. Sau poate că era o forță cerută de însuși dialectul lor. Am observat și că Pietro simplificase intenționat numele meu pentru tatăl său în vârstă. Era, fără niciun dubiu, un gest izvorât din grijă și respect.

– Încântat, a spus tatăl în italiană, cu volumul la maximum. Era pe jumătate surd sau era din cauza extrem de numeroaselor fire de păr care-i ieșeau din urechi. Mi-a luat mâna și a strâns-o între ale

lui, groase şi aspre precum scoarţa unui copac. A spus ceva, o învălmăşeală de dialect din care am înţeles foarte clar „fată frumoasă", în timp ce-l priveam în ochii zâmbitori, măriţi peste măsură de lentilele groase şi încadraţi de riduri frânte precum crengile unui stejar bătrân.

Mama stătea încă nemişcată în picioare, ca o matrioşka, cu mâinile aşezate una peste cealaltă şi chipul înroşit de la prea mult vânt, de la prea mult soare. A scos o mână din şorţ şi mi-a întins-o moale. Am luat-o şi m-am apropiat pentru a o pupa pe obraz. Când mă saluta, am văzut în treacăt cerceii aurii, vestigii ale tinereţii, care ornau un chip puternic marcat de trecerea anilor.

– Mă bucur mult să vă cunosc, doamnă, am spus, în timp ce mai ţineam puţin acea mână, moale şi aspră ca o mănuşă de grădinărit. Locuiţi într-un loc minunat.

– E o plăcere să vă cunosc, a răspuns ea într-o italiană lentă şi studiată. M-a privit mai degrabă preocupată, apoi şi-a suflecat mânecile şi mi-a întors spatele ca să se ocupe de bucătărie.

– Vino cu mine, îţi fac turul casei, a spus Pietro.

Asta fusese tot? După tot stresul, ce era mai greu trecuse. Am urmat silueta înaltă a lui Pietro prin încăperile prea devreme întunecate. Jaluzelele lăsau să treacă doar picături de lumină reflectate de faţetele paharelor de whisky expuse frumos în sufragerie, un salon format din mobilă a anilor '70, îndreptată către un televizor stins.

Printr-un hol şi mai întunecat, am ajuns la etaj. Coridorul era gol, cu excepţia unei ferestre care dădea spre câmpul devenit deja gri şi a unui telefon al cărui fir răsucit fusese întins şi aproape îndreptat de Pietro ca să ajungă până în cameră şi să mă sune în fiecare seară la Napoli.

Dormitorul lui era zugrăvit în albastru glaciar. Erau acolo postere vechi, un pat mic, un birou şi deasupra lui o etajeră plină până la refuz cu pietre. Voiam să mai rămân în camera aia care

aparținuse băiatului pe care-l iubeam, dar la o vârstă pe care nu o cunoșteam, dar el mă conducea deja în subsol.

– Nu este încă un apartament separat, dar într-o zi va fi, a spus.

Era, mai bine spus, un demisol cu podea din ciment, niște saci și un scaun de lemn.

– Vezi aici? Aici îi place mamei să gătească.

Pietro îmi indica un vechi cuptor pe lemne. Mă întrebam la ce folosea să ai două cuptoare, dar n-am spus nimic, în timp ce ne întorceam la etaj, trecând de bucătărie și de ușa de la intrare, ca să ajungem pe terasă.

Am respirat mirosul ăla de pământ negru și balegă de vacă.

– Aerul e ceva divin aici!

– De fiecare dată când mă întorc la Napoli, în primele zile mă ustură ochii din cauza smogului, a spus Pietro sprijinindu-și coatele de balustradă. Știi, Heddi, tatălui meu i-a plăcut de tine.

– Pe bune?

I-am întins mâna și el a luat-o și a băgat-o în căldura secretă a jachetei lui.

– Pe bune. Se vede.

A privit în depărtare.

– Vezi casa aia de acolo?

Pietro arăta dincolo de cotețele găinilor, pe alee, până la o stradă mică de pământ. După un pâlc de copaci abia răsăriți erau niște case.

– Te referi la aia din cărămidă?

– Casa din cărămidă e a mătușii mele, Argentina. Încă n-au reconstruit-o de tot după cutremur. Nu, ziceam de aia de mai departe, casa gri cu acoperiș din țiglă.

Toate casele erau așa. Acoperișurile portocalii se decupau strălucitoare pe norii întunecați și mi-a părut rău că lăsasem acasă aparatul foto. Pietro mi-a dat drumul la mână ca să scoată țigările din buzunar în timp ce-mi spunea că acea casă îi aparținea unchiului Stefano, cu care tatăl lui se certase cu cincisprezece ani în urmă din

cauza unei datorii. De atunci, interzisese întregii familii să-i mai vorbească. Îmi venea greu să-mi imaginez că tatăl lui Pietro, cu lentilele lui groase care-i măreau blândețea privirii, era capabil de accese de furie, de genul celor napoletane, că se putea intoxica atât de tare.

– E incredibil. Ai mei au obsesia banilor. Celelalte lucruri nu contează deloc, vorbea ținând țigara strâns între buze. Vezi casa de alături, cea cu un pin mare în față? Aia e casa fetei cu care spune mama că ar trebui să mă însor.

A râs înfundat, poate că de jenă și totuși roșea.

Am vrut să par dezinvoltă.

– Adică un fel de căsătorie aranjată?

– Cam așa cum a fost cea a părinților mei? Mai bine mor. Nu, eu și fata asta ne știm de când aveam opt ani. Când eram mici, eu și Gabriele mergeam la ea acasă ca să ne cățărăm în bradul lor. Era o mare prostie pentru că sfârșeam mereu plini de zgârieturi de la acele de brad.

Privea fix în față pe ecranul amintirilor lui.

– Doar mama ta nu crede serios că o să o iei de nevastă.

– Da' cine o înțelege pe maică-mea? Singurul motiv pentru care vrea să mă însor cu ea este că familia ei are niște terenuri care se învecinează cu ale noastre.

Da' unde era oare tot pământul ăla pe care-l poseda familia lui Pietro? A trebuit să înțeleg repede evidența faptului că să trăiești la țară și să ai câmpurile lângă casă erau două concepte incompatibile.

– Și apoi, fie vorba între noi, e urâtă ca noaptea, a adăugat, îngropând țigara pe jumătate fumată într-un vas cu flori.

Nu îmi părea rău pentru ghinionul genetic al acelei vecine și, fără remușcări, i-am atras atenția că nu era obiceiul lui să irosească o Marlboro Light foarte bună. Mi-a spus că a trebuit să o stingă pentru că ai lui nu știau că fumează. M-a pufnit râsul, având în vedere cât de evident era dreptunghiul din buzunarul cămășii sale cadrilate.

– Să punem problema aşa, baby. Ei se fac că nu înţeleg că fumez. Prin urmare, din respect pentru faptul că se fac că nu ştiu, eu fumez afară.

– Dar e foarte complicat.

– De ce, tu n-ai nimic de genul ăsta, ceva ce vrei să ascunzi de familia ta? Sau eşti mereu sinceră? a întrebat fără răutate, mai degrabă cu uimire.

– Păi, când eram mică şi tata ne dădea să mâncăm carne, înainte să mă întorc la mama, mă spălam pe dinţi ca ea să nu se strâmbe din cauza mirosului.

– Un texan şi o vegetariană, a spus. La naiba, chiar o legătură binecuvântată în paradis.

– Şi iată că s-a încheiat cu un divorţ.

– Noi doi n-o să divorţăm niciodată.

Pietro a strâns din ochi şi a spus că se întoarce un pic în casă ca să-mi aducă o căciulă de lână. După care avea să mă ducă într-un loc pe care-l iubea.

Localitatea s-a topit din nou în câmpuri. Pietro conducea fără grabă. Coborârile şi urcările au devenit mai puţin dramatice; pe alocuri, drumul se îndrepta în tuneluri de copaci aflaţi la distanţe matematice unii de alţii, dincolo de care se puteau vedea vaci indiferente şi câmpuri cultivate cu lucruri neidentificabile. Norii nu se descărcaseră încă. Poate că, în fond, furtuna era doar în capul meu. A apărut chiar şi soarele, atât de strălucitor încât transforma acele tuneluri de copaci în cercuri de foc prin care treceam nevătămaţi. Dar soarele n-a durat mult, iar munţii au făcut din nou condusul mai greu şi au făcut să se ridice mâna caldă a lui Pietro de pe coapsa mea. În scurt timp, eram atât de sus încât botul maşinii tăia ceaţa.

Pietro a oprit pe iarbă. Am rămas în maşina care vibra; vântul se făcea simţit şi încă tare, deşi nu-l puteam vedea.

– De aici se vede superb valea. Dar, la naiba, astăzi, vizibilitatea e de rahat. Îmi pare rău.

– N-are nimic. Am senzația că sunt în nori, ca și când aș fi în vârful lumii.

– Heddi, ador felul în care vezi mereu părțile bune ale lucrurilor. Mă faci să mă simt optimist în ce privește viața mea, viitorul meu.

Și ne-am sărutat cu poftă și cu un fel de suferință, de parcă în ultimele ore ne-ar fi fost interzis.

Când am ieșit din mașină, vântul ne-a izbit și ne-a ciufulit părul.

– Știam eu că o să-ți fie de folos căciula aia, a spus și ne-am refugiat în mașină. Motorul a pornit cu o bolboroseală.

Eram încă tineri studenți dependenți economic de părinți, nimic mai adevărat. Dar pentru scurt timp, pe când parcurgeam cutele pământului în mașina unchiului, pe care ne-o însușisesm cu totul, doar noi doi, eu mângâindu-i ceafa, iar el strângându-mi interiorul coapsei, puteam foarte bine să fim și căsătoriți, iar mașina putea fi a noastră și o aduceam acasă după o mică ieșire la țară. Pietro zâmbea cu privirea fixă înainte, părea să facă un efort ca să nu o desprindă de la șosea, ca să nu văd cum îi străluceau ochii de mândrie. Poate că și el avea visuri similare.

În seara aia am luat cina în bucătărie într-o tăcere întreruptă doar de dialogurile dublate care se auzeau din televizorul aflat în salonul alăturat. Era un film hollywoodian de proastă calitate și încercam să nu-mi asum personal responsabilitatea pentru asta. Cu toate astea, părinții lui Pietro păreau total absorbiți de subiect, astfel că laudele mele aduse bucătăresei s-au pierdut în gol. Atunci am decis să aștept pauza publicitară pentru a începe o conversație. Dar mama lui profita tocmai de publicitate ca să se ridice de la masă – tăia pâinea sau învârtea cârnații în tigaie – și tatăl se ridica din când în când ca să îngrijească de foc. Când aproape terminasem cina, am irosit ultima șansă de a vorbi când, în timpul unui spot foarte înflăcărat la un detergent de rufe, tatăl a început să vorbească cu voce apăsată, într-o succesiune de fraze în dialect adresate lui Pietro din care am reușit să înțeleg „pământ" și „mâine-dimineață".

Cu un astfel de accent, era clar că faptul cu înrudirea cu napoletana mă ajuta puțin spre deloc. Îl ascultam pe tatăl lui și m-am pierdut în gânduri fonologice. Dialectul lor irpin dizolva diferența dintre consoanele lichide, *l*-ul și *r*-ul, de parcă ar fi fost mandarină. În comparație cu napoletana, era mai puțin târșâit, mai puțin visceral, rezultatul fiind o limbă brută, ușoară, liniștită. Dar ceea ce m-a uimit cel mai tare a fost felul în care dialectul, în momentul în care a răspuns Pietro, îi modifica vocea: o cobora într-un mod incredibil, devenea altă voce. Mi-a apărut în minte o imagine a lui copil care, în prima lui zi de școală, nu rupea nicio vorbă în italiană.

S-au ridicat toți lăsând masa acoperită de firimituri de pâine și șervețele de hârtie mototolite rotund. Pietro îmi părea la fel de nerăbdător ca mine să meargă la culcare, să decupeze un spațiu doar al nostru. Dar înainte de asta, mi-am amintit că trebuia să o ajut pe mama lui să spele vasele. Le-am adunat unele peste altele și l-am copiat pe Pietro în gestul lui de a arunca șervețelele în focul insațiabil. Între timp, mama lui era în picioare la chiuvetă, învăluită de un nor de abur. M-am apropiat. De aproape, ea părea cea mărunțică, nu eu.

– Lăsați-mă pe mine, doamnă.

– Nu vă deranjați, mi-a răspuns cu o oboseală palpabilă, dar într-o italiană răspicată și formală.

– Ați pregătit o cină delicioasă și sunt convinsă că trebăluiți de azi-dimineață. Așa că, acum, eu pot măcar să spăl vasele.

Dar mama era o mică statuie în fața chiuvetei și a spus cu o forță surprinzătoare:

– Nu, acum mergeți la culcare.

Pietro a ridicat din umeri. Speram că, în ciuda refuzului, oferta mea a îndeplinit formula magică pe care mi-o sugerase el. Pietro m-a condus pe canapeaua din sufragerie. Am rămas acolo, scăldați în luminile colorate ale televizorului: filmul se terminase și începuse un program de verietăți absolut vid. Doamne, ce frig era la Vallesaccarda! Mi-am strâns mâinile înghețate între genunchi în

timp ce ascultam zgomotul de vase din bucătărie. Mi s-a părut că a trecut o eternitate până când Pietro a spus că a venit vremea să mergem la culcare.

Odată ajunşi în cameră, mi-a spus că la masă tatăl lui îl rugase să-l ajute a doua zi.

– Trebuie să-l ajut să ducem tractorul pe un teren de-al nostru. Trebuie să plecăm dimineaţa devreme.

– Pot să vin cu voi?

El deja dădea din cap în semn că nu, aşa că m-am grăbit să adaug:

– Nici n-o să ştiţi că sunt acolo, promit, o să stau acolo cuminte şi o să admir peisajul.

– Îmi pare rău, baby, e prea departe, ne ia o oră şi, în plus, nici nu ai loc. Uite ce e, fă aşa: îţi petreci dimineaţa cu mama sau te aşezi comod şi-ţi citeşti cartea. Simte-te ca acasă. Şi când mă întorc, ne petrecem restul zilei împreună.

Şi, de parcă cineva ne-ar fi supravegheat, m-a sărutat pe frunte.

Nu mă amuza ideea de a petrece o dimineaţă întreagă doar cu mama lui; pe de altă parte, m-am gândit, putea fi ocazia perfectă pentru a o cunoaşte mai bine. I-am spus că o să fac un efort. Pietro a părut mulţumit şi a scos din dulap o pijama de flanelă pentru mine.

– La ce-mi trebuie? Mă încălzeşti tu.

– Păi, eu dorm în camera lui Gabriele.

Văzând dezaprobarea mea evidentă, a adăugat:

– E cam ca povestea cu ţigările. Se fac că nu înţeleg că suntem împreună. După ei, doar cuplurile căsătorite de peste treizeci de ani pot să doarmă împreună fără să trezească suspiciuni. Nu uita că ai mei s-au născut în timpul ultimei glaciaţiuni.

Mi-am pus pijamaua şi am spus:

– OK, înţeleg, dar ăsta nu este oare un mod de a nega ceea ce este evident? Vreau să spun, la Napoli dormim în acelaşi pat.

– Heddi, ai mei nu ştiu că locuim împreună.

Mi-a scăpat un zâmbet. *Locuim împreună?* Asta făceam noi și nu era vorba doar de faptul că mă găzduia o perioadă? Nu-l iubisem nicicând mai mult ca în momentul ăla. A fost o clipă de bucurie imensă, stricată doar de conștientizarea tot mai puternică a faptului că eram în probleme până la gât.

– Pietro, te rog...

– Uite, o să le spun. Dar nu chiar acum, când te văd pentru prima oară. O să te judece greșit.

Afară s-a auzit lătratul unui câine, iar Pietro mi-a aruncat un zâmbet strâmb în timp ce-și lăsa apăsat greutatea pe piciorul preferat.

– E bine, viața mea?

Normal că era bine, era mai mult decât bine, era splendid de bine, iar acele vorbe de alint mi-au umput inima de bucurie. Deja îmi era dor de el, simțeam primele simptome și în acel moment ar fi putut să-mi ceară orice și i-aș fi răspuns *Bine*; aș fi mințit, ba chiar aș fi trădat pentru el. Dar, din fericire, nu mi-a cerut așa ceva: trebuia doar să evit în prezența alor lui subiectul legat de faptul că locuiam împreună.

Am tras de cuvertura foarte bine întinsă, pentru a mă băga în pat, iar Pietro a netezit așternutul făcând să înflorească sub mâna lui florile galbene și verzi de pe acea plapumă învechită, dar proaspăt spălată. Apoi, de afară, s-a auzit un bâzâit liniștitor. Ploaia sosise, în sfârșit.

12

A doua zi de dimineață, ploaia încă mai răpăia pe acoperiș. Dar de trezit, m-au trezit vocile trunchiate care se auzeau de la etajul inferior. M-am îmbrăcat în grabă și am coborât în bucătărie. Acolo era Pietro, deja îmbrăcat și cu o căciulă de lână neagră îndesată pe cap, care zăngănea cu linguriţa în ceaşca de cafea. Aparițiia mea bruscă l-a făcut să întrerupă la jumătate o frază adresată părinților.

– Bună dimineața, mi-a spus. Ai dormit bine?

Am adresat un „bună dimineața" colectiv cu aceeași atitudine formală. Am observat că mama lui avea încă basmaua pe cap, de parcă nu și-ar fi dat-o jos nici ca să doarmă. I-am spus în șoaptă lui Pietro:

– M-am trezit târziu.

– E abia ora opt.

– *'Iammo, guaglio*[1], l-a zorit tatăl pe un ton sever sau poate că era o impresie creată de dialect, pentru că ochii emanau o expresie veselă.

– Așteptam să se oprească ploaia, dar se pare că trebuie să plecăm oricum, a spus Pietro în timp ce termina cafeaua dintr-o înghițitură. Pe masă sunt niște biscuiți făcuți de mama mea. Nu te formaliza.

– Mulțumesc. Nu mi-e foame.

Aș fi vrut să-l conduc măcar cu un pupic, dar nu mi-am permis să o fac în prezența părinților lui, așa cum el nu-și permisese să-mi spună *baby*.

---

[1] *Haide, copile.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

– Mănâncă totuși ceva, a insistat.

Apoi mama a bombănit ceva ce, în ciuda dialectului, am înțeles perfect:

– *Edda è troppu sicca.*

Interesant, m-am gândit, deci *edda* era echivalentul pentru *ea* din napoletană, iar cele două dialecte aveau în comun termenul *sicca*[1]. Doar într-un al doilea moment am înțeles sensul adevărat al frazei. *Ea e prea slabă*, spusese, folosind persoana a treia, lucru care m-a rănit mai tare decât judecata estetică. Vorbise despre mine de parcă aș fi fost atât de puțin cărnoasă încât deveneam inconsistentă, o respirație care se topea în aerul congelat al bucătăriei, un spirit, ca o fantomă.

Noi, femeile, ne-am așezat reglementar una lângă cealaltă, în timp ce bărbații își puneau impermeabilele în pragul ușii. L-am privit pe Pietro cum se urca pe tractor iritat împreună cu tatăl lui. Chiar și prin ropotul ploii era dureros de frumos, dar, dacă era să mă iau după zâmbetul lui jenat, ca de obicei, era complet inconștient de asta. La întoarcere aveam să-l rog să mă plimbe cu tractorul.

Mama a închis ușa cu o bufnitură înfundată.

– Ce vreme urâtă, a mormăit în timp ce se așeza în fața flăcărilor languroase din sobă. Mâncați!

Faptul că îmi vorbea din nou cu dumneavoastră m-a întristat și mai tare. Aveam gura uscată și încă nici nu fusesem la baie. Cu toate astea, am tras un scaun ca să mă așez lângă ea și mi-am înfipt dinții într-un biscuit cu migdale.

– Sunt foarte buni, doamnă.

A răspuns cu un geamăt de durere: poate că modul de preparare era unul complicat. Am întrebat-o cum i-a făcut.

– O nimica toată, a spus către foc. E doar o rețetă veche.

– Ia să vedem dacă reușesc să ghicesc ingredientele, am spus cu o veselie prefăcută, când adevărul era că abia așteptam să merg la baie.

---

[1] *Slabă*. În original, în dialect napoletan (n.tr.)

– Deci, migdale, evident. Ouă se pun, sau nu?

Părea că nu a înregistrat întrebarea mea; pe de altă parte, pe mine nu mă interesa cu adevărat răspunsul. A frânt pe genunchi un vreasc şi l-a aruncat în foc. În locul unde fusese rupt au apărut imediat multe flăcări mici, dar devoratoare, ca muştele care se năpustesc peste o rană. Am privit o vreme cum cresc flăcările până când au cuprins cu totul ramura.

Mi-am dat seama că tăcerea era pe cale să se solidifice, aşa că am început să vorbesc despre nişte biscuiţi pe care-i făcea mama când eram copil, înlocuind zahărul cu melasă (deşi, grăbindu-mă să vorbesc, am pronunţat-o „molasă") şi aşezând în mijlocul fiecărui biscuit o dungă de gem, ca o mică stradă. Din pricina asta, mama mea îi numise Jelly Roads, pe care i-am tradus cu „Străduţe de gem" şi chiar îi făcuse în scop comercial pentru un magazin de produse alimentare biologice.

M-am oprit brusc: aveam senzaţia că vorbesc prea mult din cauza emoţiilor. De ce oare alesesem o poveste atât de nepotrivită şi de dificilă din punct de vedere semantic? Ce mă apucase? Eram deja epuizată mental de efort şi mi-am impus să ajung cât mai repede la concluzie.

– Ce să mai, se vindeau ca pâinea caldă. Dar cei cu diete macrobiotice mănâncă nişte prostii...

– Mai bine aşa, a spus mama lui Pietro fără vreo legătură evidentă şi fără să mă privească niciun moment în faţă.

Oare ce puteam să inventez ca să trezesc în ea, dacă nu entuziasm, măcar puţin interes? Mi-am stors creierul în timp ce rodeam din acel biscuit practic indestructibil. Apoi mi-a venit ideea.

– Pietro..., am spus. Pare că se pricepe foarte bine să conducă tractorul. Face asta de mult?

– Da.

– Adică de când era copil?

A dat din cap în semn că da.

– E nevoie de permis?

– Ah, nu.

Acum băteam câmpii mai tare ca oricând, parțial din cauza vezicii, care, fiind întinsă ca un balon, îmi stârnea un soi de presiune psihologică. La un moment dat, am spus într-o doară că nu știam să conduc – slavă Domnului, nici ea. O lipsă era exact ceea ce ne putea uni, iar pipiul mai putea să aștepte. Am spus cu însuflețire, poate puțin teatral:

– Uneori mi se pare că e imposibil să schimbi vitezele și să fii, în același timp, atent la drum. Oare cum reușesc?

Am privit cu atenție profilul ei ridat, căutând cel mai mic semn de complicitate, de sensibilitate față de faptul că-i mărturisisem o slăbiciune.

– Doar n-o fi așa de greu.

După o vreme m-a informat că se ducea să mai aducă lemne. Când s-a ridicat, am remarcat că șorțul era, deja la ora aia, pătat de roșii și de pământ. M-am oferit să o ajut: ea a dat din cap că nu. Speram ca în curând să-mi ceară să nu-i mai spun „doamnă". Nici măcar nu știam cum o cheamă.

A fost șansa mea să merg la baie. Dalele din pardoseală mi-au înghețat picioarele chiar și prin șosete. Era clar de ce stăteau toți în bucătărie, era singura cameră mai călduță din toată casa. Ascultând ploaia de sfârșit de primăvară care lovea acoperișul, mi-am privit îndelung imaginea pătată de zonele degradate ale vechii oglinzi ca să mă asigur de prezența mea în acea casă, oricât de vagă ar fi fost.

Când m-am întors în bucătărie, mama lui Pietro își desfăcea poalele șorțului ca să descarce lemnele și vreascurile pe care le adusese, apoi s-a așezat ca să le bage în foc. Am îndrăznit să aranjez câteva în formă piramidală, așa cum învățasem de la băieți. M-a lăsat în pace. Focul s-a întețit emanând o căldură plăcută.

– Ce faceți cu grâul pe care-l culegeți de pe câmpul dumneavoastră? am îndrăznit să întreb după o vreme.

– Îl măcinăm și facem făină. Pe vremuri făceam pâine din ea.

– Și de ce nu mai faceți?

– E prea mult de muncă. Sunt bătrână acum.

Mi-a venit în minte proiectul pentru piatra de mormânt pe care mi-l arătase Gabriele. Nu, îmi spusese că nu era bolnavă. Poate că era doar bătrână și obosită. Animată de scurtul schimb de cuvinte, am prins curaj și am întrebat-o de recolta de măsline. Dar de data asta a răspuns monosilabic, privind mereu focul. Am întrebat-o de vie, dar rezultatul a fost la fel de slab. Cu toate astea, comentam, zâmbeam, mă comportam cât de bine puteam în situația dată, chiar dacă, în adâncul sufletului, mă simțeam cea mai cretină dintre cretine. Nu încercam să-i intru pe sub piele, să o descos în toate felurile ca pe o păpușă rusească. Nu eram atât de ambițioasă. M-aș fi mulțumit cu un simplu dialog, trei-patru cuvinte – la asta, în ciuda umilinței, nu eram dispusă să renunț.

– Am auzit că aveți doi nepoți frumoși.

– Nu vorbesc limba noastră.

– Copiii învață repede.

– De unde să știu eu?

– Cred că vă bucurați să-l revedeți pe fiul dumneavoastră cel mare, când vine din Elveția.

– Vittorio? a spus ridicând glasul. Eeeeeiiihhhh...

A fost o exclamație enigmatică și prelungă, urmată de un gest nervos, de parcă ar fi gonit un țânțar. Apoi nimic.

Lumina de afară nu se schimba, fiind filtrată de nori care revărsau cascade de apă atât de compacte că păreau plăci de metal și îmbibau totul cu apă. Era greu să-mi dau seama ce oră era. Timpul aluneca moale și vâscos precum noroiul din curtea dezordonată. Dintr-odată, dintre toate lucrurile care mă puteau preocupa, m-a apucat tocmai grija pentru găinile de afară. Dacă potopul o prinsese pe vreuna afară sau dacă se inundase cotețul? Dar nu m-am dus la fereastră ca să verific. Mă încăpățânam să rămân lângă mama lui Pietro, trecând de la un subiect la altul în mod dezlânat, digerând fiecare răspuns neprietenos. Uneori, ea nu răspundea nimic, privea focul și atât. Între o încercare și cealaltă, priveam și eu focul. După

o vreme, am început să privesc focul ca pe un prieten, sau ca pe o ascunzătoare, un refugiu sigur unde puteam, măcar pentru puțin timp, să ies din joc.

Abia ulterior mi-a venit ideea genială de a mă îndepărta de vatră. Să mă retrag cu o carte în mână sub margaretele albe cu verde ale plăpumii până când Pietro avea să se întoarcă. Dar a fost o decizie foarte greu de luat și a fost nevoie de un efort supraomenesc ca să mă ridic de pe scaun, să-l dau la o parte, să-mi îndrept genunchii.

– Doamnă, merg să citesc puțin.

– Unde mergeți?

– La etaj.

– Stați jos. La etaj e prea frig.

Eram ca prinsă într-o capcană. Nu reușeam să înțeleg de ce mama lui mă voia lângă ea dacă nu dorea să-mi vorbească. Îi plăcea, într-un oarecare fel, compania mea? Numeroasele încercări pe care le inventasem îmi secaseră de tot vorba, așa că am cedat și eu, în sfârșit, și am privit cu atenție focul.

Atunci mi-am dat seama că în sobă se petrecea un soi de poveste și că flăcările erau la fel de fascinante ca televizorul. Spuneau povești captivante, dar stranii și imposibil de redat în vorbe. Flăcări mari și portocalii cu nuanțe de roșu sângeriu în centru se umflau și se dezumflau ca niște așternuturi întinse la uscat într-un vânt cald; pocneau, pârâiau. Flăcări mai mici și galbene, jucăușe ca niște cârcei de viță-de-vie, dansau, dădeau din fund, lingeau, șopteau, scuipau. Jarul fierbea într-un foc liniștit, cu o gelozie amenințătoare. Din când în când, lemnele cedau și declanșau o mică explozie, un moment de climax în care se degaja o căldură opulentă. În tot acest timp, nu m-am mișcat niciun centimetru. Am rămas acolo, cu mama lui Pietro, ca prinse într-o rugăciune: nu reușeam să-mi desprind ochii de la foc nicio secundă, de teamă să nu pierd o replică, o răsturnare de situație, finalul.

Ploaia s-a întețit, ștergând de pe hartă hangarul tractorului și casele alăturate și încă nu era nici urmă de Pietro sau de tatăl lui.

Nu ştiam câte ore trecuseră de când ne salutaseră de pe spatele tractorului. Dintr-odată m-a străfulgerat un gând îngrozitor, pe care, odată ce-mi venise în minte, nu-l mai puteam alunga. Era posibilitatea ca ei să fi făcut un accident, ca bărbatul pe care-l iubeam să fi stat sângerând într-un şanţ la marginea drumului, sub o ploaie indiferentă. Şi când mă gândeam că ultimul lucru pe care i-l spusesem fusese *Nu mi-e foame.*

Nu-mi folosisem vocea de ceva vreme şi a ieşit răguşită:

– Plouă chiar tare.

Mama lui Pietro a mormăit aprobator şi am ridicat ochii s-o privesc. Adevărul era că şi ea avea o expresie încruntată. Poate că o judecasem greşit. Poate că nu avea chef de discuţii de complezenţă pentru că era îngrijorată pentru soţ şi pentru fiu. Pentru prima dată am simţit că ceva ne leagă, nu o legătură afectivă, ci una din vremuri imemorabile, o dureroasă afinitate pe care doar două femei care aşteaptă o pot împărtăşi.

– Doamnă, dumneavoastră credeţi că sunt bine?

– Bineînţeles.

– Dar furtuna...

– Ce furtună? a izbucnit. Plouă, atâta tot.

Apoi, aruncând un vreasc în foc, a anunţat că era ora prânzului.

Am mâncat resturile din ziua precedentă, chiar şi pâinea din ziua precedentă. Focul trosnea lângă masă ca un al treilea invitat. Când, la sfârşitul mesei, m-am aşezat în faţa chiuvetei ca să spăl vasele, fără să scoată o vorbă, mama m-a dat la o parte cu o mişcare de şold. Adevărul era că nu o făcusem cu prea mare convingere şi am cedat imediat terenul.

Când s-au întors Pietro şi cu tatăl lui în după-amiaza aceea, aveam obrajii înroşiţi de la foc. Au intrat, însoţiţi de o rafală de vânt şi, dacă aş fi putut, i-aş fi sărit lui Pietro în braţe, chiar dacă asta ar fi însemnat să-mi umezesc hainele la contactul cu haina lui şi cu mâinile lui ude. Nu ne-am spus niciun cuvânt, dar am înţeles, după

chipul lui radios, că revederea noastră era o mare ușurare și pentru el.

S-a întunecat brusc când a privit către mama lui și a început să-i mitralieze în dialectul ăla aspru. La fel și tatăl, uscându-și ochelarii cu o cârpă, s-a alăturat poveștii călătoriei lor. Am prins cuvintele cele mai simple: „ploaie", „nu se vedea nimic", „tractor", „mașină". Am aruncat o privire afară pe fereastră și am văzut o mașină mică albă, parcată în spatele mașinii unchiului. Probabil că o recuperaseră după ce lăsaseră tractorul pe câmp. Era un detaliu de care nu mă obosisem să întreb cu o seară înainte, nu știam nici ce cultivau pe acel câmp, poate că nimic, și nici din ce motiv trebuiau să lase tractorul acolo.

Mama lui Pietro a început să pregătească ceaiul pentru bărbații uzi leoarcă, fără să mi-l ofere și mie. În gestul ei de excludere era un soi de familiaritate, ca și când, pe parcursul zilei noastre chinuite, am fi ajuns la o înțelegere. Îi trecuse senzația inițială de disconfort și acum măcar nu mai era nevoie să se prefacă: să mimeze interes față de iubita fiului, să-și ascundă adevăratele priorități.

Pietro a spus, făcându-mi cu ochiul, că trebuia întâi să se schimbe. Am mormăit ceva, cum că trebuia să merg să-mi iau cartea de sus și l-am urmat pe scări. Nici nu ajunsesem încă în camera lui, că deja mă săruta. În semiobscuritate, simțeam chipul lui care-mi congela fața, gura lui care mă luase prin surprindere și care ardea ca o scrisoare secretă de iubire.

– Îmi pare rău că a durat atât, a șoptit. Ploaia ne-a încurcat. Bătea din față și abia dacă puteam să conduc.

– Mi-am făcut atâtea griji pentru tine. Credeam că faceți o oră până acolo.

– O oră cu mașina. Trei cu tractorul. Bucata aia de pământ se întinde până în Puglia. Și tot drumul nu m-am gândit decât la tine.

M-a sărutat din nou înainte să mă ducă de mână până în cameră. A scos hainele din dulap și s-a schimbat în grabă.

– Cum te-ai înțeles cu mama?

– Nu prea rău.

Nu a cercetat mai mult. A spus că era obosit şi că avea mare nevoie de un pui de somn. Era ultimul lucru pe care voiam să-l aud. Voiam să mă scoată din casă, nu mă interesa că plouă. Puteam să mergem într-un bar din sat sau să stăm, pur şi simplu, în maşină şi să urmărim cum picăturile de ploaie alunecă pe parbriz, pe cărări nesigure şi personalizate. Orice, numai să ieşim din casă. Dar Pietro avea părul ud şi mâinile neîndemânatice din cauza frigului – se chinuia să-şi încheie nasturii de la blugi – şi m-a înduioşat. M-am apucat să aranjez patul pe care, în graba de a coborî, îl lăsase de dimineaţă nefăcut.

– Stai liniştiă, baby. O să mă întind jos, pe canapea. Oricum e prea frig aici.

– Şi ar putea crede că cine ştie ce facem.

– Bravo! Ai nimerit-o, a spus cu un zâmbet jucăuş.

Când s-a trezit, cina era deja pe masă. Ploaia continua să bâzâie. În timp ce mâncam pastele făcute în casă, neapărat cu televizorul pornit, mi-am permis luxul de a nu o băga în seamă pe mama lui. Era, pur şi simplu, mult prea greu să încerc să leg o conversaţie. Am încercat mai degrabă să mă comport ca Pietro, să tac şi să-mi reduc prezenţa atât de mult, încât să pară absolut normal faptul că părinţii lui erau total dezinteresaţi de mine.

Încă o noapte şi dimineaţa următoare aveam să urcăm din nou în autobuzul care ne ducea înapoi la Napoli. Ideea plecării mă entuziasma atât de tare încât nu mi-a părut rău deloc că nu avusesem ocazia să căutăm sesterţi[1] pe câmp sau să ne plimbăm prin sat. Gabriele avusese dreptate: aerul proaspăt nu compensa frigul şi liniştea. Aproape că puteam să-mi imaginez expresia lui întunecată şi ironică de la reîntâlnirea cu noi. Probabil că aveam să ne întoarcem încărcaţi cu biscuiţi foarte tari cu migdale, de brânză maturată

[1] Monedă romană, iniţial din argint, mai târziu din bronz, subdiviziune a dinarului (n.tr.)

și vin, la fel cum se întorsese și el după recentul lui sejur. Acum înțelegeam că acea captură gastronomică era un soi de compensare pentru chinul suportat acolo.

În același timp, nu puteam să nu simt o doză de optimism la gândul că odată întoarsă în oraș – la cărțile mele, la patul nostru, la colecția noastră abia începută de *National Geographic* –, mi-aș fi încărcat bateriile. După aceea, cu siguranță aș fi putut regăsi ambiția necesară ca s-o întâlnesc din nou pe mama lui și poate s-o cuceresc într-o manieră mai bine gândită. Însuflețită de astfel de gânduri, n-am rezistat instinctului irațional de a mă oferi, pentru a treia oară, să spăl vasele.

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 2 aprilie

Dragă Heddi,

Te-ai mutat într-un loc foarte frumos, cu plaje şi palmieri, tocmai ca în *National Geographic*. Mi te imaginez acolo ca o albină pe o floare. Sunt într-un fel mulţumit că, potrivit legilor haosului, am contribuit cumva la stabilirea ta acolo, pur şi simplu, fugind de tine. Dar iar îmi vine greu să-ţi răspund... de unde să încep?

Vara trecută am avut iluzia unei vieţi normale, atât cât poate fi de normal să trăieşti într-un mic, pierdut şi infam orăşel din Vallesaccarda. Totul a început într-o noapte de la mijlocul lunii iunie. Am întâlnit, din întâmplare, într-un local, o femeie pe care o cunoşteam deja. Eu eram singur şi ea la fel. Am petrecut împreună doar o seară, dar mie mi s-a părut începutul unui nou drum... o fi fost efectul alcoolului împreună cu euforia dorinţei de o distracţie care să merite povestită. Câteva săptămâni mai târziu, în localul unde merg de obicei, am cunoscut o fată de aici care trăieşte de mulţi ani la Rimini. O tipă ciudată, un soi de punkeriţă, simpatică, sociabilă, nimic mai mult. Şi atunci mi-am spus: ia să vezi că în vara asta merge totul bine! Greşit.

Nemulţumit, m-am dedicat renovării casei mele... m-am gândit eu: o să repar parterul pentru bătrânei, că le e mai comod şi se vor muta acolo... a doua greşeală.

Am trăit două luni de infern printre zidari şi moloz de toate felurile, dar bătrânii au ţinut-o pe a lor...

A venit toamna și apoi iarna: vidul extrem, nu tu vacanță, nu tu flirturi, absolut nimic...

Ce să mai, o viață de rahat. Cel mai grav lucru este însă că mă obișnuiesc. Cred că deja s-au cicatrizat toate dezamăgirile, toate greșelile, toate regretele. Mă descriu ca fiind un bărbat aflat într-un exil voluntar, dar spiritul meu icnește de greață... nu găsesc nici scăpare, nici căi de ieșire.

Pe de altă parte, în mod cinic și meschin, îmi dau seama că multe dintre regretele și angoasele mele sunt un cadou de la părinții mei, care au complotat, împreună cu partea cea mai idioată din mine, să mă facă monstruos ca ei.

Însă n-aș putea niciodată să le vreau răul: sunt în vârstă, n-o să trăiască veșnic. Dar, pe de altă parte, trăiesc un rușinos sentiment de așteptare. Deși mi-e rușine și nu pot să o recunosc, simt că viața mea aici va avea sens doar după o înmormântare. Proiectez în viitor dorințele mele și viziunea a ceea ce aș putea face... și nu e rău deloc.

Chiar dacă-ți vine greu să crezi, mă gândesc deseori la tine... cu rușine. Rușine față de destin, poate. Deseori mă gândesc cât de diferită ar fi fost viața mea. Am avut șansa mea cea mare. Dar am primit-o prea devreme (chiar dacă, într-un fel, mi-o doream). A fost combinația aia proastă între multă tinerețe cu prea puțină experiență, prea puțină independență... și prea devreme chiar și pentru regrete...

Ca de obicei, am senzația că delirez, dar sunt sigur că tu vei citi cu atenție aceste rânduri, pentru că așa ești tu. Mie-mi ajunge asta, n-aș putea cere mai mult. Mă simt superior oamenilor pentru că te-am cunoscut pe tine. Pentru că păstrez amintirea iubirii tale imense. Pentru că am beneficiat de un privilegiu. Pentru că tu ești termenul meu de comparație și nu m-aș putea mulțumi niciodată...

Sper ca vorbele mele să poată într-un fel să-ți contureze afecțiunea pe care ți-o port. Pentru mine este suficient dacă nu le ștergi.

Al tău,

p.

13

De fiecare dată când mă întorceam în Cartierul Spaniol, simțurile erau în asemenea măsură de suprasolicitate, încât sistemul meu nervos era supus unei aclimatizări accelerate. În ciuda cerului apăsător și furtunos, Vallesaccarda oferea peisaje ample și un aer atât de dulce că-ți venea să-l mănânci. Dar cartierul nostru, cufundat mereu în umbră printr-un defect din naștere, îți impunea o anumită formă de miopie, vederea se scurta și te obliga să-ți focalizezi privirea doar asupra dalelor din caldarâmul de sub picioare, una după cealaltă, fără să dai atenție celorlalte lucruri din jur. Urechile erau nevoite să învețe din nou sunete diverse, izolându-le pe cele utile și blocându-le pe cele care nu reprezentau altceva decât zgomot de fond. Trebuia să-ți amintești cum să respiri, scurt și superficial, ca să nu te lași invadat de toate mirosurile discordante care invadau și stricau aerul. Cu toate astea, căldura străduțelor mi s-a părut, mai ales de data asta, primitoare și m-am cufundat în ea ca într-un fotoliu vechi.

Am organizat o cină ad hoc. Cum apartamentul nostru dărăpănat nu mai era accesibil, singurul acoperiș rămas la dispoziție era cel al lui Pietro. Picioarele noastre, ca și cele ale mesei, lăsau amprente efemere în bitum, precum urmele lăsate pe nisipul negru. Era o seară frumoasă și aerul lipicios de sare făcea să clipocească luminile navelor din golf. Vezuviul era încă acolo, o siluetă abstractă și întunecată, profilată pe un cer luminat artificial, dar încercam să nu-l privesc pentru că, în funcție de cum era noaptea, vulcanul mă făcea să simt disconfort sau euforie, sau, pur și simplu, nesemnificativă

și singură în univers. Trebuia să recunosc că-mi făcea asta de când aveam șaisprezece ani.

Au venit Angelo, Tonino și Davide. Sonia n-a venit singură. Un tânăr înalt îi cuprindea talia cu o mână în timp ce în cealaltă ținea strâns o sticlă de vin de marcă. Părul de culoarea mierii era pieptănat dramatic într-o parte, de parcă tocmai făcuse o plimbare pe faleză. Purta o haină din catifea reiată, care era foarte la modă și chiar se asorta cu părul, dar care-i era strâmtă. Când a zâmbit, a dezvelit dinții puțin strâmbi, un defect care a avut ca efect neașteptat de a evidenția farmecul său general.

– El e Carlo.

– Aha, deci voi sunteți faimoasa gașcă?

Sonia radia. I-am studiat comportamentul, evaluând relaxarea cu care gesticula și amplitudinea zâmbetului, pentru a putea determina de cât timp erau împreună. Dezamăgirea faptului că nu-mi spusese nimic despre acest Carlo a fost rapid estompată de conștientizarea că, una peste alta, n-o aruncasem în cușca leilor.

Îl urmăream pe Carlo căutând elemente care să mi-l facă simpatic. Nu a avut probleme în a socializa, ținând paharul de vin de parcă ar fi fost un cocktail, un accesoriu atrăgător de care s-ar fi și putut lipsi. Am tras cu urechea la discuțiile lui cu ceilalți, suficient cât să aud că avea acel tip de pronunție scandată și aerată, cu vocale calde și rotunde, care îl plasau în zonele înalte, la propriu și la figurat, ale orașului.

Am pus pe masă o cină încropită, inclusiv un preparat din cartofi care-mi era deseori solicitat, dar pe care, sinceră să fiu, îl inventasem. Ușor-ușor, vinul ne lăsa fără inhibiții, la fel cum noaptea rupea orele din cadranul ceasului, până când a părut din nou că, în ciuda evidentei absențe a lui Luca, ziua de mâine nu avea să mai vină vreodată.

La un moment dat, Carlo, student la Politehnică, ne-a povestit despre construirea podului din Brooklyn, pe care mi-l aminteam vag din perioada gimnaziului. A brodat o poveste despre ciocniri

de feriboturi şi morţi din cauză de embolie gazoasă şi chiar despre inginerul-şef, Washington Roebling, care a rămas paralizat şi a fost nevoit să supravegheze lucrările de la fereastra unui apartament care dădea chiar pe East River. O poveste captivantă pe care cu siguranţă o spusese de mai multe ori, având în vedere pauzele bine alese, pronunţia hiperamericană şi modulaţiile teatrale.

– Incredibil, pare un film noir, a spus Sonia.

– Da, da, are un efect...

– Dar adevărata pasiune a lui Roebling erau mineralele şi rocile, a spus Pietro, dar nu în modul plin de respect şi delicat în care participase cu ceva vreme în urmă la relatarea lui Luca, ci parcă dorind să-şi contrazică interlocutorul, poate chiar să-l umilească.

M-a surprins cu atât mai mult cu cât a adăugat:

– De altfel, dacă mergi la Washington, D.C., o să vezi că aproape un întreg etaj al Muzeului de Istorie Naturală este ocupat de colecţia lui.

Carlo a zâmbit cu un aer amuzat şi a privit în altă parte.

Angelo a spus:

– Ce mişto ar fi să mergem o dată la Brooklyn şi să ne amuzăm cu Hells Angels[1].

– Să ne amuzăm, te-ai tâmpit? a răspuns Tonino. Da, da, ia du-te tu acolo şi spune-le că şi pe tine te cheamă *Angel* şi o să vezi că te primesc cu braţele deschise. Şi cu pantalonii în vine.

– Ce dracu', măi, Tonino.

– De fapt, cred că au sediul central la Manhattan, a spus Carlo scuturând de pe frunte ciuful blonziu cu o mişcare scurtă a capului. Nu-i aşa, Eddie?

– Eu? Habar n-am.

---

[1] Hells Angels Motorcycle Club este un faimos club de motocicliști din Statele Unite ale Americii care conduc, în marea lor majoritate, motociclete Harley-Davidson şi sunt încadraţi, de către Departamentul American de Justiţie, ca organizaţie de crimă organizată. (n.tr.)

Sperasem că voi rămâne în afara acelei discuții, care scotea în evidență câte lucruri nu știam despre țara mea de baștină și pe care ceilalți păreau să le cunoască atât de bine. Pietro mai ales. Și mă loviseră nu numai cunoștințele lui istorice, ci și mândria pe care o scosese ca pe un iepure din joben.

Am simțit o mângâiere a lui pe sub masă. Mă gândeam că mai târziu, în pat, aveam să rămânem treji, schimbând impresii despre alegerile amoroase ale Soniei. Aș fi spus că e simpatic, poate doar puțin cam exhibiționist. Abia așteptam să aud părerea lui Pietro, care era în stare să demonteze orice personaj mai bine ca un critic de teatru. Speram că mai apoi aveam să facem dragoste, înainte să adormim înlănțuiți în crăpătura dintre saltele, pe care Pietro o botezase „crevasa".

Mi-am dat seama că avea paharul gol, așa cum era de altfel și sticla, și i-am întins paharul meu încă plin. Pietro mi-a spus:

– Noroc că te am pe tine. Ești într-un fel rezerva mea personală de vin. Banca mea de vin.

– Bancă de vin? a repetat Davide. Unde găsesc așa ceva?

Și între timp a scos două jointuri și i-a dat unul lui Angelo.

În momentul ăla a apărut pe acoperiș Gabriele, roșu la față și negru de furie – înjura certându-se cu el însuși – din cauza gimnasticii pe care trebuia să o facă mereu urcând acele șase etaje. Chiar și așa, suflând din greu, a reușit să taie aerul sărat spunând:

– Ia uite ce minunăție, luați cina la lumina stelelor de parcă ați fi la sărbătoarea ardeiului umplut în Vallesaccarda.

– Valle cum? a spus Carlo.

Am alunecat pe genunchii lui Pietro pentru a-i face loc lui Gabriele care, fără niciun previz, îmi luase scaunul, așezându-se cu picioarele încălecate, de parcă ar fi fost foarfecă, și scoțând o batistă ca să-și șteargă fruntea. Abia atunci a părut că observă prezența lui Carlo, așezat față în față cu el și că-și amintește de bunele maniere. S-a aplecat în față ca să-i strângă mâna, dar a făcut-o cu o forță

lipsită de grație și exagerată care trăda faptul că, în ciuda prezentării impecabile, era foarte băut.

– Încântat. Gabriele. Deși m-am născut la Zürich, am avut ghinionul de a fi descendentul unui trib neolitic originar dintr-un loc numit Saccarda Valley.

Din dragoste față de Pietro, m-am simțit obligată să apăr localitatea, așa că i-am lăudat frumusețile. Cu coada ochiului am văzut că Sonia mă privea perplexă. Ar fi trebuit să-i spun înainte că mersesem să-i cunosc pe părinții lui Pietro, că legătura noastră căpătase această notă oficială. Faptul că ea descoperise toate astea așa, în fața tuturor, nu făcea decât să-i confirme că era prea târziu pentru orice fel de avansuri, din ambele părți.

Pe de altă parte, Gabriele nu mă privea deloc pe mine, ci pe fratele lui. Avea ochii ca două ace incandescente. O fi de la alcool, m-am gândit. I-a spus șuierat:

– Ți-am spus să nu o duci pe meleagurile noastre.

– Are dreptate fratele tău, Pietro, a spus Davide, la rândul lui originar din zona Avellino. De ce s-o duci acolo? E o plictiseală de moarte.

– Nu, voia să spună că mama mea poate fi uneori mai colțoasă, a precizat Pietro într-un mod care mi s-a părut sincer.

Atunci de ce-mi spusese că mama lui este inofensivă? Nu mă avertizase și mă dusesem acolo nepregătită.

– Ah, mamele din Sud, a intervenit Carlo de parcă ar fi vorbit despre calitățile organoleptice ale unui vin D.O.C. N-ai ce să faci.

– În ce sens? am întrebat.

Carlo a explicat, în același mod fascinant, că viciul sau poate obligația unei mame meridionale era acela de a-i face zile fripte iubitei fiului ei. A comparat asta cu un ritual de trecere. Dar, până la urmă, era programată să fie mamă cloșcă și sfârșea (în mod inevitabil) prin a o lua pe fată sub aripa ei ca pe o fiică.

– Cloșcă? a spus Sonia râzând. Așa numești tu femeile acum?

– Și ce, pentru bărbați nu e la fel? a interventi Tonino. Pentru un băiat e și mai greu, trebuie să treci de tatăl ei. Ăla te supune la un interogatoriu – unde lucrezi, ce intenții ai cu fata mea? – că-ți trece și cheful să te mai culci cu ea. După care, la naiba, îți aruncă privirea aia de parcă ar avea raze x, ca să-și dea seama câți bani ai în buzunar sau cât de mari ai testiculele.

– E mai bine să nici nu ai testicule, a spus Davide.

– Drept cine ne iei, Tonino? a răspuns Angelo.

– Tu chiar vrei ca noi să te credem că o fată te-a prezenzat *pe tine* părinților?

Au izbucnit hohote de râs, iar eu m-am strâns de trupul cald al lui Pietro. Un ritual de trecere, asta fusese. Nu o demonstrație de reală antipatie din partea mamei, care abia dacă mă cunoștea, ci o probă necesară, o tradiție adânc înrădăcinată în timp, un fapt care, văzut din unghiul ăsta, al studiilor antropologice, mi se părea acum ceva natural.

– Iubiți în vizită la părinți, deci? Voi doi nu pierdeți timpul, a spus Angelo.

Și au început toți să ne ia, cu drag, peste picior.

Voiau neapărat să vadă un inel de logodnă, ne-au spus să nu facem copii bastarzi în afara sfintei taine a căsătoriei, voiau să știe data nunții ca să-și pregătească ținutele potrivite cu anotimpul.

Din când în când, simțeam mișcându-se afectuos piciorul lui Pietro, care, total nesperat, se lăsa luat la mișto în mod public cu bucurie și am simțit o plăcere atât de intensă încât a trebuit să cobor privirea. Voiam să evit să întâlnesc atât privirea Soniei, cât și pe cea a celorlalți prieteni ai noștri care sărbătoreau zgomotos și cu cât mai multe vulgarități posibile dragostea noastră. Mă temeam că vor putea citi în ochii mei bucuria pentru turnura pe care o luase viața mea, o bucurie atât de mare încât risca să devină absurdă, o mulțumire atât de insensibilă față de condiția noastră de studenți săraci și fără căpătâi încât părea aproape o trădare. Credeam că, dacă aș fi arărat acea fericire în privire, i-aș fi rănit și că, dacă ar fi privit-o

prea mult, dacă ar fi văzut-o cum era cu adevărat, în toată lumina ei strălucitoare, i-ar fi orbit. Atât de îndrăgostită eram.

– Iar pentru tine, tovarăşe, avem o frumoasă ţinută kaki, a sugerat Angelo, iar Tonino a reacţionat cu o grimasă.

Gabriele a spus:

– Pun pariu că ai noştri iubiţi părinţi s-ar prezenta îmbrăcaţi în negru.

– Gabrie', l-a admonestat Pietro printre dinţi, mai bine mergi şi-ţi faci o cafea.

– Haideţi să spunem lucrurilor pe nume, la nunţi te plictiseşti de moarte, a declamat Davide. Muzică kitsch şi foarte multă mâncare de zici că nu se mai termină...

Vorba i-a fost întreruptă de o bubuitură: ne-a tăiat respiraţia.

O vreme, singurul lucru care s-a mişcat a fost fumul din ţigări şi jointuri care se desfăşura spre cer ca nişte cobre vrăjite. Apoi s-a mai auzit o bubuitură jos, în stradă, urmată de un urlet.

– Un schimb de focuri, a strigat Angelo.

Am sărit cu toţii auzind vorbele sicilianului, care sigur se pricepea, dând scaunele la o parte în timp ce ne năpusteam la balustradă. Sub noi, străzile înconjurau blocul nostru precum şanţul din jurul unui castel. În lumina galben bolnăvicioasă a felinarelor, le vedeam pustii şi, pentru prima dată, plictisitoare. Apoi am auzit un roi de motociclete, scrâşnetul cu care au pornit în grabă, scârţâitul roţilor care se pierdea în depărtare – mai mult ca sigur erau asasinii care fugeau. Putea să fi fost un atac asupra unui boss al mafiei sau un avertisment pentru unul care se credea prea şmecher. La fel ca jurnaliştii, probabil că nu aveam să aflăm niciodată adevărul. Orice ar fi fost, în aer plutea o evidentă beţie dată de faptul că eram atât de aproape de violenţă şi, în acelaşi timp, atât de departe, în siguranţă.

– Da' să se omoare între ei dacă vor nenorociţii ăştia, a spus Tonino. E cea mai bună formă de selecţie naturală.

Drama părea că se încheiase. Băieţii au mai rămas o vreme sprijiniţi de balustradă ca să discute, iar Carlo, de lângă Pietro, le arăta

ceva dincolo de golf. M-am întors la masă și m-am așezat lângă Sonia care-i privea cu aer melancolic.

I-am spus:

– E un tip interesant Carlo. E prieten cu toți.

– Chiar așa, a răspuns ea cu un oftat. E cu adevărat special.

În mod ciudat, privind din unghiul ăla, nu eram sigură că se uita la Carlo și nu la silueta uscată a lui Pietro care se decupa pe strălucirea orașului. Dar nici n-am apucat să-mi lămuresc acel gând, că luminile elicopterelor poliției se revărsau peste noi și peste acoperișurile din jur, dar o făceau în mod aleatoriu și prea puțin convins, de parcă și ele ar fi știut că nu era mare lucru de făcut.

Eram tot mai fascinată și mai tulburată de Madeleine care, precum orașul meu adoptiv, scăpa din orice tentativă a mea de a o defini, de a o cataloga. Stătea puțin acasă, dar uneori, când se întorcea, ni se alătura cu plăcere râzând și fumând veselă, alteori însă intra trântind ușa și mergea direct în camera ei fără nici măcar un salut. Vorbea cu plăcere, chiar cu înflăcărare, despre arhitectură sau politică cu Gabriele, pe când cu mine schimba câteva vorbe, nu de mare angajament, privindu-mă când curioasă, când ostilă, când maternă. Odată venită vara, Madeleine părea să sufere de cald și se îmbrăca tot mai provocator, deși în unele dimineți, plângându-se de un frig imaginar, își băga pe ea un pulover bărbătesc și-și zburlea cu o mână părul deja ciufulit de somn, de parcă ar fi vrut să mângâlescă peste propria imagine, să o urâțească – dar nu reușea. Nimeni pe lume nu ar fi putut să reziste frumuseții și farmecului lui Madeleine. Curând am învățat să prevăd schimbările ei de dispoziție luându-mă după prezența sau absența căștii de motociclist a iubitului ei, Saverio. Dacă dimineața casca era pe canapea, însemna că dormise la ea. Dacă nu vedeam casca, însemna că se certaseră și că ea avea să se trezească cu fața la cearceaf.

Într-o dimineață când casca nu era, am găsit-o pe Madeleine în alertă, țigara era un pai prin care trăgea viață, picioarele goale unul

peste celălalt, piele peste piele, încălțată cu niște șlapi model japonez cu care lovea golul de sub masă:

– Ce avem noi aici? mi-a spus cu un ton care era sarcastic și seducător în același timp. Miss America, iar părul ei lung îi stă bine chiar și dimineața. Sau trebuie să-ți spunem Miss Napoli?

În ziua aia părea devorată de o nemulțumire care mergea dincolo de absența lui Saverio. M-am oferit să-i pregătesc o cafea. A acceptat și a devenit generoasă. Mi-a promis că, la schimb, într-o zi o să-mi pregătească ficat cu ceapă în stil franțuzesc.

– De-abia aștept.

Avea Madeleine ceva ce te făcea să-ți dorești să minți, chiar să minți *pentru* ea.

Mi-am făcut de lucru în bucătărie, dar când am revenit la masă cu cafeaua fierbinte, ticul cu papucii se oprise, iar Madeleine își acoperea ochii cu o mână, de parcă ar fi apucat-o o migrenă.

– Nu te simți bine?

– Eu mă simt bine. Chiar foarte bine a spus, dar vocea i s-a spart în mii de fărâme.

M-am apropiat de ea ca de un animal rănit. Dintr-odată, Madeleine a luat mâna de la ochi ca să mă gonească cu un gest instinctiv și i-am văzut ochii plini de vinișoare roșii de la efortul de a opri lacrimile. Acea privire sălbatică, gata să izbucnească în lacrimi, m-a terorizat. Mă temeam că în spatele ei se afla ceva înspăimântător și de neînfrânat, un haos pe care nu l-aș fi putut suporta. Atunci am încercat să-i distrag atenția cu cafeaua, cu vorbe goale. A funcționat.

Voiam să o înțeleg pe Madeleine, poate chiar s-o ajut, dar, sinceră să fiu, nu aveam timp. Aveam de învățat. Abia începusem sesiunea de vară și primul examen era la semiotică. Semiotica, știința semnificațiilor, era materia mea preferată, ba chiar alesesem să o studiez al doilea an consecutiv, dar eram doar câțiva care o urmam cu atâta devotament: ba chiar, în ziua examenului, eram doi, eu și profesorul meu.

Era evident, de la prima vedere, că Massimo Benedetti era un geniu – și asta nu datorită uniformei lui obișnuite (cu tente politice), formată din tenișI albaștri, blugi și hanorac albastru, ci datorită ochilor lui, genul de ochi pe care-i mai vezi doar în benzile desenate. Două sfere enorme, poate chiar de nebun, care ieșeau puternic în afară și erau ținute la locul lor doar de niște lentile duble montate într-o ramă neagră. Pe lângă asta, cu accentul lui puternic milanez, divaga cu discuții de genul:

– Și tocmai în numărul trei găsim puterea magică a cunoașterii umane, curajul de a emite ipoteze care să dea peste cap felul nostru de a înțelege lumea!

Cam așa a vorbit și în timpul examenului meu, cu o secundă înainte de a da o palmă puternică în catedră, făcând pixurile să danseze și izbucnind într-un râs sonor care i-a dezvăluit incisivii în toată splendoarea lor.

Era examenul meu și trebuia să vorbesc, mai devreme sau mai târziu. *Voiam* să vorbesc. Voiam să dau voce gândurilor mele încâlcite despre natura umană, să vorbesc astfel încât să nu mai existe o disonanță între ce credeam și ce spuneam. Voiam să mă simt genială la fel ca Benedetti sau Signorelli, să am încredere nezdruncinabilă în cunoașterea academică. Dar nu reușeam: alea nu erau întrebări, ci un fluviu de cuvinte în care mă chinuiam să mă țin la suprafață.

Abia când Benedetti a scos cuvântul „terțitate" am putut să intervin și eu dezvoltând conceptul așa cum se regăsea în opera lui Charles Sanders Peirce și, deși se vedea că face un mare sacrificiu, profesorul meu nu m-a întrerupt. De la terțitate am trecut ușor la conceptul de secunditate și apoi la primitate, adăugând că citisem undeva că Peirce extinsese modelul triadic al semnului și pronumelor personale de la a treia, a doua și prima persoană singular: el, tu, eu.

– Ne atrage în continuare lingvistica propriu-zisă, domnișoară? a spus cu o plăcere răutăcioasă, mărindu-și ochii. Păi, pronumele sunt fascinante. Dialogul este un joc de putere fără egal.

Benedetti a început un nou discurs alambicat, din care s-a oprit doar când a aruncat un ochi la ceas – făcea naveta şi mai mult ca sigur trebuia să prindă trenul. M-a mai întrebat doar dacă mă hotărâsem la ce materie aveam să-mi scriu teza de licenţă.

– Am impresia că aveţi aplecare către semiotică. Gândiţi-vă pe parcursul verii şi apoi îmi spuneţi.

M-am ridicat ca să strâng mâna întinsă a profesorului, care mi-a strâns-o cu o vigoare total nedelicată. Abia atunci şi-a amintit de carnetul meu albastru, pe care l-a semnat cu o înfloriturâ nervoasă.

– Ah, câte formalităţi! Dar, na, trebuie să urmezi procedurile chiar şi atunci când pregăteşti o revoluţie!

Nu, nu eram un geniu, dar primisem treizeci cu felicitări. M-am întors foarte fericită acasă unde mă aştepta cireaşa de pe tort. Era o scrisoare din America, în care Barbara îmi propunea să ne întâlnim la sfârşitul verii în insulele greceşti Ciclade. Dar, înainte de a rezerva zborurile, ea şi cu tatăl meu voiau să ştie ce date mi-ar fi convenit mie – mai bine zis, nouă.

14

Imediat după examenul de semiotică, am început să mă pregătesc pentru cel de istoria teatrului. Un lucru începuse să-mi fie tot mai clar: importanța diplomei de licență. Dar nu diploma de licență de tip abstract, așa cum mă gândisem la ea până atunci, ci așa cum o descrisese Luca în acea zi în camera studenților, un papirus concret ce ne atesta valoarea în societate. Un alt moment în care Luca demonstrase că are dreptate. Lucrarea de licență era cheia tuturor visurilor noastre. Și începeam să fiu conștientă de siguranța și de satisfacția pe care mi-o dădeau pașii ce trebuiau făcuți pentru a o obține – adunarea semnăturilor în carnet, alegerea profesorului și a subiectului tezei, să o scrii, să o susții – pe scurt, *procedura* la care se referise Benedetti.

Atunci oare de ce orașul încerca să-mi îngreuneze eforturile practice în direcția asta? Cu cât aveam mai multă nevoie de liniște, cu atât era mai gălăgios și nu era vorba doar despre certurile obscene care se desfășurau zilnic în curte și care păreau să aibă de-a face cu apa. Pentru locuitorii din Cartierul Spaniol, să urli însemna să vorbești. Intimitatea auditivă era constantă. Chiar și în scurta moarte din timpul prânzului, se auzeau furculițe ciugulind farfuriile și actori de telenovelă care împărtășeau întregului cartier adevărul teribil despre un testament, un pistol, un geamăn identic – lamentări melodramatice care se confundau cu cele reale ale lui Madeleine de fiecare dată când se închidea în cameră ca să plângă.

A avut loc încă una dintre nenumăratele greve ale gunoierilor. Curând, pungile au fost despicate și pe dalele caldarâmului au fost

împrăștiate toate secretele vecinilor noștri. Tampoane, oase de pui facturi depășite. Duhoarea era peste tot. Străduțele din Cartier erau blocate de gunoaie, cele din centrul istoric – de trafic. Semafoarele erau deseori stricate, dar chiar și când funcționau, oamenii tot treceau pe roșu. Era ca și când Napoli ar fi scuipat în ochii studiilor mele de semiotică, de parcă ar fi înțeles chiar înaintea lui Peirce și Saussure, poate chiar din Antichitate, că din regulile jocului făcea parte și un element arbitrar de fond, prin urmare nu avea niciun respect pentru ele.

În tot acel haos, vagabondul tăcut și plin de demnitate de pe strada Roma era acolo. Într-o zi, în timp ce mă îndreptam spre el ca să-i duc micul dejun, în loc să-l văd pe el, am văzut o mulțime de oameni în jurul lui. M-am strecurat printre ei. Acum se explica misterul: doi pui de cățel, născuți cu siguranță doar de câteva zile, se contorsionau pe pătura murdară de pe jos. Nici nu-mi dădusem seama că bietul cățel pe care-l avea era femelă, cu atât mai puțin de faptul că era gestantă.

O fetiță a luat în brațe unul dintre pui, care încerca să se elibereze întorcând în sus burta umflată și fără păr.

– *E chist' cumm' se chiam'?*[1]

– Ăsta e băiat, a răspuns bărbatul. Ăsta e fată.

Zâmbea atât de tate, că pielea părea făcută din hârtie creponată. Oamenii îi dădeau bani, mulți, pe care el îi strângea între degetele murdare fără să știe ce să facă cu ei. M-am așezat pe vine ca să mângâi celălalt pui care emana un miros dulce de lapte și pipi. I-am dat stăpânului mândru ultimii mei bani mărunți și l-am lăsat cu publicul lui adulator.

Eram în pat și abia stinsesem lumina când l-am întrebat pe Pietro dacă voia să adoptăm un câine. Poate că mai mult decât un câine, îmi doream să am altă ființă asupra căreia să revărs o parte din sentimentul care se răspândea din noi doi, să-l ofer mai

[1] *Și pe ăsta cum îl cheamă?* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

echilibrat și să fac astfel mai ușor de suportat o dragoste care uneori îmi părea de nesuportat pentru cât era de puternică.

– Am deja un câine, a răspuns. La Vallesaccarda.

Din câte se părea, Geremia dormea în hangarul tractorului și dispărea deseori, uneori zile întregi: de-asta nu-l văzusem.

– Dar aș vrea un câine adevărat, mi-a mărturisit. Unul pe care să-l lăsăm să doarmă în pat și să-l scoatem la plimbare în parc. Sau în pădurea pluvială din Costa Rica.

– Sau pe o plajă din Thailanda, am suspinat resemnată. Da, știu, ar fi prea complicat să avem un câine la Napoli.

– Nu complicat, baby. Imposibil. Tot ce ține de Napoli e imposibil.

Riscam să cădem în vechea discuție despre lipsa regulilor în oraș, cu aceleași adjective dintotdeauna. Cu toate astea, în seara aia, poate din cauza vecinilor care urlau unii la alții chiar și pe întuneric, nu am avut chef să fiu părtinitoare, să iau apărarea orașului, să-l salvez încă o dată. N-au decât să spună că e groaznic, am gândit pentru o clipă.

– Oricum, în curând trebuie să mă întorc la Vallesaccarda. Pentru o lună de data asta.

– Pentru măsline, pentru recoltă? l-am întrebat agitată. Se culege recolta vara, sau nu?

Dar nu era tocmai așa. Mi-a explicat că pentru a lua examenul de hidrogeologie trebuia mai întâi să sondeze apele din subteran – și cel mai bun loc pentru a face asta era localitatea lui de baștină, pentru că acolo avea acces la mai multe terenuri agricole.

– Practic, acolo cunosc fiecare bărbat, femeie sau asin. Și sunt, într-un fel sau altul, înrudit cu jumătate din ei. Nu și cu asinii, însă.

Eram distrusă, dar am încercat să râd și să fiu rezonabilă. Vara îmi fura toți prietenii. Tonino plecase deja, fără măcar să încerce să dea vreun examen. De obicei plecam și eu la Washington, ca să lucrez într-un bar sau restaurant și să strâng bani pentru biletul spre Napoli și cel de întoarcere, cu dată variabilă. Cu dată de întoarcere

incertă. Dar de data asta, tatăl meu şi Barbara rezervaseră biletele pentru Atena la sfârşitul lui iulie: noi nu mai trebuia decât să rezervăm biletele pentru feribot. Eram sigură că o să găsim loc, dar mai întâi Pietro trebuia să abordeze subiectul cu ai lui.

Angoasa nu mi-a trecut de tot până când Pietro nu a alunecat în jos pe pat ca să-mi spună cu voce răguşită:

– Vom fi despărţiţi doar o lună... şi doar de nişte amărâte de dealuri. Dar eu pentru tine aş traversa şi munţii pe jos, dacă ar fi nevoie. Aş face-o şi desculţ, prin zăpadă; aş mânca iepuri şi corbi ca să supravieţuiesc.

– Nu te opri, am murmurat.

– Aş trece mările pentru tine, atârnat de o plută, folosind drept velă tricoul meu, mâncând midii şi alte scârboşenii.

Am început să râdem.

– Serios... aş face-o cu drag, chiar dacă mi-ar lua cinci ani, dacă aş şti că în partea cealaltă mă aştepţi tu.

Înainte să plece, am reuşit să facem o excursie împreună, plecând de acasă de la Mamma Rita. Ea l-a tratat pe Pietro exact aşa cum mă aşteptam, ca pe încă un copil amărât care trebuia hrănit. Nu ne-a dat obişnuitele sfaturi părinteşti – tumultuoasa ei viaţă amoroasă oferea emoţii demne de un montagnes russes, dar nicio perlă de înţelepciune –, dar era evident că are sufletul împăcat văzând că mi-am găsit, în sfârşit, un băiat bun. De altfel, Rita mă sfătuise deja cu înţelepciune în toate celelalte aspecte ale vieţii mele. În adolescenţă mă învăţase să calc o cămaşă bărbătească, să curăţ o caracatiţă fiartă, să dansez salsa la barul Kalimera din Sorrento. Era obişnuită cu faptul că dispăream des şi tolera asta cu înţelepciune, la fel ca mama mea, aşa că nu a arătat vreo părere de rău pentru faptul că am rămas doar o noapte şi că a doua zi dimineaţă am pornit în jos pe Peninsulă.

L-am dus pe Pietro la o plajă pe care o descoperisem pe vremuri graţie găştii din Castellammare, o bijuterie pe care cei de prin partea locului o numeau „Regina Giovanna". Ne-am întâlnit cu Sonia şi cu

Carlo în gara din Sorrento unde oprea *circumvezuviana*[1]. De acolo am mers mult pe jos, înainte să străbatem o livadă de măslini, care mai târziu, în timpul verii, avea să se urâțească devenind o parcare. Dar deocamdată ne însoțeau pe drum doar păsările. Din când în când, spionam cu coada ochiului la orașul Napoli. Avea o capă maro de smog de parcă, văzându-ne într-un loc atât de rupt de lume și de idilic, s-ar fi umplut de veninul invidiei. Am simțit o neașteptată părere de rău.

– Am mâncat odată o măslină direct din pom, am spus. A trebuit s-o scuip, atât de amară era.

– Cred și eu, a spus Pietro trăgându-mă de părul prins în coadă.

O cărare de pământ bătătorit cobora spre plajă. Umbra a dispărut și aerul s-a umplut de sare. Am mers în șir indian până când am ajuns la resturile vilei romane eponime.

– N-a mai rămas aproape nimic, a remarcat Carlo. Pare un morman de pietre. Am niște dubii legate de povestea asta cu nu știu ce vilă de aici...

– Dacă tu nu știi, Carlo, a spus Pietro, care zici că ești inginer.

Lui Pietro îi plăcea să-l împungă așa pe Carlo. Îl deranja aerul lui pe care-l definea ca fiind de „chiattillo", deșteptuț burghez. Spunea:

– Lui îi lipsește doar pronunția fără vibrații a lui R.

Iar eu trebuia să recunosc că atunci când Carlo râdea de Sonia din cauza originilor ei, așa cum o făcea și acum, reducând întregul patrimoniu al culturii sarde la un morman de megaliți, nu o făcea cu delicatețea lui Angelo.

– Nuraghi[2] și oi. Mai aveți altceva?

În loc de răspuns, Sonia l-a lovit cu prosopul rulat.

– Ai grijă cum te porți, că altfel vara asta nu te mai iau.

– O să mă ia feribotul, nu tu.

---

[1] Rețea feroviară care deservește zona din împrejurimile orașului Napoli (n.tr.)

[2] Construcții conice în formă de turn medieval, construite din blocuri masive de piatră și dispuse în mod normal în zone cu o largă vedere panoramică, tipice pentru arhitectura preistorică din Sardinia (n.tr.)

– Eşti foarte haios!

L-a mai lovit o dată şi au alergat în faţa noastră râzând. Pietro şi cu mine ne-am aruncat priviri uimite. În mod evident, nu eram singura care trecuse prin ritualul „vizita acasă". Dar spre deosebire de noi, Sonia şi Carlo păreau că înfruntă acea vizită cu lejeritate. Nu ştiam dacă să fiu invidioasă pe atitudinea lor, pentru că mi-aş fi dorit-o şi eu, sau să o disprețuiesc, pentru că banaliza experienţa mea, sau pentru că, într-un fel sau altul, apropia relaţia lor, ca intensitate şi implicare, de a noastră. În orice caz, m-a apucat teama de un fel de comparaţie între ei şi noi.

Am ajuns la plajă, un tort striat din piatră întunecată care se înclina până ajungea să fie udat de mare. Evitând crăpăturile, ne-am aşezat într-un loc drept şi ne-am schimbat pe sub haine. Piatra, lacomă de soare, ne-a încălzit imediat prosoapele întinse. Carlo a fost primul care şi-a pus costumul de baie şi a sărit în mare stropind spectaculos. Odată întors la suprafaţă, a urlat prelung. Apa era rece ca gheaţa, ne-a avertizat, scuturând din cap ca să-şi îndepărteze părul ud de pe frunte. Sonia s-a aşezat, în schimb, pe margine şi a băgat în apă doar picioarele.

– Intrăm şi noi?

– Fumez o ţigară mai întâi, a raspuns Pietro. Mă încălzesc puţin, ştii cum e.

Atitudinea solemnă cu care şi-a aprins ţigara, în timp ce-şi strângea genunchii şi privea sceptic marea, m-a făcut să mă gândesc că greşisem să-l aduc acolo. Atâta corvoadă pentru ce? Dar el m-a liniştit imediat mângâindu-mi picioarele bronzate (m-a numit prinţesa lui cherokee) şi spunându-mi că locul era frumos. Apoi a privit din nou marea strângând din ochi din cauza soarelui.

– Uite cum se joacă ăia doi, a spus.

Sonia intrase în apă şi scotea strigăte vesele în timp ce Carlo, rechinul alb, o urmărea stropind şi agitând apa în jurul ei.

– Par fericiţi.

– Îţi spun eu, Heddi, n-o să ţină.

– De unde știi dacă o relație o să dureze sau nu?

– Noi doi, baby. Ăsta e punctul meu de reper.

Într-un final, comparația o făcuse el și era strivitoare. Am scos aparatul meu Minolta și am focalizat pe cristalele de sare, resturi ale unui anotimp mai vijelios, care urmau denivelările negre până la mare. L-am fotografiat pe Pietro care, văzut din profil și cu țigara între buze, era întruchiparea acelui Marlboro Man din campaniile publicitare. Avea un chip cu care nu reușeam nicidecum să mă obișnuiesc. Dar, în timp ce-l priveam, s-a strecurat în suflet o îndoială. Folosise un ton autoritar și disprețuitor care nu-i era propriu – *n-o să țină* – și care acum, îmbinat cu atitudinea gravă de fumător, m-a tulburat.

Sonia s-a apropiat respirând din greu:

– E foarte rece, dar frumoasă și curată.

Îi picura apă din cele două cozi lungi împletite și s-a întins delicat pe prosop, iar în scurt timp a urmat-o și Carlo, care s-a lungit ca o pleașcă lângă ea. I-am strigat. Îndată ce s-au întors, le-am făcut o fotografie în care se citea pe chipurile lor surprinderea și bucuria faptului că prinsesem momentul. Sonia s-a întins din nou pe spate și s-a lăsat gâdilată cu bucurie de Carlo, care a început să exagereze. Cu siguranță, Pietro se înșela în ceea ce-i privea.

– Hei, voi ce mai așteptați? ne-a îndemnat Carlo. Ce, vă e teamă că o să vă fie frig? Dacă nu e rece, nu e prima baie din sezon.

– Ar putea să fie și ultima, la bafta mea, a murmurat Pietro, strivind țigara pe piatră. Cenușă din cenușă, țărână din țărână[1].

L-am privit perplexă. Ce voia să spună cu *Ultima baie*?

---

[1] Trimitere la locuțiunea latină „Memento, homo, qvia pulvis es, et in pulverem reverteris", care se traduce prin „Amintește-ți că țărână ești și în țărână te vei întoarce". Expresia este folosită în Biserica Romano-Catolică în Miercurea Cenușii, prima zi a Postului Paștelui, când preotul o rostește atunci când presară câteva fire de cenușă pe capul credincioșilor. (n.tr.)

– Ce să-i faci, la Vallesaccarda nu avem mare, a spus şi, parcă pentru a se scuza, m-a sărutat aproape transpus, într-un loc aproape public, în spatele unui cuplu aproape – dar deloc – ca noi.

– Ce, n-o să faci baie mai târziu, în Grecia? l-am întrebat.

– Ba da. Sunt convins.

Pentru el, aprobarea alor lui era ca şi primită.

Am sărit în picioare de fericire. Grecia chiar că ar fi justificat o despărţire de trei lungi săptămâni, ar fi fost remediul pentru tot. Piatra neagră mi-a ars picioarele în timp ce-l trăgeam pe Pietro spre mare.

– Apa e fantastică... dacă nu aveţi probleme cu inima! a strigat Carlo în urma noastră.

Eu chiar aveam probleme cu inima, dar, dacă exista vreun leac, nu-l voiam. Am procedat cum o făcuse şi Sonia, m-am aşezat pe marginea stâncii şi mi-am înmuiat picioarele, albe şi străine, în apa congelată, care era atât de rece încât a fost nevoie de tot curajul meu ca să intru cu totul.

– Atingi fundul? a întrebat Pietro de pe stâncă.

Doar am dat din cap: şocul termic îmi tăiase răsuflarea.

– Parcă ar fi Oceanul Arctic. Nu, mulţumesc, o să rămân aici.

M-am scufundat sub apă şi am ieşit înapoi la suprafaţă lângă el.

– Mi se pare mai caldă acum.

– Nu insista, te rog. Nu intru în apă.

Pietro nu a mai spus nimic până nu m-am căţărat înapoi pe stâncă şi, în timp ce mă aşezam pe prosop, simţeam cum sângele mi se răspândeşte în vene ca o lavă fierbinte.

– Auzi, baby, a spus în şoaptă, atât de încet încât abia se auzea peste sunetul valurilor care loveau stânca, toată viaţa mea am trăit în mijlocul teritoriului. M-am născut la munte şi am trăit printre dealuri. Când eram mici, de vreo două ori, Gabriele şi cu mine, ne-am scăldat într-un pârâu. Atâta tot.

– Ce imagine frumoasă!

– Nu ai înţeles.

Vocea îi era atât de slabă față de zgomotul mării încât aproape că a trebuit să-i citesc pe buze când mi-a spus:

– Nu știu să înot, Heddi. Dacă sar în apă, mă duc la fund ca un pietroi.

După ce a plecat Pietro, am avut un vis. Am visat că eram în punctul cel mai înalt al insulei Ischia, un vârf de munte foarte înalt, aproape ascuțit, ca în desenele animate și la fel de lipsit de riscuri. Priveliștea golfului mă învăluia, o eșarfă de mătase cu tușe de soare mișcată de vânt. În larg se vedeau bărci și, mai departe, insulele Capri și Procida.

Am ridicat aparatul foto ca să imortalizez toată frumusețea aia într-un pătrat. Prin obiectiv, am văzut vulcanul. Cum de nu-l văzusem înainte? Poate că uitasem de existența lui. Am coborât aparatul și am observat că la orizont fierbeau norii. Nu, nu erau nori. Vezuviul erupea cu nori gri care, încet-încet, ștergeau cerul, într-un mod brut, ca o gumă murdară de plumb care pătează, rupe și distruge o capodoperă.

Mi-am dat seama că mă aflu într-un loc mult prea expus. Trebuia neapărat să cobor, dar picioarele nu se mișcau. Nu puteam decât să găsesc explicații pentru blocajul meu: mă aflam într-un loc sigur, mi-am spus, pe o insulă aflată de partea cealaltă a golfului, cu un aparat foto drept scut în fața realității. Însă în adâncul sufletului știam că să rămân acolo nemișcată era cel mai rău lucru pe care-l puteam face și că să urmăresc în continuare acel măcel nu era nicio decizie sigură, nici bună, nici logică, ci una dictată de o lipsă de voință. Pentru că acel gest al vulcanului, crud, dar de o frumusețe inegalabilă, era un spectacol pe care ochii mei voiau să-l vadă cu orice preț, iar eu nu puteam să spun nu.

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 12 aprilie

Dragă Pietro,

Nu am șters cuvintele tale. Din contră, le-am citit și recitit: m-au emoționat, derutat, mi-au trezit curiozitatea. Acum, dacă vrei, îți voi spune și eu o poveste...

Vrei să știi cu adevărat de ce am venit în Noua Zeelandă? Din cauza ta, din cauza acelui telefon. Semnalul era foarte prost și vocea ta suna metalic, aproape ca de robot, când îmi spuneai acele lucruri de negândit, de nesuportat, de coșmar. Nu mai țin minte ce ți-am răspuns, te-am implorat? Nu, nu vreau să știu.

După asta am simțit că mor. *Voiam* să mor: nu să-mi iau viața, ci să dispar în neant ca să nu mai am un trup supus suferinței fizice. Durerea din vintre era sfâșietoare, mi-a venit ciclul de două ori într-o lună, mi-au apărut două herpesuri la gură. Lacrimile ardeau și nu secau niciodată. Din contră, au săpat șanțuri prin care să se scurgă toate cele pe care nu le vărsasem ani de zile din cauză de prea multă fericire.

De teamă că voi muri de foame și de sete, într-o zi, tatăl meu mi-a bătut la ușă și mi-a adus un frappè cum îmi făcea când eram mică, un „tiger milk", lapte de tigru îi spunea. L-am gustat numai ca să nu-l întristez. Nu am vrut să-ți spun mai devreme, dar el nici nu mai vrea să audă de tine.

Îmi era rușine de starea în care mă aflam, iar compasiunea familiei și a vechilor mei prieteni nu-mi făcea decât rău. Așa că am făcut

ceea ce am știut întotdeauna să fac: bagajele. Am făcut o listă de trei locuri în care puteam să fug – departe de tine, dar și de mine însămi. Pe primele două locuri se aflau Coreea și Japonia, pentru oportunitățile de muncă pe care le-aș fi putut avea, pentru că sunt vorbitor nativ de limba engleză. Pe locul al treilea era Noua Zeelandă (nu cred că știi că fratele Snežanei, Ivan, se mutase la Auckland cu ceva vreme în urmă). De data asta n-am avut nevoie de sfaturi ca să șterg de pe listă primele două locuri și să fac alegerea mai puțin logică.

În afară de Ivan, nu știam pe nimeni aici. Era mai bine așa, în felul ăsta nu eram obligată să vorbesc despre mine și despre ceea ce era doar o mică dramă personală, în lumea asta vastă. În afară de asta, orice cuvânt era un efort: îmi folosisem ultimele forțe pentru a suporta zborul interminabil, a ajunge acasă la Ivan și a-mi pune valiza într-un colț. Din acel moment, am lăsat ca lucrurile să mi se întâmple, fără să opun nici cea mai mică rezistență. Și uite așa se făcea că, după două zile, mă aflam în Insula de Nord cu trei absolut necunoscuți (doar unul dintre ei era prieten cu Ivan) care programaseră o călătorie desăvârșită cu bungee jumping, rafting, cățărări cu corzi și carabine. Pe lângă ei, mă simțeam complet neîndemânatică, dar nu erau doar niște înnebuniți de sporturi extreme, ci instructori, așa că erau obișnuiți cu oameni nepricepuți și lipsiți de încredere. M-au făcut să mă implic în toate activitățile lor nebunești și m-au învățat, ce să vezi, tehnici de supraviețuire în natură. Cum să-ți usuci hainele noaptea în sacul de dormit. Cum să gătești o masă completă și hrănitoare, într-o singură ceașcă din aluminiu, pe o butelie de gaz. Am aflat că trekkingul îți face poftă de mâncare, și încă multă, și că trupul vrea să trăiască, chiar dacă sufletul nu vrea. A fost începutul unei pasiuni pentru camping și pentru natura sălbatică, pe care le-am transmis-o și alor mei și fratelui meu când au venit, mai târziu, să mă vadă (fratele meu a fost deja de două ori, a doua oară cu iubita lui, o fată din Trieste). Ăla a fost și momentul în care am început să redescopăr micile plăceri ale vieții – sau, mai

bine zis, micile satisfacții. Le voi fi mereu recunoscătoare acelor trei nebuni.

Nici nu știu de ce-ți vorbesc așa de liber la ora asta din noapte. Poate pentru că mi se pare că vorbesc cu tine așa cum o făceam pe vremuri. Dar îmi dau seama că ești în cealaltă parte a lumii, iar eu chiar într-o altă emisferă, în alt anotimp.

E noapte și la tine când citești rândurile astea? Gabriele e acolo cu tine? Mi-ar plăcea să mai vorbesc cu el. Am pierdut legătura aproape cu toți. Singurul cu care am mai vorbit în toți anii ăștia este Luca, la puțină vreme după ce a murit mama lui. Aș putea să-i scriu acum, să dau un semn; nu știu de ce nu o fac.

h.

15

În dimineața aceea, când autobuzul a oprit cu o pufăitură de ușurare la Trevico, Pietro mă aștepta cu mâinile adâncite în buzunare și un zâmbet prost ascuns. Amândoi eram incapabili să vorbim și n-am făcut decât să ne îndreptăm către mașină, ținându-ne de mână, un singur pumn strâns ca să ne mărginim emoțiile. Îl priveam pe ascuns când mergea cu geanta mea mare de umăr; îmi era foarte greu să-mi iau privirea de la el, dar când am reușit, în sfârșit, am simțit cum privirea lui hoață mă sfredelea.

– Urcă, baby. Azi îți arăt tot.

Îmi aminteam mașina aia, a cărei portieră mi-o ținea acum deschisă, era mașina albă pe care o luase în locul tractorului în ziua cu potopul universal. Îndată ce a pornit motorul, am întins mâna ca să-l mângâi pe ceafă, unde era aproape transpirat. Am urmat falduri le drumului până am ieșit într-o autostradă.

– Nu-mi amintesc drumul ăsta.

A spus doar:

– Eh, sigur că nu.

Mai în față era o fabrică. Am ieșit de pe autostradă și am mers spre parcare în umbra a două sau trei hornuri. A oprit motorul. Nu era absolut nimeni, doar buruieni care străpungeau cimentul. Mi-a explicat că, pe vremuri, în fabrica aia se făcea oțel; oferise multe locuri de muncă, dar fusese abandonată de multă vreme.

Am coborât din mașină și am pornit pe o cărare flancată de iarbă uscată care-mi zgâria gleznele. Am ajuns într-o pădurice unde Pietro s-a oprit și mi-a luat chipul în palme de parcă ar fi fost

un pocal din care să bea. M-a sărutat delicat, cu răbdarea plină de speranță a unui prim sărut clasic, care între noi nu avusese loc niciodată. Cât de dulce era să fim, în sfârșit, singuri. În acea umbră dantelată, mirosul de brad s-a amestecat cu aftershave-ul lui, rețeaua de ramuri cu părul lui creț și întunecat.

– Tu ești aerul pe care-l respir, mi-a șoptit. Ești apa pe care o beau.

M-a luat de mână și m-a dus într-o poiană. Cicadele[1] erau agitate din cauza căldurii; din când în când, o pasăre emitea un strigăt de ajutor. De săptămâni întregi nu mai ieșisem din străduțele înguste din Napoli, așa că nu mă deranja nici soarele nefiltrat, nici faptul că acea fâșie de pământ ars care se dădea drept natură se afla lângă o fabrică în paragină.

– Ai grijă la vipere.

M-am blocat puțin și am privit în urmă, spre marele amuzament al lui Pietro.

– Stai liniștită, te apăr eu. Cunosc fiecare piatră, fiecare smoc de iarbă de aici.

Mi-a explicat că acolo venea pentru cercetările lui. Săpa, observa, măsura, apoi se așeza, își aprindea o țigară și nota datele pe o hartă.

– Sub pomul ăla, în mod special, e o umbră foarte bună. Vino.

Sub „copacul bun" am uitat de vipere și m-am lăsat cuprinsă de entuziasmul lui Pietro. În timp ce-mi vorbea despre acviferele poroase din munții Apenini, îi studiam chipul auriu, ochii vii și părul decolorat, așa cum apărea într-o fotografie de când era copil și pe care mi-o făcuse cadou. Văzându-l într-o formă atât de bună, m-am simțit electrizată. Am spus:

– Ce bine că munca nu a fost un chin.

---

[1] Insectă cu corpul scurt și gros și capul mare, terminat printr-o proeminență ascuțită. Masculii emit un țârâit strident și monoton (n.tr.)

– Eh, poate că puțin, da, dar îmi place să stau în natură – singur, departe de terenurile noastre, de părinții mei. Aici mă simt precum Tarzan.

A bătut cu pumnul în piept.

– Mă gândesc să fac lucrarea de diplomă în hidrogeologie.

– Dar tu ești pasionat de petrol. Sau ți-ai schimbat părerea?

– Absolut. Dar pot oricând să intru în domeniu. Cine zice că într-o zi n-o să devin următorul JR? a spus zâmbind. Dar, spre deosebire de voi, lingviștii, noi, ca să pregătim lucrarea, trebuie să mergem pe teren, să ne murdărim pe mâini. Dacă aș face lucrarea despre petrol, cine știe unde ar trebui să merg ca s-o pregătesc. Însă dacă o fac în hidrogeologie, pot foarte bine să fac toate cercetările aici, în Vallesaccarda și împrejurimi.

Am început să zgârii pământul cu o pietricică. Cum era posibil ca o lucrare de diplomă în hidrogeologie să ducă la o carieră în domeniul petrolier; apa să se transforme în benzină? Sau un orășel pierdut în zona Irpinia să fie o trambulină de lansare către lumea vastă care ne aștepta? Zgâriam și zgâriam, dar tot ilogic mi se părea, ca o complicată problemă de matematică.

– Problema este că nu mai pot să stau fără tine, Pietro. Înnebunesc.

– Și crezi că eu nu?

A spus că-i lipseam de dimineață, când mama lui îl trezea urlându-i numele, și până seara, când se prăbușea în pat, rupt de oboseală. De câteva ori găsise pe haine un fir de păr de-al meu și-l păstrase între paginile unei cărți sau într-un pachet gol de țigări. Și în timp ce-mi spunea toate astea mi-am dat seama că această mărturisire îl costa ceva din demnitate.

– Iată de ce vreau să fac lucrarea cât mai repede. După aceea mai trebuie doar să văd cum naibii rezolv cu serviciul militar.

Vestea asta a avut puterea unei palme care m-a făcut să cad pe spate în iarba casantă. Mai mult ca niciodată, serviciul militar mi s-a părut ceva criminal, o invenție al cărei unic scop era suferința

umană. Dacă era atât de dureros să fim despărțiți câteva săptămâni, cum ar fi fost un an? Trebuia găsită o soluție. Neapărat.

Am dezbătut multă vreme; Pietro a fumat chiar două țigări. Am luat în considerare cele mai aberante idei. Să depună actele pentru pașaport și să fugim înainte să-l cheme la încorporare. Să pretindă că este gay și astfel neadecvat. Să se prefacă bolnav, eventual cu o afecțiune psihică. Astfel, o vreme, psihoza maniaco-depresivă a părut soluția tuturor problemelor noastre. Dar nu ne-a luat mult să ne dăm seama că toate acele soluții ar fi avut consecințe foarte grave asupra oportunităților viitoare de muncă, chiar consecințe legale. Amândoi eram incurabil de corecți și trist de sănătoși, la trup și la minte.

– Sau fac serviciul civil.

– Și așa ce eviți? am obiectat. Din contră, îți prelungești chinul.

– OK, dar... a răspuns Pietro deloc abătut. Dar ai putea să vii să mă vizitezi mai ușor decât în cazarmă. Aș putea să cer să fiu repartizat într-un loc aproape de tine, eventual pe lângă Napoli, și astfel ar trebui să facem doar un drum scurt cu mașina sau cu trenul ca să ne vedem în fiecare weekend.

Spusese dintr-o răsuflare un raționament care nu avea nicio hibă. Deci nu era prima dată când se gândise la asta, chiar în cele mai mici detalii. Cred că tocmai acea premeditare, acea planificare secretă m-a durut mai tare decât propunerea în sine. Cu aceeași determinare veselă, mi-a spus că între timp am fi putut să ne organizăm cum trebuie: CV, bilete de avion, căutare de loc de muncă și tot așa.

– În felul ăsta, jur, în ziua în care am încheiat, le zic *sayonara, goodbye*, lua-v-ar naiba!

Am reînceput să fac acele raționamente în timp ce zgâriam pământul. Nu aveam putere și mi se uscase gura; aveam senzația că pot să gust uscăciunea acelui pământ vast care ne făcea să nu fim altceva decât două punctulețe într-o poiană. Pietro mi-a dat părul

după urechi, m-a sărutat, a murmurat *baby, baby* și a început să cânte, puțin jenat, un vers din *Wild Horses*.

Avea dreptate. Nimic nu ne putea despărți: nici caii nărăvași, nici chiar timpul. Ce era pentru noi un an și jumătate? Nimic. Am simțit mâna lui pe sub rochie, o ramură de viță-de-vie care-mi strângea coapsa goală. Am spus:

– Atunci ce aștepți?

– Vrei să spui, aici?

– Nu e nimeni.

– Nu se poate... viperele.

M-a tras în picioare.

– Vino.

Ne-am întors la mașina parcată la granița dintre un ținut sălbatic și așa-zisa civilizație. Am făcut dragoste pe scaunul pasagerului. Gâfâitul nostru și scârțâitul scaunului erau atenuate de vuietul autostrăzii. Ne era puțin frică. Frică să nu fim văzuți, poate de vreun șomer amărât care venise într-o plimbare deprimantă la fostul lui loc de muncă. Frică să nu murdărim mașina părinților. Frică să nu spargem ceva. Dar nu am încetat să ne iubim, încolăciți unul de altul, în spațiul ăla îngust și plin de margini. Din contră, frica n-a făcut decât să mărească plăcerea: deși eram adulți, trăiam un moment de disperare adolescentină pe care în curând n-am mai fi avut de ce – sau cum – să-l trăim.

Pietro a condus în sus și în jos pe dealuri, pe care probabil că le-aș fi recunoscut dacă nu s-ar fi schimbat tableta de culori – nu mai erau tonuri de verde, ci culori palide și tonuri de pământ, ale câmpurilor arse de soare și bătute de vânt. Avea o țintă precisă. A oprit cu naturalețe lângă un smochin, probabil un alt copac bun pe care-l știa el, și m-a așezat în umbra lui corpolentă. De acolo se vedea o panoramă frumoasă a câmpurilor înconjurătoare.

Pietro se organizase. Băgase în rucsac două sandviciuri, probabil știind că nu am fi reușit să ajungem la părinții lui până la ora

prânzului. Mi-a întins unul înainte să deschidă o sticlă de vin de casă. Spunea mereu că vinul bun era ăla roşu (care face sângele bun), dar a recunoscut că, pe căldura aia, numai vinul alb se putea bea. Era, într-adevăr, un vin uşor şi alături de gustul picant al salamului şi de pâinea tare căpătă aromă de fructe mucegăite şi de lemn.

– Pământul ăsta, mi-a spus, aparţine familiei mele.

Mi-am plimbat privirea de-a lungul câmpurilor (cu grâu, bănuiam), dar nu-mi dădeam seama unde erau limitele cadrului. Şi asta nu era tot, a continuat. Mai era o bucată mare de pământ la jumătate de oră distanţă de mers cu maşina şi terenurile din Puglia, o livadă de măslini, o vie, o păşune aproape de casă... Aşadar, m-am gândit, proprietăţile de familie erau cu adevărat o adunătură de terenuri, dar de ce simţea nevoia să mi le înşiruiască pe toate? Mi s-a părut că înţeleg abia când Pietro mi-a spus că unul era pe numele lui.

– Geolog, bucătar şi proprietar de pământ, am glumit eu, dar el a rămas serios.

Odată licenţiat, mi-a spus, inclusiv pământul la care ne uitam noi, avea să fie trecut pe numele lui. Într-o zi sau alta, toate proprietăţile familiei aveau să fie ale lui.

– De ce, Gabriele nu se pune?

– Stai tu liniştită, lui Gabriele o să-i dea un ditamai teancul de bani dacă şi când va hotărî să-şi ia diploma de licenţă. Dar el nu vrea să aibă nimic de-a face cu pământul.

În ce-l privea pe Vittorio, el renunţase la tot cu ani în urmă, când îşi luase tălpăşiţa.

Am rămas acolo să privim grâul şi să muşcăm din pâinea pe care o adusese. Am început să analizez ideea, pentru mine nouă şi necunoscută, de moştenire, încercând să înţeleg cum era gândită împărţirea bunurilor între cei trei copii. Unul urma să primească un teanc de bani, unul nimic şi unul *un loc*.

– Şi ce o să faci cu tot pământul ăsta?

– Păi, dacă știi să-l valorifici, produce chiar mult. Dar, în mod evident, nu am nici cel mai mic motiv să o fac. Nici nu se pune problema.

A luat o gură de vin și o mușcătură din sandvici.

– Ai idee cât valorează, cu totul, pământurile astea? Sute de milioane de lire, poate un miliard.

– Fă-mă să înțeleg, asta înseamnă că ai tăi sunt bogați?

– Pe hârtie, da. Dar în mintea lor sunt la fel de săraci ca în ziua în care au venit pe lume. Sapă grădina, fac pastele în casă. Nimic nu trebuie irosit. Hainele vechi nu le aruncă, le peticesc și le poartă până când devin niște zdrențe.

Spusese toate astea cu dispreț, dar apoi mi-a zâmbit cu subînțeles.

– Știi ce o să fac cu pământul?

– Nu, ce?

– Îl vând.

Am privit parcelele cultivate care urcau și coborau neobosite și fără margini, ca o plapumă peste un uriaș adormit.

– Și ai tăi n-o să spună nimic?

– Ce să zică?

Pietro susținea că acel pământ nu-l luaseră pentru ei, ci pentru copii, ca să le asigure un trai. Vremurile se schimbaseră; acum existau multe alte moduri de a-ți câștiga traiul, pe lângă munca pământului.

– Altfel, de ce-și imaginează ei că studiem eu și Gabriele?

– Dintr-un moft, am spus sec în timp ce-i întindeam ce mai rămăsese din sandviciul meu. Era prea cald ca să mai pot mânca.

– E mâncare de săraci, știu... Într-o zi o să-mi permit să te scot la masă ori de câte ori o să vrei. Te duc să bei rosso de Montepulciano[1], să mănânci friptură de struț și caviar – și ce naiba mai e? O să am grijă să nu-ți lipsească nimic.

– Nu vreau struț și caviar. Te vreau doar pe tine.

---

[1] Vin nobil D.O.C. produs în regiunea Toscana, în zona orașului Siena (n.tr.)

Banii nu mă impresionaseră niciodată. De când eram copil, purtasem cu mândrie hainele decolorate ale fratelui meu, mersesem fără probleme cu maşina noastră ruginită şi cu încălzirea stricată. Călătoriile, în Jamaica sau în Mexic, nu le făcusem cu rezervări la hotel, ci locuind la localnici, dormind pe saltele aruncate pe jos. Cu toate astea, faptul că descopeream că iubitul meu – un băiat din provincie, care avea pe numele lui cinci cămăşi şi un ciocan geologic – era, ce să vezi, un bărbat bogat şi mă eliberase de o greutate pe care o purtam pe umeri, fără să ştiu, încă din copilărie. Greutatea provizoratului: toate casele în care stătusem cu chirie şi toate şcolile noi, toate afacerile falimentate şi căsătoriile noi. Dar Pietro şi cu mine nu trebuia să suportăm greutatea dată de atâta libertate. Şi cu varza grasă în oală, şi cu slănina în pod. Da, a trebuit să recunosc, cu o doză de ruşine, că eram foarte fericită că apăruseră în peisaj banii ăia. Foarte fericită.

– Atunci înseamnă că îţi permiţi o călătorie în Grecia, am spus cu un zâmbet care nu ascundea nimic.

A zâmbit şi Pietro, descoperindu-şi dantura.

– Tatăl meu a fost deja de acord: oricum, n-o să fim singuri, ci cu părinţii tăi. Asta înseamnă că, mai devreme sau mai târziu, va ceda şi mama.

Abia aşteptam. Aveam senzaţia că sunt atât de uşoară că aş putea să planez deasupra acelor câmpuri brăzdate de soare până în punctul lor cel mai îndepărtat, acolo unde acum degetul lui Pietro îmi arăta o clădire albă cu acoperişul din ţiglă. Mi-a spus că aia era biserica pe care o construise bunicul lui, împreună cu alţi localnici, folosindu-se doar de pietrele luate din râul din vale şi cărate la deal cu roabele şi cu mâinile goale.

– O să te duc acum acolo, a spus, în timp ce se ridica în picioare.

Pornind pe drumul cel mai puţin direct către Vallesaccarda, am desenat toată după-amiaza cu maşina un desen incert pe dealuri. Din când în când, îl rugam să oprească maşina ca să pot fotografia spicele de grâu ce păreau făclii aprinse în soarele amurgului. Pietro

m-a dus în orășelul unde, adolescent fiind, își făcuse prieteni nepotriviți. Mi-a arătat câmpul pe care, cu mulți ani în urmă, Gabriele aruncase cu un bulgăre în el. Zăpada se topise puțin în interiorul acelei sfere compacte de zăpadă, prin urmare, la impactul cu tâmpla lui, s-a transformat într-o bucată de gheață – dar Gabriele fusese cel care plânsese la vederea sângelui fratelui său care păta zăpada, așa cum vinul roșu oferă botezul feței de masă la prânzul de duminică. Mi-a arătat un sat rahitic în vârful unui munte, un loc care aducea atât de mult ghinion că nici nu puteai să-i pronunți numele. Dacă locuitorii din zonă îi auzeau numele, se descătușau într-o avalanșă de atingeri în părțile intime și semne ce mimau coarnele[1]. Mi-a explicat că, dacă mergi acolo, sunetul pașilor răsună pe străzile pustii ca un tic-tac neașteptat care face să apară în ușile caselor femei bătrâne și tăcute, așa cum ploaia scoate la suprafață râmele.

Dar apoi, în sfârșit, Pietro a luat mâna de pe schimbătorul de viteze ca să salute un domn în vârstă și am recunoscut locul în care ne aflam: drumul la deal care ducea în centrul orașului Vallesaccarda. Mi s-a pus un nod în gât. Nu eram deloc pregătită să mă întâlnesc cu mama lui; nici nu mă gândisem la ce aveam să-i spun sau la cum aveam să mă comport. Singurul lucru pe care-l făcusem ca să mă pregătesc pentru această întâlnire fusese să-i cumpăr un cadou: o eșarfă de mătase de culoarea untului cu nuanțe de maro, delicată ca aripa unui fluture, pe care-o cumpărasem dintr-un magazin de pe strada Roma. Pietro îmi sugerase să i-l dau cu dezinvoltură, ca să nu se jeneze. Dar acum mi se părea absurd să-i fac cadou ceva ce știam că nu ar fi purtat niciodată.

Pietro, care-mi citea atât de bine gândurile, mi-a așezat o mână liniștitoare pe coapsă.

– Nu te speria, nu mergem acasă. Nu încă. Aș vrea să te duc la barul din Piața Centrală. Ai chef?

---

[1] Serie de gesturi ritualice, care au ca scop alungarea ghinionului (precum bătutul în lemn sau scuipatul în sân) (n.tr.)

Am făcut un semn generic că da.

– Adevărul este, a spus în timp ce parca maşina, că abia aştept să mă arăt acolo cu tine în rochia asta care-ţi vine atât de bine, frumoasă şi bronzată, ca să vadă, încă o dată, cât sunt ei de amărâţi. Să moară toţi pe loc de invidie.

Pietro a făcut un semn din cap unui bărbat mic şi îndesat din faţa barului. Un cod secret care ne-a permis accesul în interiorul întunecat al localului. Am simţit în spatele meu privirea transpirată a bărbatului care mă studia cu aprobare, în timp ce Pietro comanda, în dialect, două cafele, strângând mâna barmanului. De jur împrejur, bărbaţi aplecaţi deasupra meselor, strânşi unii lângă ceilalţi parcă formând grămezi de rugby, fumau, beau, jucau *scopa*[1]. În afară de Fecioara Maria, eram singura femeie din încăpere. În timp ce beam cafeaua, ochi negri străpungeau vălul de fum ca să mă mângâie, fără să facă niciun efort de a privi în altă parte, fără niciun strop de prefăcută galanterie, fără niciun comentariu. Acei bărbaţi nu doar că mă voiau pe mine, voiau să fie în locul lui. Am fost cu atât mai conştientă de hăul care-l separa de ceilalţi locuitori ai oraşului. Din punct de vedere psihologic, filosofic, intelectual, din toate punctele de vedere, Pietro nu aparţinea acelei lumi. Nici nu se născuse acolo.

Era evident, după expresia de pe chipul lui, că obţinusem efectul dorit şi i-am împărtăşit satisfacţia. În timp ce lăsa ceaşca pe bar, mi-a spus:

– Se face târziu. Ar fi cazul să ne mişcăm.

– Deja?

Locul ăla era o groapă cu lupi, dar, chiar şi aşa, am fost dezamăgită.

– Altfel mama o să înceapă să creadă că am fugit la Las Vegas ca să ne căsătorim.

Să ne căsătorim? Ai lui încă nu ştiau nici că locuim împreună.

---

[1] Joc de cărţi tradiţional în Italia, care se joacă cu un pachet de 40 de cărţi standard italieneşti, de către doi sau patru jucători, în pereche (n.tr.)

16

În maşină, în faţa casei lui Pietro, am încercat să păstrez acea senzaţie de suflet uşor pe care ziua petrecută împreună mi-o dăduse. Dar era lichidă precum o promisiune spirituală la ieşirea din biserică şi se scurgea cu fiecare pas pe care-l făceam spre uşă, până când, odată ajunsă în prag, nu mai rămăsese nimic.

– Gabriel, am spus.

Era acolo, în pragul uşii, de parcă s-ar fi teleportat în acel loc uitat de lume şi mi-a venit să-i sar în braţe ca semn de recunoştinţă.

– Bună, Gabrie', a spus Pietro în timp ce intra, cu o voce la fel de plată ca a televizorului care se auzea în casă. Unde-i mama?

Ea s-a materializat din întunericul holului ştergându-şi mâinile cu şorţul. Am pupat-o pe obraji.

– Bună seara, doamnă.

Numele ei de botez era Lidia.

– A întârziat autobuzul?

Din fericire, Pietro a răspuns în locul meu:

– Mamă, după ce am luat-o pe ea, a trebuit să mai rezolv nişte lucruri.

A trebuit să-mi înăbuş un zâmbet gândindu-mă la lucrurile pe care le rezolvasem împreună pe scaunul pasagerului din maşina lor: sub rochie încă păstram cu gelozie durerile acelor momente.

Când tatăl l-a chemat pe Pietro afară, am cotrobăit în geantă după eşarfă. A luat-o cu mişcări lente şi a mormăit:

– Ce e asta, pentru cap?

Gabriele şi-a dat ochii peste cap. Am încercat să-mi amintesc că era doar deprimată. Pe fereastră l-am văzut pe Pietro care manevra tractorul ca să-l parcheze în hangar. Huruitului bestiei i s-a alăturat mârâitul unui câine, care purta un palton vechi maro, ca un eremit. Era mai mult ca sigur Geremia, câinele care nu era, de fapt, un câine adevărat.

Când m-am întors, am constatat că mă lăsaseră singură în bucătărie. M-am simţit pierdută, incapabilă să mă mai bucur de singurătate. Nu ştiam ce să fac, dacă să-l aştept pe Pietro sau să mă duc după Gabriele care se ascunsese în cea mai întunecoasă încăpere a casei. Îi vedeam profilul, sever şi rafinat în acelaşi timp, conturat de lumina televizorului. Era chiar acolo pe canapea, la câţiva paşi de mine, dar nu m-am dus.

În seara aia, la cină, totul a fost însă diferit, cu toate că televizorul era comandat să meargă. Soarele era o lumânare care nu voia să se stingă. Aproape că puteam spune că e cald. Dar cea mai evidentă diferenţă era chiar existenţa unei conversaţii – o dezbatere politică pornită de Gabriele.

– Cei care emigrează din Italia realizează foarte repede că restul lumii ne vede, de fapt, aşa, a spus cu vocea tunătoare şi chipul înflăcărat, uitând să mănânce din farfuria lui de paste spiralate fusilli. Suntem toţi italieni şi atât, nu au nicio importanţă nuanţele culturale pe care noi le dezbatem aici. Din câmpia Padana, sicilieni, sarzi. Ce naiba, suntem încă înainte de Risorgimento[1]?

– Gabrie', tu vorbeşti mereu de cultură, de istorie. Da' cu ce ne priveşte? a răspuns Pietro. Există un singur factor: *e' sord*[2]. Este doar o chestiune economică. Cei din Nord nu vor să plătească taxele dacă le încasează hoţii de la Roma. Nimic mai mult.

---

[1] Procesul social, politic şi administrativ care a avut ca rezultat final unificarea statelor din Peninsula Italiană într-o singură naţiune, în anul 1870 (n.tr.)

[2] *Bani.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

– *I' 'na vota in Svizzera aggio conosciuto nu friulano*[1], a intervenit tatăl mestecând și a adăugat ceva de genul: Nu am înțeles o iotă.

– Tată, probabil că nici el n-a înțeles o vorbă din dialectul tău, a spus Gabriele cu încetinitorul și ridicând vocea cu exasperare, înainte de a i se adresa din nou lui Pietro: După cum bine știi, nu sunt șovin, dar cum se poate accepta ca un secesionist dement precum Bossi[2] să devină chiar senator, să pretindă că este purtătorul de cuvânt al Nordului Italiei.

Mama s-a ridicat de la masă.

– Cine mai vrea niște paste?

Era mai mult o acuză decât o ofertă, dar era și breșa în conversație pe care o așteptam ca să spun – mânată de obiceiul meu enervant de a ține la corectitudine – că pastele erau foarte bune. Gabriele a dat la o parte polonicul întins, cu un gest de enervare, în timp ce Pietro și tatăl, fără măcar să ridice privirea, au lăsat-o să le mai pună. Mama s-a încruntat când a văzut că farfuria mea era încă plină cu porția imposibil de mare pe care mi-o pusese și s-a așezat la loc cu o grimasă de nerăbdare. Oare cât avea să mai dureze inițierea asta?

– Etimologic vorbind, Padania este un cuvânt foarte recent, a reînceput Gabriele. Aș putea spune chiar inventat.

Am privit-o pe Lidia, cu basmaua pe cap, care mânca pastele fără plăcere, cu privirea fixă în farfurie, parcă încercând să-mi blocheze vorbăraia bărbaților. A tinerilor. Am urmărit-o cum își ștergea sosul de pe buze cu dosul aspru al mâinii. Ceva din gestul ăla mi-a provocat un val de compasiune. Chiar eram pe cale să-i luăm mare parte din acel pământ pentru care îmbătrânise?

Am apropiat paharul meu, practic neatins, de Pietro, care mi-a făcut cu ochiul doar mie, banca lui de vin. Îmi dădeam seama că

---

[1] *Odată, în Elveția, am cunoscut un tip din Friuli.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] Umberto Bossi, lider politic italian de dreapta, membru fondator și șef al partidului Lega Nord (Liga Nordului) care militează pentru independența Padaniei, a Nordului înstrărit al Italiei (n.tr.)

nu mai are răbdare cu fratele lui, care etala o dezaprobare morală exprimată în vorba tipică din Posillipo[1] şi potenţată de alcool. Pietro răspundea acum doar prin pufăituri şi propoziţii scurte într-un amestec de italiană şi dialect, poate din respect faţă de tată, care însă nu mai emisese nicio opinie şi se scobea în dinţi cu un deget.

Şi totuşi, ce frumos era să fii în casa aia când era şi Gabriele! Nu numai că împreună eram trei – tinerii erau mai numeroşi decât cei bătrâni –, dar Gabriele se comporta exact cum o făcea când era cu Madeleine şi cu ceilalţi prieteni ai lor arhitecţi în jurul mesei noastre strâmbe din strada De Deo. Îmi plăcea cum se înflăcăra pentru o chestiune politică ce ne privea prea puţin, cum scanda fiecare cuvânt şi devenea polemic. Îmi plăcea că reuşea să scoată de la Pietro păreri pe care nu le mai auzisem, că-l determina să aleagă o direcţie şi să-i susţină cauza cu ardoare. Chiar şi cu înjurăturile, înăbuşite din bună creştere, Gabriele nu numai că umplea golul acelei case de ţară, ci îi şi scuipa în faţă. Şi de fiecare dată când îi întâlneam privirea mi se părea că văd acolo, condensat sub o presiune plăcută, un mic diamant, secretul nostru, acela că locuiam toţi împreună la Napoli.

M-am simţit şi mai încrezătoare atunci când, după cină, Pietro m-a scutit de încă o propunere jenantă de a spăla vasele făcându-mi încă una dintre propunerile lui tentante:

– Vrei să vii cu mine să-l cunoşti pe vărul meu Antonio?

Sufrageria mătuşii Gina, unde am luat loc pe o canapea moale, semăna cu un magazin de bomboniere, era plină de bibelouri şi porţelanuri în formă de păstoriţe, mori de vânt şi găini, fiecare pe milieul lui. Pe măsuţa cu intarsii din faţa noastră, mătuşa a aşezat un platou cu diverse feluri de biscuiţi cu unt. În decorul ăla plin de zorzoane, fiul ei Antonio, stând în picioare lângă şemineu, părea

[1] Cartier rezidenţial din Napoli, integrat din punct de vedere administrativ în oraş în anul 1925 (n.tr.)

aproape un intrus, cu barba neîngrijită care-i creștea în smocuri, cămașa descheiată și primele semne de burtă. Era cam cu zece ani mai mare ca noi și avea niște ochi înconjurați de riduri chiar și când nu râdea, care aveau o expresie mereu vag amuzată.

– Mănâncă, sunt buni, mi-a spus, și apoi a adăugat fără măcar să întoarcă privirea: Mamă, poate că preferă o ciocolățică.

Am încercat să mă opun, dar mama lui sărise deja în picioare și pornise, târșâindu-și papucii până la bucătărie. Imediat ce ea a plecat, mi-a spus:

– Ce bine, Eddie, că ai venit în Vallesaccarda. Nu mai suportam să-l aud pe ăsta cum se perpelește din iubire. Gemea ca un câine bătut.

I-a făcut cu ochiul lui Pietro și a schimbat tonul vocii:

– Știu și eu puțin cum e să ai o relație la distanță. Odată, acum câțiva ani, aveam o iubită nemțoaică, Karin.

– Și ce s-a întâmplat?

– Eh, până la urmă nu... eu n-am...

Mătușa Gina s-a întors cerându-și scuze că nu mai are bomboane de ciocolată cu gianduia[1]. În câteva clipe, măsuța s-a umplut de dulciuri în asemenea măsură că aproape că nu mai avea loc tava cu cafea. M-a întrebat cât zahăr voiam în cafea.

– Pentru ea, o linguriță, mătușă, și niște lapte, ca să nu fie prea acidă, a spus Pietro lăsând să se înțeleagă că intimitatea noastră era una cotidiană și poate invitând-o să sape mai adânc.

M-am uitat la Antonio care sorbea din cafea cu cotul sprijinit de polița șemineului. Gesturile și tonul pe care le folosea cu mama lui sugerau că nu este un intrus, ci mai degrabă adevăratul stăpân al casei. Ca drept dovadă, el, și nu mătușa Gina, a fost cel care a început să-mi pună întrebări despre Wahington, D.C. Nu m-au deranjat întrebările. Nimic din mediul ăla nu mă deranja: creaturile fantastice din porțelan care mă vegheau, ciocolata care mi se topea

[1] Ciocolată specială care conține în jur de 30% pastă de alune (n.tr.)

în gură, coapsa lui Pietro care se apăsa simțitor pe a mea. Mătușa s-a aplecat în față ca să asculte toate locurile comune pe care le spuneam despre capitală, din când în când mărea ochii cu o uimire autentică sau îmi întindea cutia cu bomboane de ciocolată, dar fără să-mi spună că sunt prea slabă și că trebuia să mă îngraș. Într-un final, l-a felicitat pe Pietro pentru că-și găsise „o fată foarte frumoasă și chiar și deșteaptă", dar, în loc să-mi facă plăcere, acel compliment m-a făcut să mă gândesc cu amărăciune că poate era ceva dezacordat din punct de vedere cultural – chiar greșit – în atitudinea Lidiei.

Antonio a lăsat ceașca goală pe poliță.

– Ia veniți afară. Vreau să vă arăt ceva.

Întunericul cuprinsese deja satul: greierii zgâriau aerul proaspăt, stelele perforau cerul. Pentru că nu avea trotuar, strada părea un zid lung: aproape toate clădirile erau noi, probabil construite după cutremurul din '80. Mai rămăseseră în picioare doar câteva case vechi, pe care le recunoșteai după tencuiala degradată, luminile stinse și buruienile crescute în streșini. Antonio ne-a condus tocmai la o astfel de casă, un fel de depozit aflat la parterul clădirii. A scos lacătul și a deschis larg ușile din lemn de parcă ar fi tras cortina unei scene întunecate.

Pietro a exclamat:

– Incredibil, deci ai luat-o până la urmă!

– E o frumusețe, a spus vărul lui intrând în garaj.

– Motor turbo, caroserie albastru închis, cd player cu ecran frontal detașabil.

– Nu mi-ai spus nimic. Și încă nici nu te-ai apucat de teza de licență, ce noroc pe capul tău.

Cei doi bărbați au vorbit despre cai-putere și de transmisie trecându-și degetele peste acel break de parcă ar fi fost o mașină a timpului. Antonio a deschis ușile cu telecomanda, ridicând larg portbagajul ca să ne arate cât era de spațios și acel gest foarte simplu mi-a trezit o amintire foarte îndepărtată, eu și fratele meu călătorind în portbagajul break-ului nostru, cocoțați peste o grămadă de

genți. Ce bine se vedea de acolo, dinăuntru: asfaltul alb al autostrăzii care se lungea ca o dâră, mașinile mari care ne urmăreau, America depășită cu greu. Oare unde avea să ne ducă de data aia mama? E posibil să fi fost vorba despre momentul în care ne-am mutat de la Boston la Washington, pentru că în dreapta noastră vedeam soarele apunând deasupra New Yorkului, un cer portocaliu care se topea ca una dintre acele înghețate pline de coloranți și conservanți pe care nu aveam voie să le mâncăm. N-am simțit nicio părere de rău că nu ne-am oprit, niciun regret pentru că plecam de tot, doar plăcerea călătoriei.

Când ne-am întors acasă la părinții lui Pietro, am aflat ce se întâmplase cu iubita nemțoaică a vărului. Totul se stricase, mi-a povestit șoptit, când Antonio o lăsase baltă la Hamburg ca să meargă să aibă grijă de tatăl lui bolnav și, dintr-un motiv sau altul – starea psihică a mamei lui, examenele de la Facultatea de Drept, eventualitatea morții tatălui –, nu se mai întorsese niciodată. Dar asta nu era tot. Antonio ascundea un secret întunecat, pe care nu-l știa nimeni în afară de Pietro: între timp, în Germania, se născuse fata lui. Mergea să o viziteze pe ascuns, fără să știe mama lui sau familia extinsă... o făcea din când în când, atunci când slujba și circumstanțele îi permiteau să o facă. I-am promis lui Pietro că Dumnezeu mă va trăsni dacă aveam să-i spun vreo vorbă despre asta lui Antonio când avea să vină, peste două zile, să mă ia pentru a mă duce la Trevico.

În dimineața plecării, mi-am făcut bagajul cu o urmă de melancolie și ușurare, care refuzau să se amestece într-un sentiment definit. Pietro a apărut în cameră și s-a dus direct la biroul lui din copilărie, mâzgălit cu pix albastru, un mic muzeu dedicat pietrelor. A luat ceva, apoi a venit la mine.

– Dacă tot n-am apucat să căutăm împreună monede romane... poftim.

Mâna i s-a deschis și a apărut o mică sculptură din metal închis la culoare. Îi lipseau capul și brațele, fapt care scotea și mai tare în

evidență pieptul plin, atletic. O bucată de stofă care-i cuprindea bustul era legată în jurul taliei și aluneca între coapse. Picioarele erau musculoase, puțin desfăcute și îndoite, sugerând actul de a alerga. Poate participa la o întrecere sau fugea de ceva. Figurina era suficient de mică pentru a fi o jucărie, dar prea bine proporționată din punct de vedere anatomic și mult prea grea – cel mai probabil era făcută din plumb. Poate era reprezentarea unui zeu sau mai degrabă o efigie de pe un altar de familie, un semn care să amintească de o persoană dragă care nu mai era.

– Nu pot, Pietro. E prea prețioasă.

Dar între timp mi-o așezase deja în mână; am simțit greutatea ei rece cum mi se afundă în palmă.

– E doar ceva gunoi din Antichitate, am găsit-o pe pășune. În plus, ce e al tău e și al meu, nu? Asta dacă nu te răzgândești.

– Să mă răzgândesc apropo de ce?

– Să vrei să fii cu altul.

– Hai, Pietro. O să port asta cu mine în fiecare clipă în care vom fi despărțiți. Îți jur.

După ce a ieșit din cameră, am așezat sculptura pe pat. Înainte să plec aveam să o pun în buzunar: din cauza unei vechi și sănătoase temeri de hoți, nu aveam încredere să țin acea comoară în bagaj, ca să mi-o transporte până în Cartierul Spaniol.

Antonio a ajuns mai devreme, iar Pietro a profitat de ocazie ca să studieze mașina la lumina zilei. Dar trebuia să amâne o plimbare cu mașina pentru că vărul lui, care deja așezase bagajul meu în portbagaj, se oprea toată ziua la Trevico unde avea o mică slujbă într-un birou de avocatură. Nu-mi mai rămânea de făcut decât turul de salutări. Tatăl nu era, dar Gabriele da. Din ușă, cu ceașca de cafea în mână, a strigat de parcă ei i-ar fi putut păsa:

– Mamă! Pleacă Eddie.

Lidia a apărut pe mica terasă. M-am apropiat ca să-i strâng mâinile încă umede de la treburile casnice și am sărutat-o pe obrajii mereu roșii.

– Mulțumesc pentru tot, doamnă.

– Pentru nimic, a răspuns cu amărăciune.

L-am salutat pe Gabriele. A fost o salutare caldă, ca de obicei, apoi a intrat în casă. Mașina era deja pornită și afuma găinile. Am urcat în dreapta lui Antonio. Pietro a băgat capul pe fereastra pasagerului pentru ca mai apoi, la câțiva pași de mama lui, să mă sărute pe buze, un sărut grăbit, dar nu mai puțin extravagant.

– Drum bun, baby, a spus, apoi a adăugat cu voce tare, în timp ce noi mergeam în marșarier pe alee: Ne vedem acasă!

Într-o primă fază, nu am dat importanță acelor cuvinte atât de naturale, chiar banale. *Ne vedem acasă*. Am reușit să le asimilez doar după câteva momente. Acum, noi trei formam un triunghi făcut din priviri laser. Eu n-o pierdeam din ochi pe Lidia, cu masca ei obișnuită; pe când ea, de pe terasă, îl privea pe Pietro, care avea o mână peste gură, parcă vrând să-și ia înapoi cuvintele; la rândul lui, el mă privea cu ochi mari și muți. Din mașina în mișcare, îl vedeam tot mai puțin: devenea tot mai mic sau aleea se lungea ca un elastic, atât de întins încât risca să plesnească dintr-un moment în altul. Era evident că Pietro nu o spusese intenționat, că nu fusese un act de eroism. Oare mama lui auzise? În momentul ăla, adevărul era gol și crud și la fel deveneau și minciunile, și subterfugiile de care abia atunci îmi dădeam seama și era clar pentru toată lumea, mai puțin pentru Antonio, care nu își dăduse seama de nimic, fiind concentrat să privească în oglinda retrovizoare pentru a nu călca cocoșul.

Am văzut-o pe Lidia cum se întoarce spre ușă, cu spatele puțin încovoiat, trecându-și mâinile peste șorț, parcă pregătindu-se fără chef să reia treburile domestice. Poate că nu auzise, sau auzise, dar nu trăsese încă nicio concluzie. Puii erau toți în viață. Roțile erau acum pe asfalt, iar Pietro a dispărut după colț.

Mi-a revenit răsuflarea. Mașina break de familie a lui Antonio era ca un glonț enorm care aproape că umplea străzile din sat, dar cu toate astea aluneca ușor, de parcă ar fi fost unsă cu ulei și fără

niciun zgomot – geamurile erau închise, aerul condiționat pornit. În felul ăsta, satul părea doar o iluzie.

– Silențioasă, nu? m-a întrebat Antonio.

– Da, așa este.

Dar oare ce era atât de rău, m-am gândit, dacă ieșise adevărul la suprafață? Că doar nu comisesem nicio infracțiune. Oricum, mai devreme sau mai târziu, Pietro i l-ar fi spus. Și, mai devreme sau mai târziu, mama lui ar fi trebuit să ia act de prezența mea. Era vremea. Poate că, până la urmă, acel lapsus fusese un lucru bun. Prin acel moment de neatenție, destinul voise să ne ajute, să ne determine să mișcăm lucrurile. Acum începeam să simt o răcoare plăcută, care nu se datora doar aerului condiționat.

– Și cu tot confortul.

– E foarte comodă.

Senzația nu a durat decât câteva secunde. M-a apucat o senzație de rău greu de definit și mi-am pipăit buzunarul. Am tresărit. Lăsasem efigia romană pe cuvertura din camera lui Pietro. M-am simțit o mincinoasă, incapabilă să mențin și cea mai banală promisiune de dragoste. Mi-am cerut scuze față de Antonio și l-am rugat să ne întoarcem; el a consimțit cu un:

– Nicio problemă, *Fräulein*[1].

Ba chiar a părut încântat că poate să-mi arate o întoarcere în U cu servodirecție.

Mașina era o șoaptă pe drumul de întoarcere, până când cauciucurile au început să agite pietrișul din fața casei. Aleea se golise de oameni și de găini. Am coborât din mașină și m-am dus în grabă la ușă. Era deschisă: am intrat. Nu era nimeni în bucătărie. Am înaintat strigând:

– Pietro? Gabriele?

Televizorul trăncănea fără public. Am mers în continuare pe hol. Încă nimeni. În momentul ăla m-am gândit să urc repede în cameră,

[1] *Domnișoară*. În limba germană (n.tr.)

să înșfac statueta și să mă strecor afară. Ca o hoață. Măcar așa m-aș fi ferit de Lidia și aș fi evitat alte salutări, alte drame. Cu toate astea, îmi bubuia inima în piept de la primele trepte. M-am blocat dintr-odată când am auzit voci venind din demisol.

– Mamă, dar de ce trebuie să faci o dramă din asta? Nu mai suntem în 1962.

Era vocea lui Pietro, joasă și tensionată.

– Ai dreptate, s-a auzit vocea ei, dar cu o forță de care nu o suspectasem. Mergi, mergi! N-ai decât să te întorci la Napoli cu fetița aia. Urcă-te într-o barcă și mergi în Grecia sau unde ai chef. Nu mă interesează. Ești cel mai rău dintre fiii mei.

Am luat sculptura romană și, clătinându-mă ca o molie orbită de lumină, am ieșit pe furiș. Nu mă văzuse nimeni.

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 16 mai

Dragă Heddi,

Iar mă apuc să-ți scriu fără să știu de unde să încep. După ce am citit e-mailul tău de trei, patru, cinci ori, am avut o mie de lucruri să-ți spun, fragmente.

Nu-ți ascund că și azi încă mai construiesc castele în aer. Mă gândesc la mine. Și mă gândesc la momentul în care o să mă satur și n-o să mai suport ceea ce mă înconjoară. Atunci voi reuși să fiu liber. Să plec fără țintă, fără o limită de timp și poate că atunci voi avea curajul să te sun și să-ți cer adresa și poate voi veni la tine, chiar și doar pentru o zi, ca să te mai privesc o dată în ochi, ca să-ți mai aud o dată vocea...

Mi-aș dori să fiu băiatul care eram acum cinci ani. Sau măcar ceva asemănător. Dar descopăr că sunt un adult (încerc să mă conving de asta), nu am probleme economice, desigur, nu sunt Donald Trump, dar îmi lipsește restul. Încă visez să lucrez în domeniul meu. Am trimis CV-ul unei firme australiene, nu se știe niciodată.

Din când în când, încerc să mă îndrăgostesc, dar în scurt timp îmi dau seama că mă mint singur. Am citit Coelho, dar nu mi-a schimbat viața, am făcut uz de droguri, dar cu același rezultat. Atunci am început să mă adaptez situației, încerc să mă conving că tot ce am făcut, toate acțiunile mele au fost dictate de voința mea, de dorința mea instantanee. Problema de fond este însă pierderea memoriei istorice: nu-mi amintesc ce-mi doream în momentul în

care am acționat, dar sunt sigur că-mi doream ceva. Acum nu mai am încredere în niciun instinct, nici în cel care-mi spune să-mi dau demisia și să mă urc într-un avion. Oare voi găsi curajul să o fac? Și chiar dacă-l voi găsi, vei mai fi acolo?

Te îmbrățișez,

p.

17

Oare visam? Pietro şi cu mine călătoream împreună spre Atena? Atena în Grecia şi nu Athens în Ohio? Feribotul se legăna făcând să i se reverse piscina sărată din aer liber, o mică mare pătrată. În jurul piscinei, norvegieni, spanioli şi nemţi, cu vârste în jur de douăzeci de ani, în papuci ortopedici Birkenstock şi cu bandane în culori pastel, beau şi cântau la chitară ca să se pregătească pentru noaptea lungă care ne aştepta. Ăsta era chiar mediul potrivit pentru Luca, m-am gândit, dacă aşa fusese atmosfera şi când traversase el Marea Adriatică. Îmi doream ca eu şi Pietro să mimetizăm cu acea mulţime şi, cel puţin în aparenţă, reuşisem. La fel ca ei, aveam pielea aurie şi perne improvizate, adică rucsacurile noastre, deja pătate de motorina care acoperea puntea şi îngreunaţi de proviziile cumpărate din hipermarketul din portul din Brindisi: un salam, două baghete, apă şi vin. Şi la fel ca ei, amânam somnul bând vin roşu direct din sticlă şi vorbind în engleză cu colegii noştri de pat.

Cu toate astea, în ciuda faptului că pentru mine scena nu era una nouă, mi-am dat seama că noi doi împreună nu ne puteam integra cu adevărat în acel grup. Pentru ceilalţi, Grecia nu era decât o etapă dintr-un itinerar, unul dintre multele noduri de pe o frânghie mult mai lungă şi bine asigurată pe care aveau să coboare până în Turcia, sau cel mult în Egipt, înainte să urce înapoi la ziua lungă a Nordului, la civilizaţie, la normalitate. După Grecia, noi aveam să ne întoarcem în ghemul de străzi care era Napoli, care pentru unii dintre ei era probabil un alt nod din Lumea a Treia, dar pentru noi era *acasă*. Şi de fiecare dată când un nou coleg de călătorie ne întreba cu

dinții lui albi: *So, where do you come from?*, simțeam față de oraș un amestec milenar de mândrie și jenă care-mi strângea stomacul. Dar probabil că era și din cauza mirosului puternic de țiței, a frigului și a mării agitate și tot mai negre.

Cu toate astea, entuziasmul meu dădea pe dinafară la fel ca apa din piscină, îmi venea să urc în cel mai înalt punct al navei și să urlu în cele patru vânturi[1]. Entuziasm izvorât nu doar din faptul extraordinar că Pietro primise permisiunea să plece în plin sezon de recoltă. Și nici pentru mica aventură care ne aștepta, pentru chipurile dragi pe care aveam să le revăd curând. Era entuziasmul unei persoane care este pe cale să primească o recunoaștere mult așteptată. În câteva ore, tatăl meu matematician și mama mea vitregă psihoterapeut ar fi avut ocazia să ne vadă pe noi doi împreună și să facă ceea ce nimeni nu reușise să facă – nici prietenii noștri și cu atât mai puțin părinții lui, dar nici măcar Pietro și cu mine într-o noapte întreagă de jurăminte. Eram convinsă că ei doi ar fi fost în stare să identifice acel lucru care ne consuma, dar fără de care viața nu mai avea niciun sens și ar fi știut să-i dea *un nume*. „Iubire" sau „Pasiune" era prea puțin. Și cu acel nume, oricare ar fi fost el, legătura noastră avea să capete, în sfârșit, o formă concretă precum bazaltul, precum alexandritul, a unui diamant negru. Pentru că, altfel, cine ar fi putut spune că nu fusese totul doar un vis, o stea care se stinge imediat ce soarele iese din Marea Ionică.

Am ajuns la hotel înaintea alor mei, care urmau să aterizeze, să-și recupereze bagajele și să treacă prin vamă. În sfârșit, am putut să ne spălăm, Pietro a ieșit din baie cu părul ud, un prosop în jurul taliei și pieptul gol brăzdat de razele de lumină ce intrau prin jaluzelele închise. Am fi putut foarte bine să facem dragoste, pentru că rezervasem o cameră doar pentru noi.

---

[1] Aluzie la gestul făcut de profetul Daniel pe mare. Cele patru vânturi pot reprezenta cele patru puncte cardinale sau patru fiare. (n.tr.)

– Şi dacă vin ai tăi? Ne facem de rahat. Nu-mi permit să fiu şi cel mai rău fiu, şi cel mai rău ginere.

Eram prea încântată de alegerea lui semantică pentru a mă lăsa abătută de gândul la mama lui, de care ne despărţeau două mări. În ce-i privea pe ai mei, Pietro nu avea de ce să-şi facă griji, cu atât mai mult cu cât şi-au anunţat venirea ciocănind temători la uşă.

Barbara m-a înghiţit într-o îmbrăţişare plină de cercei clincănitori, cârlionţi de culoarea chihlimbarului, paiete şi pistrui. Ne-a scăpat un râs de uimire, de parcă ne-am fi întâlnit întâmplător în Atena. Oare făcusem la fel şi cu o vară în urmă în Turcia? Şi cu o vară înainte în Sardinia? Colecţionam, ca pe nişte amulete pe o brăţară a norocului, o succesiune de veri, începând cu prima, cea din Jamaica, atunci când aveam patru ani.

Ratasem prima întâlnire dintre Pietro şi tatăl meu, care acum studiau camera cu mâinile afundate în buzunare. Tatăl meu m-a strâns într-o îmbrăţişare lungă pe care a încheiat-o, aşa cum făcea şi cu pisicile, cu o serie de bătăi ritmice pe spate. M-am recompus şi am făcut prezentările. Barbara l-a îmbrăţişat pe Pietro de parcă era un prieten vechi.

– *Do you guys want to go take a shower?* i-am întrebat, spunându-i apoi lui Pietro: Poate vor să facă un duş.

– Înţelesesem, a murmurat fără să-şi ia ochii de la ei, parcă de frică să nu piardă ceva.

– *First a coffee, please!* a exclamat Barbara cu o teatralitate intenţionată.

– Aş vrea să fac eu cinste cu cafeaua, dar mai întâi trebuie să cumpăr nişte drahme, a spus Pietro, însă Barbara legăna deja seducător poşeta umflată şi pe jumătate desfăcută, în care se vedeau bancnote violete şi roşii mototolite, dar şi un colier cu închizătoarea ruptă, paşapoartele, un volum de poezii de Odysseas Elytis şi o singură şosetă portocalie.

Afară, firmele magazinelor şi plăcuţele străzilor erau toate într-un alfabet plăcut şi necunoscut. O zăpuşeală mătăsoasă umplea

străduțele. Am simțit că Pietro era tensionat, dar o ascundea foarte bine și oricum eram prea fericită ca să-mi pese. Am găsit un bar tapetat cu iederă și cu măsuțe afară care se bălăngăneau pe dalele străzii. În timp ce beam o cafea nisipoasă și dulceagă, Barbara l-a întrebat pe Pietro despre el, despre studii, despre frați. Erau toate întrebări respectuoase, dar alimentate de cofeină și de curiozitatea inepuizabilă care-i caracteriza nu numai profesia, ci și firea.

Eu făceam pe traducătoarea între ei doi, dar cu cât Pietro se obișnuia cu felul de a vorbi al Barbarei, cu atât mai puțin avea nevoie de traducere. Avea fruntea încruntată și privirea vie ca atunci când repeta pentru examenul de sedimentologie, dar manevra limba într-un mod surprinzător, ca un îmblânzitor de șerpi. Nu-l mai auzisem vorbind în limba engleză fără întrerupere și asumându-și atâtea riscuri. Eram fascinată.

– *Ok if I smoke?* a întrebat la un moment dat.

Barbara a făcut semn că da, spunând că atât ea, cât și tatăl meu fumaseră aproape toată viața.

– Vente cinque ani. Camels[1], a spus, căutând în privirea lui Pietro confirmarea că pronunțase bine cifra: avea darul rar de a face pe oricine să se simtă în largul său, să-i facă pe toți să-și spună secretele. Iar Pietro era prea domn ca să o corecteze; a aprins țigara cu un zâmbet sigilat, dar evident mulțumit.

Între timp, tatăl meu stătea în fața ceștii goale, dând din cap când spre noi, când spre trecători și lovind din picior cu aceeași cadență, parcă pentru a ține tempoul uneia dintre bucățile de Bach preferate. Era deja foarte bronzat: sângele indian provenea din partea familiei lui. Aproape că nu deschisese gura, nici măcar ca să spună cum era cafeaua, dar avea aerul mulțumit al unui bărbat care chiar din prima zi de vacanță și alături de familia reunită se bucură de umezeala care îi amintește de Texasul tinereții lui. Ce rol avusese Pietro în acea ecuație a mulțumirii era încă neclar.

[1] *Douăzeci și cinci de ani. Camel.* În limba italiană (n.tr.)

Pietro a fost chiar cel care i-a smuls primele cuvinte. I-a arătat către dalele de sub masa noastră şi l-a întrebat dacă, după părerea lui, erau de origine vulcanică. Tatăl meu a oprit metronomul piciorului şi a coborât privirea, dar întârzia cu răspunsul. Consimţământul Barbarei era subînţeles şi acum toţi trei îl aşteptam ca pe ace pe tatăl meu, de parcă nu ar fi trebuit să dea un simplu răspuns la o întrebare, ci o sentinţă irevocabilă de judecător. Şi-a încruntat fruntea ca o veche cizmă de cowboy, apoi a răspuns grav:

– Marmură, cred.

Odată pornită o discuţie bazată pe termeni latineşti despre geologie, chiar că nu a mai fost nevoie de serviciile mele de traducător. Vorbeau apropiat de parcă ar fi fost colegi. Pietro nu contenea să mă uimească: fusese în stare să intuiască, fără nicio indicaţie din partea mea, care era cheia către inima tatălui meu. Şi cheia îl făcuse să-i intre imediat în graţii.

Barbara şi-a sprijinit bărbia în mâini şi a răsuflat mulţumită.

– Ştii, Heddi, se vede imediat că tu şi Pietro aveţi o legătură specială. Se vede că e o relaţie solidă, onestă...

– Ah, da?

Iată-l, m-am gândit, cuvântul – *adjectivul* – care exprima ceea ce nu putea fi exprimat. Dar ea n-a adăugat altceva şi a trebuit să accept rapid că dacă Barbara, care trăia din cuvinte şi devora cărţile, nu avea o definiţie, atunci probabil că nici nu exista una.

Ea a întrebat cine mai voia o cafea grecească.

– *'Na ciofeca*[1], a declamat Pietro, care nu folosea aproape niciodată dialectul napoletan când era cu mine. Tatăl meu avea şi el pe chip aceeaşi expresie de panică şi dezgust.

L-am liniştit spunându-i că-i adusesem o pungă mare din cafeaua lui preferată, cumpărată înainte de plecare dintr-un bar din spatele Pieţei Garibaldi. Un loc puţin frecventat şi dezolant: fără ferestre, cu un singur bec simplu, un bar franjurat din lemn

[1] *O poşircă.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

fals și un barman orb și probabil mut. Dar proprietarii, doi frați în vârstă, prăjeau chiar ei acele grăunțe ce nu erau simple boabe de cafea, ci scarabei sacri care i-ar fi făcut invidioși chiar și pe cei de la Gambrinus – mulțumită chiar fratelui ciclopic, îmi plăcea să cred, care supraveghea procesul cu ochiul său bun (dar bun ca un al treilea ochi) și stabilea când era atinsă perfecțiunea.

Stricasem surpriza cadoului, dar ai mei au fost oricum extaziați și au izbucnit într-un Ura pentru Napoli care venise să ne salveze tocmai până la Atena. Văzând orașul așa, prin ochii lor, eram într-adevăr pregătită să-i iert tot. Scos din contextul lui, chiar și dialectul aspru din Cartier putea să se transmute în ceva frumos: un cod secret, un joc între doi amanți. Cu toate astea, am realizat, de la distanța aia, că ce simțeam pentru orașul acela nu era dragostea de odinioară, ci ceva mai asemănător cu gratitudinea pentru că mi-l dăduse pe Pietro. Napoli nu mai era protagonist, ci decor.

Am pornit spre hotel, ca două perechi ieșite la plimbare, Pietro și cu mine ținându-ne de mână, Barbara și tatăl meu câțiva pași mai în față. Ea s-a lipit de el și și-a lăsat capul pe umărul lui, așa cum obișnuia să facă, și mi s-a părut că-i aud cum respiră ușurați, de parcă lumea întreagă ar fi atins pacea simțurilor.

– Deci?

L-am întrebat pe Pietro. Era clar copleșit de senzații, dar mie-mi era suficientă una.

– Doamne, Heddi, ce familie ai, a spus emoționat. Iar tatăl tău... n-am cuvinte.

Vreme de zece zile, am hoinărit de pe o insulă pe alta, stânci aride căzute în mijlocul mării și biciuite de vânt, dar, surprinzător, locuite de oameni – în case vopsite în alb și cu porți și jaluzele albastre, parcă impuse prin lege. Vântul estic din Ciclade, meltemi, împingea neobosit din nord, și se pare că provenea din stepa euro-asiatică. Ridica nisipul și învolbura valurile, răsturna umbrelele de plajă și vărsa sticlele de apă. Era de o tenacitate aproape comică,

precum un câine care împinge cu botul în picior pe toată durata mesei, în speranța că vei ceda. Deseori feriboturile erau anulate și poate că ar fi fost bine dacă l-ar fi anulat și pe cel pe care l-am luat din Paros spre Ios. Tot drumul, vântul a împins într-o latură a navei parcă vrând să oblige marea, deja agitată, să ne înghită. O fetiță a vomitat. Scaunele, podeaua, totul era înclinat și nu puteam merge pe punte fără să nu ne ținem de ceva. Și asta ni s-a părut comic. Vântul, literalmente, fluiera.

În tot acel vânt, în vârful insulei Paros, era o vale de fluturi nemișcați în copaci, de parcă ar fi fost adormiți. Am făcut o excursie în Delos, locul de naștere al lui Apollo, o insulă nelocuită, cu excepția dinozaurilor în miniatură, șopârle care treceau peste mozaicuri, peste chipurile statuilor. Când aveam chef, scoteam aparatul Minolta. Am mâncat prune și iaurt și uneori (numai ca să nu bem cafea) chiar și Milko, laptele cu cacao pe care grecii îl iubeau și care era servit în toate sătucurile unde ne așezam să răsfoim ghidul Barbarei. Vedeam femei slabe înfășurate în negru care traversau micile piețe și uneori îmi venea în minte Lidia. Mă întrebam dacă și acele femei, deși păreau atât de fragile din exterior, simțeau în sufletul lor aceeași ranchiună împotriva unei vieți care le rupsese în două. La Mykonos, pe de altă parte, piețele erau traversate de pelicani. Mascote ale insulei, acele păsări enorme se plimbau nestingherite pe străduțe, împărați romani cu mers legănat, cu labe de Donald Duck și ciocuri supradimensionate. Când treceau pe lângă ei, localnicii îi mângâiau sau se făceau, în glumă, că le dau un șut, ca să aibă noroc. Deși eram convinsă că nu mai am nevoie de noroc în viața mea, am atins și eu cu două degete unul. Avea gâtul moale și de un roz decolorat, ca o gumă de căpșuni care și-a pierdut aroma.

Efharisto, petra. Mulțumesc, pelicanule. Doar asta am învățat în greacă. Dar nu aveam nevoie de mai mult pentru că, pe lângă răcoare, vântul aducea din nord și limba engleză. O vorbeau turiștii olandezi și australieni, o vorbeam și noi. Pietro colecționa cuvinte ca pe mici pietre și le alinia în construcții mereu noi, mai ales când

vorbea cu tatăl meu. Cei doi priveau întinderile alea de piatră de parcă ar fi găzduit un mister și era responsabilitatea lor să-l dezlege. Pe plajele pustii inspectau nisipul cu aceeași rigurozitate. De câteva ori l-am auzit pe tatăl meu strigându-l involuntar pe Pietro cu numele fratelui meu.

Atât de mare era legătura geologică între ei, că într-o zi, când Pietro m-a ridicat de pe prosop ca să-mi arate ceva, am crezut că este vorba despre o piatră. De fapt, m-a dus în apă, a intrat în apă până la mijloc, apoi s-a întins pe spate și a ridicat picioarele. Din cauza contactului revigorant cu apa, mi-a luat câteva clipe să-mi dau seama ce făcea.

– Te ține apa, Pietro! Faci pluta!

Mi-a zâmbit jenat și s-a ridicat în picioare.

– Mai încet, baby. Ei nu trebuie să știe că nu știu să înot.

– Păi, aproape că o faci. Și, oricum, n-ai remarcat că nici tatăl meu nu știe să înoate? De-aia nu intră în apă aproape niciodată.

Asta a părut să determine o creștere exponențială a stimei pe care i-o purta. A aruncat o privire spre plajă.

– Tu crezi că-i sunt simpatic?

– Glumești? Sigur că da.

– De unde știi?

– Păi, e evident.

– Să sperăm că ai dreptate.

Am recunoscut în glasul lui aceeași dorință de a fi aprobat pe care o simțisem și eu, până de curând, în ceea ce o privea pe mama lui. Dar mi s-a părut că, spre deosebire de mine, Pietro era stăpân pe situație.

Apa era un caleidoscop care exploda în nuanțe de albastru și verde atunci când ne agitam mâinile sau trupurile. Fără să ținem cont de pudoare, ne-am strâns unul lângă celălalt, ne-am încolăcit picioarele și am alunecat tot mai adânc. Ne-am încredințat mării, lăsând apa sărată să ne scape de obligația gravitației și să ne picure în grota caldă a gurii. Simțeam gustul visceral de sare și mare curată,

fără defecte și fără secrete, trupul era ușor și iubirea ne transporta ca un val, iar la orizont se afla înțelegerea că aveam toată viața înainte. Totul s-a contopit într-o fericire atât de perfectă, atât de cristalină, încât nu credeam că o pot suporta și de altfel s-a zguduit când a apărut teama că se va sfârși.

Ni s-a făcut pielea de găină și am ieșit. M-am întins, cu picioarele încălțate în nisip, pe prosop lângă tatăl meu. Și el, la fel ca Pietro, era foarte abil la cititul oamenilor și eram atât de sigură că-l place pe iubitul meu, încât aș fi fost în stare să pariez totul. Dar rămânea totuși un dram de îndoială.

Din proprie inițiativă, a spus:

– Pietro e chiar un băiat bun.

– Crezi?

A făcut semn că da în direcția mării, iar buzele lui desenau o linie satisfăcută.

– Și dacă am vrea să ne căsătorim?

Tata mi-a așezat o mână încălzită de soare pe genunchiul ud.

– Atunci invităm pe toată lumea și facem un grătar.

Am izbucnit într-un râs de beție. I-am aruncat o privire lui Pietro care stătea așezat lângă Barbara și-i punea întrebări despre romanul ei și am încercat să-i prind privirea. Voiam să-i transmit cu ochii că nu mai avea de ce să se teamă, că acum beneficia și el de aceeași susținere de care beneficiasem eu încă de copil, fie că făceam lucruri înțelepte sau nebunii.

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 27 mai

Dragul meu Pietro,

Îmi fac din nou griji pentru tine, pentru starea ta de spirit. Tu te-ai născut ca să faci lucruri măreţe, ca să escaladezi şi să studiezi munţii lumii. Şi, cu toate astea, eşti încă acolo, înconjurat de bunuri materiale care nu-ţi oferă nicio fericire.

De multe ori m-am întrebat ce este acest lucru care ne tot scapă, numit „fericire". Nu ştiu. Am meditat, am făcut yoga, am ascultat cd-uri despre budism, tot felul de lucruri care ne învaţă că adevărata fericire se află în *echilibru*. Aşa o fi. Dar trebuie să spun că nu aşa îmi amintesc cele mai fericite momente din viaţa mea. Şi eu am încercat să mă îndrăgostesc. Povestea a început la puţină vreme după ce am ajuns aici şi a ţinut atât cât trebuia să ţină. Mi l-a prezentat Ivan, probabil sperând că o legătură amoroasă m-ar fi făcut să redevin eu şi am lăsat ca lucrurile să se întâmple. În plus, obiectiv vorbind, el era superb. Surfer, pe jumătate de origine samoană, pielea bronzată, înalt şi musculos, un bărbat chipeş pe care toată lumea (atât bărbaţi, cât şi femei) îl remarca pe stradă, dar a cărui frumuseţe era irosită cu mine. A fost foarte bun cu mine. M-a dus cu caiacul pe mare, cu placa pe zăpadă ca să facem snowboard, m-a dus chiar şi în Insulele Samoa şi cinci săptămâni am făcut turul plajelor şi al diverşilor

unchi. Am făcut poze frumoase acolo, cu *lava lava*[1] înflorată, cu ananasul curățat în spirală.

El avea o viață sănătoasă, numai yoga și sushi, niciun pic de alcool sau țigări, exact genul de bărbat pe care mama mea l-ar fi ales pentru mine. Dar împreună eram ca doi alcoolici la dezintoxicare: fiecare măcinat de o suferință rușinoasă și amândoi incapabili să avem completă încredere în cineva.

El m-a învățat să conduc. Ești mândru de mine? Sunt mândra proprietară a unei rable aurite și, în plus, cu schimbător de viteze manual. Ție îți era atât de ușor să conduci mașina alor tăi în sus și în jos pe dealuri: conduceai cu o singură mână și schimbai vitezele fără să privești. Dar adevărul este că durează să înveți asta.

Era să uit adevăratul motiv din care-ți scriu. Am o veste bună. Fratele meu și iubita lui se căsătoresc! Poate că ți-am mai spus că ea este originară din zona Trieste, dar trăiește în America de mică. O să fie o primă petrecere la Washington, dar ceremonia o să aibă loc la Trieste, în august. O să fiu martor la nuntă. Și sigur nu o să ratez ocazia ca să cobor la Napoli. Tu o să fii? Sper că n-ai acceptat vreo slujbă la vreo firmă australiană, că am fi ca două avioane care se intersectează în noapte.

h.

[1] Articol vestimentar purtat tradițional de polinezieni și alte popoare oceanice. Se compune dintr-o singură bucată de pânză, purtată ca fustă. (n.tr.)

18

La sfârșitul verii, odată cu exodul studenților din alte localități (inclusiv Pietro și Gabriele), Napoli părea un oraș-fantomă. Mulți studenți localnici rămăseseră în oraș, dar își făceau simțită prezența abia după ce soarele se rostogolea ca o bilă după partea înaltă a orașului, ora la care toată acea omenire se revărsa din blocuri, proaspătă după duș, trează și lacomă. Dar mare parte din zi locuitorii erau baricadați în casă, ferindu-se de căldură.

Zăpușeala din Napoli nu era doar aer cald. Era *ceva*. Era o entitate palpabilă, aproape corporală, care expira sulf pe străzi și-și adâncea degetele lipicioase în gunoi pentru a ți le așeza apoi pe ceafă, pe sâni, în interiorul coapselor. Degeaba fugeai de ea, nu o puteai face să-ți piardă urma. Se strecura neîngrădită la parter în *bassi*, dar și în camera ta la etajul șapte, trecând fără niciun efort dincolo de fereastră și alunecând în pat lângă tine, peste acel origami al cearceafurilor. În acele ore delirante de siestă, zăpușeala îți sufla pe ceafă și îți lingea părul și nu te lăsa să dormi.

Încercam să studiez, dar nu-mi venea decât să mă duc pe plajă. Nici gând. Golful Napoli, a cărui apă nu era bună decât ca să hrănească midiile, strălucea acolo precum aurul nebunilor, făcând cu ochiul și râzându-le în față celor care rămăseseră în oraș.

Am decis că aș fi suportat mai ușor așteptarea acasă la Rita. Dar uneori, când ieșeam seara să ne plimbăm pe faleza de la Stabia, sau de la Sorrento, priveam golful, negru ca pecinginea cu excepția luminițelor galbene, ca niște EKG-uri pe suprafața apei, și din partea cealaltă Napoli mă fulgera cu privirea. Înfășurat într-o aură

portocalie, părea că se consumă, ușor-ușor, în jăratecul unui vechi incendiu. Trebuia să mă întorc în oraș. Trebuia să fiu acolo la bine și la greu.

Odată întors la Napoli, Pietro a dat examenul la sedimentologie și nu l-a trecut. Asta avea mai puțină legătură cu cele două săptămâni petrecute în Grecia și mai mare legătură cu munca agricolă și cu teza lui în hidrogeologie. Dar n-a avut șansa să se justifice în fața mamei lui atunci când a sunat telefonul.

– Alo? a spus el. Ai mâncat?

Mama lui nu a răspuns, doar a întrebat:

– Ai luat examenul?

– Nu.

Ea a închis telefonul.

Pietro a rămas pe canapea cu receptorul bălăngănindu-i-se în mână. Am coborât spre centrul istoric aproape fără să vorbim. Îmi răscoleam memoria încercând să-l consolez cu o anecdotă asemănătoare de pe vremea când tatăl meu studia Geologia. Dar nu mi-a venit nimic în minte.

Străduțele din jurul universității se descompuneau deja în discuții despre Descartes și Derrida. Studenții luaseră din nou în stăpânire orașul. Iar asta însemna câștiguri nu numai pentru anticariate, ci și pentru trattoria noastră preferată, La Campagnola, unde ne dădusem întâlnire cu Sonia și cu băieții și unde meniul zilnic era o surpriză mâzgălită pe o tablă, iar nota de plată o aproximație mâzgălită pe hârtia pentru împachetat alimente. Locul ăla era o văgăună care fremăta de glume și de calamari în ulei, iar damful de prăjeală îmbiba hainele clienților în mod democratic: jachetele de tweed ale profesorilor, salopetele muncitorilor pătate de tencuială, cămășile retro ale studenților.

– Să comandăm vin roșu pentru toată lumea, mi-a spus Pietro. *Even if their red wine sucks.*

Da, trecuse vremea de vin alb. Și acum că revenisem în normalitatea noastră anormală, dialectul nu mai putea fi folosit pe post de limbaj secret.

Pietro i-a spus prin gesturi patronului să ne aducă două carafe.

– Măcar să rămân fără bani, a spus, având în vedere că, cel mai probabil, o să fiu dezmoștenit.

– E doar un examen. Poți să-l mai dai o dată în sesiunea următoare.

– Dar voi fi oricum fiul cel mai rău.

– Ah!

Reușisem cumva să mă conving că acele cuvinte spuse în legătură cu mine, *chella guagliona*[1], mă jigniseră mai mult pe mine decât pe el. Cu toate astea, nu vorbele alea ne eliberaseră, absolvindu-l de orice responsabilitate și permițându-ne astfel să mergem în vacanță împreună? Dar acum îmi dădeam seama că plecasem mai degrabă cu inconștiență decât lipsiți de griji. Nu era oare adevărat că mama lui îi închisese telefonul din cauza călătoriei în Grecia și nu din cauza examenului, ca să i-o plătească? *Ești cel mai rău dintre fiii mei.* Fusese o inconștiență din partea mea să nesocotesc acele cuvinte pronunțate în italiană, de parcă el ar fi fost străinul, deoarece acum, reauzindu-le, mă șocaseră.

– Doar nu vorbea serios, Pietro, am încercat eu să nu dramatizez. A fost ceva de moment. Sau poate că e modul ei de a-ți spune că nu ai gusturi bune când vine vorba de ales o iubită. Știi tu, americanca aia foarte slabă.

Cert este că Lidia știa să fie concisă. *Edda è troppu sicca.* Mi-am amintit cum acele patru cuvinte reușiseră să mă încadreze, să mă izoleze și să mă refuze dintr-o singură scatoalcă. Și mi-am dat seama că mare parte din puterea lor se afla în folosirea acelui pronume, *edda*, a persoanei a treia singular... Și iată cum, din nimic, îmi găsisem subiectul pentru teza de licență.

---

[1] *Fata aia.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

– Dar ea n-a înțeles nimic despre tine, Heddi. Eu nu știu ce am făcut ca să te merit. Poate ceva eroic într-o viață anterioară.

Fără prea multe formalități, vinul și paharele au apărut pe fața de masă din plastic. Pietro a turnat tuturor și a băut cu aviditate, ștergându-și buzele cu degetele lui lungi. Căzut pe gânduri, le-a lăsat acolo, de parcă și-ar fi astupat gura.

– Am dreptate în ceea ce o privește pe mama ta sau nu? Nu mă înghite deloc.

Faptul că o alăturasem pe mama lui ideii de dispreț m-a făcut să mă simt un pic exaltată, chiar transgresivă, ca și când aș fi depășit limita bunului-simț.

– Nu-ți scapă nimic, baby.

Pietro a aprins o țigară ca să-și adune gândurile.

– Așadar, cum te gândești să rezolvi situația asta?

– Eu?

Îmi reproșa faptul că, spre deosebire de el, nu reușisem să le cuceresc inimile?

– Dacă nu tu, cine?

– Tu, Pietro. Cum te gândești tu să o rezolvi?

Îmi simțeam obrajii îmbujorați cu toate că încă nu băusem nicio picătură de vin. Acum eram indignată.

Mi-a răspuns că făcea tot posibilul ca să fie respectat de părinții lui, că le spusese că avea să mai revină acasă doar o dată până la Crăciun.

– O să le mai fac pe sclavul la culesul măslinelor, apoi gata. Să-și semene grâul singuri. Mi-a ajuns până peste cap. Dar, baby, trebuie să faci și tu ceva.

– Ce mai pot să fac, Pietro? Să mă ofer a n-a oară să spăl vasele?

– Ce vase?

A stins o Marlboro Light aproape nefumată și mi-a strâns mâna cu putere, de parcă ar fi modelat lutul.

– Fii atentă, ai mei s-au prins ce se întâmplă. Știu că mai e puțin până la licență și au început să strângă menghina. Am nevoie de ajutorul tău ca să-i determin să mă mai slăbească puțin.

Mi-am tras mâna din strânsoarea lui.

– Fă-mă să înțeleg, eu ar trebui să te salvez pe tine de familia ta?

Am zâmbit. Mă așteptam să mă contrazică, dar n-a făcut-o. S-a uitat la mine cu ochi duri, care aproape că mă răneau, o privire mult prea lungă care a fost frântă de Angelo care apăruse în ușa trattoriei.

– La dracu', cât de dragi îmi sunteți!

Cu desaga lui peruviană purtată pe umăr, Angelo a făcut turul trattoriei aglomerate ca să ne îmbrățișeze în modul lipsit de delicatețe al oamenilor care au o sănătate de fier. S-a prăbușit pe un scaun, și-a turnat vin și a început o poveste dezlânată despre cum fusese vara lui: concertele în aer liber de la Catania; aventura pe care o avusese la Filicudi cu o bunăciune israeliancă; cum învățase să pescuiască cu harponul, din păcate într-o rezervație marină, și amenda grasă pe care o încasase. Amintirea experienței de la pescuit a părut să-i trezească apetitul și a propus să comandăm măcar un platou de antreuri. N-avea sens să-l așteptăm pe Tonino, care era încă ocupat să împacheteze cărți, ne-a explicat deviind puțin de la subiect, dar am pierdut complet firul discursului când a început să vorbească despre grinzi.

– Trebuie să recunosc, efectul e cam de Frankenstein, a continuat tot mișcând scaunul. Dar după aceea trebuie acoperite grinzile cu pardoseală nouă și nu se mai vede nimic. Singura diferență va fi că bucătăria o să fie mai ridicată cu jumătate de metru, dar ce mai contează la cât de înalt e tavanul. Și imediat ce pun gresia nouă, o să putem să ne întoarcem să locuim acolo.

Abia atunci am înțeles, dar nu am apucat să mă scuz, că Angelo deja spunea că voiau să-i propună lui Davide să se mute cu ei în vechiul apartament. Noul apartament. Cum era posibil să nu simt

puțină nostalgie pentru casa aia pe care o iubisem atâta, ci doar o oftică infantilă pentru că nu mă rugaseră să mă întorc?

A venit și Sonia. În urma ei fluturau ca niște aripi pletele negru corb și mânecile de liliac, dar cu pielea aia bronzată nu ai fi zis că e o fată gotică, îmbrăcată în negru. În timp ce mâncam, ne-a povestit despre plajele-bijuterie din Sardinia, unde fusese împreună cu Carlo. N-am îndrăznit să întreb dacă lui Carlo i se permisese să doarmă în aceeași cameră cu ea sau dacă vorbise cineva cu el la masă. Când au ajuns cu întrebările la noi, povestea despre minunata noastră aventură peste hotare, făcută din meltemi, temple și pelicani domesticiți, ne-a permis să lăsăm deoparte faptul că mare parte din vară se aflase sub semnul despărțirii.

Când, în sfârșit, Pietro s-a ridicat cel mai probabil ca să plătească nota pe ascuns, Antonio a început să cotrobăie în desagă în căutarea a cine știe cărui obiect pierdut. În acel moment de neatenție generală, Sonia s-a întors către mine ca să mă întrebe cum fusese întâlnirea cu părinții lui Pietro. Era justificat să se aștepte la o îmbunătățire, dar acum se crease o *situație* care îmi provoca o mică durere surdă. N-am putut să mint, nu pe Sonia.

– Haide, măi, Eddie. Cum e posibil ca mama lui să nu te placă *pe tine*? a fost reacția ei. Eh, oricum ești cea mai norocoasă fată din lume.

– De ce?

– Pentru că e nebun după tine, aici nu există dubii, a spus coborând tonul vocii. Nu e ceea ce ne dorim cu toții, să fim iubiți așa?

Nu eram deloc convinsă de faptul ăsta. Experiența mea îmi spunea că *să iubești* era frumos. Să fii iubit era ceva secundar.

Nu m-a tulburat în niciun fel faptul că Pietro și cu mine avuseserăm o ceartă între îndrăgostiți, prima ceartă. Ieșiseră la suprafață niște adevăruri care, cel puțin așa mi se părea mie, ne întăreau legătura. Făceam dragoste cu o nouă însuflețire, parcă vrând să ne hrănim dintr-un nou și impetuos izvor subteran. În orice caz, după

mica noastră ceartă, Lidia s-a evaporat plăcut din discuțiile noastre. Aveam altele pe cap.

Începerea noului an academic era un vârtej de activități, format din examene, întâlniri cu Benedetti în calitate de coordonator al lucrării de licență, seminarii și cursuri. Cu toate astea, la finalul acelor întâlniri academice, nu mai aveam chef să mă plimb pe străduțe cu capul în nori, cufundată în noțiunile ce tocmai îmi fuseseră predate. Acum mergeam cu capul în pământ și-mi dădeam seama de ipocrizia raționamentelor sau îmi dădeam seama cât erau de vagi sau de îngâmfate. Îmi era greu și să mă implic în dezbaterile cu Tonino, sau Gabriele, sau Madeleine despre diferența dintre socialism și comunism sau avantajele și dezavantajele locuințelor sociale. Voiam să-mi iau examenele. Să fac cercetări pentru lucrare. Să-mi iau diploma de licență.

Alergam peste tot, plină de energie nerăbdătoare, mai ales în centrul istoric, unde locuia marea majoritate a studenților – de cele mai multe ori la comun, în camere urâte cu prețuri umflate. Acolo mă simțeam în largul meu. În zona aia, prezența numeroasă a studenților din afară, precum și a acelor *vucumprà*[1], atenua spiritul napoletan. Mai mult, traseele sale întortocheate erau un antidot imediat – Spaccanapoli, acel Decumanus Maximus[2] care împărțea vechea Napoli de la est la vest, de la un soare la celălalt, o linie dreaptă ca aceea lăsată de un bisturiu, trasată cu iubire rece de o mână abilă, fără ezitări, fără abateri. Toate străduțele din jurul universității, cele mai mici și întunecate din oraș, străpungeau în ea mai devreme sau mai târziu și astfel senzația de claustrofobie dispărea acolo, în strada aia care se deschidea ca o vedere panoramică. Dar

[1] Termen răspândit în Italia în anii '80 ai secolului XX pentru a-i defini în sens denigrator, amuzat sau rasist pe vânzătorii ambulanți de origine africană. Cuvântul a apărut prima oară în zona orașului Napoli și are la bază pronunțarea greșită a frazei „vuoi comprare?", adică „vrei să cumperi?" (n.tr.)

[2] Parte din structura unui castru roman care avea întotdeauna două alei principale: Cardus Maximus, care străbătea tabăra de la nord la sud, și Decumanus Maximus, care străbătea tabăra de la est la vest (n.tr.)

nu oferea o vedere asupra golfului, sau a castelelor şi nici măcar a cerului. Era un culoar care se adâncea cât puteai vedea cu ochii în inima oraşului Napoli, fiind, în acelaşi timp, ameţitor ca priveliştea dintr-un zgârie-nori. Te lua ameţeala dacă priveai Spaccanapoli dinăuntru, pentru că o puteai privi cât voiai tu până ţi se împăienjenea privirea şi tot nu puteai vedea unde se termină. Capătul ei, dacă exista, îţi scăpa mereu, se confunda cu umbrele şi se ascundea în spatele rufelor întinse, a scuterelor şi a mulţimii de persoane.

Tocmai în Spaccanapoli, am văzut într-o zi un anunţ scris de mână aşezat deasupra unei porţi legate cu un lanţ: „Napoli Subteran". Nu-l remarcasem niciodată, poate că era nou. Să fi fost aia poarta de acces în grotele subterane despre care îmi povestise Gabriele? Mi-am promis că-i voi povesti. Poate am fi putut merge acolo într-o excursie, deşi nu-mi era clar cu ce scop. Ştiam doar că se reaprinde câteva scântei de pasiune pentru Napoli dacă-l tratam cum era – o haltă.

Dar nu prea-mi reuşea detaşarea aia, era ca un rol pe care îl interpretam prost. Oriunde mergeam prin oraş, mă însoţea acea melancolie pe care o cunoşteam din primul moment în care pusesem piciorul acolo, o tristeţe care rămânea insensibilă în faţa semnelor fericite ale unei regenerări urbane tot mai evidente. Nu avea sens să mai sufăr. Mă aflam într-un punct de sosire al vieţii (sau aproape) şi mai fericită ca niciodată – îndrăgostită, puternică, poate chiar inatacabilă. Aşadar, poate că nu era o melancolie generată de o realitate a mea interioară, ci mai mult un disconfort exterior care punea stăpânire pe mine, o depresie meteopatică apărută cu mult înaintea sosirii mele. O durere antică ce nu-mi aparţinea mie, ci oraşului.

Acea melancolie locuia în *Ospedale delle Bambole*[1] din strada Spaccanapoli, o veche îngrămădire de păpuşi stricate sau în curs de recondiţionare, atât de explozivă încât înghiţea aproape de tot ban-

[1] Spitalul Păpuşilor, atelier de recondiţionat şi restaurat păpuşi de colecţie care funcţionează în Napoli de la finele sec. XIX (n.tr.)

cul de lucru și scaunul copleșitului „doctor". Melancolia se afla în trupurile alea flasce, în machiajul lor strident, în părul lor încâlcit, în brațele întinse într-o îmbrățișare neîmpărtășită. Păpuși Lolita cu chipuri superbe și ilizibile, ca al lui Madeleine.

Melancolia trăia pe fiecare straduță, la braț cu două puștoaice în fuste mini care lingeau acadele: în lipsa copilăriei lor. Era în șomerii din fața barului care-și împărtășeau rezultatele la fotbal și în lamentarea râșniței de cafea, obligată să repete aceeași rutină foarte veche, fără să isprăvească niciodată nimic. Era în femeia de vârstă mijlocie, vânzătoare ambulantă de cărți pentru copii care, așezată sub ochii tuturor pe treptele murdare ale unei mici biserici, se chinuia să silabisească textul poveștii *Cei trei purcelușI*. Era tristețe în lipsa intimității și a rușinii. Era în acea ploaie măruntă de la jumătatea dimineții, picături ușoare și dezorientate precum fulgii de nea, și în felul în care dalele abia udate se transformau într-o suprafață unsuroasă peste care trona căruțul cu melci de mare. Melancolia se auzea puternic în vocea vânzătorului (*Maruzziell'! Maruzziell'! Bell' e fresch' maruzziell'!*[1]), un cântec îndurerat precum chemarea la rugăciune din minaret. Era în felul în care, după ce trecea, străduța mirosea a pește și a bomboane, a ignoranță și a bune intenții, a canalizare și a tămâie.

Dar melancolia se afla mai ales în vulcanul din care nu se vedeau decât niște fâșii din centrul istoric, dar numai în capătul anumitor străduțe: piese plate și ambigue care nu reușeau să recompună un puzzle întreg. Vezuviul nu venea la noi. Stătea acolo răbdător și era în stare să aștepte chiar și milioane sau mii de milioane de ani. Ambițiile noastre, fricile noastre, iubirea noastră extraordinară – toate astea nu însemnau nimic pentru Vezuviu. Înțelepciunea sa era la fel de profundă precum camera lui magmatică sau era doar indiferență? Greu de zis. Dar acum mă întrebam dacă ce mă speria

[1] *Melcișori! Melcișori! Melcișori frumoși și proaspeți!* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

atât de tare era posibilitatea ca vulcanul să fie indiferent față de noi toți sau indiferent față de *mine*. Liniștea lui era ceva personal.

Secole la rând, la Napoli nu se schimbase nimic. Și începusem să bănuiesc că acea ciudată melancolie, care era probabil ceva napoletan, însemna, de fapt, conștientizarea faptului că, orice s-ar întâmpla, viața merge înainte.

Adevărul era că viața mergea înainte fără Luca Falcone. Pe timpul verii, lipsa lui era ceva normal, dar acum, când toți ceilalți se întorseseră, era evident că plecase și luase cu el magia sa. Îi simțeam lipsa mai ales în Cartierul Spaniol. Luca știuse cum să se apropie de cartier, de parcă i-ar fi cunoscut mecanismele secrete, așa cum probabil că le cunoștea și pe cele ale omenirii întregi. Dar acum, fără perspectiva lui elevată, cartierul era prea evident și-mi era imposibil să ignor aspectele neplăcute. Piei de iepuri atârnate la ușile măcelăriilor. Șobolani care în plină zi deschideau chirurgical pungile de gunoi. Întunericul fără speranță al străzilor lăturalnice, ușile deschise spre prostituție și trafic de droguri. Și pe una dintre străduțele alea, cine știe pe care, era mereu acel câine negru, care păzea zidurile de piatră și schela, regele unui mic teritoriu care întrerupea rețeaua de străzi ca o paranteză de metal. Și apoi, peste tot în cartier, scutere care răgeau, oameni care zbierau, alarme auto care fluierau, pantofi care loveau caldarâmul, sute în același timp, ca într-un dans de step general. Dar ăsta nu era un film muzical.

Evitam tot mai des traseele mele memorizate. Dar într-o zi picioarele mi-au jucat o festă și m-au dus către vechea casă. Pe drum m-am ciocnit cu Tonino, care dăduse o fugă ca să vadă în ce stadiu sunt lucrările. Brusc, l-am tras spre mine și l-am îmbrățișat tare, simțind cum mă înțeapă barba lui și lăsându-mă învăluită în mirosul de prea multă cafea, de prea multe țigări.

Tonino mi-a mărturisit că fusese treaz toată noaptea ca să învețe pentru un examen.

– Sanscrită, în sfârșit! Să sperăm că iese bine.

– Baftă atunci!

– Eh, nu, mă tem că pentru examenul ăsta o să am nevoie de o mână mult mai bună.

– Atunci mă duc la biserică, am glumit, și spun o rugăciune pentru tine.

– Da, da, roagă-te la San Gennaro, care-mi este dator cu un miracol.

– Bine, să vedem ce pot să fac...

– Și dacă tot te duci, roagă-l să-mi facă și penisul la fel de mare ca al Incredibilului Hulk.

Ce frumos. Râdeam prosteşte ca întotdeauna.

Apoi Tonino a spus pe un ton mai sobru:

– Și dacă nu-l iau, mai-mai că las baltă gaura asta neagră de universitate și-mi găsesc un loc de muncă, cum a făcut Luca.

– Cum adică *un loc de muncă*?

– Nu știi, puștoaico? Nenorocitul ăla și-a găsit un loc de muncă în armată, e *ofițer*, mi-a explicat Tonino. Într-un fel, Falcone e un geniu. Toți ceilalți și-o iau în freză, fac serviciul militar pentru câțiva bănuți pe săptămână care oricum nu-ți ajung nici de țigări. Dar ce i-a trecut lui prin cap? Le ia un car de bani ca să-i conducă pe cei slabi.

Un scuter ne-a evitat cu ușurință și ne-a lăsat în norul lui sufocant. Cum era posibil ca unul precum Luca Falcone, fără doar și poate un obiector de conștiință[1] de bună-credință, să se înroleze de bunăvoie în armată? Luca, tânărul cu părul răvășit, fan metal rock, caligraful, cititorul în tarot, cititorul de gânduri? Și, oricum, toate astea nu trebuiau să se întâmple după licență?

– Ți-a spus chiar el asta?

– Am aflat direct de la sursă. Sau de la frunte[2]!

---

[1] Persoană care refuză să presteze serviciul militar la care este obligată conform legii, invocând motive temeinice de conștiință (nonviolența) sau religioase (n.tr.)

[2] În italiană, *fonte* (sursă) / *fronte* (frunte) (n.tr.)

După acel joc de cuvinte, Tonino a izbucnit într-un râs răguș dar eu probabil că aveam o expresie gravă, dacă nu chiar tulburat pentru că înainte de a pleca a scos din portofel un bilețel cu număr de telefon al lui Luca de la Varese.

Eu am rămas acolo înlemnită, intoxicându-mă cu smog și ținân încă în mână acea serie inutilă de cifre. Mai întâi fuga lui în Grecia apoi asta. Cum putusem să fiu atât de îngâmfată încât să cred că a o relație specială cu Luca, să mă cred capabilă să interpretez priviri lui hipnotice? Adevărul era că nu-l cunoșteam pe adevăratul Lu Falcone. Proabil că niciunul dintre noi nu-l cunoștea.

Singura certitudine era că Luca era un om independent până la extrem. Sfida așteptările celuilalt făcând exact opusul. După părinții lui se salvaseră plecând în Nord, el revenise în Sud. În vren ce noi ceilalți învățam pentru examene, el se adâncea în studi runelor. După prăbușirea tavanului, când noi căutam alte solu de cazare la Napoli, el plecase în Grecia. Și în vreme ce Pietro și mine eram în Grecia, parcă urmându-i umbra, el își găsise deja u loc de muncă. El chiar dădea tiparele peste cap, știa când era vrem să dea pagina, avea curaj să taie din rădăcină legăturile – cu locuri cu oamenii, *cu mine*.

Iar eu iată că eram încă aici, în Cartierul Spaniol.

19

Tot exersând, am devenit stăpânii timpului. Timpul ne asculta, se lungea la cerere și se scurta dacă era necesar. Drumul pe care Pietro a trebuit să-l facă la Vallesaccarda s-a dovedit a fi într-adevăr scurt, iar după-amiezile de studiu erau tot mai bogate în minute pline de informații prețioase. Adunatul semnăturilor pe acel carnet prețios devenise o manie, precum colecționarea de timbre. Cu toate astea, aveam timp berechet: pentru cinele cu prietenii, deseori în găști amestecate cu cea a lui Gabriele și a lui Madeleine; pentru mers cu bilete studențești și foarte ieftine la festivalurile de cinema; pentru concertele în aer liber organizate de asociația studenților. Eram, în mod special, stăpânii nopții, cel puțin în centrul istoric. Piazza Bellini, cu iluminatul ei difuz, muzica exotică și conversațiile deocheate, gonea întunericul într-un colț, îl pedepsea ca pe un copil neastâmpărat care nu și-a câștigat dreptul de a rămâne treaz până târziu cu adulții. Dar era un loc prea snob pentru gustul lui Pietro, care prefera Piazza San Domenico Maggiore, unde se deschisese de curând un bar cu un orar de funcționare potrivit pentru cei care pot să hotărască dacă să se trezească devreme dimineața sau să nu se trezească deloc.

Aveam atât de mult timp, încât îi ofeream fără probleme din el și bărbatului fără adăpost din Via Roma. De câteva ori pe săptămână îi duceam micul dejun, iar el îmi mulțumea mereu cu mare amabilitate și umilință. Într-o zi l-am găsit postat în același loc, dar nu de dimineață, ci după-amiază. Am traversat strada intenționat și l-am salutat din obișnuință cu un bună ziua. Un zâmbet frumos i-a

brăzdat chipul de numeroase riduri, dezvelind o dantură care nu-mi mai crea repulsie. Cu toate astea, era ceva diferit la el, la ora aia a după-amiezii...

– Doriți o cafea, sau ceva de mâncare?

– Am mâncat. Mulțumesc, mulțumesc.

Am tras cu ochiul la pătura întinsă lângă el. Cățeluşa îşi clănțănea burta cu înverşunare, poate că avea râie. Puloverul mâncat de molii cu care o acoperise stăpânul ei, din cauza frigului care se apropia, alunecase jos. Apoi mi-am dat seama.

– Unde sunt puii?

– Plecat. Plecat.

Se vedea că ar mai fi vrut să adauge ceva, dar limba italiană se dovedea a fi o sârmă ghimpată imposibil de trecut. Când l-am întrebat dacă puii aveau un cămin, nu a răspuns nimic şi şi-a trecut o mână tremurătoare peste fruntea murdară.

– Ți-e frig? l-am întrebat tutuindu-l brusc.

– Bine, bine. Eu seara mers centru de primire. Mâncare. Uneori duş.

Uneori, trupul reacționează, în vreme ce mintea stă, pur şi simplu, să privească. Astfel că m-am trezit, de parcă m-ar fi lovit brusc oboseala, aşezându-mă pe caldarâm lângă scaunul lui cu rotile, chiar peste un maldăr ofensiv de gunoi urban. Din unghiul ăla nu se mai putea ignora că era jumătate de om. Picioarele erau retezate deasupra genunchilor, o tăietură brutală ca de sabie. M-au speriat. Între timp, prin faţa noastră treceau nepăsător pantaloni, fuste, pantofi.

– Domnule, pot să te întreb ce ai pățit?

Bărbatul s-a întors spre mine cu o privire paternă sau poate era doar efectul unghiului de jos din care-l priveam.

– Eu?

– Da. De ce eşti aici?

Şi-a trecut palmele prin aer pe deasupra picioarelor, ca un magician care se pregăteşte să facă să reapară un obiect dispărut.

– Eu venit în Italia acum ani mult. Din Germania. Eu preot. Înțeles?

Apoi a îndreptat un deget către piept, de parcă ar fi vrut să se acuze de ceva.

– Înainte erai preot?

El nu a răspuns nimic, în schimb și-a îngropat privirea în traficul pietonal. Povestea părea să se fi sfârșit; acum era rândul meu să umplu golurile. Dar nu știam cum, nici măcar nu făcusem cursul de istorie a religiilor. Ce fel de preot renunță la vocația lui? Unul care, dintr-un motiv obscur, renunță să mai creadă tocmai în acel lucru miraculos în care era convins că poate lenevi, fericit, ca o pisică la soare, până la moarte și chiar după?

Eram pe cale să mă ridic atunci când bărbatul a îndreptat din nou asupra mea privirea aia de un albastru ascuțit, dar care nu voia să înghețe, ci să purifice.

– Apoi *catastrof*. Un mare *catastrof*!

– Ce s-a întâmplat, un accident?

– *Catastrof*! a repetat cu un urlet de disperare care m-a îngrozit. Dar nu era un acces de nebunie. Bărbatul fără adăpost nu a mai spus nimic, iar eu, cum nu mai aveam deloc mărunțiș să-i dau, m-am ridicat și m-am întors acasă.

În Cartierul Spaniol nu era niciun copac și nici suficientă lumină ca să poți măsura trecerea anotimpurilor. Schimbarea se vedea mai degrabă după tarabele zarzavagiilor, după cum dovlecii luau locul pepenilor galbeni, prunele locul fructelor de kaki. Se vedea după ținutele casnicelor din *bassi*: dispăreau saboții din lemn și materialele ușoare în culori pastel și apăreau papucii căptușiți și deformate cardigane în culorile pământului. Se vedea după expresia resemnată de pe chipuri, trăsături antice care știu din timpuri imemorabile cum să accepte inevitabilul. După felul în care, imediat după ce se termina ora siestei, cerul întunecat te închidea ca într-o catacombă. După frigul umed care-ți intra apoi în oase. Dar în strada De Deo 33,

Pietro și cu mine nu prea sufeream de frig. Pe lângă soba cu gaze din sufragerie, între așternuturile noastre era mai cald ca într-o căldare de alamă plină cu jar. De acolo, luminile portului păreau făclii îndepărtate care se consumau încet în noapte.

Niciunul din noi nu s-a mai întors să locuiască în vechea noastră casă și astfel s-au fosilizat amintirile mele dragi din acel loc. Durata reparațiilor se prelungise și, între timp, proprietarii măriseră chiria, pentru că, după ce ar fi pus gresia nouă, locul avea să arate mult mai bine. Astfel, băieții au decis să-și găsească un loc de cazare în cartierul Sanità, împreună cu Davide. Înainte de Crăciun ne-au invitat, pe mine și pe Pietro, să luăm împreună prânzul într-o duminică. Nu aveam niciun dubiu, ba chiar speram că aveam să mâncăm paste alla puttanesca.

Drumul pe jos era lung și afară era o căldură nefirească. Piața San Grigorio Armeno era plină cu scene ale nativității, iar celelalte străduțe din centrul istoric emanau miros de castane coapte și lumina unor enormi fulgi de nea. Mai erau și câteva femei cu haine de blană, cel mai probabil blană de iepure vopsită ca să pară de vizon, că doar dacă nu le purtau de Crăciun, când le puteau purta? Și printre toți oamenii aceia încălziți a alunecat, glaciară și silențioasă, o mașină, cel mai probabil a vreunui interlop. A despicat mulțimea de parcă ar fi fost un coșciug, iar în geamurile ei oamenii nu au reușit să vadă altceva decât propriile lor expresii de uimire și neîncredere pentru că tocmai simțiseră că au trecut pe lângă moarte.

– Ce mai mașină! a spus Pietro.

– Dar e plătită cu sânge.

– Știi ceva, baby, acum m-aș mulțumi și cu una ca aia a lui Antonio. Mă omoară picioarele de durere de la hoinăritul ăsta ca țiganii.

Nu am mai adăugat nimic. Era greu de spus ce mașină mă dezgusta mai mult, dacă armăsarul ăla negru îndopat cu steroizi sau break-ul albastru al lui Antonio, care din afară te ducea cu gândul la ceva practic și la familie, iar în interior purta mirosul acela aspru al

lucrurilor noi care șterge parfumul viselor. Acea mașină era răscumpărarea pentru o viață care nu fusese trăită, dar știam că Pietro nu vedea lucrurile așa.

În cartierul Sanità, aproape că ne-am pierdut. Trecătorii ne priveau suspicioși, chiar și la băcănia cu gratiile pe jumătate coborâte, unde am intrat ca să cumpărăm pâine și vin. Dar Pietro nu s-a coborât să ceară indicații și doar murmura indicațiile primite de la băieți. Într-un final, am găsit punctul de reper pe care ni-l dăduseră: scheletul unei Vespa incendiate. Și, ca drept dovadă, chiar acolo era și numărul corect al casei, 17, număr aducător de ghinion încă de pe vremea Greciei Antice[1] și desenat în grabă cu vopsea roșie pe peretele blocului parcă vrând să-l însemneze cu o cruce.

Nu exista nici interfon, nici nume. Gândul că nu eram la adresa corectă ne-a părăsit abia la al cincilea etaj unde, printr-o ușă deschisă, ieșea mirosul sălbatic de marijuana și sunetul de fond provenit dintr-un amplificator.

– Copii, a strigat Pietro în timp ce intra. Ce s-a întâmplat cu interfonul, au crezut că e un computer și l-au furat?

Davide a stins amplificatorul, iar Angelo a pus deoparte chitara electrică pentru a ne întâmpina. Tonino a apărut din spatele aragazului cu ochelarii aburiți.

– În zona asta e mai bine să rămâi anonim, a spus.

– Da, alcoolicii anonimi, a spus Davide.

Râsete.

– Dar nu treaba cu interfonul e cea mai enervantă, a spus Angelo serios în timp ce se juca neînsemnat cu piercingul din nas. Cea mai mare problemă e telefonul. Cei de la Telecom nu vor să-l instaleze.

– Păi, de ce nu vor? am spus. Că doar sunteți cetățeni model.

---

[1] În Italia și în alte țări de origine greco-latină, numărul 17, mai ales dacă este asociat și cu ziua de vineri, este considerat unul cu ghinion în același fel în care, în țările de origine anglo-saxonă, este considerat numărul 13 (n.tr.)

– Pentru că știi cum procedează ăștia aici în cartier? Sună pe toată lumea, unchiul, verișoara, bunicul, sora soacrei din Argentina, vorbesc ore întregi, după care, foarte firesc, uită să plătească factura. Și cine-i mai dibuiește în cotloanele astea?

– Paraziți, a mormăit Tonino. Era mai bine în Cartier.

După un scurt tur al casei, ne-am așezat la masă. De bine, de rău, relația mea cu băieții se desfășurase mereu în jurul mesei. Davide se potrivea bine în contextul ăla, prin urmare, prânzul semăna aproape cu cele de pe vremuri din toate punctele de vedere. Angelo care îmi fura măsline din farfurie, Tonino care înjura din pricina unei chestiuni politice, conversația care ajungea conform obiceiurilor masculine în mod inevitabil la digestie și apoi la sex, vinul vărsat pe fața de masă și miezul de pâine folosit pe post de burete. N-am întrebat nimic de cursuri sau despre examenul la sanscrită al lui Tonino. Era evident că în casa aia se făcea orice numai de învățat nu și nu aveam chef să-i strunesc nici măcar în joacă.

După cafea am alunecat într-o tăcere comodă și relaxată. Davide s-a ridicat, cam fără chef, ca să acordeze chitara electrică. Tonino a aprins o țigară și Pietro la fel, apoi mi-a tras picioarele la el în brațe și mi-a desfăcut șireturile. Angelo a început să ruleze un joint, dar având în vedere claia de păr blond și cu fața aia, totul avea un aer absolut inocent. Afară, dincolo de ușile deschise ale balconului, era un soare superb. Dar orașul dădea puține semne de viață și acel apartament risca să cadă și el în coma de duminică. Era ca atunci când minutarul ceasului se blochează și face *tic-tac* înainte și înapoi, dar nu înaintează, o imobilitate care te face să te scarpini. Aproape că nu mai țineam minte: oare așa fusese și în casa veche? Cât timp pierdut! Am simțit nevoia să ies afară, să mă scutur de acea somnolență contagioasă și să umblu.

– Și voi ce faceți de Crăciun? a întrebat Angelo în timp ce aprindea jointul.

Era un subiect pe care noi doi reușisem să-l dăm deoparte până atunci, dar Pietro a răspuns:

– Eh, la Vallesaccarda, unde altundeva? Crăciunul se face în familie, nu?

– La naiba! a răspuns Tonino.

– Să petreci cea mai grea sărbătoare din tot anul acasă la viitorii socri. Poate mergeți și la slujbă la miezul nopții. Distracție, ce mai!

L-am auzit pe Davide din partea cealaltă a încăperii spunând:

– *Ti fa veni' a guallera*[1].

– Dar Heddi e tare, s-a grăbit să adauge Pietro. Se descurcă ea.

Era, în același timp, o invitație și un compliment, dar m-a luat cu inima. Am spus în șoaptă:

– De Crăciun nu, Pietro. Nu mi se pare potrivit.

Pietro părea jignit.

– Și atunci unde te gândeai să petreci Crăciunul?

– E vorba doar de vreo două zile. Stau aici, la Napoli, învăț. Sau, iată, mă duc la Castellammare.

– Haide, baby, e Crăciunul. Trebuie să-l petrecem împreună. O să vezi, o să fie distractiv.

Când am privit în jur, am constatat că băieții se îndepărtaseră, Angelo era pe canapea cu jointul, iar Tonino, în bucătărie, punea, cu mare zgomot, farfuriile unele peste altele. M-am ridicat ca să-l ajut.

– Ia loc, puștoaico, ești musafir, mi-a spus.

S-a aruncat la rândul lui pe canapea, făcând pernele să se dezumfle și murdărindu-le apoi cu încălțările.

– În plus, aici, serviciile de gazdă le prestează Angelo.

Angelo a scos un geamăt de suferință. Din joint a ieșit un cârlionț de fum care s-a desfăcut spre tavan, înainte de a lua forma unei ciuperci atomice care a rămas blocată în încăpere.

– Pot să încerc?

S-au întors toți spre mine, chiar și Davide, privindu-mă stupefiat. Tonino s-a ridicat și s-a așezat drept pe canapea.

– Poftim? a spus Angelo. Vrei să spui să încerci asta?

---

[1] *Faci hernie*, expresie populară. În original, în dialect napoletan (n.tr.)

– Da, n-am încercat niciodată.

– Știu!

Angelo mi-a aruncat un zâmbet larg și uimit, dar mulțumit și mi-a întins jointul.

L-am apucat și am încercat să-l țin cum o făcea el, strâns între index și degetul mare și cu degetul mic pe post de contragreutate. În fața ochilor mei, fumul șerpuia cu încetinitorul, alcătuind forme netede și vâscoase. Țipari de mare, dragoni în aer. Momentul avea calități onirice, dar era un vis lucid și eu decideam fiecare pas.

– Ce trebuie să fac?

Angelo a adoptat tonul cald al unei învățătoare.

– Ia un fum, unul mic. Apoi ține-l puțin înainte să-l sufli afară.

Am aruncat o privire către Pietro care, cu o expresie de mirare, mi-a făcut un semn de încurajare. Oare de ce cerusem cuiul? Mă apucase curiozitatea după atâția ani? Dar nu simțeam curiozitate. Și nici teamă. Nu simțeam nimic. Oricum, era prea târziu ca să mă răzgândesc: țineam deja strâns între buze acel sul subțire precum foaia de orez.

Am tras o dată. Fumul mi-a alunecat în gură ca un lichid, călduț și atât de lipsit de consistență încât mi-a fost teamă să nu dispară în neant. L-am ținut cât am putut înainte să-l suflu afară cu buzele țuguiate ca pentru un sărut, cum văzusem că făceau băieții. Nările mi-au fost imediat agresate de mirosul de cauciuc ars, de henna udă.

– Deci? a întrebat Angelo.

– Nu știu. Nu simt nimic.

– Înseamnă că nu ai tras în piept, a spus Tonino tolănindu-se la loc.

Angelo a sugerat să încerc din nou, dar am refuzat și i-am dat jointul înapoi. Vreme de o clipă înălțătoare, când reușisem să capturez acea gură de fum, văzusem învârtindu-se în mine tot trecutul meu cu băieții, alcătuit din petreceri lungi și ore goale, ceaiuri calde și glume deocheate, teorii ale conspirației și filme de categoria B.

Dar fumul era efemer, oferea o plăcere impalpabilă și nu reușisem să-l țin prea mult. N-avea sens să ne mințim. Era sfârșitul unei ere.

Poate pentru că zărise o latură a mea pe care nu o cunoștea, Pietro m-a privit fascinat și mi-a spus din buze:

– Cât de dragă-mi ești!

Asta era singura modalitate reală de a spune „te iubesc" la Napoli.

Mai erau câteva zile până la Crăciun când a sunat telefonul. Pietro a ridicat receptorul și a spus monoton:

– Ai mâncat...

Nu era cu adevărat o întrebare, ci mai degrabă o formulă de salut cu numeroase semnificații stratificate, poate un obicei din zona Irpinia sau doar din casa Iannace. Pentru mine, acele prime cuvinte adresate mamei lui erau semnalul că trebuie să părăsesc încăperea. Mi-am făcut de lucru în bucătărie suficient de mult timp înainte să revin în living. Pietro închisese deja telefonul, dar stătea încă pe canapea cu gura contorsionată într-o grimasă neobișnuită.

– S-a întâmplat ceva?

Cerceta pardoseala de parcă spera să găsească acolo o pepită de aur. Într-un final, a spus:

– E vorba despre Crăciun.

– Adică?

– Vrea să-l petrecem în familie.

– Adică nu sunt invitată.

– Îmi pare rău. Pentru mine era de la sine înțeles.

M-am chircit pe canapea lângă el. Vinilinul a scârțâit și stomacul mi s-a strâns. Nu era doar efectul veștii proaste, ci senzația neclară că urma să se întâmple ceva foarte rău, la fel cum aveam senzația că urma să-mi iasă un hepres pe buza inferioară.

– Și tu ce i-ai spus?

– Ce era să spun? Nu am contrazis-o. Dar, baby, sărbătoarea asta nu e altceva decât o scenetă. O serie de la mulți ani încoace, la mulți

ani încolo, vizite la persoane pe care le vezi o dată pe an, pentru că realitatea este că în viața de zi cu zi n-ai nimic de împărțit cu ele, absolut nimic. Apoi nu din plăcere, ci din obligație, îți oferă de băut și de mâncat – și vai de capul tău și al familiei tale dacă refuzi. Numai porcării prăjite și chestii foarte dulci. Îți jur că de Crăciun se îmbuibă de parcă ar fi foametea de după război. Mănâncă de parcă ar coborî lupii de pe munte ca să le ia mâncarea de la gură dacă nu se grăbesc. Crede-mă, aș prefera de o mie de ori să rămân aici cu tine.

Am rămas puțin interzisă de acea avalanșă de resentimente împotriva locurilor sale natale.

– Dacă e așa un chin, atunci nu te duce.

– Dacă nu mă duc, a răspuns Pietro pe un ton grav, noi doi o să fim în rahat până la gât. Adică mama ar putea decide să mă renege. Așa că, deși mă scoate din minți, ca să trăiesc în liniște, prefer să-mi mușc limba. Trebuie să o țin blândă încă o vreme.

Am tăcut, amețită de cantitatea de venin pe care o scuipase, acum chiar și în direcția mamei lui. Era doar o defulare sau proceda așa ca să mă determine să fac ceva? Dar eu, cu două zile înainte de Ajun, găseam cu greu forța necesară pentru o rebeliune. Deja purtam o bătălie mult mai intimă, cea a unui tip de victimizare pe care-l cunoșteam încă de mică. Un defect al Racilor, am încercat să ascund ce simțeam ca să-l îndepărtez, gândindu-mă că, în fond, eu nici nu voiam să merg la Vallesaccarda de Crăciun. Cu toate astea, rămânea faptul incontestabil că Lidia mă respinsese pe față, fără menajamente și fără probleme, în contextul în care era perioada sărbătorilor și eram departe de familie, iar asta nu o percepeam ca pe un afront, ci ca pe o rană în piept care devenea tot mai vie. Mi s-a încleștat maxilarul și a fost nevoie de toată puterea mea pentru a-mi înfrâna lacrimile.

Pietro mi-a cerut scuze din nou, aranjându-mi cu ezitare o șuviță de păr. Mi-a spus că făcuse un pact cu ai lui potrivit căruia ar fi petrecut Crăciunul cu ei, dar s-ar fi întors la Napoli de Anul Nou.

– Doar sacrificiul ăsta și apoi vom putea sărbători începutul vieții noastre împreună.

Dar de ce vorbea mereu despre noi la viitor? Adevărul era că și eu aveam acest defect. Pentru că toate proiectele noastre, toate visurile noastre ne deveniseră la fel de indispensabile precum aerul în care se născuseră.

Madeleine a plecat ultima. Era binedispusă și, cu siguranță, asta se datora parțial faptului că Saverio o aștepta în stradă, călare pe calul neliniștit care era motocicleta lui, ca să o ia de acolo. În pragul ușii, mi-a făcut urările și a adăugat cu o voce mică și ochi mari:

– Îmi pare rău că te lăsăm singură aici. Biata de tine. O să-ți păstrez puțin panettone[1].

I-am înfășurat în jurul gâtului fularul în culorile curcubeului; nu voiam decât să plece. Ajunsesem să-i fac milă lui Madeleine? Mă lași!

Dar, în momentul în care yala a făcut *clic*, casa și-a pierdut vitalitatea, de parcă electronii din fiecare obiect al său ar fi încetat să se mai agite. Singura lampă aprinsă, cea de pe birou, se reflecta plat în fereastră, iar din curte urcau mirosurile și zgomotele festive: datul prin făină și prăjitul, țipatul și discuțiile de pregătire a mesei din noaptea Ajunului Crăciunului.

Nu mă obligase nimeni să rămân acolo, în Cartier. Nu mă dusesem la Castellammare doar din orgoliu, ca să nu fiu nevoită să-i dau explicații Ritei, care știa că sunt cu Pietro. În fond, ce mai era Crăciunul odată dispărută magia din copilărie? Doar un obicei, unul colorat și simpatic, dar fără nicio valoare intrinsecă, o tradiție arbitrară care putea fi învinsă la fel de ușor cum se putea comanda un cappuccino după miezul zilei.

[1] Tip de dulce tradițional din Italia care se mănâncă în perioada Crăciunului, similar cozonacului (n.tr.)

Atunci de ce aș fi așteptat până dimineața ca să deschid cadourile, așa cum era obiceiul american? Am luat pachetul pe care mi-l trimiseseră Barbara și tatăl meu și am tăiat scotch-ul. În interior, pe lângă alte cadouri drăguțe, se găsea o pungă cu ardei iuți și uscați din New Mexico și o cămașă din mătase pentru Pietro. Le-am apropiat de nas ca să inhalez parfumul casei din Washington pe care-l păstrau nealterat. Dar nu era momentul să mă las cuprinsă de dorul de casă. Nu în seara aia.

Am simțit pe buză arsura pulsantă a herpesului, care se instalse deja cu agresivitate. Am deschis cutia cu antivirale, având în vedere că lămâia și leacurile naturale nu-și făcuseră efectul, și am înghițit două pastile la chiuveta din bucătărie. Apa din Napoli avea mereu gust de calcar. M-am așezat la biroul lui Pietro și am tras lângă mine soba cu gaz ca să-mi încălzesc mâinile. Mai bine mă apucam să învăț.

M-am apucat să studiez cartonașele pe care-mi notasem unele citate care-mi puteau fi utile pentru lucrare. M-am oprit la unul în mod special, peste care mâzgălisem: „Persoana a treia este, în mod istoric, forma cea mai slabă a pronumelui... cunoaște un puternic declin".

El, ea, ei... Toate erau destinate, nu doar în limba italiană, ci și în multe alte limbi, să evolueze, să se simplifice sau chiar să iasă din uz. În limba mandarină vorbită nu se făcea distincția între el și ea. În engleza colocvială, pentru a evita formula complicată de *he* sau *she*, exista tendința de a favoriza pronumele *they*, care nu specifica genul – astfel, cel puțin în limba vorbită, exista egalitate între sexe.

Cu toate astea, am simțit o doză de ingenuitate în acel citat care elimina complet persoana a treia singular: îi subevalua puterea subtilă și poate tocmai pentru asta era încă vie după atâtea milenii. Pentru că îndată ce un interlocutor se referea la cineva cu *el* sau *ea*, îi punea eticheta de *celălalt*. Era un mod de a susține, cu o autoritate care nu admitea nicio discuție, că celălalt nu-i semăna, că era un străin pentru propria comunitate, pentru propria familie, până

când acesta nu mai avea trup, deși era chiar acolo în fața ochilor, în aceeași bucătărie.

Mi-am lăsat mintea să meargă acolo unde dorea de la început. La mama lui Pietro. *Edda*, la asta mă redusese. În acea primă dimineață, ar fi putut să nu spună nimic, dar dacă ținea morțiș să o spună, ar fi putut măcar să mi-o spună în față: „Vai, ce slabă ești, draga mea". Pronumele ăla, *edda*, nici măcar nu era o necesitate gramaticală (verbul conjugat și adjectivul la feminin erau suficiente), dar nu, Lidia dorise să-l adauge, voise să sublinieze faptul că nu eram decât o străină și astfel să mă anuleze.

Acum, în tăcerea casei, încercam să-l reproduc cu fidelitate, dar limba mea se chinuia să redea pronunția cocuminală[1]. *Edda, erda, erra.* Nu, nu-mi ieșea. Era unul dintre sunetele alea imposibile, bolovănoase, din dialect. *Edda.* Acum, că mă gândeam, părea chiar numele unei femei, al unei femei în vârstă din sat, o văduvă îmbrăcată toată în negru și adusă de spate, așa cum erau multe pe străduțe. Cu siguranță nu era un nume potrivit pentru caracterul meu, pentru câți ani aveam și pentru pofta mea de viață. Atunci de ce îmi dădeam seama abia acum că era corespondentul aproape perfect al numelui meu, cu tot cu deformarea lui.

Noaptea impregna tot mai mult casa, dar acolo, sub lampă, acel pronume era luminat foarte bine, pus sub interogatoriu, disecat. Acum, totul îmi era clar. Cum putusem să cred, chiar pentru o secundă, că Lidia avea să mă primească cu brațele deschise ca să petrecem un tradițional Crăciun în familie, ca să nu mai zic că era o sărbătoare catolică? Era o scenă atât de greu de crezut că mirosea a Hollywood, un final dulceag, chiar greu de digerat. Fără să vreau, un val de greață mi-a urcat în gât, poate totuși din vina medicamentului pe care-l luasem fără să citesc contraindicațiile.

[1] Consoane la a căror pronunție vârful limbii nu este doar ridicat, ci ușor îndoit în sus, în timp ce partea frontală a limbii este concavă spre interior (n.tr.)

Fusese, fără doar și poate, un gest decăzut din partea ei să o excludă pe iubita fiului său tocmai de la masa de Crăciun, cu atât mai mult cu cât eram oficiali iubiți și în casă... din toate punctele de vedere. Asta însemna că, într-un fel, refuzul ei era și un refuz al oricărei așteptări sociale, o respingere a acelei scenete care presupunea bune maniere și zorzoane. Era sătulă să se prefacă și adevărul e că și eu eram la fel de sătulă. Astfel, francheța absolută a gestului ei a sfârșit prin a-mi oferi un ciudat sentiment de liniște.

Iată că mă cuprindea din nou greața: nu mă așteptasem. Am alergat în sus, pe scări, spre baie și am ajuns la wc exact la timp. Aveam intoleranță la ceva din pastilele alea. Sau poate trebuiau luate după masă? Am băut direct de la robinet înainte să mă întind pe gresia rece, tremuram, dar mă simțeam ușurată.

Occhio non vede, cuore non duole[1]. Îmi imaginam expresia satisfăcută a Lidiei la vederea faptului că la masa așezată pentru sărbătoare nu se afla decât fantoma mea. Dar își făcea iluzii dacă se gândea că asta însemna că aveam să renunț la fiul ei și să mă întorc în America. Am fost nevoită să mă aplec din nou peste vasul wc-ului ca să vomit doar apă de la robinet. Gura îmi ardea, iar stomacul se strângea în gol. Nu mai aveam nimic de pierdut.

Era, cu siguranță, într-o scenă demnă de toată mila: singură, în Ajunul Crăciunului, îmi vomitam sufletul. Dar în loc să-mi plâng de milă, cum ar fi vrut zodiacul, aproape că mă bucuram. Pentru că simțeam că am scăpat de o obligație, iar acum eram ușoară, gata să o iau de la capăt. Fie că avea sau nu o denumire, ceea ce aveam eu și Pietro era incoruptibil, o legătură mai puternică decât oasele sau sângele. Împreună nu eram doar unu plus unu, ci o înmulțire exponențială, o forță mai mare decât noi doi și, prin urmare, mai puternică decât o a treia persoană, deprimată și obosită care spera să fie o piedică.

---

[1] „Dacă ochii nu văd, inima nu suferă", aici cu referire la melodia cu același nume a rapperului și cantautorului italian Jovanotti (n.tr.)

De parcă Universul ar fi vrut să-mi dea dovada faptului că am dreptate, în acel moment a sunat telefonul.

– Aici e un iad fără tine, a spus Pietro, măcinat de sentimentul de vinovăție pentru ceea ce el a numit o „slăbiciune" a lui.

Nu, i-am spus, nu fusese slab. Din contră: el avusese dreptate: bătălia lui era și bătălia mea și aveam să o ducem împreună. Realitatea era că împreună aveam un avantaj nedrept.

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 6 iunie

Dragă Heddi,

Chiar mi-ai dat o veste foarte bună. Abia aştept să te revăd. Voi fi la Napoli, nu-ţi face griji. Vin să te iau cu maşina, ce vrei tu. Să-mi spui datele imediat ce le ştii.

Mi-a făcut enorm de mult bine să primesc e-mailul tău şi te rog să mă scuzi că mi-a luat mai mult să-ţi răspund. De curând, viaţa mea a fost măcinată de nişte probleme de sănătate. În ultimele săptămâni nu am lucrat: am schimbat un loc de rahat (Marea Adriatică) cu alt loc de rahat (Vallesaccarda). Mă doare un genunchi din pricina unei accidentări cu care se pricopsesc sportivii, dar în cazul meu a fost mai degrabă de bătrânel rahitic. Nici nu-ţi povestesc pentru că-mi este ruşine.

În orice caz, genunchiul m-a tot durut sau poate că a fost doar o scuză ca să părăsesc munca mea mizerabilă de muncitor pe mare şi să-mi iau o perioadă de gândire... mereu îmi caut scuze. Cu ocazia asta am decis să merg la un medic, care mi-a spus că am nevoie de o „foarte mică" operaţie. Dar am înţeles din primul moment că lucrurile nu stăteau aşa cum trebuia: poate că am încăput pe mâini nepotrivite, două personaje care, când au chipul acoperit, au pretenţia să fie numiţi doctori, dar în realitate ar trebui să vândă castane coapte la colţul străzii.

Oricum, sunt teafăr şi nevătămat, în ciuda râurilor de transpiraţie care-mi curg de sub pansamente. Vremea tot mai caldă îmbie la

somn la orice oră. Nu e chiar o perioadă de gândire așa cum mi-o imaginasem, e mai degrabă o perioadă de plictiseală alternată cu una de liniște sau pace a simțurilor.

Astăzi m-a sunat superșeful meu și, cu o voce de actor, m-a întrebat care sunt planurile mele pentru viitorul apropiat. I-am spus că nu-i de mine să muncesc pe mare ca un sclav, că am (sau aveam) alte ambiții, iar el – cu o voce seducătoare de parcă aș fi fost un copil în fața unei vitrine cu înghețată – a spus că nu este în intenția lui să mă lase să mor pe mare și că are alte proiecte pentru mine, pe care trebuie să le discutăm direct. Nu-mi fac iluzii, știu cum sunt astfel de personaje, dacă mă cheamă este pentru că e în rahat până la gât și vrea să mă convingă să rămân... dar nu sunt dispus să mă vând pentru bani. Mi-e bine așa, fără să fac nimic, cel puțin pentru moment; mai departe, la dracu'! Sunt încă tânăr și pot să-mi inventez ceva de făcut. Mai am încă prea mult din lume de văzut.

Nu-i așa?

p.

20

Noaptea de Anul Nou era o frântură în timp care nu aparținea nici vechiului an, nici celui nou, o zonă liberă ce nu se supunea regulilor economice obișnuite. Casa s-a repopulat cu piraţi – veniţi din Franța, Sardinia, Sicilia, America, Irpinia – care, încă din noaptea de Ajun, scrijeliseră în lemnul mesei orele care-i despărțeau de acest moment, de acest cartier. Astfel, strada De Deo 33 devenea un port, o amforă, o noapte fără loc, fără timp. Totul redevenea posibil.

Am mers după cumpărături în ultimul moment și nu eram singurii. Magazinele care se cocoțau pe strada noastră abruptă erau ultrapline de oameni care cumpărau provizii de parcă s-ar fi așteptat la un atac aerian. Ca să ne mișcăm mai repede, ne-am împărțit. Sonia și Carlo s-au dus la pescărie, în vreme ce Angelo, Davide și sora lui, Silvia, la băcănie, Madeleine și Gabriele la brutărie, iar Pietro și cu mine la zarzavagiu, bătrânelul din capătul străzii care punea mereu în sacoșă și un măr putrezit sau o roșie storcită. Voia să ne prostească, iar noi îl lăsam pentru că-l consideram un amărât.

– O noapte bună pentru pocnitori, a spus, în timp ce arunca o privire la fâșia de cer limpede dintre blocuri și-mi întindea o pungă cu scarola[1] fleșcăită.

Lăsând scarola la o parte, eram mulțumită. În seara aia era programat, în Piazza del Plebiscito, în fața unei construcții în formă de munte de sare din care ieșeau niște cai din lemn (îi spuneau artă),

---

[1] Tip de salată cu frunze netede sau creţe, de culoare verde-deschis. Are o textură crocantă, cu gust uşor amar şi numeroase proprietăţi nutritive (n.tr.)

un concert gratis și un foc de artificii organizate de primărie. De ce să fi privit artificiile de pe acoperiș dacă aveam, în sfârșit, un motiv să coborâm în stradă.

– Aveți grijă, copii, a adăugat zarzavagiul. După unsprezece noaptea se întâmplă tot felul de nebunii pe stradă.

Era deja ora opt și jumătate când ne-am apucat să pregătim masa de revelion. În ciuda răzvrătirii noastre împotriva obiceiurilor, păstram totuși un soi de loialitate față de rețetele tradiționale de Anul Nou. Tradiția se vedea și în faptul că pentru a ne putea distra, trebuia neapărat să mâncăm. Cum am fi putut să sărbătorim, să polemizăm, să iubim fără mâncare?

Unii tocau, alții prăjeau, alții așezau masa. Mie mi se dăduse sarcina de a pregăti (un lucru foarte important, având în vedere că de asta depindeau câștigurile din tot anul) lintea cu ciolan[1] – ca să facem economie, o făceam fără ciolan, dar cu rozmarin, așa cum era rețeta în locul de origine al Silviei și al lui Davide. Dincolo de ușile din sticlă, terasa se lungea ca un suspin lung și rece și, dincolo de balustradă, luminile optimiste ale caselor care se strângeau în jurul vulcanului. Cu un pahar de vin în mână a intrat Gabriele care, puțin nesigur pe picioare, s-a așezat pe treaptă ca să mă privească în timp ce găteam.

– Mai, mai că-mi vine să propun să rămânem toată noaptea aici și să stăm de vobă. Ce zici, Eddie, ești de partea mea?

– Și să ratăm artificiile?

Așa cum se întâmpla în Cartier deja de niște zile, și-a făcut brusc apariția o petardă, un fâsâit urmat de o moarte nedemnă.

– Haide, o să fie amuzant să ieșim.

– Fie, a răspuns Gabriele. Cum dorești tu, scumpa mea cumnată.

Dacă mi-ar fi spus-o oricine altcineva, ar fi sunat ca o bășcălie. Dar Gabriele nu era oricine și acel *scumpă cumnată* m-a emoționat.

---

[1] Preparat tradițional care se mănâncă în noaptea de Anul Nou, la ora douăsprezece noaptea, pentru a avea bogăție și belșug în noul an (n.tr.)

În momentul ăla am fost sigură că multă vreme după ce toate celelalte zgomote – petardele, râsetele prietenilor, pufniturile de dezaprobare ale mamei – se vor fi oprit, aveam să rămânem tot noi trei. El, eu şi Pietro.

– Sărută-mă, a spus.

M-am conformat şi m-am aplecat ca să-mi apăs buzele pe obrazul lui; pielea era la fel ca a lui Pietro, şmirghel, mai ales pentru zona mai sensibilă a buzei, rămasă în urma herpesului. A fost un sărut plin, cu ochii închişi, ca pentru a pecetlui pentru totdeauna acea legătură.

– Nu aşa.

Mi-am îndepărtat chipul ca ars de cuvintele lui. Vreme de o clipă fragilă, atât cât am reuşit să-i susţin privirea, am văzut în ochii lui aceeaşi furie pe care i-o văzusem îndreptată spre Pietro, furie amestecată cu o dragoste aproape de nesuportat. Dar, de data asta, acea pasiune furioasă era îndreptată către mine şi vai cum ardea, ardea mai tare ca aburii care ieşeau din oala cu linte spre care în curând aveam să fiu nevoită să-mi îndrept privirea. Voiam să mă conving, încă o dată, că era numai vina alcoolului?

Fie că era alcoolul, fie că nu, aveam şi eu o vină, eram sigură de asta. Cu acea cerere de sărut – un sărut *adevărat*, aici nu aveam dubii –, îmi reproşa acele momente intime de slăbiciune în care aproape că-l confundasem cu fratele lui? Voia să mă dea de gol, sau să pună sub semnul întrebării alegerile mele amoroase? În acel moment de reproş mi-am dorit, mai mult ca niciodată, să-i spun lui Gabriele cât de mult ţineam la el. Dar unele lucruri nu e nevoie să fie spuse. Ţineam unul la celălalt nu ca doi prieteni, ci ca doi indivizi care nimeriseră, în mod nefericit, în aceeaşi familie, dragostea curată şi stringentă pe care o simt doi oameni care au naufragiat pe aceeaşi insulă. Începeam să-mi dau seama că Gabriele nu voia chiar o sărutare de la mine, ci un gest la fel de adevărat, la fel de riscant. Voia să sap mai adânc, poate ca să văd ceva ce nu voiam să văd, sau să fac ceva ce nu voiam să fac. Mi-a părut că citesc în ochii lui

inflamați din cauza frustrării, a vinului sau a sulfului care vopsește noaptea: *Nu-ți face iluzii* că ar fi din cauza vinului, sau a sulfului care vopsește noaptea.

Dar, înainte să reușesc să prind sensul a ceea ce tocmai se întâmplase între noi, cu atât mai puțin să răspund, Silvia a intrat în mica bucătărie ca să curețe peștele, iar Gabriele s-a ridicat ca să iasă.

Am terminat cina la zece și jumătate. Afară creștea frecvența bubuiturilor, care sunau în urechile noastre ca niște pop-corn, fluierături și, din când în când, mici tunete care făceau să zăngăne ferestrele în cercevele. Cerul coborâse, un tavan de un galben forțat, precum luminile artificiale dintr-o grădină zoologică. Pietro a aprins o țigară. A avansat ideea să nu mai coborâm deloc și să ne bucurăm de spectacol din siguranța oferită de terasa noastră. Angelo și Silvia s-au opus vehement, iar Pietro a fost vizibil deranjat de faptul că cel mai tare îl susținuse tocmai Carlo.

– Vă spun că am auzit niște povești, a spus. Arsuri de gradul trei, amputări, de toate.

Toată lumea a amuțit.

Se pare că-l făcusem pe Gabriele să treacă de partea mea, pentru că tocmai el a fost cel care a dat sentința:

– Cu siguranță sunt exagerări, Carlo; din astfel de știri trăiesc ziarele. Oricum, ar fi bine să ajungem devreme în piață, ca să găsim un loc de unde să vedem bine scena.

Când am închis, în sfârșit, ușa în urma noastră, cu buzunarele paltoanelor pline de băuturi alcoolice, nu am îndrăznit să mă uit la ceasul de la mână. Pe scări era neobișnuit de întuneric. Poate că vecinii ieșiseră înaintea noastră, sau poate că stinseseră luminile ca să se poată vedea mai bine spectacolul de lumină. Ce spectacol?! Cerul de deasupra curții noastre era un dreptunghi de lumină tremurătoare și cețoasă, ca un incendiu de pădure care cobora din grădina mănăstirii și se apropia de noi. Nu era nimic de *văzut*: adevăratul spectacol era de *auzit* – melodrama bubuiturilor joase,

panica în falset, suspansul liniștii. Iată de ce la Napoli focurile de artificii se numeau mereu *botte*[1]: nu erau niște flori strălucitoare, ci pumni, palme asurzitoare care îți transformau capul într-o minge de fotbal, îți ardeau ochii, te făceau să înghiți praful de pușcă și plasticul ars până regretai că ai ieșit din casă.

Gabriele a fost primul care a ieșit pe poartă, cu pași fermi, sobru. L-am urmat și imediat am călcat pe cioburi de sticlă. Era o farfurie. Ne-am acoperit gura ca să ne ferim de aerul bolnav, unii cu fularul, alții cu reverul paltonului, și am pornit călătoria spre strada Roma. Era un drum cu obstacole din gunoaie incendiate, jachete sfâșiate, mobilă dezmembrată. Obiecte misterioase precum pene verzi și valetul de bâte[2] ni se lipeau de talpă. Ca să pot înainta, căutam negrul dalelor vulcanice de sub toți și toate.

Începea postul, dezintoxicarea. În timp ce noi luam cina, cartierul se elibera de toate obiectele stricate și iremediabile cu toată furia pe care o merită cine nu este dorit. Totul era aruncat jos, din balcoane, într-o regurgitare colectivă și extaziată. Aproape că-ți venea să te oprești și să cotrobăi, să le descoperi secretele murdare, dar, dintr-odată, un tunet puternic a zguduit străduța cu tot cu resturile ei și cu noi, care deja făceam parte din ele. Era ca și când ne-am fi aflat într-un glob cu zăpadă pe care cineva îl agita cu o plăcere răutăcioasă; cine știe ce avea să mai pice. O serie de pocnituri trase lângă noi părea că vrea să ne avertizeze că ceva urma să se întâmple.

Am grăbit pasul. Când am ridicat ochii, mi-am dat seama că grupul nostru se despărțise. Nu-l mai vedeam pe Gabriele – sau poate era chiar la câțiva pași de mine, dar ochii îmi lăcrimau. Mi se părea important să nu ne pierdem. Pietro m-a luat de mână. Nu se putea vorbi, nici măcar gândi, în aerul din jurul nostru care șuiera, se spărgea.

---

[1] *Lovituri*. În limba italiană (n.tr.)

[2] Obiecte ce au legătură cu prevestirea viitorului. Penele sunt considerate semne de îngeri, iar valetul de bâte este o carte de tarot (n.tr.)

Am simțit că mi-a căzut ceva în păr, ceva care se sfărâma între degete precum cenușa. Pietro m-a tras cu putere în partea cealaltă a străzii și în urma noastră s-a auzit o pocnitură asemănătoare cu un accident de mașină. Ne-am întors brusc. Pe stradă era o mașină de spălat contorsionată; încă se mai clătina în urma căzăturii brutale de la balcon. Timpanele îmi vibrau în urma acelei bubuituri metalice și simțeam degetele lungi ale lui Pietro care se împleteau și le strângeau până la os pe ale mele, până când ne-am pus la adăpost sub un balcon.

A mai plouat cu diverse obiecte, unele cu mare viteză, cioburi probabil, altele cu un calm angelic, precum foile dintr-un caiet acoperite cu cine știe ce mărturisiri. Pietro și cu mine am rămas în refugiul nostru privind acea ploaie malefică și intermitentă, la fel cum sunt toate lucrurile la Napoli. Așteptam, dar era o furtună imprevizibilă. Stăteam cu spatele lipit de peretele din tuf vulcanic, umed și friabil, al blocului și încercam să-mi desprind detergentul de rufe din păr. Pietro mi-a spus la ureche:

– Eu înțeleg faza cu „ce e vechi afară, ce e nou înăuntru[1]", dar ăștia sunt duși cu pluta.

I-am zărit și pe ceilalți. Madeleine, Davide, Silvia și Angelo se așezaseră sub un balcon al blocului din față. Puțin mai în față, Gabriele, Sonia și Carlo se făcuseră afiș chiar pe clădirea noastră. Fără să vorbim, Pietro și cu mine am decis să ne alăturăm lor. Am înaintat lipiți de perete, dezarmați ca niște corespondenți de război, frecând cu jachetele afișele decojite și ușa-baricadă a unui *basso* evacuat. Un pas după celălalt, până la urmă am ajuns la ei nevătămați. Sub balcon, Sonia era încovoiată de parcă înălțimea ei ar fi făcut-o mai vulnerabilă.

– Haideți înapoi, băieți! s-a auzit vocea lui Carlo în acea cacofonie de zgomote.

[1] Conform tradiției, la Napoli, în noaptea de Anul Nou, oamenii aruncă pe fereastră toate obiectele vechi sau stricate ca simbol al renunțării la ceea ce este inutil și deteriorat pentru a face loc lucrurilor noi pe care le va aduce noul an (n.tr.)

Tocmai acum, m-am gândit, după cât am mers? Am privit în spate. De fapt, depășisem *doar un bloc*, iar acum, blocul care ne apăra se termina brusc într-o intersecție de străduțe.

– De aici mergem înainte, nu? a spus Sonia.

Carlo căuta aprobarea pe chipurile noastre.

– De ce vreți să treceți prin asta? a urlat.

Mica străduță bubuia, părea să vibreze și era traversată de stropi de foc, schije turbate prin care ar fi trebuit să trecem dacă voiam să ieșim din cartier și să ajungem în Piazza del Plebiscito. Și nu mai eram atât de sigură că-mi doream asta.

Pietro a spus:

– N-avem de ales. Trebuie să ne întoarcem.

L-am privit pe Gabriele, strivit și el de tencuială; pieptul i se mișca respirând greu, cu toate că zâmbea, ochii îi străluceau. Era excitat de tâmpenia pe care eram pe cale să o facem sau era un efect prelungit al vinului? Într-un moment de calm relativ, Gabriele a strigat:

– Acum!

Un ordin imperativ care nu permitea nici contraziceri, nici nesiguranțe, nici măcar gânduri, un apel la un instinct pe care îl credeam uitat.

Am zbughit-o. Am alergat sub cerul deschis, acoperindu-ne capul cu mâinile goale și ne-am pierdut cu toții din vedere unii pe ceilalți. Alergam și nu vedeam pe nimeni în fața mea și nici în spate, nu vedeam decât picioarele mele care loveau strada. Strânsoarea lui Pietro se dizolvase, pierdusem mâna lui și-l pierdusem și pe el. Dar bubuiturile ștergeau orice sentiment și alergam de parcă de asta ar fi depins viața mea.

Până la urmă ne-am regăsit cu toții sub un alt balcon, fără aer și extaziați. Dacă reușisem să depășim acea primă stradă perpendiculară, atunci însemna că aveam să le depășim și pe următoarele trei sau patru care ne mai despărțeau de siguranța relativă oferită de strada Roma. Și am pornit din nou, alergând fiecare pe cont

propriu, orbește, euforic, depășind o stradă după cealaltă, până când farfuriile sparte și gunoaiele au lăsat locul resturilor de pocnitori și sticlelor de Heineken, semnele unei petreceri de tineri.

– Ți-am spus că trebuia să coborâm mai devreme, a spus Carlo îmbrățișând-o pe Sonia cu o priză afectuoasă de wrestling. Țăranii ăștia aproape că ne-au omorât.

– Hai, că a fost emoționant, a răspuns ea.

– Emoționant? A fost epic! a strigat Angelo, iar Davide a urlat precum un lup.

Silvia râdea, toată lumea râdea, până și Carlo. Aveam cu toții obrajii roșii de la adrenalină: singurul alb la față era Pietro. Și-a ridicat reverul hainei și a îndesat mâinile în buzunare mohorât. A numit misiunea noastră „antrenament pentru serviciile secrete" și a scos o Marlboro Light înainte de a se întoarce cu fața spre piață.

Seriozitatea lui m-a uimit. Dintr-odată, l-am văzut pe Pietro ca fiind singurul dintre noi cu adevărat matur și responsabil, singurul conștient de pericolul prin care trecusem și de ce s-ar fi putut întâmpla. Avea responsabilități reale – doar era proprietar de pământ, pentru numele lui Dumnezeu – și asta pentru el nu era o joacă. M-am oprit brusc din râs. Furtunile și viperele câștigaseră de mult respectul meu. Prin urmare, era ciudat că până în momentul ăla nu luasem niciodată în considerare posibilitatea că și Napoli, tot speriindu-ne, ne putea până la urmă răni. Poate că fusesem o naivă?

În Piazza del Plebiscito, concertul era în plină desfășurare, dar nimeni nu părea să asculte muzica pop lansată de pe scenă: râsete, telefoane mobile, beri, jointuri, mult dialect. Era foarte aglomerat și, odată ce am intrat în acel șifonier de paltoane și haine de blană, am atins coafuri pline de gel și bijuterii. Dacă asta era revitalizarea urbană, se pare că avea chiar prea mare succes. Ne-am așezat lângă una dintre statuile ecvestre.

– Regele Carol al III-lea de Bourbon, ne-a lămurit Gabriele.

Pietro a întrebat:

– Deci tizul tău?

Dar Carlo nu l-a auzit.

Angelo și Silvia vorbeau cu însufețire. Madeleine fuma privind întunecată mulțimea: poate că se certase din nou cu Saverio. Nu l-a observat pe Davide, care o privea parcă înmărmurit de frumusețea ei sau poate că-l observase, dar era obișnuită să fie privită așa. Pietro a scos o sticlă de whisky și a pasat-o tuturor. Carlo o ținea strâns pe Sonia, de parcă i-ar fi fost teamă să n-o piardă în mulțime, dar ei nu părea să-i displacă: afișa zâmbetul ei lunar, încadrat de părul lung și negru, cu cărare pe mijloc.

Solistul trupei a anunțat că era aproape douăsprezece noaptea.

– E momentul, a spus Carlo cu respirația înghețată. Cine a adus sticla de Moët & Chandon[1]?

– Bine, măăăăă, a spus Angelo, și a scos o sticlă de vin spumant ieftin. „Să ciocnim pentru supraviețuirea noastră!"

Dar Gabriele desfăcuse vinul de casă, bombănind ceva despre vechile obiceiuri. Muzicienii de pe scenă se opriseră din cântat și în spatele lor se auzea din nou Cartierul Spaniol în cursa lui către autodistrugere. Mulțimea din piață a început numărătoarea inversă, aruncau cu steluțe colorate, petarde și sticle. *Opt, șapte, șase...* Angelo se blocase cu „nenorocita sârmă" de la dopul sticlei de spumant și între timp se ajunsese la *unu*, moment în care izbucnirea de urale i-a smuls o avalanșă de înjurături în siciliană, iar cerul, deja înflăcărat, s-a umplut de culori.

De obicei, de Anul Nou eram puțin deprimată. Nu înțelegeam cum putea toată lumea să sărbătorească dispariția unui întreg an din viață: nu merita să fie amintit, să fie plâns? Dar acum nu mă simțeam deloc așa. Ploua cu scântei, cu urări, cu vin spumant ieftin și aveam senzația că mă aflu în epicentrul acelei piețe, înconjurată de unii dintre oamenii care-mi erau cei mai dragi pe lume.

---

[1] Referie la șampania de lux produsă de vinăria franțuzească ce poartă același nume, Moët & Chandon (n.tr.)

Pietro s-a apropiat, am simțit cum barba lui nerasă îmi mângâie fruntea, respirația lui distilată îmi încălzea fața. Mi-am încolăcit brațele în jurul gâtului lui și, astfel, împreună, am creat o spirală caldă și umedă numai a noastră, o insulă tropicală departe de focurile de artificii, de voci.

– E cel mai frumos revelion din viața mea, Pietro.

– O să fie anul nostru, iubita mea. Luăm examenul de licență și plecăm. O să trecem dintr-o țară în alta până când o să găsim un loc unde să vrem să rămânem, un loc în care să facem rădăcini.

– Da, rădăcini. Vreau să fac rădăcini cu tine.

Pe sub palton, am simțit degetele lui care-mi urcau pe spate.

– Te-am dezamăgit de Crăciun, a spus. Nu te-am apărat. Tot ce am făcut a fost să-ți trădez încrederea. Am fost un idiot. Am îndrăznit să-ți cer ție să mă salvezi *pe mine*. Crezi că o să mă poți ierta?

– Și eu am fost slabă, Pietro. Dar nu voi mai fi. De azi înainte, vom înfrunta împreună orice obstacol.

– Să-ți spun că te iubesc e prea puțin. Ești aer pentru mine.

A închis strâns ochii.

– Am suferit ca un câine de Crăciun pentru că am fost departe de tine. Și am avut în permanență o senzație foarte ciudată, de parcă aș fi fost sub apă, ținându-mi respirația, și aș fi privit în sus, spre lumină. Dar mă consola gândul că în curând aveam să revin la tine și, astfel, aș fi urcat să iau aer. Nu știu să-ți explic foarte bine.

M-a fixat cu o privire decisă.

– Heddi, eu nu mai pot să tac și să stau cuminte. Gata. Îți promit că de azi înainte nu o să mă mai las înduplecat. O să apăr dragostea noastră cu orice preț.

La ce sunt bune stelele când pe cer strălucesc rubine și smaralde? Pietro și cu mine ne-am sărutat, acea sărutare de Anul Nou pe care doar îndrăgostiții o cunosc. Am simțit cum whisky-ul lui îmi încălzește gura, sincer și plin, un răsărit lichid care mi-a umplut pieptul și apoi a alunecat moale prin picioare, înmuindu-mi genunchii și dezghețându-mi picioarele în drumul său. Câtă iubire! Chiar

trebuia să refacem drumul ăla distrus ca să putem să stăm, în sfârșit, îmbrățișați în pat?

Am simțit în brațe o sticlă rece.

– Nu vă mai pupați atâta, a spus Angelo zâmbind și întinzându-mi sticla de spumant. E Anul Nou, trebuie să vă pupați cu toată lumea. Sau ați uitat?

Am băut și am făcut schimb de urări cu ceilalți. Intenționat l-am lăsat pe Gabriele la urmă: nu mă simțeam pregătită, după sărutul lui Pietro, o bomboană care mi se topea în gură. Dar el m-a apucat, în felul lui, brusc și afectuos, fără echivoc. Părea că se trezise din beție și că uitase ce se întâmplase între noi în bucătărie și chiar și eu am început să mă îndoiesc că se întâmplase cu adevărat.

Ne-am despărțit. Gabriele s-a apucat să-i explice lui Madeleine despre biserica de acolo care amintea de Panteonul de la Roma. Mi-a venit cheful să stau puțin de vorbă cu Sonia: în seara aia schimbasem puține cuvinte. Și am zărit-o, eliberată din strânsoarea lui Carlo. Era mai lungă acum, mai mândră, o balerină. Pietro era lângă ea și râdea în felul lui, tăcut, o tăcere pe care am recunoscut-o chiar și în gălăgia pieței. Părea relaxat, fără griji, nu mai era un proprietar de teren, ci un tânăr fără probleme. Mi-aș fi dorit să fi fost eu persoana care să-l facă să râdă așa, cu atâta spontaneitate și transparență. Persoana care să spună un joc de cuvinte, un proverb, o observație subtilă despre lumea care ne înconjoară. Persoana care să îi ia o greutate de pe umeri și să îi lumineze chipul.

Eram pe cale să formulez un angajament pentru Noul An, dar m-am răzgândit. Aveam deja niște noi promisiuni de ținut și erau suficiente doar alea, ca să nu mai vorbim de examene și lucrarea de licență, care ajungeau să ne consume toate energiile.

Vinul spumant se terminase, la fel și whisky-ul. În drum spre Cartier, Angelo își ținea cu greu ochii deschiși, iar Madeleine fredona în franceză clătinându-se ca un marinar beat. Dintre noi toți, Pietro părea singurul treaz.

Ultimele focuri de artificii păreau horcăitura unei mașini vechi care-și dădea ultima suflare, iar de data asta, intrând pe strada De Deo, nu a mai fost nevoie să ne ferim. Cartierul arăta ca după război și nu era clar dacă ieșise din el învingător sau învins. Din ce știam, am fi putut fi ultimii supraviețuitori: escaladam resturile unei liniști spectrale. Prin fața noastră a trecut un câine șchiopătând.

– Bietul de el, am spus. O fi rănit.

– Pun pariu că e un câine vagabond.

Am observat că lui Pietro îi tremura o Marlboro între degete; pe lângă asta, felinarele din Cartier îi dădeau o paloare ciudată.

Imediat ce am intrat în casă, el a urcat treptele câte două. L-am auzind tușind și am alergat și eu la etaj. L-am găsit în baie exact în poziția în care stătusem și eu cu o săptămână înainte, în genunchi pe gresie, ținându-se de vasul wc-ului și cu părul creț care-i acoperea chipul. Pe durata întregii seri nu dăduse niciun semn de beție. Cum naiba de nu mă prinsesem de cantitatea de alcool pe care o dăduse pe gât?

A mai vomitat o dată și a gemut ușor; antebrațele îi tremurau de la strânsoare. M-a tulburat să-l văd atât de fragil. M-am chircit lângă el și i-am așezat o mână pe frunte. Nu știam de ce făcusem gestul ăla; poate că doar încercam să-i susțin cumva capul și, respirând greu, chiar s-a sprijinit puțin în palma mea. A reînceput.

– O să treacă, am încercat eu să-l liniștesc.

A dat din cap și și-a înfrânat greața cât să-mi spună cu glas pierdut:

– Lasă-mă.

A tușit.

– Pleacă. Nu vreau să mă vezi așa. Pleacă!

Mi-am retras mâna, încălzită de jena lui. Și mie îmi era jenă pentru că încercasem să-l ajut când, de fapt, nu avea nevoie de ajutorul meu. Am ieșit din baie, dar am rămas pe coridor, în caz că ar fi căzut. Am auzit apa de la wc și apoi robinetul pornit. Puțin mai târziu a ieșit și Pietro legănându-se ca o barcă sau ca un cowboy

mexican beat la Cinco de Mayo[1]. S-a prăbuşit pe patul nostru încă îmbrăcat cu hainele de afară; ar fi dormit aşa până dimineaţă dacă nu i-aş fi scos blugii şi încălţările.

[1] Sărbătoare care comemorează victoria nesperată a armatei mexicane împotriva invaziei franceze în bătălia de la Pueblo, din 5 mai 1862 (n.tr.)

21

M-am oprit ca să-mi suflec pantalonii şi am văzut cizmele acoperite de un strat subţire de praf dispersat. În jurul meu nu era niciun pom şi nici umbră; cerul era o foaie albastră mâzgălită ici şi colo de nori. Aerul era uscat şi fără mirosuri, dar aducea cu el acel praf, gustul vulcanului. Poate că era vară, cine ştie: soarele bătea puternic, aproape că mă orbea, dar mă atingea fără căldură.

Aveam senzaţia că merg deja de multe ore; cu toate astea, tot nu ajungeam la crater. Făceam parte dintr-o expediţie geologică (că doar aveam în mână un ciocan pentru prospecţii geologice), dar n-aveam idee ce anume căutam. Singurul lucru cert era că trebuie să mă urnesc în sus, tot mai sus, până când aveam să mă uit în acel castron săpat de giganţi sau de zei şi să-i văd fundul. Voiam să ajung acolo chiar dacă asta ar fi însemnat să merg până în toiul nopţii. Timpul şi efortul nu contau, ca şi când aş fi mers să-mi întâlnesc iubitul. Atunci de ce în dorinţa mea era ascunsă o picătură de teamă de nemărturisit?

Tot mergând, mi-au revenit în minte nişte detalii. Nu fusesem singură de la început: începusem expediţia cu un grup format din antropologi şi lingvişti. Abia apoi devenise o expediţie geologică, atunci când ceilalţi se hotărâseră să se întoarcă. Aflaseră că Vezuviul urma să explodeze pentru prima dată de la acea mică erupţie din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, dar de data asta ar fi fost una mare, cea de care se temeau toţi – şi pe care, în adâncul sufletului, şi-o doreau. Cu toate astea, eu continuam să înaintez spre crater

pentru că mă gândeam: ce putea să mi se întâmple într-o zi atât de frumoasă?

Dintr-odată, cerul s-a întunecat și vântul a început să sufle atât de puternic încât mi-a smuls ciocanul din mână. Vremea rea venise demascând vremea bună, subliniind minciuna soarelui. Fusesem o fraieră. M-am întors ca să merg înapoi pe propriile urme. Pe cărare, mici pietricele se agitau, vrând parcă să coboare și ele în grabă de pe munte, dar și eu, și ele eram conștiente de inutilitatea demersului. Simțeam deja răsuflarea cenușii în ceafă în timp ce coboram în grabă, dar îmi era prea frică să mă uit în urmă, să privesc în față acel nor fără suflet care tuna și se îngroșa și voia să mă înghită. Dar fără nicio supărare: eu nu eram decât o daună colaterală, o victimă întâmplătoare, o mică tragedie personală.

De parcă ar fi fost niște mâini pe umeri, norul m-a împins cu putere și mi-a desprins picioarele de pe terenul abrupt. Am închis ochii și am căzut în gol. M-am prăbușit atât de mult și într-un întuneric atât de total încât am avut timp chiar să și plâng puțin. Nu-mi era frică de moarte, aveam doar certitudinea morții. Singurul lucru care mă speria, care, de fapt, mă teroriza, era secunda de durere fizică pe care aveam să o simt la impactul cu solul. Astfel că, în timp ce cădeam în abis, cu fundul căruia aveam să iau contact în curând, îmi contorsionam corpul, polemizând cu mine nu împotriva morții, ci împotriva inevitabilității durerii.

Durerea m-a trezit dintr-odată. Aveam spatele arcuit, mușchii contractați: nu mai pățisem asta de când eram mică. Pietro era adormit lângă mine, cu cămașa șifonată rău. Mi-am relaxat spatele și m-am ridicat pe coate ca să privesc afară pe fereastră.

Probabil că plouase peste noapte. Blocurile care coborau spre port căpătaseră o tonalitate mai închisă, culoarea pietrei ude. Cerul era încă încărcat și părea să mărească doza dintr-un moment în altul. Și, pe fondul ăla întunecat, vulcanul dormea acoperit de zăpadă.

Nu era doar pudrat: Vezuviul chiar era îmbrăcat de zăpadă. În toți anii pe care-i petrecusem la Napoli și în apropiere îl văzusem rareori așa. Trăsăturile scabroase ale vârfului erau învăluite într-o mantie reală de un alb orbitor, probabil că aia era adevărata sursă a acelei lumini infernale, difuze. De altfel, era singurul soare din acel peisaj întunecat, singurul Dumnezeu. Nu puteai să nu-l privești. Semăna cu o veche reproducere a muntelui Fuji, precum cea întipărită pe un șervețel pe care-l aveam de mult, dar vulcanul nostru, în carne și oase, era de-a dreptul formidabil. Era maiestuos și înfricoșător. Cu cât îl priveam mai mult, cu atât eram mai convinsă că doar se preface că doarme.

Un fior mi-a traversat șerpuit pe șira spinării. M-am întors sub așternuturi și m-am lipit de Pietro. Speram să-l trezesc, dar dormea adânc și, trăgând cu ochiul la ceasul deșteptător, mi-am dat seama că ar fi fost un gest animalic să-l trezesc atât de devreme în prima zi a anului. M-am ridicat, mi-am tras un pulover pe mine și am coborât la etajul inferior.

Madeleine părea că mă așteaptă. Stătea parcă în apnee în fața mesei abandonate în haos; îmbrăcată într-o pijama sumară, cu picioarele încrucișate și papucul japonez care ținea ritmul unei melodii pe care doar ea o putea auzi. În semiobscuritate, chipul ei părea o fotografie veche, încețoșată de o țigară uitată.

– Asta-i partea pe care o urăsc, a spus.

– Care parte?

Madeleine și-a amintit de țigară și a tras din ea un fum plin de semnificație.

– A doua zi.

Am întrebat-o de ce se deșteptase cu noaptea în cap. Din câte se părea, vecinii o treziseră din nou. Eu nu auzisem nimic, așa cum nici ea nu văzuse zăpada de pe Vezuviu. Reacția ei a fost:

– Zăpadă, rahat. La Napoli nu trebuia să fie soare, mare, pizza?

A izbucnit într-un râs forțat și a pornit radioul.

Bucătăria era un coşmar de farfurii cu resturi întărite şi cozi de peşte pe foi de ziare unsuroase şi mi-am făcut curaj doar cât să salvez ibricul de făcut cafea moka. Prepararea cafelei era un ritual care mă relaxa. Am folosit apa dură de la robinet şi am presat delicat cafeaua, ascultând fără prea mare atenţie o melodie a lui Luca Carboni. Am stat multă vreme şi am privit flacăra albastră care şuiera. Din punctul ăla nu o puteam vedea pe Madeleine, dar îi simţeam prezenţa, faptul că avea o zi proastă şi că era dornică să spună mai multe – mult mai multe.

– Azi-noapte a fost o nebunie, am auzit vocea ei din living.

– Zici?

Am deschis frigiderul. Nu mai era lapte.

– Am fost nişte mari idioţi, Eddie. Era ca în război.

M-am întors la ea şi am aşezat două ceşti care abureau în dezordinea de pe masă. Sub privirea ei furioasă, m-am simţit vinovată, de parcă ar fi fost ideea mea să ieşim. Cu toate astea, nu eram convinsă că Madeleine vorbea doar despre asta. Am simţit că între noi începuse o joacă, deloc nouă pentru mine, dar căreia nu-i cunoşteam nici regulile, nici scopul.

– E doar încă o tâmpenie pe care să nu le-o povestim părinţilor, Madeleine. În fond, nu s-a întâmplat nimic.

– A fost doar şansă. E ca şi când am fi câştigat la ruletă. Dar putea să se întâmple o catastrofă.

Voiam să abandonez subiectul. Nu voiam să fiu constrânsă a mă gândi la preotul fără casă şi la misterioasa *catastrof* care-l făcuse praf. Cu toate astea, am simţit cum vorbele lui Madeleine mă rod pe dinăuntru precum cafeaua pe stomacul gol. Era totul, într-adevăr, un joc de noroc, o chestiune de noroc, sau ghinion? Nu voiam să-i cedez nimic şi am spus:

– Mă rog, după ce o să treacă cei de la salubritate, cartierul o să arate ca înainte.

– Era ca dracu' şi înainte. Un labirint nenorocit.

– Ce labirint, Madeleine? Cartierul Spaniol are o aranjare previzibilă, matematică, am spus, nu atât din dorința de a o contrazice, ci în încercarea de a o implica într-o discuție cât de cât academică. Nu e altceva decât un reticul. Ăsta este termenul care se folosește în urbanistică, nu?

– Un reticul. Străzi care se intersectează în unghi drept, o planimetrie tipică urbană a orașelor romane și a unor așezări din secolul al XVIII-lea, a spus sec.

– Zece cu felicitări.

A așezat zgomotos ceașca.

– Deci tu, Eddie, nu te-ai pierdut niciodată în Cartier?

– Nu.

A scos încă o țigară din pachet. Nu-mi dădeam seama dacă faptul că acceptase acea minciună însemna că scăpasem sau nu. Am terminat și eu cafeaua și am acceptat faptul că acel joc pe care noi două îl făceam avea ceva de-a face, dacă nu chiar totul, cu mândria mea.

Madeleine fuma, casa dormea, radioul umplea tăcerea. Între timp încercam să-mi amintesc legenda clasică a labirintului, cel din Cnossos, pe care mi-o povestise profesorul meu de limba greacă în primul an de liceu la Castellammare. Dacă-mi aminteam bine, regele Minos al Cretei îi solicita în fiecare an regelui Atenei un tribut de paisprezece tineri, șapte băieți și șapte fete, pe care să-i trimită în labirintul atât de alambicat încât rămăsese captiv acolo însuși arhitectul acestuia, Dedal. O încolăcire de galerii care se desfăceau și se bifurcau sau duceau în fundături – totul într-un întuneric aproape total. În inima labirintului trăia sângerosul Minotaur, jumătate om, jumătate taur, care-i devora pe rând pe tinerii care se pierdeau în labirint. Ceva de film de groază. Într-un final, monstrul a fost ucis de către Tezeu, fiul regelui Atenei, de care se îndrăgostise nebunește fiica lui Minos. Ariadna, căci, așa o chema, îi dăduse un ghem de lână pe care să-l desfacă în urma sa ca să poată regăsi ieșirea. La final, în ciuda gestului de dragoste făcut de prințesă, Tezeu nu a

luat-o cu el la Atena, ci a abandonat-o pe o insulă pe drumul de întoarcere, ridicând ancora în timp ce ea dormea.

Poate că și Madeleine era prinsă în gânduri similare pentru că, la un moment dat, a declamat:

– Mai bine un labirint decât o rețea.

– Pe naiba.

– Serios. Pentru că într-o rețea toate străzile sunt asemănătoare. Prin urmare, tu crezi că ești pe drumul cel bun și apoi, dintr-odată, îți dai seama că, la dracu', te-ai pierdut.

A reînceput să bată din picior într-un ritm fără nicio sincronizare cu noua melodie de la radio și cu mai mare putere ca altă dată. Furia o prindea: ștergea totul și scotea la iveală o frumusețe care-ți tăia răsuflarea, primordială, care mă făcea să mă simt, dacă nu urâtă, măcar mediocră. Prin țigara aia, Madeleine sorbea gânduri de nerostit.

– Spune-mi, Eddie, tu de ce stai aici, în orașul ăsta de rahat?

– E o poveste lungă, Madeleine.

– Ca să înveți despre clădiri stupide? Ca să cunoști un băiat și apoi să te întorci acasă?

Mi-a luat o clipă ca să înțeleg că vorbea, de fapt, despre sine.

– La Napoli poți oricând să te întorci.

– Ah, da, cum să nu, a spus Madeleine cu o grimasă ironică și apoi a amenințat că va trezi toată casa cântând refrenul din *Torna a Surriento*. Dar probabil că a greșit alegându-și tocmai acea melodie, atât de plină de emoție, pentru că sarcasmul s-a întors împotriva ei controsionându-i colțurile gurii și umezindu-i ochii.

– Nu, nu, a spus dând din cap.

– Ar fi trebuit să fie o perioadă scurtă. O mică paranteză și apoi să mă întorc la viața mea. Și la iubitul meu francez.

Trăisem mult prea mult timp la Napoli ca să mă mai șocheze infidelitatea. Dar o privisem mereu ca fiind un fenomen ce aparținea altei generații, iar faptul că o fată tânără și intelectuală și pe

deasupra străină ar fi putut să înșele sau să schimbe amanții mi-a complicat și mai tare imaginea pe care o aveam despre Madeleine.

– Eu o să plec în curând, a spus cu greu. Ce mă fac? Nici nu mai știu cine sunt. Nu mai știu nici să vorbesc franceză.

Totul la ea m-a emoționat – tonul înfrânt, ochii umezi –, dar am reușit să-i spun niște cuvinte amărâte:

– Nu e sfârșitul, Madeleine...

– Nu ai înțeles, Eddie? M-am pierdut!

Părea că are ceva cu mine, dar apoi i-au ieșit lacrimile, frumoase ca picăturile de mercur și nepăsătoare precum o ploaie pentru care ea nu avea nicio vină și pentru care nu simțea nicio rușine. Nici măcar nu a încercat să le șteargă. Jocul se terminase și-l câștigase ea. Cu toate astea, singurul lucru pe care-l repeta era cât *pierduse.*

Nu eram suficient de implicată în viața ei napoletană sau în legătura ei cu Saverio ca să pot înțelege ce voia să spună cu acel franțuzism, *m-am pierdut.* Astfel că mi s-a părut o propoziție ruptă de context, pe care am pus-o pe seama mahmurelii, sau a somnului, sau a vremii proaste. În același timp, aveam senzația că acea propoziție epurată de lacrimi și de vinul spumant de mâna a doua era purul adevăr și, prin urmare, că era absolut logică și evidentă și că problema era a mea, pentru că nu reușeam să o înțeleg în forma ei cea mai crudă și fără scopuri ascunse, dacă nu acela de a fi șoptită ca o mantră. Ea plângea cu sughițuri, iar eu stăteam acolo și o priveam, incapabilă de compasiune, incapabilă de o reacție.

– Stai puțin! a spus Madeleine dintr-odată și a dat mai tare volumul radioului. Da, e melodia aia. Ți-o amintești?

A sărit în picioare pălmuind podeaua cu șlapii japonezi și unduindu-și șoldurile pe ritmuri de samba. Era *Joe le taxi,* iar Madeleine o cânta cu o voce nu mai puțin seducătoare decât cea a Vanessei Paradis captivă în cei paisprezece ani ai ei, ridicând brațele în aer și rotindu-le ca în dansul din buric. Am fost vrăjită ascultând-o cântând în limba ei natală, care o făcea și mai senzuală. Apoi a întins brațele spre mine. M-a ridicat în picioare.

– Hai, dansează cu mine.

Am dansat fără chef şi fără graţie, îngreunată brusc de lipsa somnului. Dar nu o puteam lăsa să danseze singură, nu în prima zi din an şi cu lacrimile ca o pictură proaspătă încă pe obraji. Când s-a terminat melodia, Madeleine m-a orbit cu un mare zâmbet pe care l-am luat ca pe un compliment personal. Mi-a aruncat braţele în jurul gâtului şi m-a învăluit într-o dulce şi neaşteptată îmbrăţişare cu parfum de lapte şi a spus:

– Trebuie să vii în vizită într-o zi. Eu şi cu tine la Marsilia.

Pentru o clipă m-am simţit foarte flatată, dar am rezistat tentaţiei. Semănam doar în aparenţă – eram de aceeaşi vârstă, amândouă departe de casă şi cu preocupări academice –, dar asemănările se opreau acolo. Eu nu aveam frumuseţea ei magnetică, precum o stea căzătoare, nici volubilitatea ei şi nu aş fi fost vreodată capabilă să iubesc alt bărbat. Poate că astea erau nişte lipsuri ale mele sau poate că nu. Dacă acum o strânsesem tare la piept era doar ca să grăbesc acea îmbrăţişare, spunându-i că mă duceam înapoi în pat şi sfătuind-o să pună un pulover pe ea pentru că altfel, cu tricoul ăla şi cu frigul care era, s-ar fi pricopsit cu o răceală.

Joe le taxi nu avusese niciun efect asupra lui Pietro, care dormea încă, pe jumătate îmbrăcat, în poziţie fetală. M-am băgat în pat şi m-am încolăcit în jurul lui. De data asta s-a trezit şi m-a lăsat să-mi apropii picioarele îngheţate. I-am spus despre zăpada de pe vulcan, deşi el nici n-a vrut să se întoarcă să o vadă, i-am povestit despre visul meu, despre cum senzaţiile fuseseră atât de vii încât, în somnolenţa mea, crezusem că erupţia Vezuviului era realitatea, iar schimbul de cuvinte himeric cu Madeleine, doar un vis.

– Crezi în visele premonitorii? l-am întrebat.

– Ascultă, baby, în momentul în care coşul ăla o să explodeze, noi doi vom fi deja plecaţi de ceva vreme din mizeria asta, îţi promit. A fost doar un vis.

Mă liniştisem, aşa că am scăpat o glumă:

– Atunci să jucăm la loto.

– Da, da. Frica, nouăzeci.

– Nenorocirea, șaptesprezece[1].

– Ne îmbogățim.

Mi-a apropiat mâna de gură și mi-a sărutat degetele.

– Oricum, pare că pentru o vreme suntem asigurați, având în vedere că sângele lui San Gennaro s-a lichefiat[2]. *'O miracolo!*[3]

Tonul lui sec m-a făcut să mă jenez de faptul că în realitate eram fascinată de magia acelui ritual religios.

– Și ce se întâmplă dacă o dată nu se topește?

– O nenorocire, după troglodiții ăștia. Au fost câteva dăți în care nu s-a lichefiat și apoi au urmat niște dezastre, iar ăștia au făcut comod legătura a posteriori. Orice, numai știință nu.

– Dezastre cum ar fi?

– Cum ar fi cutremurul din Irpinia.

Mi-am apăsat chipul de lanțul coloanei lui vertebrale. Cuprinsă de adorație, am închis ochii și am inhalat mirosul lui de pădure și transpirație. Atunci am avut aproape o experiență extracorporală, o imagine a mea și a lui Pietro dintr-un zbor de vultur... sau de porumbel.

Ne-am văzut pe noi doi, stând întinși pe coate pe salteaua aruncată pe podea. Nu era o cameră, ci o debara și nu era o casă adevărată, ci un etaj abuziv, unul dintre cele mai înalte dintr-o infinitate de etaje abuzive care, ca într-un turn Babel, se întreceau care va ajunge primul la Castel Sant'Elmo sau chiar la noii grei. De sus, cartierul

---

[1] Referire la tradiția napoletană numită „Smorfia", „Strâmbătură", conform căreia fiecărui lucru apărut în vis îi corespunde un număr de jucat la loto (n.tr.)

[2] Referire la tradiția legată de lichefierea sângelui Sfântului Gennaro, patronul orașului Napoli, păstrat în Domul orașului, considerată un miracol și un semn de bun augur. Conform tradiției, dacă sângele sfântului nu se lichefiază în timpul slujbei de scoatere a cupei pentru a fi prezentată credincioșilor, acest lucru este prevestitor de mari nenorociri. În trecut, acest lucru a fost corelat cu izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial (n.tr.)

[3] *Un miracol!* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

nostru își descoperea natura lui incontestabilă de labirint, de străzi identice și fundături, de sensuri unice și contradicții, încă înecat în violența veselă din noaptea precedentă și care, chiar dacă ar fi fost alungată, urma să se întoarcă mai devreme sau mai târziu. Pe toate astea vulcanul le vedea de pe tronul lui, dar fără să confirme sau să contrazică. Am fost surprinsă să remarc că, de la înălțimea aia, pământul care înconjura golful arăta ca o gură enormă, un pacman care voia să mănânce insulele, iar și mai de sus, am văzut Marea Mediterană și tot continentul Eurasic și apoi tot globul, în aparență nemișcat, dar în realitate la cheremul unei logici amețitoare.

Acum, pentru mine și pentru Pietro era prima zi din an, dar alte locuri din lume, precum Sydney, Beijing, Hong Kong, inaugurau deja primele ore din ziua a doua, de mâine. Cine știe ce avea să fie mâine. Cu siguranță, lucruri grandioase, mi-am spus, frumoase și moderne și importante mai ales pentru că erau atât de vagi. Oricare ar fi fost acele lucruri mari, în acel moment mi-am dat seama că eu le pierdeam, că le pierdeam de ani de zile. Sute și mii de zile de mâine pierdute, de oportunități aruncate. M-a lovit brusc o stare de rău, o senzație insuportabilă de imobilitate, un sentiment de pierdere iremediabilă. La Napoli, noi eram mereu cu un pas în urmă, fără scăpare, căzuți în capcana unui ieri făcut dintr-o magie veche, o știință a sângelui. Ce naiba mai căutam încă acolo?

Mi-am dat seama că tocmai din cauza mândriei nu aveam să câștig niciodată acel ciudat joc de șah cu Madeleine, făcut din priviri și vorbe cu dublu sens. Ea îmi reproșa acea decizie luată, după primul an de schimb cultural, de a rămâne la Napoli, *acest oraș de rahat*, care te făcea să te pierzi și-ți dădea emoții prea puternice. Pentru ea, Napoli era un zar măsluit, un joc de ruletă nereușit. Prin urmare, mă obliga să-mi apăr decizia, să-mi justific toată adolescența și tinerețea trăite acolo, *o treime din viața mea* și faptul că nu știam să-i dau un răspuns adecvat mă amăra. Pentru că acum, de sus, reușeam să văd Napoli așa cum îl vedea restul lumii. Nu periculos, nu

excesiv sau amețitor de frumos, ci, pur și simplu, alunecat în trecut. Dispărut. Uitat.

Am deschis brusc ochii. Mergeam pe drumul îngust al moțăielii, riscând să cad în acel delir cotidian care este somnul. Pietro m-a întrebat dacă eram încă trează, m-a întrebat dacă aveam chef să fac un drum până în Vallesaccarda. Venise frigul și în curând se tăia porcul.

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 21 iunie

Dragă Pietro,

Îmi pare rău pentru povestea cu genunchiul (chiar dacă mi-au plăcut descrierile colorate ale personajelor din povestirea ta). Sper să te fi vindecat până în august, atât din punct de vedere fizic, cât și puțin psihologic. Nu știu la ce să mă aștept de la întâlnirea noastră, nu vreau să am așteptări: cred că e un lucru bun faptul că acum nu am timp să mă gândesc...

Pe 22 iulie plec în Statele Unite, iar pe 6 august am avion spre Milano. Am luat deja legătura cu Luca și o să ne vedem la Lago Maggiore, unde a cumpărat o clădire pe care o restaurează. După nunta de pe 10, la Trieste, vine să mă ia o prietenă din Noua Zeelandă, care s-a mutat la Londra acum un an: o să mergem împreună la Venezia, o să facem o mică escală la Roma și apoi câteva zile de vilegiatură pură la Capri. Ar trebui să ajung la Napoli pe 18 august. Așa că hai să ne vedem pe 20, dacă e OK și pentru tine. Poți să vii să mă iei de la Rita de acasă, eventual dimineața? În felul ăsta am avea toată ziua de petrecut împreună. Îți dau adresa în caz că nu ți-o amintești: Traversa Fondo D'Orto 47, la marginea lui Castellammare, lângă Pompeii.

Sper ca întâlnirea asta să nu-ți facă probleme cu munca, dar ar fi frumos să ne vedem. Sinceră să fiu, mi-ar părea foarte rău dacă nu ne-am vedea. Poți să-i spui și lui Gabriele, oriunde ar fi el? Eventual,

dă-i adresa mea de poștă electronică. Ar fi frumos să-l revăd, dacă se poate.

Scuză-mă pentru e-mailul scurt, dar am încă multe detalii de pus la punct în perioada asta, în plus, e târziu și încă mai am lucrări de corectat...

Te îmbrățișez,

h.

22

Când am ajuns noi, porcul fusese deja sacrificat. Era liniștea de după furtună. Când scoteam bagajele afară din mașina lui Antonio și-l salutam, și-a făcut apariția pe terasă animalul, tăiat pe din două din cap până-n picioare și atârnat cu capul în jos de o copită. Nu era un animal, era o secțiune transversală, o felie debitată la fierăstrău pentru a fi arătată studenților la biologie, nu era un porc adevărat, ci unul abstract. Cu toate astea, mi-a fost rușine față de acel animal pe care nu-l cunoscusem în viață și pe care acum îl vedeam într-o poziție atât de indecentă, cu picioarele desfăcute și cu cele mai intime detalii la vedere.

Copacii de lângă casă erau scheletici, iar soarele, trecând printre ei, ajungea incolor, dar tigrat în mod vesel. În jurul unei mese de lucru erau adunate în picioare niște persoane în vârstă, bărbați și femei, îmbrăcați în pulovere groase și cu mânecile suflecate. Tăiau ceva. Aveau niște mâini enorme, înroșite, cu bătături și unghii rupte, mâinile uriașului care l-a urmărit pe Jack în jos pe vrejul de fasole. Bătrânii vorbeau și râdeau și, din cauza aerului rece, ieșeau aburi din gurile lor știrbe, la fel ca din carnea, rămasă caldă pe masă. Era tabloul de viață la țară din imaginația mea, în care părea să fie Vallesaccarda și încă mai putea fi, o scenă de muncă pitorească precum un presepe[1].

[1] Nume dat reprezentărilor tradiționale ale scenei Nativității (n.tr.)

Când l-au văzut pe Pietro, l-au chemat cu zâmbete largi care le reumpleau obrajii cu pulpă precum merele Annurca[1]. Când treceam prin fața lor, mergând spre ușa de intrare, Pietro le-a adresat o serie de semne respectuoase din cap. Mi-a făcut impresia că-l cunoștea pe fiecare; probabil că unii îi erau rude. Apoi s-au pus din nou pe treabă, mânuind cuțitele mari de măcelar și aruncând fâșii de grăsime într-o mare grămadă, precum niște șosete la lucrurile murdare.

În casă mirosea a lemne arse. M-au trecut niște fiori nu numai din cauza umezelii calcaroase care transpira din pereți, ci și pentru neobrăzarea de a intra neinvitată în bucătăria Lidiei. Dar nu ne-a întâmpinat nimeni: și de această dată, bucătăria era goală. Șemineul era o cutie de cenușă, pe chiuvetă fuseseră abandonate două cești de cafea. Cel mai probabil, părinții lui erau și ei pe undeva pe afară, prea absorbiți de munca de măcelari ca să-și dea seama că sosisem.

– Ce frumos, am spus. Toată lumea muncește cot la cot ca o mare familie.

– Vezi?

Pietro a rupt o bucată din brânza maturată de pe masă și a mâncat-o.

– Or să fie aici până diseară, ca să pregătească salamul *capocollo*[2], cârnați și tot ce mai trebuie. Trebuie să pregătească totul în cursul zilei, altfel carnea se strică.

M-am așezat și mi-am sprijinit picioarele aproape cu plăcere pe policioara de piatră a șemineului pe care îl cunoșteam atât de bine. Am răsuflat ușurată. Măcelarii voluntari aveau să rămână până la apus, anihilând astfel liniștea și facilitându-ne discuția cu Lidia. Ba mai mult: am fi fost un stadion întreg de martori care ar fi văzut că Pietro și cu mine formam un cuplu. Vorba s-ar fi dus în tot satul și

[1] Soi de mere italian premiat, din regiunea Campania (n.tr.)

[2] Produs tradițional realizat din ceafă de porc sărată și condimentată, care se maturează vreme de 60 zile într-o zonă rece, bogată în păduri de stejar și vegetație mediteraneeană (n.tr.)

mama lui nu ar mai fi putut să nege. Din păcate pentru ea, avea să fie învinsă de toată acea viață care-i forfotea în jur.

Pietro și-a scos haina și a luat loc lângă mine.

– Sper că n-a fost prea urât pentru tine să vezi porcul în felul ăla.

– Nici nu știu cum îl chema.

– N-avea nume, era doar *'o puorc'*[1].

A mai luat o bucată de brânză și m-a hrănit. Îmi era foame și mi-a plăcut atât gustul brânzei, gust de răbdare veche care se intensifică ușor, ușor, până explodează, cât și gestul lui iubitor. Mi-a spus că am avut mare noroc că am ajuns după tăiere, nu atât din cauza băii de sânge, cât din cauza zgomotului. Mi-a explicat că porcul, chiar înainte de a vedea topoarele sau puștile, știe când e pe cale să fie omorât și începe să guițe, să plângă ca un copil și nu mai încetează până la final. Mulți din localitate sacrificau porcii în aceeași zi, prin urmare, încă de la răsăritul soarelui, se auzeau în tot satul strigătele alea înspăimântătoare.

– Dacă ți se întâmplă să te trezești așa, nu-ți mai iese din cap, a concluzionat, fiind vădit amuzat de efectul pe care mi-l făcea povestea lui.

Mi-a apropiat din nou brânza de buze.

De unde știa porcul când urma să moară? Asta rămânea un mister. Poate că era un lucru pe care îl purtau din negura timpurilor, ca o memorie atavică, în sânge.

– Buongiorno, a spus o voce slabă în spatele nostru.

Am sărit drepți în picioare. Mama lui Pietro a afișat un zâmbet în timp ce-mi întindea mâna, o invitație, fără chef, să mă apropii. În mod ciudat, mă așteptasem ca Lidia să mă primească într-un mod neplăcut, cu ostilitate evidentă. În fond, după toată povestea de la Crăciun, ce sens avea să ne mai prefacem? Dar iată că-mi întindea mâna cu aceeași formalitate din dățile trecute. M-am apropiat sperând că prezența mea nerușinată în carne și oase la Vallesaccarda

[1] *Porcul.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

o va prinde pe picior greșit, că sărutul meu sfidător îi va însemna scoarța cu un *x*, așa cum se face cu castanele pentru a le putea decoji.

Acel zâmbet fals a dispărut în momentul în care i s-a adresat lui Pietro.

– *Guaglio', va' a piglia' altra legna che cca per edda fa friddo*[1].

Apoi a adăugat că masa era gata într-o oră. Am remarcat încăpățânarea ei în a folosi a treia persoană singular, dar de data asta a fost doar o observație semiotică ce putea să-mi fie utilă la teza de licență.

Mama a ieșit. Pietro s-a dus la mormanul de lemne de lângă ușă și s-a întors cu buturugi și vreascuri pe care le ținea în brațe ca pe un bebeluș. L-am ajutat să așeze lemnele mai mici. Absorbiți în tăcere de acea ocupație domestică, din când în când ne-am aruncat priviri complice. Am aprins focul și m-am bucurat de focul nounăscut, dar energic, care-mi mângâia fața. Pietro se ridicase, dar nu se îndepărtase: îi simțeam căldura corpului în picioare, din spatele scaunului, un măslin în spatele meu.

După o vreme, m-a întrebat dacă voiam să merg afară să văd cum pregăteau bătrânii carnea. Mă încălzisem până la oase și nu mai simțeam frigul. În capul mesei lungi, impregnate cu sânge roz, acum era tatăl lui Pietro care râdea zgomotos în timp ce inspecta prin ochelarii lui groși feliile de carne de porc așezate potrivit unei anumite logici. Aerul era înviorat de mirosul cremos al cărnii crude și de loviturile surde ale cuțitelor de care pe bătrâni părea să-i lege o veche prietenie. Dădeau lovituri sigure, ferindu-și degetele la momentul potrivit.

L-am urmat pe Pietro care făcea turul mesei. Era expansiv și foarte respectuos cu toată lumea. La un moment dat, s-a oprit să vorbească cu o femeie cu părul încă foarte negru. I-a adresat niște întrebări de neînțeles pentru mine despre oase și măruntaie, apoi

[1] *Băiete, mergi să mai aduci niște lemne că e frig aici pentru ea.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

m-a prezentat. Mi-a plăcut imediat de ea din pricina numelui: Mătuşa Argentina.

– Bună ziua, dragă, a spus. Te-aş pupa, dar sunt foarte mânjită.

Avea, ce-i drept, urme de sânge pe tâmplă. Cu toate astea, era o femeie frumoasă, cu părul incredibil de negru, pielea extrem de albă şi gura ca un boboc de trandafir.

– *Portamela a casa rimani, hai capit', Piè*[1]*?* a adăugat, dar mă privea pe mine şi avea o privire care strălucea de ospitalitate.

– *Po' vidimm' si ce sta 'o tiempo, zia. Vediamo*[2], a spus el în timp ce-şi relua turul mesei.

Am zărit-o pe Lidia în apartamentul de la parter, care dădea spre alee. Amesteca într-o oală enormă aşezată pe nişte crengi aprinse direct pe ciment. M-am mirat să o văd gătind aşa, într-o manieră improvizată, câtă vreme avea nu numai un aragaz vechi chiar lângă ea, ci şi o bucătărie perfect funcţională jos. Părea că, mai mult decât să gătească, vrea să se chinuie. Înconjurată de borcane de murături, saci de cartofi, crengi şi cenuşă, avea pe chip o expresie funebră în timp ce desfăşura o muncă pe care probabil că fusese nevoită să o facă toată viaţa ei.

După amabilităţile mătuşii Argentina, mă simţeam îndrăzneaţă, aşa că am parcurs cei câţiva paşi pe pietriş până la uşa deschisă.

– Ce pregătiţi, doamnă?

– O mâncare pe care o facem când tăiem porcul, mi-a răspuns fără să ridice privirea din oala care fierbea uşor.

– Şi cum se pregăteşte? am întrebat-o. Era o apucătură la care îmi era greu să renunţ, aceea de a încerca să-i intru în graţii, să-i arăt cât eram de bună şi de dornică să învăţ şi să-i demonstrez astfel, în acel mod de şcoală veche, că sunt demnă de fiul ei.

– Nimic complicat. Carne, cartofi, ardei gras. Se face cu o parte din porc care nu prea le mai place oamenilor în ziua de azi.

---

[1] *Să vii cu ea la mine acasă mâine, ai înţeles, Pietro?* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] *Vedem dacă e timp, mătuşă. Vedem.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

– Ce parte?

– Nu știu, a spus și în mod cert voia să spună că nu știa cum se numește în italiană. Noi o mâncăm pentru că nu irosim nimic. Nu e precum carnea aia frumoasă pe care o găsiți în măceleriile din Napoli.

– Oricum, miroase frumos.

– Dar nu e ceva special.

Ca pentru a mă elibera, a lăsat lingura de lemn și a început să-și frece mâinile în cutele uzate ale șorțului. În timp ce mă îndepărtam, am auzit cum se frâng două crengi sub greutatea oalei.

În scurt timp, prânzul era pe masă. Bătrânii au intrat în casă, în acea sufragerie în care eu nu mâncasem niciodată. Televizorul era stins. Tatăl lui Pietro era așezat în capul mesei; de o parte a mesei s-au așezat bărbații, cu pălăriile pe cap, de cealaltă, femeile îmbrobodite. Cu toții erau înfometați și, fără prea mult preambul, a fost descărcată tocana Lidiei. Cerceii femeilor se mișcau în ritmul masticației acelei cărni misterioase. Și bărbații mâncau cu poftă și zgomot, acceptând cu plăcere o a doua porție și vorbind tot cu poftă și zgomot despre utilaje agricole și bani. Acea gălăgie jovială, exclusiv dialectală, era suficientă ca să facă să vibreze paharele de cristal din vitrine, iar setea era atât de mare încât au dispărut ca nicăieri patru sau cinci sticle de vin.

Mama lui Pietro era așezată în fața mea, aparent ocupată să împartă pâine și vin tuturor, dar cu un ochi mereu la farfuria mea, pentru a cerceta cât am mâncat. Era aceeași privire acră dintotdeauna, doar că acum, în toată acea petrecere, părea că și-a pierdut din putere, mă ducea cu gândul la vigilența obosită a dealerului în timpul unui lung și zgomotos joc de poker. Deși nu tranșasem carnea împreună cu ceilalți, simțeam că sunt parte din ceva. Din când în când, mătușa cu părul negru corb îmi arunca un zâmbet, în vreme ce tatăl râdea în hohote. În mod incredibil, pe sub fața de masă,

mâna lui Pietro s-a aşezat pe coapsa mea. După cum prevăzusem, veselia generală dezamorsa comportamentul ciufut al gazdei.

Unul dintre bărbaţi, cu o umbră albă de barbă, i-a adresat lui Pietro o întrebare pe care eu n-am înţeles-o. În răspunsul lui, Pietro a făcut referire la teza de licenţă, apoi l-am auzit spunând că în curând avea să fie licenţiat. Acea frază magică a ajuns şi la urechile altora care au început să sărbătorească vestea: un tânăr de la ei din sat avea să fie, nici mai mult, nici mai puţin, decât licenţiat! Unii voiau să ştie ce studia Gabriele, iar Pietro i-a informat concis, oftând cu dezamăgire paternă şi, cine ştie de ce, strângându-mi şi mai tare coapsa.

– Şi fata asta frumoasă? a întrebat o femeie corpolentă, făcând cu bărbia un gest spre mine.

– *Edda studia lingue, e sicuro piglia 'a laurea prima 'e tutt' quant'*[1], răspuns Pietro făcându-mi cu ochiul, apoi a adăugat, de dragul meu, în italiană: Are o inteligenţă unică.

Bărbatul cu barba albă l-a întrebat, cred, când urma să ne întoarcem în oraş, iar Pietro i-a răspuns în dialect: „Poimâine". O femeie în vârstă l-a întrebat câte ore durează cu maşina drumul de la Napoli, iar Pietro părea că regretă să-i recunoască faptul că aveam să luăm autobuzul.

– *Ma ca' macchina facite cchiu ambress*[2], a insistat ea, în mod evident neînţelegând că el nu avea maşină. Când, în sfârşit, a înţeles a spus: *E va buo', Piè, rropp 'a laurea po' t'a regalano*[3].

Fără un motiv precis, bătrânii au început să râdă. Mi-a venit în minte privirea uimită şi invidioasă a lui Pietro când văzuse maşina nouă a lui Antonio deşi el nu îşi teminase studiile. Era un fel de

---

[1] *Ea studiază limbi străine şi sigur îşi ia diploma înaintea tuturor.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] *Dar cu maşina cât faceţi.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[3] *Asta este, Pietro. Lasă că îţi iei diploma şi o să o primeşti cadou.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

tradiție nouă în sat de a cumpăra o mașină băieților care reușeau să ia diploma de licență sau pe aproape?

Unul dintre bărbați l-a întrebat pe ce model pusese ochii.

– Un Ferrari! a răspuns cu voce tare un alt bărbat de la acea masă unde toată lumea abia aștepta un nou pretext pentru râsete și ciocnit de pahare.

– Nu.

Râsetele s-au oprit brusc, până și vinul din pahare a încremenit.

– Nu, a repetat Lidia, și apoi a adăugat într-o italiană care părea mai degrabă o mustrare:

– În mod evident, Pietro nu mai vrea mașină.

– Ce tot spui, mamă? a spus el. *E cumme, nun 'a vogglio?*[1]

– *Non ti preocupare!*[2] a tunat vocea tatălui. Tot ce a spus după aceea a funcționat de minune, pentru că atmosfera de la masă a putut reveni la starea sa naturală de hilaritate. Tatăl a ridicat paharul în aer pentru un toast în cinstea fiului care era, în mod neașteptat, student sau a porcului benefic sacrificat, înainte să-i golească conținutul.

Apoi s-au întors cu toții la muncă și ne-au lăsat singuri, pe mine și pe Pietro, la masa acoperită de semințe de mandarine. Am strâns masa rapid, după cum învățasem în experiența mea de ospătar în verile petrecute la Washington. Și nu doar eu aveam obsesia de a spăla farfuriile înainte să se întoarcă mama: și Pietro părea să fi înțeles că o astfel de ocazie nu avea să mai apară. Am aruncat în foc șervețelele folosite, care însuflețit focul, iar cojile de mandarine s-au întărit și s-au înnegrit. Apoi am umplut chiuveta și, încurajată de absența neașteptat de lungă a Lidiei, mi-am cufundat mâinile în apa plăcut de caldă.

---

[1] *Cum să nu vreau?* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] *Nu-ți face griji.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

Eu frecam vasele şi Pietro le clătea. Munceam într-o liniște ce amintea de transa agnotică a atleților înainte de un concurs şi din când în când ne aruncam priviri uimite. Chiar spălam vasele în casa Lidiei? Am îndrăznit să sper că le lăsase nespălate nu dintr-o scăpare, ci pentru că începuse să dea înapoi. Că acea afecțiune gălăgioasă şi nepăsătoare, care se revărsase şi asupra mea, îi clătinase zidul de apărare. Că începea de azi să capituleze.

Pietro a clătit şi ultima farfurie. A privit în spate înainte să mă sărute chiar acolo, în bucătărie, apoi a adăugat:

– E rezolvată, baby.

Exact în acel moment a intrat mama care transporta cu greu o oală mare. Pietro a sărit în față.

– Dă-mi mie, mamă.

Ea nu a reacționat şi nici nu l-a lăsat să o ajute. A urcat pe blat oala enormă care avea fundul negru de funingine. Din cauza mişcării, capacul a alunecat şi a lăsat să iasă aburii. Era apă fiartă. Fără măcar să arunce o privire spre farfuriile care se uscau lângă chiuvetă, Lidia a spus în italiană şi fără emoție:

– În mod evident, asta nu mai serveşte nimănui.

– Am putea să o folosim ca să spălăm masa, a spus Pietro, referindu-se, în mod evident, la masa de afară.

Mama a bombănit ceva în dialect după care, de parcă nu ar fi găsit cuvintele potrivite, a agitat o mână în aer în timp ce ieşea cu paşi grei.

Pietro a ridicat din umeri:

– Dă-i pace.

Aşadar, Lidia avusese intenția de a spăla vasele şi întârziase numai pentru că aşteptase să fiarbă apa pe jarul focului de afară. Pietro şi cu mine reuşisem să o batem numai datorită unui simplu boiler. Modernitatea câştigase împotriva vechilor ei obiceiuri din bucătăria sa primitivă, care nu concepeau să irosească nici ultimele urme de căldură din jar şi se încăpățânau să facă totul în cel mai lent şi mai dificil mod posibil.

Pietro m-a scos pe terasă, care era suficient de mare încât să ne permită să urmărim fețele vesele ale măcelarilor, dar să ne și ținem departe de cadavrul animalului ce se bălăngănea și care, din unghiul ăla, dădea impresia să fie încă întreg. Dealurile din depărtare erau pătate cu resturi de zăpadă veche, iar vântul aducea amintiri dulci de focuri ce nu existaseră niciodată.

Pietro a aprins o țigară răsuflând cu ușurare. Mi-a luat mâna cu mâna lui încă umedă și a strâns-o sub braț. Fuma și din când în când îmi pipăia buricele degetelor, încrețite din pricina apei, de parcă ar fi fost harta topografică a unui tărâm necunoscut.

– Diseară mâncăm iar porc. Mai rezişti, iubirea mea?

– Pentru mine e OK. Tu?

– Eu? Sunt obișnuit.

A tras un fum.

– Știi că în zilele noastre este interzis să omori porcul așa acasă, fără niciun control? Dacă află autoritățile, am încurcat-o rău de tot. Dar oamenii continuă oricum să o facă.

Mi-am plimbat privirea peste acoperișurile din țiglă încercând să identific casa unchiului pe care nu aveau voie nici să-l salute și pe cea a fetei pe care mama lui se amăgea că Pietro o va lua de nevastă. Dar mi se părea că arătau toate la fel.

– Așadar, care-i faza cu mașina? am întrebat, dar Pietro a dat din cap perplex.

– Femeia aia a spus că ai tăi o să-ți dea o mașină nouă după licență. Sau am înțeles eu greșit?

– Ah, *acea* mașină.

Pietro mi-a confirmat ceea ce credeam: era un cadou de la sine înțeles din ziua în care se înscrisese la facultate.

– Dar n-ar fi mai frumos dacă am pune bani deoparte și ne-am cumpăra împreună una folosită?

Aruncasem vorba aiurea, dar apoi ideea aceea romantică începuse să-mi placă și m-am strâns de brațul lui.

– Știi tu, un tomberon vechi și ieftin.

– Vrei să spui un coș de gunoi vechi și ieftin.

Mi-am ascuns jena privind din nou peisajul. Odată cu acea alunecare, care probabil că nu fusese decât o greșeală semantică, am avut senzația că-mi scapă ceva.

– Oricum, am nevoie de o mașină acum. Altfel cum o să fac să vin să te văd când o mă ia să fac serviciul civil?

Era un punct dureros ăla și, parcă pentru a se scuza, Pietro a scos din buzunar o castană coaptă și mi-a pus-o în mână. În mod mecanic, am dat la o parte acea coajă frumoasă ca de mahon.

– Când o să vorbim cu mama ta, Pietro?

– Despre ce?

– Despre proiectele noastre. Despre noi.

Trebuia neapărat să fie în ziua aia, înconjurați de murmurul liniștitor ca de furnicar și în vârful micului, dar importantului triumf al farfuriilor.

– Mai bine lăsăm faptele să vorbească, nu?

Mi-a mângâiat părul.

– Heddi, faptul că suntem aici împreună, în fața a jumătate din Vallesaccarda, nu e un lucru mic. A fost o mișcare curajoasă din partea noastră. Și o să ne netezească drumul pentru celelalte.

Avea cu siguranță dreptate. Mi-am înfipt dinții în castană. Nu reușeam nicidecum să mă decid dacă-mi plăcea sau nu gustul castanelor. Cum putea un lucru atât de frumos și dulce să lase un gust atât de amar?

– Dar acum, baby, lasă-mă să trag un pui de somn, a spus Pietro în timp ce intra înapoi în casă. Te rog, mor de somn.

Pietro se cufundase în canapeaua din sufragerie, așa că eu m-am așezat în fața focului care abia mai pâlpâia, împingând din când în când cu vătraiul resturile carbonizate ca să mă bucur de căldura efemeră a flăcărilor mici. În liniștea din jur, am reușit să identific un *toc toc* făcut de un cuțit, dar zgomotul nu venea de afară, ci din interiorul casei. Probabil că Lidia era în bucătăria de jos.

Mi-a venit cheful să cobor ca să vorbesc cu ea. De ce să-l aștept pe Pietro pentru asta? În fond, mama lui îl iertase pentru că o minţise despre faptul că locuiam împreună şi îngropase în uitare vacanța noastră din Grecia. Nu mai avea niciun cont de reglat cu el, ci cu mine. Iar în ziua aia, când nu mă mai simțeam o victimă a situaţiei, era momentul să discutăm deschis.

Am sărit în picioare şi am pornit în jos pe scări fără să mă opresc şi să mă gândesc dacă impulsul meu era unul corect sau nu şi fără să am vreo idee despre ce aveam să spun când m-aş fi găsit faţă în faţă cu Lidia. Câteva trepte mai târziu îi vedeam deja şosetele de lână, îndesate în niște încălțări negre butucănoase ca două ghemotoace de ziare şi, pe jos lângă ea, un lighean cu carne de porc. Era prea târziu să mai dau înapoi.

– Bună ziua din nou, doamnă, i-am spus sigură pe mine şi tremurând doar din cauza diferenței de temperatură.

Ea m-a salutat foarte moale fără să ridice ochii de pe tocătorul pe care mărunțea carnea.

– Ce pregătiți?

– Salam *soppressata.*

Ce salt în trecut. Mi-am amintit de seara în care Pietro venise pentru prima oară la cină la mine acasă şi adusese *soppressata* făcută în casă. Mi-am dat seama că, în timpul acelei seri electrizante care schimbase cursul vieţii mele, eu gustasem şi înghiţisem ceva făcut de mâinile Lidiei. În schimbul ăla mâini-gură era un soi de involuntară intimitate fizică, aproape o legătură căreia era imposibil să ne sustragem.

– Bună, am spus în timp ce mă aşezam pe un sac de făină sprijinit de perete, în lipsă de alte scaune.

– Ăla e grâul nostru.

Am simţit muşcătura voalată de reproş şi am aruncat o privire, dincolo de geamuri, la prietenii şi rudele de pe alee, o lume în sărbătoare şi îndepărtată. Bucătăria Lidiei era deja decorată cu salamuri proaspete care răspândeau un miros de carne crudă care îți întorcea

stomacul pe dos, iar eu simţeam deja slăbită hotărârea. Ce rezultat speram să obţin coborând acolo, cu atât mai mult că era teritoriul ei. Am dat să mă ridic.

– Grâul care provine de pe pământul nostru, a continuat Lidia. Pământul care, într-o zi, va fi al lui Pietro.

Părea vorbăreaţă. Mi-am reluat locul şi am îndrăznit o întrebare al cărei răspuns îl ştiam deja:

– Dar Gabriele şi Vittorio?

– Vittorio? Eeeeeehhhhh...

A fost o lamentare stridentă, precum râsul unui corb, singura reacţie a ei pe care o auzisem vizavi de fiul cel mare. Apoi, de parcă ar fi lovit-o brusc o durere de măsea, a scos un geamăt de durere în care a pronunţat numele lui Gabriele.

– Cine ştie când o să termine băiatul ăla studiile. Cere mereu bani, tot mai mulţi bani. Şi când te gândeşti că el a fost ăla bun la învăţătură.

– Adevărul este că e foarte bun, doamnă. I-am văzut schiţele.

– Desene? După atâţia ani, nu are decât desene...

– E nevoie de timp pentru o diplomă de licenţă.

– Ce ştiu eu? a spus în timp ce arunca nişte cuburi de grăsime în ligheanul de pe jos. Eu a trebuit să mă las de şcoală după numai patru ani.

Cu toate astea, m-am gândit, pentru o femeie care nu terminase nici măcar ciclul primar, vorbea o italiană destul de fluentă, în ciuda obiceiului ei de a cântări, fără plăcere, fiecare cuvânt. Şi m-am mirat de faptul că, deşi se încăpăţâna să nu-şi mute ochii de la ligheanul ei cu carne, Lidia împărtăşise totuşi cu mine o bucată din copilăria ei. Oare avusese dreptate Pietro încă de la început spunându-mi că spălatul vaselor era cheia pentru a-i forţa inima?

A reluat apoi cu suferinţă:

– Trebuia să muncesc pe pământul tatălui meu, să-mi câştig pâinea de zi cu zi. Erau vremuri grele, nu viaţa de lux pe care o duc tinerii din ziua de azi.

– Și unde este pământul familiei?

– Nu contează. M-am măritat și n-am mai călcat niciodată acolo.

Chipul i s-a schimonosit de parcă ar fi simțit o durere neplăcută.

– Eram bătrână, aveam aproape treizeci de ani. Nu aveam alternative. Nu era ca în zilele astea când oamenii trăiesc în concubinaj și alte chestii din astea.

Mi-am ținut respirația, fiind convinsă că discursul ei avea să ia o turnură neplăcută. Dar mă înșelasem:

– Soțul meu nu avea pământ, a continuat ea să povestească. Aveam un copil mic și nimic pe numele nostru. Și atunci am plecat în străinătate... ca muncitori, șase zile pe săptămână vreme de cinsprezece ani.

– Cred că v-a fost greu.

Fără să răspundă, mama lui Pietro s-a ridicat. Părea că nu vrea să mă implice într-un dialog propriu-zis, ci doar să vorbească. Asta era deja mult. S-a dus într-un colț al încăperii ca să cotrobăie printre borcane și saci de iută. O urmăream în timp ce se apleca pentru a extrage ceva ba dintr-o sacoșă de pe jos, ba dintr-un borcan, mișcări care implicau pufnituri de efort și care-i făceau basmaua să se lase în față, peste frunte. Mă străduiam să mi-o imaginez pe Lidia tânără, proaspătă mireasă, un chip cu pielea întinsă și trăsăturile regulate, dar care ar fi putut să treacă neobservat. Dar într-un final n-am reușit să o văd decât așa cum era acum, în vârstă și de o fragilitate extenuantă.

– Pot să vă ajut?

Întrebarea mea retorică a căzut în gol. Lidia s-a întors la masă scoțând din buzunarul șorțului pumni de sare grunjoasă și de boabe de piper pe care le-a presărat peste carne și grăsime. Odată amestecată, compoziția a căpătat aceeași culoare roz palid pe care o aveau și mâinile ei.

– Trimiteam banii acasă, ca să cumpărăm pământ, a reînceput ea. Am muncit toată viața pentru pământul ăsta, pentru casa asta.

De data asta, am avut înțelepciunea de a nu face comentarii. Am cusut în minte diversele povești ale lui Pietro. La doi ani după ce reveniseră din Elveția, într-o duminică rece din anul 1980, în timp ce la televizor se transmitea un meci dintre Juventus și Inter, a avut loc un cuntremur. O mișcare violentă a faliei, care, în terminologia geologilor, a fost numită „de extensie" sau chiar „normală", dar pentru țăranii care o trăiseră fusese de parcă pământul s-ar fi transformat în mare. Un minut și treizeci de secunde, o eternitate, în care pământul s-a ondulat, a huruit și a înghițit case, biserici, spitale și chiar sate întregi. Aproape trei mii de morți, nouă mii de răniți, trei sute de mii de sinistrați. Localitățile din jurul orașului Avellino fuseseră cele mai afectate, iar așa-numita capitală a cutremurului, Sant'Angelo dei Lombardi, era la doar câțiva kilometri de Vallesaccarda. Casa lor scăpase pentru că era construită recent, dar multe altele din sat nu au rezistat.

– Multe sacrificii au fost doar pentru ei, pentru copii.

Lidia a dat din cap făcând cerceii să se legene.

– Dar lor nu le pasă deloc de pământ.

– Dar Pietro vine des să ajute.

Ridică din sprâncene batjocoritor.

– Asta când are chef. Dar din ziua în care Domnul o să vrea să ne ia la el, n-o să mai fie nimeni care să îngrijească de pământul ăsta. Nimeni.

Mi-am mutat agitată greutatea de pe sacul pe care eram așezată, pe pământ. Oare mama înțelesese deja că Pietro voia să vândă pământul bucată cu bucată? Parcă vrând să previn un atac la principiile morale ale bărbatului meu, am adăugat cu voce pițigăiată:

– Pietro face tot ce știe mai bine.

– Eeeeeeeiiiiihhhh..., a spus, un sunet care credeam că-i este rezervat cu exclusivitate lui Vittorio. Dacă făcea ce era mai bine, se însura cu fata aia cuminte.

O frică groaznică s-a aprins în mine, în ciuda greșelii sale gramaticale că nu folosise condiționalul perfect, care, în mod normal,

mi-ar fi dat un fals sentiment de superioritate și în ciuda faptului că vecina era o alegere la fel de bună ca o moluscă.

– *Mo' nun vede ragione*[1], a bombănit Lidia de parcă ar fi vorbit doar pentru sine, *ma 'sta fase poi gli passa... Passerà*[2].

Am coborât privirea spre pardoseala din ciment. *O să-i treacă.* Eu eram faza care, mai devreme sau mai târziu, avea să-i treacă, așa cum trece febra sau o rană. O spusese fără răutate, cu același ton plin deprimat pe care-l folosise când vorbise despre propria viață. Cu toate astea, fraza fusese concisă și finală ca o profeție, aproape ca un blestem.

Venise momentul să spun ceva. O replică decisivă care să sintetizeze iubirea noastră și care să sublinieze faptul că nimeni și nimic nu m-ar fi putut obliga să-l părăsesc. O frază pronunțată cu voce fermă, într-o italiană limpede, colorată pe alocuri cu termeni napoletani, pentru a-i da un aer de indiferență. Dar nu mi-a ieșit nimic de genul ăsta pe gură. Am inventat o scuză – farfuriile de șters, sau ceva de genul ăsta – și am urcat din nou scările fără să mă uit în spate.

Focul se stinsese și m-am prăbușit pe canapea lângă Pietro. Dormea fericit. I-am așezat ușor o mână pe piept, nu ca să-l trezesc, ci ca să-mi amintesc de soarta mea norocoasă. Mâna mea se mișca în sus și în jos, în sintonie cu ritmul respirației lui, în același fel hipnotic în care parcursesem împreună dealurile de lângă Vallasaccarda. Am simțit că acea dulce somnolență mi se transmite și mie și m-am gândit cât de frumos ar fi fost să mă abandonez somnului, să-l accept și atât. Să accept totul.

Mi-am dat seama că eram cu adevărat obosită. Obosită de la efortul de a intra în grațiile Lidiei și obosită deja de promisiunea nobilă pe care ne-o refăcusem abia de revelion. Acum era foarte clar că mama lui nu numai că nu avea să se lase cucerită, ci și că

[1] *Acum nu gândește.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] *Dar faza asta o să-i treacă... O să treacă.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

avea să ne împiedice orice plan al nostru viitor. Îşi bătuse gura să-mi povestească despre perioadele de sărăcie şi despre căsătoriile aranjate nu ca să-mi dea o şansă şi nici măcar ca să se descarce, ci ca să-mi demonstreze că antipatia ei în ceea ce mă privea era absolut justificată. Ne făcuserăm iluzii. Nu era niciun turnir cavaleresc de câştigat, pentru că adevărul era că Pietro şi cu mine eram învinşi din start. Nu mai rămânea de făcut decât un lucru: să abandonăm terenul de joc.

M-a străfulgerat o idee şocantă pentru cât era de tâmpită. Puteam să plec, să mă întorc la Napoli. Cine ştie de ce nu mă gândisem până atunci – poate pentru că încă mai speram sau poate că eram masochistă. Puteam să plec chiar în seara aia, chiar şi pe întuneric, să mă las legănată de mişcările autobuzului, să fac din fereastra lui o pernă înstelată. Doar gândul, şi am fost cuprinsă de un colosal sentiment de libertate, aproape definitivă, de parcă dacă aş fi părăsit atunci Vallesaccarda, n-ar mai fi trebuit să mă întorc niciodată.

Pietro s-a mişcat şi eu i-am şoptit numele.

– Bună, baby, a spus în timp ce se întindea.

– Ai dormit bine?

– Cum să nu. Somnul celor drepţi.

Se pregătea deja să scoată pachetul de ţigări şi atunci m-am grăbit să-i spun:

– Auzi, Pietro. Ştiu că trebuie să mai rămânem aici două zile, dar mă gândeam să plec mai devreme.

– Când?

– Diseară. Mâine-dimineaţă.

– OK, a răspuns deloc surprins, aproape uşurat. E autobuz de la Trevico mâine la douăsprezece.

Promptitudinea lui m-a debusolat. Nici măcar nu voia să ia în calcul ideea de a veni cu mine? În momentul ăla m-a privit mai degrabă nostalgic şi a spus:

– Uite ce e, Heddi. Dacă numai unul dintre noi se poate salva, atunci vreau să fii tu.

Mai târziu, în după-amiaza aceea, carcasa atârnată dispăruse. Singurele urme care se mai vedeau erau resturile de pe masa din lemn îmbibată cu sânge. Mulți dintre locuitori se întorseseră acasă; cei rămași răzuiau oasele pentru a recupera și ultima bucățică de carne. Soarele atârna și el de un fir, iar deasupra aleii începuseră să planeze frigul iernii și obsesia risipei. Eram pe terasă și mi-am tras fularul în sus pentru a-mi acoperi gura, unde păstram caldă surpriza plecării. Am călcat pe o ramură căzută și ea a scos un *crac* satisfăcător.

Pietro m-a strigat de pe alee, purta pe cap acea căciulă de lână neagră.

– Mai ai chef să te plimbi cu tractorul?

– Cu plăcere.

A deschis larg ușile metalice ale hangarului. Geremia nu era; poate că plecase iar în căutare de noi aventuri sau se trăsese într-un colț mai intim ca să roadă un os de porc. Pietro s-a urcat în tractor și l-a pornit cu un huruit care a sunat ca o manifestare de revoltă. Se folosea de un utilaj agricol într-un mod total neproductiv și nu-i păsa deloc. Mi-a întins mâna și mi-a spus:

– Ai grijă la picioare.

Cocoțată pe tractor, mă simțeam foarte înaltă și expusă intemperiilor. Măcelarii rămași ne-au salutat cu veselie în timp ce coboram pe drumul accidentat. Am simțit că alunec, în scaunul de metal, în față spre Pietro, și efortul de a-mi ține echilibrul m-a făcut să râd.

– O să cad! am urlat, dar vocea mea depășea doar cu puțin zgomotul motorului, iar răsuflarea mea a alunecat afară din fular și s-a topit în aer.

– Nu o să cazi.

S-a întors Pietro spre mine ca să mă liniștească cu aceeași încredere caldă cu care îmi spusese pe drumul spre Vallesaccarda, acea primă dată – în timp ce lovea bila neagră a schimbătorului de viteze

fără măcar să o privească, precum un jucător de biliard –, că nu ne aflam în ochiul ciclonului şi că nu venea nicio furtună.

Soarele asfinţea şi aerul mirosea a zăpadă pe măsură ce treceam prin faţa ferestrelor, grădinilor, porţilor. Un bărbat în vârstă ne-a văzut şi ne-a salutat cu un gest al mâinii. Am răspuns la salut în modul festiv în care saluţi când eşti parte dintr-o paradă, când ştii că nu te vei opri şi că pe acea persoană nu va trebui să o mai vezi niciodată. Ce scenă ciudată, m-am gândit: acel bătrânel cu salutul lui mut şi bestia noastră care-l depăşea huruind disproporţionat.

L-am privit pe Pietro care saluta la rândul lui. Avea un aer uşor amuzat, dar obosit, de parcă ar fi auzit a nu ştiu câta oară aceeaşi glumă.

23

Chiar nu credeam că aveam să-l mai văd vreodată pe Luca Falcone. Astfel că atunci când, într-o seară, m-am trezit cu el în faţa mea, la un concert gratuit în Piaţa San Domenico, am crezut că văd un miraj. În jurul meu, totul se unduia în ritm de reggae – codiţe şi dreaduri rasta, traiste de in şi sticle de bere Peroni –, iar eu eram acolo, în mijloc, nemişcată. Şocul fusese pus la cale de Tonino, care organizase surpriza şi ne trăsese de mână pe mine şi pe Angelo până într-un punct de unde abia acum înţelegeam de ce se vede atât de prost scena.

– Heddi, a spus cu zâmbetul lui strâmb.

Eram atât de absorbită de totala asimetrie a chipului lui Luca, încât nici nu mi-am dat seama că avea braţele deschise. N-a fost o îmbrăţişare contactul cu jacheta lui din piele, ci o fantă în timp, un scârţâit de piele înmuiată pe care mi se părea că-l cunosc dintotdeauna, un miros cunoscut de lavandă uscată şi tutun. Cu toate astea, când ne-am desprins, m-a uimit înfăţişarea lui atât de schimbată. Părul, asta era. Dezordonata lui coadă de cal dispăruse (Angelo îi ciufulea acum părul foarte scurt) şi, odată cu ea, dispăruse şi aerul lui de puşti cu capul în nori. Eu chiar nu realizasem niciodată că Luca avea doar douăzeci şi şase de ani? Era de o tinereţe alarmantă.

Chiar şi băieţii îl priveau fascinaţi şi-l întrebau cât timp avea să se oprească la Napoli.

Rămânea doar câteva zile la mătuşa din cartierul Barra, ne-a explicat cu un accent deosebit de melodios: glasul lui pierduse orice urmă de beznă napoletană.

– Haide, l-a îndemnat Angelo. Povestește-ne despre viața în cazarmă. Trebuie să-ți lustruiești bocancii înainte de adunare?

– Pun pariu că dormi într-un pat suprapus și ai pe perete un poster cu Monica Bellucci, a spus Tonino sec. Goală, desigur.

Luca a zâmbit parcă vrând să le cânte în strună. Nu locuia în cazarmă, ne-a lămurit, ci se întorcea în fiecare seară acasă, aproape mereu la timp ca să ia cina cu ai lui. Mare parte din munca lui consta în completarea de hârțogării așezat la un birou. A aprobat că a pus pe el și câteva kilograme. În fond, era ofițer, și încă unul bine plătit, un post de responsabilitate accesibil numai celor mai instruiți.

Îl ascultam doar pe jumătate. Încercam să-mi întipăresc în minte tot ce era legat de el: gesturi, felul de a se exprima. Cine știe când aveam să-l mai revăd? Știam că nu am dreptul să mă aștept la o altă întâlnire, deoarece nu-i eram o prietenă suficient de apropiată. Cu toate astea, îmi tot venea în minte faptul că pusese la cale, împreună cu Tonino, acea surpriză, poate pentru mine.

O fată blondă i-a îmbrățișat pe Tonino și pe Angelo și le-a dat niște beri. În acel moment de respiro am vrut să-l întreb despre sănătatea mamei lui. A fost, probabil, o greșeală pentru că Luca mi-a răspuns:

– Are cancer.

Dintre toate cuvintele din lume, ăla era și poate că este dintotdeauna cel mai înfricoșător. Era căpcăunul din dicționar, posibilitatea perfidă și concretă ca niciunul dintre noi să nu fie premiat pentru bună purtare, simpatie sau o viață sănătoasă și că, cel mai probabil, moartea își bate joc de noi și-i ia pe cei mai talentați, pe cei mai simpatici, pe cei mai sănătoși.

Cu toate astea, moartea se degrevează în final de orice responsabilitate, se spală pe mâini, pentru că o tumoare nu e un microb oarecare, ci trădarea propriului corp, care se dovedește capabil să clocească răul în sine, să conviețuiască cu el multă vreme fără să știe, să se autodistrugă cu maximă inocență.

Am mormăit un soi de condoleanțe, pe care Luca le-a acceptat cu demnitate în timp ce scotea tutunul și foițele. În piață s-a auzit zgomotul unei sticle sparte. O vreme m-am prefăcut că ascult muzica, dar eram în permanență hiperconștientă de prezența lui nemăsurată, de colos, alături de mine. Îmi era teamă să mai spun ceva, să nu cumva să frâng vraja și să-l fac să dispară.

Luca a fost cel care a micșorat mica distanță dintre noi până când am simțit, ca din întâmplare, pielea hainei lui lipită de umărul meu.

– Trebuie să-ți spun ceva. E posibil să mă trimită în misiune.

– Ce fel de misiune?

– Nu știu sigur. Nu-ți dau detaliile până când nu accepți. Chiar și țara este o informație clasificată.

– Deci în străinătate, am spus eu, parcă resemnată să trăiesc toată viața în umbra lui și mi-a spus, pe ritmul tot mai frenetic al unui pas de conga, cuvintele fatale:

– Orientul Mijlociu.

Abia atunci am vrut să mă revolt:

– Nu, Luca, nu pe front...

– Nu m-aș duce în calitate de soldat. Îi interesează cunoștințele mele de limbă arabă.

Ținea între buze țigara rulată, un mic papirus pe care nu-l aprinsese și probabil că nici nu avea intenția să-l aprindă; era foarte posibil chiar să se hotărască să o bage înapoi în buzunar, să se întoarcă și să dispară în noapte. Erau imposibil de anticipat mutările lui Luca Falcone care continua să uimească, chiar și când era departe de Napoli. Reușise să găsească o cale de a se folosi de cunoștințele lui academice de nișă, dar afară din mediul universitar. Urma să meargă într-o zonă de război, dar în calitate de intelectual. Acolo, în piață, printre dreduri rasta mișcătoare și piercinguri în buză, în mijlocul tribului *său* din primul rând, Luca ieșea în evidență cu părul lui periuță, respectabil și îmbrăcat la patru ace; era singura rebeliune adevărată pe drumul drept al unui om foarte tânăr. Niciodată nu

fusesem atât de confuză şi de fascinată de Luca Falcone ca în acel moment.

– Plătesc bine, a adăugat. Şi n-aş avea cheltuieli.

– Aşadar, te duci.

Dacă vorbele îmi ieşiseră cu mai mare detaşare decât aş fi intenţionat era pentru că eu credeam că-l pierdusem deja pe Luca – şi cum poţi pierde pe cineva de două ori?

– Nu m-am hotărât.

Luca a dat, în sfârşit, foc creaţiei lui.

– Aş vrea să ştiu ce părere ai tu.

– Eu?

Ceva în mine s-a topit instantaneu, ca atunci când mă rugase să-l ajut cu textul melodiei. M-am simţit privilegiată, chiar aleasă.

– Eu cred că... ar trebui să faci ce-ţi spune inima, am răspuns puţin prea extaziată, deşi eram conştientă de cât de nepotrivit era sfatul meu, dar nu aveam alt răspuns, nici măcar pentru viaţa mea.

Luca a întins mâna liberă şi mi-a zburlit părul ca un frate mai mare şi poate ca să mă facă să simt şi bătăturile de care nu scăpase, în ciuda muncii de birou. Mă simţeam mică şi totuşi importantă în timp ce-mi zâmbea şi fixa asupra mea privirea lui magnetică şi, ca de obicei, părea că vrea să mă captureze şi să mă dezbrace în întreaga mea ignoranţă.

Dar de data asta, am găsit curajul să-l privesc fix în ochi atât cât a fost necesar. Un lucru deloc uşor pentru oricine îl cunoscuse vreodată pe Luca Falcone, pentru că el nu ceda niciodată: prin urmare, în mine se luptau nehotărârea şi stângăcia de a-l privi într-un mod aproape romantic într-un loc plin de lume. Dar cu cât îndrăzneam să-l privesc mai mult, cu atât îmi învingeam teama, întrucât înţelegeam că, prin acea privire, Luca nu voia, de fapt, nici să-mi comunice, nici să mă înveţe nimic. Mă privea mai degrabă aşa cum te priveşte luna, acea baie de lumină care te face să simţi pentru un moment că nu eşti doar o fiinţă umană, ci o parte a ceva etern, poate

divin. Acel zâmbet enigmatic care te face să înțelegi că întrebările sunt de prisos, că ai în tine deja toate răspunsurile.

Am văzut dintr-odată prietenia noastră cu o luciditate aproape dureroasă: toată pasiunea care ne lega – pentru cunoaștere, pentru viață, pentru oameni, *unul pentru celălalt* – comprimată într-un punct atât de mic încât devenea aproape invizibil, un fir de șofran care avea posibilitatea să descătușeze o culoare inepuizabilă.

– Hei, cine vrea puțină supă din asta? a intervenit Tonino împingând o bere în mâna lui Luca.

– E caldă de zici că-i pipi, dar am luat-o oricum. Sunt un gentleman sau nu?

Prietena lor plecase și ne lăsase pe noi patru singuri, ca în vremurile bune: lipsea doar Sonia. Luca a luat o gură de bere și mi-a pasat sticla. Nu am refuzat. Nici măcar alcoolul n-ar fi putut atunci să-mi afecteze buna dispoziție sau claritatea minții.

– Trupa asta nu e rea, a spus Angelo.

Tonino și-a aranjat ochelarii privind spre scenă, parcă vrând să-i ofere prezumția de nevinovăție.

– Ești surd, blondule? O criză de diaree are mai multă muzicalitate.

După examenul de literatură italiană mai rămânea în carnetul meu albastru loc pentru un singur examen, cel de literatură rusă II. Dar trebuia să aștept ca profesoara mea să se recupereze după un episod ciudat de amnezie. Se spunea că, șocată de vestea infidelității soțului, care era profesorul meu de limba rusă, pierduse memoria ultimilor treizeci de ani din viața ei. Își recupera amintirile puțin câte puțin, în ordine cronologică – întâi de toate capacitatea de a vorbi limba rusă pe care o învățase în tinerețe –, dar era încă departe de a-și aminti numele studenților, prin urmare, avea să rămână o perioadă nedeterminată acasă, în convalescență. Eu, oricum, îmi pierdusem orice interes pentru acea limbă cu sunete păstoase precum cartofii fierți. Limba rusă nu fusese altceva decât un flirt vag de pe vremea unei scurte faze dostoievskiene din adolescența mea.

Prin urmare, amnezică sau nu, în sala aia supraaglomerată, n-aș fi fost pentru profesoara mea altceva decât un chip fără nume.

Scirocco a revenit. Sufla pe străzile înguste cu determinare sălbatică, precum apa de ploaie care țâșnește spre canalul de scurgere. În trecerea lui, desfăcea jachetele și se juca îndrăzneț cu fustele. Se lua la harță cu pescarii care împingeau bărcile în mare și cu umbrelele de pe terasa cafenelei Gambrinus. Îmi smulgea căciula de lână ca să se joace cu ea pe caldarâm, așa cum se joacă o pisică maidaneză cu o pasăre amărâtă; îmi umplea părul de cretă. Îmi mângâia ceafa șoptindu-mi în ureche: Îți amintești de mine? *Îți amintești când am fost împreună în Grecia și am răsturnat bacurile și apoi ne-am întors la hotel și ne-am iubit?* Scirocco șoptea asta și multe alte exagerări ca să nu recunoască faptul că, de fapt, în Grecia, el nu fusese niciodată, că venea în schimb din Sahara, din Africa, unde, după multe păreri, Napoli trebuia să se întoarcă. „Marocani" ne numeau cei din Nord.

Vântul sufla, timpul zbura, singurul punct fix era Pietro. Tot ce era legat de el mă liniștea. Ochelarii în care se reflecta ecranul computerului, mâna cu care-și acoperea gânditor gura când citea *National Geographic* sau *În aerul rarefiat* de John Krakauer, alpinist care escaladase Everestul. Gesturile lui elegante, chiar și atunci când lăsa din mână sacoșele de cumpărături, de parcă i-ar fi fost teamă să nu lovească pardoseala. Modul șoptit în care pronunța de fiecare dată când vorbea despre fizică sau când era anxios din orice alt motiv, o gogoașă pentru stres. Tatuajul mic și nedefinit pe care-l avea pe interiorul antebrațului, simbolul yin și yang trasat cu aceeași mână fermă cu care-și incrustase numele pe mânerul ciocanului. Nasturii perlați ai cămășii lui, mica vale din centrul pieptului. Mâinile lui ample, sarea de pe piele.

Făceam dragoste de parcă se pregătea să plece la război: dimineața, seara sau în inima nopții, când ne trezea o atingere onirică sau o revărsare a lunii pe cuvertură. Ne adresam cu acele apelative intime care-i scârbesc pe cei care nu sunt într-o relație. Dar cel mai mult îmi plăcea să-l strig pur și simplu Pietro. Să-i pronunț numele

era ca și când aș fi afișat un mare zâmbet solar înainte de a-mi rotunji buzele într-un sărut și de a i-l trimite în aer, o sărutare neîmplinită care se încheia cu acel *o*[1] închis, care era o concluzie foarte frumoasă și puțin tristă.

Odată cu sosirea vântului din Africa, Sonia s-a despărțit de Carlo, iar Madeleine a plecat în Marsilia. În zilele dinaintea plecării ei, am evitat din răsputeri să-i întâlnesc privirea, mă temeam să nu văd acolo lacrimile sau o invitație mută la încă unul din jocurețele noastre. Într-un final, momentul despărțirii a sosit fără inconveniente, marcat brusc de Saverio care a sunat de trei ori la interfon.

În ușă, Gabriele a luat-o în brațe și a spus:

– Te rog, Madeleine, dacă faci așa, mă faci și pe mine să plâng. O să ne revedem. Îți promit că într-o zi o să vin în vizită la Marsilia. Va fi ocazia perfectă ca să-mi exersez limba franceză, *mon petit chou*[2].

– Și tu o să-mi lipsești, a spus ea, apoi și-a luat rămas-bun de la Pietro, care a îmbrățișat-o cu afecțiune circumspectă și a reformulat oferta retorică de a o conduce jos în stradă.

Cu valiza aia grea, Madeleine părea să se clatine în prag, părea șovăitoare. Am tras-o spre mine, mai puternic ca niciodată: era atât de mică, atât de fragilă, că-mi era teamă să n-o strivesc. După o cacofonie de salutări, a plecat fără nicio vorbă, înghițită de casa scărilor.

– Ce păcat că a plecat, a spus Pietro.

– Nimeni n-o să mai știe să masacreze boilerul așa cum o făcea ea.

– Păcat? E devastator, a răspuns Gabriele. Urăsc atunci când oamenii ies așa din viața ta.

De îndată ce a urcat la el în cameră, m-am adresat lui Pietro.

– Când o să plecăm, va trebui să-l luăm cu noi.

– Pe cine?

---

[1] *Bacio*, sărutare. În limba italiană (n.tr.)

[2] *Dulceața mea mică*. În limba franceză (n.tr.)

– Pe Gabriele.

– Eh, pe naiba. Ne şi vezi, eu, tu şi Gabriele hoinărind prin lun
Ce mai trio! De unde le scoţi?

A sunat telefonul. Pietro s-a dus să răspundă şi, dându-şi ocl
peste cap, s-a prăvălit pe canapea.

– Ai mâncat?

Mă îndreptam spre terasă ca să-i ofer intimitate, când am au
în spatele meu cuvintele:

– De Paşte? Sigur că vin!

Afară, cerul era incolor şi aerul inodor, dar scirocco avea zil
numărate la Napoli. La fel şi noi. Dar să părăsesc oraşul nu mi
mai părea o alegere. Pentru că printre miile de argumente obos
aduse pentru a-l umple de noroi – auzite de la nord la sud, de
napoletani şi de la noi – cel mai grav era defectul lui geografic,
anume faptul că se găsea la o sută doi kilometri de Vallesaccarda.

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 15 iulie

Dragă Heddi,

Iartă-mă pentru lunga tăcere, dar deja mă știi cum sunt făcut... Astăzi am fost la țară. Am tăiat crengi de salcie ca să le folosesc la legatul viei, am plantat niște copaci. Unuia i-am dat numele tău.

Recunosc că mă gândesc deseori la tine. Cred că sufăr de dublă personalitate, sau poate triplă, nu sunt sigur... știu că atunci când mă gândesc la tine mă văd diferit, total diferit de ceea ce sunt și de ceea ce reprezint în viața de zi cu zi. Îmi place să mă gândesc la persoana aia care poate că am fost sau poate că a fost doar o iluzie. Uneori, visez cu ochii deschiși și-mi imaginez cum ar fi să te regăsesc așa cum eram. Nu reușesc să-mi dau seama cât te-ai schimbat, judecând după fotografia pe care mi-ai trimis-o, puțin pe dinafară... Păstrez vie amintirea ta și n-o să te uit niciodată. Și cu asta vreau să spun exact ce am spus: nu voi putea niciodată să te uit pe tine, nici pe cel care eram eu, nici toate lucrurile pe care le-am învățat de la tine, nici felul în care te-am sacrificat... iar tu nu ești în stare nici măcar să mă urăști.

Sunt o ființă de rahat, dar sunt incredibil de uman. Te-am rănit, te-am mințit... chiar și în acea convorbire telefonică fatidică. Ce altă femeie? Era doar o scuză ca să mă despart de tine. Sunt un laș. Niciodată n-am fost în stare și probabil că nu voi fi niciodată să aleg drumul bun atunci când m-am aflat la o răscruce. De mai multe ori am crezut că secretul era să nu aleg, să nu mă gândesc deloc la

consecințe, să las totul pe seama destinului. Dar destinul este scuza nebunilor şi a celor slabi...

Bat câmpii, ştiu, dar aş vrea să-ți pot spune tot ce simt şi tot ce gândesc. Şi vreau să fiu optimist: la horoscop au spus că anul ăsta o să se rezolve toate! Şi de ce să nu credem măcar puțin în horoscop?

În câteva zile o să pleci, îți doresc drum bun. Ne vedem în dimineața zilei de 20 august în fața casei Ritei. Să mă aştepți...

p.

24

De Paşte m-am dus la Rita la Castellammare, o ieşire scurtă pentru că trebuia să lucrez la teză. Când Pietro şi Gabriele s-au întors în oraş, încărcaţi de sondaje hidrogeologice şi de mâncare săracă (care numai săracă nu era), am fost atât de entuziasmată încât i-am invitat pe amândoi în aşa-zisul Napoli Subteran. Pietro s-a scuzat spunând că-l interesau doar grotele naturale, nu alea artificiale.

– Sunt convins că sunt şi pline de greieri, a adăugat.

Oricum, mi se părea logic ca Gabriele să fie cel care să mă însoţească în meandrele oraşului. De îndată ce am intrat pe strada Roma, m-a luat de braţ şi nu s-a mai desprins de mine tot drumul. Aşa era Gabriele: îşi exterioriza afecţiunea prin gesturi de gentleman din alte vremuri, spre deosebire de fratele lui care, parcă de teamă să nu distrugă un secret divulgându-l întregului oraş, era tot mai atent la intimitatea noastră.

Pe drum mi-a spus cât de norocoasă fusesem pentru că nu trebuise să-mi petrec sărbătorile cu ai lor.

– Paştele la Valle nu e altceva decât o îmbuibare generală şi revoltătoare, mi-a explicat, căreia i-am supravieţuit cu greu.

Adoram felul în care Gabriele, care nu era deloc intimidat de satul natal, îi prescurta numele în *Valle*. Părea o localitate balneară din California.

Am găsit afişul scris de mână, lacătul era deschis. Mai era puţin până la pauza de prânz, iar uşa deschisă larg, ca şi cum ar fi căscat, emana un jet de aer cald cu miros de pământ, care a făcea să fluture afişele şi anunţurile de la mica intrare. Un custode tânăr şi bărbos a

ridicat privirea dintr-o carte și ne-a spus să ne grăbim dacă nu voiam să ratăm ultimul tur ghidat din ziua aia și care tocmai începuse. A adăugat, un exemplu perfect al artei napoletane de a înfrânge regulile, că puteam să plătim data viitoare. Ne-a arătat direcția în care trebuia să mergem, niște scări care coborau în inima pământului.

– Mergem, ce zici, Eddie?

– Un tur ghidat? Nu știu ce să zic...

Aș fi preferat, ca de obicei, să mă arunc în aventură, dar Gabriele nu se referea la turul ghidat, ci la coborârea întunecată pe care o aveam în față. Parcă pentru a-și aduna toată voința, și-a frecat energic capul proaspăt ras la zero ca să ascundă începutul de chelie.

– Stați puțin. Luați astea, a spus custodele, în timp ce ne întindea două lumânări aprinse, genul de lumânări lungi și albe care se folosesc la procesiunile religioase.

Am coborât. Cu o mână luminam cu o lumină tremurătoare treptele primitive, smulse cu forța din piatră, iar pe cealaltă o țineam lipită de peretele umed și zgrunțuros ca să nu cad. Urmăream silueta lui Gabriele în fața mea, umbra lui când grandioasă, când monstruoasă, proiectată pe peretele care mi se sfărâma între degete.

– Tuf vulcanic?

– Exact.

În capătul scărilor, am urmat vocile. O voce din acel Napoli bun, ca aceea a lui Carlo, dar feminină, spunea:

– Mai apoi, în al Doilea Război Mondial, au fost folosite ca adăposturi antiaeriene. Apropiați-vă! Vedeți astea?

Galeria în care ne aflam ne-a scos într-o mică încăpere săpată în stâncă, unde șapte sau opt lumânări aruncau lumină pe peretele însemnat cu ceva ce semăna cu desenele morale neolitice.

– Ia uită-te aici, mi-a șoptit Gabriele. A apropiat lumânarea de un desen scrijelit în tuful vulcanic, un avion de bombardament și sub el nori de distrugere. Era semnat „Enzo" și datat 6 august, 1943.

– Bombardamentele Aliaților trebuie să li se fi părut locuitorilor orașului o violență gratuită și interminabilă, a spus ghidul, al cărui chip era doar o schiță în lumina tremurătoare.

Potrivit celor spuse de ea, în timpul raidurilor aeriene – care durau zile, săptămâni, uneori chiar luni –, civilii refugiați sub pământ nu aveau altceva de făcut decât „să-și umple timpul cu rugăciuni și să se exprime prin intermediul artei".

– Pe scurt, graffiti, a spus un tip cu accent toscan. Napoli chiar are o veche tradiție în privința asta.

– Cum vreți să le spuneți, a răspuns rapid ghidul. Dar nu uitați că Napoli a fost cel mai bombardat oraș italian.

– Vă rog, puțin respect, a intervenit un domn.

– Oamenii se căsătoreau aici, a continuat ghidul. Copiii se jucau și creșteau.

Conform înscrisurilor, se părea că o anume Carmela Montagna adusese pe lume o fată, care însă murise câteva zile mai târziu din cauza une pneumonii provocate de frig și de umezeală.

– O viață curmată înainte să fie mângâiată măcar o dată de soare.

Am ascultat-o impresionată de cuvintele ei, care nu păreau a fi ceva învățat înainte... sau poate că da. Autentice sau nu, vorbele ei mi-au amintit de micul coșciug pe care-l văzusem la Cimitero delle Fontanelle. O picătură de apă a căzut, de nicăieri, pe obrazul meu. Am șters-o cu mâna.

La sfârșitul războiului, ne-a povestit ghidul, orașul era îngropat sub dărâmături, dar trebuia ca viața să meargă cumva înainte – și napoletanii se ridică întotdeauna. Cu toate astea, având în vedere că mijloacele de transport erau distruse, singurul mod pentru a descongestiona orașul era să arunce dărâmăturile în peșterile subterane, umplându-le astfel.

– Poate că încercau și să îngroape amintirile a ceea ce trăiseră aici. Ca drept dovadă că din anii '60 nimeni n-a mai pomenit de aceste peșteri.

– Atunci de ce grota asta n-a fost umplută, a întrebat o fată.

– Trebuie să ţineţi cont că erau peste patru sute de astfel de refugii în tot Napoli. Aproape fiecare bloc avea acces intern la o astfel de cavitate. Şi, oricum, o singură generaţie nu ar fi putut niciodată să îngroape toată opera de construcţie şi inginerie pornită încă de pe vremea grecilor. Pe aici, vă rog.

Eu şi Gabriele am rămas la coada grupului şi ghidul ne-a condus într-o grotă pătrată alăturată. Aproape întreaga suprafaţă era ocupată de un bazin cu apă, ceea ce transforma grupul într-un şir indian de lumânări alungite pe lângă perete. Un bec electric era atârnat deasupra piscinei, vopsind apa într-un verde chimic în care radiau picături de apă căzute din tavan. Făceau *pic, poc*, precum tastele unui pian prost acordat.

– Asta este o cisternă de felul celor săpate mai întâi de greci prin anul 470 înainte de Hristos, a explicat ghidul. Iniţial, adunau apa de ploaie, dar apoi sistemul de bazine şi galerii subterane a fost mărit prin realizarea apeductului realizat în vremea romanilor.

A început să ne povestească despre legătura strânsă care se crease între sistemul hidraulic subteran şi oraşul de la suprafaţă. Într-un trecut nu foarte îndepărtat, toate blocurile din Napoli aveau în curte un puţ prin care locuitorii luau apă direct din astfel de cisterne antice subterane.

– De acolo s-a născut personajul din mitologia populară numit *munaciello*, care intră în casele oamenilor tocmai prin această reţea de galerii şi puţuri.

– Mă scuzaţi, dar ce este, mai exact, un *monaciello*? a întrebat o fată de clasa întâi.

– Potrivit unei legende străvechi, este un spiriduş îmbrăcat în haine de călugăr, care se strecoară noaptea în casă şi face năzbâtii: sparge farfurii, sare în pat, sună la sonerie, ascunde obiecte şi tot aşa. Iată de ce napoletanii cred şi în ziua de azi că atunci când te muţi într-o casă nouă trebuie să laşi pe jos nişte monede pentru *munaciello*, pentru ca astfel el să aducă noroc, şi nu ghinion.

A pronunțat ultimul cuvânt cu o voce suspinată și sinistră, probabil intenționat. Stătea la marginea bazinului și avea chipul luminat doar de un joc de lumini reflectate în undele apei.

– Bazinul era și o cale de acces la materialul de construcții, a continuat. De altfel, blocurile fuseseră ridicate doar datorită faptului că tuful vulcanic fusese excavat imediat de acolo cu mâinile goale.

– Exact cum mi-ai povestit tu, i-am spus, puțin emoționată, lui Gabriele, care însă nu părea să-și amintească de conversația noastră îndepărtată.

Părea și el captivat de turul pe care puțin mai devreme ezitam să-l fac.

– Încă din Antichitate, Napoli n-a simțit nevoia să ia din afară nici material de construcții, nici mode, nici filosofii de viață, a rezumat ghidul nostru. Se poate spune că Napoli însuși a fost un motor, s-a autofăcut și, prin urmare, nu este dator nimănui cu nimic. Această autonomie, acest mod de a se raporta doar la sine, este intrinsec originilor sale, care îl leagă pe napoletan, în mod inevitabil, de pământul de sub picioarele lui.

Îi urmăream raționamentul pe ici, pe colo; cu toate astea, chiar mi se părea că vorbește liber, lucru de care am fost și mai convinsă atunci când a adăugat cu voce joasă, aproape pentru sine:

– Este acea legătură intimă dintre soarele de afară și întunericul dinăuntru, dintre ceea ce este la vedere și ceea ce este ascuns... între ceea ce este spus și ceea ce este tăcut.

Nu a lăsat loc la întrebări pentru că și-a și aplecat capul și a ieșit pe mica ușiță din bazin. Am înaintat și noi cu pași reticenți prin coridorul îngust. Acolo unde se lărgea, ghidul se oprea și ridica lumânarea, îndemnându-ne să facem la fel, dar, chiar și așa, nu puteam vedea tavanul.

– Aici este prima poartă pe care am reușit s-o deschidem în această parte a orașului subteran. Era plină de gunoaie și de dărâmături. Ne-a luat niște luni numai ca să o eliberăm.

– Dumneavoastră ați făcut asta? a întrebat un tip.

– Da, împreună cu cei din Asociație. Cineva trebuia să o facă. Pentru că dacă ar fi să așteptăm primăria, ar fi ca și când am aștepta *ca' 'o juorne schiar' a sera*[1], a spus cu o urmă de iritare dialectală care lăsa să se înțeleagă că nu era de glumit cu ea.

– Și treptele coborau până aici?

– Scări? Nici vorbă. Am coborât cu frânghii, hamuri și pioleți.

Judecând după liniștea care s-a lăsat în galerie, părea că ghidul nostru tocmai câștigase un tip de autoritate care nu era numai una poetică. Urmând-o până la vechea piață grecească acum îngropată, am înaintat cu mare atenție pe dalele stradale unduitoare. După o vreme, ea s-a oprit în dreptul unui tunel îngust, concluzionând cu fraze memorizate, dar nu pentru asta mai puțin însuflețite:

– Mai avem încă multe de făcut ca să restaurăm și să redăm publicului orașul subteran, care are o valoare inestimabilă atât pentru cunoașterea arheologică a orașului, cât și pentru aprecierea sa din partea napoletanilor înșiși. Vă mulțumim pentru contribuție. Ieșirea este în partea asta. Dar trebuie să vă întreb: suferă cineva de claustrofobie?

– Eu sunt ipohondru, mi-a șoptit Gabriele. E aproape același lucru.

– Nu vă pierdeți unii de alții, au fost ultimele cuvinte ale ghidului nostru înainte să se afunde din nou în întuneric.

Excursia se terminase. Învățasem niște lucruri foarte interesante, dar, cu toate astea, mi-am dat seama că eram dezamăgită. Traversasem un filon antic al orașului, care printr-un circuit întortocheat ajungea chiar în inima orașului, dar, cu toate astea, nu eram mai înțeleaptă ca înainte. Din contră, eram și mai străină. Mai turistă.

Gabriele și cu mine am intrat ultimii în tunelul îngust care, prin natura lui, a subțiat grupul, transformându-l într-un șir dezlânat. În fața mea, silueta lui Gabriele pulsa în ritmul flăcării, în timp ce tuful

[1] *Ca ziua să lumineze noaptea.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

vulcanic galben se strângea tot mai mult și ne frecam cu hainele de el. Pereții din rocă, săpați cu ciocanul, dar netezi la atingere, se ridicau până când dispăreau într-un întuneric atât de păstos că m-au durut ochii când am încercat să-l pătrund. Speram ca Pietro să se fi înșelat în ce privea greierii.

La un moment dat, pereții s-au strâns atât de tare încât a trebuit să ne răsucim și să înaintăm pe lateral. Am înaintat cu pași caraghioși, roca se freca de trupurile noastre într-un mod care amintea de îmbrățișarea oportunistă a nelipsitului scirocco. Cu toate astea, am descoperit că mă simt aproape natural mergând ca un rac, supusă voinței rocii.

Am simțit dintr-odată o scădere de tensiune, din cap până-n picioare, ca un reflux brusc al mareei, dar cu violența unei beții (îmi imaginam) care te lovește doar în momentul în care te ridici în picioare. Eram pe punctul de a cădea sau poate căzusem deja, iar pereții din rocă păreau să fi prins viață și să se miște în vreme ce eu, prinsă între ei, eram doar o chestie inconsistentă, o cochilie.

Un cutremur?

Și Gabriele se oprise.

– La dracu', ce idiot! a urlat privindu-și mâna.

– Te-ai rănit?

– Nu prea tare, dar avea sânge amestecat cu granule de tuf vulcanic pe încheieturile degetelor.

Mi-a spus că s-a rănit încercând să nu scape lumânarea.

– Sunt bine. Hai să mergem, nu trebuie să ne pierdem de ceilalți.

– Sângerezi, Gabriele. Ar trebui mai întâi să te curățăm.

A protestat de formă pentru că deja întindea mâna spre mine. Coridorul era atât de îngust încât nu permitea mișcări naturale, așa că m-am chinuit ceva ca să pasez lumânarea în mâna sănătoasă a lui Gabriele și astfel să pot scoate din buzunar un șervețel de hârtie. Era o zgârietură serioasă și am încercat să tamponez și să nu frec, din cauza nisipului, apoi am scos un alt șervețel și i l-am înfășurat pe mână.

– Dă-mi-l, a spus arătând cu o ruşine evidentă spre şervețelul folosit, îmbibat cu sânge.

– Gabriele, stai liniştit, că nu-mi repugnă. Sângele tău, sau al lui Pietro e tot aia.

A întors capul ca să mă privească şi stânca îi servea drept pernă. A spus:

– Înțeleg de ce fratele meu este atât de îndrăgostit de tine.

Ne-am privit în ochi. Lumina schimbătoare a lumânărilor accentua profilul acvilin al lui Gabriele, care era al lui Pietro. Stăteam umăr lângă umăr de parcă trebuia să susţinem împreună greutatea rocii, respirația mea şi a lui păreau că se sincronizaseră şi inhalam împreună acel miros de pământ necenzurat şi neînfrumusețat. Credeam că uitasem acea cerere de sărut, *un sărut adevărat*, dar nu, încă mi-o aminteam foarte bine, şi el la fel. M-a străfulgerat un gând prea viu, aproape o premoniție, că Gabriele era pe punctul de a-şi duce mâna însângerată spre ceafa mea şi că avea să mă tragă spre el şi să-şi apese buzele peste ale mele. Am fost cuprinsă de o spaimă superbă.

El a fost cel care a frânt acea tensiune cu un mic suspin în timp ce cobora privirea.

– Fratele meu a avut mereu noroc în viață.

– Şi tu nu?

– Nu ştiu ce să zic, Eddie. Am mulți prieteni şi multe cărți... tot vinul pe care mi-l doresc. Când m-am mutat la Napoli, mi-am găsit, în sfârşit, un loc al meu. Ar trebui să fiu fericit, dar îmi lipseşte un lucru fundamental.

– Ce anume?

– Cineva care să mă iubească.

Această mărturisire mi-a făcut rău cumva, aşa că am mormăit stupid:

– Măcar în privința asta ai de unde alege. Napoli e plin de fete frumoase.

– Şi băieți...

L-am privit confuză.

– Lucrul ăsta nu l-am spus nimănui niciodată, Eddie. Toți bărbații pe care i-am iubit, de la început și până acum, într-un fel voiam să fiu cu ei și cumva voiam *să fiu ei*: frumoși, sofisticați... Nici măcar nu știu dacă e vreo diferență, nu am ideile prea clare... M-am îndrăgostit și de femei, nebunește de fiecare dată, și am sfârșit mereu în singurătatea cea mai desăvârșită.

– Îmi pare atât de rău.

– Înțelegi acum de ce Vallesaccarda nu e chiar un loc potrivit pentru unul ca mine? a râs cu amărăciune. Și îi datorez lui Pietro faptul că am scăpat din locul ăla perfid. Îi voi fi recunoscător toată viața.

– Recunoscător lui Pietro?

Cu siguranță voise să spună contrariul. În fond, Gabriele fusese cel care insistase ca părinții să-l lase și pe fratele mai mic să meargă la studii. Pietro trebuia să fie cel îndatorat.

– Cum, nu ți-a povestit niciodată?

– Nu, am mințit. Spune-mi.

Potrivit celor povestite de el, Gabriele înțelesese că singurul mod pentru a putea scăpa de limitarea gândirii celor din sat era să-și ia diploma de licență. Pe de altă parte, Pietro nu voia să mai continue studiile după terminarea liceului și se încăpățânase în ideea asta. Dar Gabriele nu accepta ideea de a-l lăsa să putrezească în Vallesaccarda, așa că îi anunțase pe părinți, care se arătaseră mai mult decât încântați să scape de fiul cel mijlociu, că nu avea să plece fără fratele lui mai mic. Știind cât ținea Gabriele la asta, Pietro se lăsase înduplecat și s-a înscris și el la facultate.

– S-a sacrificat pentru mine, pentru visul meu, a concluzionat Gabriele.

Era aceeași poveste pe care o știam și eu, dar parcă văzută într-o oglindă deformantă. Gabriele se transformase în protagonist, eliminând complet pasiunea lui Pietro pentru geologie, precum și determinarea care-l făcuse să meargă până la Roma. Prin urmare,

conform povestirii lui, dacă fratele lui n-ar fi fost atât de încăpățânat, Pietro ar fi ajuns precum unul dintre jucătorii de cărți din acel bar plin de fum, sau, în cel mai bun caz, precum vărul Antonio.

Refuzam să cred asta. Poate că era memoria selectivă a lui Gabriele sau un amestec între cei doi frați, o fuziune narativă și emotivă a visurilor, motivațiilor și destinelor lor, până când nu se mai deosebea unul de celălalt. Am luat în calcul chiar și posibilitatea răutăcioasă ca povestea să fi fost alimentată și de resentimentele pe care le avea față de Pietro, pentru că era fiul preferat (sau cel puțin fusese) și care în curând avea să termine facultatea, în ciuda faptului că o începuseră amândoi în același an. Cu toate astea, în lumina lumânărilor, chipul lui Gabriele nu trăda nicio urmă de ranchiună în timp ce rememora acel trecut comun cu fratele lui, ci doar o iubire imensă și dureroasă.

– Sunt mulțumit că n-am renunțat la el. Uite ce rezultate excepționale a obținut.

Mi-a înapoiat lumânarea și mi-a spus:

– Mergem? Că altfel ăștia ne închid aici.

– Da, mergem.

Mi-am dat seama că eram nerăbdătoare să las în urmă toate poveștile șoptite în întunericul acelor galerii și să mă scutur de frământarea densă pe care mi-o lăsase acel sărut care nu avusese loc și nici nu putea avea loc vreodată. Pentru că, da, trebuia să fiu sinceră cu mine, îmi dorisem ca viitorul meu cumnat să mă sărute, dar nu știam dacă acea dorință a mea, greșită din toate punctele de vedere și înfricoșătoare pentru claritatea ei, era provocată de toate asemănările dintre el și Pietro sau de toate calitățile care-l făceau diferit de el – independența împinsă până la emarginare, încăpățânarea de a fi mereu coerent cu sine însuși, cu orice preț, focul care ardea în el și pe care ar fi preferat mai degrabă să-l consume decât să-l lase să se stingă.

Din fericire, în scurt timp, tunelul îngust ne-a eliberat din strânsoare și am pornit în sus pe scările care ne duceau înapoi în lumină.

În seara aia am auzit întâmplător la telejurnalul pe care-l urmărea vecinul că avusese loc un cutremur în regiunea Campania. Când i-am spus lui Pietro, el a minimalizat, spunându-mi că fusese doar unul minor, cu epicentrul lângă Benevento și că făcuse o singură victimă.

– Un bătrânel care a crăpat de infarct, a spus în timp ce sufla fumul afară pe hubloul camerei noastre minuscule.

– Poate că simți mai tare un cutremur dacă ești sub pământ?

A spus că nu, că un cutremur are, în subteran, o jumătate sau chiar o treime din efectul pe care-l are la suprafață. Undele seismice, mi-a explicat, sunt precum frecvențele radio care, pe măsură ce traversează materiale stratificate, se amplifică. Prin urmare, se simt și produc mai multe daune întotdeauna la suprafață.

Deci nu asta simțisem eu când eram în Napoli Subteran. Am rămas, în mod ciudat, dezamăgită. Dezamăgită pentru că nu știam cum se simte – și, prin urmare, nici să recunosc – un cutremur, la fel cum nu știam și nici nu aveam să știu cum este un bombardament sau alte dezastre asemănătoare, decât din poveștile unor terțe persoane. Nu era vorba că voiam să sufăr, din contră. Doar că am avut senzația că fericirea și cunoașterea adevărată se excludeau reciproc.

Probabil că Pietro a citit preocuparea în privirea mea încruntată, pentru că a adăugat:

– Stai liniștită, baby. Data viitoare când o să fie un cutremur la Napoli, noi nu vom mai fi aici. Nici măcar n-o să ne ajungă vestea în Outback, printre canguri, apoi a tras cu poftă dintr-o Marlboro Light. Dar, dacă o să fie vreodată un cutremur, tu știi ce să faci, nu?

Am clătinat din cap.

– Să te așezi sub tocul ușii. Dacă acolo este o grindă de susținere, atunci este, în mod structural, cea mai solidă parte a casei. Trebuia să fi văzut unele dintre casele distruse în Vallesaccarda în '80. În multe cazuri, singurul lucru rămas în picioare era tocul ușii.

Ca de obicei, știința lui reușise să mă înseninez.

– Știi atâtea lucruri. Ești un adevărat om de știință, am spus, dându-mi seama imediat că nu era, de fapt, un compliment, ci o motivație. Voiam să-mi reconfirme vechea și încăpățânata lui pasiune pentru geologie, voiam să-mi infirme povestea lui Gabriele.

– Nu sunt ceea ce crezi tu că sunt, mi-a spus el în timp ce stingea țigara ca să mă poată lua în brațe. Fără tine sunt ca o lună fără soare. Eu nu strălucesc de lumină proprie.

Când Pietro m-a sărutat o dată, apoi încă o dată, pe gât, am știut cum avea să se încheie seara. În vreme ce-i întorceam sărutările, am văzut pe fereastră vulcanul cuibărit în lumină: casele abuzive care sfidau soarta în fiecare zi. Mai devreme sau mai târziu, Vezuviul avea să-și piardă răbdarea, toată lumea știa asta. Așadar, toți acei locuitori trăiau cu teama unei calamități sau în așteptarea unui spectacol? M-am gândit că problemele de care ne temeam cel mai tare erau, de fapt, lucrurile pe care, în mod paradoxal, ni le doream. Era ca și când partea cea mai primitivă și fără nume din noi – poate amigdala, acea migdală impulsivă și preverbală din creierul nostru – ar fi încercat să preîntâmpine dezastrul spunând: *Fă-o și gata, măcar așa îmi iau o grijă.*

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 27 august

Dargă Pietro,

M-am întors cu bine în Noua Zeelandă. Vezi că, până la urmă, nu aveai de ce să-ți faci griji pentru zborul meu? M-am așezat foarte comod și mi-am citit romanul, m-am gândit, am visat cu ochii deschiși...

Acum îmi dau seama că nu eram deloc pregătită, din punct de vedere psihologic, pentru întâlnirea noastră. Tentativa mea de mă apăra cu zen-ul a eșuat lamentabil. Cum aș fi putut să rămân impasibilă la auzul vocii tale care mă striga din stradă? Când am privit în jos de la fereastră, m-am simțit de parcă aș fi căzut nu de la etajul al doilea, ci de la o înălțime exagerat de mare. Apoi, când am văzut inelul strălucindu-ți pe deget, atunci m-am simțit eu ca o trădătoare, pentru că-ți restituisem, cu ani în urmă, soarele tău, eu cea infidelă pentru că abandonasem încrederea în destin. Dar poate că n-ar trebui să-ți spun unele lucruri. Timpul petrecut împreună n-a fost o zi, ci o săptămână, o lună de viață. Câte confesiuni neașteptate, câte senzații vechi și noi... Îți atașez fotografia pe care am făcut-o împreună la plaja Puolo. Îmi cer scuze pentru culorile ușor voalate, sau poate că eram noi prea bronzați. Am uitat să-ți spun că de acolo la băile termale din Regina Giovanna mai e foarte puțin, cel puțin pe mare. Mai ții minte când am fost acolo cu Sonia și cu Carlo?

După cum bine știi, în ziua următoare m-am văzut la Napoli cu Gabriele. Acum stau și mă întreb dacă intenționat n-ați vrut să vă

întâlniți. Tu venind cu mașina ta arătoasă (scuze pentru puseul de invidie) și el ciufulit coborând din tren? Deja-mi era dor de tine și i-am făcut imediat capul cât o baniță vorbind despre tine. Sunt convinsă că Gabriele a crezut că sunt nebună, deși nu mi-a spus nimic. Părea că înțelege nevoia mea de a mă descărca. I-am vorbit despre tine pe străduțele din centru, i-am vorbit despre tine la Campagnola. Am mâncat regește, am băut chiar și eu, am eliberat, în sfârșit, toată acea energie latentă care-mi ardea capul. Gabriele mi-a povestit puțin despre el: mi se pare mie sau e și mai abătut ca înainte? Dar poate că tu nici nu știi lucrurile astea...

Napoli nu s-a schimbat. Poate că e adevărat că el e mereu la fel și cei care se schimbă suntem noi. Și, în fond, este ceva rău să nu te schimbi, să fii mereu coerent cu tine însuți până la sfârșit? (Chiar dacă, în cazul lui Napoli, coerență înseamnă momente de incoerență, de imprevizibil, de nebunie?) Ca să poți rămâne coerent cu tine însuți, trebuie mai întâi să te cunoști foarte bine, să știi să te privești în oglindă, să te recunoști...

Oricum, nici blocul nostru nu s-a schimbat, cel puțin nu pe dinafară. Gabriele a vrut să mă aștepte jos, la bar; a spus că el nu mai avea de gând să facă urcușul ăla, că nu mai era în stare. Prin urmare, am parcurs strada De Deo singură: ce ciudat, nu mi-o aminteam atât de abruptă. Știi că zarzavagiul hoțoman este încă acolo? Și știi că numărul 33 este în continuare numărul meu norocos? Probabil că a fost un lucru bun faptul că am găsit poarta închisă. Nu voiam să mă emoționez, voiam să fiu puternică pentru Gabriele.

În seara aia am dormit într-o casă pe *Rettifilo*[1], a unui prieten de-al lui care era plecat în concediu. Era groaznic de cald chiar și noaptea, am stins luminile și am deschis larg ușile de la balcon ca să intre aer mai răcoros (deși poluat). Am stat așa, pe întuneric, și ne-am uitat la un film vechi la TV. Gabriele a băut whisky. Scena

[1] Corso Umbero I, cunoscută și cu numele de Rettifilo, este una dintre cele mai recente străzi istorice din Napoli, o arteră foarte importantă care leagă centrul orașului de gară (n.tr.)

era atât de familiară încât s-au prăbușit peste mine toate amintirile dureroase și n-am mai rezistat... Acum înțeleg de ce-mi spuneai că te ardeau ochii de fiecare dată când reveneai la Napoli, doar că la mine nu era din cauza smogului.

Trebuie să fug. Mă tot gândesc la tine, dar imaginile care-mi vin în minte nu mai sunt cele din trecut, ci cele de acum, de acum câteva zile. Deci nu ești o nălucă. Ești un om în carne și oase...

Te îmbrățișez,

h.

25

Primăvara a zburat odată cu redactarea primei forme a tezei și întâlnirile cu prietenii. Într-o seară în care am ieșit cu Angelo și cu Tonino (Pietro rămăsese acasă să învețe), ne aflam pe strada Costantinopoli, mergând spre Piazza Bellini, când un motociclist s-a apropiat foarte mult de mine, mai mult decât era necesar având în vedere că, la ora aia, strada era goală. A încetinit. Cu o mișcare de balet, Vespa a executat un număr uimitor de control, încât i-am simțit răsuflarea, dar fără să mă atingă, moment în care conducătorul ei mi-a băgat o mână, ca un semn de carte, între picioare. *Țac*. Apoi a accelerat, în timp ce băieții fugeau după el revărsând în urma lui un râu de înjurături. Când am revenit acasă, nu i-am povestit lui Pietro incidentul. N-ar fi făcut altceva decât să-i alimenteze dezgustul împotriva orașului, care se hrănea deja din poluare, străzi neasfaltate, șomaj și corupție. În ce mă privea, începeam deja să suspectez că și renașterea urbană, în care începusem, încet-încet, să credem, era un cadou ce ne putea fi luat în orice moment.

Într-un astfel de climat dominat de dubii, a venit și ziua în care trebuia să susțin lucrarea de licență. Ca și când ar fi fost o dimineață oarecare, mai întâi am trecut pe la bărbatul fără adăpost ca să-i duc micul dejun. La plecare, i-am spus:

– Aveți grijă de dumneavoastră.

Am revenit la pronumele de politețe pe care adevărata lui poziție socială, cea de preot, o merita. Drept răspuns, el m-a salutat vesel agitând mâna, un gest pe care nu-l mai făcuse până atunci și, prin urmare, l-am interpretat ca fiind un semn de bun augur.

Realitatea era că eram într-o ușoară panică și semnele mi le cam căutam singură; mă agățam de orice. Ca să nu-mi transmită starea lui de agitație, îl rugasem pe Pietro să nu mă însoțească la biserica profană din fața Palatului Giusso[1]. Dar Mama Rita nu voise să asculte niciun argument. Părul ei blond platinat ieșea imediat în evidență în mulțimea de părinți și rude care așteptau afară îmbrăcați în haine de duminică. M-am strecurat ca să iau loc pe bancă lângă Rita, care mirosea a parfum Fendi, vinete coapte și ojă proaspătă și care sigur nu-și dorea să se afle acolo, ci la ea acasă să gătească și cine știe ce mai făcea ea acolo. Mi l-a arătat, cu unghia ei roșu aprins, pe fotograful pe care-l plătise ca să imortalizeze marele moment.

– Nu mai face fața aia, drăguță, a spus, prefăcându-se enervată, lucru care-i ieșea atât de bine. Că doar nu fac pentru tine pozele. O să le faci cadou tatălui tău și Barbarei.

Apoi mi-a desfăcut părul din cocul dezordonat și a adăugat:

– Ce porcărie, puteai și tu să-ți aranjezi puțin părul ăsta. Parcă ești un pui de găină ud, așa erai și în prima zi, când am venit să te iau de la gara din Castellammare, în strada Nocera. Mai ții minte?

– Cum aș putea să uit? am spus abia așteptând să o aud povestind din nou acea istorioară pe care-i plăcea atât de mult să o spună.

– Ploua ușor și tu aveai părul ud și lipit de ceafă. Și mai era și Tanya, care cobora din Vezuviană împreună cu tine și, deși nu văzusem niciodată nici măcar o fotografie a ta, te-am recunoscut imediat. Mi-am spus: „Asta e Eddie a mea". Mai ții minte? Și în spatele meu era vaca aia de Santina care spunea „Rita, de ce nu o iei pe Tanya, că n-o să se simtă bine acasă la Giusi. Ce mare filosofie, schimb hârtiile pentru AFSAI și gata. Oricum, o americancă sau alta, tot aia e". Și eu i-am spus: „Pentru ultima dată, Santina, nu!

[1] Palat ce datează din epoca Renașterii italiene, aflat în Piața San Giovanni Maggiore și în care își are sediul Universitatea din Napoli, departamentul de Studii Orientale, cea mai veche școală de sinologie și orientalistică de pe continentul european (fondată în 1732) (n.tr.)

N-ai decât să le spui celor de la AFSAI că eu pe Tanya asta n-o vreau. Eddie o să vină cu mine. Am încheiat discuția".

Rita a început să râdă ca o fetiță, nepăsându-i de seriozitatea și orgoliile care ne înconjurau. Unii au întors capul să o privească, alții s-au mulțumit să tragă cu urechea.

– Și-ți amintești că sora mea, Italia, nu reușea niciodată să-ți pronunțe numele, așa că te striga Candy Candy, ca pe păpușă?

Avea un râs contagios, care mă molipsea și pe mine, pentru ca mai apoi să se realimenteze pe sine și râzând făcea să zdrăngăne cerceii lungi, pe care-i făcusem eu cadou cu ani în urmă.

– Și uite ce mare ești acum. Aproape că ai terminat facultatea.

Bursc, m-a cuprins iarăși panica, mai ales în momentul în care a intrat în sală o procesiune de profesori care aveau să troneze de la acea masă de prezidiu lungă, pline de teze de licență și microfoane. O liniște sacră a cuprins întreaga audiență atunci când prima candidată a fost chemată să ia loc în fața comisiei. Făceam eforturi să mă concentrez asupra discursului fetei și nu asupra ciocanului care-mi bătea în piept, dar cuvintele ei – care se auzeau trunchiat din cauza microfonului și cu ecou din cauza boltei bisericii – au căpătat un aer ireal. În plus, mă amețea flash-ul de la aparatul foto al fotografului profesionist care se învârtea în jurul ei ca un ninja.

Mi-am revenit abia în momentul în care bietei fete i-a fost adresată o întrebare și cel care i-o adresase fusese chiar Signorelli, profesorul de glotologie care mă făcuse să încremenesc în fotoliu, dimineți la rând, la cinematograful Astra. Alături de el l-am observat, cu bucurie, pe profesorul meu coordonator, Benedetti, arătându-se vădit amuzat de excesul de formalitate. În capătul mesei de prezidiu se afla profesorul meu de limba rusă, soțul infidel al profesoarei mele amnezice, care avea pe chip o expresie sumbră ce amintea de o mască funerară. Colțurile ochilor îi erau îndreptate în jos și obrajii îi atârnau de parcă ar fi fost trași chiar de gravitația Terrei. Să fi fost oare efectele plictiselii sau mai degrabă ale remușcărilor?

După o rafală de flash-uri și un ropot de aplauze, studenta nu mai era studentă, ci *dottoressa*[1] și i-am auzit strigându-mi numele. Rita m-a lovit de câteva ori peste coapsă în semn de încurajare.

M-am ridicat și am înaintat spre comisie ca într-un vis. Totul în jurul meu era înfundat și se desfășura cu încetinitorul. Am avut timp să-mi aranjez pantalonii, să arunc o privire asupra mulțimii de părinți, asupra statuii lui San Marco îmblânzind un leu și chiar asupra fotografului care introducea un film nou în aparatul foto. Și tot nu ajunsesem la prezidiul profesorilor. Aveam picioarele ca de plumb și am fost nevoită să le târăsc.

Când, în sfârșit, m-am așezat pe scaun, lumea reală m-a inundat cu viteza și cruzimea ei. Cineva din audiență a tușit puternic. Mi-a aterizat în mână microfonul mare și încă umed de la transpirația candidatei precedente.

– Bună ziua, s-a auzit vocea mea amplificată și străină.

Când Benedetti a ridicat în aer teza mea – legată în coperte albastre și cu scris auriu – descriind-o în termeni excesiv de elogioși, m-am trezit definitiv la realitate. Eram atât de bine fixată în momentul prezent, chiar împotmolită, încât am fost sigură că nu aveam să-mi amintesc nimic, indiferent de ce tâmpenie urma să spun. Am vorbit despre pronume și despre *political correctness*. Am scos din mânecă termeni pompoși și am gesticulat liber. Ba chiar l-am făcut pe Benedetti să râdă cu o replică ironică, iar el a bătut cu palma în masă făcând să sară în aer niște pixuri. M-am poticnit doar când profesorul meu de limba rusă mi-a adresat o întrebare în limba rusă. În timp ce răspundeam cu dificultate, mestecând și modelând cu gura vocalele impure, am sperat, cu toată ființa mea, că nu aveam să mai fiu vreodată obligată să vorbesc în limba rusă și

[1] În Italia, titlul academic de *dottore*, cu echivalentul feminin *dottoressa*, este atribuit atât medicilor, cât și oricărei persoane care a obținut o diplomă de licență (spre deosebire de alte țări, printre care și România, unde un astfel de titlu academic este acordat, pe lângă medici, doar persoanelor care au obținut o diplomă de doctorat) (n.tr.)

am fost conştientă că fiecare sunet al acelei limbi confirma faptul că luasem o mare ţeapă alegând să o studiez. În orice caz, profesorul a făcut un semn de aprobare şi m-am trezit în picioare, luminată, atât eu, cât şi comisia, de flash-urile aparatului foto. Benedetti mi-a strâns mâna agitând-o puternic şi m-a informat, cu vocea lui puternică din Nord, care reuşea să acopere aplauzele, că:

– O sută zece cu felicitări[1], *dottoressa*!

Aşadar, acum era săvârşită şi ultima mea travestire.

După mine a mai urmat o candidată şi cu ea s-a încheiat sesiunea de dimineaţă. Am ieşit cu toţii din biserică precum un râu care se varsă în mare. Afară, aerul stătut, de început de vară, m-a îmbrăţişat. Sentimentul de eliberare a fost atât de puternic încât a părut aproape fatal şi m-a cuprins o puternică stare de somnolenţă acumulată în lunile precedente în care revizuisem obsesiv lucrarea. Rita m-a strâns în braţe – nu-mi era clar dacă râdea sau tremura de emoţie – şi m-am abandonat la pieptul ei generos, peste părul ei friabil şi m-am lăsat acoperită de sărutările ei dulci şi pline de ruj. Mi-a spus:

– Drăguţă, sâmbăta asta te aşteptăm cu toţii la Castellammare ca să sărbătorim. Să-ţi iei o rochie sexy, că după masă mergem să dansăm la Kalimera.

Încă îi făceam cu mâna când s-a apropiat de mine Benedetti sprijinindu-se de zidul scund. Am observat că, fidel principiilor lui, purta blugi şi în acea zi. Din spatele lentilelor groase, m-a privit cu ochii lui exagerat de mari şi mi-a zâmbit ştrengăreşte. Mi-a spus că ştia o mică editură, la care el publicase deja nişte lucrări, care ar fi putut fi interesată să-mi publice lucrarea de diplomă. Vedeam că Benedetti mişcă din buze, dar nu reuşeam să mă concentrez. Mi-am venit în fire abia când a spus ceva despre un doctorat.

---

[1] În sistemul academic de notare din Italia, nota maximă de promovare a examenului de licenţă este o sută zece cu felicitări, echivalentul unui zece cu felicitări în sistemul de notare din România (n.tr.)

– Am niște cunoștințe la Universitatea din Bari, spunea. Dumneavoastră aveți mari șanse să obțineți o ofertă pentru următorul an academic.

Spunând aceste vorbe, m-a lovit, prietenește și colegial, pe umăr atât de puternic că aproape mi s-a tăiat respirația.

Eram onorată, dar nu. Ultimul lucru pe care mi-l doream era să continui studiile și să mă transform astfel într-un Benedetti și încă într-un loc care era chiar mai la sud de Napoli.

În seara aia, acasă, am sărbătorit licența mea până noaptea târziu. Au venit oameni pe care nu-i mai văzusem de mult și alții pe care nu-i văzusem niciodată – prieteni de-ai lui Tonino, sau de-ai lui Gabriele, sau poate prieteni ai unor prieteni – și care păreau să n-aibă habar de adevăratul motiv al petrecerii. Era mai bine așa. Am băut o bere și jumătate de pahar de vin, am fost veselă și expansivă. Dar, într-un final, mi s-a făcut greață și au a început să mă deranjeze muzica la volum foarte ridicat și fumul de țigară care-mi impregna hainele și părul. M-am gândit să-i propun lui Pietro să ne fofilăm și să mergem sus în cameră, dar nu reușeam să-l găsesc. Am cercetat livingul și bucătăria, m-am strecurat printre invitați ca să ies pe terasă. Și iată-l acolo, într-un colț slab luminat al acoperișului, stând de vorbă cu Sonia.

Stătea sprijinit de parapet și avea picioarele ușor desfăcute. Fuma un joint și o asculta absorbit; se arăta de acord cu ea și zâmbea. Sonia părea agitată: gesticula și râdea nervos. Era incredibil, dar văzându-i acolo împreună, retrași pe acoperiș cu orașul portocaliu în spatele lor și surpriza marijuanei – care era, de fapt, singurul lucru secret din acea scenă –, am simțit că mă arde o mică flacără albastră, șuierătoare și rece.

– Ah, bună, Eddie, a spus Sonia, cu tonul ei vioi, îndată ce m-a văzut. Pietro s-a întors spre mine și i-a scăpat un surd și jenat râset. Sonia, grăbindu-se să ne spună că era târziu și trebuia să se întoarcă acasă, ne-a lăsat singuri pe bitumul ăla în care-mi părea că simt acum adunată toată căldura din acea lungă zi de vară.

– Nu te simti bine? m-a întrebat Pietro.

– N-am nimic... poate că am bătut prea mult.

– Să știi că ai putea să-ți îngădui o mică beție.

Am luat-o ca pe o critică – de parcă mi-ar fi spus că eu eram mereu aia care nu știa să lase garda jos, să se lase luată de val, să se prostească. Dar, în mod evident, nu asta voise Pietro să spună.

– Mâine-dimineață nu trebuie să fii la cursuri, mi-a spus cu un amestec de admirație și invidie. Nici mâine, nici altă dată. Ești liberă. Acum poți să faci tot ceea ce-ți dorești.

Abia în acel moment am înțeles pe deplin realitatea extraordinară pe care, după două decenii de instruire neîntreruptă, mi-o construisem. Și că, din acel punct înainte, singurul lucru care mă mai lega de Napoli era Pietro.

Încă de la răsăritul soarelui, o căldură umedă se ridica din cartier, ca o transpirație care se evapora la primele raze. Zăpușeala revenise, era ca o respirație urât mirositoare emanată de dalele din caldarâm și care se strecura întâi în *bassi*, pentru ca mai apoi să urce până la ultimele etaje. La ora opt și jumătate dimineața, se târa deja în sus pe tencuiala deteriorată din curtea noastră interioară oprindu-se la fiecare balcon. Nu se grăbea: se întindea peste rufele întinse la uscat și lingea funia de usturoi atârnată afară pentru ca mai apoi să intre, eventual, la o cafea. Abia după aceea urca până la ultimele etaje, târând după sine până la noi, de parcă ne-ar fi adus un paner plin cu bunătăți, toate mirosurile și zgomotele blocului treaz și fără chef: primele accese de tuse tabagică, primele dușuri, primii nervi.

Zăpușeala favoriza o stare de iritare. Locatarii din strada De Deo 33 izbucneau în crize de nervi tot mai dese și la ore tot mai nepotrivite. Cel mai mult ieșeau în evidență o voce feminină care scuipa flăcări (și, cu toate astea, făcea mereu referire la acel al treilea alt element, apa) și o voce masculină care-și susținea nevinovăția, ba se declara chiar în necunoștință de cauză. Dar el, dacă nu reușea cu vorba bună să domolească acea alarmă antiincendiu, recurgea

imediat la vorbele grele, umplând-o pe vecină cu cele mai explicite obscenități. Singurul motiv din care nu ajungeau la violență fizică era golul curții care-i despărțea. Dacă nu reușea căldura să mă trezească, vacarmul ăsta reușea de fiecare dată. Acum, că nu mai trebuia să alerg la cursuri, zăpușeala se distra deranjându-mă de la prima oră, mă privea în timp ce mă agitam, pe jumătate goală, printre așternuturi, râdea de libertatea mea.

Într-o dimineață, am reușit să-l desprind pe Pietro de computer ca să luăm micul dejun în oraș. Având în vedere că nu-i plăcea la Gambrinus, unde erau toți „cu nasul pe sus", i-am sugerat să mergem în barul fără pretenții din stada Roma pe care-l frecventam eu.

– E un bărbat acolo în zonă, pe care aș vrea să-l cunoști.

Dar n-am reușit să văd, printre trecătorii ocupați, scaunul cu rotile al preotului. Am intrat în bar și am comandat două cappuccino și un croasant pe care să-l împărțim. Când am ieșit afară, mi-am aruncat din nou privirea spre spațiul gol de pe trotuar. Poate că în ziua aia, în ciuda vremii frumoase, rămăsese la centrul de primire.

– Cine era tipul ăsta pe care voiai să-l cunosc?

– Lasă, poate altă dată.

– Ar trebui să fiu gelos?

Ca să ne plimbăm, am luat-o prin spatele palatului care adăpostea Banco di Napoli și am ajuns în Piazza Municipio. Peste tot și toate trona Maschio Angioino[1] și, în spatele navelor ancorate, marea era doar o linie punctată. Cerul era de un albastru ca de cretă, care promitea o zi de căldură toropitoare și, ca drept dovadă, în piață, câinii întinși la umbra slabă a pinilor deja gâfâiau. Erau foarte slabi, cu niște mamele moi ca niște pungi de perfuzie care cu greu reușeau să-i țină în viață. Nu se simțea niciun fir de vânt.

[1] Castel Nuovo, zis și Maschio Angioino, este un castel medieval construit între anii 1279-1282 și este unul dintre principalele repere arhitectonice ale orașului Napoli, precum și una dintre clădirile-emblemă ale acestuia (n.tr.)

– Pauză de țigară? Fie-ți milă, a spus Pietro în timp ce leșina pe o bancă. Azi chiar că o să ne coacem. De-abia aștept să ne luăm tălpășița de aici. Chiar dacă asta înseamnă să urmez serviciul civil.

– Până una-alta, ai făcut cerere să fii repartizat la Napoli sau prin împrejurimi, de aici mai vedem.

Pietro n-a spus nimic și a scos o țigară din pachet. Chiar dacă nu se simțea nici măcar speranța unui fir de vânt, a apărat, din obișnuință, flacăra brichetei cu mâna.

– Ai făcut cerere ca să rămâi la Napoli, nu?

Cu gura strânsă pe țigara Marlboro, a murmurat ceva care nu era nici da, nici nu, dar care a reușit oricum să mă tulbure.

– Oricum n-ar fi acceptat niciodată, baby. Nu funcționează așa în Italia. Aici încearcă să trimită toții copiii de țărani în Nord și pe cei de muncitori în Sud. În felul ăsta, cel puțin în teorie, *terroni*[1] și *polentoni*[2] învață să nu se ia la omor unii cu alții. În felul ăsta, după *numai* o sută treizeci de ani, vom putea spune că am realizat unificarea Italiei. *Qui si fa l'Italia o si muore*[3].

Mi-am prins părul ud de transpirație. Nu-mi plăcuse abordarea lui pseudomilitară, de parcă i-ar fi plăcut să primească ordine.

– Și ție-ți convine așa?

– Îmi convine pe dracu'. Spun doar că asta este strategia lor și că noi nu suntem altceva decât niște pioni în joc.

---

[1] Epitet care descrie persoanele dintr-o clasă socială inferioară, cei „legați de pământ" (în italiană „terra", pământ). Începând cu jumătatea secolului XX, termenul s-a răspândit puternic în nordul Italiei, fiind folosit pentru a-i defini pe locuitorii din sudul Italiei, într-o perioadă de înflorire a migrației acestora către orașele înstărite din nord (n.tr.)

[2] Termen ce se poate traduce cu „mâncător de mămăligă" (în italiană „polenta", mămăligă) folosit cu sens disprețuitor de către locuitorii din sudul Italiei la adresa celor din nord (n.tr.)

[3] "Aici, ori înfăptuim Italia (Unită), ori murim", frază atribuită generalului Giuseppe Garibaldi, considerat, alături de Camillo Cavour, Victor Emanuel al II-lea și Giuseppe Mazzini, unul dintre înfăptuitorii Italiei Unite (n.tr.)

Pietro fuma spre mare, scrumul avansa lent și dincolo de țigara lui traficul aluneca ușor pe strada de lângă port.

– Nu vrei să fii aproape de mine?

– Asta crezi tu? Dar tu n-ai nicio treabă cu asta.

A strivit cu piciorul țigara pe jumătate fumată ca să mă privească în față.

– Nu sunt băiatul lui tata, precum Carlo, și nici vreun pilos nenorocit, prin urmare, pot să-mi iau gândul de la un loc la Napoli sau împrejurimi. Dar chiar dacă aș vrea să provoc destinul și aș face o cerere, ar fi ca și când mi-aș da cu ciocanul peste mână.

– De ce?

– Pentru că să rămân aici înseamnă încă un an și jumătate cu ai mei care-mi sufla-n ceafă. Pentru ei nu e nicio diferență dacă sunt la Napoli și studiez geologie, sau joc tombola cu paraplegicii. Oricum, vor pretinde să merg în pelerinaj în fiecare weekend la Vallesaccarda ca să muncesc ca un câine.

– Ai mai putea să și refuzi din când în când.

– Ușor de zis! Nu pot să-i refuz când sunt atât de aproape, ce crezi tu? E nevoie de spațiu fizic între mine și ei, de asta e nevoie. Spațiu monumental, spațiu topografic. La dracu', cer prea mult?

M-a tulburat să-l văd atât de iritat; părea că are ceva cu mine. Mi-am încolăcit brațul gol de al lui, creând astfel între noi o peliculă mătăsoasă de transpirație. „OK. Atunci să vorbim de topografie", i-am spus și am început să enumăr fiecare vis al nostru în lume, un glob pământesc în mâinile noastre.

Cuvintele mele au părut să-i atenueze proasta dispoziție, pentru că a strâns ochii și a spus:

– Nu contează unde suntem, baby, important este ca noi doi să fim împreună. Cu tine aș trăi și într-o valiză, în protbagajul unei mașini, în cala unei nave, într-un cort în deșert.

– ...un iglu la Polul Nord...

Dovada faptului că Vallesaccarda era un loc neprimitor era tocmai faptul că găseam mai realistă ideea de a trăi într-o mașină sau să

dormim direct pe gheață. Fără să ne pese de căldură și de faptul că eram într-un loc public, ne-am sărutat. De pe străduța de lângă noi a apărut o Vespa condusă de un băiat care, când a ajuns în dreptul nostru, a mimat un sărut bălos cu aspirație și apoi a urlat:

– *Fatt' fa' pure 'nu bucchino!*[1]

– *Te lo giuro, nun ce 'a facci' cchiù*[2] – a spus Pietro în dialect în timp ce-și mai aprindea o țigară.

Nu era doar proastă dispoziție, ci o problemă cu rădăcini mai adânci pe care nu le știam și care m-au speriat. Oricare ar fi fost chestia asta care-l măcina, trebuia să-l ajut să-și revină. Am schimbat tactica vorbind despre pașii pe care trebuia să-i facem ca să ne punem în practică proiectele. Cu cât îmi veneau în minte mai multe detalii, cu atât mă entuziasmam mai tare.

Am propus ca, în timp ce el făcea serviciul civil, eu să-mi găsesc un serviciu și să încep să pun deoparte banii pentru biletele de avion. Între timp, Pietro putea să-și redacteze CV-ul și să se intereseze despre oportunitățile în legătură cu petrolul. În ce privea o eventuală carieră a mea (cuvânt adult și greu), adevărul era că nu mă gândisem niciodată serios la ce aș fi putut să fac cu diploma mea, care era la fel de frumoasă și de inconsistentă precum hârtia pe care era tipărită. Așteptam ca destinul să-mi arate și în acel aspect al vieții mele drumul corect de urmat, să-mi dea un nou punct pe hartă măcar pentru început și apoi, precum un cameleon, aveam să mă adaptez în noul scenariu. Asta știam să fac.

Dar nu-mi dădeam seama în ce moment destinul meu profesional, precum și cel geografic, s-ar fi legat total și poate nedrept de cel al lui Pietro. Mi-am dat seama că, așa cum el avea nevoie de mine ca să fugă de la Napoli, în aceeași măsură, eu aveam nevoie de el – ca să mă rup de oraș, să-mi gonesc fricile și să nu privesc în urmă. Stăteam acolo pe o bancă și enumeram cu încredere aspectele

---

[1] *Arde-o, mă!* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] *Jur că nu mai suport.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

concrete ale marii noastre aventuri, dar în adâncul sufletului mă temeam că spun doar tâmpenii și că, de fapt, nu sunt în stare să las faptele să vorbească. Mă temeam că sunt o persoană neconcludentă. Nu-mi era clar cum, dar în timp devenisem doar încă o visătoare într-un oraș plin de visători și de false iluzii.

– Și apoi o să fim liberi, am încheiat în mod puțin cam dramatic.

– Liberi...

Era un cuvânt frumos chiar și doar de pronunțat: limba se arcuia pe cerul gurii ca și când s-ar fi pregătit să-și ia zborul. Dar asupra lui Pietro nu părea să fi avut vreun efect.

– Nu-ți face plăcere?

– Mă simt obosit, baby. Sunt prizonierul familiei mele. Și uneori mă simt și prizonierul universității.

Cine știe de ce, în momentul ăla m-am gândit la seara în care mi-a spus ca era imposibil ca eu să fi simțit un cutremur în orașul subteran. Avusese cu siguranță dreptate, dar nu era la fel de adevărat că eu simțisem *ceva*, o senzație de rătăcire, de pierdere, de parcă fiecare celulă din corpul meu și-ar fi pierdut rațiunea de a exista? Acum aveam aceeași senzație – poate o presimțire – de pierdere pe care nu o puteam nega, deși sursa ei era o imposibilitate geologică.

– Pietro, tu mai ții la mine?

– Mai întrebi?

După ce el s-a întors acasă ca să mai scrie la lucrarea de diplomă, m-am oprit într-o mică piață ca să-i cumpăr inelul de argint (argint mexican, potrivit vânzătorului), cel mai masiv pe care l-am găsit. L-am cumpărat fără să mă gândesc și doar apoi mi-a venit ideea de a i-l oferi cadou în ziua în care avea să-și ia diploma. Nu eram sigură că luasem mărimea potrivită pentru că, deși erau mari, mâinile lui Pietro erau *mâini de domn*, după cum spusese Sonia.

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 7 septembrie

Draga mea Heddi,

Chiar aşteptam e-mailul de la tine. Îmi făceam griji, dar ştiam că aveai să-mi scrii. Ce pot să spun... de fiecare dată când citesc cuvintele tale, simt că se micşorează distanţa dintre noi. Să te revăd a fost foarte frumos, de neuitat; această întâlnire va fi un capitol în sine în cartea pe care o voi scrie la bătrâneţe. Nu te-ai schimbat deloc, cel puţin ca aspect şi, din puţinul pe care l-am ascultat, nici ca mod de gândire.

O să încerc să fiu sincer. Mă aşteptam la mari noutăţi, mai ales din punct de vedere sentimental... poate că aşa speram. M-aş fi simţit puţin trist, ca un câine bătut, dacă ar fi trebuit să rememorez cât de idiot am fost că te-am părăsit... pe scurt, îmi doream, şi probabil că încă mi-o doresc, încă o doză din suferinţa mea. Cu toate astea, m-am întors acasă cu o senzaţie şi mai puternică: simt că trebuie să fac ceva. Şi acel ceva este să las totul în urmă şi să fug, să vin după tine în Noua Zeelandă.

Desigur că între a spune şi a face e o distanţă de la cer la pământ, mai ales când e vorba despre mine. Îmi petrec mult timp imaginându-mi scena întâlnirii noastre, locurile în care trăieşti, casa ta, prietenii tăi şi încerc să mă vizualizez în acele imagini. Îmi place. Dar îmi dau seama că e posibil să confund, sau, cel puţin, cred că este foarte uşor să confund ceea ce simt pentru tine cu dorinţa mea de a avea o viaţă diferită de cea pe care o trăiesc acum şi care,

probabil, mi-a fost hărăzită. Ce simt pentru tine? O afecțiune fără margini: o mare parte din mine îți aparține, a fost modelată și plăsmuită de tine, de la modul în care mă îmbrac la modul în care gândesc, la dorința de a vedea lumea. Îmi doresc să vin la tine acolo, dacă nu din alt motiv, măcar ca să-mi dau seama câte posibilități mai am și ce se mai poate salva din ce am fost noi și din ce puteam fi. Nu știu dacă o să reușesc... cu siguranță voi încerca.

Știu că nu e ușor de acceptat comportamentul meu, dar, indiferent din ce unghi l-aș analiza, nu reușesc să-l schimb. Este o combinație proastă între caracterul meu, greutatea prinsă de gleznă pe care o reperezintă oamenii la care țin și averea, educația matriarhală și patriarhală, lene și teamă. Am senzația că, orice ar fi, trebuie totuși să renunț la ceva și să renunți înseamnă să pierzi... Nu prea știu ce să fac, cred că ți-ai dat seama... sunt confuz și speriat, dar nu vreau să greșesc din nou. Nu vreau să mă aștepți. Vreau să te surprind...

Te strâng tare la piept,

p.

26

Apoi a venit rândul lui Pietro să susţină teza, o chestiune mult mai puţin formală decât fusese în cazul meu. În acea zi, la departamentul de Ştiinţe Geologice şi-au făcut apariţia, în mod firesc, şi Lidia cu Ernesto, însoţiţi de Gabriele. Stăteau, copleşiţi şi transpiraţi, în mijlocul acelui vacarm urban care părea că vrea să doboare poarta curţii interioare, precum nişte imigranţi proaspăt sosiţi de la Zürich. Mama lui în mod special, acum că nu mai avea basmaua şi dialectul ei care s-o apere, părea complet pierdută şi văzând-o m-am simţit din nou asaltată de acea senzaţie agasantă de compasiune care revenea ori de câte ori mă simţeam, în sfârşit, puternică.

La final, i-am adunat pe toţi sub o arcadă pentru o poză de familie. Am făcut o fotografie. Două. Trei. N-a existat nicio schimbare de expresie sau de poziţie a corpurilor de la un cadru la altul, era ca şi când ar fi pozat, rigid, în faţa unui aparat de daghereotipie. Toţi patru aveau mâinile încrucişate şi, în ciuda încurajărilor mele de a sta mai apropiaţi, rămâneau complet despărţiţi, de parcă ar fi fost nişte magneţi de poli opuşi care se respingeau prin forţa naturii lor. Speram totuşi că, odată tipărită şi înrămată, amintirea zilei în care Pietro absolvise facultatea ar fi putut să fie un cadou care merita măcar o privire, spre deosebire de acea eşarfă exagerat de feminină. Scăpasem de preocuparea de a le fi pe plac părinţilor lui, dar eram conştientă că un astfel de cadou, într-o astfel de zi, era lucrul cel mai corect de făcut. O ultimă dovadă de bună-credinţă înainte de a le răpi fiul.

Am așteptat ca ei să plece pentru a-i face cadou inelul de argint, pe care Pietro l-a așezat pe inelarul de la mâna stângă. A spus:

– E foarte frumos, baby. N-o să-l scot niciodată.

Reușisem să-i ofer tocmai la timp acel simbol privat de iubire, care anunța întregii lumi faptul că era într-o relație, pentru că la scurtă vreme după aceea a fost convocat pentru serviciul civil și a plecat undeva pe lângă Roma, iar eu m-am dus să lucrez la negru în barul din Piața San Domenico. Era genul de slujbă frenetică și umilă cu care eram obișnuită de la Washington, dar după serile de concerte gratuite trebuia să curăț și toaletele, care arătau de parcă ar fi fost scena unor crime. Nu am putut să nu remarc ironia faptului că eu, cu diploma mea de intelectuală, ajunsesem să-mi murdăresc mâinile într-un mod atât de umilitor, pe când Pietro, cu diploma lui care aproape că-i impunea să se murdărească, ajunsese să lucreze, deși neplătit, într-o bibliotecă.

Precum un alergător care și-a ieșit din formă, autobuzul se târa la deal în zona Castelli Romani, iar peisajele, văzute prin fereastră, arătau ca o serie de cărți poștale. Pietro îmi spusese la telefon că era așa. Niște *Presepi* le numise el. În jurul meu, pasagerii pălăvrăgeau cu acea relaxare a consoanelor, în acea cadență leneșă pe care romanii și-o puteau permite după atâtea secole de fapte mărețe și obositoare. În afară de fondul sonor, peisajul amintea de cel spre Trevico. O zonă deluroasă care-și proteja cu zgârcenie așezările locuite, un drum sinuos care ocolea și vagabonda și nu mai voia să ajungă la o concluzie.

Când, în sfârșit, autobuzul a ajuns la destinație, Pietro mă aștepta în piață, alături de încă patru sau cinci persoane, cu mâinile îndesate în buzunare și un zâmbet pe care cu greu îl putea controla. Era bătălia lui profundă în numele unei atitudini reținute în public, dar tot m-a emoționat.

M-a sărutat și mi-a luat geanta.

– Bine ai venit la Monte Porzio Catone, 1 227 de locuitori.

– Doar atâția?!

– Mă rog, plus unul. Azi plus doi, a spus în timp ce pornea din loc. Monte Porzio Catone, 1 229 de locuitori.

Părea că-i face plăcere să tot repete numele orașului; îl pronunța în modul ăla târșâit în care-l pronunțau romanii și pe care era clar că-l studiase din clipa în care ajunsese acolo. Avea chiar și un aer proaspăt – ochii limpezi, tenul relxat – care lăsa să se vadă câtă sănătate îl costase faptul că scrisese teza într-un timp atât de scurt.

– Te văd în formă. E clar că aerul proaspăt îți priește.

– Aerul proaspăt e un drept sacru.

Strada care ducea la el acasă era o alee pietonală proaspăt măturată. Mă simțeam de parcă aș fi intrat într-un pliant turistic: biciclete sprijinite de clădiri cu doar unu dau două etaje, mușcate ciclamen care atârnau de la balcoane, nu era nimeni la ferestre, nu era nimeni nervos, iar soarele acela imprecis, care putea să fie al dimineții, dar și al după-amiezii, după dorința fiecăruia. Părea un platou de filmare. Era ora siestei și singurele zgomote care se auzeau erau pașii noștri pe dalele străzii, o serie de perniță rotunjite pe care mi se mula talpa sandalelor. Mi-a venit ideea nebunească de a mă muta în acea localitate adormită numai pentru a fi alături de el.

– Ține minte, a spus în timp ce lua cheile în mână, dacă te întrebă cineva, tu ai venit doar la o cafea. Dacă află supraveghetorul meu că am un oaspete peste noapte, sunt în rahat până la gât.

Ne-am oprit în fața unei clădiri noi, „casa de vacanță" i-a spus el. Alături era un teren de fotbal plin de bannere și mese și scaune pliante, iar dincolo de el zidurile orașului. Traversasem toată localitatea în câteva minute.

– În weekendul ăsta o să aibă loc un concurs de frumusețe pentru câini, mi-a explicat. Câini și Castele. Este cel mai important eveniment estival din Monte Porzio.

– Un concurs de frumusețe pentru câini? Hai să mergem!

– Dacă ai tu chef.

Apartamentul lui, aflat la parter, părea camera unui motel. Cu gresia și zugrăveala în totalitate noi, cu un mic cuptor electric, o baie, un pat de o persoană și o singură fereastră. Pietro a deschis-o făcând să intre în încăpere mirosul de iarbă proaspăt tunsă de pe terenul de fotbal.

– Deci, cum ți se pare?

– Ce să spun, nu e nici pe departe cum mă așteptam. E chiar primitor.

– Știu, chiar am avut noroc, a răspuns mulțumit. Sunt mereu singur, îmi petrec serile ca și când aș sta în apnee, dar nu mai durează mult. Peste două sau trei săptămâni o să mai vină un alt amărât ca să-mi țină de urât. Un calabrez.

– Un fel de unificare a Italiei, nu? am spus, încercând să par relaxată în timp ce încă mă preocupa acea alegere semantică. *Noroc*? Localitatea asta, casa asta, de fapt, toată situația aia era doar ceva temporar, o mică deviere care intra în planurile noastre. Atunci de ce Pietro vorbea de parcă toate astea ar fi fost un punct de sosire?

I-am dat ultimul număr din *National Geographic*, iar el a propus să ieșim să ne plimbăm. Când am trecut pe lângă terenul de sport, care era în mijlocul pregătirilor, câinii de toate taliile și culorile – care se învârteau printre oameni mirosindu-se, rostogolindu-se în iarbă sau alergând după mingii de tenis – ne-au salutat cu o veselie absurdă. Pietro părea în largul lui: a ciufulit blana unora dintre ei, pe alții i-a lăsat să-i muște mâna în joacă.

M-a dus la șirul de ziduri care marca granița orașului vechi. Ne-am așezat, sprijinindu-ne în coate pe piatra aspră, ca să admirăm valea care abia se zărea prin ceața estivală.

– Aici sus mă simt de parcă aș fi – cum naiba era aia? – stăpânul destinului meu, căpitanul sufletului meu[1]...

– Locul e frumos.

[1] Aluzie la poezia *Invictus*, scrisă de William Ernest Henley (n.tr.)

Am înaintat pe cărarea de pământ care flanca zidurile. Cicadele râcâiau scoarța copacilor, iar căldura prăfuită părea ca un văl pe care eram nevoiți să-l dăm la o parte cu mâna. Am sugerat să mergem în centru, dar Pietro voia să ajungem acolo mai pe seară.

– Vreau să te scot la masă în oraș. E o tavernă care pare promițătoare. De când am venit vreau să merg acolo, dar nu mai am mălaiul necesar ca să duc viața bună de odinioară.

– Am eu bani, am spus, dar a fost o răutate din partea mea să i-o spun tocmai lui Pietro, care voia să fie mereu bărbat.

– Păstrează-ți banii, a răspuns încruntat în timp ce-și privea pantofii care, pe căldura asta, nu-mi mai păreau la fel de comozi cum îmi păruseră în seara în care ne-am cunoscut.

– Oricum, așteptam o ocazie specială ca să merg acolo. L-am invitat și pe prietenul meu Giuliano împreună cu iubita lui, care e din Roma.

Acel Giuliano care-i fusese coleg la Sapienza și care-l salvase de la nu știu ce nebunie.

Se aventuraseră împreună până în capitală și locuiau împreună, prin urmare, mă așteptam să fie doi studenți alternativi, chiar mai alternativi decât noi. Dar Giuliano nu era un băiat, ci deja un bărbat în toată regula. Era înalt, cu umeri lați, ochelari ca niște mici televizoare care reflectau lumina din tavernă și colăcei de grăsime pe talie.

Lucra deja part-time, deși încă nu terminase facultatea. În timp ce se discuta despre roci felsice și roci lavice, Pietro îl privea pe vechiul lui prieten cu o admirație aproape palpabilă.

Iubita lui, Rosaria, și ea tot din Avellino, avea părul extrem de negru, șolduri pronunțate și o voce caldă și plăcută. Din partea opusă a feței de masă în carouri, mă privea cu ochii mari în semn de evidentă disperare, până când a declamat:

– Băieți, și nouă ne plac pietrele – *ce naiba* –, dar ce-i prea mult e prea mult. Nu mai bine ne mai turnați puțin vin?

L-am lăsat și eu pe Giuliano să-mi umple paharul, dar numai pentru a fi bancă de vin. Rosaria a spus:

– Eh, așa e mai bine. Acum poate abordăm o discuție la care să putem participa cu toții. Ca de exemplu căsătoria.

Pietro s-a făcut roșu la față și și-a acoperit gura cu mâna.

– Nu a ta, puștiule, a precizat ea, a noastră.

Pietro a fost de acord și le-a făcut urări de bine. Rosaria le-a acceptat prefăcându-se plictisită și spunând că era și vremea, după șapte ani de logodnă.

– În sfârșit, le putem spune părinților noștri că locuim împreună, a spus Giuliano.

– În niciun caz, nu înainte de nuntă!

Parcă pentru a sărbători acea veste, în momentul ăla a venit ospătarul aducând cu el *coda alla vaccinara*[1] și anghinare la grătar. Ne-am năpustit pe mâncare – „preparate țărănești" le numeau Pietro și Giuliano – în timp ce discutam despre rochia de mireasă, biserică, locație. Aveau „doar" zece luni ca să se pregătească.

La toate discuțiile astea, Giuliano bombănea, dar cred că o făcea doar pentru că se simțea jenat. Și el, la fel ca Pietro, era o persoană umilă și fără pretenții și mai mult ca sigur nu-l încânta ideea de a fi o zi întreagă în centrul atenției. S-a întors către mine și mi-a spus ironic:

– Vezi, Eddie, cum sunt femeile prin părțile noastre? Sunt maniacal de organizate. Rosaria ar fi un excelent manager într-o multinațională, nu crezi?

– Ce să-i faci? a spus ea înțepând aerul cu furculița. Știți cum se spune, să-ți iei nevastă de la tine din sat...

Am izbucnit în râs și Pietro a propus un toast:

– În cinstea celui mai frumos cuplu pe care l-am întâlnit vreodată.

---

[1] Specialitate tradițională din Roma preparată din coadă de vită la cuptor (n.tr.)

Am băut. Giuliano ne-a spus că eram cu siguranță pe lista de invitați.

– Și să nu îndrăzniți să veniți cu un plic plin de bani. N-am accepta niciodată de la voi. Nu trebuie decât să veniți, să mâncați și să beți.

– Deci să fim nesimțiți? a spus Pietro vesel. Ar fi o onoare, Giuliano. N-aș rata nunta ta pentru nimic în lume.

Când bărbații au reînceput să discute despre pietre, am profitat ca să o mai descos pe Rosaria în legătură cu nunta ei în zona Irpinia, lucru care a părut să-i facă mare plăcere. Muzica, mărturiile, voiajul de nuntă: se îngrijise de fiecare detaliu. O astfel de nuntă, gândită ca o petrecere opulentă, nu făcea cu siguranță parte din visurile mele, dar vorbind cu ea, am ajuns să cred că adevărații adulți erau ei, nu eu și Pietro – în ciuda faptului că aveam diplome, titluri academice și porneam în viață cu cele mai bune premise... și cu cele mai mari promisiuni. Ei aveau picioarele bine înfipte în pământ și, pe lângă ei, noi nu păream decât niște umbre firave în spatele lor, forme alungite ale tinereții.

Spre finalul cinei, am apropiat paharul meu de vin de Pietro, dar el a făcut un gest care mi-a părut aproape unul de enervare. A spus:

– Sunt bine așa.

După cină ne-am întors în apartamentul aseptic. Dincolo de fereastră, terenul de fotbal luminat începea să se umple de siluete, prieteni cu patru picioare și însoțitorii lor. Se auzeau voci, lătrături, râsete, muzică. Cerul era dublu: în partea de sus, noaptea care cobora, iar în partea de jos un apus ca o prună zemoasă.

În interiorul ăla spartan nu erau alte locuri de stat jos în afară de micul pat. Eu m-am așezat pe margine, iar Pietro sprijinit de perete.

– Mi-a făcut mare plăcere să-i cunosc pe Giuliano și Rosaria, am spus. Sunt foarte simpatici.

– Și acum se și așază la casa lor.

– Știi că în engleză se spune *tie the knot*? Ca și când căsătoria ar fi un nod care nu se mai poate desface.

– Mai degrabă o greutate legată de picior.

Am simțit cum mi se strânge inima.

– Un fel de-a spune, baby. Chiar sunt un cuplu frumos.

– Într-adevăr. Sunt cel mai frumos cuplu pe care l-ai întâlnit vreodată.

Auzind tonul vocii mele involuntar amar, Pietro s-a grăbit să spună:

– Noi doi suntem precum spaghetele și sosul. Nu există termen de comparație.

Și-a lăsat capul pe perete și a închis ochii:

– Doamne, cât sunt de obosit! Mai am puțin și adorm.

– Și concursul de câini?

Pietro părea că nu m-a auzit. Cum putea să fie obosit acum, când nu ne văzusem de șaisprezece zile? Aveam la dispoziție doar patruzeci și opt de ore și stricasem deja trei pe drum. Era adevărat că, de la venirea mea, el făcuse toate gesturile corecte – îmi cărase bagajul, îmi plătise cina, îmi dăduse certitudini, mă sărutase –, dar aveam senzația că fuseseră defazate, precum notele greșite într-o melodie cunoscută. L-am strigat pe nume, dar n-a reacționat. O piatră. Oare se prefăcea că doarme?

– Pietro, am repetat ridicând vocea. E ceva în neregulă?

– Nu, nimic.

A deschis ochii și s-a întins spre noptieră ca să ia pachetul nou de Marlboro Lights, pe care l-a bătut cu putere pentru a compacta tutunul și a repetat de mai multe ori că nu era nimic în neregulă. Dar pe măsură ce o repeta, îmi dădeam seama că acel ceva era cu mult mai grav decât îmi imaginasem.

– Parcă nu ești tu.

– E firesc, baby. Tu îți dai seama în ce situație sunt?

A rupt cu violență celofanul de pe pachet și a scos o țigară.

– Sunt obligat să trăiesc singur în locul ăsta uitat de Dumnezeu şi muncesc în fiecare zi ca un câine – car cutii pline de cărţi care cântăresc enorm, *pune-le aici, pune-le acolo* – şi nici măcar nu mă plătesc. Deci am făcut cinci ani de facultate ca să fiu slugă. Şi mai trebuie să fac asta încă un an şi jumătate? La naiba, asta se numeşte sclavie, sau greşesc eu? Castelli Romani numai oază de linişte nu e. Să sperăm că tipul ăsta calabrez este aşa cum cred eu, pentru că numai foarte drogat poţi suporta o asemenea realitate. Că dacă nu, jur că facem *Evadarea din Alcatraz*[1].

Nu greşea în totalitate şi îmi aminteam că odată Pietro îmi spusese că mai bine murea decât să se întoarcă la Roma. Am fost uşurată să desopăr că, până la urmă, atitudinea lui vizavi de stabilirea la Monte Porzio era asemănătoare cu a mea. Prin urmare, folosind termenul *noroc* se referise numai la locuinţă, atât de diferită de blocurile din Cartier. Era o casă nouă, fără istorie, un loc de trecere... un noroc.

Cu toate astea, ceva continua să nu mă convingă. Pietro părea că nu poate găsi nicio consolare în viitor, era de parcă fatalismul lui geologic se transformase într-o descompunere personală. Pe lângă asta, era mult prea nervos pentru un weekend de relaxare. Îmi părea aproape că nu avea atât o problemă cu inevitabilitatea serviciului civil, cât *cu mine*, de parcă locul, singurătatea şi munca degradantă ar fi fost, cumva, vina mea. Oare îmi reproşa decizia, luată de comun acord, de a nu face serviciul militar?

Noaptea cobora tot mai mult şi vopsea camera. Aproape că nu mai vedeam deloc chipul lui Pietro care a fost luminat slab abia când a aprins bricheta. Era inutil să căutăm scuze: într-adevăr, se schimbase. Dar oare era o schimbare survenită azi? Mi-am amintit cât de irascibil fusese în Piaţa Municipiului când scuza zăpuşelii nu era decât un detaliu al unei probleme mult mai profunde. Sau mai înainte, în noaptea de Anul Nou, când, aplecat peste vasul de

[1] Film din anul 1979, regizat de Don Siegel (n.tr.)

wc, m-a gonit cu voce tunătoare. *Pleacă*! Îmi spusese chiar așa, fără menajamente.

– Ești supărat pe mine?

– Hai, mă lași? a murmurat în timp ce ținea țigara în colțul gurii precum un cowboy.

– Vezi, exact despre asta vorbesc! Cum te întreb ceva, cum sari. Ce ți-am făcut? La dracu', spune-mi!

Mi-am pus mâna peste gură. Mi-am dat seama că, până în acel moment, nu ne certasem niciodată cu adevărat și că acum pronunțasem ceva irevocabil, cuvinte mici, dar corozive, ca niște mici fisuri într-un vas de porțelan. Am rămas acolo uimită, în timp ce-mi acopeream, în mod inutil, gura cu mâna care, mi-am dat seama, tremura incontrolabil.

– Ți-e frig? Pe caldura asta?

– Nu.

Mi-am încrucișat brațele.

– Vreau doar să înțeleg ce ai cu mine.

– Îți repet, nu am nimic cu tine, baby. Ce aș putea să am?

Afară, s-a auzit în boxe o melodie de dragoste la volum maxim. Câinii au început toți să latre, iar oamenii să râdă: era un vacarm asurzitor. Mă simțeam, în mod ilogic, înfrigurată, cuprinsă de o emoție înfundată care nu-mi permitea să gândesc, să leg cauzele de efecte, să trasez un fir logic al relației noastre. Aveam senzația că, pronunțând acele cuvinte, făcusem o călătorie periculoasă prin fum, fără hartă sau repere și, de altfel, fumul țigării lui Pietro umplea încăperea și era străpuns doar de furia lui, așa cum vârful unui munte străpunge norii.

– Nu știu, am spus atunci când volumul muzicii a scăzut. Adevărul e că nu văd ce ai putea avea.

M-am mai oprit puțin din tremurat, chiar și câinii s-au calmat.

– Atunci vezi că noi nu avem de ce să ne certăm. Hai să ne băgăm în pat.

S-a ridicat ca să-și desfacă nasturii de la cămașă și a adăugat:

– *Adda passa' 'a nuttata*[1], după cum se spune la Napoli.

M-am întors cu spatele ca să nu-i văd pieptul gol, presărat de broboane argintii în lumina crepusculară. Nu voiam să-l doresc: voiam să fiu lucidă şi să analizez lucrurile. Oare furia lui se strecurase cu adevărat de Anul Nou, în Cartierul Spaniol şi nu înainte, de Crăciun, când fusese nevoit să meargă la Vallesaccarda fără mine? Nu, începuse chiar mai înainte. Era o furie caldă, *estivală*... Dintr-odată, mi s-a părut că intuiesc momentul în care se declanşase, cu două săptămâni înainte de călătoria în Grecia. *Eşti cel mai rău dintre fiii mei.* Acea frază nenorocită nu-i mai dăduse pace, ba chiar continuase să-l macine. Îl consumase.

L-am privit în timp ce-şi desfăcea catarama curelei şi am fost cuprinsă de un val de îndrăzneală. Eram tentată să-i smulg blugii, să-l sărut pe fiecare centimetru de piele şi să-l fac astfel din nou al meu, dar şi să-i arunc vorbe scandaloase, să-i mărturisesc gânduri nemaiauzite. Era acea creştere de temperatură care te cuprinde înainte de a lua lucrurile în piept, o febră a riscului. Dintr-odată, am încetat să mai tremur şi am spus cu voce fermă:

– Ba nu, Pietro. Există un motiv de ceartă, dar nu cu mine. Îl ai în faţa ochilor de mai bine de un an. Dar tu nu vrei să agiţi apele.

– Aşa este, nu vreau să am probleme, nici cu tine, nici cu altcineva. Vreau să trăiesc în sfânta pace. Tu de ce crezi că fac serviciul civil în loc să învăţ cum să armez o mitralieră semiautomată?

– Eu cred că ar trebui să faci probleme din când în când, să te zburleşti puţin. Să te enervezi!

– Deci ar trebui să fac scandal? Şi cui ar trebui să-i fac, după părerea ta? Lui Gabriele? a spus, făcând ochii mari, iar eu, simţind privirea aia de războinic maori, am fost pe punctul de a mărturisi păcate comise doar cu gândul, pentru că am văzut dintr-odată prezenţa mea intrusivă în acea relaţie fraternă şi sacră ca pe ceva impardonabil.

---

[1] *Să lăsăm să treacă noaptea.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

Dar apoi Pietro a continuat spunând:

– Pentru că, de când eram mic, m-a făcut să mă simt ca un rahat lipit de pantoful lui? Sau ar trebui să mă enervez pe Luca, pentru ca numai când îi aud numele simt că-mi fierbe sângele de cât de apropiați sunteți voi?

Am fost șocată. Țâșnise din adâncul lui gelozia – una neagră, ancestrală – de care nu-l credeam capabil. Și dacă Pietro era gelos pe mine, însemna că este mai îndrăgostit de mine sau mai supărat pe mine decât credeam?

– Pe cine ar trebui să mă enervez, insista. Pe cine?

Și-a smuls țigara dintre buze de parcă l-ar fi ars.

– Pe mama ta, Pietro, tu nu vezi? Ar trebui să te enervezi pe mama ta.

– Tu nu înțelegi situația, Heddi.

– Ce e de înțeles? Ea face tot posibilul ca noi doi să ne despărțim.

Se întunecase și Pietro s-a aplecat ca să aprindă lampa de pe noptieră.

– Mama mea are un metru patruzeci. E în vârstă și mai e și incultă. Ce putere să aibă asupra noastră?

Aș fi preferat să nu fi aprins lumina care, dintr-odată, diminuase dramatismul momentului. În plus, afară, la Câini și Castele, era o mare veselie. Cu toate astea, nu mai puteam suporta acel refren și i-am spus:

– Dar tu o lași să-ți spună ce să faci.

– Bine, fie, ai dreptate, eu fac, în general, ceea ce vrea ea. Dar o fac în interesul meu. Așa e. Dacă mă dau peste cap pentru ai mei este pentru că așa e mai bine pentru mine. Altfel pot să-mi iau gândul de la mașină.

Pietro nu dădea semne că ar fi vrut să-și reia locul pe pat. Era agitat și a tras puternic din țigară în direcția ferestrei închise.

– E groaznic de cald aici, iar țânțarii...

– Mda, corect, am spus cu ironie. Tu vrei o mașină nouă și strălucitoare precum cea a lui Antonio.

– Da, baby, evident că vreau. Ai văzut ce înseamnă să nu ai mașină aici. E ca și când ai fi în exil. Pe când Giuliano, chiar cu rabla aia lui, șubredă, dar rezistentă, dacă are chef, poate să plece din Roma și să petreacă o seară altundeva.

M-a înfuriat să-l ascult cum asociază, cu atâta superficialitate, un concept vid precum cel al unei seri altundeva cu simbolul concret al renunțării la visuri. I-am spus că Antonio renunțase la tot, chiar și la fiica lui, ca să nu-și supere mama, că mașina nu era o mașină, ci o capcană. *Capcană*, am folosit chiar acel cuvânt. Dar acum nu îmi mai era nici cald, nici frig și nici teamă de a spune ceva deplasat, întrucât cuvintele însele îmi dădeau forță și nu invers. Nu mă interesa cum o lua Pietro și, de altfel, a reacționat aducând justificări slabe, ca de exemplu că ăsta era un film al meu, că ai lui erau oameni simpli și deci incapabili să plănuiască curse, că până la urmă i-ar fi făcut cadou mașina. Refuzul lui de a-și acuza mama – generalizarea și *pluralitatea* persoanelor răspunzătoare – m-a făcut să-mi pierd răbdarea și i-am spus tăios și cu același ton sarcastic:

– Hai, încetează, mașina e o tâmpenie. Contează mult, mult mai mult acele câmpuri cu grâne... alea chiar că sunt o momeală bună.

– Nu e așa cum crezi tu, a răspuns printre dinți. Îmi joc și eu cărțile. Nu trebuie să încep să fac probleme în momentul greșit.

Și-a netezit părul cu mâna, inelul mexican s-a văzut ca o sclipire în părul închis la culoare. Fuma încordat și, dacă mai devreme mă speriase furia lui, acum simțeam că vreau să o alimentez.

– Și când o să fie momentul potrivit, Pietro? Ai absolvit facultatea, deci unde naiba sunt terenurile pe care ți le-au promis? Măcar au deschis subiectul din ziua examenului de licență?

– La dracu', parcă suntem într-o saună aici!

A început să meargă înainte și înapoi ca un animal în cușcă.

– Am muncit până la sânge pe pământul ăla, mult prea mult ca să dau acum cu piciorul la tot. Am făcut o grămadă de sacrificii! Și m-am plâns vreodată la ai mei? Nu!

Așa cum îmi dorisem, ridicase vocea. Atunci, cu o malițiozitate pe care nu credeam că o am, am mărit doza:

– Vezi că ai mușcat și că ești la degetul lor mic? Ei cred că-ți dorești pământul ăla atât de mult încât ai fi în stare să faci orice ca să ți-l dea. Să-ți părăsești iubita, să te însori cu o urâtă, orice!

S-a oprit dintr-odată. A strivit țigara în scrumieră până a aplatizat-o de tot.

– Nu sunt o marionetă, la dracu'!

Reușisem. Pietro vedea roșu înaintea ochilor. Dincolo de fereastră, un câine a scos un mârâit lung, primordial. Vorbisem cu atâta înflăcărare încât eram sigură că, mai devreme sau mai târziu, aveam să regret frazele prea riscante. Spusesem lucruri agresive și nu iertasem pe nimeni. Dar în momentul ăla nu simțeam decât satisfacția răbufnirii și impulsul de a împinge lucrurile mai departe. Eram cuprinsă de o beție a adevărului, un fel de *vino veritas* fără adjuvant, care mă făcuse să vărs deja atâta sânge pe gresia aia extrem de albă încât nu aveam de ce să nu merg până la capăt, de ce să nu spunem tot adevărul?

M-am ridicat în picioare ca să-l privesc în ochi, în timp ce-mi repetam în minte să nu o fac, *să nu o fac*, dar între timp cuvintele curgeau.

– Tu nu vezi, Pietro? Ai tăi profită de disponibilitatea ta. Ce le pasă lor – sau nu, *ce-i pasă mamei tale* – de cariera ta, de realizările tale personale, de iubirea adevărată, de fericirea ta? Față de foametea pe care a îndurat-o după război, astea nu sunt nimic mai mult decât un lux, *mofturi*, care nu intră în modul ei de a gândi, pentru că, în lumea Lidiei Iannace, singurele valori sunt munca, economisirea, sacrificiul, până la moarte! Și o să-ți ofere sprijinul ei și poate chiar afecțiunea ei abia în momentul în care vei fi renunțat la viața ta, așa cum a făcut și ea!

Pietro a făcut ochii mari; părea răvășit de ceea ce îndrăznisem să spun. Aproape că nici eu nu credeam că spusesem toate acele lucruri, dar de data asta nu aveam nicio intenție să mă dezic de ele.

Consideram că am dreptate, că faptele vin în sprijinul meu. L-am privit fix în ochi și de data asta el a fost cel care a mutat privirea. Apoi, încă la bustul gol, s-a sprijinit de perete; părea că se înmoaie și, de altfel, genunchii au cedat până când, precum o perlă de ploaie pe o fereastră, a alunecat jos pe podea. Chircit pe podea, și-a afundat fața în palme.

– Nu, greșești, a spus cu vocea sufocată. Nu, nu...

Era genul ăla de scenă care credeam că se întâmplă doar în filme: momentul adevărului, o conștientizare dureroasă. Brusc, m-a părăsit ranchiuna și m-am chircit lângă el. Îl iubeam și-l doream mai mult ca niciodată și un impuls mai vechi mă îndemna să-l mângâi, să-l liniștesc. Dar n-am făcut-o. Iubirea mea pentru el nu mai era un drog, nu mai era o nevoie de satisfăcut. Era esența a tot, Dumnezeul în care nu crezusem niciodată.

Am spus încet:

– Pietro, trebuie să înțelegi că a fi cu mine înseamnă să riști să fii scos din testament.

Riscul era real. Fratele lui, Vittorio, care nu primise nici terenuri, nici bani și nici măcar nu fusese menționat în testament, nu fusese oare repudiat de-a binelea? Și singura lui vină era cea de a se fi stabilit, împotriva voinței Lidiei, departe de Vallesaccarda și de a se fi căsătorit cu o străină.

Pietro nu spunea nimic, doar dădea din cap și-și masa tâmplele de parcă ar fi fost din cocă. Poate că era mai bine că nu-i vedeam chipul. Voiam să consume până la capăt adevărul dureros, dar nu eram sigură că am puterea să asist la așa ceva.

– Și apoi, la ce e bun tot pământul ăsta dacă tot ce vrei e să-l vinzi? am spus pe un ton mai blând. Avem niște diplome, o să ne câștigăm noi banii. Vom fi săraci, dar fericiți.

Și-a descoperit chipul, care era roșu, dar fără semne de plâns, și s-a întors în partea cealaltă. Cine știe din ce motiv, câinii au început să urle, exact cum făceau noaptea în Vallesaccarda. Parcă erau lupi. I-am ascultat o vreme fără să vorbim, apoi Pietro a reînceput să-și

frece tâmplele cu și mai mare înverșunare. Dar fără o concluzie, discuția nu putea fi încheiată.

– Până la urmă, alegerea trebuie să fie a ta. Ce e mai important pentru tine: averea familiei sau libertatea ta?

Era o întrebare foarte simplă, poate chiar idioată, al cărei răspuns corect se baza pe niște valori care nu erau numai ale noastre, ci ale întregii noastre generații. Dar Pietro nu a răspuns. În schimb, continua să-și frece degetele de fruntea udă leoarcă de parcă ar fi vrut să se jupoaie de viu.

Singura lumină rămasă pe cer era la orizont, o licărire proaspătă și verzuie, ca o bucată de sticlă scoasă din mare. Începuseră să apară primele stele. Eu și Pietro ne-am întins direct pe iarba umedă, dar undeva departe de oameni și de reflectoarele care luminau acel teren exagerat de festiv.

Se auzeau râsete, muzică și aplauze pentru niște câini care așteptau în dezordine la o linie de plecare, ținuți în lesă de stăpâni. Deci nu era doar un concurs de frumusețe, era *un concurs*. „Trei doi..." s-a auzit o voce din microfon, dar cineva a furat startul, au urmat o serie de râsete și multe tentative eșuate de a realinia animalele. Prezentatorul, amuzat de dezordinea creată, a reînceput numărătoarea și, într-un final, a strigat: „Start!", moment în care concurenții au pornit în goană pe linia de iarbă fugărind, din câte se părea, doar aerul.

Mi-a venit să mă întorc spre Pietro și să-i spun ceva legat de câini, dar nu știam ce. Ne aflam pe un fel de tărâm al nimănui, dincolo de cuvinte, dincolo de orice sentiment. Așa că n-am spus nimic și am rămas amândoi acolo pe jos, goliți și goi precum o cadă de baie.

Dar concursul nu se încheiase și primii opt câini au fost aduși pentru o nouă întrecere. Încă o dată ghearele lor au zgâriat gazonul tot mai stricat și urechile le-au fluturat în mod comic. Aproape că

mi-a venit să râd, un impuls de veselie stopat imediat de amintirea celor întâmplate între noi. Cearta îmi apăsa pe suflet ca un bolovan.

Concurenții s-au înjumătățit. Printre cei patru câini rămași mi-a atras atenția unul foarte mic. Era numai piele și os și de un gri spectral, semăna cu un ogar în miniatură. Era, cu siguranță, o femelă, dacă era să mă iau după zgarda înzorzonată. Tremura ca o frunză și probabil tot ca o frunză avea să fie răsturnată, dacă nu chiar strivită. Sărăcuța. M-am gândit să privesc în altă parte numai ca să nu asist la înfrângerea ei, dar la puțină vreme după start am pierdut-o oricum din vedere și doar după ce am văzut haosul de la linia de sosire am înțeles că ajunsese prima. Intensitatea aplauzelor a crescut pentru că urma ultima întrecere, cea între cei doi finaliști.

Stăpânii își țineau câinii înconjurându-i cu brațele pe pieptul proeminent. Micul ogar dădea din picioare și se arunca înainte vrând să prindă prada artificială care, abia acum vedeam, le era agitată tentant în fața ochilor. Apoi „Start!" și au fost eliberați din îmbrățișări. Cățelușul era ca o torpilă, dar momeala, precum cea din undița unui pescar nerăbdător, era agitată la stânga și la dreapta. Adversarul nu a mușcat, dar ea da... și a alunecat. Picioarele scheletice păreau că sunt pe cale să se desprindă de trup în timp ce micul câine se contorsiona într-o manieră de neînchipuit, aruncând în aer fire de iarbă și bucăți de pământ. Dar într-o fracțiune de secundă era din nou în picioare și continua cursa, care acum părea mai degrabă o fugă disperată, un soi de „se salvează cine poate".

A câștigat. Totul se încheiase într-o clipită printre aplauze, și pământ frământat de gheare, și lătrături care păreau a fi de bucurie. Pietro și cu mine ne-am întors la apartament și am făcut dragoste, fără așternuturi și fără cuvinte, sfidându-ne tot timpul din priviri.

De la: heddi@yahoo.it
Către: tectonic@tin.it
Data: 13 septembrie

Dragul meu Pietro,

Astăzi ți-am citit scrisoarea la muncă. Nu ar fi trebuit, pentru că mi-a dat o stare foarte puternică și foarte plăcută de agitație și, câteva minute mai târziu, am trebuit să țin un curs, care a fost, culmea, nici mai mult, nici mai puțin, decât despre condițional. Apoi, în decursul după-amiezei, în timpul unei ședințe, am aflat că vor concedia niște profesori pentru că numărul studenților înscriși a scăzut din nou. Dar și mai surprinzător a fost impulsul meu (pe care nu l-am urmat) de a ridica mâna și a mă oferi să fiu prima care pleacă.

Îmi revine în minte o excursie pe care am făcut-o, acum câțiva ani, eu și colega mea de apartament nemțoaică, la Pakiri, o mică plajă la o oră de Auckland, unde se pot face, în grupuri mici, plimbări cu cai. Instructoarea ne-a pus să ne urcăm în șa și să mergem pe o cărare îngustă până la o bifurcație. Ne-a întrebat apoi cine voia să continue spre pădure, o plimbare liniștită pentru începători, și cine era mai obișnuit cu caii și voia să meargă la galop pe plajă. Marea era acolo în față, se putea vedea întinderea aproape orbitoare de nisip alb. Prietena mea, care era mai experimentată, a ales plaja, eu, pădurea. Dar calul meu nici gând să se miște, nu voia să urmeze șirul indian pe sub copaci în ciuda micilor mele înghionteli: stătea acolo, nemișcat, dar agitat. Apoi, fără niciun preaviz, s-a întors și a început să alerge spre mare. Am apucat strâns căpăstrul, dar

era ca şi când aş fi fost suspendată în aer deasupra şeii; îi simţeam muşchii încordaţi de la efortul uriaş, copitele călcau peste smocuril de vegetaţie şi devastau dunele de nisip, coama lui îmi bătea în faţă Alerga la galop, exact ca în filmele western; doar printr-un miracc nu am căzut. A încetinit pasul abia când a ajuns lângă mare, cân era aproape de iapa prietenei mele. Abia mai târziu am aflat că er îndrăgostit de ea şi nu suporta să fie departe de ea.

Noua Zeelandă m-a ajutat să regăsesc plăcerea de a sta singur şi de a avea, în sfârşit, încredere în capacităţile mele. Dar, într-u fel, oricine trece pe aici o face fără să lase semne ale trecerii sale precum urmele pe nisip. Sosesc mereu noi imigranţi, iar cei născuţ aici, mai devreme sau mai târziu, pleacă să descopere lumea, inclu siv mulţi dintre prietenii mei. Am acceptat mereu cu graţie plecare lor şi i-am primit cu braţele deschise pe cei veniţi să le ia locul. Oar să fie tocmai tărâmul ăsta de trecere locul în care să-mi pot odihn în sfârşit, picioarele mele nomade? Dar ce să fac apoi cu sufletul ăst napoletan pe care-l am?

Trebuie să-ţi spun că şi mie mi-e teamă – de sentimentele pe car ni le mărturisim, de fanteziile care ne vin... Nu o să-ţi ascund că eu, în mintea mea, ne văd pe noi doi aici, urcând pe vulcani cu rucsa curile în spinare sau stând la masă cu prietenii mei, care au accentu ăla ciudat pe care l-ai înţelege greu la început. Te văd găsindu-ţi, î sfârşit, de lucru ca geolog şi pe noi doi petrecând în Italia două lun pe an, vara, şi îi aud pe ceilalţi care spun „Ce bine de ei", pentru c am găsit modul de a învârti mapamondul între degetele noastre am făcut astfel încât ca pentru noi să nu mai existe iarnă şi vreme re

Sper că îţi dai seama cât de greu îmi este să-ţi scriu acest cuvinte. Ştiu că aşa risc să comit şi eu aceleaşi greşeli. Dar viaţa una singură... sau poate nu. Sper ca tu să simţi să pariezi pe cărţil astea (să pariezi *tot*?) şi să vii să mă vezi la capătul pământului, chia şi doar pentru o scurtă vacanţă. Apoi mai vedem.

Te îmbrăţişez,

h.

27

Mă simțeam ușoară. Picioarele ușoare care păreau să plutească deasupra cărării, ceața ușoară care mă învăluia ca într-un așternut foarte fin. Era pentru prima dată când făceam o excursie fără aparatul foto, prin urmare ușoară avea să fie și amintirea acestei drumeții care nu lăsa amprente. Nu mă apăsa greutatea genții, pe care o lăsasem în urmă, și nici faptul că nu aveam idee unde mă aflu și unde mă purta cărarea de pământ. Aveam în mână doar niște foi despăturite de hârtie subțire.

Le-am privit. Erau însemnate cu mici vârfuri frenetice, precum cele de pe o electrocardiogramă. Păreau a fi niște grafice importante, dar nu erau ale mele și nu știam să le interpretez. Brusc, mi-am amintit că mi le dăduse profesorul de la observator. Le numise *semne premonitorii*. Și iată-l acolo, jos, observatorul, un pătrățel vopsit, precum muzeul din Capodimonte, într-un roșu care nu semăna cu nimic, construit într-un loc ferit și destul de ridicat, astfel încât să fie la adăpost de valurile de lavă. O clădire veche care-și știa locul și care, după atâtea secole, era încă în picioare. *Să nu pornești spre crater*, mă avertizase profesorul. *Ai grijă.*

Dar, până una-alta, părea că aproape am ajuns la crater. Se înțelege după escaladarea terenului, care se fărâmița sub picioarele mele, și după faptul că urcarea devenise tot mai greoaie. Se înțelege după ceață, care, de fapt, nu era ceață, ci un nor și eu mă aflam în el, aproape de gura neclară a vulcanului, parcă pregătită să întâlnesc o himeră. Se înțelege după senzația de coșmar.

Vântul a început să bată şi mi-a deschis mâna în care ţineam strâns foile, eliberându-le în gol. Au plutit precum pescăruşii înaintea unei furtuni, apoi au dispărut. Acum eram cu adevărat singură. Vântul a spulberat şi norul, scoţând astfel la iveală craterul franjurat şi deşertic în toată dimensiunea lui teribilă. În soarele orbitor puteam vedea, cu o limpezime aproape dureroasă, fiecare piatră mare sau mică, angrenată în inexorabila ei cădere spre fund. Şi jos doar resturi, roci pulverizate, un tărâm dezolant. Asta e tot? m-am întrebat.

Craterul la care-mi dorisem atât de mult să ajung nu era nici un lucru, nici un loc. Era, pur şi simplu, *nimicul*, un gol făcut de planeta noastră pe care nu o vedeam capabilă să-l facă, un gol selenar care nu părea să aibă vreo speranţă să se îndrepte, vreo speranţă de viaţă. Mi-am dat seama că există ceva cu mult mai rău decât o erupţie vulcanică.

Dar nu aveam nicio intenţie să cedez acelei senzaţii de trădare sau, cu atât mai puţin, ameţelilor, aşa că m-am întors brusc pentru a coborî de pe vulcan. Parcă pentru a mai râde de mine, vulcanul a început să se agite, să danseze într-o parte şi-n alta, până când m-am împiedicat. Am ajuns cu faţa pe cărare şi am gustat pământul roşiatic fără niciun gust. Am mijit ochii ca să blochez realitatea şi muntele continua să se onduleze sub mine de parcă ar fi fost o saltea cu apă. Mi s-a făcut greaţă. Deci ăsta era un cutremur?

M-am zbătut ca să mă ridic, dar era ca şi când aş fi avut picioarele prinse în ciment. M-am rugat cerului dureros de luminos să-mi dea o raţiune de a mă ridica de acolo, ceva în care să cred şi care să mă facă să fiu mai puternică decât trupul meu slab, decât spiritul meu firav. Dar cerul nu mi-a dat nimic. Simţeam conştientizarea groaznică de a fi singur şi incapabil şi totuşi nevoit să găseşti oricum puterea.

Soarele care-mi intra în ochi m-a trezit. Uitasem să închidem jaluzelele şi, prin urmare, soarele dimineţii intra fără dificultate

dinspre terenul de fotbal. Stăteam înghesuiți în patul de o singură persoană și toată noaptea ținusem, fără să-mi dau seama, picioarele foarte drepte din dorința inconștientă de a-i face loc lui Pietro. El încă dormea. M-am întors pe partea cealaltă trăgând după mine așternuturile și abandonându-mă în îmbrățișarea somnolenței. Am pipăit distrată pandantivul de argint, sperând că voi adormi la loc.

Dar curând au început să reapară detaliile serii precedente: mersul înainte și înapoi, vorbele necugetate, picăturile de sudoare și întrebarea finală la care încă nu primisem răspuns: *Banii familiei sau libertatea ta?* Amintiri care, la lumina zilei, m-au răvășit.

Am auzit vocea lui Pietro:

– Îmi dai țigările? Sunt pe noptieră.

– Sigur.

S-a ridicat, cu spatele înțepenit lângă peretele gol. A luat pachetul într-o doară, strângând puternic ochii de parcă și el fusese asaltat de realitate, de cumpăna în care se afla. Aproape că mă așteptam să-mi spună că avea de gând să-i vorbească mamei lui chiar în acea zi. În schimb, a spus:

– Mă doare spatele.

– Unde?

– În mijloc, sau poate mai mult în partea stângă.

– Un junghi?

– Nu, e mai mult o durere surdă.

– Poate că ai dormit strâmb.

– Poate. Patul ăsta parcă e făcut pentru unul dintre cei șapte pitici.

Și-a aprins țigara.

– Nu sunt obișnuit să dorm atât de înghesuit.

Mi-am coborât picioarele goale pe gresie fără să-l sărut. A fost singurul mod în care i-am plătit-o pentru memoria lui selectivă. De câte ori dormisem împreună în acel pat de o singură persoană înainte să cadă tavanul? Mă îndreptam spre zona de gătit când

Pietro mi-a spus că nu avea cafea şi nimic de mâncare. A propus să mâncăm în oraş.

– Într-un bar în centru?

– Nu, hai să mergem la hotelul de aici, din apropiere.

Ne-am îmbrăcat şi am pornit în sus la deal. Era duminică şi oraşul era încă adormit. După câteva minute, Pietro s-a oprit clătinându-se şi cu o expresie schimonosită.

– Spatele, a spus.

– Poate e o contractură musculară. Dacă vrei ne întoarcem acasă şi-ţi fac un masaj.

A refuzat, aşa că i-am spus că, cel mai probabil, muşchiul avea să se relaxeze în timpul zilei – asta dacă nu e vreo ruptură musculară.

Pietro a fost de acord. Poate că nici nu mă asculta şi adevărul era că şi eu aveam senzaţia că spun tâmpenii. În timp ce cotrobăia prin buzunare după o altă ţigară, a spus:

– Lasă-mă o clipă să-mi trag răsuflarea.

Strada nu era atât de abruptă şi epuizarea lui, lipsa lui de chef începuseră să-mi pună la dură încercare răbdarea. Sau poate era de la căldură. Cicadele dădeau alarma lor neobosită pentru a ne avertiza că urma o zi toridă. Deşi era puţin trecut de ora opt, deja se restabilise acea pâclă de căldură umedă pe toată valea, care nu se vedea bine, dar care trebuie să fi fost foarte frumoasă dacă-l făcuse pe Pietro să se simtă, măcar pentru o clipă, stăpânul propriului destin.

– Hotelul e acolo, a spus în timp ce-mi arăta capătul străzii.

A mai tras din ţigara Marlboro Light câteva fumuri profunde, de parcă ar fi respirat într-o mască de oxigen, apoi făcu o altă serie de paşi înainte.

– Haide, că pot.

Mai aveam cam douăzeci de metri până la destinaţie, dar ascultându-l pe Pietro, părea că nu e vorba despre un hotel, ci despre vârful unui munte foarte înalt, Everestul din cărţile noastre.

Dialogul nostru s-a restrâns tot mai mult până când, la micul dejun, am ajuns să avem doar un schimb de replici de complezență. Apoi Pietro m-a dus să-mi arate biblioteca unde avea să-i mai înțepenească spatele pentru încă o eternitate.

A spus doar:

– Iat-o.

Era închisă, așa că am rămas să o privim de afară, de sub umbra unui copac. Nu știam ce să spun. Speram ca măcar vântul să fi suflat puțin astfel încât să facă un mic cor din frunzele de deasupra noastră – orice fel de zgomot care să distrugă această falsă senzație de calm dintre noi. Dar n-a venit nici măcar o adiere.

Pietro fuma în timp ce privea cu atenție dalele de pe stradă.

– Ce cald e!

– Într-adevăr...

Adevărul era că, deși era mai blândă decât zăpușeala napoletană, căldura aia îmi lua și mie orice fărâmă de vitalitate. Era ca și când tocmai se încheiase o bătălie din care, la urma urmei, nu știam – și nici nu aveam puterea să cercetez – dacă ieșisem învinsă sau nu. Eram confuză și epuizată.

Am continuat să mergem în tăcere pe străduțe. Poate că el credea că-și face datoria, având în vedere că, în după-amiaza precedentă, îl rugasem să ne plimbăm prin oraș. Dar după-amiaza precedentă părea acum că face parte dintr-un trecut îndepărtat și plimbarea de acum era forțată. Nu era niciun semn de viață, magazinele erau închise și, din când în când, Pietro trebuia să se oprească pentru a-și trage suflul. Culoarea sănătoasă pe care o avusese în obraji cu o zi înainte dispăruse și fuma fără încetare. Ăsta era efectul pe care-l avusese sosirea mea?

– Asta e piața.

– E drăguță.

Mai mult decât o piață părea întâlnirea cazuală dintre o statuie, o bancă și o cabină telefonică. Pietro a strivit chiștocul pe caldarâm și a spus:

– Deci îți place?

– Ce?

– Monte Porzio Catone.

Când l-am auzit pronunțând din nou numele temniței lui atât de complet, într-un mod atât de tandru, am simțit cum mă cuprinde o furie mută și i-am spus:

– De ce, ție-ți place?

Nu a răspuns nimic, însă a întins mâna ca să-și mai aprindă încă o țigară. Am simțit dintr-odată că nu mai pot tolera nicio Marlboro Lights, care numai *light* nu era, nici aceste dialoguri mizere care nu erau nimic altceva decât niște tertipuri banale pentru a evita adevărata problemă. *Banii sau libertatea?* mi-a venit să urlu, dar cum aș fi putut să repet o întrebare care era, în fond, retorică, o întrebare care avea un singur răspuns posibil, un singur răspuns imaginabil?

– Chiar crezi că ar trebui să mai fumezi?

– De ce nu?

– Ce să zic, nu mi se pare că ești tocmai în formă azi.

– E ultima, a adăugat sfidător. Îmi dai voie?

Cu o mișcare de expert, a aprins bricheta și m-a străfulgerat posibilitatea ca eu să fi înțeles greșit adevăratul miez al problemei. Poate că, în realitate, nu era vorba despre a face alegerea, abstractă și neancorată în timp, între bani și *libertate*, ci despre a face alegerea mult mai concretă și imediată între bani și *iubită*. Probabil că și Pietro își dăduse seama de asta și de-aia îmi evita privirea. Dar dacă ar fi, într-adevăr, asta întrebarea, m-am gândit, n-ar fi oare și mai simplu de dat un răspuns? Nicio persoană cu puțin creier nu ar fi ales banii în locul ființei pe care jura că o iubește. Dar atunci, de ce întârzia să răspundă, de ce scotea numai vorbe de complezență și fuma ca un turc? Era un teatru cu care nu mai aveam intenția să-mi pierd timpul.

Am aruncat o privire plină de ură țigării care-i aducea atât confort. Încă de dimineață vorbise foarte puțin, dar atunci a făcut un gest mai elocvent decât orice cuvânt pe care l-ar fi putut spune: mi-a

întors spatele și a traversat piața singur. Într-o primă fază, am rămas acolo încremenită, privindu-l pe Pietro, care era un gentleman din naștere, cum mă lasă baltă acolo și se îndepărtează cu o atitudine grosolană demnă de Cartierul Spaniol. Apoi mi-au venit gânduri nebunești. Că nu avea să se oprească aici, că avea să înainteze fără mine până la marginea orașului, că avea să treacă dincolo de ziduri și să dispară fără urmă. Că nu aveam să-l mai văd niciodată.

Mi-a fost teamă. Am alergat după el, nu fără o doză bună de dispreț față de propria-mi persoană, urmând dâra lui de fum toxic pe strada șerpuită. Probabil că Pietro a simțit că mă apropii pentru că s-a oprit ca să-mi permită să recâștig teren. Am interpretat gestul ca pe un semn de pace și l-am ajuns din urmă plină de speranță, chiar dacă el nu-mi oferea niciunul și nici măcar mâna pe care o ținea la piept cu o expresie abătută. Am redevenit întunecată.

Am reînceput să mergem, de data asta împreună, dar cine știe în ce direcție și, după o vreme, el s-a blocat din nou și apoi din nou, cu o sufocare care nu mai avea legătură cu strada, care acum cobora. Era tot mai cald și mi-am dat seama că nu era o căldură normală de vară, cea a unei zile noi, ci o căldură statică și amenințătoare, precum cea a unui nor de furtună care n-a explodat. Nici durerea de spate a lui Pietro nu era ce crezusem, având în vedere că acum îl durea și pieptul. Dar eram atât de amărâtă încât credeam că exagerează durerea pentru a-mi stârni compasiunea și pentru a descoperi nu numai pe mine, ci și problema care ne urmărea oriunde mergeam.

Curând am ajuns în piața unde mă lăsase autobuzul cu o zi înainte. Nu trecea nicio mașină și Pietro a traversat strada ca să se sprijine de zidul de apărare al orașului, dincolo de care nici el, nici centrul vechi nu avea voie să treacă. L-am urmat.

– Aici e mai mult aer, a spus. Mai devreme aveam senzația că mă sufoc.

Am înțeles aluzia – că eu eram cea care-l sufoca – și am fost indignată.

– Drept cine m-ai luat, Pietro? Să știi că eu nu sunt una dintre acele iubite enervante... alea geloase care nu te lasă să ieși cu prietenii, care vor inel, casă și măritiș numai ca să dea bine. Să știi că eu nu sunt o greutate prinsă de picior.

– N-aș fi cu tine dacă tu ai fi ca toate celelalte.

– Atunci lămurește-mă și pe mine, ești sau nu cu mine?

– Ce întrebare e asta?

– Vreau să știu ce decizie vei lua tu la final.

Pietro mi-a întors spatele. S-a aplecat peste zidul de apărare al orașului și a studiat dealurile neclare, un văl dincolo de care era, pe undeva, Roma. Apoi a tras adânc din țigară, înainte să spună:

– Ce decizie?

– Ce decizie, am murmurat exasperată în timp ce-mi apăsam palma peste frunte. Deci Pietro se făcea în continuare că nu s-a întâmplat nimic, iar efectul era acela de a mă obliga să exprim, în vorbe clare și crude, o alternativă care-mi provoca repulsie, o alegere care reducea relația noastră la ceva cu adevărat vulgar. O iubire pervertită. Dar, numai pentru a ieși din criza asta, am spus-o clar și răspicat:

– Ori eu, ori banii.

Liniște. Simplul fapt că Pietro nu respinsese ideea a fost confirmarea devastantă a faptului că pusesem punctul pe i. Într-un final, a bombănit:

– Ce să-ți spun, baby. Mă doare tot.

– Dacă răspunsul nu-ți vine automat, atunci...

Pietro s-a întors brusc:

– Atunci *ce*?

– Atunci...

Oare de ce-mi revenea mereu mie rolul de a spune lucrurile pe care el nu avea bărbăția să le spună? De ce trebuia să mă mânjesc eu mereu de cuvinte?

– Atunci înseamnă că ai deja totul clar în minte. Ai ales banii? OK. Ești mulțumit?

O spusesem, dar nu o credeam. Era doar o acuză falsă menită să-l scuture, să-l scoată din apatia lui. Căutam o reacție. Voiam să mă cert, să mă împac, să fac dragoste. Dar Pietro a răspuns sec:

– Adevărul este, Heddi, că nu-mi permit să... rup legăturile cu familia mea și să mă trezesc în stradă.

Am simțit cum aerul dens mă împinge înapoi. Dumnezeule! El nu numai că știa care era adevărata întrebare, dar știa precis și care era răspunsul lui. Prin urmare, faptul că nu răspunsese încă din seara precedentă fusese doar un mod de a tergiversa, aștepta momentul propice ca să mă distrugă. A fost o tăcere conștientă, o tăcere mincinoasă. Iar acum, în timp ce mă dădeam în spate cu un pas, doi, trei, am simțit cum totul se prăbușește peste mine și în picioare nu mai aveam sandale ușoare, ci două cizme de cauciuc ce se umpleau rapid de noroi și moloz.

– Tot ce a fost în Grecia, am spus, înțelegând prin *tot ce a fost* acea călătorie împreună, faptul că făcuse parte dintr-o familie adevărată, că fusesem atât de absurd de fericiți. N-a însemnat nimic pentru tine?

– Ah, Grecia..., a spus el cu o dureroasă suspinare de fum, parcă amintind un moment care, în loc să fi însemnat începutul unui lucru minunat și important în viețile noastre, era ceva ce se încheiase. O foarte frumoasă paranteză.

– Toate planurile noastre... să ne căsătorim, să călătorim prin lume... chiar ți le-ai dorit cu adevărat?

– Nici eu nu mai știu ce naiba vreau.

Am mai făcut un pas în spate târșâindu-mi picioarele. Cunoșteam foarte bine această senzație de coșmar: refuzul de a accepta înfricoșătoarea realitate, dar și incapacitatea fizică absolută de a o schimba – sau de a mă trezi.

– Trebuie să plec, am spus cu voce slabă și mergând cu pași nesiguri.

Am întins mâna ca să mă sprijin, dar, negăsind zidul, am străpuns aerul.

Trebuie să fi făcut un pas greşit pentru că Pietro a aruncat ţigara şi a ţâşnit, cu spatele puţin încovoiat, ce-i drept.

– Unde pleci?

– Nu pot să rămân aici cu tine dacă tu nu mă mai vrei.

– Dar unde pleci? a repetat el simplu, oprindu-mă.

Nici eu nu ştiam. Am continuat să merg cu spatele, pe mijlocul străzii, pentru că era cea mai la-ndemână cale de scăpare. Pietro devenea tot mai mic. Am zărit, cu coada ochiului, într-o parte silueta ireală a oraşului Castelli în miniatură, iar în partea cealaltă, liniştea fantomatică a pieţei de unde pleca autobuzul. Aş fi urcat în primul autobuz, asta aş fi făcut, fără să-mi iau lucrurile, fără să am măcar bani de bilet. Aş fi plecat rătăcită şi nomadă, numai să nu mai rămân nici măcar o secundă în faţa unui bărbat care nu mă iubea, care probabil că mă disprețuia. Aveam aceeaşi senzaţie de libertate totală pe care o simţisem când plecasem singură din Vallesaccarda după sacrificarea porcului. Acum înţelegeam că aia nu era, de fapt, libertate, ci un hău care se căsca. Era senzaţia că pământul îmi fugea de sub picioare.

– Unde te duci? i-am auzit vocea ca venind de foarte departe. Ce faci?

– Plec?

– Unde?

– Napoli, Roma, oricunde.

– Dumnezeule, a spus pe un ton mai ridicat ca de obicei. Mă... mă părăseşti?

M-am oprit ca să-l pot privi mai bine. Pietro stătea acolo, palid şi cu palmele îndreptate în sus, de parcă ar fi aşteptat să-i plouă ceva din cer. Inima mea a început să se zbată ca o pasăre în cuşcă în timp ce-l priveam în faţă pe bărbatul care voia să vândă dragostea noastră, un chip aproape străin, dar pe care buzele mele îl cunoşteau în cele mai mici detalii. L-am privit atent încercând să-l recunosc, să dau deoparte, unul câte unul, diferitele straturi emoţionale contrastante de pe chipul lui, încercând să scot la iveală iubirea lui. Mă

iubește, nu mă iubește, *mă iubește*. Da, era cât se poate de clar că Pietro era zdruncinat și înfricoșat. Se vedea în ochii lui că gândul de a mă pierde îl adusese în pragul disperării. Cum aș fi putut să-l las așa?

Astfel că, deși știam că singurul mod în care puteam remedia situația cu integritate morală și rezultat pozitiv era să-mi duc până la capăt ultimatumul – să merg în continuare cu spatele, ca un rac, dacă era necesar, și să iau un autobuz sau să fac autostopul cine știe până unde – și, cu toate că instinctul îmi spunea *Dacă te întorci, vei muri*, așa cum visasem prima dată când făcusem dragoste că Vezuviul erupsese, iar eu aveam singura barcă, în ciuda tuturor acestor lucruri și în ciuda faptului că eram absolut convinsă că aveam să distrug totul pentru totdeauna, m-am întors la el. M-am întors.

– N-am putut, i-am spus umilită.

Pietro m-a îmbrățișat și s-a abandonat în brațele mele, afundându-și fața în părul meu. Am simțit căldura respirației lui și căldura lacrimilor adânc în piele.

– Nu mă părăsi... te rog, a șoptit. Fără tine sunt singur pe lume.

Poate că amândoi eram singuri pe lume. Câtă vreme a durat acea îmbrățișare, aproximativ în mijlocul străzii, nu a trecut nicio mașină, nicio ființă. Pietro tremura și eu la fel, șocată pentru că fusesem la un pas de un abis, dar îngrozită și de lipsa mea de caracter. Când ne-am desprins, el a rămas aplecat, aproape frânt în două.

– Chiar așa de rău te doare spatele?

– E ca și când m-ar străpunge un cuțit... dintr-o parte... în cealaltă.

– Din spate și până unde?

– Până în suflet. Heddi, aproape că nu reușesc să... respir.

Drumul de la marginea orașului și până în centru parcă nu se mai termina niciodată. Lui Pietro îi era greu să meargă la deal: se oprea la doi, trei pași și nici nu mai încerca să fumeze. Ne-a luat

o eternitate să ajungem în mica piață, care era încă nepopulată în mod inexplicabil. Poate că toți oamenii pe care-i văzusem la sărbătoarea câinilor veniseră din alte orașe, poate că toți locuitorii din Monte Porzio erau în vacanță sau poate că orașul nu era decât o carte poștală. Pietro s-a prăbușit pe bancă. S-a aplecat pe genunchi acoperindu-și fața cu degetele lui lungi și slabe.

– Poate că ar trebui să cerem sfatul unui medic, i-am spus. Trebuie să fie o farmacie pe aici.

– Este... dar sigur e închisă, a spus în timp ce arăta spre o străduță.

– Nu se știe niciodată.

Am pornit pe mica stradă cu pas regulat. Dar imediat ce am dispărut din raza lui vizuală am început să alerg și m-am oprit abia când a fost evident că gratiile farmaciei erau ferecate. Începuse să mă cuprindă panica, dar când m-am întors la Pietro mi-am luat intenționat un ton dezinvolt.

– N-are nimic. Poate reușim să găsim un doctor.

Am parcurs cei câțiva metri până la cabina telefonică. Pietro renunțase deja la orgoliu: fiecare pas era însoțit de o grimasă de durere. În mod clar, cauza durerii era una mai serioasă decât o noapte dormită prost. Interiorul cabinei era umed și foarte mic și, în timp ce răsfoiam cartea de telefoane, puteam vedea foarte de aproape greutatea cu care respira Pietro și faptul că avea dureri atât de mari încât își mușca buzele. Era un singur medic în oraș și, în timp ce introduceam moneda strălucitoare ca într-un aparat de jocuri mecanice, mi-am dorit ca în acea duminică doctorul să nu fie în vacanță sau să nu se refacă după o beție cu Fernet Branca și să răspundă imediat. Dar telefonul a sunat în gol de cinci, șase, șapte, opt ori. Am închis.

– Bine, am spus cu un calm tot mai firav. Să încercăm să găsim un doctor într-unul dintre orașele din zonă. Cum se numește orașul cel mai apropiat?

Pietro a dat din cap și mi-a amintit că oricum nu aveam mașină. A spus:

– Îl sun pe Giuliano.

Cu o grimasă de durere, s-a întors ca să scoată din portofel foaia pe care avea notate toate numerele de telefon importante. Eu am introdus monedele în aparat. Probabil că răspunsese Giuliano și nu Rosaria pentru că a vorbit direct în dialect, cu voce joasă și monosilabică și a pus receptorul în furcă fără să spună măcar un „ciao".

– Vine să ne ia, mi-a spus.

– Foarte bine, așa poate să ne ducă el în cel mai apropiat oraș.

– Mergem... la Roma.

– O idee foarte bună. La Roma trebuie să fie mulți medici de gardă.

– Nu, mă duce la spital.

– La spital? am spus tresărind și trădând astfel toată grija mea pentru el. Pentru noi.

Pietro a părut că înțelege asta pentru că a adăugat parcă justificându-se:

– Mă simt de parcă m-aș... îneca. Dar nu e nicio mare.

28

Am călătorit pe autostradă, dreaptă și inevitabilă ca toate drumurile care duc la Roma[1]. Și Rosaria, care era așezată lângă mine, l-a bătut la cap tot drumul:

– Ești sigur, Pie? Sigur nu te-ai lovit de ceva și nu ți-ai dat seama?

– Cum dracu' poți să te lovești de ceva fără să-ți dai seama? a răspuns Giuliano, aplecat peste volanul acelui Fiat Uno care-l făcea să pară un uriaș.

– Ai o coastă ruptă, ascultă-mă pe mine.

Așezat lângă prietenul său, Pietro nici măcar nu încerca să-l contrazică: ținea ochii strânși și-și mototolea cămașa cu degetele. Din când în când, de pe bancheta din spate, eu îi așezam o mână pe umăr și el mi-o strângea slab. Căutam afară, prin geam, un semn de bun augur, un semn din partea universului că totul avea să se încheie cu bine și chiar am văzut o mașină roșie care avea la număr cifra 33 și un panou publicitar cu un copil zâmbitor care le făcea semnul OK, cu două degete ridicate, biscuiților Mulino Bianco. Eram conștientă că mă agăț de orice și că, în felul ăsta, goleam de semnificație orice semn cu adevărat propice pe care l-aș fi putut primi.

În sfârșit, am ieșit de pe autostradă pentru a intra sub epiderma Romei, până am ajuns la un spital dărăpănat. După ce Giuliano a parcat sub un pin și a oprit aerul condiționat, căldura din miezul zilei ne-a cotropit. La fel ca la Monte Porzio, locul părea că este

[1] Cu referire la expresia „T lle viae ducunt homines per saecula Romani" din care s-a format proverbul „T ıte drumurile duc la Roma" (n.tr.)

locuit doar de cicade, de parcă inclusiv bolnavii își luaseră concediu. Infirmierii din fața spitalului așteptau cu mâinile în sân și s-au năpustit asupra lui Pietro imediat ce Giuliano i-a deschis portiera din dreapta. L-au ajutat să ajungă pe picioarele lui la intrarea în spital și ne-au spus în grabă să-l așteptăm afară.

– Pun pariu că e o compresie a unui nerv, a spus Rosaria cu mâinile în șold în umbra franjurată a pinului. Sau o hernie de disc...

N-am contrazis-o. Rumegam drama care ne lovise viețile în decursul unei singure zile. Când ajunsesem eu, Pietro nu avea nicio problemă de sănătate. Oare chiar fusese nevoie să fiu atât de dură? Aveam cumva sentația că-l stricasem.

După o vreme, a ieșit susținut de doi infirmieri. Am știut că e ceva grav chiar înainte să-l întindă pe targă și să înceapă să pregătească ambulanța. Îmi dădusem seama după privirea lui, fixată în gol, și după trupul lui atât de rigid încât nu mai putea nici măcar să tremure.

– Heddi, a șoptit întins pe spate, iar acel *H* l-a costat mult efort. Trebuie să mă opereze.

– Să te opereze? De ce?

– Am un pneumo... pneumotorax.

– Un pneumo ce?

– Un plămân e... în colaps.

Acum, că mă și privea, era chiar mai rău. I se citea în ochi nedreptatea care-i fusese făcută și o vulnerabilitate pe care nu aveam puterea să o privesc.

Am încercat să-i întreb ceva pe infirmieri, dar erau prea ocupați. Am reușit doar să smulg informația, de la unul care venise să-i pregătească targa, că îl mutau la spitalul Carlo Forlanini. Dar nimeni, în afară de personalul medical, nu avea voie să meargă împreună cu el în ambulanță.

I-am strâns mâna. Pietro a făcut la fel cu o asemenea forță încât i s-au albit degetele. Dar nu era suficient de puternic pentru mine. Voiam să simt aceeași durere pe care o simțea el, să fac din durerea

lui durerea mea și astfel să-l scap de ea. M-am aplecat ca să-l sărut pe obraz.

– Nu-ți face griji, Pietro, o să fie totul bine, am spus. O să aibă grijă de tine.

– La dracu', baby... mi-e frică.

Cu mare greutate, a scos portofelul, cheile și ceasul și mi le-a dat; îi spuseseră să le lase pe toate înainte de intervenție.

– Și inelul?

Mi-a zis:

– Nu, ți-am spus, a zis Pietro. N-o să-l scot niciodată.

Când l-am revăzut, era întins pe niște perne albe, cu pieptul gol acoperit doar de un pansament pătat de sub care ieșea un tub subțire și lung.

– Hei, puștiu', a spus Giuliano. A fost totul în regulă. Doar că au fost nevoiți să efectueze și o castrare...

– Tu ești ăla care dă rateuri, a spus Pietro, chiar zâmbind puțin.

Am simțit că-mi revine inima la loc. Trecuseră douăzeci și patru de ore de când nu-l mai văzusem surâzând, cu atât mai puțin glumind. Dar Rosaria a spus:

– Doamne, ce față ai! Parcă ești complet drogat.

– Sedativele sunt un drog bun, nu? l-a întrebat Giuliano.

– O nebunie.

Stăteam cu toții în picioare în jurul patului, trupurile noastre sănătoase erau singurul lui paravan în acel salon verzui. Celor aproximativ zece pacienți internați li se mai adăugau încă un număr impresionant de rude care veniseră aducând cu ele caserole de paste, cuvinte încrucișate, cărți de joc. Un miros de spirt albastru elimina toate celelalte mirosuri de ragù[1], mănuși de plastic, flori putrezite.

[1] Sos pentru rețeta de paste bolognese, preparat din carne tocată, suc de roșii și arome specifice (n.tr.)

– Arăți bine, i-am spus în timp ce netezeam așternuturile cu mare grijă să nu-l ating.

– Dar orice respirație... mă doare.

– Asta e doar din cauza sondei toracice pe care ți-au montat-o, a intervenit infirmiera care se afla în spatele nostru. Nu am apucat să o întreb la ce folosea o sondă toracică și nici cât avea să dureze recuperarea pentru că ea deja bătea din palme și ne anunța că programul de vizită se încheiase. Vizitatorii și-au strâns picnicurile improvizate, iar eu m-am întors în micul apartament al lui Giuliano și al Rosariei de la periferia Romei.

Ăia doi chiar că știau să se comporte în situații de stres. Rosaria a scos o pijama curată pentru Pietro, un tricou de-al lui Giuliano pe post de cămașă de noapte pentru mine și două periuțe de dinți încă nedesfăcute – bunuri de primă necesitate de folosit până când Giuliano avea să se poată întoarce la Monte Porzio Catone, poate marți după serviciu, ca să ia lucrurile noastre. Eu nici măcar nu realizasem că nu aveam să ne mai întoarcem acolo.

Giuliano a întins o hartă pe masă și a început să-mi indice cu degetul venele și capilarele capitalei. Ca să ajung la spitalul Forlanini, trebuia mai întâi să traversez centrul cu tramvaiul și cu autobuzul, trecând de-a lungul apeductului și Colosseumului, pe lângă oameni îmbrăcați după ultima modă și mașini strălucitoare, totul sub un soare vesel. M-a întristat gândul că acest traseu avea să înceapă ca o excursie frumoasă și să se încheie la spital.

M-au lăsat să-i dau un telefon interurban lui Gabriele pentru a-i povesti tot ce se întâmplase. Se pregătea să plece la Vallesaccarda și nici nu a adus vorba despre posibilitatea ca el să vină la Roma: nici nu se punea problema. Toți îmi dăduseră mie sarcina de a avea grijă de Pietro. Era ceea ce-mi doream și era și o recunoaștere publică a faptului că aveam o relație serioasă. Ironic însă, acea recunoaștere atât de așteptată venea la câteva ore după ce eu și Pietro fusesem cât pe-aci să distrugem totul.

În seara aia, Rosaria a făcut chiftele. Nu puteam să mănânc, dar ea a insistat:

– Trebuie să le guști, Eddie, să vezi cum le facem noi aici.

În ciuda drumului întortocheat și a spitalului care părea o caracatiță, am ajuns cu mult înaintea orei de vizită și am găsit închisă ușa de la coridorul pe care se afla camera lui. Am ieșit. În fața secției era un parc umbrit cu niște bănci din ciment. Nu adusesem cu mine nicio carte sau orice altceva care să-mi ocupe timpul, așa că am stat acolo, privind fațada spitalului și întrebându-mă oare care era fereastra lui. Din pini, cicadele anunțau începutul anotimpului dragostei, într-o așteptare fermă.

Am intrat după trei sferturi de oră. Era o zi de luni și camera se golise de rude. Bolnavii erau cu toții întinși în paturi, cu fețele ridate și bărbile neîngrijite. Cei care nu dormeau au observat intrarea mea cu slab interes. Pietro nu mai era în patul în care-l găsisem cu o zi înainte, ci într-unul aproape de balconul deschis.

– O cameră cu vedere[1], am spus, pe cel mai călduros ton posibil.

– Ești aici, baby, mi-a spus schițând un zâmbet.

– Și unde altundeva ar trebui să fiu?

M-am așezat pe marginea patului vechi și l-am sărutat pe buze. Avea buzele uscate și emana un miros de soluție antiseptică ce-mi amintea de detergenții pe care-i foloseam ca să curăț băile barului din piața San Domenico la finalul serii.

– O să rămân aici cât timp va fi necesar. Și dacă șefului meu nu-i convine, o să-mi dau demisia.

– Urăsc faptul că ai acceptat slujba aia. Ar trebui... nu știu... să predai limba engleză, de exemplu... Ai fi foarte bună la asta.

În timp ce vorbea, și-a dat seama că trăgeam cu ochiul la tubul toracic și s-a grăbit să-mi explice: servea doar ca să permită aerului

[1] Referire la titlul romanului *A Room With a View* al scriitorului și criticului literar englez Edward Morgan Forster (n.tr.)

să iasă. Din cauza pneumotoraxului, aerul pătrunsese între pleură și plămân, determinând astfel plămânul să se dezumfle. Ca tratament de urgență, îi introduseseră un ac în piept, pe care apoi îl înlocuiseră cu acel tub.

Un ac în piept. Aproape că am reușit să simt și eu împunsătura și apoi senzația dată de intervenția invazivă. Și, indiferent de ce era pleura, am înțeles că, în ziua precedentă, la Monte Porzio, el respira cu un singur plămân. Se descurcase cam cu jumătate din cantitatea de oxigen de care avea nevoie și aproape că nici nu se plânsese.

Acum, cu toată bunăvoința din lume, am înfruntat urâțenia acelui tub. Părea să-i iasă direct din inimă, pentru ca mai apoi să coboare unduitor până la un recipient din sticlă, așezat pe jos. Semăna cu cele folosite pentru îmbutelierea uleiului (și, de altfel, chiar conținea un strat de lichid gălbui), nicidecum cu un dispozitiv medical, ci mai degrabă cu ceva încropit într-o cabană din vârful muntelui. Nici nu știam ce mă impresiona mai tare: firul care-l ținea în viață sau acel dispozitiv rudimentar care-l obliga să rămână în pat.

– Deci, odată ce a ieșit aerul, îți dau drumul acasă?

– *Che ne sacci*[1], un răspuns reflex, în dialect. O să mă lase să ies atunci când n-o să mai fie spațiu în plus în cavitatea pleurală.

Spațiu pleural? Mai tare ca niciodată, glotologia nu mă pregătise deloc pentru viața reală. Nu aveam instrumentele lexicale sau psihologice ca să-i ofer alinare, mai ales atunci când a adăugat cu fața încruntată că, dacă acel tratament nu funcționa, trebuiau să-l supună unei intervenții și mai complicate. Am reușit să bâlbâi doar:

– O să funcționeze. Trebuie să funcționeze.

– Pe bune, chiar trebuie să mi se întâmple toate mie? De parcă nu-mi ajungea câte probleme aveam, acum s-a adăugat și un pneumotorax spontan, la dracu'.

---

[1] *De unde să știu?* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

Temenul *spontan* şi-a pierdut instant orice conotaţie amuzantă. Doctorul îi spusese lui Pietro că pe plămânul lui fusese o bulă de aer; poate că stătea acolo cuminte de ani de zile. Apoi, din senin, se spărsese şi-i perforase plămânul.

– Ba chiar se pare că pneumotoraxul meu a fost unul serios: exista riscul să intru în şoc... să fac stop cardiac – ochii lui au devenit umezi dintr-odată şi vocea i s-a frânt. Îţi dai seama, Heddi? Dacă mai aşteptam puţin, puteam să mor.

Mi-am lipit obrazul de al lui, nu doar pentru a-l consola pe el, care acum plângea cu lacrimi fierbinţi şi cu sughiţuri, ci şi ca să mă consolez pe mine. Nu-l văzusem niciodată plângând şi acel plâns de copil pierdut mi-a făcut foarte rău. Mă autoflagelam. Dacă Pietro era ţintuit la pat şi viaţa lui atârna de un fir de păr, era din cauza mea, acum eram sigură de asta şi nicio părere a unui medic – nicio ştiinţă – nu m-ar fi putut convinge de altceva. Pentru prima dată am simţit că detest cuvintele, uram cuvintele *mele* tăioase. Îl strânsesem cu uşa şi pretinsesem de la el un curaj de care eu însămi nu eram capabilă şi în felul ăsta pusesem în pericol totul. Totul. Şi încă o dată, precum în anii petrecuţi împreună la Roma, îl salvase Giuliano, nu eu.

Acea îmbrăţişare stângace era singurul gest de apropiere pe care-l puteam face fără să-i ating pieptul fragil. Apoi ochii lui roşii păreau să ardă în căutarea umilinţei. Aproape că mă aşteptam să-mi spună *Pleacă! Nu vreau să mă vezi aşa.* Dar nu a spus nimic.

– Sunt aici pentru tine... nu o să te părăsesc, i-am spus. Te iubesc.

Pietro s-a întors cu faţa spre balcon ştergându-şi ochii şi nasul.

– Asta iubeşti tu? Bărbatul ăsta stricat?

Continua să privească afară, aşa că am făcut la fel. Pe lângă aleea asfaltată care se cocea sub soare, era parcul în care aşteptasem eu mai devreme. Privind de sus, era imposibil să nu remarci că toate băncile erau îndreptate cu faţa spre spital. Stăteau acolo, în faţa pavilionului, numărau orele, îşi ispăşeau păcatele. Era singura lor raţiune de a fi.

Curând, una dintre acele bănci a devenit a mea: mă duceam direct acolo, între o oră de vizită și cealaltă. În mod ciudat, nu citeam niciodată. Îmi încrucișam picioarele, ca o călugăriță în timpul rugăciunii, priveam fix balconul lui Pietro și respiram adânc, niște respirații care semănau cu acel *Om* jenant pe care-l scotea mama mea cu ani în urmă când o surprindeam în timpul meditației. Încercam să invoc însănătoșirea trupului, pentru Pietro și puterea, pentru mine. Cu toate astea, sufeream. Am realizat că adevărata nefericire nu înseamnă să fii departe de persoana iubită, ci să fii foarte aproape de ea, aproape să o poți atinge și totuși să nu o poți cuprinde.

Napoli părea foarte îndepărtată, atât în spațiu, cât și în timp. De la distanța aia, părea imposibil ca pe lume să existe un loc atât de dezlânat, atât de extenuant și *exagerat* – plin de frumuseți incredibile și urâțenii impardonabile în același timp. Priveam în jurul meu parcul gol. Oare unde se duceau restul rudelor și al prietenilor în pauza dintre vizite? Cu siguranță că acasă pentru că, cel mai probabil, asta era Roma pentru ei.

Acasă. Cuvântul ăsta continua să-mi dea amețeli, să-mi facă părul să se zburlească. Acasă este locul în care te naști sau cel în care toată lumea vorbește limba ta? Sau este doar locul în care te hotărăști să prinzi rădăcini sau locul care-ți este destinat? Cum era posibil ca, după atâția ani petrecuți la Napoli, să nu fi înțeles încă sensul adevărat al acelui cuvânt? Cu ceva vreme în urmă, iubisem acel oraș cu atâta forță încât simțeam că mor, până când altceva pusese stăpânire pe inima mea... Într-o după-amiază m-am gândit că poate dificultatea mea de a înțelege conceptul de „acasă" provenea tocmai din efortul meu continuu de a-l secționa, de a-l analiza în mod academic. Fusesem mioapă: vedeam degetul care-mi arăta, dar nu și luna. Iar acum, stând singură pe o bancă într-un colț dintr-o periferie anonimă a Romei, aveam senzația că, în sfârșit, înțelegeam.

Acasă nu era un *loc*. Și nu fusese niciodată.

Într-o zi nu l-am găsit pe Pietro lângă balcon. Am așteptat, așezată pe arcurile scârțâitoare ale patului lui până când am început să-mi fac griji. A trebuit să facă de urgență cealaltă intervenție? Într-un final, s-a întors, cu mersul târșâit. Ținea sticla de mâner, pieptul era evident concav și constituția lui foarte slabă era accentuată de pijamaua XL a lui Giuliano. Fusese la baie: era prima dată când infirmierii îl lăsau să meargă singur. Îi luase mult timp să se ducă și să se întoarcă, deși baia era după colț.

– Foarte bine, un pas mic pentru om[1]..., am încercat eu să glumesc.

– Și un copil de trei ani poate să meargă singur la baie, Heddi. Ce ar crede tatăl tău despre mine dacă m-ar vedea așa?

L-am ajutat să se așeze în pat, dar tubul ne încurca. Apoi am scos un exemplar din ziarul *Repubblica* și câteva romane pe care le adusesem de la casa lui Giuliano cu intenția de a citi cu voce tare, așa cum văzusem că făceau ceilalți vizitatori. Dar Pietro nu avea chef. S-a scuzat, spunându-mi că dormise foarte prost din cauza medicamentelor pe care i le dăduseră peste noapte și, în plus, în salon unii sforăiau, alții se foiau în pat. Era obosit.

A închis ochii și am profitat de momentul de respiro ca să-l studiez. Era un chin că nu-l puteam atinge. Genele lui dese, linia pieptului neted, mușchii brațelor bronzate, mâinile... Față de ceilalți bolnavi, el era întruchiparea sănătății. Dacă nu luai în seamă pansamentul și tubul, în poziția aia, Pietro părea un tânăr în vilegiatură. Pentru o clipă, boala lui nu a mai părut a fi ceva real, ci doar o păcăleală, o înșelătorie în stil napoletan. Cu o vară înainte, mi-am amintit, nu se gândise oare să facă exact așa, să inventeze o boală, ca să scape de serviciul militar? Acum era o scuză foarte bună, nu chiar o boală, dar totuși o afecțiune oarecare, scrisă, negru pe

[1] Referire la celebra frază rostită de astronautul Neil Armstrong când a pășit pentru prima oară pe lună: „Un pas mic pentru om, un salt uriaș pentru umanitate" (n.tr.)

alb, în actele medicale pentru a putea solicita un concediu pentru așa-zisa convalescență. Două, trei luni. Oare speram prea mult?

L-am trezit pe Pietro, care poate nu dormea cu adevărat, ca să-i spun ce idee îmi venise, deși mă temeam să nu par ingenuă sau să nu-l jignesc, pentru că el era un bărbat de cuvânt, îndemnându-l încă o dată să înșele statul.

– În momentul în care m-am îmbolnăvit, a spus fără pic de emoție, serviciul meu civil s-a încheiat. O să mă trimită acasă. În plus, doctori îi spuseseră când aveau să-l externeze, cel mai probabil. Vineri.

Cuvintele lui au avut un efect magic, ca o vrajă care a transformat verdele spălăcit al pereților în câmpuri vaste. Am făcut ochii mari. Deci viața noastră putea să-și reia cursul – și asta nu peste un an și jumătate, ci *peste trei zile*. Am fost cuprinsă de un sentiment de fericire. Nici nu știam cui să-i mulțumesc: destinului, ca unui joc de noroc în care credeam doar atunci când se demonstra a fi îndurător, sau iubitului meu care, pentru a obține o asemenea grațiere, își sacrificase un plămân. Oricum, ar fi fost de prost gust să emit o asemenea mulțumire, așa că nu am spus decât:

– E incredibil!

Pietro nu a răspuns nimic, privea cu o familiaritate preocupată sonda toracică.

– Nu te bucuri?

– Cum să nu? Dar a fost o mare răsturnare de situație pe scenă, nu ți se pare? Aș vrea să stau puțin de vorbă cu nenorocitul ăsta de regizor care a decis să mă scoată din joc într-un mod atât de meschin.

Erau doar încă trei zile, dar se scurgeau cu o lentoare lipicioasă. Roma, orașul etern. Cea mai mare parte a zilei nu mi-o petreceam cu Pietro, ci cu banca mea. Nici nu m-am gândit să fiu turist între orele de vizită. Nu voiam să mă îndepărtez de spital și, dacă

picioarele mele aveau nevoie de mişcare, mă limitam la o plimbare prin zonă.

Drenajul funcţiona după aşteptări: spaţiul pleural se micşora şi plămânul se umfla la loc. Însă cel care se dezumfla era Pietro, care devenea tot mai abătut în fiecare zi. Reacţia mea a fost să-l încurajez, să fac o sărbătoare din orice semn de înzdrăvenire. Îmi luasem rolul de majoretă, aşa cum făcusem pe vremuri cu băieţii din şcoală, doar că acum nu mai era vorba de un joc, ci de o sarcină foarte serioasă – una pentru care, în realitate, nu aveam niciun talent. Deseori, Pietro nu răspundea deloc: îşi masa barba şi îşi muta privirea. În toate discuţiile noastre era ceva nespus, dar nu voiam să sap mai adânc. Mă temeam că dacă-mi va mărturisi exact cum se simte după o săptămână în spital, nu aş mai fi putut să-mi menţin detaşarea care era indispensabilă pentru optimismul meu. Îmi era teamă că aveam să mă identific cu el, că aveam să privesc în abisul lui. Dar mai era şi teama, puţin infantilă, să nu înceapă să plângă din nou.

Într-o zi, i-am dat un tricou de-al lui, adus de Giuliano de la Monte Porzio şi spălat (cred că şi călcat) de Rosaria, şi era menit să fie purtat în ziua externării.

– Am nevoie de aer, a răspuns. Mă ajuţi?

I-am ridicat sticla ca să-l însoţesc, cu paşi mici, până la balustrada balconului. Privind fix într-un punct de pe stradă, Pietro m-a întrebat dacă-l văzusem pe „tipul ăla". Nu unul din lumea de afară, a precizat el, ci pe tipul din patul aflat faţă în faţă cu al lui. Am aruncat o privire rapidă către băiatul care dormea. Era frumos. Avea părul despletit, ca un evantai pe pernă, castaniu şi ondulat ca al lui Pietro, dar ceva mai lung. Sosise cu o seară înainte, mi-a spus, după ce-l operaseră la plămân.

– Şi el tot cu pneumotorax?

– Nu, cancer.

Pietro privea în continuare afară, cu o concentrare excesivă, de parcă ar fi încercat să numere pinii din parcul meu.

– Dar operația n-a decurs bine. Știu asta pentru că am stat puțin de vorbă cu el. E un tip de treabă, are doar douăzeci de ani. N-a fumat o țigară în viața lui. A mers la școală, nu a consumat droguri. N-a făcut nicio mișcare greșită.

– E groaznic.

– E o nedreptate, asta este, a spus Pietro înflăcărat, în timp ce-și trecea o mână prin păr. Viața lui abia începea și acum nu o să aibă șansa să o trăiască. Spune-mi tu de ce un astfel de băiat merită soarta asta?

Nu am știut ce să răspund și am atins pandantivul ca într-un gest ritualic. Dacă soarta putea fi atât de inumană, nu însemna că și eu sunt la fel de inumană pentru că mă încredeam în ea chiar și atunci când îmi convenea? Afară, pe balcon, căldura mă înfășa din cap până la picioare și am simțit cântecul vibrant al cicadelor în gât. Nu mai puteam să fug de gândul respingător pe care de zile întregi refuzasem să-l iau în seamă. Gândul morții. Oare câte ore, câte *minute* mai erau până când Pietro avea să facă un infarct? Cât de aproape fusese de moarte? De data asta scăpasem ca prin urechile acului, dar, mai devreme sau mai târziu, moartea avea să aibă ultimul cuvânt. Așa era întotdeauna. Și în fața ei noi nu eram nimic. Resturi de munte, cenușă, praf de stele.

Într-o după-amiază am remarcat că de sub pansament nu se mai vedea ieșind tubul sondei. Pietro era eliberat acum, dar continua să se miște cu foarte mare grijă. Mă gândeam că e din cauză că se obișnuise să se miște așa sau de teamă să nu se desfacă proaspăta cusătură de pe piept. Explicația adevărată m-a șocat:

– Nu sunt încă în afara oricărui pericol.

– Ce tot spui? Te-ai vindecat.

– M-am vindecat pe dracu'! aproape că a urlat.

Apoi, cu o voce mai puțin stridentă, a început să reverse afară toate acele gânduri, ascunse până atunci, într-o avalanșă de furie, alternând cu mare abilitate termenii medicali cu înjurăturile în

dialect. Mi-a spus că pneumotoraxul lui nu se datora unui traumatism, cum ar fi o explozie sau un accident auto, ci unei îndrăzneţe bule subpleurale. Un fenomen destul de rar, care-i afecta pe cei care aveau neobrăzarea să fie înalţi şi slabi, de sex masculin şi sub patruzeci de ani. A spus că mai puteau fi alte bule nemernice pe marginea plămânilor şi că se puteau sparge şi acelea într-o zi – poate chiar *mâine* – şi poate data viitoare n-ar fi afectat doar un plămân, ci ambii.

– Cine ţi-a spus toate astea?

– Chirurgul.

Acum, eu eram aia enervată, dar m-am abţinut. M-am enervat pe doctorul care-i aruncase informaţii incomplete ce riscau să mineze toată speranţa pe care mă luptam, cu unghiile şi cu dinţii, să o construiesc în Pietro. M-am enervat pe statistici. M-am enervat până şi pe băiatul frumos care îndrăznea să moară de cancer sub ochii lui.

– Un ghinion absurd, clasicul „Mergi la închisoare fără să mai treci pe la start", din jocul Monopoly, a continuat Pietro. Abia începusem, nu zic să călătoresc, dar măcar să mă îndepărtez de punctul de plecare şi... *pac*! M-a pocnit imediat. Ce porcărie, am reuşit să ajung doar până la Roma... Ce mai tur al lumii ce am făcut.

– Grecia nu se pune?

– Tu îţi dai seama că mi se putea întâmpla acolo? Şi dacă o păţeam în insulele Ciclade, cine mă salva, veterinarul pelicanilor? Îţi imaginezi ce s-ar întâmpla dacă aş păţi-o când suntem în fundul lumii, în vreun sătuc din Thailanda? Cel mai probabil, acolo, singurul chirurg cu ceva experienţă e unul care în timpul zilei e măcelar.

După tonul vocii lui mi-am dat seama că devenise anxios. L-am privit în ochi şi i-am spus că o puteam lua de la zero şi reevalua toate planurile noastre. Am subliniat că nu mă interesa unde aveam să mergem, important era să fim împreună. I-am luat mâna şi am strâns-o cu toată puterea mea, încercând să-i şterg din memorie acel moment de la Monte Porzio, când aproape că reuşisem să-l fac

să creadă că aș fi în stare să-i întorc spatele. Acum, toate problemele – mama lui, banii – trecuseră pe planul doi. Nici nu mai eram sigură că astea erau adevăratele probleme. Mă cuprinsese gândul că, arătând cu degetul către Lidia, către o mică doamnă cocoșată, îmi scăpase ceva mai mare. Mult mai mare.

– Și până când nu ne limpezim mințile, până când îți revii, am spus, putem să rămânem în Cartier.

– Nu, am încheiat-o cu Napoli.

– Și eu.

Răspunsesem fără să gândesc, dar acel și eu s-a transformat într-o replică eliberatoare și trădătoare în același timp, un adevăr urât spus din lașitate doar pe jumătate. Dar acum mă simțeam pierdută. Unde aveam să locuim dacă lumea largă ne era inaccesibilă pentru moment? Vallesaccarda nici nu intra în discuție și, având în vedere că așa era și Napoli, ce alternativă ne rămâne? Poate că Pietro avusese dreptate de la început, America părea alegerea cea mai logică...

– Nu-mi doresc altceva decât să-mi petrec restul vieții cu tine, baby, a spus. Dar nu e vorba că nu vreau să călătoresc, ci că nu *pot*. Medicul mi-a spus că trebuie să evit să urc la altitudini mari pentru că mai mult ca sigur se va repeta același lucru. Cum pot să călătoresc prin toată lumea dacă nu pot să merg cu avionul?

Gata. Am decis că înainte să se externeze trebuia neapărat să vorbim cu chirurgul ca să lămurim toate neclaritățile și să-i demonstrez lui Pietro că era un alarmist. Poate că aș fi reușit să-l fac să treacă de partea mea: aveam nevoie de cineva în halat alb, ba mai mult, bărbat, care să susțină convingerea mea că Pietro avea să-și trăiască viața din plin. Pietro mi-a spus că avea să solicite o întâlnire, dar m-a avertizat că era un om foarte ocupat, pentru că era șeful secției.

Ne-am întâlnit cu medicul, dar încă din primul moment n-a fost așa cum mă așteptam. Doctorul nu era profesorul rece și lipsit de tact pe care mi-l imaginam, ci un tată de familie, bronzat și luminos,

cu o vorbă degajată și cu un puternic accent roman. Biroul lui nu era plin de cărți și de schelete, ci aerisit și cu pereții goi (cu excepția unei rame cu fotografia soției și a copiilor), în concordanță cu natura lui democratică și cu apetență pentru contactul cu oamenii. Ne-a invitat să luăm loc și l-a întrebat imediat pe Pietro dacă-i place vinul Greco di Tufo.

– Îl prefer pe cel roșu, a răspuns jenat, cel mai probabil pentru că nu putea să recunoască faptul că, deși era un vin local, el nu și-l putea permite. Văd că vă pricepeți.

Medicul a lăudat salamul *capocollo* produs în zona Avellino, înainte de a se apropia pentru a examina o ultimă dată incizia.

– Bine, a spus și apoi a trecut la o discuție despre castanele din Irpinia.

Era foarte clar că problema lui Pietro nu era un caz rar și niciuna care să merite o atenție deosebită. Am presupus că Pietro se legase de vreo observație făcută în treacăt de medic și apoi o umflase. Poate că așa, ca un adevărat om de știință, cercetase prea mult și găsise vreo statistică în plus. Cert era că frica făcuse ca totul să capete dimensiuni gigantești. Dar trebuia să recunosc că, în ciuda faptului că doctorul nu dramatiza deloc și ne tutuia, mă intimida și pe mine. El era omul care-i deschisese pieptul iubitului meu, și cu acele mâini îl cususe. L-a privit înăuntru, îi salvase viața.

Dar înainte ca doctorul să tragă cu ochiul la ceasul de la mână și să ne trimtă la plimbare, trebuia să găsesc o modalitate ca să-i adresez întrebările necesare pe care nu i le-ar fi adresat Pietro, care era dușat și îmbrăcat de drum și răsfoia hârtiile de externare cu pixul în mână, pregătit să semneze.

– Asta e tot? am întrebat. Nu trebuie să mai revină la spital pentru un control?

– Nu, nu.

Medicul ne-a explicat că era suficient să meargă la medicul de familie ca să-i schimbe pansamentul. Firele aveau să fie resorbite de organism. Apoi a adăugat zâmbitor:

– De altfel, nu mai vreau să-l văd pe tânărul ăsta niciodată.

– Deci nu există pericolul să se mai producă un alt pneumotorax.

– În viață e posibil orice. Dar ascultați-mă pe mine, domnișoară, nu vă mai gândiți... Sunteți tineri: mergeți la mare, mâncați, beți. A trecut printr-o sperietură zdravănă, dar acum e sănătos ca un taur, nu vedeți? Poate să-și reia activitățile obișnuite, poate să facă și surf, dacă vrea. Singurul lucru care ar putea să reducă riscul unui nou episod ar fi să se lase de fumat.

Pietro a ridicat privirea din documente de parcă ar fi fost trezit brusc. Și eu am fost la fel de șocată. Cum aș fi putut să uit simbioza dintre Pietro și o țigară Marlboro Light, felul meditativ în care o ținea în mână? Așadar, o săptămână întreagă, cât fusese în spital, Pietro se luptase nu numai cu durerea și cu frica, ci și cu o criză de abstinență. Acum, totul căpăta sens: schimbările bruște de dispoziție, furia, disperarea.

– În afară de asta, poate face orice... chiar și să meargă cu avionul, nu?

– Bineînțeles.

– Și cum rămâne cu altitudinea mare? a întrebat Pietro, care era acum numai ochi și urechi.

Medicul a construit un mic templu cu degetele lui aurii și ne-a confirmat faptul că riscul era crescut la altitudini mari pentru că aerul era mai rarefiat.

– Așa că să nu-ți treacă prin minte să escaladezi Everestul sau alte prostii de genul ăsta.

Doctorul a luat documentele semnate și ne-a strâns mâinile cu putere și simpatie și ne-a urat să ne bucurăm de vară și să încercăm Greco di Tufo. Una peste alta, întâlnirea mersese foarte bine, dar odată ajunși în coridorul pustiu, Pietro avea aerul mohorât. M-am gândit că-l abătuse vestea legată de țigară, care mi-ar fi lipsit și mie și, ca să dau dovadă de compasiune, i-am spus:

– Dar e cam nasoală treaba cu țigările.

– Nu asta mă deranjează, ci treaba cu Everestul.

– Doar nu aveai de gând să-l escaladezi cu adevărat?

– Cine ştie, a spus privindu-şi pantofii. Cine ştie ce aş fi făcut cu viaţa mea.

Se oprise pe coridor în poziţia aceea asimetrică a lui, o figură de aşteptare – sau de nemişcare – care-mi era atât de cunoscută. Cu toate astea, pentru o clipă, mi s-a părut că nu-l recunosc. Cine era acest bărbat căruia-i era frică să călătorească într-o cabină presurizată, cu aer condiţionat şi biscuiţi la dispoziţie, dar care îşi dorea, în acelaşi timp, să cucerească acoperişul lumii, înarmat cu târnăcop şi carabine? Cine era acest bărbat care punea preţ mai mare pe judecata tatălui iubitei lui decât pe a ei? Cine era bărbatul pe care-l iubeam?

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 25 octombrie

Dragă Heddi,

Îți mulțumesc pentru frumosul tău e-mail. Chiar aveam nevoie de puțină căldură... Cu o noapte înainte, un dihor a omorât toți iepurii și o parte din găini. Un spectacol îngrozitor. Tatăl meu plângea ca un copil. Și eu la fel.

Nu ți-am scris de ceva vreme: o să încerc să-ți explic de ce. De mai multe ori mi-ai spus că scriu bine, sper să nu te dezamăgesc. Nu mă simt bine. Mai ții minte problema mea la genunchi? Nu s-a rezolvat, din contră, s-a agravat. O dată la douăzeci de zile, revine durerea. Poate că e o inflamație sau poate că „doctorii" au tăiat ceva ce nu trebuia să taie. Nu știu, e un coșmar. Când am o astfel de criză, nu pot să merg, nu pot nici măcar să stau la masă, tot ce pot să fac e să stau întins pe canapea. Heddi, sunt în rahat și am senzația că nu e prima oară. Poate că asta e starea mea naturală și mă bălăcesc în ea ca o broscuță într-un iaz. Poate că-mi place. Nu știu ce să zic.

Am rezervat un bilet de avion spre Auckland, pe 19 februarie, via Hong Kong, 1 250 de euro, un preț acceptabil dacă nu iau în calcul orele de zbor (circa 26). Dar simt că vreau să o fac. Pentru tine. Pentru ochii tăi. Pentru pielea ta, părul tău, vocea ta. Pentru toate lucrurile pe care le-am învățat de la tine. Pentru poveștile tale, familia ta, căldura corpului tău. Pentru tot ceea ce știi și pentru tot ce încă nu ai învățat. Suntem atât de departe unul de clălalt, din toate punctele de vedere, și nu pot să mă iert pentru lucrurile pe

care le-am făcut. Dar numai un masochist ar putea să repete acele greşeli.

De curând, o fată mi-a ghicit în cărţile de tarot. Şi te-a văzut pe tine, regina de monede, şi pe mine, regele de cupe, despărţiţi de şaptele de bâte. Oare însemnă ceva? Cine ştie, vrăjitoarea n-a ştiut să-mi spună... După cum ştii, am foarte puţine certitudini în viaţă. Dar sunt foarte sigur că tu ai fost singura persoană din lume care m-a făcut să mă simt bărbat, în accepţiunea cea mai largă a termenului. Mi-am dat seama că tu ai fost şi vei fi întotdeauna singura femeie cu care mi-ar fi plăcut să am copii... nişte mici Pietro. Cred că sunt prost şi crud să te fac părtinitoarea gândurilor mele, dar, crede-mă, sunt gândurile mele cele mai intime... nu te supăra pe mine.

Sunt un visător prost, chiar dacă mi-e puţin ruşine şi încerc să mă pierd în muncă (cel puţin atunci când mă simt bine). Am terminat de renovat apartamentul de la parter, chiar dacă ai mei se încăpăţânează să-l folosească doar ca depozit. Celelalte două etaje ar trebui să fie, teoretic, doar pentru mine. Dar tot spaţiul ăla, tot chinul nu au niciun rost – deşi cunosc mulţi oameni, sunt un om foarte singur. Îmi lipseşte o parte din mine. Şi, nu-ţi ascund, visez la noi doi petrecând aici câteva luni pe an, în locul ăsta de rahat, unde nimic nu primeşti de-a gata, decât ceea ce reuşeşti să apuci, dar unde se află rădăcinile mele de neclintit... apoi mă gândesc la Crăciunul petrecut cu o familie adevărată, ca a ta, într-un loc minunat cum e SUA şi călătorind în fiecare an. Cam astea sunt fanteziile mele, n-am ce-i face... sunt un fatalist mizerabil şi, cu toate astea, sper mereu că lucrurile se vor schimba în bine.

Ştiu, nu merit decât să mă scuipi în faţă, dar te-am iubit cu adevărat. Şi încă te mai iubesc. Chiar dacă, aşa cum sper, de altfel, vei găsi bărbatul potrivit, eu, Pietro Iannace, un nenorocit pe care nu te poţi baza, nu voi putea niciodată să mă lipsesc de tine. Cel puţin în visurile mele. Mereu voi visa să pot fi pentru tine ceea ce tu eşti pentru mine. Poate că peste ceva vreme, deşi speriat şi dezorientat

(asta se întâmplă deseori atunci când ai probleme de sănătate), voi suci mințile vreunei fetișcane. Dar nimeni nu va putea înlocui ceea ce ai însemnat tu pentru mine și ce vei fi pentru mine și locul pe care tu l-ai ocupat în existența mea... Nu știu cum să ți-o zic, dar tu ești tatuată pe inima mea. Chiar dacă nu-ți place, așa este.

Și poate că voi reuși, la ora asta târzie, să-mi deschid sufletul, pentru că-mi este frică... Mi se întâmplă să mă gândesc la moarte și la durere și să las totul în urmă, chiar și mult iubita mea mașină. Știu foarte bine, chiar dacă încerc să o ascund, că alerg pe gheață. Am avut șansele mele. Am avut momentele mele în care aș fi putut face tot. Și credeam că pot să cuceresc lumea, să o modelez după dorințele mele (unii ar spune că a fost o greșeală a tinereții)... iar acum schiopătez prin casă ca un bătrânel. Ce mai imagine, nu? Ce mai roman...

Acum te las. Mâine-dimineață, devreme, trebuie să merg să fac făină pentru pui – cu tractorul, desigur – și apoi la spital, în căutarea unui „măcelar" dispus să mă taie și să-mi explice în ce fel vrea să mă vindece.

Te îmbrățișez tare, ca niciodată și, în ciuda dorinței tale, vei fi cu mine până la sfârșitul zilelor...

p.

29

Mergeam de parcă aş fi trăit într-un vis. Deşi lipseam doar de o săptămână, Cartierul Spaniol nu corespundea cu nimic amintirilor mele. Strada De Deo era, în mod special, incredibil de îngustă şi de întunecată, iar senzaţia era înrăutăţită de o neobişnuită cantitate de aşternuturi şi feţe de masă întinse la uscat, care furaseră şi ultimele perle de cer opac. Blocurile fuseseră mereu ameţitor de înalte? Ca să nu-mi pierd echilibrul, am coborât privirea, dar chiar şi dalele străzii mi se păreau diferite. Erau mai uzate decât mi le aminteam, foarte negre şi uleioase, ca pielea unui senegalez. Zăpuşeala trona peste toate ca un paşă şi lipsea, în mod ciudat, gălăgia, de parcă toţi cei care ar fi putut-o provoca ar fi fugit.

– Unde au dispărut cu toţii? l-am întrebat pe Pietro când treceam pragul curţii.

– Ştii cum e aici în jur de 15 august. Jumătate din oraş pleacă. Iar cealaltă jumătate se consolează îmbuibându-se.

Era, într-adevăr, ora prânzului şi vecinii noştri făceau parte dintre săracii care nu-şi permiteau să plece la mare. Din cauza căldurii, erau nevoiţi să ţină uşile de la intrare deschise şi, parcă s-ar fi aflat într-o întrecere, din fiecare apartament ieşeau mirosuri gastronomice care mai de care mai plăcute – la etajul doi, mâncare de peşte prăjit, la etajul trei, brânza provolone[1], cea mai afumată, cu ruccola cea mai picantă, la etajul cinci, cea mai grasă mâncare de vinete cu

[1] Brânză maturată cel puţin patru luni, originară din Casilli, lângă vulcanul Vezuviu (n.tr.)

parmezan. Dacă gătitul era o întrecere, atunci mâncatul era un fel de rugăciune. Singurele zgomote care se auzeau erau sfârâitul uleiului, sau gânguritul unui copil, apa de la robinet curgând sau câte o replică din *Tânăr și neliniștit*. Poate că tocmai din cauza acestor zgomote înfundate, precum și a faptului că nu aveam deloc poftă de mâncare, aveam senzația că visez, că m-aș putea trezi în orice clipă și aș putea face totul să dispară. Nu trebuia decât să mă decid să o fac.

– Simt deja în ochi, s-a auzit ecoul vocii lui Pietro în timp ce intra în casă.

– Ce anume?

– Smogul. Deja mă ustură ochii.

A așezat ușor rucsacul pe gresia din salon. Am privit în jur. Iată din nou realitatea noastră incontestabilă – cărțile și cd-urile noastre, computerul, o ceașcă uitată pe masa denivelată – care mi-a provocat o stare amestecată de confort și melancolie. Mirosea a aer închis și m-am grăbit să deschid ferestrele și balconul.

– Vino să-ți văd ochii la lumină, i-am spus lui Pietro când m-am întors lângă el. Ai dreptate, sunt puțin roșii, dar prognosticul meu este o însănătoșire rapidă.

– Vă mulțumesc, doamna doctor.

Fără să mai spună nimic, Pietro m-a luat de mână și m-a dus în cameră unde am făcut dragoste. Obloanele erau încă închise. Totul a fost foarte delicat: diamantele de lumină, cartierul tăcut, sărutările ușoare. Aveam mare grijă să nu-i ating rana: mă speria ideea că aș putea să-l rănesc din nou. Am adormit epuizați.

M-am trezit cu părul îmbibat de transpirație. Pietro nu era. Am coborât în chiloți: oricum eram doar noi în casă. L-am găsit așezat pe canapea, cu receptorul lipit de ureche. Era așezat cu un picior peste celălalt și dădea din unul nervos: poate că murea de poftă să fumeze o țigară.

– Bine, bine, spunea pe tonul ăla repezit pe care-l avea de fiecare dată când vorbea cu fratele lui, de parcă l-ar fi sictirit foarte tare. A închis telefonul:

– Gabriele îți transmite salutări.

– Ce face?

– Plin de angoase, ca de obicei.

M-am așezat lângă el.

– Și pe mine mă dor ochii, nu știu dacă de la smog sau de la somn.

– Cert este că tot acest smog bine nu face. Chirurgul mi-a interzis să mai fumez, dar a respira o zi întreagă aerul ăsta toxic e ca și când ai fuma jumătate de pachet.

– Zici?

– Și scările astea? După o săptămână de stat la pat, te pălesc fix în moalele capului.

Părea că face introducerea pentru altceva și, drept dovadă, înainte ca eu să apuc să răspund, Pietro a concluzionat:

– Poate că ar fi mai bine să mă întorc o vreme în Vallesaccarda.

Aha, deci despre asta vorbise la telefon cu Gabriele. Poate că era deja totul aranjat.

– Dacă asta e problema, o să cobor eu la cumpărături. O să gătesc eu. Tu poți să te odihnești, să citești... nu va trebui să miști un deget.

– Baby, ești cea mai dulce infirmieră din lume, dar nu tu ești problema. Problema e blocul ăsta, cartierul ăsta, nebunia asta de oraș! Nu-l mai suport. Dacă trebuie să mai rămân numai o zi, înnebunesc.

Am realizat că repulsia lui față de Napoli, indiferent dacă era corectă sau nu, era doar vârful aisbergului acelei crize care rămânea ascunsă și nerezolvată. Ca să-l mai destind, am spus:

– Bine, cum vrei tu.

După tot ce se întâmplase, cum puteam să-l învinuiesc? Dacă aș fi fost în locul lui, probabil că și eu aș fi dat fuga acasă la părinți. De fapt, poate că avea să-i facă bine aerul de munte.

– Ai putea să vii în vizită, a spus.

Abia atunci am râs sec, pentru că el știa foarte bine că aș fi înfruntat orice și aș fi băut orice otravă numai ca să-l revăd.

– Mâine-dimineață o să vină să mă ia Antonio, cu mașina nouă, din fața blocului, așa a zis. Mă rog! În orice caz, o să profit de mașina lui ca să mai duc niște lucruri de-ale mele: cărți și alte lucruri grele. O să fie niște cutii de carton prin casă...

– OK, am spus, adăugând mecanic. Te ajut.

Una spuneam și alta simțeam. Mă simțeam complet pierdută. Pietro își făcea bagajele și pleca și era clar că nu avea să se mai întoarcă niciodată ca să locuiască în acel apartament. Nici nu era nevoie să o spună. Și nu pleca din cauză că, în câteva ore mai puțin animate, Cartierul l-ar fi împins la capătul răbdării, ci pentru că eu nu știusem să-i fiu un sprijin în momentul cel mai greu al lui, pentru că nu fusesem capabilă să-i propun, imediat, o alternativă mai bună decât Vallesaccarda. Dar nu aveam soluții, nu aveam planuri (nici măcar pentru mine care, în viitorul apropiat, aveam să rămân fără locuință), nu aveam nimic altceva de oferit decât dragostea mea amărâtă.

Mi s-a părut că și Pietro era cuprins de aceeași senzație de rătăcire pentru că a adăugat din senin:

– Heddi, fără tine sunt ca o frunză purtată de vânt.

N-am înțeles.

Când a ajuns Antonio pe strada De Deo 33, în jurul break-ului său s-a adunat o mică mulțime de curioși care nu aveau nimic de făcut. Nu doar pentru că era duminică, ci pentru că în Cartierul Spaniol era la ordinea zilei să-ți bagi nasul în treaba altora.

Copii cu unghiile murdare întrebau:

– *E tu cumm' te chiam'?*[1]

Bărbați în maiou și femei în capot apăreau la balcoane și se uneau refrenului general:

– Cine e?

Unii dintre ei, deranjați de acea prezență străină, aruncau priviri strâmbe: proprietara *basso*-ului în fața căruia parcase Antonio; cel care oprise scuterul chiar în fața mașinii, de parcă ar fi vrut să-i pună coarne cu ghidonul numărului de înmatriculare, și care bombănea înjurături și se prefăcea că nu are dexteritatea necesară pentru a se strecura pe lângă ea.

Cu toții studiau mașina strălucitoare în timp ce o încărcam, unii chiar o atingeau. Cu aceeași lipsă de pudoare îl priveau și pe avocatul Antonio: cu pantofii lui lustruiți și ceasul opulent, cămașa scrobită și mulată și barba demodată care-l făcea să pară mai bătrân. În acea scenă de degradare urbană ieșea în evidență precum provincialul bonom și rotofei care e pe cale să fie țepuit în vreun fel. Era atât de provincial încât putea părea că vine chiar dintr-o suburbie americană.

– *'Iammo, ja!*[2] a spus Pietro agitat în timp ce-i dădea lui Antonio ultima geantă, dar, îndată ce a urcat în mașină, i-a trecut starea de nervozitate.

L-am sărutat scurt prin geamul deschis și l-am salutat pe Antonio cu un gest al mâinii. Am adăugat, cu siguranță fără rost:

– Mergeți încet.

Mașina a înaintat ușor la deal pe strada De Deo care devenea tot mai abruptă, până când, ceva mai sus, se transforma într-o serie de trepte.

– Nu se poate trece pe acolo! am urlat în urma lor.

Oamenii m-au privit: evidența faptului că nu vorbisem în dialect mă demascase și riscam să devin și eu, la fel ca Antonio, o țintă. Nu

[1] *Și pe tine cum te cheamă?* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] *Hai să mergem!* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

știu dacă m-a auzit sau nu, dar a cotit la dreapta pentru a schimba sensul de mers, din mai multe manevre, și a coborât spre strada Roma. Câțiva puradei au alergat în urma mașinii de parcă ar fi fost o acadea uriașă. Cu mai multă reținere, dar cu aceeași foame insațiabilă, am urmat-o și eu. Apoi i-a înghițit strada și nu i-am mai văzut.

Nu mai aveam niciun motiv să ies pe stradă, nu mai aveam nici cursuri, nici ture la serviciu, nici vizite la spital. În ciuda faptului că, din obișnuință, eram într-o permanentă stare de așteptare, în realitate nu exista un ritm precis, nu aveam niciun scop anume pe care să-l urmăresc. Cu toate astea, picioarele mele aveau o legătură aparte cu străzile din Napoli. Aș fi putut să merg și legată la ochi și ele tot m-ar fi dus la destinația pe care nici eu nu știam că o am.

Așa se face că m-am trezit la câțiva pași de locul unde stătea bărbatul fără adăpost. Ca să-i duc un cappuccino și un croasant, iată de ce mă aflam acolo. Poate că aveam să mă așez din nou pe jos, lângă căruciorul lui, și de data asta picioarele lui amputate nu m-ar mai fi speriat. Și dacă aș fi așteptat suficient, m-am gândit, poate că mi-ar fi spus povestea lui și motivul pentru care, după acea *catastrof,* rămăsese la Napoli.

Dar preotul nu era. În locul lui era un curios gol pătat, ca un desen din cretă care fusese șters în grabă. Am intrat oricum în bar și am comandat un cappuccino. Am întrebat-o pe casieră:

– Mă scuzați, îl știți cumva pe bărbatul care stă de obicei aici, afară, cu câinele lui? Cred că este neamț.

– Dacă-l știu? Cum să-l uiți pe unul ca el? Pute atât de tare că se simte până în Piazza del Plebiscito, a răspuns.

Tânărul barman a început să râdă împreună cu ea.

– Să știți că e cu adevărat un om cumsecade, i-am spus acelei femei care purta câte un inel din aur încastrat cu un curcubeu de pietre pe fiecare deget, mai puțin pe degetul mare.

Ce putea ea să știe despre viața de pe stradă?

– Ştiu, se vede că e bun ca pâinea caldă, chiar dacă nu se înţelege nimic din ce spune.

– Dar l-aţi văzut în ultima vreme?

– De unde să ştiu eu, domnişoară, eu sunt mereu aici înăuntru şi trudesc. Chiar şi duminica, chiar şi în august...

I-am mulţumit şi am pus pe tejghea bonul şi două sute de lire. Chiar aşa, cum de nu mă gândisem până acum? Aici nu era ca la Washington. Nu se putea ca un om fără adăpost să se aşeze lângă un bar în fiecare dimineaţă şi să ceară (sau să aştepte) pomană fără acordul proprietarilor. Ca să supravieţuieşti la Napoli, trebuia să cunoşti oamenii potriviţi şi acest lucru era valabil şi pentru un străin invalid care vorbea o italiană pocită. Era anarhie, ce-i drept, dar avea regulile ei... şi umanitatea ei. Mi-a părut rău pentru că o judecasem rău pe casieră care, de fapt, doar îl ajutase fără să aştepte nimic în schimb.

Barmanul mi-a pus cana cu cafea în faţă.

– Oricum, nu l-am mai văzut prin jur de ceva vreme pe boschetarul ăla. Eu cred că a plecat. Dar cine era, un conaţional de-al tău?

Sosirea unor alţi clienţi m-a scutit de la a da un răspuns. Cafeaua şi-a făcut efectul imediat şi puternic. Cu fiecare strop, inima îmi bătea într-un ritm tot mai frenetic. Când îl văzusem ultima oară pe preot? Poate chiar în ziua examenului meu de diplomă. Mi-am amintit că în acea dimineaţă mă salutase cu un gest al mâinii, un gest neobişnuit... poate chiar un adio.

Îmi plăcea să cred că găsise un loc stabil la adăpost sau că-l primiseră călugării ca oaspete. Sau, şi mai bine, că cineva din trecutul lui, un frate sau un nepot, cineva care în decursul anilor îl căutase prin toată lumea, reuşise să-l găsească. Îmi plăcea să cred că fugise din Napoli pe un covor zburător.

Dar în optimismul meu era ceva ce nu cadra. Happy-endul ţi-l garantează doar Hollywoodul. În lumea reală, un băiat tânăr şi nefumător putea să moară de cancer la douăzeci de ani, cu atât mai mult i se putea întâmpla ceva sinistru – un infarct, o agresiune –

unei persoane cu dizabilități, malnutrită și în vârstă. Nu puteam să exclud nici că ar fi decis să-și încheie socotelile cu viața, din cauza marginalizării sociale și a singurătății cu care se luptase în fiecare zi, în ciuda faptului că era un om al bisericii. Și acum, că nu mai era, cine avea să-și mai amintească de el? Nici măcar nu avea un nume.

Într-un flash am revăzut groapa comună din Chiesa delle Fontanelle – femururile, coastele și craniile anonime – și mi s-a strâns stomacul. Ce făcusem eu pentru omul ăla bun, în afară de faptul că-i dădusem ceva mărunțiș și că-i dusesem micul dejun atunci când asta se încadra în programul meu zilnic? Nu mă comportasem cu nimic mai bine decât cei care-i dăduseră atenție doar atunci când avea puii de cățel, cu toate că știam (și probabil eram singura) cine era cu adevărat – nu un boschetar nebun, ci un om al lui Dumnezeu. Dar acum era prea târziu.

A plecat. M-a cuprins o mare agitație a cărei cauză nu putea să fie doar cafeina și poate că nici simpla dispariție a preotului. M-a învăluit o senzație mult mai mare de pierdere a controlului asupra situației. M-am simțit abandonată, poate pe bună dreptate. Luca fusese primul care plecase definitiv de la Napoli, apoi Madeleine. Iar acum plecase și Pietro, își luase cărțile lui, ca niște cărămizi, ciocanul geologic, cămășile cu nasturi, toate obiectele impregnate de mirosul lui unic. Era foarte cald și spațiul în barul aglomerat devenea tot mai strâmt, râșnița de cafea răcnea, aparatul de aburi al espressorului fluiera. Trebuia neapărat să ies de acolo și să o fac repede.

Poate că jumătate din populație era în vacanță, dar era suficientă cealaltă jumătate ca să mă împiedice să găsesc o cale de scăpare. Pe strada Roma era un flux de pietoni pe două sensuri care depășea marginea trotuarului și mă învăluia cu mirosuri și parfumuri contrafăcute și dulciuri de cofetărie. Aglomerația mă purta cu ea, nu reușeam să mă agăț de mal și în scurt timp m-a cuprins panica, mă trăgea la fund. Dar, la un moment dat, mulțimea a părut că

mi-a intuit nevoia şi m-a proiectat într-o stradă laterală din Cartier, tapetată cu anunţuri funerare. M-am ascuns sub un balcon şi am izbucnit într-un plâns patetic.

Dar la Napoli nu eşti singur nici pe străduţa cea mai neînsemnată şi ascunsă. Vărsasem câteva lacrimi fierbinţi când în spatele meu a venit un grup de fete. Erau fardate strident şi cu bluze foarte decoltate, gata pentru promenadă şi pentru agăţat băieţi, dar tot ele s-au uitat strâmb la mine. Mi-am uscat lacrimile şi, fără un motiv precis, am revenit pe strada De Deo.

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 8 noiembrie

Dragă Pietro,

Ce frumos este să-ți citesc gândurile, să-ți aud vocea, chiar și de la distanță. Dar îmi pare rău pentru starea ta de sănătate: nu poți să mergi la un specialist sau te-ai gândit la medicina alternativă?

Știi că sunt, în mod oficial, șomeră? Mi-am dat demisia acum două săptămâni. Pot să rezist și două sau trei luni cu banii pe care i-am pus deoparte, pentru că am cheltuieli mici, pretenții mici. Sunt fericită că mi-am redobândit libertatea, mai ales acum că vara bate la ușă. Acum pot în orice moment să mă urc în mașină și să merg să descopăr un colț nou al pădurii care se află imediat în afara orașului. Acolo e plin de păsări care cântă foarte frumos și ciudat – unele seamănă cu un sughiț, altele cu un strănut, altele cu niște râsete – și vegetația e atât de deasă încât nu te udă chiar dacă plouă. Aș vrea să te duc acolo... dar mai întâi trebuie să te faci bine!

M-ai întrebat odată dacă am vreun tatuaj. Nu, nu am, dar nu din cauză că mi-ar fi frică de durere. Tatuajele sunt pentru totdeauna: în ce simbol, în ce concept aș putea să cred *pentru totdeauna*? Nu știu. Acum ceva vreme, am cunoscut o fată maori care era originară dintr-un mic sat numit Tuai, într-o zonă pierdută pe malul lacului Waikaremoana. Ne-a spus că, dacă ne vom afla vreodată prin locurile alea, să întrebăm de unchiul lui ei, care, la un preț redus, ne va împrumuta caii lui ca să mergem să explorăm pădurea aproape virgină. Fata ne-a povestit că, atunci când avea doar doisprezece ani,

bunica ei o chemase, spunându-i doar „Vino cu mine". Nu știa unde voia să o ducă până când un bărbat nu o pusese să se întindă pe un pat și începuse să-i tatueze ceva pe spate. Era arborele ei genealogic, astfel încât să nu-l poată uita niciodată. Fusese nevoie de multe ședințe ca să-i tatueze trunchiul și ramurile. Și înainte de fiecare ședință ea plângea, dar de fiecare dată bunica o ținea nemișcată pe pat. Fata nu ne-a arătat tatuajul, dar ne-a explicat că-i acoperea aproape tot spatele, cu excepția unor mici porțiuni de piele pe care ar fi trebuit să le completeze mai târziu. Dar ea nu avea nicio intenție să-l completeze și se mutase în Australia.

Scriu la întâmplare, știu, dar am senzația că, prin intermediul scrisorilor noastre, mi-am amintit limbajul pe care noi doi l-am folosit mereu și nu mai vreau să-l uit...

A ta,

h.

30

Am încercat să mă țin ocupată. Mi-am făcut o adresă de e-mail și am schimbat câteva e-mailuri cu Snežana. Am început să împachetez și eu cărțile în cutii de carton ca să le trimit acasă la Barbara și la tatăl meu, încercând, în tot acest timp, să ignor infernul care izbucnea în curte o dată sau de două ori pe zi. Seara mă suna Pietro. Vorbeam până târziu, stând pe canapeaua care, încet-încet, devenea pat, iar receptorul pe care-l țineam apăsat de ureche devenea, încet-încet, scoică ce-mi șoptea marea.

N-avea o clipă de liniște în Vallesaccarda. Tatăl lui urla în permanență la el dându-i ordine: să strângă lemnele, să-l ducă undeva cu mașina, să mute sacii de făină sau lăzile de vin de casă. La masă se vorbea mereu despre bani – cine, cât și cui datora –, un subiect pe care nu-l putea întrerupe decât televizorul. Prezența lui Gabriele ajuta puțin spre deloc pentru că, poate din cauza căldurii sau a vinului, era extrem de sictirit. Nu avea chef să discute nici măcar despre politică: se ridica de la masă cu paharul în mână și se retrăgea în salon ca să citească Proust și să zappeze la televizor, picior peste picior, „ca un marchiz", spunea Pietro.

– Îți jur, parcă ar fi ei ăia bolnavi, mi-a spus într-o seară și a făcut apoi o pauză lungă ce amintea de un fum dintr-o Marlboro.

– Cum e fără țigări?

– E greu, baby, e chiar greu. Poate că de-aia nu mai suport să-l am pe Gabriele mereu în fața ochilor. Fumează ca un turc!

– Fumează în casă, în fața alor tăi?

– Da, în casă... dar, a adăugat, depărtarea de mine era adevăratul supliciu. Şi de parcă uşurând singurătatea mea şi-ar fi uşurat-o şi pe a lui, mi-a sugerat să mă văd cu băieţii sau cu Sonia.

Ştiam că Sonia e în Sardegna. Iar despre Tonino, Angelo şi Davide nu ştiam nimic: Telecomul încă nu le instalase telefonul fix şi cel mai probabil nici nu avea să o facă vreodată. Dar cred că eu nici nu-mi doream să văd pe nimeni, pe nimeni în afară de Pietro. La orele alea târzii, intra pe fereastră un zumzet monoton de scutere, precum şi lumina nemişcată a felinarelor. Napoli ştia cum să ţină departe nu numai Telecomul, ci şi noaptea, cu aura ei hepatică ce avea să rămână până dimineaţa. În seara aia, în mod special, lumina aceea ciudată se juca urât cu mintea mea. Lumina străduţele şi noctambulii cu radiaţia ei gălbuie, care părea aproape de pe altă planetă, nu era nici lumină, nici întuneric. Era o culoare care, precum lumina roşie din camera obscură, aplatiza atât urâţenia, cât şi frumuseţea şi crea o atmosferă de suspans; dar, spre deosebire de suspans, din atmosfera asta nu ieşea nimic magic.

– Baby?

– Sunt aici.

– Am o poveste frumoasă să-ţi spun.

– Spune-mi.

Mi-am desprins privirea de la oraş şi m-am cufundat şi mai tare în vinilinul scârţâitor şi lipicios. Da, chiar voiam o poveste frumoasă, aveam nevoie de un basm.

Mi-a povestit că găsise un pui de căţel. Îl văzuse lângă un pom în mijlocul câmpului. Era numai piele şi os, părea că nu mai mâncase de când fusese înţărcat şi era plin de purici mari ca nişte gândaci. Pietro îl dusese acasă şi-l spălase într-o găleată, după care îl hrănise cu nişte lapte şi un rest de paste.

Mi-a trecut brusc somnul şi m-am ridicat mai sus pe canapea:

– Eşti sigur că a fost abandonat? Poate că doar a fugit de acasă.

– Foarte sigur. Știi ce fac oamenii de aici cu animalele pe care nu le vor? Le pun într-un sac și le aruncă într-un loc uitat de lume... dar cel mai des într-un râu.

Dar ăsta, m-a asigurat Pietro, se salvase. Chiar în timp ce noi vorbeam, dormea în hangar cu Geremia, care-i ținea de urât; a doua zi avea să-l ducă la veterinar.

– Să începi să te gândești ce nume vrei să-i pui, a zis, pentru că o să fie câinele nostru.

Câinele nostru, câinele *adevărat*, nu doar un destinatar ocazional al afecțiunii noastre, ci acea a treia ființă care mi se părea tot mai necesară pentru a păstra relația noastră. M-am simțit jenată amintindu-mi de lacrimile infantile pe care le vărsasem pe străduța îngustă. În mod surprinzător și în ciuda lucrurilor care voiau să-i pună sănătatea în primejdie, faptul că schimbase aerul îl vindecase cu adevărat. Pietro îmbrățișa din nou viața la fel ca înainte. Iar acum, în mod neașteptat și prematur, noi doi eram stăpânii unui câine foarte mic, cu blană maro cu alb și bot roz. Conta prea puțin că nu aveam un loc în care să-l ținem. Eram tineri și sănătoși și îndrăgostiți nebunește, iar ăla era doar un detaliu logistic ce putea trece în planul secund.

Pietro avusese dreptate: Sonia se întorsese la Napoli. A bătut la ușă într-o după-amiază atât de fierbinte încât se topea bitumul de pe acoperiș. Ne-am așezat chiar acolo, afară, sub un soare nemilos, și ne-am pus la punct cu evenimentele din ultima lună. Din săptămâna petrecută în spital am evitat să-i dau detaliile crude și momentele de vulnerabilitate (precum și adevărata cauză ce declanșase boala, cearta noastră), pe de o parte, pentru că nu voiam să le retrăiesc și, pe de alta, pentru că nu voiam să stric imaginea pe care Sonia o avea despre Pietro. Ca să nu fiu nevoită să-i spun că să iubești un bărbat înseamnă să-i iubești slăbiciunile.

– Cred că a fost un adevărat coșmar, a spus într-un final, cu ochii ei enormi ca niște castane și care păreau capabili nu numai

să comunice, ci și să asculte. Și când se va putea întoarce Pietro la Napoli?

Mi s-a părut o întrebare-capcană și nu am fost în stare să dau un răspuns satisfăcător.

– Atunci va trebui să-i transmiți tu salutările mele.

– Pleci din nou?

– Vai, Eddie, sunt atât de fericită că te-am găsit astăzi, pentru că abia așteptam să-ți spun! a spus, agitându-și brațele osoase în aerul îmbâcsit al Cartierului. Plec în Portugalia! Un an întreg. Am câștigat o bursă Erasmus, îți vine să crezi?

Nici ei nu părea să-i vină să creadă: își întindea capul în direcția vulcanului, de parcă nu-l putea vedea și, de altfel, Vezuviul era abia vizibil prin vălul zăpușelii.

Un schimb cultural în străinătate. Mă bucuram pentru ea. Chiar mă bucuram. Așadar, faptul că mă simțeam puțin agitată se datora cel mai probabil alarmei unei mașini care pornise undeva în cartier și acum continua să urle în zadar.

Mi-a spus că primise de ceva vreme scrisoarea prin care i se confirma primirea bursei, dar că nu știuse dacă să accepte sau nu.

– Eu nu sunt un călător neînfricat, ca tine. Eu sunt genul de persoană care trebuie să evalueze o situație din toate punctele de vedere înainte să ia o decizie. Știi că i-am cerut părerea și lui Pietro? L-am bătut la cap cu asta chiar în timpul petrecerii tale de absolvire! Pe tine nu te-am întrebat pentru că știam deja ce m-ai fi sfătuit să...

Și Pietro ce o sfătuise să facă: să plece sau nu? Faptul că nu eram capabilă să ghicesc ce răspuns îi dăduse mi-a făcut capul să pulseze în ritmul stresant acelei alarme auto. *Să rămână sau să plece?* Și a trebuit să recunosc față de mine că, atunci când i-am găsit izolați pe balcon, pentru o clipă am simțit o gelozie viscerală.

Mi-a venit în minte o amintire adânc îngropată din acel prim an de schimb cultural prin intermediul AFSAI. Printre fetele străine găzduite de familiile din localitate era și o fată daneză, în vârstă de șaisprezece ani. Cred că o chema Inga. Ea a fost cea care mi-a spus

într-o zi, în timp ce se dădea cu rimel în camera Ritei, că noi două puteam părea surori. Am privit imaginile noastre în oglindă. Era foarte posibil chiar să fi avut și ceva sânge de viking, pentru că asemănarea era izbitoare – același nas subțire și aceiași pometi puternici, aceleași buze cu marginile în jos și maxilarul pătrat, aceiași ochi deschiși la culoare și sprâncenele ca aripile de pescăruș – cu marea diferență că ea era mult mai frumoasă ca mine. Nu numai, dar era și mult mai stăpână pe sine, mult mai extrovertită și mai independentă. Nu se lăsa impresionată, nu se poticnea, nu-și cerea mereu scuze, așa cum făceam eu. Era o persoană charismatică și senină. Nu despica fiecare fir în patru, dar nici nu urma orice impuls nebunesc. Inga era versiunea mea mai reușită. La sfârșitul acelui an petrecut la Castellammare, și-a umplut valiza cu toate experiențele utile și s-a întors în Danemarca. N-am mai știut nimic de ea.

Ce aveam eu special? Eram un călător neînfricat? Asta era doar o iluzie. Mi-am amintit de fetele scandinave pe care eu și Pietro le întâlnisem pe feribot în drum spre Atena, cu pașapoartele lor pline de ștampile și coliere din piele tip chocker și picioarele lungi bronzate, și m-a lovit brusc o senzație de amenințare, un sentiment primitiv teritorial pe care nu-l puteam stăpâni. Mi-am dat seama că nu era gelozie ceea ce simțisem cu o lună în urmă acolo, pe acoperiș. Adevărata gelozie era *asta*, această teroare și această cruzime, care apăruseră de nicăieri și erau îndreptate nu către o singură femeie, ci către câteva zeci, sute, mii, *milioane* de femei pe care nu le cunoșteam și care vorbeau limbi pe care eu nu le studiasem. Era înfricoșătorul adevăr că exista o planetă întreagă de femei, femei adevărate, toate mai frumoase, mai îndrăznețe și mai solare decât mine, care-l puteau face pe Pietro să-și piardă capul, și care puteau să-și treacă mâinile peste pieptul lui, și să-i cuprindă sexul, și să intre în posesia secretelor gurii lui... și ale sufletului lui. Era ca o injecție rece și dureroasă de venin care se răspândea în tot corpul meu și nu mă lăsa să respir.

Într-un final, sunetul alarmei s-a oprit. Încet-încet, gândurile negre s-au evaporat, precum dispare un coşmar la ivirea zorilor, şi m-am lăsat cuprinsă de entuziasmul Soniei, care-mi vorbea despre pregătirile de plecare. În fiecare zi, la acea oră, urca până la acoperiş mirosul de pâine proaspătă de la brutăria din apropiere. Aerul era cald şi primitor, aproape comestibil, cu toate că-mi făcea poftă să fug la mare. Şi iat-o acolo, marea, se întrezăreau aşchii din ea, dincolo de antenele TV.

– O să mă întorc în Italia de Crăciun, a spus Sonia. O să încerc să fac un salt şi la Napoli, mai vedem. N-am reuşit să-mi iau rămas-bun de la băieţi...

Tonino era încă în Puglia, mi-a spus, dar se părea că Angelo se întorsese deja în oraş pentru că se amorezase de o fată din Mergellina, cu siguranţă genul de fată pe care Pietro ar fi numit-o „*pereta*[1]".

– Auzi, Sonia, da' ce s-a întâmplat până la urmă cu Carlo?

A oftat privind spre golful îndepărtat.

– Nu ştiu... devenise prea posesiv. Sau poate că problema a fost că nu-l iubeam cu adevărat. Oricum, imediat ce i-am dat papucii, s-a culcat cu colega mea de apartament... chiar la mine în casă.

Apoi a adăugat, în mod surprinzător pentru ea care era mereu atât de reţinută.

– Un sex de răzbunare!

S-a ridicat şi şi-a scuturat cu mâna pantalonii plini de praf.

– Pleci deja?!

– Da, trebuie să eliberez camera şi să-mi trimit toate lucrurile la ai mei, în Sardegna. Chiar dacă n-aş avea scuza bursei, tot nu m-aş putea întoarce în casa aia...

Dintr-odată mi-am dat seama că aveam cu Sonia o legătură pe care n-aş fi putut să o am cu nicio altă prietenă şi era deja la uşă când m-a cuprins o teamă teribilă că aş fi putut să o pierd. Doar planurile

[1] *Ţoapă*. În original, în dialect napoletan (n.tr.)

(că eu și Pietro aveam să mergem să o vizităm în Portugalia și tot așa) m-au împiedicat să mă gândesc la faptul că poate nu aveam s-o mai văd vreodată. Fusesem o prietenă groaznică și aș fi dat orice pentru încă o șansă, să am ocazia de a o lua de la capăt și să trăiesc mai conștient toate zilele și nopțile petrecute mâncând și filosofând și riscându-ne viața și sănătatea. În prag, în loc să ne sărutăm pe obraz, ne-am luat în brațe, iar eu am strâns-o la piept mai mult decât era social acceptabil.

La următoarea întâlnire telefonică, el stând întins pe micul pat din camera lui de copil, iar eu întinsă pe canapea, Pietro m-a amuzat cu multele lui povești colorate. Zilele de foc, taurii pe câmp, serbările câmpenești de sfârșit de vară (la care el nu participa), precum sărbătoarea așa-numitului *zenzidero*[1], care nici el nu știa ce este.

– Și cățelul? am întrebat la un moment dat. Ce nume îi punem?

La celălalt capăt al firului a fost o pauză în care puteam să jur că a fost un fum de țigară.

– Baby, voiam să-ți spun... Îmi pare rău, dar a trebuit să renunț la el. L-a găsit mama în hangar.

M-am ridicat în capul oaselor:

– Dar trebuia să-l duci la veterinar, am spus, dar parcă aveam limba înnodată și cuvântul *veterinar* a ieșit pocit. I-ai spus asta?

Pietro spunea că a fost ca și când ar fi vorbit cu pereții. Și pe lângă asta, cu o gaură în piept și una mai mare în buzunar, nu era deloc în poziția de a se impune în fața nimănui. Dar până la urmă, cu vocea subțire și sugrumată, precum firul telefonic care ne lega, a renunțat la orice scuză pentru a căuta iertare.

– Mă simt o cârpă, baby. Chiar un rahat. Nu pot să mănânc, nu pot să dorm...

– Poate putem remedia situația... poți să-l iei înapoi. Cui l-ai dat?

– E prea târziu.

---

[1] Brânză dulce, de tip ricotta, folosită în diverse preparate și paste umplute (n.tr.)

Am sărit în picioare:

– Cum adică târziu? Abia s-a întâmplat!

Voiam să rămân calmă și pragmatică, dar chiar și eu îmi dădeam seama că vocea mea, amplificată de receptor și invadată de inflexiuni dialectale, începea să se descompună pe măsură ce-mi aminteam cum scăpau oamenii locului de animalele pe care nu și le doreau.

– Unde, Pietro? Unde l-ai dus?

– Departe de aici. L-am închis într-o cutie și l-am pus în mașină. Am mers mult pe un drum de țară.

– Și apoi ce ai făcut?

Am început să merg înainte și înapoi atât cât îmi permitea firul telefonului.

– Spune-mi!

– La naiba, ce rău îmi pare, baby. Nici mie nu-mi vine să cred ce am făcut.

Oprise mașina la marginea străzii, lângă un câmp de grâu. Căutase umbra unui copac și lăsase acolo cutia de carton, una dintre cutiile în care-și transportase cărțile de la Napoli. Era o fermă în apropiere: tocmai din motivul ăsta hotărâse să oprească acolo, în speranța că puiul de cățel avea să reușească să ajungă acolo singur sau că aveau să-l găsească proprietarii când veneau să lucreze pe câmp.

– Sunt sigur că și-a găsit o casă... Deci nu s-a întâmplat nimic. Doar pisicile se atașează de locuri. Pentru câini, o casă e egală cu cealaltă.

– Dar așa e și mai rău.

– În ce sens?

– Pentru că puiul ăla se atașase de *tine*.

A fost încă o tăcere lungă. Și Pietro fuma, eram aproape sigură de asta.

– Știu, a spus într-un final. Și m-am urât în timp ce o făceam. Când l-am pus jos și am deschis cutia, avea o față atât de drăgălașă...

cu limba scoasă, botul umed și doi ochi mari. Chiar se bucura că mă vede, dar era evident un pic nedumerit pentru faptul că era acolo, în mijlocul pustietății. Nici nu mă puteam uita la el, mi-a fost îngrozitor de rușine. M-am urcat înapoi în mașină și am fugit înainte să mă răzgândesc.

– Îți mai amintești pe unde e câmpul ăsta? Am putea să mergem să-l căutăm. Mai știi exact unde l-ai lăsat?

Pietro a oftat obosit și mi-a spus că era ca și când am fi căutat acul în carul cu fân și că trebuia să-mi iau gândul. În acel moment am hotărât că nu mai puteam să rămân și că, înainte ca soarele să mai apună încă o dată la orizont, aveam să iau pentru a patra (și probabil ultima) dată autobuzul spre Trevico, cu riscul de a-mi face sânge rău.

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 22 decembrie

Dragă Pietro,

Îți scriu dintr-un camping, de pe computerul vechi cu internet de la ei, un fel de serviciu pe fise. Realitatea este că voiam doar să văd dacă mi-ai răspuns, dar nu. Te-ai operat până la urmă? N-am nicio veste de la tine de două luni, tăcerea ta esta mai exagerată decât de obicei. Poate nu ai chef să vorbești...

Am printat și am păstrat ultimul tău e-mail, ca pe toate celelalte. Poate că într-o zi o să-ți fie de folos pentru romanul pe care vrei să-l scrii... Dar nu poți încă să-l scrii pentru că nu se cunoaște finalul.

Acum ani de zile, pe când eram la Napoli, relația noastră mi se părea perfectă, ca și când ar fi fost mâna destinului, și era de neconceput pentru mine să ne despărțim. Da, îmi era teamă că te voi pierde, din cauza unui accident sau a vreunei boli. Ce fraieră am fost: nu-mi dădeam seama că destinul (care, teoretic, ne ținea împreună) și moartea (care ne putea despărți) sunt același lucru nenorocit. Eram prea prinsă de chestiunile cosmice sau poate prea îndrăgostită ca să iau în considerare factorul uman.

Aș vrea să-ți ascult vocea până în zori și să mă strângi în brațe precum o panglică învăluie un cadou. Dacă tu nu vrei același lucru, te rog să-mi spui acum. Luna februarie e aproape: e începutul

primului semestru[1] și am găsit un nou loc de muncă, la o universitate. Ca să nu mai vorbim despre faptul că ai rezervat bilet de avion tot în februarie... Nu sunt deloc sigură că vei urca în acel avion. De altfel, nici nu te mai aștept, deși tu m-ai rugat să o fac (sau așa cred). Dar, dacă până la urmă vei decide să nu treci oceanul pentru mine, voi accepta asta și voi înțelege că destinul nu e scris în viitor, ci în istorie.

Cu drag,

h.

[1] În emisfera sudică, anul universitar începe în luna februarie sau cel târziu la începutul lunii martie (n.tr.)

31

– Bună seara!

Acel salut a ieşit amestecat din gura mică a Lidiei, ca o treabă gospodărească deosebit de neplăcută pe care trebuie să o faci din când în când. Şi pentru mine era greu să joc din nou acel teatru, eu afişând un mare zâmbet neatent şi ea care-mi spunea *bună seara* (pentru numele lui Dumnezeu, era abia ora două după-amiaza) şi-şi scotea o mână din şorţ ca să mi-o întindă ca pe un cadou pe care nu voia să mi-l facă.

– Mă bucur să vă revăd, doamnă.

Am pupat-o. De aproape se vedea că obrajii ei nu erau roşii din cauza intemperiilor, ci a capilarelor rupte, un alt semn al bătrâneţii. Credeam că am devenit, în sfârşit, imună la tentativele ei inconştiente de a-mi trezi mila, dar am realizat, încă o dată, condiţia ei umană şi mi s-a strâns inima. Asta avea o mică legătură şi cu bănuiala mea tot mai solidă că exagerasem, în capul meu şi în războiul meu verbal cu Pietro, rolul ei în destrămarea fericirii noastre. Dar senzaţia n-a durat mult. În fond, disconfortul fusese doar o durere fizică. Un junghi pasager.

– Mamă, a spus Pietro în timp ce lăsa geanta mea pe podeaua bucătăriei, *Va' a piglia' chelle carte per l'avvucat*[1].

– *E mo' vai? Chillo sta ancora chius*[2].

– *Tu vammele a piglia' ca po' ci pens' io*[3].

---

[1] *Adu-mi actele pentru avocat.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] *Acum te duci? E încă închis la avocat.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[3] *Tu adu-mi-le că mai departe mă ocup eu.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

Abia când mama lui a ieșit din bucătărie, Pietro mi-a spus în șoaptă:

– Nu-ți face griji, e doar un pretext ca să ieșim. Mergem să dăm o tură cu mașina. Ai chef?

Adevărul era că de-abia așteptam. De data asta ne făcusem datoria și venisem direct acasă de la autobuz. Dar nu bătusem tot drumul ăla ca s-o înfrunt pe Lidia în bucătărie, ci pentru a-l apropia pe Pietro de mine, ca să-l iau în brațe într-un luminiș, ca să fie al meu. El m-a sărutat în grabă înainte de a spune că nu inventase treaba cu actele: trebuia să ducă la un birou de avocatură (dar nu cel al lui Antonio) niște acte referitoare la un teren.

– Ce teren?

– Cel din Puglia, unde am fost eu și tata cu tractorul, mai ții minte?

Dar înainte să am timp să cutez a mă gândi la o schimbare de proprietar de la Ernesto la Pietro Iannace, a adăugat:

– Ai mei vor să fie siguri că e pe numele nostru.

– Păi, nu e deja al vostru?

Pietro și-a trecut o mână prin păr.

– E puțin mai complicat. Îți explic mai târziu.

Nu am apucat să întreb unde era Gabriele că s-a întors mama lui, cu pași grei, aducând un dosar cu acte.

– *Fa' ambress*[1], a spus și apoi a continuat cu o litanie în dialect din care am reușit să înțeleg doar pronumele *ea*.

Abia afară, când urcam în mașină, l-am întrebat:

– Ce a spus mama ta despre mine?

– Nimic, se prostește.

– Hai, poți să-mi spui. Sunt tare ca piatra.

Era o minciună evidentă, dar părea că a funcționat, pentru că Pietro a spus:

---

[1] *Să vii repede*. În original, în dialect napoletan (n.tr.)

– A spus că în seara asta trebuie să mergi devreme la culcare, pentru că altfel mâine iar o să te trezești târziu.

Fără să vreau, mi-am dat ochii peste cap.

– N-o lua în seamă... așa e ea. După cum se spune pe aici, mai întâi vorbește și abia apoi conectează și creierul.

Nu părea. Dar am hotărât, în timp ce mașina strivea în marșarier pietrișul de pe alee, că pe subiectul mama lui era mai bine să-mi mușc limba. Și poate și pe alte subiecte.

Ne-am plimbat fără țintă printre dealuri. Părea că toată căldura estivală se acumulase în ultima lună ca să-și facă ieșirea triumfal. Am scos capul pe fereastră: vântul cald era ca o plapumă de puf care-mi aluneca din mâini. Peisajul era galben și însetat, de o frumusețe austeră.

Pietro a tras pe dreapta și a oprit motorul. Afară, cicadele sărbătoreau căldura în limbajul lor ciudat, făcut din șoapte și pocnituri. M-am întrebat dacă era adevărat că cicadele trăiesc sub pământ vreme de șaptesprezece ani, așteptând în tăcere să iasă la suprafață și să trăiască un singur anotimp, un singur anotimp glorios, pe acest pământ.

Ne-am așezat pe capota caldă a mașinii.

– Doamne, cât ești de frumoasă! a spus Pietro, în timp ce-mi întindea sticla de apă.

Apa avea aromă de plastic încălzit, dar mi s-a părut bună oricum. Voiam să-i văd rana, i-am făcut semn să se apropie. A început să-și descheie cămașa cu un zâmbet complice, sudoarea proaspătă curgându-i pe piept. Cât timp mai aveam până când trebuia să fim la avocat?

– A început să se vindece. Dar o să am o cicatrice frumoasă.

Incizia, care a stat deschisă vreme de patru zile, lăsase în urmă o linie de piele roz, strânsă ca brazda dintr-o grădină. Am întins mâna ca să o ating, dar părea atât de delicată, așa ca i-am luat mâna în schimb, cea pe care purta inelul de argint. I-am apropiat-o de

gură, întorcând-o ca să-i sărut palma, un gest izvorât din cea mai pură pasiune, din cea mai pură supunere. Avea gust de sare, praf... și încă ceva.

– Te-ai reapucat de fumat.

– Din când în când, a spus retrăgându-și mâna.

– Dar în spital deja te lăsaseși de fumat. Se spune că după o săptămână dependența fizică scade.

– Doctorii spun o grămadă de tâmpenii.

– Poate există vreun specialist în acupunctură în zonă...

Pietro a spus că era exclus, dar a folosit un ton mai puțin sec, aproape entuziast, când a răspuns la sugestia mea de a cumpăra niște plasturi cu nicotină. S-a ridicat spunând că probabil că i-am fi găsit în farmacia din Vallesaccarda. La gândul că trebuia deja să ne întoarcem în oraș mi s-a strâns pieptul, la fel ca mai înainte când o pupasem pe mama lui, dar de data asta senzația n-a cedat. La următoarea respirație am simțit ceva asemănător cu o descărcare electrică și mi-am adâncit degetele în piele.

– E totul în regulă?

– Da. Ne mai plimbăm puțin?

– Unde vrei să mergem?

– Oriunde, am spus, dar odată urcată în mașină m-am răzgândit. Ai putea să mă duci pe câmpul unde ai lăsat puiul.

Pietro mi-a pus grijuliu o mână pe umăr:

– Te rog, baby, așa nu ne faci decât rău... la amândoi.

Respiram superficial în timp ce înaintam pe drumul sinuos, flancat de spice de grâu uscate și zburlite precum părul ars de soare. Spasmele din piept erau tot mai frecvente. Evitam chiar și să întind mâna, așa cum făceam de obicei, ca să-i mângâi ceafa lui Pietro în timp ce conducea. M-am întrebat dacă Pietro simțise genul ăsta de durere când se trezise în acea dimineață la Monte Porzio Catone. Oare simțeam și eu același lucru? Mă simțeam falsă. Dar nu era nimic fals în acea durere ascuțită care, ca vârful unui ac, îmi traversa cu precizie trupul.

Ca să-mi distrag atenția, l-am întrebat:

– Care-i povestea cu terenul din Puglia?

Pietro și-a început povestirea încântat, privind mereu drumul care dispărea sub roți ca un covor rulant. Mi-a explicat că acel pământ fusese cumpărat de părinții lui în anii '60, când guvernul demarase o serie de reforme pentru a susține dezvoltarea rurală în sudul Italiei. La vremea respectivă, Sudul era încă prins în sărăcia și foametea de după al Doilea Război Mondial, așa că multă lume profitase de acele finanțări pentru a ieși din sărăcie. Lidia și Ernesto au apucat prilejul și au cumpărat un teren, chiar dacă era departe de sat. În realitate însă, alea nu erau niște finanțări complete, fără obligația de a le restitui: era mai degrabă vorba despre o coproprietate împreună cu statul.

– Din câte se pare, ai mei nu au citit toate clauzele din contract înainte să semneze.

Să semneze cu un *x*? m-am întrebat.

– Și ce trebuie să facă acum: să returneze banii guvernului?

– Nu se știe niciodată. Îți dai seama de câți bani o să fie nevoie?

– De ce, e vorba despre multe hectare? am spus, folosind acel termen al cărui înțeles nu-l cunoșteam cu adevărat.

Pietro a râs.

– Nici vorbă. E doar o mică parte din proprietățile noastre... Nu, practic, statul italian era coproprietar al acelor terenuri doar pe hârtie; nu avusese niciodată intenția să le cultive, să le vândă sau să le exploateze în vreun fel. Ideea era că, după toți anii ăia, s-a luat decizia de a se renunța la orice drept de proprietate asupra terenurilor care au fost cumpărate cu respectivele subvenții. Dar nu e că cedează, pur și simplu: trebuie să faci tu cerere. O mie de formulare de completat, o mie de documente de legalizat, la naiba, te lasă nervii. În plus, după cum se întâmplă mereu în Italia, chestiile astea le anunță în mijlocul verii, când toată lumea e în concediu și pun data scadentă la distanță de câteva săptămâni.

– Atunci să sperăm că reușiți să faceți cerere în timp util.

– O să reușim. Trebuie! a spus pe un ton grav, că dacă nu, o să fie sfârșitul lumii acasă.

Pietro luase foarte în serios chestiunea asta birocratică legată de un mic teren îndepărtat care nici măcar nu era pe numele lui. Ba mai mult, trata totul cu o pasiune pe care nu o mai văzusem la el de luni de zile. Eram perplexă. De ce-i păsa atât, având în vedere că – mai devreme sau mai târziu, într-un fel sau altul – avea să lase totul în urmă și să pună la pământ totul în urma lui? Am spus puțin amuzată:

– Sfârșitul lumii pentru atâta lucru?

– Nu e chiar nimic, Heddi.

O vreme, am privit peisajul. Mă înțepa pieptul la fiecare respirație. La un moment dat, m-a străpuns un junghi atât de violent încât fața mi s-a schimonosit de durere și mi-am apăsat pieptul cu degetele.

– Ce ai, baby?

Inițial, am încercat să minimalizez, dar când l-am văzut cu adevărat îngrijorat, i-am spus adevărul. Schimbând întâi direcția de mers și apoi strada, Pietro a spus calm și decis că mă va duce la medicul de familie ca să fim liniștiți. M-a șocat inversarea de roluri și am încercat să nu compar starea mea cu a lui. În orice caz, sufeream prea mult ca să comentez sau să mă împotrivesc. Eram deja în drum spre Trevico.

Inițial, vizita medicală a decurs cum mă așteptam. Cabinet aseptic, stetoscop înghețat, medic în vârstă cu mâini hidratate. M-a palpat, mi-a ridicat brațul. Într-o italiană cadențată, potrivită pentru dialogul cu o străină, mi-a adresat întrebări despre tipul de durere și respirație; m-a întrebat de cât timp eram împreună cu Pietro și dacă-mi plăcea la Napoli. A părut mulțumit de răspunsurile mele și a spus:

– E totul în regulă.

Eram puțin rușinată pentru că fusesem declarată perfect sănătoasă și că stăteam acolo în sutien. Medicul s-a îndreptat către Pietro pentru a-i examina rana.

– În regulă, a repetat în vreme ce eu îmi puneam bluza și mă pregăteam pentru mulțumiri și salutări.

Dar medicul a făcut ceva ce m-a uimit. S-a întors din nou spre mine și, privindu-mă cu ochi blânzi, mi-a spus:

– Pietro a suferit de un pneumotorax de toată frumusețea și tu...

– Iar eu, în mod evident, nu, am răspuns eu anticipând.

– Așa este, dar ai unele simptome. Nu te-ai întrebat de ce?

– Nu, i-am aruncat o privire lui Pietro care era încruntat.

– După părerea mea, suferi de ceea ce se numește o *somatizare* a bolii lui Pietro. Înțelegi ce înseamnă? Sunt dureri psihosomatice.

Am rămas interzisă. Era genul de chestie New Age pe care ar fi spus-o Barbara, nu un medic de modă veche dintr-un loc și mai de modă veche. Nu mi-a plăcut acel diagnostic similar unei ședințe de psihoterapie, care reducea suferința mea la nimic altceva decât la o imaginație bogată. Ba mai mult, mă făcea mincinoasă în fața lui Pietro, lăsându-l să înțeleagă că puterea interioară pe care i-o arătasem în spital la Roma fusese doar o aparență, că, în adâncul sufletului, fusesem la fel de descurajată și speriată ca el în acea săptămână.

– O să-ți scriu o rețetă pentru analgezice, a concluzionat medicul. În fond, indiferent de cauză, este totuși o durere.

– Mai am Voltaren acasă, a spus Pietro. Mi-ați dat rețetă pentru o cantitate industrială.

– Ah, fata asta frumoasă locuiește chiar la voi acasă? Baftă, e totul în regulă atunci. Transmite-i salutările mele tatălui tău... și, Pietro, te rog, încearcă să te odihnești puțin. Teoretic, ești încă în convalescență.

Am urcat din nou în mașină. După ce ne-am oprit la avocat în Vallata, ne-am întors direct la Vallesaccarda.

Am luat cina toți cinci împreună. De data asta, prezența lui Gabriele nu a făcut cu nimic seara mai ușoară. A ciugulit din

mâncare, a băut mult, dar n-a deschis nicio discuție, s-a limitat la mici pufnituri adresate când și când televizorului. Mai mult decât o absență, tăcerea lui era o prezență apăsătoare. Era tăcerea folosită ca un protest, era greva foamei. După masă, când Pietro a urcat în cameră ca să-mi aducă medicamentele, m-am așezat și eu pe canapeaua din living, lângă Gabriele, care se retrăsese ca să privească la televizor. Nu a spus nimic, doar mi-a făcut un semn cu capul.

Nu mă oferisem să spăl vasele. Rămasă singură în bucătărie, mama le spăla de parcă ar fi vrut să le pedepsească. O priveam din spate: părul alb care ieșea rușinos de sub basma; constituția ei comprimată, de parcă ar fi fost strivită de o nedreaptă forță de gravitație; spatele cocoșat de la muncile cele mai umile care nu aduc nicio satisfație pentru că trebuie făcute și refăcute în fiecare zi de la Dumnezeu; devotamentul ei orb față de o lume pe cale de dispariție. Foarte trist. Era atât de în vârstă, nefericită și dureros de singură în propria ei casă. Am înțeles dintr-odată că ceea ce eu interpretasem ca fiind o tactică de manipulare menită să-mi provoace mila era, de fapt, ceva cu totul involuntar. Lidia inspira cu adevărat milă. Așadar, faptul că o vedeam în toată fragilitatea ei nu era o concesie din partea mea, ci modul cel mai crud de a o dezarma. Astfel, ea a pierdut, poate pentru totdeauna, orice putere asupra mea.

Era o victorie în van. Pentru că dacă mama era neputincioasă, dacă, în fond, ea *n-avea nicio legătură*, atunci de ce se încăpățâna Pietro să rămână acolo? Mă simțeam amorțită și nedumerită. De când sosisem, nu reușisem să-i dau de cap. Nu reușisem nici să recuperez puiul, nici să-i redau speranța bărbatului meu, nici să pun în practică un plan pentru viitorul nostru. Gabriele trecea absent de la un canal la altul, singurul care vorbea era televizorul. Slavă Domnului. Realizam mai tare ca oricând că limbajul nu ajută la schimbarea în bine a lumii: cuvintele ori zboară, ori rănesc. Aveam să mă întorc în oraș cu mâinile goale și cu aceste inutile dureri psihosomatice cu efect întârziat. Doamne, oare de ce eram capabilă doar *să simt* și nu *să acționez*?

Gabriele sorbea din whisky privind tot înainte, cu chipul luminat doar de televizor și atunci m-a luat prin surprindere când am simțit, pe întuneric, mâna lui așezată peste a mea. Nu o făcuse niciodată și avea mâna moale și foarte caldă, de parcă ar fi strâns în pumn, vreme îndelungată și fără să se plângă, un cărbune încins.

Gestul lui mi-a transmis o plăcere atât de intensă încât am șoptit confuză:

– Pare că aproape ai avea febră.

S-a întors ca să mă privească:

– Ce am eu este un fel de febră, dar nu mi-aș permite niciodată să o transmit unei alte persoane. Mai ales persoanei pe care o iubesc.

Nu am înțeles. Părea supărat și și-a retras mâna. L-am întrebat:

– Ești cu adevărat bolnav?

– Nu, nu sunt bolnav. N-am fost niciodată. Și nici Pietro n-a fost.

În continuare nu înțelegeam ce voia să spună, dar am simțit cum ceva din mine se prăbușește, o conștientizare rece, mică dar foarte importantă, ca o cheie care-mi aluneca printr-o gaură din buzunar.

A oftat și s-a mai înmuiat.

– Nu noi suntem de vină, Eddie, ci locul. Meleagurile astea te îmbolnăvesc. Și, dacă o să rămâi, o să te îmbolnăvești și tu. Fugi, fă-o pentru cât țin la tine, și țin foarte mult... nici nu-ți imaginezi cât. Fugi și nu privi în urmă.

A privit din nou către ecran și eu am făcut la fel. Mi-a revenit în minte o imagine din acea după-amiază, în mașină, când ne întorceam de la medic. Observasem cu ușurare că localitatea se dizolvase lăsând loc dealurilor aprinse de soare. Pietro mă mângâia pe coapsă; părea mulțumit și liniștit cum nu-l mai văzusem de multă vreme... cum nu-l văzusem în multe locuri. Am văzut, în trecere, câmpuri, tufe, niște ruine de țară, niște capre legate la marginea drumului. Prin fereastra deschisă intra mirosul de salvie și zgomotele cicladelor, multe în același timp, precum clopoțeii unei brățări la glezna unei țigănci. Voiam să nu se termine niciodată drumul ăla care, urmând terenul unduitor, se desfăcea, se cățăra, cobora. Și noi la fel,

în mașină, ne supuneam formei terenului care, din cauza deselor schimbări de viteză, ne obliga să scurtăm mângâierile furate, dar care ne și legăna cu ritmul lui neregulat. Sus, jos, sus, jos, pământul se umfla în urcușurile fierbinți și se golea în văile răcoroase, urca și cobora precum ritmul inspirațiilor și al expirațiilor. Din cauza durerii, eu nu puteam să respir cu plămânii plini – plămânii ăia care aproape că-l omorâseră pe Pietro –, dar pământul da. Pământul *respira*.

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 14 ianuarie

Draga mea Heddi,

Iartă-mă pentru tăcerea atât de lungă: computerul meu a prins un virus şi mă chinui cu el de mai bine de o lună. În plus, zilele astea ne-a lovit o furtună siberiană, aşa că avem zăpadă de jumătate de metru.

Ar trebui să mă consider norocos... operaţia a mers bine de data asta. Mi-au spus că în curând o să pot escalada munţii, dar e clar că, pentru a escalada un munte nu ajung două picioare sănătoase.

E adevărat tot ce spui despre povestea noastră, sau, mai bine zis, sunt lucruri pe care nu le pot contrazice. Nimic din ceea ce spui nu este departe de adevărul absolut. Te-am iubit, ba mai mult, te-am adorat, ba mai mult, te-am venerat... şi încă o fac...

Dar nu ştiu dacă visurile, proiectele, posibilele scenarii mai fac parte din viaţa mea. Aş vrea să fiu o persoană diferită. Aş vrea să fiu fericit, dar nu sunt. Aş vrea să fiu liber, dar nu sunt. Aş vrea să fiu sănătos ca un taur, dar nu sunt. Aş vrea să fiu cu tine, dar stau în Italia.

Uneori (des) mă gândesc pentru o clipă la cum va fi când voi rămâne singur în mod definitiv, când ai mei nu vor mai fi. În acea clipă mi se pare că întrevăd posibilităţi mai bune pentru mine. Dar e un gând care mă oripilează, aşa că-l consider ca pe unul dintre flash-urile alea pe care le ai când eşti în autobuz în mijlocul traficului, cu privirea fixă şi care dispar imediat ce ai clipit... Ce să-ţi spun, Heddi,

cum să-ți spun? Eu mă gândesc la tine foarte des, chiar dacă nu o spun... dar cum pot să scap de tot și de toate? Aici, lucrurile nu mai stau în picioare, pentru că eu am fost mereu convins că voi reuși în tot ceea ce-mi doresc, dar în cazul ăsta, indiferent din ce unghi aș privi, nu văd decât obstacole... Mă gândesc zilnic la Noua Zeelandă, la tine, la vară când aici e frig. Dar încă n-am cumpărat biletul de avion și nu pot să-ți promit nimic. Nu pot decât să sper că voi avea o mână norocoasă când îmi voi arunca zarurile în februarie și că tu mă vei aștepta încă acolo. Chiar m-am gândit și să vin acolo și să te iau cu mine. Oare voi reuși?

Ar fi totul atât de diferit dacă noi doi am face parte din aceeași lume sau măcar dacă punctele noastre de atracție – rădăcinile, originile – ar fi mai apropiate... pentru că noi, aici, nu suntem obișnuiți cu mutările. Tu poate că mai ai ceva din sângele tău indian, obișnuit cu mișcările în prerie, fără necesitatea unui punct de sosire...

Mă gândesc des la tine. Știu că asta nu te ajută. Dar eu nu pot să ajut pe nimeni.

Îți trimit o sărutare înghețată,

p.

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 17 ianuarie

Dragă Pietro,

Îți mulțumesc din nou pentru că ți-ai deschis inima. Înțeleg că ești într-o situație complicată, deși nu este în totalitate una nouă... Uneori mă gândesc dacă nu ar fi totul mai ușor dacă nu ai avea nimic pe numele tău, dacă ai pierde tot. Așa ai putea să o iei de la capăt.

Nu ți-am povestit ceva ce mi s-a întâmplat când am fost în acea primă călătorie cu cei trei dependenți de adrenalină. Mă puseseră să fac o cățărare extremă, pe un perete abrupt deasupra mării și cu puține puncte de sprijin: mă agățam de peretele de stâncă literalmente cu vârfurile degetelor. Mi-a fost atât de frică încât am realizat că aveam o viață care poate că merita salvată.

După ce am terminat coborârea, m-am așezat pe o stâncă. Marea strălucea. Nu observasem mai devreme, dar locul era foarte frumos. Am scos aparatul meu Minolta ca să fac o poză, dar l-am scăpat în apă. L-am recuperat din apa sărată și am deșurubat obiectivul ca să-l deschid: era ca și când aș fi golit o ceașcă plină. A fost un moment foarte dur. În sfârșit, pierdusem *tot*. Aveam doar câteva cârpe cu care să mă îmbrac, câțiva bani și niciun loc de muncă, nicio iubire, niciun viitor. În plus, acum nu mai aveam nicio posibilitate de a fotografia măruntele lucruri frumoase din lume, era ca și când mi-aș fi pierdut vederea. Trebuia să iau totul de la început, nu puteam să mă întorc înapoi. Luni la rând am plâns după acel

aparat de fotografiat, chiar și după ce noii mei prieteni au fost atât de generoși încât au pus mână de la mână și mi-au cumpărat unul nou. Mai bine de doi ani am păstrat acel cadavru ruginit într-o cutie de pantofi pentru că nu reușeam să-l arunc.

Sunt convinsă că acum îți impun alegerile mele de viață și nu e corect. Dar chiar îmi doresc să te revăd.

h.

32

Cartierul se reanimase. Poporul se întorsese în masă şi în aer era o electricitate ce amintea de entuziasmul academic care sosea punctual la sfârşitul fiecărei veri. Era începutul unui nou sezon promiţător şi productiv, o deşteptare aproape biologică de care organismul meu încă nu se dezobişnuise. Dar care nu reuşea totuşi să mă implice în totalitate.

Acum, că revenise la viaţă, cartierul mi se părea şi mai ireal. Chiar teatral. Comercianţii îşi lăudau marfa cu ton declamator şi gesturi măreţe. Copiii plângeau, probabil lacrimi false; casnicele îşi făceau vânt. Tot mai neîncrezători în interfon, locuitorii de pe străduţe coborau panerul, sau strigau unii la alţii în dialect din *bassi*, din balcoane, din stradă – mesaje criptate şi deseori pline de furie, care, dacă ar fi putut fi vizualizate, ar fi creat o reţea de raze laser ca în *Misiune imposibilă*. Mi s-a părut că recunosc nişte interlopi pe care-i văzusem în ziar, tipi lucraţi la sală care umblă cu lanţuri de aur şi pieptul umflat. Era un soi de aroganţă a celor care sunt în faţa reflectoarelor, ca un flash mob în care un număr mare de persoane execută o coregrafie de negândit, într-un loc public, doar din plăcerea de a se da în spectacol. Oricum, toată acea curvăsărie îmi oferea şansa de a mă plimba prin mijlocul ei efectiv singură, cu gândurile mele.

Mă gândeam deseori la acel moment; începea deja să mă obsedeze. Acel moment de lângă zidurile din Monte Porzio, când Pietro spusese: *Dumnezeule, mă părăseşti?* O clipă ca o răscruce, o mică breşă în legile spaţiului şi ale timpului în care totul se oprise în loc:

cicadele se opriseră din cântat, picioarele mele se oriseră din mers. În acel moment aveam puterea în mâinile mele, aveam șansa de a schimba relația noastră, de a ne schimba destinele. Dar, într-un final, alesesem calea cea mai ușoară, calea de întoarcere. Și iată-mă aici, singură, în fața porții noastre de pe strada De Deo 33.

Am urcat rapid scările. Abia ajunsesem la etajul întâi, când am auzit acele strigăte de femeie, într-un dialect pur, răspândindu-se în curtea îngustă ca o pâlnie. Au urmat niște scuze firave, o voce de bărbat blând, dar care se putea transforma într-o bestie în orice secundă... erau cele trei puncte de suspensie care precedau răbufnirea lui de reproșuri. Am recunoscut vocile: era obișnuita ceartă legată de apă. Urcam treptele încet și cu grijă, de parcă pentru a ajunge acasă n-ar fi trebuit să trec prin fața unei femei, ci a unui pitbull liber. Îmi simțeam inima în gât; cu fiecare pas, eram tot mai aproape de acea sirenă care-mi spărgea timpanele. Când am ajuns la etajul trei, m-am întors și am fost, pentru prima oară, față în față cu sursa acelui sunet.

Era atât de mică acea femeie, dar nu și în lățime și care urla agitând în aer o lingură de lemn murdară de sos de roșii. Mi-am amintit brusc de o ciufuleală zdravănă pe care o încasasem pe la nouă sau zece ani – o bătrână imigrantă, roșie la față, care striga la mie cine știe ce în limba italiană din pragul ușii în cartierul nostru de periferie altfel foarte liniștit și abia acum înțelegeam că trebuie să fi fost vorba despre o napoletană. Femeia care se afla acum în fața mea, înarmată cu o lingură, era o femeie fără vârstă: putea foarte bine să aibă douăzeci de ani, cum putea la fel de bine să aibă și cincizeci. Lumina neonului, necesară chiar și în miezul zilei din cauza bucătăriei întunecate, îi scotea în evidență fiecare grimasă de nemulțumire de pe chip. Era atât de furibundă încât aproape că scotea fum; sau poate că nu, era doar aburul care se ridica dintr-o oală aflată în spatele ei.

Imediat ce m-a văzut, mi-a aruncat un zâmbet viclean.

– Bună ziua, domnișoară, a spus cu o voce siropoasă, dar, o clipă mai târziu, zâmbetul i s-a topit și sprâncenele, negre și bogate, s-au încruntat: *Vulite vere' ca ha fatt' chill'ommemerd? Venite co' me, accussì virite cull' uocchie vuost'!*[1]

Nu aveam nicio șansă să refuz invitația, pentru că, între timp, femeia mă apucase de mână, cu degetele ei scurte și încreștite, și mă trăgea la ea în bucătărie. În trecere am văzut o fetiță așezată în scaunul special și sosul ragù pe foc, care fierbea de atâtea ore încât uleiul se făcuse negru[2]. Strânsă în acea prinsoare, am fost târâtă mai departe, prin coridorul împodobit cu fotografii cu bunici și alți sfinți, până în baie. Acolo, femeia s-a oprit. A dat drumul mâinii mele, dar nu și lingurii, care amenința să picure roșul sosului pe acea gresie incredibil de albă.

– *Chisto bagno è tutt' nuovo, signori'*[3].

– E... foarte frumoasă.

Am regretat imediat remarca mea. S-a înfuriat și mai tare în timp ce țipa în spațiul acela foarte îngust:

– *Bello? Accussì dite? Guardate nu poco là ngoppa!*[4], arăta cu lingura însângerată către tavan. Se puteau vedea pete negre de umezeală și vopsea albă umflată și desprinsă.

– *Na schifezza, tutt' ammuffit', tutt' ruinat'. L'ammo miss' 'a nuovo da poco. L'ira di dio ce ha custat'! E mo' guardate cumme l'ha ridotto isse!*[5]

– El cine?

---

[1] *Vreți să vedeți ce a făcut omul ăsta de rahat? Veniți cu mine, așa o să vedeți cu ochii dumneavoastră!* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] Conform tradiției, sosul ragù trebuie să fiarbă la foc mic minimum 2 ore (n.tr.)

[3] *Baia asta e toată proaspăt renovată, domnișoară!* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[4] *Frumoasă? Ziceți? Ia uitați-vă puțin acolo sus!* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[5] *E o porcărie, e totul plin de mucegai, totul distrus. Abia am renovat. Ne-a costat ochii din cap. Și acum uitați-vă în ce hal a adus-o ăsta!* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

– *E chi, chi? Chillu strunz' ca' abita al quarto piano! Ogni vota' ca' se fa 'na doccia, tutta l'acqua scende cca abbascio da nuie. Ma chill' nun se ne fott' proprio.*[1]

– Poate că ar trebui înlocuite țevile, am sugerat eu.

Sfatul meu umil a făcut-o să se enerveze și mai tare. Mi-a spus că schimbaseră țevile când făcuseră lucrarea. Așadar, responsabilitatea era a vecinului. Dar ea și soțul ei nu aveau acum bani să facă reparația. S-a întors brusc spre mine cu o figură melancolică de Pulcinella[2] și mi-a mărturisit disperată:

– *Nun c'è rimast' nient', 'e sorde so' fernute. Tinimmo 'ste creature da sfamare, ma 'o pane 'o porta a casa sulo mio marito. Cumme cazz' amma fa'?*[3], vocea i s-a subțiat până a ajuns un falset care m-a impresionat. *Ce la faccio paga' a chillu, quant'è vero dio!*[4]

Am privit încă o dată, cu solemnitatea necesară, tavanul distrus.

– Îmi pare rău, doamnă, am spus și, nici eu nu știu cum, m-am strecurat din baie înapoi pe coridor. În timp ce mă grăbeam să ajung din nou pe casa scărilor, m-am străduit să-mi înfrânez un zâmbet pentru acel aspect tragicomic al orașului Napoli, pe care mi se părea că-l văd abia atunci, după atâția ani. Pentru intensitatea furiei, a *pasiunii* irosite pentru ceva ce era, în fond, un obstacol ușor de depășit, dacă nu chiar banal. Pentru contrastul puternic, precum cel creat de strălucirea fluorescentă care exagera trăsăturile brute ale vecinei mele, între o aparență atât de dură și realitatea atât de mică și crunt de umană.

---

[1] *Cine, cine? Nenorocitu' ăla de la etajul patru! De fiecare dată când face un duș, toată apa vine jos la noi. Da' ăluia nu-i pasă deloc.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

[2] Personaj teatral născut în comediile din secolul al XII-lea, care reprezenta vocea poporului (n.tr.)

[3] *Nu ne-a rămas nimic, banii s-au terminat. Avem copii de hrănit, dar numai soțul meu aduce bani în casă. Cum dracu' să facem?* În original, în dialect napoletan (n. tr.)

[4] *Dumnezeu știe dacă o să pot să-l plătesc pe ăla.* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

În pragul uşii, având încă lingura în mână, femeia mi-a aruncat încă un zâmbet, dar unul autentic de data asta, de parcă mă vedea pentru prima dată.

– *Ma tu si l'americana?*[1]

Începusem deja să urc treptele când m-a întrebat. Ar fi trebuit să neg, dar apoi m-am răzgândit:

– Da, sunt americanca.

M-a privit cu o expresie parţial interzisă, parţial prudentă, înainte să-mi întoarcă spatele pentru a merge să amestece în sos.

Bizara întâlnire cu vecina mi-a oferit subiectul unei poveşti savuroase pentru Pietro, în seara aia la telefon. A izbucnit în râs, spunând:

– Nici mai mult, nici mai puţin. În fiecare zi, de un an încoace, ăia se otrăveau pentru o asemenea tâmpenie? Era suficient să cheme un instalator...

Mi-a spus că nu-i era deloc dor de Napoli, dar că-i era foarte dor de mine. Mi-a spus că Gabriele avea să se întoarcă săptămâna următoare. Apoi a început să-mi povestească despre grâul pe care-l vânduseră la un preţ foarte avantajos şi despre alte chestiuni agricole şi alte sacrificii pe care le făcuse pentru părinţii lui. De data asta nu s-a plâns prea mult. M-a informat că cererea pentru terenul din Puglia fusese depusă la termen.

– Slavă Domnului. Acum nu mai trebuie decât să aşteptăm.

Să aşteptăm. Acum, că eram din nou departe unul de celălalt, căzusem iarăşi într-o stare de aşteptare. Şi de data asta depărtarea se simţea. Simţeam fizic fiecare dintre cei o sută doi kilometri care ne despărţeau: fiecare pas pe strada Roma şi drumul drept până la gara centrală; fiecare zdruncinătură a autobuzului care trecea prin infernul zonei industriale înainte de a dispărea în spatele vulcanului; fiecare huruit de efort când înfrunta primele urcuşuri. Şi simţeam

[1] *Tu eşti americanca?* În original, în dialect napoletan (n.tr.)

fiecare kilometru călcat, fiecare kilometru împăturit din acea întindere de catifea care ne despărțea. Ne iubeam, de asta nu trebuia să mă mai îndoiesc. Atunci de ce nu eram împreună?

– Când se termină convalescența, Pietro?

– Habar n-am. Momentan, mă simt bine, dar tot la mâna destinului suntem...

A urmat o pauză lungă în care puteam să jur că am auzit sfârâitul jarului de la o țigară.

– Fumezi în casă.

– Da, dar ai mei nu știu.

– Dar *eu* știu. Și-mi fac griji, Pietro... griji pentru sănătatea ta. Ar trebui să mai cauți plasturii ăia. Poate că se găsesc la Avellino.

– Vrei să încetezi? a spus fără furie.

Era, mai degrabă, o rugăminte.

– Să încetez cu ce?

– Să încerci să schimbi lucrurile care nu pot fi schimbate.

Din curte urcau zgomotele de la ora cinei. Cum naiba puteau să mănânce ceva atât de gras și consistent la ora aia? Auzeam țigara lui Pietro și zgomotul de tacâmuri lovind farfuriile, fumatul și mâncatul mecanic și satisfăcătoarea absență a dialogului; îl auzeam pe el și orașul cum se îndepărtau, cum se deprindeau de mine și deveneau decor, scenariul vieții mele. Și ceea ce rămânea în întuneric eram eu, o entitate de fum și poroasă, dar, cu toate astea, înzestrată cu o voce bine definită, făcută din acel amestec unic între precizia anglosaxonă și relaxarea meridională, care acum spunea, prin intermediul receptorului:

– Cred că o să mă întorc la Washington.

Pietro a încetat să mai scoată fumul, poate și să mai respire. M-a rugat să repet, mi-a spus nu, m-a întrebat de ce. Nici eu nu știam, dar am încercat să-mi iau un ton încrezător și i-am spus că a doua zi aveam să sun la United Airlines ca să văd ce zboruri sunt disponibile. Am devenit chiar vorbăreață și de o veselie care nu-și avea locul. I-am spus că biletul meu de intoarcere avea să expire

în curând dacă nu-l foloseam repede. Că voiam să-mi văd familia. Că rămăsesem aproape fără bani și că trebuia să-mi găsesc un loc de muncă, eventual nu la negru. Că voiam să-mi rescriu lucrarea, în caz că s-ar fi ivit cu adevărat posibilitatea de a o publica într-o zi. Toate astea erau lucruri adevărate, dar fără nicio valoare pentru mine. Cu toate astea, cu cât vorbeam mai mult despre ele, cu atât impulsul devenea un proiect, iar proiectul devenea realitate.

– Înțeleg că trebuie să-ți vezi familia. Adică, faci bine. Dar chiar trebuie să pleci acum? Dacă rămân aici fără tine, îmi pierd mințile.

– Să știi că ai putea să vii cu mine.

– Așa din senin și cu o gaură în plămân? Și cu niște probleme legale încă nerezolvate?

– Ce vrei să-ți spun...

Abia atunci am înțeles ce eram pe cale să fac. Încercam să recreez acel episod de la Monte Porzio Cantone: mă îndepărtam de el, mergând orbește cu spatele și nu o făceam ca să-l părăsesc, ci ca să-l trezesc, ca să-l oblig să-și reevalueze prioritățile. Iubirea și banii, libertatea și responsabilitățile... viața și moartea. Dar de data asta finalul avea să fie altul.

Se auzeau niște câini urlând sau poate că era doar Geremia, iar Pietro a trebuit să ridice tonul ca să-mi spună ceea ce știam deja: că nu avea nici pașaport și nici bani ca să-și cumpere un bilet de avion și că părinții lui nu i-ar fi dat niciodată banii necesari.

– Poate că aș putea jefui o bancă, a spus râzând. Sau să jefuiesc bătrânele în fața poștei, sau să fur găini. Aș face orice pentru a veni după tine, viața mea.

Am stins lumina și m-am întins pe canapea cu receptorul la ureche. Afară s-a auzit scârțâitul roților unei motociclete, cineva l-a chemat acasă pe Gennaro: Lumea Veche se întorcea și, sub lumina unui apus galben fără sfârșit, se pregătea de culcare.

Am avut un vis. Marea, sticloasă și de un albastru superb, aproape ireal, se mișca ușor sub barca mea cu vâsle. Ce zi însorită

superbă! Razele de soare erau atrase către fundul apei, precum niște pene aurii. Le-am privit o vreme fascinată.

Unde mă aflam? Am ridicat privirea. Dacă era să mă iau după versantul din stânga mea, o spumă de măslini care părea să urce din mare, trebuia să fiu aproape de Sorrento. În dreapta mea, insulele – Ischia, Procida, nu știam sigur, cu toate că păreau mai degrabă niște stânci pustii și nu niște oaze de vilegiatură. Așadar, acolo, în dreapta insulei Procida, trebuia să pot vedea orașul Napoli. Asta era busola mea.

Dar Napoli nu se vedea. Tot mai cuprinsă de panică, am cercetat cu mai mare atenție ce mă înconjura. Acel teren abrupt nu era acoperit de măslini, ci de arbuști, aglomerări înverzite specifice Mediteranei care puțin mai departe lăsau loc stâncilor, pereților stâncoși, ce se deschideau ca niște răni proaspete făcute de o mare care nu era mereu atât de inofensivă. Și insulele alea nu erau Ischia și Procida, ci *faraglioni* de la Capri[1], monoliți care răsăreau din valuri blocând razele soarelui și transformând marea într-un labirint.

Am realizat. Mă îndepărtasem cu barca mai mult decât credeam: mă aflam la Punta Campanella, punctul cel mai îndepărtat de pe Coasta Amalfi, punctul final al Golfului Napoli. Dincolo de asta nu mai era decât marea.

Câțiva metri mai departe, apa se întuneca precum cerneala de sepie până la orizont, acea linie fără început și fără sfârșit unde cerul și marea se puteau, în sfârșit, reuni. Era însăși cusătura lumii și asta m-a speriat de moarte. Nu înțelegeam cum de putusem să plutesc așa în derivă. Plecasem să pescuiesc și apoi am adormit legănată de ritmul dulce al apei care clipocea sub barcă?

Ah, iată care putea să fie motivul din care mă îndepărtasem. Vezuviul, care abia se zărea dincolo de nelipsita ceață din golf, erupea, dar fără niciun zgomot. Deasupra vulcanului, cerul înflorea

[1] Formațiuni stâncoase de coastă și oceanice, întâlnite în apropierea coastelor mai multor regiuni ale Italiei. Două astfel de formațiuni, devenite atracție turistică, se află în Golful Napoli, în apropierea insulei Capri (n.tr.)

în tonuri de gri, ca o fotografie alb-negru în vasul cu revelator. Priveam acel film mut fără nicio emoție. Nu îndrăzneam să privesc golul din spatele meu, către care mă purta barca mea, deși dădea impresia că rămâne prinsă în același punct. Într-adevăr, curentul mă purta în larg, dar o făcea încet, astfel încât acea despărțire să nu fie dureroasă.

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 30 ianuarie

Dragă Heddi,

Ador să citesc e-mailurile tale, e ca și când ai fi în aceeași încăpere cu mine, îți simt mirosul de iaurt, sarea de pe piele. Îmi lipsești enorm. Nu mă pot opri din a mi te imagina. Nu pot să mă gândesc nici la cele mai mici lucruri ale mele fără să găsesc o legătură cu tine.

Starea mea de sănătatea s-a îmbunătățit. Mă așteptam ca, odată ce aș fi redobândit sănătatea fizică, să-mi limpezesc și ideile. Dar acum mi se pare doar că văd clar adevărata complexitate a problemei mele.

Dau mereu târcoale în jurul adevăratului subiect. Partea superficială este reprezentată de părinții mei. În mod evident, dacă aș pleca spre o altă lume fără bilet de întoarcere, nu i-ar face fericiți și nici indiferenți. Nucleul central al problemei sunt proprietățile. Din cauza educației pe care am primit-o sau poate a felului în care am fost determinat să gândesc, eu nu pot să-mi imaginez că sunt stăpân doar al cărților și al cd-urile mele. Mi-au dat o casă, cea în care locuiesc, și mi-au făcut cadou niște terenuri, care mie-mi oferă un mic câștig anual: cu multă muncă și organizare, acele terenuri îmi permit să fiu sigur că voi putea supraviețui și în caz de război atomic. Pământul constituie rădăcinile mele cele mai profunde. A fost al strămoșilor mei din vremuri imemorabile. Și nu pot să-l părăsesc pentru totdeauna sau, mai rău, să-l vând. Trebuie să fiu la doi pași sau, cel puțin, ceva mai aproape decât în Noua Zeelandă.

Am ajuns la concluzia că, pentru a elimina fără prea mari dureri acea parte superficială a preocupărilor mele (familia), ar trebui să rezolv nucleul central al problemei (proprietățile). Ce să fac?

E o sarcină grea... Acum vei spune că te dau pe tine la schimb pentru niște proprietăți materiale, pentru niște lucruri... nu e chiar așa de simplu. Eu aș vrea să stau cu tine și să trăiesc viața pe care mi-o imaginam acum ceva vreme: să cutreierăm lumea, să vedem locuri noi până când îl vom găsi pe cel de care să nu ne mai putem despărți. Dar nu mă simt în stare, sau, mai bine zis, nu-mi doresc suficient de mult să iau frâiele destinului meu. Pot doar să sper că o să ies din toate astea repede și, dacă se poate (dar partea asta îmi iese cel mai puțin), fără daune prea mari.

Poate că la sfârșitul romanului pe care-l voi scrie, cititorii (sau poate chiar eu) vor înțelege că nu sunt altceva decât un laș, că nu am apărat dragostea mea pentru tine și deci nici amorul propriu, dintr-o lașitate mascată în frică și lene (bună combinație, nu crezi?). De multe ori am încercat serios să trec cu vederea, să alung în vreun fel acea bucată din viața mea pe care am împărțit-o cu tine. A fost inutil și nu am făcut decât rău. E ca și când ai fi în sângele meu. Nimic din ceea ce fac sau din ceea ce simt nu este străin de ceea ce am învățat de la tine. Din contră, cu tine m-am comportat ca un fel de parazit. Am supt tot ce puteam din viața ta.

Eram tineri și nevinovați. Eu eram nevinovat și tu erai la fel. În felul meu, te-am iubit enorm, așa cum, în felul meu, nu am încetat niciodată să te iubesc. Dar blestemul, moștenirea genetică, mediul m-au făcut să iau doar alegerile greșite. Mă las învăluit de inerție, mă las purtat de curent. Ceea ce mi-am dorit la un moment dat mai mult decât aerul pe care-l respir devine, dintr-odată, insuportabil. O fi pentru că sunt o ființă umană, dar nu mi se întâmplă des să întâlnesc oameni cu aceeași atitudine stupidă ca a mea.

Acum sunt puțin obosit, obosit după zilele trecute și după ce am lovit tastele unui computer idiot (poate că prefer să scriu cu pixul și nu mi-am dat seama niciodată)... sunt obosit de tot.

Sper ca aceste câteva rânduri să te poată lămuri, dar sunt aproape sigur că nu, spun asta fără să subevaluez inteligența ta care mă uimește mereu. Îmi doresc să te revăd curând și să mai citesc gândurile tale.

Îmi ești dragă,

Pietro

33

Rita a inventat o scuză la serviciu ca să mă poată însoți la aeroport. Mi se părea logic să fie tocmai ea cea care să mă însoțească la plecare, având în vedere că fusese prima persoană care mă întâmpinase la gară cu mulți ani în urmă. Am umplut valiza până la refuz, gândindu-mă că acele ultime două cărți sau acea pereche de blugi pe care le lăsam în urmă le putea aduce Pietro mai târziu.

Lăsasem lângă ceasul deșteptător statueta romană ca să dorm lângă ea. Speram să nu mă aresteze la aeroport pentru trafic de vestigii arheologice. M-am gândit că nu doar statueta aia era plină de istorie: la fel erau și toate cadourile de la Pietro, începând cu acea casetă cu melodii. Eu, în schimb, îi făcusem mereu cadouri noi. Eu însămi eram nouă, deși poate că era doar o imagine falsă, la fel ca preparatul meu din cartofi, care avea origini neclare, dar cu siguranță modeste și pe care-l reinventam de fiecare dată în funcție de ingredientele pe care le aveam la dispoziție. Și nu mai eram convinsă că ăsta era un punct în dezavantajul meu.

Golită de lucrurile noastre, încăperea a revenit la dimensiunea ei minusculă, neverosimilă: tavanul jos, deschizătura minusculă care cu greu putea fi numită fereastră. Portul era scăldat de soare. Era încă după-amiază, dar aveam deja senzația de apus.

Îmi târam valiza spre ușă când ceva mi-a atras atenția. De sub saltea se vedea ieșind o bucată de hârtie. Pe ea era scris, cu grafia șleampătă a lui Tonino, numărul de telefon al lui Luca de la Varese. Probabil că-mi căzuse cu ceva vreme în urmă din geanta în care

purtam cărțile. Am luat-o în mână, i-am netezit cutele și am luat-o cu mine la etajul de jos împreună cu valiza.

Mai aveam un singur lucru de făcut: să merg să-l caut pe Angelo în cartierul Sanità, pentru că era singurul mod în care puteam să-mi iau rămas-bun de la el înainte de plecare. Îmi era dor de băiatul ăla. Poate că aveam și chef de o plimbare.

Probabil că lucrătorii de la salubritate erau încă în grevă pentru că strada De Deo era plină de mizerie. Gunoaiele ieșeau din pubele și aerul era dens și mirosea a jumări de porc și resturi de cafea. Am văzut câțiva șobolani. Vânzătorii și clienții de pe strada mea păreau indiferenți în fața acelei frenezii vizuale și olfactive, dar eu am decis să o iau pe o scurtătură.

Soarele începea să abandoneze Cartierul: acum era un privilegiu doar al etajelor superioare. La nivelul străzii, cum era cea anonimă pe care mă aflam acum, rămânea doar blestemul întunericului. Pantofii mei bocăneau pe dalele străzii, mari și pătrate precum o imensă tablă de șah. Bătea un vânt neplăcut. Într-un *basso*, o femeie care-și dădea cu ojă unghiile de la picioare mi-a aruncat o privire strâmbă. Mi s-a făcut brusc teamă. Nu aveam niciun motiv special, nu era nimic neobișnuit nici pe strada îngustă, nici în atitudinea femeii. Era o teamă generică, o prudență pe care o recomadă ghidurile turistice atunci când vorbesc despre Napoli, atunci când pomenesc despre străzile înguste din centru: ține geanta strâns, fii cu ochii în patru sau, și mai bine, nu te adânci prea tare.

Am intrat pe altă străduță. Oare mai fusesem vreodată pe acolo? Greu de zis: chiar și după ani de zile trăiți acolo, tot păreau toate la fel. Am înaintat fără să las să se vadă nesiguranța mea, nici în ochii mei, nici, cu atât mai puțin, în ochii băiețelului cu papucii jegoși, mai mari cu multe numere, care mă urmărea cu privirea. Aveam două variante: să urmez una dintre acele străzi drepte care mă duceau în strada Roma sau să urmez una dintre străzile perpendiculare care m-ar fi scos în piața Carità. În fond, Cartierul Spaniol era construit într-o simetrie matematică.

Picioarele mele au ales strada din dreapta. Dar imediat după colț m-a lovit o lumină puternică precum cea a unui reflector: a trebuit să închid ochii. Un întreg grup de blocuri fusese demolat sau poate că se prăbușise, lăsând în urmă un crater în cartier. Soarele avea cale liberă, dar nu era un spectacol frumos de privit. Poate pentru a-i ține departe pe puradeii cu mingile lor de fotbal murdare, perimetrul fusese îngrădit cu un zid acoperit de numeroase graffiti. Am fost șocată de spațiul acela deschis și mort în același timp, care încălca legile geometrice ale Cartierului. În pragul unui atac de panică, m-am aruncat pe una dintre străzile de pe stânga.

Un singur lucru era cert, mă îndepărtasem destul de mult de strada De Deo: nici măcar nu-i mai auzeam zumzetul liniștitor. Auzeam doar apa trasă într-o toaletă dintr-unul din blocuri, apa care curgea prin conducte, sângele care-mi pulsa în tâmple. Mă pierdusem, dar am mers în continuare. Singurul pericol era dacă mă opream.

Mi-am plimbat privirea în sus, pe fațadele blocurilor. La ultimul etaj, ultimele raze de soare erau ca un suc de portocale băut printr-un pai. Începea să fie târziu, iar eu trebuia să ajung în strada Roma. Rapid, am grăbit pasul către următoarea cotitură, hotărâtă să găsesc o cale dreaptă, oricare ar fi fost ea, care să mă ducă la vale. Și iată una.

Imediat după colț, m-am oprit brusc. Cunoșteam locul ăla. Suita de ziduri joase care blocau drumul, schela care susținea piatra sfărâmicioasă, haremul de guguștiuci și tricliniul[1] de carton pe care stătea întins ca un general neînfrânt, uriașul câine negru.

Șah mat.

Păsările, speriate și ele de apariția mea bruscă, au zburat dezordonat. A trebuit să cobor capul ca să mă feresc, dar am simțit oricum suflul degajat de aripi, iar penele ca de hârtie mi-au ridicat părul și

[1] Încăpere a casei în care se mănâncă și care cuprinde trei bănci așezate pe trei laturi ale mesei. Băncile erau construite fără spătar, cu extremitățile laterale ușor ridicate (n.tr.)

mi-au atins fruntea. Abia atunci am fost singură, față în față cu acea bestie cu o privire fără suflet, două perle negre în loc de ochi.

Am rămas paralizată. Îmi era teamă că, dacă aș fi făcut o mișcare în orice direcție, s-ar fi năpustit asupra mea ca să mă muște cu dinții ăia tari și galbeni. Eram sigură că ar fi fost în stare de asta, dacă era să judec după trupul ăla ce părea trecut prin multe, după pielea brăzdată de cicatrice în care se reflectau ultimele raze de lumină. Și era cu siguranță mai rapid ca mine. Am tras cu ochiul în stânga și în dreapta în căutarea unei căi de scăpare cât mai sigure. Dar nu am luat în calcul să mă întorc pe același drum, asta era exclus.

Am remarcat că spărtura din primul zid, ăla folosit pe post de uscător de rufe care era chiar în spatele câinelui, acum nu mai era blocată, ca data trecută. Prin spațiul ăla putea să treacă la limită un scuter... prin urmare, un om ar fi putut trece fără probleme. Am observat că toate zidurile aveau astfel de mici deschizături. Mă arunc? M-am gândit.

Am privit din nou câinele și cicatricele lui care se dilatau la fiecare respirație. M-am simțit curajoasă și am făcut un pas spre el, dar pentru că nu mă uitam pe unde merg am lovit cu zgomot o sticlă de plastic. Câinele și-a arătat colții și eu m-am retras. Dar ceva din mine, poate tocmai acel parior, mă împingea înainte spre bestia aia care, în ciuda căldurii, nu gâfâia, ci respira cu nările precum un taur. Nările lui din piele neagră se lărgeau mirosind aerul, adulmecând mirosul meu de om care-i invadase teritoriul și chiar și ochii lui stinși se mișcau căutând parcă un hoț în noapte.

Apoi am înțeles. Câinele îmi simțea mișcările, mirosul, dar nu mă vedea. Era *orb*.

Mi-am pus toată speranța prostească în acea intuiție și, cu respirația tăiată, am făcut câțiva pași în direcția lui. Am ajuns atât de aproape încât puteam simți căldura degajată de corpul lui, aburul fetid care-i ieșea pe nări. Capul lui musculos și tatuat de cicatrice se mișca în dreapta și în stânga, încercând să-și dea seama unde mă aflam, dar nu i-am dat timp să afle. O injecție de adrenalină în

picioare m-a făcut să sar în spatele câinelui prin spărtura din zid. L-am auzit tresărind în spatele meu pe carton, dar am mers mai departe, neîndrăznind să privesc înapoi în timp ce treceam dintr-o spărtură în alta, până când am traversat toată porțiunea de cartier în continuă consolidare. Cine știe de ce, odată ieșită în partea cealaltă, m-a pufnit râsul.

Am pornit pe altă stradă care părea promițătoare și, drept dovadă, m-a dus în siguranță până în strada Roma, unde anarhia din Cartierul Spaniol părea doar un vis ciudat. Dar în loc să merg înainte spre cartierul Sanità, m-am întors în strada De Deo. Nu aveam cum să fiu sigură că-l voi găsi pe Angelo acasă și nici că voi recunoaște blocul lui șubred, care era în picioare doar dintr-un miracol. Apoi, sinceră să fiu, eram și obosită.

După o convorbire de mai bine de o oră cu Pietro, m-am dus în pat cu un număr din *National Geographic*. Pe lângă teama că aveam să nu aud ceasul de dimineață, aveam și sufletul împăcat pentru că știam că în curând (după spusele lui Pietro, două sau trei luni) am fi început să trăim viața pe care o visam de atâta timp. Stăteam sprijinită de perete, răsfoind paginile lucioase și colorate ale unui articol despre populațiile islamice din China, când am simțit.

Peretele m-a îmbrâncit ca îmbrânceala unui nesimțit la un concert și a fost atât de puternică încât a mutat chiar și salteaua. Într-o primă fază, am crezut că venea din camera lui Gabriele; am fost pe punctul de a-l striga, deși eram conștientă că sunt singură în casă. Peretele m-a împins din nou, dar mi-am dat seama că, de fapt, nu zidul împingea, ci salteaua pe care stăteam se lovea de perete. Precum o barcă în derivă, salteaua a alunecat și mai mult și, de data asta, peretele și salteaua s-au lovit unul de altul de mai multe ori și foarte rapid precum un clănțănit de dinți. Am avut, efectiv, senzația că cineva mișca patul. *Munaciello*! M-am gândit. Răutăciosul ăla de spirit se răzbuna pe mine pentru că nu-i dădusem niște monede când mă dusesem să locuiesc acolo. A fost o fracțiune de secundă

de curată nebunie. Abia apoi, când am văzut geamul zăngănind în ramă și noptiera lovind peretele, am înțeles.

Un cutremur. Am aruncat de pe mine cearceaful și revista și m-am năpustit desculță în jos pe trepte, am traversat salonul până la ușa de la intrare. Nu am deschis-o. Am rămas în prag, învăluită în întuneric, cu inima care-mi bubuia în piept și neștiind dacă era sfârșitul sau doar începutul.

Așteptam. M-am lăsat pe jos, în chiloți, și mi-am trecut o mână prin păr. Tremuram, dar eram mândră că-mi amintisem sfatul lui Pietro de a mă adăposti sub tocul ușii și, în plus, pentru că îl alesesem pe cel mai solid din casa noastră abuzivă fără să mă gândesc. Dar nu era ceva ce făcusem conștient, ci un instinct, ca o reminiscență a rădăcinilor mele nomade pe care o purtam în mine dintotdeauna.

Casa era nemișcată acum. Cum era posibil ca vecinii să nu dezbată asta urlând în curte? Poate că dormeau sau erau mult prea prinși de polemicile lor ridicole ca să-și dea seama că pământul se mișcase sub picioarele lor. Oricum, fusese un cutremur mic și de scurtă durată. Nu mă puteam considera dezamăgită, dar mi-am dat seama că-mi dorisem să trăiesc experiența unui cutremur sau a unei erupții. Sau, mai bine zis, îmi doream să trăiesc ceva cu adevărat mare și puternic – o descărcare de energie latentă, o explozie de adevăr.

Aș fi vrut să-l sun pe Pietro și să-i povestesc ce se întâmplase și să mă las din nou învăluită în catifeaua acelui „noapte bună". Dar dacă aș fi sunat la ora aia riscam să-i trezesc pe ai lui. Mi-am plimbat privirea prin salonul în penumbră și am zărit foaia mototolită cu numărul lui Luca Falcone.

Într-un impuls (sau poate nu), l-am luat și am format rapid cifrele, înainte să mă pot răzgândi. În timp ce telefonul suna, am privit afară pe fereastră și am văzut pe cer, dar foarte jos, de parcă sursa ar fi fost Cartierul Spaniol însuși, o rază subțire de lumină, fragilă ca un ciob de sticlă, dar oribitor de frumoasă. Era luna, regina

mareelor şi singurul martor al faptului că nici timpul geologic nu este liniar, ci un cerc ce se închide şi că pentru fiecare adio există mereu o întoarcere.

Vechiul meu prieten a răspuns la telefon; i-am recunoscut imediat vocea senină. Dar, având în vedere că nu aştepta un telefon de la mine, i-am spus:

– Sunt eu. Heddi.

De la: heddi@yahoo.com
Către: tectonic@tin.it
Data: 8 februarie

Dragul meu Pietro,

Scrii atât de frumos. Datorită e-mailurilor tale, am înțeles, în sfârșit, că ții la mine exact în accepțiunea napoletană a termenului. Dar mai știu ceva: nu o să vii în vizită și nici ca să mă iei cu tine. Aveam adevărul în fața ochilor de mult timp... cum de nu l-am văzut mai devreme? Tu ai încercat să-mi spui în toate felurile, acum și cu ani în urmă, dar dragostea e încăpățânată...

Mi-au povestit că atunci când primii englezi au sosit pe aceste țărmuri neozeelandeze, au încercat să cumpere terenuri de la diferitele triburi maori – erau terenuri inaccesibile: numai junglă deasă și mlăștinoasă. Le-au oferit în schimb bani și bunuri, pe care indigenii le luau râzându-le în față. *Râdeau.* Ce lucru absurd, se gândeau ei, să crezi că poți cumpăra pământul! Pentru că, în accepțiunea lor, pământul nu ar putea niciodată să aparțină omului: omul aparține pământului. De altfel, numele pe care și-l dau maori este *Tangata whenua*, care înseamnă, literalmente, „oameni ai pământului". Noi doi o să ținem mereu unul la celălalt, Pietro, vom ține enorm unul la celălalt, dar tu aparții pământului tău, iar destinul meu este să fiu aici. Ah, destinul... Am hotărât: dacă voi dori vreodată să-mi fac un tatuaj, știu ce va reprezenta. Nu va fi o imagine, ci un cuvânt. Și nu ar fi nici *destin*, nici *cunoaștere*, ci cuvântul maori *aroha*. *Aroha* este ideea de iubire supremă: cuprinde generozitatea și puterea creatoare a spiritului, ce însumează nu doar inima și mintea, ci toate

cele cinci simțuri... și poate că și acel al șaselea simț care te-a adus până la mine.

Nu vei veni aici și e corect să fie așa. Nu o să mă supăr pe tine din cauza asta, n-aș putea, pentru că tu m-ai făcut să cunosc o dragoste pe care puține persoane pe lumea asta au privilegiul să o cunoască și pentru asta îți voi fi mereu recunoscătoare.

A ta,

Heddi

De la: iannacegabriele@yahoo.com
Către: heddi@yahoo.com
Data: 27 noiembrie

Draga mea,

Sper că ești bine și că ai parte de zile senine. Te rog să mă ierți că nu am mai dat niciun semn de viață, să nu fii supărată pe mine. Ia tăcerea mea ca pe o dovadă a cât de mult țin la tine și față de care cuvintele sunt insuficiente.

După ce ne-am revăzut, am rămas cât de mult am putut la Napoli. Nu știu dacă mai ții minte, dar era foarte cald: toamna a venit târziu, oamenii îndrăgostiți de mare au putut să meargă la plajă până la sfârșitul lui octombrie. Pe când eu mi-am petrecut zilele plimbându-mă fără țintă pe străzi și gândindu-mă la acei ani atât de greu de șters din memorie. Am regretat doar faptul că în acest oraș fără copaci nu m-am putut bucura de schimbarea culorilor, de zgomotul, vesel pentru mine, al frunzelor uscate, de mirosul proaspăt al pământului.

Nu e vorba că-mi lipsește Vallesaccarda, asta niciodată. După cum cred că ți-am menționat în timpul întâlnirii noastre scurte dar intense, după licență am reușit să fug definitiv. Primul pretext a fost un stagiu la Marsilia, unde am lucrat în același studio de arhitectură ca Madeleine. (Ea a făcut un copil cu iubitul ei francez, dar relația n-a durat... spune că-i lipsește foarte mult Napoli). Apoi am urmat un curs intercultural de perfecționare despre migrația din țările Mediteranei, în speranța mea ingenuă că asta îmi va aduce posibilități de angajare. M-am întors pentru scurt timp la Napoli, unde am

făcut o muncă infectă şi foarte prost plătită, după care am plecat din nou spre Nord... Acum trăiesc la Torino şi predau la un liceu. Sunt deja total desprins de lumea arhitecturii şi de cea artistică.

Însă am găsit bucurie şi alinare lucrând (gratis, evident) la un proiect cu o fostă colegă de facultate din Salerno, care s-a mutat în Austria. Ca să câştige o pâine, ea este arhitect, dar, în realitate, e pictoriţă. Mi-a propus o colaborare pentru o mică expoziţie de pictură, care se desfăşoară zilele astea la Viena. Practic, ea pictează şi eu scriu. Tablourile ei foarte frumoase şi textele mele foarte scurte (şi probabil nesemnificative) sunt expuse împreună. Îmi este puţin jenă, dar îmi face totuşi plăcere să-ţi trimit un exemplu pe care-l vei găsi ataşat la finalul acestui mesaj. Dar trebuie să recunosc că în mod special această „poezie" m-a făcut să mă gândesc la tine.

Starea mea de sănătate nu e strălucită (aceleaşi obişnuite probleme de hipertensiune etc.), mai ales în urma rarelor, dar obligatoriilor vizite acasă. Acum vreo două luni, am decis să mă tratez cu ajutorul homeopatiei. Medicul homeopat mi s-a părut în regulă, vrea mai întâi să mă facă să-mi înfrunt teama nejustificată de boli. Dar foloseşte un limbaj aparte: mi-a pus diagnosticul a ceea ce el numeşte „foc interior".

Cât priveşte vindecarea, vom vedea.

Te las acum. Dă-mi curând veşti despre tine. Mă gândesc la tine. Vei avea pentru totdeauna, în fiecare zi şi mereu, toată afecţiunea mea.

Al tău,
Gabriele

Dă-mi un pat
Pe cineva cu care să-l împart
Dă-mi multe zile
Topeşte-mă în mirosul acru al multor pieţe

21 martie
Dragă Pietro,

Ce mai faci? Îți scriu cu pixul pe hârtie, așa cum probabil ai preferat dintotdeauna, cum poate că prefer și eu. N-am veşti de la tine de o viață. A trecut un an de când ți-am spus că urmează să mă mărit (și că ne cumpărasem o casă); îți mulțumesc din nou pentru sinceritatea urărilor. Nici nu știu dacă ai primit vreodată scurta mea scrisoare trimisă din Vietnam sau pe cea pe care ți-am trimis-o din Cambodgia (am călătorit împreună cu Barbara, tatăl meu, fratele meu și soția lui)... nu ai răspuns. Simt ca un gol în suflet dacă nu am veşti de la tine din când în când.

Ne-am căsătorit pe plajă, în luna februarie. O să vezi din poze că am avut parte de o zi frumoasă de vară – ba, mai bine spus, de patru zile, pentru că atât am sărbătorit. Scăldat în mare, muzică și multă mâncare. Tatăl meu s-a ocupat de grătar, Mamma Rita, de spaghetele cu fructe de mare. Au venit mulți oameni din toate colțurile lumii, inclusiv Ivan și Snežana și – n-o să-ți vină să crezi – Luca Falcone! Câte amintiri m-au lovit dintr-odată când l-am văzut ieșind din mulțime cu aceeași dezinvoltură dintotdeauna, de parcă ne întâlneam în Piața San Domenico, și nu la capătul lumii. În stilu-i caracteristic, a rămas doar două zile... Dar nu voiam să-ți povestesc doar despre nunta mea. Mai ții minte romanul pe care voiai să-l scrii la bătrânețe? Ei bine, l-am scris eu... Sper că n-o să te deranjeze foarte tare și că o să ai chef să-l citești. Până la urmă, mi-am amintit tot; se pare că amnezia mea era doar ceva trecător.

Dă-mi veşti despre tine, că altfel încep să-mi fac griji.

Sper că tu ai găsit sau că vei găsi în curând tot ceea ce-ţi doreşti, tot ceea ce meriţi şi că-ţi vei putea aminti fără regrete povestea noastră care (atât în roman, cât şi în viaţa reală) începe şi se încheie cu tine.

h.

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi@yahoo.com
Data: 16 aprilie

Dragă Heddi,

De unde să încep? Încep cu lucrurile banale. Azi am primit scrisoarea ta. Nici nu pot să-ți explic cum mi s-a strâns inima când am văzut-o pe șemineu atunci când m-am întors de la muncă. Dar trebuia să mă aștept pentru că azi am fost martorul unui fenomen foarte straniu. Puneam sculele în dubă în locul în care-mi petrec majoritatea timpului. Puțin în afară de Vallesaccarda, pe dealurile din jur, într-o zonă nelocuită, unde găsești doar monștrii uriași (morile de vânt). Eram singur, absorbit în gânduri complet inutile. Am auzit foarte aproape de mine niște sunete emise clar de un animal. Vocea unui animal. Câteva secunde mai târziu, am văzut o mică cucuvea albă așezată pe un stâlp de oțel. Mă privea și scotea sunetele ei specifice. M-am gândit cât de ciudat este să vezi o cucuvea ziua, într-o după-amiază înnorată și umedă, și m-am gândit la vechii greci, la ceea ce credeau ei vizavi de cucuvele: cum că ar fi fost mesagerii zeiței Minerva. Eu, pe de altă parte, m-am gândit doar la banalul fapt că poate acea mică pasăre avea ceasul stricat și confundase ziua cu noaptea. Dar ea era, de fapt, un mesager!

Nu-ți ascund, dar, cumva, simțeam că voi primi vești de la tine... așteptam asta. Nu te-am mai căutat pentru că, deși locuim la miliarde de kilometri distanță, am vrut să te las în pace... Mă bucur că nunta a decurs cum trebuie. Crede-mă, sunt foarte fericit pentru

tine. Privind pozele pe care mi le-ai trimis, nici n-aş putea să nu fiu. Chiar sunt foarte fericit.

Nu-ţi face griji în ce priveşte romanul. Sunt entuziasmat şi puţin emoţionat la ideea că voi putea citi, probabil odată cu nişte milioane de persoane pe care nu le cunosc, ceea ce am trăit noi, unde, când şi, poate, de ce... Eu supravieţuiesc în această haită de lupi. Am trecut de toate grupările mafiote din zonă şi am reuşit să găsesc un loc de muncă acum vreo şase luni. Aşa cum s-a mai întâmplat, nu profesez chiar ca geolog. Poate că nici nu-mi mai place ca pe vremuri.

Lucrez ca tehnician electrician pentru o firmă de mori de vânt. Au construit un complex de energie eoliană în câmpurile de lângă Vallesaccarda, iar eu sunt responsabil de buna lui funcţionare. Când ceva se strică, eu trebuie să repar... deseori mi se întâmplă să urc pe morile de vânt (au peste 80 de metri înălţime) şi să petrec acolo mult timp... sunt cele cincisprezece fete ale mele de la Moulin Rouge... E puţin ciudat, dar primul lucru pe care-l văd când mă trezesc dimineaţa sunt ele, pe fereasta scărilor. Mă asigur că se învârtesc, că totul e în regulă. În felul ăsta pot să mă relaxez şi să-mi beau cafeaua în linişte. Munca mea îmi dă satisfacţii o zi da şi una nu, poate doar pentru că este vorba despre o slujbă atipică, periculoasă, grea, chiar modernă. Nu cred că aici este locul meu. E doar un punct de tranziţie, o provocare, poate o joacă.

În ultimul an am fost o vreme în străinătate, o lună în nordul Germaniei, aproape în Olanda, pentru un training. Am învăţat multe lucruri de la oamenii de acolo. Apoi o lună în sudul Spaniei, în Mancha lui Don Quijote, unde am învăţat ceva serios. Acolo am învăţat şi limba spaniolă. Şi bine. Dar trebuie din nou să-ţi mulţumesc ţie, pentru că tu m-ai purtat de mână prin lume. Nu aş fi ieşit niciodată din Vallesaccarda dacă nu te-aş fi cunoscut pe tine, dacă nu m-aş fi îndrăgostit de tine... ca să nu mai vorbesc despre limba engleză. N-o să-ţi vină să crezi, dar, deşi au trecut atâţia ani, încă o vorbesc, o scriu, o citesc acceptabil.

Gabriele trăiește la Madrid, predă într-o școală italiană, dar îi este greu să se integreze printre oamenii de acolo (eu l-am prevenit). Părinții noștri îmbătrânesc. Dar în ciuda vârstei venerabile, nu o duc rău... bombăne încontinuu și nu renunță la obiceiurile lor...

Am găsit o fată. Sau cred că e mai corect să spun că ea m-a găsit pe mine. Nici nu i-a fost greu: locuiește la cincizeci de metri de casa mea. E absolventă de limbi străine (tot Universitatea Orientală și ea, să fie o coincidență?). Cred că mă iubește. Mă suportă foarte bine. Are foarte multă răbdare cu mine și cu ciudățeniile mele. Îmi tolerează plecările... cred că țin la ea. Dar nu reușesc să o iubesc așa cum ar trebui. Cum ar merita.

Ar trebui să-i spun. Dar, ca de obicei, mă aștept din partea ei la înțelegere, la o înțelegere totală, poate imposibilă. Nu știu, cred că e ceva legat și de frica de singurătate.

Cât m-am bucurat să văd fotografia voastră pe verandă. Dar am impresia că buganvillia[1] din spatele vostru are nevoie de ceva îngrijire! Nu mi-o lua în nume de rău, scriu lucrurile astea pentru că scrisoarea ta, aici în fața mea, are aerul unei vieți pe care mi-o doresc și știu că n-o voi putea avea niciodată. Mă simt aproape ca un prizonier, dar nu al unui loc, nu al unor oameni, ci al caracterului meu deja iremediabil format. Îmi place să știu că exiști, chiar dacă la o distanță geografică enormă.

Ai făcut bine că ai fugit acolo. Dacă ai fi fost în orice alt loc, probabil că aș fi venit deja să te văd. Chiar cumpărasem biletul pentru Noua Zeelandă. Chiar voiam să vin la tine. Dar cel mai probabil am făcut bine că nu m-am aventurat. N-aș fi făcut altceva decât să-ți stric echilibrul și viața pe care ți-ai construit-o. Probabil că aș fi jucat o vreme rolul îndrăgostitului, poate până la vremea semănatului, după care, ca un laș, aș fi fugit. Cred, până la urmă, că iubirea noastră chiar este un roman.

---

[1] Originară din zonele tropicale, Brazilia, este o plantă ornamentală cățărătoare care se remarcă prin mai multe perioade de înflorire pe cursul anului. Inflorescențele sunt sub formă de ciorchine. (n.tr.)

Ce să-ți spun, Heddi? Tu ai fost minunată cu mine. Mi-ai dat toate șansele, și nu doar o dată... dar eu mă simțeam obosit, depășit de evenimente, speriat și având în fața mea o viață mult prea diferită de cea pentru care fusesem construit. Dar am în față o viață întreagă să mă gândesc la asta și să-mi pară rău. Accept toate astea, nici n-aș putea altfel, având în vedere că știu ce am sacrificat.

Ce să mai spun, nu voi putea trece niciodată peste acei ani, peste acea perioadă, peste acele persoane și peste tine... Cum voi putea să te fac vreodată să înțelegi cât din inima mea, din pielea mea, din viața mea îți aparțin și vor fi pentru totdeauna ale tale, deși viețile noastre se mișcă prin lume în direcții opuse? Oare ți-am spus deja că vreau să-mi fac un tatuaj cu numele tău? Cred că o să-l fac la vară. Sunt fericit pentru tine. Și sunt, cumva, fericit și pentru mine. Nu știu de ce... e cumva ca și când aș fi primit o permisie, startul către noi obiective (care, din păcate, încă nu există)...

Îmi ești dragă. Să nu mă uiți niciodată, te rog,

p.

PS: Am o pisică gri care a avut trei pui: doi negri cu lăbuțele albe și unul tigrat.